Brian Aldiss

Helliconia

- primăvara -

SF

Dante

Brian Aldiss
Helliconia – Primăvara

În românește de Elena Daniela Radu
Editura DANTE

Titlul original: Helliconia Spring
Coperta: Marian Mirescu
1982, by Brian Aldiss

ISBN 973-97061-4-2

HELICONIA
CUPOLA DE ETERNĂ
SIBORNAL
MAREA SIBORNAL
OCEANUL CLIMENT
CAMPANIAT
PEGODIN
MAREA KOWASS
HESPAGORAT
CUPOLA DE ETERNĂ

Dragul meu Clive, în romanul meu precedent, *Viaţa în vest* am căutat să surprind câte ceva din dispoziţia care învăluie lumea, pictând pe o pânză cât de amplă am simţit că pot folosi.

Succesul meu parţial m-a lăsat ambiţios şi nemulţumit. M-am hotărât să pornesc din nou. Arta e o metaforă, dar unele forme ale artei sunt mai metaforice decât altele; poate m-aş descurca mai bine, m-am gândit eu, cu o abordare mai indirectă. Aşa am dezvoltat *Helliconia*, un loc asemeni lumii noastre, cu un singur factor schimbat – lungimea anului. Trebuia să fie felul de dramă în care suntem noi înlănţuiţi în secolul nostru.

Pentru a atinge o oarecare verosimilitate, am consultat experţi care m-au convins că mica mea Helliconia era doar o fantezie; aveam nevoie de ceva mai solid.

Invenţia a fost preluată de la alegorie. Şi acesta este un lucru bun. Odată cu insuflarea unui fapt ştiinţific, mi s-au adunat în minte serii întregi de imagini noi. Le-am desfăşurat cât de bine am putut. Când am ajuns cel mai departe de concepţia mea originală – de la apastronul intenţiilor mele iniţiale – am descoperit că exprimam dualităţi care erau la fel de relevante pentru secolul nostru, cât şi pentru Helliconia.

Nici nu putea fi altfel. Pentru că oamenii din Helliconia, şi non-oamenii, fiarele şi alte personaje, ne interesează numai dacă ne oglindesc preocupările. Nimeni nu vrea un paşaport spre o naţiune de melci vorbitori.

Deci, îţi ofer acest volum, pentru plăcerea ta, sperând că vei găsi mai multe lucruri cu care să fii de acord, decât ai găsit în *Viaţa în Vest* şi chiar mai multe, poate, care să te amuze.

Al tău, *Tată iubitor*
Begbroke, Oxford

De ce atâtea fapte eroice ne-au ieşit, *de repetate ori*, *din minte şi nu şi-au aflat locul în monumente durabile ale faimei*? *Răspunsul*, *cred eu*, *este acela că această lume este nou creată*; *originea ei este un eveniment recent*, *nu unul din vechimea îndepărtată*.

De aceea, *chiar şi acum*, *unele arte nu sunt încă perfecţionate*: *procesul de dezvoltare mai continuă încă*. *Da*, *şi nu a trecut multă vreme de când a fost descoperit*, *pentru prima oară*, *adevărul despre natură*, *şi eu însumi*, *chiar şi acum*, *sunt primul care a fost aflat a reda această revelaţie în vorbirea mea maternă*...

Lucretius, "*De Rerum Natura*", *55 Î.C.*

Preludiu

Yuli

Acesta este felul în care Yuli, fiul lui Alehaw, a ajuns într-un loc numit Oldorando, unde urmaşii lui au înflorit în zilele mai bune ce aveau să vină

Yuli avea şapte ani şi era, de fapt, un om matur, când s-a cuibărit cu tatăl lui într-un adăpost din piele şi a cuprins cu privirea sălbăticia unui ţinut cunoscut chiar şi atunci sub denumirea de Campannlat. Se trezise dintr-un somn uşor, înghiontit în coaste de cotul tatălui său şi de vocea lui aspră care i-a spus:

— Furtuna încetează.

Furtuna dinspre vest ţinea de trei zile, aducând cu ea zăpadă şi particule de gheaţă de la Barriers. Umplea lumea cu energia vuietului, transformând-o într-un întuneric alb-cenuşiu, ca o voce copleşitoare pe care nu o putea îndura nici un om. Marginea de care era prins adăpostul, le oferea prea puţină protecţie, faţă de cea mai puternică rafală. Tatăl şi fiul nu puteau face altceva decât să stea acolo, sub adăpostul din piei, să aţipească şi, din când în când, să mai mestece câte o bucată de peşte afumat, cât timp vremea se zbătea deasupra capetelor lor.

Pe măsură ce vântul înceta, zăpada era aruncată în trombe, răsucindu-se şi zvâcnind în nori de fulgi peste tot ţinutul posomorât. Deşi Freyr era sus pe cer, vânătorii fiind încă la tropice, părea doar să atârne acolo, îngheţat. Razele pluteau deasupra capetelor lor în nenumărate panglici aurii, ale căror margini păreau să atingă pământul, în timp ce unduirile lor tindeau din ce în ce mai sus, până când dispăreau spre zenitul plumburiu al cerului. Razele dădeau prea puţină lumină, iar căldură deloc.

Atât tatăl, cât şi fiul se trezeau după instinct, se întindeau, loveau picioarele de pământ, ca să se încălzească, şi aruncau cu putere mâinile în jurul trupurilor lor. Nu vorbea nici unul. Nu era nimic de spus.

Furtuna trecuse. Totuşi, mai aveau de aşteptat. Curând, ştiau bine acest lucru, vor veni yelkii. Nu va mai fi nevoie să vegheze multă vreme.

Deşi ţinutul era denivelat, nu se observa acest lucru, pentru că era acoperit cu gheaţă şi zăpadă. În spatele celor doi bărbaţi, pământul era mai ridicat şi acoperit cu un covor alb. Spre nord se întindea cenuşiul întunecat şi posomorât, unde cerul cobora, ca un braţ învineţit, să întâlnească marea. Totuşi, bărbaţii îşi ţineau privirea aţintită spre răsărit. După o vreme de dat din picioare şi din mâini, când aerul se umpluse deja de vaporii respiraţiei lor, s-au retras din nou în adăpostul din piele, să aştepte.

Alehaw s-a sprijinit cu cotul învelit în blană pe o piatră şi şi-a vârât degetul mare în adâncitura obrazului stâng, proptindu-şi greutatea craniului în osul zigomatic şi protejându-şi ochii cu patru degete înmănuşate şi încovoiate.

Fiul lui aştepta mai puţin răbdător, foindu-se înăuntrul pieilor lui cusute. Nici el şi nici tatăl lui nu se născuseră pentru acest fel de vânătoare. Vânarea urşilor la Barriers era modul lor de viaţă, aşa cum

fusese şi al părinţilor dinaintea lor. Dar frigul intens, eliberat din gurile de uragane puternice de la Barriers îi împinsese, împreună cu bolnava Onesa, spre clima mai blândă a câmpiilor. Aşadar, Yuli era şi neliniştit, şi emoţionat.

Mama lui suferindă şi sora lui, împreună cu familia mamei, erau la câteva mile distanţă. Unchii se aventuraseră, plini de speranţă, spre marea îngheţată, călătorind pe sănii şi înarmaţi cu suliţele lor din fildeş. Yuli se întreba cum s-or fi descurcat în timpul furtunii care durase zile în şir, dacă mai făceau festinuri, gătind peşte, sau hălci din carne de focă, în oala de bronz a mamei lui. A visat că simte gustul de carne în gură, senzaţia de carne tare secretându-i salivă, pe care a înghiţit-o cu lăcomie, în sec, aroma... Undeva, în golul stomacului, a simţit, un ghiorăit, numai gândindu-se la toate astea.

— Uite, acolo, vezi? Tatăl l-a înghiontit cu cotul în bicepşi.

Începutul unui nor de praf se ridica repede spre cer, înalt şi de culoarea fierului, estompându-l pe Freyr şi împrăştiind umbre în tot ţinutul. Totul era o ceaţă alburie, fără contur. Sub faleza pe care stăteau, se întindea un râu mare, îngheţat – Vark, cum auzise Yuli că i se spunea. Era atât de acoperit cu zăpadă, încât nimeni nu-şi putea da seama că era un râu, doar dacă îl traversa. Acoperiţi până la genunchi de grămezi de pulbere, au auzit un sunet slab de călcâie; Alehaw a rămas nemişcat, apoi a sprijinit capătul ascuţit al suliţei pe gheaţă, iar pe cel tocit de ureche şi a ascultat scurgerea întunecată a apei, undeva sub picioarele lor. Malul îndepărtat al lui Vark era marcat vag de movile, însemnat ici şi colo de pete negre, reprezentând copaci căzuţi, pe jumătate ascunşi în zăpadă. Mai încolo, nu se zărea decât câmpul secătuit, mai departe, tot mai departe, până unde se putea zări o linie maronie, sub valurile de culoare închisă ale cerului dinspre răsărit.

Clipind din ochi, Yuli a tot privit linia aceea. Bineînţeles că tatăl lui avea dreptate. Tatăl lui ştia totul. Inima i se umplea de mândrie, gândindu-se că era Yuli, fiul lui Alehaw. Veneau yelkii.

În câteva minute, putu vedea animalul-conducător, mergând cu voinicie pe o suprafaţă largă, înaintând precedat de un val arcuit, acolo unde copitele lui elegante ridicau zăpada, înainta cu capul plecat şi în urma lui veneau mulţi din neamul lor, din ce în ce mai mulţi, fără sfârşit. Yuli a avut impresia că i-a zărit îndreptându-se exact spre ei, spre el şi spre tatăl lui. L-a privit agitat pe Alehaw, care i-a făcut semn cu degetul, să fie precaut.

— Aşteaptă.

Yuli tremura sub adăpostul din piei de urs. Hrana se apropia. Hrană destulă pentru fiecare persoană în parte, din fiecare trib asupra căruia au strălucit vreodată Freyr şi Batalix, şi a zâmbit Wutra.

Pe măsură ce animalele se apropiau, deplasându-se cu un pas constant, asemănător ritmului de mers repede al unui om, a încercat să înţeleagă cât de uriaşă era turma. Deja, jumătate din peisaj era acoperit de animalele în mişcare, cu ţesătura alb-maronie a pieii lor. La orizont, spre răsărit, se zăreau venind din ce în ce mai multe creaturi. Cine ştia ce se afla într-acolo, ce mistere, ce terori? Totuşi, nimic nu putea fi mai rău decât la Barriers, cu frigul său uscat şi gura aceea mare şi

roşie, pe care o deslușise cândva Yuli, printr-o perdea de nori mânată de vânt, scuipând lava pe pantele dealului fumegând...

Acum, avea posibilitatea să vadă că masa vie de animale nu era constituită numai din yelki, deşi aceştia formau cea mai mare parte a ei. În mijlocul turmei erau grupuri de animale mai mari, părând nişte bolovani pe un câmp în mişcare. Acest animal mai mare, semăna cu un yelk, cu acelaşi craniu lung, cu coarne elegant răsucite protector de fiecare parte, cu aceeaşi coamă zburlită, sub formă de învelitoare groasă, ca o pătură, cu aceeaşi cocoaşă pe spate, situată spre şale. Dar aceste animale erau cu încă jumătate mai mari decât yelkii, care le izolau. Erau giganţii biyelki, animale formidabile, capabile să ducă doi oameni în spate, în acelaşi timp – aşa îi spusese lui Yuli unul dintre unchii lui.

Se mai alăturase turmei şi un al treilea animal. Erau gunnadu. Yuli le-a zărit gâturile ridicate peste restul turmei, pe margini. Pe măsură ce masa de yelki înainta indiferentă, gunnadu alergau agitaţi, pe ambele laturi, cu capetele lor mici săltând pe gâturile lungi.

Trăsătura lor remarcabilă era o pereche de urechi gigantice, care se întorceau încoace şi-ncolo, atente la pericolele neaşteptate. Acesta era primul animal cu două picioare pe care îl văzuse Yuli. Sub trupul lor cu păr lung, se aflau două picioare imense, care îl propulsau ca nişte pistoane. Gunnadu se deplasa cu o viteză de două ori mai mare decât yelkii şi biyelkii, acoperind de două ori pe atât teren, şi totuşi fiecare animal rămânea la locul lui, în turmă.

Un tunet puternic, înfundat şi neîntrerupt, a marcat apropierea cirezii. Din locul unde se afla Yuli, lipit de tatăl său, cele trei specii puteau fi deosebite numai datorită faptului că ştiau unde să se uite. În lumina înceţoşată, toate se contopeau, ca fiind o singură specie. Norul negru înainta mai repede decât turma. Batalix a fost acoperit în întregime; această santinelă vitează nu va mai putea fi văzută zile în şir. Un covor zdrenţuit de animale se rostogolea pe pământ. Mişcările lor individuale nu puteau fi deslușite cu mai multă uşurinţă decât curenţii unui râu învolburat.

Ceaţa se lăsă peste animale, cuprinzându-le şi mai mult, îmbâcsită de sudoare şi căldură şi frământată de insecte cu aripi mici, care înţepau, putând să procreeze numai în căldura turmei.

Respirând mai repede, Yuli s-a uitat şi... iată! Creaturile din faţă atacau deja malurile râului Vark, acoperit de zăpadă. Erau aproape. Din ce în ce mai aproape. Lumea era ca un animal fecund, de nedespărţit. A aruncat o privire spre tatăl lui. Deşi a văzut gestul fiului său, Alehaw a rămas neclintit, privind înainte, cu dinţii încleştaţi şi ochii întredeschişi sub cutele grele ale pleoapelor, ca să se ferească de frig.

— Rămâi nemişcat! a poruncit el.

Şuvoiul de viaţă a dat peste malurile râului, revărsându-se ca o cascadă pe gheaţa ascunsă. Unele creaturi, adulţi care se mişcau cu greutate, faunii care săreau, se împiedicau de trunchiurile copacilor acoperite de zăpadă şi cădeau, dând cu furie din picioarele lor delicate, înainte de a fi zdrobiţi de presiunea marşului.

Acum, puteau fi observaţi indivizii. Îşi purtau capetele plecate. Priveau fix, cu ochii încercuiţi cu alb. Urme verzi şi groase de salivă atârnau din multe guri. Frigul îngheţa aburul care ieşea din nările lor, îndreptate în sus, lipind gheaţa de blana de pe craniile lor. Cele mai multe animale se chinuiau, într-o stare jalnică, având învelişul acoperit cu noroi, excremente şi sânge, sau atârnând în fâşii, acolo unde fuseseră împunse, sau sfâşiate de coarnele unui vecin.

Biyelkii mai ales, mergeau cu un fel de nelinişte stăpânită, păşind înconjuraţi de fraţii lor mai mici, cu umerii lor umflaţi de blana cenuşie, în smocuri, şi ochii rotindu-li-se în cap, la auzul vaietelor celor care cădeau. Înţelegeau că erau ameninţaţi de un anume fel de pericol, spre care se îndreptau inevitabil.

Masa de animale traversa râul îngheţat, răvăşind zăpada. Zgomotul făcut de ei devenea din ce în ce mai evident pentru privitori – nu numai sunetul copitelor, ci şi hârâitul respiraţiilor, şi un cor neîntrerupt de grohăituri, sforăituri şi tuse, trosnetele ciocnirii comelor şi plesniturile aspre ale urechilor, pentru îndepărtarea muştelor insistente.

Trei biyelki au înaintat împreună pe râul îngheţat. Gheaţa s-a spart cu trosnituri răsunătoare şi ascuţite. Crăpături, de aproape un metru grosime, şi-au făcut apariţia, pe măsură ce animalele grele, înaintând, au căzut. Yelkii au fost cuprinşi de panică. Ceilalţi, aflaţi în apropiere, au încercat să se împrăştie în toate direcţiile. Mulţi s-au împiedicat şi au fost striviţi sub alte animale. Crăpăturile s-au înmulţit. Sub stratul de gheaţă, râul încă mai curgea. Apa, cenuşie şi nemiloasă, s-a ridicat în aer, ca o trombă, rapidă şi rece. S-a năpustit, a spart gheaţa şi a spumegat, parcă, bucurându-se de libertate. Animalele s-au dus la fund, cu gurile deschise, mugind.

Nimic nu putea opri valul de animale care sosea din urmă. Reprezentau o forţă naturală, ca şi râul. Se scurgeau la nesfârşit, uitând de aceia din neamul lor care se împiedicau, uitând şi de rănile deschise ale râului Vark, formând un pod din trupurile lor, călcate în picioare, astfel reuşind să cucerească celălalt mal. Yuli s-a ridicat în genunchi, cu suliţa de fildeş în mână şi ochii arzând ca focul. Tatăl lui l-a apucat de braţ şi l-a tras înapoi.

— Uite, phagorii, prostule, a spus el, întorcând spre fiul său o privire furioasă şi dispreţuitoare şi înfigând suliţa înainte, în aer, ca să-i arate pericolul.

Zguduit, Yuli s-a aşezat la locul lui, la fel de speriat de mânia tatălui ca şi de phagori.

Turma de yelki s-a adunat în jurul colţului stâncii, lipindu-se de fiecare parte a ei. Norul de muşte şi fiinţe înţepătoare care cânta în jurul spinărilor lor tremurânde, i-a învăluit pe Yuli şi pe Alehaw. Yuli a încercat să privească prin acest văl, ca să zărească phagorii. La început, nu a desluşit nici unul.

În faţă nu era nimic de observat, în afara unei avalanşe de viaţă în mişcare, mânată de necesităţi pe care nu le putea înţelege nici un om. Acoperea râul îngheţat, acoperea malurile, acoperea lumea cenuşie, până spre îndepărtatul orizont, unde intra sub învelişul norilor mohorâţi, ca un aşternut sub pernă. Era vorba de sute de mii de

animale. Ceţurile atârnau deasupra tor, ca o răsuflare neagră şi nesfârşită.

Alehaw şi-a îndemnat fiul, printr-un semn făcut cu sprâncenele aspre, arătându-i un loc spre stânga. Pe jumătate ascuns de pieile care serveau drept adăpost, Yuli s-a uitat la masa care înainta. Doi biyelki giganţi se deplasau cu greutate spre locul de trecere al râului. Umerii lor masivi, cu blană albă, erau aproape la acelaşi nivel cu creasta stâncii. Yuli a suflat ceaţa din faţa ochilor, iar blănile albe s-au dovedit a fi chiar phagorii. Erau patru, călărind câte doi pe fiecare bivelk şi ţinându-se strâns de părul celor călăriţi.

S-a mirat cum de nu reuşise să-i zărească mai devreme. Prezenţa lor se făcea simţită prin faptul că ei mergeau călare, în vreme ce restul phagorilor, deşi se deplasau cu paşi uriaşi, mergeau pe jos. Se adunau pe vârfurile umerilor biyelkilor, dirijându-le chipurile posomorâte, ca de taur, spre terenul mai înalt, unde avea să se oprească turma, pentru păscut. Ochii lor priveau pe sub coarnele încovoiate în sus. Din când în când, unul dintre ei scuipa o secreţie albă, boltind cu ea deschizătura nărilor puternice, ca să îndepărteze musculiţele sâcâietoare.

Capetele lor stângace pivotau deasupra imensităţii trupurilor lor, complet acoperite cu păr alb şi lung. Creaturile erau albe în întregime, cu excepţia ochitor roz-stacojii. Călăreau biyelkii cu paşi mari, ca şi când ar fi fost o parte din ei. În urma lor, un purtător de piele crudă ţinea bâtele şi armele, legănându-se încoace şi încolo.

Acum, că Yuli era prevenit de natura pericolului, a desluşit şi alţi phagori. Călăreau numai cei privilegiaţi. Trupele neamului lor mergeau pe jos, înaintând la pas, în ritm cu animalele. Privea atât de încordat, încât nici nu îndrăznea să-şi şteargă muştele de pe pleoape. Yuli a văzut un grup de patru phagori, la câţiva metri de locul în care se afla el şi tatăl său? Dacă Alehaw i-ar fi dat ordin, nu i-ar fi fost greu să înfigă suliţa între umerii conducătorului lor.

Yuli a privit cu un interes deosebit coarnele care au trecut, două câte două, pe lângă el. Deşi păreau netede, în lumina opacă, muchiile din interiorul şi exteriorul fiecărui corn erau ascuţite, de la bază până la vârf.

Îşi dorea neapărat unul din acele coarne. Coarnele phagorilor morţi erau folosite ca arme, în pustiurile sălbatice de la Barriers. Datorită acestor coarne, oameni învăţaţi din oraşele îndepărtate, adăpostiţi în bârloguri ferite de furtună, numeau phagorii rasa ancipitală.

Ancipitalul-conducător păşea înainte, cutezător. Lipsa unei articulaţii obişnuite la genunchi, făcea ca pasul lor să pară nefiresc. Mărşăluiau mecanic, lucru pe care îl făceau de kilometri în şir. Distanţele nu erau un obstacol.

Craniul lui lung era înfipt înainte, în felul tipic al phagorilor, mai jos, între umeri. Pe fiecare braţ avea fâşii de piele de care erau ataşate coarne îndreptate în afară, cu extremităţi învelite în metal. Cu acestea, creatura putea împunge orice animal care se apropia prea mult de ea. Altminteri, nu era înarmat; dar o boccea cu lucruri fusese agăţată de un yelk din apropiere, o legătură în care se aflau suliţe şi un

harpon de vânătoare. Alte animale alăturate, cărau, fără voia lor, bagaje care aparţineau altor phagori din grup.

În spatele conducătorului, mai erau doi masculi – aşa cum a presupus Yuli – urmaţi de un phagor-femelă. Ea era mai delicată şi ducea un fel de pungă, legată pe sub mijloc. Sub părul ei lung şi alb, atârna şi se legăna ugerul ei rozaliu. Pe umerii ei stătea un phagor-pui, încleştat de blana de pe gâtul mamei, cu capul căzând greoi pe al ei. Avea ochii închişi. Femela înainta automat, ca în transă. Numărul de zile de când mergeau ea şi ceilalţi, şi de cât de departe, era o problemă discutabilă.

Mai erau şi alţi phagori, împrăştiaţi în grupuri dense, în continuă mişcare. Animalele nu-i luau în seamă, acceptându-i ca pe muşte, pentru că nu aveau altă alternativă.

Zgomotul izbiturilor de copite era punctat de respiraţia grea, de tuse şi de vântul tăios. S-a mai auzit un sunet. Phagorul care conducea grupul, emitea un fel de mormăit, sau vuiet surd, un zgomot aspru scos de o limbă care vibra cu variaţii de ton, adresat poate celor trei, care îl urmau, pentru încurajare. Sunetul l-a îngrozit pe Yuli. Apoi a dispărut, şi phagorii la fel. S-au scurs mai multe animale, mai mulţi phagori, continuându-şi drumul, fără întrerupere. Yuli şi tatăl său rămaseră, în continuare, în acelaşi loc, scuipând muştele din gură, din când în când, şi aşteptând clipa să lovească şi să câştige carnea de care aveau nevoie cu disperare.

Înainte de asfinţit, vântul a pornit din nou, suflând, ca mai înainte, dinspre culmile de gheaţă de la Barriers, lovind în faţă armata migratoare. Phagorii însoţitori mărşăluiau cu capetele plecate, ochii întredeschişi şi urmele lungi de salivă, suflate pe la colţurile gurilor, îngheţate pe piepturile lor, aşa cum înţepeneşte grăsimea când e azvârlită pe gheaţă.

Atmosfera era ca de fier. Wutra, zeul cerurilor, îşi retrăsese vălurile de lumină şi coborâse umbrele peste teritoriul său. Probabil că mai pierduse încă o luptă.

Din spatele acestei perdele întunecate, Freyr devenea vizibil numai când ajungea la orizont. Păturile de nori se boţeau înapoi, dând la iveală santinela pierind într-o cenuşă aurie. Lumina pustiul cu vioiciune – mic, dar strălucitor – discul său fiind nu mai mare de o treime din steaua lui însoţitoare, Batalix, totuşi lumina lui Freyr era mai puternică, mai înverşunată. S-a scufundat spre miezul pământului şi a dispărut. Acum era vremea amurgului, care predomina vara şi toamna, şi care era singurul lucru ce deosebea acele anotimpuri de vremuri mai puţin miloase. Pe cerul nopţii, amurgul difuza o lumină pe jumătate neclară. Numai în vremea Anului Nou, Batalix şi Freyr răsăreau şi apuneau împreună. În prezent, duceau vieţi solitare, ascunse adesea după un nor – fumul care se ridica dintr-un război al lui Wutra.

În ritmul trecerii de la zi la amurg, Yuli a citit semnele prevestitoare ale vremii. Vânturile puternice vor fi însoţite de zăpadă, care va fi purtată de suflul lor. Şi-a amintit de rima incantată în Vechile Olonete, limba magiei, a lucrurilor trecute, a ruinei roşii, limba catastrofelor, a zânelor, giganţilor şi hranei îmbelşugate, limba

zilei de ieri, care era de neatins. Auzise această rimă în peşterile înăbuşite de la Barriers.

Wutra la amărăciune,
Îl vârâ pe Freyr sub tăciune
Şi pe noi la prădăciune.

Ca şi când ar fi răspuns luminii schimbătoare, un tremur general a scuturat masa de yelki. S-au oprit. Gemând, s-au aşezat pe locurile pe care se aflau, în picioare şi au adormit, cu urechile pe ochi. Câteva din grupurile de phagori s-au adunat la un loc, pentru tovărăşie; cei mai mulţi s-au aruncat, pur şi simplu, la pământ şi au adormit unde au căzut, înghesuindu-se cu spatele în şoldurile yelkilor nemişcaţi.

Totul adormise. Cele două siluete întinse pe muchia de piatră, şi-au tras pieile protectoare peste capete şi au început să viseze, cu burţile goale şi feţele adăpostite de braţele îndoite. Totul adormise! În afara ceţii de insecte, care muşcau şi sugeau.

În general, privelişte a aceasta, lipsită de umbră şi având un nivel constant de suferinţă, ar fi putut părea oricui o scruta pentru prima oară, ca reprezentând nu atât o lume, cât un loc aflat în aşteptarea actului creaţiei.

În această clipă de linişte, pe cer apăru ceva, deplasându-se mai repede decât desfăşurarea aurorei, care atârnase deasupra acestei scene puţin mai devreme. Dinspre mare, venea un childrim solitar, navigând prin aer, la câţiva metri deasupra masei vlăguite de vietăţi. Nu părea mai mare decât o aripă uriaşă, strălucind în nuanţe roşietice, ca jarul unui foc aproape stins, în ultimele zvâcniri letargice. Animalele s-au răsucit şi au fremătat. Childrimul a trecut peste stânca pe care stăteau cei doi oameni. Yuli şi tatăl lui s-au răsucit şi s-au frământat, asemeni yelkilor, care avuseseră viziuni ciudate în somn. Apoi, creatura a dispărut, îndreptându-se, singuratică, spre munţii din sud, lăsând în urma ei o dâră de scântei roşii, care s-au topit în atmosferă, odată cu şuieratul trecerii ei.

După o vreme, animalele s-au trezit şi s-au ridicat în picioare. Şi-au scuturat urechile, care sângerau datorită gnaţilor, şi au pornit din nou la drum. Cu ei au plecat şi biyelkii, şi gunnadu, clătinându-se dintr-o parte în alta. Odată cu ei, au plecat şi phagorii. Cei doi humanoizi s-au ridicat şi i-au privit plecând.

În timpul zilei, înaintarea în masă a continuat, iar rafalele vântului s-au înteţit, acoperind animalele cu zăpadă. Spre seară, când nori zdrenţuiţi s-au adunat pe cer, iar frigul a ajuns la o limită greu suportabilă, Alehaw a zărit capătul turmei.

Capătul turmei nu era la fel de închegat ca primele rânduri. Răzleţite de turmă, animalele se târau pe o arie de câteva mile, şchiopătând, sau tuşind jalnic. În spatele lor, şi lângă ele, se grăbeau nişte fiinţe cu blană lungă, cu burţi până aproape de pământ, aşteptându-şi şansa de a înhăţa glezna victimei, pentru a o arunca la pământ. Ultimii phagori, au mărşăluit pe lângă stâncă. Nu se aflau în

capătul turmei, fie din respect pentru carnivorele cu burţi joase, fie pentru că terenul accidentat era dificil de traversat.

S-a ridicat şi Alehaw, făcându-i semn fiului său să procedeze la fel. Au rămas în picioare, strângând armele în mâini, apoi s-au târât, urmărind animalele.

— Bine! a spus Alehaw.

Zăpada era presărată cu animale moarte, mai ales pe malurile râului. Crăpăturile gheţii erau blocate de trupurile înecate. Multe dintre creaturile care fuseseră forţate să se odihnească, rămăseseră îngheţate şi muriseră în somn. Acum se transformaseră în gheaţă. Bucăţile care compuneau acel miez roşu, erau de nerecunoscut, după rafalele de vânt îngheţat.

Încântat că putea să se mişte, tânărul Yuli a început să alerge, să sară şi să strige cât putea. Năpustindu-se spre râul îngheţat, aluneca riscant de la o formă neidentificabilă la alta, dând din mâini şi râzând. Tatăl lui l-a chemat lângă el.

Alehaw i-a arătat stratul de gheaţă. Nişte forme negre, greu vizibile, conturate de bule de aer, se mişcau sub gheaţă. Spintecau mediul tulbure în care înotau, hrănindu-se cu leşurile animalelor prinse în albia îngheţată. Alţi prădători soseau prin aer, păsări mari şi albe, venind dinspre est, fluturând, în coborâre, aripile greoaie şi clătinându-şi ciocurile cu care sfredeleau gheaţa, până la carnea de dedesubt. Devorând, şi-au fixat ochii în care sclipea instinctul de răpitoare, asupra vânătorului şi fiului său.

Dar Alehaw nu şi-a pierdut vremea cu ele. L-a condus pe Yuli în locul în care turma se împiedicase de copacii căzuţi. A început să strige şi să fluture suliţa, ca să îndepărteze prădătorii. Aici, animalele erau la îndemână. Deşi erau zdrobite rău, mai păstrau un element intact al anatomiei lor – craniul.

Spre aceste cranii şi-a îndreptat Alehaw atenţia. A deschis, cu lama cuţitului, fălcile încleştate de moarte şi le-a tăiat cu îndemânare limbile groase. Sângele s-a împrăştiat peste încheieturile mâinilor lui, stropind zăpada.

Între timp, Yuli s-a căţărat printre copaci şi a adunat câteva crengi. A împrăştiat zăpada de pe unul dintre trunchiurile căzute şi a înjghebat un loc adăpostit, unde putea face un foc mic. A înfăşurat coarda arcului în jurul unui băţ ascuţit şi a frecat-o înainte şi înapoi.. Lemnul a fumegat. A suflat uşor. O flacără mică s-a ridicat, cum văzuse adesea aprinzându-se, la respiraţia magică a lui Onesa. Când focul s-a aprins bine, a potrivit oala din bronz, a pus zăpadă în ea, ca să se topească, adăugând sare dintr-un buzunar de piele, decupat în blănurile ce-i ţineau loc de veşmânt. Când tatăl lui a adus şapte limbi subţiri, totul a fost gata. Le-a aruncat în oală.

Patru limbi erau pentru Alehaw şi trei pentru Yuli. Au mâncat, râgâind satisfăcuţi. Yuli a încercat să surprindă privirea tatălui său şi să zâmbească, ca să-şi arate mulţumirea, dar Alehaw mesteca cu sprâncenele încruntate şi privirea îndreptată spre pământul accidentat.

Mai era mult de lucru. Chiar înainte de termina de mâncat, Alehaw s-a ridicat în picioare şi a împrăştiat jarul fumegând. Păsările-

gunoier din apropiere, s-au ridicat pentru o clipă, apoi s-au aşezat din nou la festin. Yuli a golit vasul de bronz şi l-a agăţat de curea.

S-au apropiat de locul unde marea turmă de animale a ajuns la marginea de vest a teritoriului de migrare. Aici, pe terenurile mai înalte, vor căuta licheni, sub zăpadă, şi vor paşte fâşiile de muşchi verde, care înveleau pădurile de zăpadă din apropiere. Pe un platou mai scund, unele dintre animale vor împlini sorocul şi îi vor aduce pe lume pe cei mici. Chiar spre acest platou, la aproape o milă depărtare, îşi croiau drum Alehaw şi fiul său, prin lumina cenuşie a zilei. În depărtare, au văzut grupuri de vânători, îndreptându-se în aceeaşi direcţie. Fiecare grup, ignora intenţionat pe celelalte. Yuli a observat că nici un alt grup nu era format numai din doi oameni. Aceasta era pedeapsa pe care trebuia s-o îndure familia lui, pentru că nu trăia la câmpie, ci la Barriers. Pentru ei, totul era mai chinuitor.

Mergeau îndoiţi de mijloc, urcând panta. Drumul era presărat cu bolovani rotunzi, pentru că de acolo se retrăsese, din calea frigului crâncen, vechea mare. Dar ei ştiau toate acestea şi nu le păsa. Pentru Alehaw şi fiul său, numai prezentul era important.

Odată ajunşi la baza platoului, priviră înainte, adăpostindu-şi ochii de frigul muşcător. Cea mai mare parte a turmei dispăruse. În urma lor, nu mai rămăseseră decât câteva roiuri de insecte şi mirosuri pătrunzătoare. Pe platou, nu se mai aflau decât membrii care procreau.

Printre aceşti indivizi ursiţi, se aflau, în afară de yelki, prăpădiţii de gunnadu şi trupurile uriaşilor biyelki. Zăceau inerţi, acoperind o suprafaţă mare, morţi sau aproape morţi, uneori cu trupul încă pulsând. Un alt grup de vânători se apropie de animalele pe moarte. Râgâind, Alehaw i-a făcu semn lui Yuli şi împreună s-au îndreptat spre un grup răzleţ de pini, lângă care zăceau câţiva yelki. Yuli se aplecă deasupra unuia, privind cum tatăl lui omoară animalul neajutorat, deja pe drumul spre lumea cenuşie a eternităţii.

Ca şi biyelkul, monstruosul său văr, şi precum gunnadu, yelkul era un necrogen, dând naştere numai prin moartea sa. Animalele erau hermafrodite, uneori masculi, uneori femele. Erau create atât de primitiv, încât nu posedau sistemul de reproducere al mamiferelor, cum ar fi ovarele şi uterul. După împerechere, sperma se dezvolta în interiorul cald, sub formă de viermi mici, care creşteau pe măsură ce devorau stomacul gazdei materne. Sosea şi momentul când yelkul-vierme ajungea la o arteră principală. Atunci se împrăştia, ca seminţele duse de vânt, în tot corpul animalului gazdă, provocând moartea într-un timp scurt. Evenimentul se petrecea, fără greş, când marea turmă ajungea la platoul dinspre graniţa de vest a teritoriului lor. Acest lucru se întâmpla de secole, încât nimeni nu-i mai ţinea socoteala.

Stomacul animalului deasupra căruia stăteau aplecaţi Alehaw şi Yuli era lăsat, ca pânza unui sac vechi. Yelkul a ridicat capul şi a murit. Alehaw şi-a înfipt suliţa în corpul lui, respectând ceremonialul. Amândoi bărbaţii au căzut în genunchi, în zăpadă, şi au sfârtecat stomacul animalului cu pumnalele.

Yelkii-viermi, din interior, nu erau mai mari decât o unghie. Erau prea mici ca să fie priviţi distinct, dar erau delicioşi la gust şi

foarte hrănitori. O vor ajuta pe Onesa să se însănătoşească. Expuşi aerului îngheţat, au murit.

Lăsaţi singuri, yelkii-viermi puteau trăi în siguranţă în pieile gazdelor lor. În universul lor mic şi întunecat, nu vor ezita să se devoreze reciproc. Multe dintre luptele lor sângeroase vor fi duse în aortă şi în arterele mezenterice. Supravieţuitorii treceau prin metamorfoze succesive, mărindu-şi dimensiunile, pe măsură ce numărul lor scădea. Pe parcurs, doi, sau poate trei yelki mici şi iuţi vor ieşi prin gât şi anus, ca să înfrunte lumea lihnită de afară. Acest lucru urma să fie realizat la timp, evitând moartea prin zdrobire, căci turmele, la întoarcere, se aşezau, încet, pe platou, înainte de a începe emigrarea spre nord-est, către îndepărtatul Chalce.

Pe platou, printre animalele care procreau şi mureau în acelaşi timp, se înălţau stâlpi groşi de piatră. Stâlpii fuseseră aşezaţi acolo de o rasă timpurie de oameni. Pe fiecare stâlp era încrustat un desen simplu: un cerc, sau poate o roată, cu un cerc mai mic în centru. Din cercul din mijloc, porneau ca nişte raze spre cel din interior două spiţe curbate, aşezate pe direcţii opuse. Nimeni dintre cei prezenţi pe platoul marcat, fie animal, fie vânător, nu lua în seamă aceşti stâlpi decoraţi.

Yuli era preocupat de pradă. Tăia fâşii de piele şi le vâra în traista în care punea şi yelkii-viermi, pe moarte, între timp, tatăl lui tăia carcasa. Fiecare bucăţică era folosită. Din osul cel mai lung, urma să fie construită o sanie, legată cu fâşii de piele.

Coarnele vor servi drept tălpici, ca sania să poată fi trasă mai uşor spre casă. Până atunci, micul mijloc de transport va fi încărcat din plin cu pulpe, coaste şi muşchi, acoperite cu restul pieilor.

Au lucrat amândoi, gâfâind din pricina efortului, cu mâinile roşii şi respiraţia transformată în nori deasupra capetelor lor, unde, neobservate, se adunaseră musculiţe.

Dintr-o dată, Alehaw a scos un strigăt îngrozitor şi a încercat să fugă.

Yuli s-a uitat în jur, nelămurit. Trei phagori, mari şi albi, se strecuraseră în ascunzişul dintre pini. Doi au sărit pe Alehaw şi l-au aruncat în zăpadă, celălalt l-a lovit pe Yuli. Băiatul s-a rostogolit, ţipând.

Uitaseră complet de pericolul reprezentat de phagori, neglijând paza. Yuli s-a dat peste cap şi a sărit în picioare, evitând bâta care se rotea în aer. Între timp, a văzut că vânătorii din apropiere lucrau liniştiţi la yelkii lor, pe moarte, cum procedase şi el cu tatăl lui. Atât erau de hotărâţi să-şi continue munca, să construiască săniile şi să plece, atât erau de ameninţaţi de foame, încât şi-au continuat treaba, abia aruncând o privire luptei. Povestea ar fi fost alta, dacă ar fi fost împreună cu rudele lui Alehaw şi ale lui Yuli, dar ceilalţi vânători erau oameni de la câmpie, neprietenoşi, mici şi îndesaţi. Yuli a strigat după ajutor, dar a fost inutil. Un om a aruncat cu un os însângerat în phagor. Şi asta a fost tot.

Învârtind ciomagul, Yuli a rupt-o la fugă, dar a alunecat şi a căzut. Phagorul s-a năpustit ca un tunet. Din instinct, Yuli a căzut într-o poziţie defensivă, sprijinindu-se pe un genunchi. Când phagorul s-a

aruncat asupra lui, cu o mişcare scurtă a braţului, a scos pumnalul şi l-a înfipt în stomacul mare al atacatorului. A privit şocat cum pumnul său dispare în blana ţeapănă şi vâscoasă. Învelişul s-a transformat imediat într-un sânge coagulat, auriu şi gros, care a stropit totul în jur. Apoi, în cădere, trupul atacatorului l-a izbit. Yuli s-a rostogolit, adăpostindu-se după umărul dislocat al unui yelk mort, de unde a privit lumea, care devenise dintr-o dată ostilă.

Atacatorul a căzut. Apoi s-a ridicat, ţinându-se cu labele, pe care avea nişte coarne enorme, de rana aurie din burtă. S-a clătinat fără ţintă, strigând:

— Aoh, aoh, aohhh, aooooooohhhhhh...

A căzut pe faţă şi nu s-a mai mişcat.

Alehaw fusese bătut până când se prăbuşise la pământ. Cei doi phagori l-au înşfăcat imediat şi unul dintre ei l-a potrivit pe umeri. Perechea s-a uitat împrejur, privind spre phagorul căzut. S-au privit, au mormăit şi s-au întors cu spatele la Yuli. Apoi s-au îndepărtat cu pas zorit.

Yuli s-a ridicat. Şi-a simţit picioarele, protejate de pantalonii de blană, tremurând. Nu avea nici cea mai mică idee ce să facă. A ocolit trupul phagorului pe care îl ucisese. Cum se va mai lăuda el mamei şi unchilor lui! A alergat spre scena încleştării. Şi-a luat suliţa şi, după o clipă de ezitare, a luat şi suliţa tatălui său. Apoi a pornit la drum, urmărindu-i pe phagori.

Aceştia înaintau greoi, purtându-şi cu efort povara, urcând un deal. Curând, au simţit prezenţa băiatului. S-au întors înspre el, încercând să-l îndepărteze cu strigăte şi gesturi ameninţătoare. Era evident că nu considerau că merită să risipească o suliţă pe pielea lui.

Când Alehaw şi-a recăpătat cunoştinţa, cei doi phagori s-au oprit, l-au pus în picioare şi l-au îndemnat să meargă între ei, încurajându-l cu lovituri. Scoţând câteva fluierături, Yuli l-a anunţat pe tatăl său că se află în apropiere; dar când bătrânul s-a aventurat să privească înapoi, peste umăr, a primit un ghiont de la unul dintre phagori, care l-a aruncat, rostogolindu-se.

Phagorii au prins din urmă un alt grup de-al lor, format dintr-o femelă şi doi masculi. Unul dintre ei era bătrân şi mergea sprijinindu-se de un băţ cât ei de înalt, atunci când urca dealul. Din când în când, se împiedica de grămezile de excremente de yelk. Au urcat o potecă pe care nu mersese turma migratoare. Vântul se oprise. Pe pantă creşteau molizi. Câteva grupuri de phagori urcau dealul, mulţi dintre ei cărând carcase de yelk. În urma lor, se târa o fiinţă umană de nouă ani, cu teama în inimă şi încercând să fie cu ochii pe tatăl său.

Aerul a devenit mai gros şi mai greu, de parcă ar fi fost cuprins de vrajă. Au încetinit pasul. Zadele se apropiaseră de ei.

Phagorii au fost nevoiţi să se adune la un loc. Cântecul lor aspru, trecut prin limbile cornoase, se auzea tare; un îngânat care, uneori, se ridica într-un crescendo, apoi pierea. Yuli era îngrozit. A rămas mai în urmă, înaintând din pom în pom. Nu putea înţelege de ce Alehaw nu fugea de paznicii lui, ca să coboare dealul în fugă. Şi-ar fi putut lua suliţa şi, împreună, ar fi ucis toţi phagorii, luptând umăr la umăr. În schimb, tatăl său continua să rămână captiv. Silueta lui zveltă

se pierdea printre trunchiurile înghesuite sub copaci, scăldate de razele amurgului.

Cântecul îngânat urca într-o tonalitate aspră, apoi pierea. O lumină verzuie, fumegândă, strălucea în depărtare. Yuli s-a strecurat spre ea, alergând până la următorul copac. În faţă, se afla o clădire cu o poartă dublă. Poarta s-a deschis puţin, spre interior, iar Yuli a văzut un foc slab. Phagorii au ţipat, iar poarta s-a deschis mai mult. Au început să intre, la grămadă. Lumina s-a dovedit a fi o torţă, ţinută de unul de-ai lor.

— Tată! Tată! a strigat Yuli. Fugi tată! Sunt aici!

— Nu s-a auzit nici un răspuns. În întunericul tulburat de torţă, îi era imposibil să vadă dacă Alehaw fusese împins dincolo de poartă, sau nu. Unul dintre phagori s-a întors indiferent spre Yuli şi l-a gonit, fără prea multă tragere de inimă.

— Du-te şi ţipă spre vânt! a strigat unul dintre ei, în Olonete.

Nu voiau, ca sclavi, decât oameni maturi. Până la urmă, a intrat şi ultima siluetă gigantică. S-au auzit şi alte strigăte, iar porţile s-au închis. Yuli a alergat spre porţile înalte şi a lovit cu pumnii lemnul tare, strigându-şi tatăl. A rămas multă vreme acolo, cu fruntea sprijinită de fibrele lemnoase, neputând accepta ce se întâmplase.

Porţile erau fixate în blocuri de piatră, potrivite primitiv unul faţă de celălalt şi peticite cu muşchi cu coadă lungă. Întreg edificiul nu era decât o intrare spre una din peşterile de sub pământ, unde-şi duceau existenţa phagorii, după cum ştia Yuli. Phagorii erau creaturi inDoiente, preferând ca oamenii să muncească pentru ele.

S-a învârtit, un timp, în jurul porţii, apoi a urcat dealul abrupt şi a găsit ceea ce se aştepta să găsească: un coş, cu o înălţime de trei ori mai mare decât el şi cu o circumferinţă impresionantă. Îl putea urca cu uşurinţă, pentru că era ascuţit spre vârf, iar blocurile de piatră din care era construit erau astfel aşezate încât existau multe locuri în care îşi putea sprijini, piciorul.

Pietrele nu erau aşa de reci, cum se aşteptase, dar nici lipsite de o crustă de gheaţă. În vârf, uitând de precauţie, şi-a trecut capul peste margine şi a alunecat imediat. Şi-a pierdut echilibrul şi a căzut, aterizând pe umărul drept, apoi s-a rostogolit în zăpadă. O rafală de aer cald, urât mirositor, amestecat cu fum de lemn şi o putoare stătută s-a abătut asupra lui. Coşul era un ventilator pentru crescătoriile de phagori, de sub pământ. Ştia că nu se putea căţăra pe acolo. El era izolat, iar tatăl lui pierdut pentru totdeauna.

S-a aşezat în zăpadă, amărât.

Picioarele lui Yuli erau acoperite cu piei, legate cu şireturi până sus. Peste ele, purta o pereche de pantaloni şi o tunică de blană de urs, cu blana în interior, ca să-i fie mai cald, cusute de mama lui. Onesa, când se simţise destul de bine, îi ornamentase jacheta cu codiţe albe de iepure al gheţurilor, câte trei pe fiecare umăr. Îi brodase gulerul cu bobiţe roşii şi albastre. Totuşi, Yuli avea un aspect posomorât, căci jacheta era pătată cu resturi de mâncare şi picături de grăsime, iar murdăria îi atinsese blana din interior. Toate hainele miroseau puternic a yelk. Faţa lui Yuli avea culoarea galben deschis,

sau bej, când era curată, dar acum era maronie şi negricioasă de murdărie. Părul îi atârna în smocuri unsuroase la tâmple şi la gât. Avea un nas cu nări plate, pe care a început să şi le frece, şi o gură senzuală şi largă, care începu să se încreţească, dezvăluind un dinte rupt, în faţă, printre vecinii lui albi, atunci când începu să plângă, lovind cu pumnii în zăpadă.

După un timp, s-a ridicat şi a pornit printre zadele uitate, târând suliţa tatălui după el. Nu avea altă alternativă, decât să se întoarcă pe aceleaşi urme, încercând să ajungă la mama lui bolnavă, dacă va mai putea găsi calea de întoarcere, printre resturile înzăpezite.

Şi-a dat seama că îi era foame.

Disperat şi părăsit, a început să strige spre porţile închise.

Nu a primit nici un răspuns. Zăpada a început să cadă încet, dar fără oprire. A ridicat pumnii încleştaţi deasupra capului şi a scuipat, iar saliva a căzut pe lemne. Asta era pentru tatăl lui. Nu-l putea suferi, pentru că fusese slab. Şi-a amintit de bătăile pe care le-a primit de la tatăl său. De ce nu-i bătuse şi pe phagori?

În cele din urmă, s-a întors dezgustat şi, prin zăpada care continua să cadă, a început să coboare dealul. Suliţa tatălui său a aruncat-o într-un tufiş.

Foamea, care se lupta cu oboseala, l-au dus în apropierea râului Vark. Dar speranţele i s-au spulberat imediat. Nici unul dintre yelkii morţi nu rămăsese nedevorat. Prădătorii sosiseră din toate părţile şi le sfâşiaseră carnea. Lângă râu, îl aşteptau numai carcase goale şi grămezi de oase. De mânie şi dezamăgire, a început să urle.

Râul îngheţase pe deasupra, iar zăpada se întindea pe un strat solid de gheaţă. A dat zăpada la o parte, cu piciorul, şi a privit în jos, spre trupurile unora dintre animalele înecate, care rămăseseră în gheaţă. Unul dintre ele avea capul înfundat în curentul întunecat de dedesubt. Un peşte mare îi mânca ochii.

Cu cornul suliţei, muncind din greu, Yuli a făcut o gaură în gheaţă, a mărit-o, apoi a aşteptat. Aripioara peştelui a strălucit în apă. A lovit. Un peşte cu picăţele albastre şi gura deschisă de uimire, se zbătea în vârful suliţei. L-a tras afară. Era cât cele două mâini ale lui, întinse şi aşezate cap la cap. L-a pregătit la un foc mic. Era delicios. A râgâit şi a dormit o oră, sprijinit între buşteni. Apoi a pornit pe drumul spre sud, pe urmele aproape şterse ale migratorilor.

Freyr şi Batalix şi-au schimbat rondul pe cer. Yuli continua să meargă, fiind singura siluetă care se mai mişca, în pustiu.

— Mamă! a strigat soţiei sale bătrânul Hasele, înainte de a ajunge la colibă. Mamă, uite ce am găsit la *Cei trei arlechini*!

Bătrâna şi cotoroanţa lui soţie, Lorel, şchiopătând din copilărie, a ţopăit spre uşă, şi-a scos nasul în aerul rece şi muşcător şi a spus:

— Nu contează ce ai găsit. Te aşteaptă nişte domni de la Pannoval, care vor să facă afaceri cu matale.

— Pannoval, ăăă?... Stai să vezi ce am găsit la *Cei trei arlechini* mamă. Am nevoie de ajutorul tău. Vino, nu e frig. Îţi iroseşti viaţa, înţepenind în casa aia.

"Casa" însemna o grămadă de pietre rotunde, câteva dintre ele mai înalte decât un om, prinse între ele cu scânduri şi lemne. Acoperişul era format din piei, pe care creştea iarbă. Locurile goale dintre pietre erau astupate cu licheni şi noroi, ca să nu intre vântul în interior. Construcţia era sprijinită în multe puncte cu trunchiuri întregi de copac şi traverse, astfel încât întregul semăna cu un porc ţepos, mort. În timp, structurii principale i se adăugaseră alte încăperi, improvizate în acelaşi stil ca şi originalul. Coşuri de bronz se îndreptau spre cerul mohorât, fumegând uşor. În unele încăperi, uscau piei, iar în altele aceste piei erau vândute. Hasele era neguţător şi vânător de blănuri, şi câştigase destul ca să poată trăi, încât acum, spre asfinţitul vieţii, el şi soţia lui îşi puteau permite o sanie trasă de trei câini.

Casa lui Hasele se afla pe un povârniş scund, care se înclina spre est, pe o distanţă de câteva mile. Acest povârniş era presărat cu bolovani, în unele locuri împrăştiaţi, în altele îngrămădiţi unul peste altul. Aceşti bolovani ofereau adăpost animalelor mici şi astfel, terenul devenea bun de vânătoare pentru bătrânul care nu se îndemna să colinde câmpurile îndepărtate, cum făcuse în zilele tinereţii. Dăduse nume unora dintre grămezile monumentale de pietre. *Cei trei arlechini* erau una dintre ele. Acolo, săpase în pământ, ca să găsească mineralele de care aveau nevoie pentru pregătirea blănurilor.

Pietrele mai mici acopereau povârnişul, fiecare adăpostind spre latura estică un con de zăpadă, a cărui mărime varia după mărimea pietrei, cu vârful îndreptat contra vântului de vest, care sufla dinspre îndepărtatele Barriers. Aici fusese cândva o plajă, care aparţinuse unei coaste marine, dispărute de mult – coasta de nord a continentului Campannlat – când vremurile fuseseră favorabile.

Spre partea de est a *Celor trei arlechini*, creştea un tufiş cu ţepi ce profita de adăpostul din granit, ca să mai scoată câte o frunză verde. Bătrânul Hasele a pus frunzele verzi într-un vas şi a înconjurat tufişul cu o capcană, ca să îndepărteze animalele. Acolo îl descoperise, inconştient şi înlănţuit în ramurile ţepoase, pe tânărul pe care îl trăgea cu ajutorul Lorelei în sanctuarul afumat al colibei lui.

— Nu e un sălbatic, a spus Lorel, admirativ. Uite cum este ornamentată jacheta lui, cu bobiţe roşii şi albastre. E drăguţă, nu-i aşa?

— Lasă asta, acum. Dă-i o gură de supă, mamă.

Ea a făcut întocmai, mângâind gâtul băiatului, ca să intre supa. Pacientul s-a mişcat, a tuşit, s-a ridicat în capul oaselor şi a şoptit că vrea mai mult. Cât timp l-a hrănit, Lorel s-a uitat atentă la el, strângând buzele pungă, observând obrajii, ochii şi urechile umflate, unde nenumăratele muşcături de insecte făcuseră sângele să curgă şi să se închege sub guler. L-a tras spre ea, punându-şi braţul în jurul lui, sprijinindu-l, legănându-l şi amintindu-şi zilele fericite de odinioară.

Îl căută, cu o privire vinovată, pe Hasele, dar el plecase deja, dornic să facă afaceri cu domnii de la Pannoval.

L-a lăsat pe tânăr şi, oftând, şi-a urmat soţul. Acesta sorbea băuturi spirtoase cu cei doi comercianţi solizi. Jachetele lor scoteau aburi de căldură. Lorel l-a tras pe Hasele de mânecă.

— Poate că aceşti doi oameni îl vor lua pe tânărul bolnav, pe care l-ai găsit tu, şi-l vor duce cu ei la Pannoval. Nu-I putem hrăni. Şi aşa murim de foame. Pannoval este îmbelşugat şi bogat.

— Lasă-ne, mamă. Negociem, spuse Hasele, ca un lord.

Lorel a ţopăit spre spatele casei şi s-a uitat la phagorul lor captiv, care se târa înlănţuit, închizând câinii în coteţele lor din zăpadă. Şi-a aruncat privirea dincolo de spinarea încovoiată a phagorului, spre kilometrii întregi de pustietate care dispăreau, întâlnindu-se cu cerul la fel de pustiu. Tânărul venise de undeva din pustietatea aceea. Oamenii solitari, sau în cete, se luptau şi mureau în deşerturile de gheaţă. Lorel nu-şi putuse face niciodată o imagine clară despre locurile de unde veneau aceşti oameni ai deşerturilor îngheţate, decât că dincolo de deşert se aflau munţii, unde era şi mai frig. Un fugar bombănise ceva despre o mare îngheţată, care putea fi traversată. La auzul poveştii, îşi făcuse cercul sfânt peste sânii secătuiţi.

În tinereţe, se agitase din pricina faptului că nu reuşise să aibă o imagine clară a lumii care o înconjura. Acum, aproape nu mai conta.

Se înveli bine şi se aşeză pe povârniş, privind spre nord. Childrimii zburau pe deasupra capului ei, fluturând din aripile lor solitare. Căzu în genunchi, gândindu-se la sfinţi învârtind marea roată a lumii, la oameni în grupuri, îndreptându-se spre un loc unde nu cădea mereu zăpada şi nu băteau mereu vânturile. Intră în casă plângând şi urând speranţa care i-o aduseseră childrimii.

Deşi bătrânul Hasele îşi îndepărtase soţia ca un lord, luă în seamă, totuşi, ce-i spusese ea, aşa cum se întâmpla de altfel întotdeauna. După ce a încheiat târgul cu cei doi domni de la Pannoval, iar o grămadă de ierburi preţioase, condimente, fire de lână şi făină echilibrau pieile pe care le încărcau bărbaţii în sănii, Hasele ridică problema luării tânărului bolnav înapoi la civilizaţie. N-a uitat să adauge că tânărul purta o jachetă bună, ornamentată, şi de aceea era posibil să fie cineva important, sau, cel puţin, fiul cuiva important.

Spre surprinderea lui, cei doi domni au fost de acord şi au spus că vor fi fericiţi să-l ia cu ei. Dar le va trebui, în plus, încă o piele de yelk, ca să-l acopere pe tânăr, astfel rezolvându-se şi problema cheltuielilor suplimentare. Hasele a bombănit un pic, apoi a cedat politicos; nu-şi putea permite să hrănească băiatul, dacă ar fi trăit şi, dacă ar fi murit, nu ar fi fost încântat să-şi hrănească animalele cu resturi umane, iar obiceiul nativ al mumificării şi înmormântării aeriene, nu-i stătea în fire.

— S-a făcut, a spus el şi s-a dus să ia cea mai puţin bună piele, pe care a putut pune mâna repede.

Tânărul se trezise. Mai primise, de la Lorel, încă o porţie de supă şi un picior încălzit de iepure de zăpadă. Când i-a auzit pe bărbaţi venind, s-a întins şi a închis ochii, ţinându-şi o mână în jacheta călduroasă.

Străinii l-au privit pe tânăr, studiindu-l din cap până-n picioare, apoi au plecat. Planul lor era să încarce sania cu noile achiziţii, să petreacă câteva ore, distraţi de Hasele şi de soţia lui, să se îmbete şi

apoi să doarmă. După aceea, aveau să pornească în greaua călătorie spre sud, spre Pannoval.

Zis şi făcut. S-au îmbătat, apoi au adormit pe o grămadă de piei, sforăind puternic. Lorel l-a îngrijit în secret pe Yuli, l-a hrănit, i-a spălat faţa, i-a mângâiat părul des şi l-a îmbrăţişat.

Înainte de amurg, când Batalix coborâse, au plecat, el încă prefăcându-se inconştient. Domnii l-au pus pe sania lor, au plesnit din bice, luptând din greu cu mahmureala şi cu frigul care le împietrea faţa.

Aceşti doi oameni, îi jefuiau pe Hasele şi pe ceilalţi vânători de blănuri pe care îi vizitau, la limita extremă la care permiteau vânătorii să fie jefuiţi, ştiind că vor fi şi ei jefuiţi şi înşelaţi, la rândul lor, când aveau să comercializeze pieile. Înţelepciunea era una din metodele de supravieţuire, ca şi învelitul bine.

Planul lor simplu era ca, de îndată ce nu mai puteau fi văzuţi din casa improvizată a lui Hasele, să taie traheea invalidului, să-i arunce trupul în cel mai apropiat morman de zăpadă şi să aibă grijă ca jacheta ornamentată – poate împreună cu pantalonii şi tunica de dedesubt – să ajungă în siguranţă la piaţa din Pannoval.

Au oprit câinii şi au frânat sania. Unul dintre ei a scos un pumnal strălucitor şi s-a întors spre silueta neclintită. În clipa aceea, silueta s-a ridicat cu un strigăt, a aruncat pieile, care îl acopereau, în capul domnului, lovindu-i fioros în stomac, apoi a pornit în goană, alergând în zig-zag, ca să evite suliţele.

Când a considerat că e destul de departe, s-a ghemuit după o piatră cenuşie şi a privit în urmă, să vadă dacă e urmărit. La lumina amurgului a văzut că sania dispăruse deja. Nu era nici urmă de cei doi domni. În afară de şuieratul vântului de vest, totul era liniştit.

Rămăsese singur în ţinuturile îngheţate, cu câteva ore înainte de răsăritul lui Freyr.

Yuli a fost cuprins de groază. După ce phagorii îl luaseră pe tatăl lui în bârlogul lor de sub pământ, colindase mai multe zile decât putea ţine socoteala, prin pustiu, ameţit de frig şi oboseală, înnebunit de insecte. Se rătăcise şi, în momentul în care se prăbuşise în tufişul cu ghimpi, era deja la capătul puterilor.

Puţină odihnă şi hrană i-au îmbunătăţit sănătatea. Le permisese să-l pună pe sanie, nu pentru că avea încredere în cei doi domni de la Pannoval, ci pentru că nu o putea suporta pe bătrâna cotoroanţă, care insista să-l atingă, într-un fel care-i displăcea.

Acum, după această scurtă întâmplare, era din nou în pustiu, înfruntând o temperatură cu mult sub zero grade şi un vânt tăios ce-i biciuia urechile. S-a mai gândit la Onesa, mama lui, şi la boala ei. Ultima oară când a văzut-o, ea a tuşit şi sângele i-a ţâşnit ca nişte balonaşe din gură. Când a plecat cu Alehaw, i-a privit pierită. Acum Yuli a înţeles ce însemna privirea aceea: nu se aştepta să-l mai vadă vreodată. Era inutil să încerce să se întoarcă la mama lui. Dacă ea era acum doar un cadavru?

Şi atunci?

Dacă vroia să supravieţuiască, nu exista decât o posibilitate. S-a ridicat şi a început să alerge pe urmele saniei.

Şapte câini mari, cu coarne, din specia numită asokini trăgeau sania. Conducătoarea era o căţea numită Gripsy. Erau numiţi echipa lui Gripsy. Se odihneau zece minute pe oră, la fiecare două perioade de odihnă fiind hrăniţi cu peşte care mirosea urât, scos dintr-un sac. Domnii se târau, pe rând, după sanie şi tot pe rând se odihneau.

Aceasta era o rutină pe care Yuli a înţeles-o uşor, tot timpul cât s-a ţinut pe urmele lor. Chiar şi atunci când nu mai vedea sania şi aerul era liniştit, nasul lui sensibil putea detecta mirosul oamenilor şi câinilor, care alergau înainte. Uneori se apropia să vadă cum decurgeau lucrurile. Vroia să vadă cum se mână o echipă de câini.

După trei zile de drum neîntrerupt, când asokinilor le trebuiră perioade mai îndelungate de odihnă, au ajuns ia un alt vânător. Acesta îşi construise o mică fortăreaţă din lemn, decorată cu coarne de animale sălbatice. Piei înşirate pe ziduri erau bătute de vânt. Domnii au stat aici câtă vreme Freyr s-a coborât de pe cer, cât a pierit palida Batalix şi santinela mai puternic luminoasă s-a ridicat din nou. Cei doi sau ţipau odată cu vânătorul, bând şi chefuind, sau dormeau. Yuli a furat pesmeţi din sanie şi a dormit înfăşurat într-o piele, în partea adăpostită de vânt a săniei.

Apoi au mers mai departe.

Au mai făcut două opriri, punctate la câteva zile de călătorie. Echipa lui Gripsy mergea cu vitejie spre vest. Vânturile deveniseră mai puţin reci.

În cele din urmă, părură să se apropie de Pannoval. Ceţurile spre care îi conducea echipa de câini s-au dovedit a fi roci muntoase.

Munţii se ridicau chiar în faţa lor, cu pantele acoperite din plin cu zăpadă. Drumul urma poalele dealurilor, prin locuri în care cei doi trebuiau să meargă pe lângă sanie, sau chiar s-o împingă. Curând au întâlnit nişte turnuri de piatră, străjuite de santinele care i-au oprit. A fost oprit şi Yuli.

— Îi urmez pe tata şi unchiul meu, a spus el.

— Ai rămas în urmă. Te vor înhăţa childrimii.

— Ştiu, ştiu. Tata este nerăbdător să ajungă acasă la mama. La fel şi eu.

I-au făcut semne cu mâna şi i-au zâmbit.

În cele din urmă, domnii s-au oprit, l-au aruncat peşte uscat lui Gripsy şi echipei ei, apoi câinii au fost legaţi. Au potrivit un adăpost cald pe panta dealului, s-au acoperit cu blănuri, s-au umplut cu alcool şi au adormit. De îndată ce i-a auzit sforăind, Yuli s-a strecurat mai aproape de ei. Trebuia să se ocupe de amândoi aproape în acelaşi timp. Nu putea să le facă faţă în luptă dreaptă, de aceea nu trebuiau avertizaţi.

S-a uitat în jur, să vadă dacă nu este urmărit. A desfăcut o fâşie de la sanie, s-a strecurat lângă ei şi a legat un capăt al ei de glezna dreaptă a unuia, iar celălalt capăt de glezna stângă a celuilalt, aşa încât oricare ar fi sărit primul, să fie împiedicat de însoţitorul său. Amândoi sforăiau.

În timp ce desfăcea fâşia de piele de la sanie, a observat câteva suliţe, Probabil le avuseseră de comercializat şi nu le vânduseră. Nici nu era de mirare. A luat una, a privit-o şi a apreciat că nu era bună

pentru aruncat, iar vârful îi era prea ascuţit. Întorcându-se la adăpostul improvizat, l-a lovit pe unul din cei doi cu piciorul, până când acesta s-a rostogolit pe spate cu un geamăt. A ridicat suliţa, ca şi când s-ar fi pregătit să pescuiască. A străpuns jacheta groasă, toracele şi inima unuia dintre domni. Acesta s-a mişcat cu nişte convulsii îngrozitoare, cu o expresie îngrozită şi ochii larg deschişi. S-a ridicat în capul oaselor, a apucat mânerul suliţei, s-a aplecat peste ea, apoi s-a rostogolit încet înapoi scoţând un oftat prelung şi tuşit. Vomă şi sânge i s-au scurs printre buze. Însoţitorul lui s-a mişcat puţin şi a mormăit ceva.

Yuli a observat că-înfipsese suliţa cu atâta putere încât trecuse prin om şi ajunsese în pământ. S-a întors la sanie pentru a lua o altă suliţă şi s-a ocupat de cel de-al doilea ca şi de primul, cu acelaşi succes. Sania era a lui. La fel şi echipajul de asokini.

O venă i-a zvâcnit la tâmplă. Regreta că cei doi nu erau phagori.

A înhămat asokinii, care mârâiau şi scheunau, şi i-a mânat din acel loc.

Valuri de lumină se mişcau pe cer, deasupra capului, eclipsate de pantele înalte ale unui munte. Apăruse o potecă vizibilă care se lărgea cu fiecare milă. A urcat, cu ocolişuri, până când a ajuns la un vârf de stâncă. La bază, se dezvăluia privirii o vale adăpostită şi străjuită de un castel nemaipomenit.

Castelul era parţial construit din piatră, parţial săpat în piatră. Avea streşini largi, ca zăpada să poată cădea în avalanşe de pe acoperiş în drum. În faţa castelului străjuia o gardă înarmată, formată din patru oameni, retrasă în spatele unei bariere din lemn care bloca drumul.

Yuli s-a oprit. Un paznic, cu blănurile decorate cu alămuri strălucitoare, s-a îndreptat spre el.

— Cine eşti, băiete?

— Sunt cu doi prieteni. Am făcut comerţ, după cum vezi. Ei sunt ceva mai în urmă, cu a doua sanie.

— Nu-i văd.

Avea un accent ciudat. Nu suna ca olonetele cu care era obişnuit Yuli, din regiunea de la Barriers.

— Mai durează până vin. Nu recunoşti echipa lui Gripsy? A fluturat din bici spre animale.

— Ba da, bineînţeles. Îi cunosc bine. Căţeaua asta nu se numeşte Gripsy degeaba.

A păşit în lături şi a ridicat un braţ vânjos.

— Lăsaţi-i să treacă, voi acolo, a strigat el.

Bariera s-a ridicat. Biciul a pocnit, Yuli a chiuit şi au trecut.

Când a ajuns la intrarea în Pannoval, a inspirat adânc, emoţionat.

În faţă, se ridica o stâncă uriaşă, atât de abruptă încât nu avea zăpadă pe ea. Pe faţa stâncii era cioplită o reprezentare enormă a lui Akha cel Mare. Akha era în poziţia tradiţională, cu genunchii lângă umeri, braţele în jurul genunchilor, cu palmele în sus şi flacăra sacră a

vieţii în palme. Avea capul mare şi în vârful lui un mănunchi de păr. Chipul lui pe jumătate uman împrăştia groază asupra privitorului. Totuşi, ochii lui ca migdalele erau blânzi şi în linia gurii lui, întoarsă în sus, precum şi în sprâncenele sale maiestoase se citea atât seninătate cât şi ferocitate.

În spatele piciorului stâng şi dominată de acesta se afla o deschizătură în piatră. Când sania s-a apropiat, Yuli a văzut că acea intrare gigantică era poate de trei ori mai înaltă decât un om. În interior, la lumina unor torţe, stăteau paznici cu obiceiuri şi accente ciudate, şi gânduri la fel de ciudate în capete.

Şi-a îndreptat umerii tineri şi a păşit înainte, cu îndrăzneală.

Aşa a ajuns Yuli la Pannoval.

Niciodată nu va uita intrarea în Pannoval – despărţirea de lumea de sub cer. Ca prin vis, a mânat sania pe lângă paznici, trecând printr-un luminiş de copaci prăpădiţi. S-a oprit să privească întinderea acoperită din faţa lui, sub care îşi sfârşeau zilele atâţia oameni. Ceaţa se împletea cu întunericul şi, după ce a lăsat în urmă poarta, a văzut pentru prima oară lumea aceea de forme schiţate, fără contururi. În Pannoval era tot timpul noapte. Puţinii oameni care umblau încolo şi-ncoace, erau înveliţi în haine groase care, la rândul lor, erau cuprinse de nimburi de ceaţă. Ceaţa îi înconjura, plutind în jurul capetelor lor şi îi urma ca nişte fuioare de aţă deşirate dintr-o haină. Peste tot era numai piatră; din piatră erau ciopliţi pereţii şi despărţiturile, grajdurile, casele, treptele şi coteţele. Această peşteră mare şi misterioasă, ce se avânta mult în interiorul muntelui, fusese împărţită de-a lungul secolelor în pătrate mici, aşezate pe diferite nivele separate între ele de trepte şi pereţi.

Datorită unei economii forţate, torţele licăreau din loc în loc, singuratice la capătul fiecărui şir de trepte. Flăcările pâlpâiau într-un curent slab, luminând mai degrabă aerul înceţoşat, la a cărui opacitate contribuiau cu fumul lor.

Acţiunea neîntreruptă a apei săpase în piatră un număr impresionant de galerii, de diferite dimensiuni şi la diferite nivele, legate între ele. Unele dintre acestea erau locuite şi fuseseră schimbate prin străduinţa omului. Fuseseră compartimentate şi mobilate cu necesităţile unei vieţi umane rudimentare.

Sălbaticul s-a oprit, constatând că este imposibil să mai înainteze în acest spaţiu întunecat, fără să fie însoţit.

Puţinii vizitatori ai Pannoval-ului, se trezeau – curând după intrarea în oraş – într-una din galeriile mai mari, cunoscută de locuitori sub numele de Piaţă. Aici era adusă la îndeplinire cea mai mare parte din munca necesară comunităţii, căci, datorită luminii filtrate ce răzbătea de afară, nu era nevoie de lumină artificială, orientarea fiind posibilă de îndată ce ochii se obişnuiau cu semiîntunericul. În timpul zilei, spaţiul răsuna de glasuri şi de loviturile neregulate ale ciocanelor.

În piaţă, Yuli a comercializat asokinii şi mărfurile de pe sanie şi şi-a procurat lucruri necesare noii sale vieţi. Căci, indiscutabil, în Pannoval trebuia să rămână. Nu exista nici un alt loc unde să poată

merge. Treptat, s-a obişnuit cu întunericul, cu fumul, cu usturimea aproape permanentă a ochilor, cu tusea locuitorilor; le-a acceptat pe toate, alături de siguranţa ce i-o oferea locul.

A avut norocul să dea peste un comerciant cumsecade şi care se numea Kyale. Acesta, împreună cu soţia sa, avea o tarabă într-unul din micile intrânduri ale Pieţii. Kyale era un om trist, cu o gură veşnic întoarsă în jos şi parţial ascunsă de mustăţi negricioase. S-a împrietenit cu Yuli din motive pe care acesta nu le putea înţelege şi l-a protejat de pungaşi. S-a ocupat, în plus, şi de iniţierea lui în această lume nouă.

Unele dintre zgomotele care răsunau cu ecou în marea galerie erau atribuite unui curs de apă numit Vakk, care curgea spre capătul Pieţei, vărsându-se într-un hău. Acesta era primul curs de apă pe care Yuli îl vedea curgând. Pentru el a rămas una dintre minunile acestei aşezări. Clipocitul apei îl umplea de plăcere şi, datorită credinţei lui animiste, Yuli privea râul ca pe o fiinţă vie.

Peste Vakk fuseseră construite multe poduri, ele asigurând accesul spre capătul Pieţei, un loc abrupt, ce necesitase construirea mai multor trepte, mărginite de balustrade. Toate aceste trepte convergeau spre o platformă imensă ce găzduia o reprezentare uriaşă a lui Akha, cioplită din stânca peretelui. Această siluetă, cu umerii pierduţi printre umbre, putea fi văzută chiar şi din cel mai îndepărtat colţ al Pieţei. În mâinile întinse ale lui Akha ardea permanent o flacără roşie, pe care un preot o alimenta la intervale regulate de timp, apărând pe o uşă din stomacul statuii. Oamenii lui Akha veneau la zeul lor cu regularitate, oferindu-i tot felul de daruri. Îmbrăcaţi în veşmintele lor, cu dungi negre şi albe, preoţii strângeau cu viu interes aceste daruri, fără însă să iasă vreodată în evidenţă – în timp ce credincioşii se prosternau, un novice mătura pământul cu o perie din pene, strângând ofrandele, încă înainte ca oamenii să îndrăznească să privească în sus, plini de speranţă, spre ochii negri din piatră aflaţi deasupra capetelor lor, într-o ţesătură de umbre, şi de a se retrage spre locuri mai puţin sfinte.

Aceste ceremoniale erau un mister pentru Yuli. L-a întrebat pe Kyale despre ele, dar a primit explicaţii care l-au lăsat şi mai nelămurit ca înainte. Nici un om nu poate vorbi despre religia lui unui străin. Totuşi, Yuli a fost puternic impresionat de acea fiinţă din vechime, reprezentată în piatră, care se lupta cu puterile care răscoleau lumea de afară, mai ales cu Wutra, cel ce stăpânea cerurile şi toate bolile legate de traiul în lumea de sub ceruri. Akha nu prea era interesat de oameni; aceştia erau prea neînsemnaţi pentru a merita atenţia lui. Nu dorea decât ofrandele obişnuite, care să-l ţină puternic în lupta cu Wutra, şi mai dorea un corp ecleziastic, Akhan, care să fie puternic şi să se ocupe de dorinţele lui, altfel ar fi trimis dezastre asupra comunităţii.

Preoţimea, în alianţă cu miliţiile, guverna Pannoval-ul, fără a avea însă un conducător suprem – în afară de Akha, despre care, în general, se spunea că bântuie munţii cu bâta lui celestă, căutându-l pe Wutra şi complicii lui îngrozitori, cum ar fi viermii.

Această religie era surprinzătoare pentru Yuli, care până atunci nu îl ştiuse decât pe Wutra. Wutra era Marele Spirit, căruia părinţii lui, Alehaw şi Onesa i se rugau în timpuri de primejdie. Ei îl reprezentaseră pe Wutra ca fiind binevoitor şi aducător de lumină şi, după câte îşi amintea, nu vorbiseră niciodată de Akha.

Un labirint de galerii, la fel de întortocheat ca şi legile date de preoţime, făcea legătura cu diferitele încăperi alăturate Pieţei. Unele dintre aceste încăperi erau accesibile, altele erau interzise oamenilor obişnuiţi. În preajma acestor locuri interzise, oamenii şovăiau până şi să vorbească. Curând, Yuli a observat că cei care făceau rău erau scoşi din acele încăperi interzise cu mâinile legate la spate, pentru a fi urcaţi, pe scări întunecate şi arcuite, spre umbrele unor aule, sau pentru a fi duşi într-o zonă denumită Holies. Alţii erau puşi la muncă într-o fermă anume, în spatele Pieţei, numită Twink.

Cu timpul, Yuli a traversat un pasaj îngust, înfundat de trepte, care ducea la o încăpere mare, numită Reck. Aceasta era dominată de o enormă statuie a lui Akha, ţinând un animal legat cu un lanţ în jurul gâtului. Reck era destinată sporturilor; acolo aveau loc concursurile atletice şi întrecerile de gladiatori. Pereţii erau vopsiţi în purpuriu, fiind decoraţi cu desene în forme de spirale. Cea mai mare parte a timpului, Reck era aproape goală; cetăţeni cu o înclinaţie specială spre divinitate veneau şi se văietau spre bolţile înalte şi întunecate, vocile lor născând ecouri care bubuiau prin galerii. În timpul jocurilor, aceleaşi galerii răsunau muzică, iar încăperea era plină cu lume până la refuz.

Dinspre Piaţă se putea ajunge şi spre alte încăperi importante. Spre răsărit, traversând o zonă împânzită de mici intrânduri şi de mezanine spaţioase, răspândite pe un teren a cărui diferenţă de nivel era marcată de două şiruri de trepte încadrate de balustrade greoaie, se putea ajunge spre o galerie rezidenţială, numită Vakk, după râul care, cu albia sa adânc săpată, o delimita de restul încăperilor. Dincolo de arcul de la marea intrare în Vakk, se aflau sculpturi detaliat executate. Cea mai mare parte a acestor sculpturi fusese distrusă cu ocazia unei căderi de pietre, de mult uitată.

Vakk era cea mai veche peşteră, după Piaţă, şi era plină cu "locuinţe", cum erau ele numite, datând de multe secole. Pentru cel sosit din lumea exterioară, terasele ascunse şi cotiturile care dispar în obscuritate, Vakk pare, la lumina nesigură, un vis obsedant, unde materia nu se deosebeşte de umbre. Copilul de la Barriers a simţit că-i tresaltă inima în piept, îi părea că numai o forţă similară cu cea a lui Akha îl putea salva de la rătăcire pe cel ce se aventura în această necropolă aglomerată.

Dar, datorită flexibilităţii tinereţii, el se adapta. Alăturându-se ucenicilor, breslelor de vârsta lui, a început să colinde locuinţele încâlcite, înghesuite pe ultimele etaje ale peşterii şi care adesea corespondau una cu alta. Odăile erau îngrămădite între alte odăi, în adâncime, iar mobila era fixă, pentru că era cioplită din aceeaşi stâncă precum podelele şi pereţii, din acea materie stâncoasă ce părea că se întinde la nesfârşit. Drepturile, obiceiurile şi intimitatea celor ce

populau acele separeuri erau noţiuni complexe, întotdeauna legate de sistemul breslelor din Vakk şi, în caz de dispută, erau rezolvate prin judecata unui preot.

Într-una dintre aceste locuinţe, Tusca, blânda soţie a lui Kyale, i-a găsit o cameră lui Yuli, la numai trei uşi de locul în care locuiau ei. Nu avea acoperiş, iar pereţii erau curbaţi. Se simţea ca şi când ar fi stat într-o floare de piatră.

Vakk îşi croia drum printre pantele abrupte şi era slab luminat, mai slab decât piatra. Aerul era plin de funingine de la lămpile cu grăsime, dar clerul aduna taxe pentru fiecare lampă care ardea, înregistrată pe baza unui număr încrustat în lutul de la baza ei, aşa încât rareori erau toate folosite. Ceţurile misterioase care pluteau în Piaţă nu erau atât de dense în Vakk.

O galerie ducea direct dinspre Vakk la Reck. Mai jos, se aflau arcade zdrenţuite care făceau legătura cu o peşteră cu acoperiş înalt, numită Groyne. Aceasta avea aer bun şi curat, deşi locuitorii din Vakk îi considerau barbari pe cei din Groyne, mai ales că erau membrii unor bresle inferioare: măcelari, argăsitori, săpători în rocă, modelatori in lut şi lemn fosilizat.

Roca în formă de fagure de miere, ce alcătuia pereţii galeriilor de acces spre Groyne şi spre Reck, mai găzduia încă o peşteră mare, plină de locuitori şi vite. Aceasta era Prayn, şi evitată de mulţi. Populaţia ei forma breasla celor care adunau gunoiul de la celelalte suburbii pentru a-şi hrăni porcii şi a îngrăşa recoltele ce creşteau în întuneric, dar cărora le plăcea căldura. Unii dintre fermierii din Prayn creşteau o specie de păsări numite preet, cu ochi luminoşi şi pete fosforescente pe aripi. Erau foarte căutate ca păsări de colivie, pentru că adăugau puţină strălucire locuinţelor din Vakk şi Groyne – deşi erau şi motiv de adunare de taxe din partea preoţilor lui Akha.

Exista o zicală locală care spunea: "În Groyne, ei sunt figuri, dar în Prayn sunt destul de duri."

Dar Yuli găsea că oamenii sunt lipsiţi de viaţă, cu excepţia momentelor când erau treziţi de jocuri. Doar câţiva negustori şi vânători care trăiau în Piaţă, pe terasele propriilor bresle, erau binecuvântaţi de Akha şi erau trimişi cu afaceri în lumea exterioară, cum fusese situaţia cu cei doi domni pe care îi cunoscuse el.

Din toate peşterile principale, cât şi din cele mai mici, porneau poteci şi tuneluri spre inima stâncii, unele coborând, altele urcând. Pannoval-ul era plin de legende despre fiare vrăjite, care veneau din întunericul primordial al stâncii şi despre oamenii care erau trimişi, sub formă de spirite, pentru a le înfrunta. Cel mai bine era să rămâi în Pannoval, unde Akha avea grijă de ai lui, privindu-i cu ochiul său întunecat. Era mai bine în Pannoval, chiar dacă erau taxe, decât în frigul de afară.

Aceste legende erau păstrate vii de către breasla povestitorilor, ai cărei membrii stăteau pe fiecare palier, pe fiecare terasă, împletind povestiri fantastice. În această lume mohorâtă, ca o nebuloasă, cuvintele erau ca luminile.

Yuli nu avea permisiunea să-şi croiască drum spre Holies, o altă parte a Pannoval-ului, prezentă aproape numai în şoaptele

oamenilor. Acolo se putea ajunge printr-o galerie ce pornea din Piaţă, urcând o scară care era păzită de miliţii şi izolată prin faimă. Nimeni nu traversa voit căile şerpuitoare care mergeau într-acolo. În Holies locuiau miliţiile, care apărau legea Pannovalului, şi preoţimea care păzea sufletul oamenilor.

Pentru Yuli, aceste aranjamente erau atât de minunate încât nu le observa josnicia.

I-a trebuit, însă, destul de puţină vreme ca să-şi dea seama că oamenii erau guvernaţi îndeaproape. Desigur, ei nu vedeau nimic nelalocul lui într-un sistem în care se născuseră, dar Yuli, obişnuit cu spaţiile deschise, unde legea supravieţuirii era uşor de înţeles, a rămas uimit de felul în care era coordonată fiecare mişcare a celor din Pannoval. Şi încă, ei se simţeau privilegiaţi.

Cu pieile pe care le obţinuse de la cei doi domni, Yuli a plănuit să cumpere o tarabă lângă a lui Kyaie şi să deschidă un magazin. Dar curând a aflat că existau o groază de regulamente care interziceau un lucru atât de simplu.

Nimeni nu putea face comerţ fără o tarabă – şi asta numai dacă avea un permis special, pe care îl obţineau numai cei ce se năşteau în cadrul breslei negustorilor ambulanţi. Dar, până la a face comerţ, trebuia să-şi încheie perioada de ucenicie şi să obţină anumite calificări, pe care le putea conferi numai preoţimea. Avea nevoie şi de un certificat, în două exemplare, de la miliţii, împreună cu asigurări şi referinţe.

De asemeni, nimeni nu putea face comerţ până ce nu era posesorul unei locuinţe. Cât despre Yuli, nu putea reţine încăperea pe care i-o închinase Tusca până ce nu era complet autorizat de miliţii. Nu putea să obţină nici calificarea elementară: credinţa în Akha şi dovada sacrificiilor regulate către zeu.

— E simplu. Mai întâi, tu, ca sălbatic, trebuie să mergi la un preot, i-a spus un căpitan cu faţă aspră, la care a trebuit să se prezinte Yuli. Stăteau într-o încăpere mică, al cărei balcon era la un metru şi ceva deasupra teraselor Pieţii, de unde se putea vedea toată animaţia şi forfota ce domnea în peşteră.

Peste pieile obişnuite, căpitanul purta o mantie lungă, până în podea, în negru şi alb. Pe cap avea un coif din bronz, pe care era încrustat simbolul sfânt al lui Akha – un fel de roată cu două spiţe. Cizmele din piele îi ajungeau până la jumătatea gambei. În spatele lui stătea un phagor, cu o bandă împletită în alb şi negru, legată în jurul frunţii lui cu păr alb.

— Fii atent la mine, a mormăit căpitanul. Dar Yuli a simţit că ochii îi alunecă spre phagor, mirându-se de prezenţa lui.

Ancipitalul stătea taciturn, cu capul plecat. Coarnele îi fuseseră tăiate, iar muchiile ascuţite pilite. Yuli a văzut că avea un guler din piele şi o curea în jurul gâtului, pe jumătate ascunsă de părul alb, în semn de supunere faţă de regulile omului. Deşi reprezentau o ameninţare pentru cetăţenii Pannoval-ului, mulţi ofiţeri apăreau cu câte un phagor după ei. Phagorii erau apreciaţi pentru capacitatea lor de a vedea în întuneric. Oamenii obişnuiţi umblau cu grijă şi teamă pe lângă animalele care îşi târau picioarele şi vorbeau în Olonete. Cum

era posibil, se întreba Yuli, ca oamenii să convieţuiască cu aceste fiare care îl făcuseră prizonier pe tatăl lui, fiare pe care le urau toţi cei născuţi în ţinuturile sălbatice?

Discuţia cu căpitanul l-a îngrozit pe Yuli. Nu putea trăi decât dacă se supunea regulilor şi acestea păreau interminabile. Nu avea încotro, decât să se conformeze, aşa cum îi spusese Kyale. Ca să fii cetăţean al Pannoval-ului, trebuia să gândeşti şi să simţi ca un pannovalian.

Deci, a fost consemnat să meargă la un preot ce răspundea de zona locuinţelor unde avea camera. Aceasta a însemnat numeroase sesiuni la care a învăţat, o istorie ritualizată a Pannoval-ului ("născut din umbra Marelui Akha pe zăpezile eterne...") şi a fost forţat să înveţe multe scripturi pe dinafară. Trebuia să facă tot ce îi spunea preotul Sataal, ceea ce includea şi multe drumuri plictisitoare, pentru că Sataal era leneş. Yuli nu s-a simţit deloc consolat când a aflat că toţi copiii din Pannoval treceau prin aceleaşi cursuri instructive, încă de la o vârstă fragedă.

Preotul era un om solid, cu faţa palidă, cu urechi mici şi mâini grele. Avea capul ras şi barba împletită în stilul preoţilor din ordinul lui. În împletitură avea şi smocuri albe. Faţa îi era plină de ciupituri. Îşi purta părul lung, până la genunchi. Lui Yuli i-a trebuit mult să-şi dea seama că, în ciuda firelor albe, Sataal nu trecuse de vârsta mijlocie, abia fiind la sfârşitul adolescenţei. Totuşi, mergea rotind din umeri, parcă sugerând vârsta înaintată şi pietatea.

Când i se adresa lui Yuli, vorbea cu blândeţe, dar păstra distanţa între ei. Atitudinea omului părea să spună: "Asta este treaba mea şi a ta dar nu o voi complica intrând în detaliile despre sentimentele tale". Deci Yuli a rămas tăcut, limitându-se să înveţe toate verseturile acelea bombastice.

— Dar ce înţeles au? a întrebat uimit, la un moment dat.

Sataal s-a ridicat încet, s-a întors astfel încât umerii au întunecat sursa îndepărtată de lumină, restul trupului său fiind cuprins de umbră. O lumină opacă s-a ivit deasupra căpăţânii lui atunci când şi-a înclinat capul spre Yuli şi i-a spus cu reproş:

— Mai întâi învăţatul, tinere, şi apoi interpretarea. După învăţare, interpretarea este mai puţin dificilă. Învaţă totul pe dinafară. Akha nu cere înţelegere de la oamenii lui, ci numai supunere.

— Ai spus că lui Akha nu-i pasă de nimeni din Pannoval.

– Cel mai important lucru este că Pannoval-ului îi pasă de Akha. Acum, încă odată:

Cine aşa acoperă năpasta lui Freyr
Ca un peşte înghite proasta momeală
Când se face târziu
Formele noastre fragile le va arde.

— Dar ce înseamnă asta? a întrebat Yuli din nou. Cum pot să învăţ, dacă nu înţeleg?

— Repetă, fiule, a spus Sataal cu asprime. *Cine aşa acoperă...*

Yuli era prizonierul oraşului întunecat. Reţelele de umbră îi agăţau spiritul, tot aşa cum prindeau oamenii din lumea exterioară peştii, întinzând plasele sub stratul de gheaţă. În vis, mama lui venea la el, cu sângele scurgându-i-se din gură. Atunci se trezea şi rămânea tăcut în patul lui mic, uitându-se în sus, departe, dincolo de zidurile camerei lui în formă de floare, spre acoperişul lui Vakk. Uneori, când atmosfera era destul de limpede, putea vedea detalii de la distanţă – liliecii care atârnau, stalactitele şi stânca pe care strălucea lichidul care încetase să mai fie fluid.

Ar fi vrut să poată zbura departe de cursa în care se trezise, dar nu avea unde să se ducă.

Odată, disperat, la miezul nopţii s-a târât până la casa lui Kyale, ca să caute mângâiere. Kyale s-a enervat pentru că a fost trezit şi i-a spus să plece, dar Tusca i-a vorbit cu blândeţe, ca şi când ar fi fost fiul ei. L-a bătut pe umăr şi l-a strâns de mână.

După un timp, ea a început să plângă încet şi i-a spus că a avut şi ea un fiu, un băiat bun şi de treabă, care avea aproape vârsta lui Yuli şi se numea Usilk. Dar Usilk îi fusese luat de poliţie, pentru o crimă de care ea ştia că nu era vinovat. În fiecare seară se trezea şi se gândea la el, la cum o ducea, închis într-unul din locurile acelea îngrozitoare din Holies, păzite de phagori, şi se întreba dacă îl va mai vedea vreodată.

— Miliţiile şi preoţii de aici sunt nedrepţi, i-a şoptit Yuli. Poporul meu abia avea cu ce trăi, în ţinuturile sălbatice, dar eram cu toţi egali unul cu celălalt în faţa frigului.

După o clipă de tăcere, Tusca a spus:

— Sunt oameni în Pannoval, atât femei cât şi bărbaţi, care nu învaţă scripturile şi vor să-i răstoarne pe cei care conduc. Totuşi, fără conducătorii noştri, vom fi distruşi de Akha.

Yuli i-a privit faţa în întuneric.

— Şi crezi că Usilk a fost luat... pentru că a vrut să răstoarne conducătorii? – Ea i-a răspuns cu o voce joasă şi ţinându-l strâns de mână:

— Nu trebuie să pui asemenea întrebări, dacă nu vrei să ai probleme. Usilk a fost totdeauna un rebel. Da, poate a nimerit între oameni nepotriviţi...

— Terminaţi cu pălăvrăgeala, a strigat Kyale. Treci în pat, femeie. Şi tu la fel, Yuli.

Yuli a rumegat aceste lucruri tot timpul cât au durat sesiunile cu Sataal. În aparenţă, îi era supus preotului.

— Nu eşti prost, chiar dacă eşti sălbatic, şi putem face o schimbare cu tine, a spus Sataal. Curând vei trece la etapa următoare. Pentru că Akha este Zeul pământului şi al subpământului, vei înţelege cum trăieşte pământul şi cum trăim noi, în venele sale. Aceste vene sunt numite octave-de-pământ şi nici un om nu poate fi fericit şi sănătos dacă nu trăieşte după regulile proprie-i octave-de-pământ. Încet, poţi ajunge la revelaţie, Yuli. Poate, dacă eşti destul de bun, poţi ajunge preot, iar atunci ai să poţi să-l serveşti pe Akha mai mult.

Yuli a rămas gânditor, cu gura închisă. Era dincolo de posibilităţile lui să-i spună preotului că nu avea nevoie de o atenţie

deosebită din partea lui Akha: întregul şi noul lui fel de viaţă în Pannoval era o revelaţie.

Zilele au trecut paşnice, una după cealaltă. Yuli a fost impresionat de răbdarea nesfârşită a lui Sataal, iar perioadele de instruire au început să-i displacă din ce în ce mai puţin. Chiar şi când era departe de preot se gândea la învăţătura lui. Totul era proaspăt, emoţionant şi-l făcea curios. Acesta îi povestea de anumiţi preoţi, care ţinând post, erau în stare să comunice cu morţii, chiar şi cu personaje din istoria îndepărtată; Yuli nu auzise niciodată de astfel de lucruri, dar ezita să le numească prostii.

A început să colinde singur suburbiile oraşului, până când a ajuns să se descurce destul de bine în labirintul de umbre din jurul Pannoval-ului. Asculta oamenii care vorbeau adesea de religie, sau povestitorii care vorbeau la colţurile străzilor şi care împleteau adesea povestirile cu religia.

Religia era povestea de căpătâi, a întunericului, aşa cum teroarea fusese povestea de căpătâi pentru ţinuturile de la Barriers, unde tobele tribale îndepărtau diavolii. Treptat, Yuli a început să perceapă în discuţia religioasă un sâmbure de adevăr: felul în care oamenii trăiau şi mureau. Numai sălbaticii nu aveau nevoie de explicaţii.

Într-o zi, s-a aventurat în partea urât mirositoare a Prayn-ului, unde gunoaiele umane erau aruncate în şanţuri lungi, în care creşteau recoltele întunericului. Aici, oamenii erau destul de duri, după câte se spunea. Un om cu părul neacoperit şi tăiat scurt, fapt pentru care nu era nici preot, nici povestitor, a sărit pe o roabă cu gunoi.

— Prieteni, a spus el, adresându-se tuturor celor care erau prin preajmă. Ascultaţi-mă o clipă, vreţi? Opriţi-vă din muncă şi ascultaţi ce am să vă spun. Nu vorbesc în numele meu, ci în numele Marelui Akha, al cărui spirit se mişcă în mine. Trebuie să vă vorbesc în numele lui, deşi aceasta îmi poate pune viaţa în pericol. Prieteni, preoţii deformează cuvintele lui Akha în folosul propriu.

Oamenii s-au oprit şi şi-au întors chipurile spre el. Doi au încercat să glumească pe seama tânărului, dar ceilalţi ascultau cu interes, inclusiv Yuli.

— Prietenii, preoţii spun că trebuie să îi aducem sacrificii lui Akha şi nimic mai mult, în schimb el ne va ţine aici în siguranţă, în inima muntelui. Eu spun că e o minciună. Preoţii sunt mulţumiţi şi nu le pasă că noi, oamenii obişnuiţi, suferim. Akha vă spune prin glasul meu că trebuie să facem mai mult. Trebuie să fim mai buni cu noi înşine. Vieţile noastre sunt prea simple, plătim taxe, facem sacrificii şi în rest nu ne mai pasă de nimic. Ne distrăm, pur şi simplu, sau mergem la jocuri. Auzim adesea că lui Akha nu-i pasă de noi, ci numai de lupta cu Wutra. Trebuie să-l facem să-i pese. Trebuie să-i meritäm grija pentru noi. Trebuie să ne corectăm! Da, să ne corectăm! Şi preoţii care trăiesc o viaţă uşoară trebuie să se corecteze...

Cineva a spus că veneau miliţiile.

Tânărul a tăcut o clipă, apoi a continuat:

— Mă numesc Naab. Ţineţi minte ce vă spun. Şi noi avem un rol în marele război dintre cer şi pământ. Dacă voi putea, mă voi

întoarce să vă vorbesc. Voi transmite mesajul meu întregului Pannoval. Corectaţi-vă, corectaţi-vă! Înainte de a fi prea târziu...

Un phagor mare, legat şi ţinut de un soldat de capătul lesei, s-a năpustit în mulţimea adunată acolo. Cu mâna lui puternică, l-a apucat pe Naab de braţ şi l-a dat jos de pe roabă. Acesta abia a apucat să scoată un strigăt de durere, căci aceeaşi mână albă şi păroasă l-a prins de gât şi l-a împins în direcţia Pieţei, spre Holies.

— N-ar fi trebuit să spună asemenea lucruri, a bombănit un bărbat cărunt, după ce mulţimea s-a împrăştiat.

Yuli l-a urmat pe om şi a încercat să-l tragă de limbă.

— Dar acest om, Naab, nu a spus nimic împotriva lui Akha. De ce să-l ia miliţiile?

Omul a privit pe furiş în stânga şi în dreapta.

— Te recunosc. Eşti un sălbatic, altfel nu ai pune întrebări aşa de stupide.

Ca răspuns, Yuli a ridicat pumnul.

— Nu sunt prost, altfel nu aş fi întrebat.

— Dacă nu ai fi prost, ai tăcea din gură. Cine crezi că deţine puterea aici? Preoţimea, bineînţeles. Dacă vorbeşti împotriva lor...

– Dar asta e puterea lui Akha...

Omul cărunt dispăruse. În întunericul acela atotcuprinzător, putea fi simţită prezenţa a ceva monstruos. Akha?

Într-una din zile, Reck-ul a fost gazda unui eveniment sportiv. Atunci Yuli, obişnuit cu Pannoval-ul, a trecut printr-o remarcabilă cristalizare a emoţiilor. S-a grăbit spre jocuri, împreună cu Kyale şi Tusca. Lămpile cu grăsime ardeau în nişe, marcând drumul de la Vakk spre Reck. Mulţimile urcau trecerile înguste din piatră, străduindu-se să nu alunece de pe treptele tocite şi strigându-se unul pe celălalt, pe măsură ce umpleau arena sportivă.

Luat de valul mulţimii, Yuli a prins, pentru o clipă, imaginea unui Reck luminat, cu pereţii ei curbaţi sclipind în lumină. Prins între pereţii galeriei prin care trecea gloata, a văzut, de fapt, doar o parte din încăpere. Înaintând spre acea perspectivă îndepărtată, l-a simţit chiar pe Akha mişcându-se, sus deasupra capetelor mulţimii.

A încetat să asculte trăncăneala lui Kyale, convins fiind că privirea lui Akha era aţintită asupra lui; prezenţa monstruoasă a întunericului se făcea vizibilă.

Muzica interpretată în Reck era stimulatoare şi pătrunzătoare. Era cântată pentru Akha. Statuia zeului, cu fruntea lată, cu ochi mari, din piatră, care nu vedeau nimic şi totuşi vedeau totul, era luminată de flăcările torţelor aşezate dedesubt. Buzele lui sugerau dispreţ.

Lui Yuli i s-au muiat genunchii. O voce puternică din interiorul lui, voce pe care mu o mai auzise până atunci, a exclamat:

— Ooo, Akha, cred în tine, în sfârşit. A ta este puterea! Iartă-mă, lasă-mă să fiu slujitorul tău.

Totuşi, alături de vocea care tânjea să-l supună, un alt glas, mult mai slab, îi şoptea: "Oamenii din Pannoval trebuie să înţeleagă adevărul, pentru a-l putea urma pe Akha." Era uluit de tulburarea din el; un război care nu a cedat nici când au intrat în încăpere, astfel putând să zărească o şi mai mare parte din zeul din piatră. Şi-a amintit

cuvintele lui Naab: "Oamenii au un rol important în războiul dintre Cer şi Pământ". Acum simţea că acel război era viu în el.

Jocurile erau emoţionante. Cursele de alergare şi aruncare a suliţei au fost urmate de luptele dintre oameni şi phagori, cei din urmă cu coarnele amputate. Abia când au ajuns la proba de ţintire a liliecilor, Yuli a reuşit să se smulgă din gândurile lui ca să privească concursul. Se temea de lilieci. Sus, deasupra mulţimii, acoperişul încăperii era plin de creaturi cu blană, care se balansau pe deasupra capetelor mulţimii. Odată ce erau loviţi, liliecii cădeau şi erau luaţi ca pradă.

Câştigătorul a fost o fată. Avea un veşmânt de un roşu aprins, închis la gât şi lung până în pământ. Ea a întins arcul şi a tras cu mai mare precizie decât orice bărbat. Avea părul lung şi negru. Numele ei era Iskador şi mulţimea a aplaudat-o cu frenezie, dar nimeni cu mai multă putere decât Yuli.

Apoi au urmat luptele de gladiatori, cu oameni împotriva oamenilor, oameni împotriva phagorilor, iar sângele şi moartea au umplut arena. Totuşi, chiar şi atunci când Iskador îşi întindea arcul, mişcările ei dezvăluind torsul ei minunat, Yuli se gândea cu multă bucurie că descoperise o credinţă uimitoare. Tulburările din el vor fi îndepărtate de mai multă cunoaştere, a presupus el.

Şi-a amintit de legendele pe care le ascultase lângă focul tatălui său. Bătrânii povesteau despre cele două santinele de pe cer, şi cum oamenii de pe pământ îl jigniseră cândva pe Zeul Cerurilor, al cărui nume era Wutra. Deci îndepărtase pământul de căldura lui. Acum, santinelele aşteptau ora întoarcerii lui Wutra, ca să privească din nou cu afecţiune spre pământ şi să vadă dacă oamenii se comportau mai bine. Dacă se vor lămuri că aşa este, atunci poate vor îndepărta îngheţurile.

Ei bine, Yuli trebuia să recunoască faptul că poporul lui era sălbatic, aşa cum pretinsese Sataal; altfel, cum s-ar fi lăsat tatăl lui târât de phagori? Totuşi, trebuia să existe un sâmbure de adevăr în aceste poveşti, pentru că aici, în Pannoval, versiunea povestirii era mai raţională. Wutra era o zeitate minoră, dar era răzbunător şi umbla liber pe cer. Din cer veneau pericolele. Akha era marele zeu al pământului, conducea sub pământ, unde totul era în siguranţă. Cele două santinele nu erau benigne – fiind pe cer aparţineau lui Wutra şi se puteau întoarce împotriva omenirii.

Acum versurile memorate au început să capete sens. Iluminarea a strălucit din ele şi Yuli, privind chipul lui Akha, a rostit cu plăcere ceea ce până atunci necesitase o mare străduinţă pentru a memora:

Cerurile dau perspective false,
Cerurile inundă extremele;
Împotriva tuturor acestor scheme
Pământul lui Akha protejează deasupra.

A doua zi, s-a dus umil la Sataal şi i-a spus că fusese convertit. Chipul palid şi aspru al preotului l-a privit. Sataal a bătut darabana cu

degetele pe genunchi.

— Cum ai fost convertit? Pe lângă locuinţe, zboară tot felul de minciuni.

— Am privit chipul lui Akha. Am văzut limpede, pentru prima oară. Acum inima mea este deschisă.

— Ieri a fost arestat un alt profet fals.

Yuli s-a bătut cu pumnul în piept.

— Ce simt eu în mine, nu e fals, Părinte.

— Nu e atât de uşor, a spus preotul.

— O, ba este uşor, este uşor. Acum totul va fi uşor!

A căzut la picioarele preotului, strigându-şi încântarea.

— Nimic nu este atât de uşor.

— Părinte, îţi datorez totul, ajută-mă. Vreau să fiu preot, să ajung ca tine.

În cursul următoarelor zile, a colindat aleile şi locuinţele, observând lucruri noi. Nu se mai simţea cuprins de mâhnire şi îngropat sub pământ. Era într-o regiune favorizată, protejat de toate elementele crude ale naturii, care îl făceau să fie un sălbatic. Acum vedea cât de primitoare era lumina opacă.

A văzut cât de frumos era Pannoval-ul, cu toate încăperile lui. Peşterile fuseseră decorate de către artişti, cât locuiseră acolo. Pereţi întregi erau acoperiţi cu picturi şi cioplituri în piatră, multe dintre ele ilustrând viaţa lui Akha şi marile bătălii pe care le dăduse, cât şi bătăliile pe care le va da, când destui oameni vor avea încredere în forţa lui. Unde picturile îmbătrâniseră şi se şterseseră, erau pictate altele noi peste ele. Artiştii încă mai lucrau, cocoţaţi în vârful schelelor, care se întindeau spre acoperiş, ca un schelet al unui animal mitologic, cu gât lung.

— Ce e cu tine, Yuli? Nu mai eşti atent la nimic, a spus Kyale.

— Voi fi preot. M-am hotărât.

— N-or să te lase. Eşti din afară.

— Preotul o să vorbească cu autorităţile.

Kyale s-a tras de nasul lui, trist, coborând încet mâna, până când operaţiunile de tragere au ajuns la capătul mustăţii, contemplându-l pe Yuli. Ochii lui Yuli se adaptaseră atât de bine cu semiîntunericul, încât vedea clar toate nuanţele expresiei prietenului său. Când Kyale s-a îndreptat, fără nici un cuvânt, spre capătul tarabei, Yuli l-a urmat.

Kyale s-a apucat din nou de mustaţă, iar cealaltă mână şi-a pus-o pe umărul lui Yuli.

— Eşti un băiat bun. Îmi aminteşti de Usilk, dar nu o să discutăm despre asta... Ascultă-mă. Pannoval-ul nu mai este ca în copilăria mea, când alergam desculţ prin bazare. Nu ştiu ce s-a întâmplat, dar nu mai este linişte. Toată vorbăraia asta despre schimbare... prostii, după părerea mea. Chiar şi preoţii sunt băgaţi în chestia asta, laolaltă cu oamenii sălbatici, declamând zgomotos despre îndreptare. Eu îţi spun, lasă-i baltă, înţelegi ce vreau să spun?

— Da, înţeleg ce vrei să spui.

— Bine, atunci. Poate crezi că va fi uşor să fii preot. S-ar putea. Dar nu ţi-aş recomanda acest lucru în prezent. Nu este... la fel de sigur ca înainte, dacă pricepi. Au devenit agitaţi. Am auzit că execută preoţi eretici în Holies. Ţi-ar fi mai bine aici, angajatul meu ca ucenic, ar fi mai bine să te faci folositor aici. Înţelegi? Îţi vorbesc despre binele tău.

Yuli s-a uitat spre pământul bătătorit.

— Kyale, nu pot să-ţi explic ce simt. Un fel de speranţă... Cred că lucrurile ar trebui să se schimbe, aşa cum vreau să mă schimb eu însumi. Nu ştiu cum.

Oftând, Kyale a luat mâna de pe umărul lui Yuli.

— Ei bine, băiete, dacă adopţi această atitudine, să nu spui că nu te-am prevenit.

În ciuda îmbufnării lui Kyale, Yuli era impresionat că acesta ţinea la el. Kyale a transmis soţiei sale vestea despre intenţiile lui Yuli. Când Yuli s-a dus în camera lui mică şi curbată, în seara aceea, Tusca a apărut în uşă.

— Preoţii pot merge oriunde. Dacă vei fi un iniţiat, va trebui să alergi peste tot. Vei veni şi vei pleca din Holies.

— Cred că da.

— Atunci poţi afla ce s-a întâmplat cu Usilk. Încearcă, de dragul meu. Spune-i că mă gândesc la el. Şi, dacă poţi, să vii şi să-mi dai veşti despre el.

I-a pus mâna pe braţ. El i-a zâmbit.

— Eşti bună, Tusca. Rebelii tăi, care vor să doboare conducătorii din Pannoval, nu au veşti despre fiul tău?

Ea l-a privit înspăimântată.

— Yuli, când vei fi preot, te vei schimba din toate punctele de vedere. Deci, nu voi mai spune nimic, de teamă pentru familia mea.

El şi-a plecat privirea.

— Să mă lovească Akha, dacă îţi voi face vreodată rău.

Data următoare, când a venit în faţa preotului, a apărut şi un soldat, care s-a aşezat în spatele acestuia, în umbră, ţinând un phagor de lesă. Preotul l-a întrebat pe Yuli dacă va ceda toate posesiunile sale, ca să pornească pe drumul lui Akha. Yuli a spus că le va ceda.

— Atunci, aşa va fi. Preotul a bătut din palme, iar soldatul a plecat. Yuli a înţeles că pierduse puţinele lucruri pe care le avea; totul, în afară de hainele de pe el şi cuţitul cioplit de mama lui, va fi luat de soldat. Fără să spună vreun cuvânt, preotul Sataal s-a întors, i-a făcut un semn cu un deget şi a pornit spre capătul Pieţei. Yuli nu a putut face altceva decât să-l urmeze, cu inima bătându-i nebuneşte.

Apropiindu-se de podul de lemn, care se întindea peste hăul unde plescăia şi se răsucea Vakk, Yuli a privit în urmă, dincolo de scena cu comercianţi ocupaţi. Au trecut pe sub arcada de la intrare şi a surprins, cu coada ochiului, zăpada de afară.

Fără vreun motiv anume, s-a gândit la Iskador, fata cu părul negru, în vânt. Apoi s-a grăbit după preot.

A urcat terasele din zona de veneraţie, unde oamenii se înghesuiau să-şi lase sacrificiile la picioarele imaginii lui Akha. În spate, se aflau paravane pictate cu detalii. Sataal a trecut pe lângă ele

şi l-a condus printr-o trecere îngustă, urcând trepte mici. Lumina a devenit repede mai slabă de îndată ce au ajuns la capătul scării. Un clopoţel a sunat. De emoţie, Yuli s-a împiedicat.

A ajuns la Holies mai repede decât bănuise.

Nu era nimeni în apropiere, lucru unic pentru Pannoval-ul aglomerat. Yuli putea auzi ecoul paşilor lor, dar nu putea vedea nimic; preotul din faţa lui era ca o iluzie; nimic, întuneric în întuneric. Nu îndrăznea nici să se oprească, nici să întindă mâinile, sau să strige. Trebuia să-l urmeze orbeşte, asta se cerea acum de la el şi trebuia să considere totul ca pe un test al intenţiilor sale. Dacă Akha iubea întunericul chthonic, aşa trebuia să facă şi el. În acelaşi timp, era îngrijorat de lipsa tuturor lucrurilor, de vidul pe care îl înregistrau simţurile lui, ca pe o şoaptă. Parcă se îndreptau spre capătul pământului. Aşa se părea.

Lumina a apărut dintr-o dată, ca o coloană care părea să treacă printr-un lac de întuneric, creând pe fundul lui un cerc de lumină spre care înaintau două creaturi scufundate. Senzaţia era amplificată de conturul siluetei preotului, al cărui veşmânt negru cu alb părea că pluteşte în jurul lui.

Yuli a început să priceapă unde se aflau.

Nu erau pereţi.

Era mai înspăimântător decât întunericul absolut. Se obişnuise deja cu despărţiturile locuinţelor, cu o stâncă în apropiere, cu un separeu, cu spatele cuiva, cu un umăr de femeie, gata să-l înghesuie, dar de data aceasta, s-a lăsat cuprins de agorafobie. S-a rostogolit pe jos, scoţând doar un singur sunet.

Preotul nu s-a întors. A ajuns în dreptul petei de lumină, apoi a mers înainte, cu pantofii troncănind, iar silueta lui a dispărut, aproape imediat, dincolo de şuvoiul înceţoşat de lumină.

Disperat că a rămas singur, tânărul s-a ridicat repede şi l-a urmat în fugă. Când l-a cuprins şuvoiul de lumină, s-a oprit o clipă şi a privit în sus. Deasupra lui, printr-o gaură mare, intra lumina zilei. Acolo sus erau lucrurile pe care le cunoscuse toată viaţa, lucrurile la care renunţa, pentru un zeu al întunericului.

A văzut o piatră tocită. Acum a înţeles că era într-o încăpere mai mare decât tot restul Pannoval-ului şi mai înaltă. La un semnal – poate sunetul de clopoţel pe care-l auzise – cineva a deschis, undeva, o uşă înaltă spre lumea din afară. Era o avertizare? O ispită? Sau un truc dramatic?

Poate toate trei la un loc, s-a gândit el, de vreme ce erau mult mai deştepţi decât el şi s-a grăbit după silueta preotului care dispărea. Într-o clipă, a simţit mai degrabă decât a văzut că lumina din spatele lui a pălit; uşa înaltă s-a închis. Erau din nou într-un întuneric de nepătruns.

Au ajuns, în cele din urmă, la celălalt capăt al încăperii gigantice. Yuli a auzit paşii înceţi ai preotului. Fără să dea greş, Sataal a ajuns la o uşă la care a bătut. După o oarecare întârziere, uşa s-a deschis. O lampă plutea în aer, purtată deasupra capului de o femeie în vârstă, care pufnea continuu pe nas. Le-a permis să treacă într-un coridor de piatră, apoi a încuiat bine uşa în urma lor.

Podeaua era acoperită cu covoare. De jur împrejurul încăperii se aflau câteva uşi. De-a lungul ambilor pereţi, la nivelul şoldului, se întindea o frescă îngustă, reprezentând imagini la care Yuli ar fi vrut să se uite mai îndeaproape, dar nu a îndrăznit; restul încăperii era neornamentat. Femeia care pufnea a bătut la una dintre uşi. Când a primit răspunsul, Sataal a deschis-o şi i-a făcut semn lui Yuli să intre. Înclinându-se, Yuli a trecut pe lângă braţul întins al mentorului său şi a intrat într-o altă încăpere. Uşa s-a închis în urma lui. Atunci l-a văzut ultima oară pe Sataal.

Camera era mobilată cu mobilă detaşabilă, din piatră, acoperită cu scoarţe colorate. Era luminată de o lampă dublă, aşezată pe un suport din fier. Doi oameni stăteau la o masă din piatră. Şi-au ridicat privirea din documentele pe care le studiau, fără să zâmbească. Unul era căpitan de miliţii. Un coif având gravată sigla cu roată, era aşezat pe masă, lângă cotul lui. Celălalt era un preot cărunt şi slab, cu un chip deloc prietenos. Preotul clipea des, ca şi când simplul fapt că privea chipul lui Yuli, îl ameţea.

— Yuli cel de afară, de vreme ce ai ajuns atât de departe, ai făcut un pas spre a deveni preot al Marelui Akha, a spus preotul cu o voce ascuţită. Eu sunt părintele Sifans şi, mai întâi de toate, trebuie să te întreb dacă ai vreun păcat care să-ţi distrugă liniştea şi pe care vrei să-l mărturiseşti.

Yuli a fost dezamăgit că Sataal l-a părăsit aşa de brusc, fără măcar o şoaptă de rămas bun, deşi a înţeles că acum trebuia să renunţe la lucruri atât de lumeşti cum erau dragostea şi prietenia.

— Nu am nimic de mărturisit, a spus el îmbufnat, evitând să-l privească în ochi pe preotul slab.

Preotul şi-a dres glasul.

— Tinere, uită-te la mine, a vorbit căpitanul, eu sunt Ebron, din Garda de Nord. Ai intrat în Pannoval pe o sanie condusă de nişte asokini numiţi echipa lui Gripsy. A fost furată de la doi comercianţi renumiţi ai acestui oraş, Atrimb şi Prast, amândoi din Vakk. Trupurile lor au fost găsite la câteva mile de aici, străpunse de suliţe. Se pare că au fost omorâţi în somn. Ce ai de spus despre această crimă?

Yuli s-a uitat în podea.

— Nu ştiu nimic despre asta.

— Noi credem că ştii totul. Dacă această crimă ar fi fost comisă pe teritoriul Pannoval-ului, cel ce a comis-o ar fi primit pedeapsa cu moartea. Ce ai de spus?

A simţit că tremură. Nu se aşteptase la asta.

— Nu am nimic de spus.

— Foarte bine. Nu poţi deveni preot câtă vreme această vină pluteşte asupra ta. Trebuie să mărturiseşti crima. Vei sta închis până când te vei hotărî să vorbeşti.

Căpitanul Ebron a bătut din palme. Doi soldaţi au intrat şi l-au înşfăcat pe Yuli. El s-a luptat o clipă, ca să le testeze forţa, apoi şi-a smuls braţele şi le-a permis să-l ducă.

Da, s-a gândit el, Holies – plin de preoţi şi soldaţi. Au pus mâna pe mine cum se cuvine. Ce prost sunt. O victimă. Ooo, tată, m-ai abandonat...

— Asta nu însemna, însă, că fusese în stare să-i uite pe cei doi domni. Crima dublă îi atârna greu în suflet, deşi încercase întotdeauna să şi-o motiveze, prin încercarea celor doi de a-l ucide. Multe nopţi, stând pe colţul lui de pat din Vakk şi uitându-se la arcadele îndepărtate, a văzut ochii domnului care s-a ridicat şi a încercat să-şi scoată suliţa din intestine.

Celula era mică, umedă şi întunecată.

Când şi-a revenit din şocul de a fi rămas singur, a început să pipăie precaut în jur. Închisoarea avea pereţii netezi, cu excepţia unei găuri rău mirositoare şi a unui raft pe care sa doarmă. Yuli s-a aşezat pe el şi şi-a acoperit faţa cu mâinile.

I s-a dat timp îndeajuns ca să se gândească. Gândurile, în acel întuneric impenetrabil, au căpătat o viaţă a lor anume, ca şi când ar fi fost un delir. Oameni pe care îi ştia, oameni pe care nu-i văzuse niciodată, veneau şi plecau de la el, ocupaţi cu activităţi misterioase.

— Mamă! a exclamat el, la un moment dat. Onesa a apărut într-unul din delirurile lui, ca înaintea bolii, zveltă şi activă, cu faţa ei lungă şi serioasă, zâmbind spre fiul ei, deşi era un zâmbet reţinut, cu buzele abia despărţite. Un grup de purceluşi negri, cu coarne, mergeau înaintea ei. Cerul era de un albastru strălucitor; atât Batalix cât şi Freyr străluceau binevoitori. Onesa şi Yuli au păşit pe o potecă ce ieşea dintr-o pădure întunecată, de zade. Erau ameţiţi de atâta strălucire. Nu mai văzuse niciodată un asemenea albastru; părea să întineze mormanele de zăpadă şi să umple lumea.

În faţă, se afla o clădire ruinată. Deşi în trecutul îndepărtat fusese o construcţie solidă, vremea o deschisese ca pe o ciupercă de copac bătrân. În faţa ei se afla un şir de trepte tocite. Onesa şi-a aruncat nuielele şi a sărit atât de nerăbdătoare pe trepte încât era să alunece. A ridicat mâinile înmănuşate şi chiar a oferit aerului rece o bucăţică de pântec.

Yuli o văzuse rareori pe mama lui atât de veselă. De ce se simţea aşa? De ce nu se comporta astfel mai des? Neîndrăznind să-i pună întrebări şi totuşi, tânjind să vorbească câteva minute cu ea, a spus:

— Mamă, cine a construit asta?

— Ooo, a fost întotdeauna aici. E atât de veche...

— Dar cine a construit-o, mamă?

— Nu ştiu, poate familia tatălui meu, cu mult timp în urmă. Au fost oameni mari, cu abundenţă de grâne.

Legenda despre măreţia familiei mamei lui îi era bine cunoscută, la fel şi detaliile despre belşugul de grâne. A urcat treptele ruinate şi a împins o uşă înţepenită. Croindu-şi drum înăuntru cu umărul, construcţia s-a zgâlţâit, iar zăpada de pe ea s-a împrăştiat într-un nor. În interior erau depozitate grâne aurii, grămezi întregi, destule pentru toţi, timp îndelungat. Grânele au început să se reverse peste el, ca un râu, valuri întregi curgând ca o cascadă peste trepte. De sub grâne au ieşit la iveală două trupuri moarte.

A sărit în picioare, ţipând şi s-a îndreptat spre uşa celulei. Nu putea înţelege de unde veneau aceste viziuni alarmante; părea să nu

facă parte din el.

Şi-a spus: "Visele nu sunt pentru tine, şmecherule. Eşti prea dur. Acum te gândeşti la ea, deşi niciodată nu i-ai arătat afecţiune. Ţi-a fost frică de pumnul tatălui tău. Ştii, cred că ţi-ai urât tatăl cu adevărat. Cred că te-ai bucurat când l-au luat phagorii, nu-i aşa?"

"Nu, nu... Doar că experienţele m-au făcut tare."

"Eşti tare, şmecherule, tare şi crud. I-ai ucis pe cei doi domni. Ce vei fi? Mai bine mărturiseşte crimele şi vezi ce se întâmplă. Încearcă să mă iubeşti. Încearcă să mă iubeşti..."

"Ştiu atât de puţine. Asta e. Întreaga lume...".

"Vrei să ştii. Akha trebuie să ştie. Ochii aceia văd totul."

Dar eu..."

"Eşti atât de mic, şmecherule... Viaţa nu este decât o senzaţie ciudată – ca atunci când zboară childrimii pe deasupra."

S-a mirat de propriile-i gânduri şi în cele din urmă, a strigat paznicului să-i deschidă uşa. Abia atunci a aflat că fusese închis trei zile.

Yuli a servit ca novice în Holies timp de un an şi o zi. Nu a avut permisiunea să părăsească sălile, dar a locuit într-o nocturnă monastică, neştiind dacă Freyr şi Batalix înotau pe cer separat, sau împreună. Dorinţa puternică de a alerga prin pustiurile albe l-a părăsit treptat, ştearsă de maiestatea penumbrei din Holies. Mărturisise uciderea celor doi domni. Nu a urmat nici o pedeapsă.

Preotul cărunt şi slab, cu ochi clipind, părintele Sifans, răspundea de Yuli şi de ceilalţi novici. A bătut din palme şi i-a spus lui Yuli:

— Incidentul acela nefericit, crima, este acum închis dincolo de zidul trecutului. Totuşi, nu trebuie să te laşi dus de uitare, pentru ca, uitând, să nu ajungi să crezi că nu s-a întâmplat niciodată. Asemeni suburbiilor Pannoval-ului, lucrurile în viaţă sunt împletite între ele. Păcatul tău şi dorinţa puternică de a-l servi pe Akha merg împreună. Ţi-ai imaginat că sfinţenia îl face pe un om să-l servească pe Akha? Păcatul este un motiv mai puternic. Îmbrăţişează întunericul – prin păcat ajungi la înţelegere cu propriile-ţi nepotriviri.

"Păcatul" era un cuvânt aflat adesea pe buzele părintelui Sifans. La un moment dat, Yuli a privit acest lucru cu interes, ca un elev absorbit şi devotat profesorului.

În timp ce părintele avea un apartament al lui, unde se retrăgea după orele de instruire, Yuli dormea într-un dormitor cu cei ca şi el, într-un cuib al întunericului. Spre deosebire de ceilalţi preoţi, nu li se îngăduia nici o plăcere: cântece, băutură, femei; recreerea era interzisă şi hrana era cât se poate de spartană, selectată din ofrandele celor care îi cereau ceva lui Akha.

— Nu mă pot concentra. Mi-e foame, s-a plâns el o dată părintelui:

— Foamea este universală. Nu ne putem aştepta ca Akha să ne îngraşe. El doar ne apără împotriva forţelor ostile de afară, generaţie de generaţie.

— Ce este mai important, supravieţuirea sau individul?

— Un individ are importanţă în proprii-i ochi, dar generaţiile au prioritate.

Învăţa să pună în discuţie cuvintele preotului, pas cu pas.

— Dar generaţiile sunt formate din indivizi.

— Generaţiile nu sunt numai o sumă de indivizi. Ele conţin aspiraţii, planuri, istorie, legi şi mai presus de toate, continuităţi; ele conţin atât trecutul cât şi viitorul. Akha refuză să lucreze numai cu indivizii, deci indivizii trebuie supuşi, înăbuşiţi, dacă este necesar.

Cu şiretenie, părintele l-a învăţat pe Yuli să fie de acord cu toate canoanele. Pe de o parte, trebuia să aibă o manifestare oarbă, iar pe de altă parte, nu se putea lipsi de raţiune. Pentru călătoria sa prin ani, comunitatea ascunsă în inima muntelui avea nevoie de toate mijloacele de apărare – avea nevoie atât de rugăciune, cât şi de raţiune. Versurile sacre pretindeau că, la un moment dat, în viitor, Akha, în lupta lui solitară, trebuia să sufere o înfrângere; atunci lumea va trăi o perioadă de foc intens. Individul trebuia înăbuşit, ca să nu fie ars. Yuli rememora aceste idei, declamându-le în minte în timp ce cutreiera holurile întunecate. Răsturnau concepţia lui despre lume, dar în aceasta consta şi marea lor atracţie. Fiecare nouă gândire revoluţionară accentua starea lui ignorantă dinainte.

În pofida tuturor privaţiunilor, o încântare a simţurilor tot s-a strecurat asupra sufletului lui, să-l mângâie – preoţii îşi găseau drumul prin labirintul întunecat citind pereţii, un mister tainic în care avea să fie şi Yuli iniţiat curând. În plus, îl mai încânta muzica. La început, Yuli şi-a imaginat că sunetele muzicii erau glasurile spiritelor de deasupra. Dacă nu acestea, atunci poate vaietul vântului care se strecura printre spărturile din piatră? Nu-şi putea da seama ce este o linie melodică, vibrantă, cântată la un vrach cu o coardă. Nu văzuse niciodată un vrach.

Încântarea lui era secretă; nu a întrebat pe nimeni despre sunete, nici măcar pe ceilalţi novici, până când, într-o zi, a mers pe neaşteptate cu Sifans la serviciul religios. Corurile erau foarte importante, iar monodia chiar şi mai importantă – o singură voce lansată în hăurile întunericului. Dar ce a ajuns să-i placă lui Yuli cel mai mult, au fost intervenţiile sunetelor neumane, cele ale instrumentelor folosite în Pannoval. Nu mai ascultase ceva asemănător. Nu mai auzise ceva similar la Barriers. Singura muzică pe care o ştiau triburile asediate, erau bătăile prelungi în tobă – o tobă făcută din piele – lovirea oaselor de animale şi plesnetul palmelor omului, acompaniate de o îngânare monotonă. Luxul complicat al noii muzici îl convingea pe Yuli de realitatea vieţii lui spirituale, care abia începea să se trezească.

O melodie anume l-a luat cu asalt: "Oidorando". Avea o partitură pentru un instrument ce se ridica deasupra celorlalte, apoi se scufunda în mijlocul lor, ca în cele din urmă să se retragă într-un refugiu melodic, sigur, al lui.

Muzica a devenit pentru Yuli aproape o alternativă a luminii. Când a vorbit cu ceilalţi novici, şi-a dat seama că ei simţeau doar o mică parte din extazul lui. Spre deosebire de el – ajunsese să înţeleagă acest lucru – toţi aveau un ataşament mai mare, mult mai mare faţă de

Akha. Cei mai mulţi novici îl iubiseră sau îl urâseră pe Akha încă din naştere; Akha era în firea lucrurilor pentru ei, ceea ce nu era şi pentru Yuli.

Când se lupta cu aceste probleme, în timpul orelor acordate somnului, Yuli se simţea vinovat că nu era ca ceilalţi novici. El iubea muzica lui Akha. Era un limbaj nou. Nu atât muzica, cât forţa de creaţie a oamenilor.

Chiar şi atunci când şi-a înăbuşit îndoiala, a apărut o altă îndoială.

Dar limbajul religiei? Nu era şi acesta tot invenţia oamenilor – oameni plăcuţi şi inutili, ca părintele Sifans? "Credinţa nu este pace, ci chin; numai Marele Război este pacea". Măcar această parte a crezului era adevărată.

Între timp, Yuli şi-a urmat sfatul şi a fraternizat doar superficial cu ceilalţi novici.

Pentru instruire, se întâlneau într-o sală joasă, umedă şi ceţoasă, numită Cleft. Uneori se deplasau în întuneric, alteori la strălucirea feştilelor purtate de preoţi. Fiecare sesiune se încheia când preotul atingea cu mâna fruntea novicelui, făcea semn cu mâna spre creier, un gest de care novicii râdeau mai târziu, în dormitor. Degetele preoţilor erau aspre, datorită cititului zidurilor, care le folosea la orientarea prin labirinturile din Holies, chiar şi în cel mai adânc întuneric.

Fiecare novice stătea într-o boxă de formă ciudată, din cărămizi de pământ, cu faţa spre instructor. Boxele erau decorate cu basoreliefuri distincte, pentru a fi identificate mai uşor în întuneric. Instructorul stătea în faţa lor, mai sus, pe o şa de pământ.

Înainte cu câteva săptămâni de încheierea stadiului de novice, părintele Sifans le-a prezentat subiectul examenului de absolvire – erezia. A vorbit cu o voce joasă, tuşind adesea. Era mai rău să crezi greşit decât să nu crezi. Yuli s-a aplecat spre ei. El şi Sifans nu aveau lumină, dar datorită flăcării feştilei părintelui-responsabil din boxa de alături, o lumină pâlpâindă împrăştia un nimb portocaliu, ca o ceaţă, în jurul capului lui Sifans, umbrindu-i faţa. Veşmântul alb cu negru al bătrânului preot îşi pierdea liniile de contur, devenind totuna cu întunericul din încăpere. Ceaţa se rostogolea în jurul lor, urmând pe toţi cei ce traversau încet încăperea, citind pereţii. Tuşea şi mormăielile umpleau caverna joasă; apa picura neîncetat, ca nişte clopoţei.

— Un sacrificiu uman, părinte, sacrificiu uman ai spus?

— Trupul este preţios, de spirit te poţi lipsi. Cineva *a* vorbit împotriva preoţimii, spunând că ar trebui să fie mai cumpătată în ajutarea lui Akha... Eşti destul de avansat la studii, ca să poţi fi de faţă la execuţia lui,... Este un ritual din timpurile barbare...

Ochii nervoşi, două punctuleţe portocalii, sclipeau în întuneric, ca un semnal din depărtare.

Când a sosit vremea execuţiei, Yuli a traversat galeriile lugubre, încercând cu nervozitate să citească zidurile cu degetele. Au intrat în cea mai mare cavernă din Holies, numită Statul. Acolo nu era

permisă nici o lumină. Şoaptele umpleau aerul, pe măsură ce se adunau preoţii. Yuli s-a agăţat de poalele veşmântului părintelui Sifans, ca să nu se piardă de el. Apoi, vocea unui preot a declamat istoria lungului război dintre Akha şi Wutra. Noaptea era a lui Akha, iar preoţii trebuiau să protejeze turma în lunga bătălie din noapte. Cei care se opuneau paznicilor, trebuiau să moară.

— Aduceţi prizonierul, a spus la un moment dat.

Se vorbea mult de prizonieri în Holies, dar acesta era special. S-a auzit troncănitul sandalelor greoaie ale miliţiilor. Un târşit. Apoi, lumină strălucitoare a invadat încăperea.

Novicii au rămas cu gura căscată. Yuli a recunoscut încăperea vastă prin care îl condusese Sataal, cu multă vreme în urmă. Sursa de lumină era aceeaşi, aceeaşi deschizătură de sus, mult deasupra mulţimii de capete; părea orbitoare.

În cercul proiectat pe podea, se afla o siluetă umană, legată de un cadru din lemn, cu mâinile şi picioarele desfăcute. Stătea drept, în poziţie verticală, complet dezbrăcat.

Yuli a recunoscut faţa colţuroasă, încadrată de păr scurt. Era tânărul pe care îl auzise vorbind cândva în Prayn – Naab.

Glasul şi mesajul lui au fost recunoscute de Yuli:

— Preoţi, nu sunt duşmanul vostru, deşi mă trataţi ca atare, ci prietenul vostru. Generaţie cu generaţie, vă cufundaţi în inactivitate. Pannoval-ul moare. Noi nu suntem doar adoratori pasivi ai Marelui Akha. Nu! Trebuie să luptăm cu el. Trebuie să şi suferim. În Marele Război dintre Cer şi Pământ, trebuie să avem rolul nostru. Trebuie să ne îndreptăm şi să ne corectăm.

În spatele celui legat, oamenii miliţiilor, cu coifurile strălucind, îl păzeau. Curând, au venit şi alţi oameni ai miliţiilor, cu torţe fumegânde şi însoţiţi de phagori ţinuţi în lese. S-au oprit. S-au întors spre condamnat. Au ridicat torţele deasupra capetelor şi fumul s-a ridicat în fuioare. În faţa tuturor, stătea ţeapăn un cardinal, încovoiat sub straiul negru şi alb şi pe cap cu o mitră lucrată cu fineţe. A lovit un toiag auriu de pământ de trei ori, strigând ţipător în Olonetele Preoţeşti:

— Terminat, terminat, terminat!... Ooo, Mare Akha, Zeul nostru Războinic, apără-ne! Un clopoţel a sunat.

Un al doilea stâlp de lumină albă, strălucitoare, solidificându-se mai degrabă decât îndepărtând noaptea dimprejur, a luminat o imagine a lui Akha, situată undeva în spatele phagorilor şi-a soldaţilor.

Ceremonialul a smuls celor prezenţi un murmur de expectativă. Era o scenă cu schelete, cu miliţii şi fiarele albe, masive. Akha părea o coloană calcifiată de lumină, desprinsă din obsidian. În această reprezentare, capul semiuman al zeului era întins înainte şi cu gura deschisă.

— Ia această viaţă nesatisfăcătoare, o Mare Akha şi foloseşte-o pentru satisfacţia ta.

Cei care luau parte la acţiune s-au mişcat înainte. Cineva a acţionat un mâner situat în lateralul cadrului pe care era răstignit prizonierul. Scârţâind, cadrul a început să se mişte. Prizonierul a scos un strigăt slab, în timp ce trupul său a fost forţat să se aplece pe spate.

Doi căpitani, cu un phagor între ei, au înaintat. Coarnele bestiei, învelite cu argint, ajungeau până aproape la înălţimea sprâncenelor soldatului. Stătea într-o poziţie incomodă pentru un phagor, cu capul şi pieptul înainte şi părul lung fluturând uşor în curentul care sufla prin Stat.

Muzica a sunat din nou, tobele, gongurile, vrakhurile, acoperind vaietele lui Naab. Apoi totul s-a oprit.

Trupul prizonierului era acum contorsionat, cu picioarele răsucite undeva în întuneric, cu capul pe spate, cu gâtul şi toracele mult în faţă.

— Ia, o Mare Akha! Ia ceea ce este deja al tău! Spulberă-l!

La ţipătul preotului, phagorul a păşit înainte şi s-a aplecat. A deschis gura, cât o lopată, şi şi-a aplicat şirurile tocite de dinţi pe fiecare parte a gâtului. A ridicat capul sfâşiind o bucată mare de carne. S-a aşezat la loc, între cei doi soldaţi, mestecând. Un firicel roşu i s-a scurs pe blana albă. Coloana de lumină din spate s-a stins. Akha a dispărut în întunericul care îl hrănea. Mulţi novici au leşinat.

Înghesuindu-se la ieşirea din Stat, Yuli a întrebat:

— Dar de ce sunt folosiţi phagorii aceia diavoleşti? Ei sunt duşmanii omului. Ar trebui toţi ucişi.

— Ei sunt creaturile lui Wutra, după cum arată şi culoarea lor. Îi ţinem ca să ne amintească de duşmani, a spus Sifans.

— Şi ce se va întâmpla... trupul lui Naab?

— Nu se va pierde. Fiecare parte va fi folosită. Carcasa poate fi folosită drept combustibil – poate pentru olari, care au nevoie de foc la cuptoare. Nu ştiu. Eu prefer să mă ţin deoparte de detaliile administrative.

N-a îndrăznit să-l întrebe mai multe pe părintele Sifans, al cărui dezgust l-a simţit în voce. Dar în gând tot a repetat: "Brute rele. Brute rele. Akha nu ar trebui să ia parte la asta". Dar phagorii erau peste tot în Holies, păşind răbdători alături de miliţii, cu ochii lor noctilucenţi privind încoace şi încolo, pe sub sprâncenele stufoase.

Într-o zi, Yuli a încercat să-i explice părintelui-responsabil cum fusese prins tatăl lui şi ucis de phagori, în pustiu.

— N-ai cum să ştii dacă l-au ucis. Phagorii nu sunt răi pe de-a-ntregul. Uneori, Akha le supune spiritul.

— Nu e nici o cale de a fi sigur, nu-i aşa?

A auzit părintele plescăind din buze şi ezitând. Apoi s-a aplecat spre Yuli, în întunecime.

— Este o cale de a fi sigur, băiete.

— O, da, dacă ai porni o expediţie mare din Pannoval-ul de Nord...

— Nu, nu, mai sunt şi căi subtile. Într-o zi, vei înţelege mai bine complexităţile Pannovalului. Sau poate că nu. Pentru că sunt întregi ordine preoţeşti, mistici războinici, de care nu ştii. Poate că ar trebui să nu mai spun nimic...

Yuli l-a îndemnat să continue. Vocea preotului a coborât, până aproape să se piardă, acoperită de plescăitul apei din apropiere.

— Da, mistici războinici care tăgăduie prin jurământ plăcerile carnale, în schimb, câştigă puteri misterioase...

— Asta a susţinut Naab şi a fost ucis.

— Executat, după proces. Ordinele superioare preferă ca noi, ordinele administrative, să rămânem aşa cum suntem... Dar ei... Ei comunică cu morţii. Dacă erai unul dintre ei, puteai vorbi cu tatăl tău, după moarte.

În întuneric, Yuli şi-a exprimat uimirea.

— Sunt multe capacităţi umane şi divine, care pot fi instruite, fiule. Chiar eu, când a murit tata, am căzut într-o tristeţe adâncă. După trecerea multor zile, l-am văzut limpede, suspendat în pământul care este al lui Akha, ca şi când ar fi fost într-un alt element, cu mâinile pe urechi, ca şi când ar fi auzit un sunet care-i displăcea. Moartea nu este un sfârşit, ci extensia noastră în Akha. Îţi aminteşti învăţătura, fiule, nu-i aşa?

— Sunt încă supărat pe tata. Poate am probleme din cauza asta. La sfârşit, a fost slab. Aş vrea să fiu puternic. Unde sunt aceşti... aceşti mitici războinici... de care vorbeşti, părinte?

— Dacă nu-mi crezi cuvintele, după cum şi simt, nu are rost să-ţi spun mai departe. Vocea lui avea un ton calculat, o urmă de supărare.

— Îmi pare rău, părinte. Sunt un sălbatic, aşa cum spui...

Crezi că preoţimea ar trebui să se îndrepte, aşa cum spunea Naab, nu-i aşa?

— Eu iau o cale de mijloc. S-a aplecat în faţă pentru o clipă, ca şi când ceea ce avea de spus trebuia spus în şoaptă, iar Yuli i-a auzit pleoapele uscate fluturând. Multe erezii despart Holies, Yuli, după cum vei vedea, dacă depui jurământul. Lucrurile sunt mai simple decât atunci când eram copil. Uneori, mi se pare că... Picăturile de apă se auzeau plic-plic-plic şi cineva a tuşit în depărtare.

— Ce este, părinte?

— Ooo... ai destule gânduri eretice, fără să-ţi mai bag şi eu altele în cap. Nici nu înţeleg de ce mai stau de vorbă cu tine. Pentru azi, instruirea s-a terminat, băiete.

Vorbind, nu cu Sifans, căruia îi plăcea să discute prin echivoc, ci cu colegii lui, Yuli a aflat treptat câte ceva despre structurile de putere care legau Pannoval-ul. Administraţia era în mâinile preoţilor, iar ei lucrau cu miliţiile, unul întărindu-i pe celălalt. Nu exista nici un arbitru final, un mare şef, precum şefii triburilor din ţinuturile sălbatice. Dincolo de fiecare ordin al preoţimii, se afla un altul. Ordinele preoţeşti dispăreau în curentul metafizic, în ierarhiile obscure. Nici unul nu avea puterea să-i comande pe ceilalţi.

Unele ordine, se zvonea, trăiau în peşterile mai îndepărtate ale lanţului muntos. La Holies, obiceiurile erau mai libere. Preoţii puteau servi ca soldaţi şi viceversa. Femeile veneau şi plecau dintre ei. Sub toată rugăciunea şi învăţătura, era confuzie. Akha era în altă parte. Undeva – undeva era o credinţă mai puternică.

Undeva, de-a lungul lanţului care comanda, s-a gândit Yuli, trebuia să fie situat ordinul misticilor războinici, pomenit de Sifans, care puteau lua legătura cu morţii şi îndeplini alte fapte uimitoare. Zvonurile, care nu meritau să fie ascultate mai abitir decât zgomotul picăturilor de apă ce cădeau de pe pereţi, şopteau despre un ordin,

situat deasupra locuitorilor de la Holies, care era numit, atunci când era vreodată numit, Păstrătorii.

Păstrătorii, după cum se şuşotea, erau o sectă la care admiterea se făcea prin alegere. Ei combinau rolul dual de preot şi soldat. Ceea ce păstrau, erau cunoştinţele. Ei cunoşteau lucruri care nu se ştiau nici măcar la Holies, iar aceste cunoştinţe le dădeau putere.

Păstrând trecutul, ei aveau pretenţii pentru viitor.

— Cine sunt aceşti Păstrători? Îi cunoaştem? Îi vedem?

L-a întrebat pe părintele Sifans, aproape de sfârşitul perioadei lui de ucenicie. Misterul îl tulbura. De îndată ce a auzit de ei, şi-a dorit să facă parte din acea sectă misterioasă.

Trecerea timpului îl maturizase. Nu-şi mai jelea părinţii, iar Holies îi dădea de lucru. Descoperise de curând că părinte-responsabil gusta bârfa. Ochii îi clipeau mai tare, buzele îi tremurau şi bucăţelele îi scăpau din gură când era vorba despre bârfit. În fiecare zi, când cei doi lucrau împreună în sala de rugăciune a ordinului lor, părintele Sifans lăsa să-i scape câte o mică dezvăluire.

— Păstrătorii se pot amesteca printre noi. Nu ştim cine sunt. Pe dinafară, nu arată altfel decât noi. Şi eu aş putea fi un Păstrător.

A doua zi după rugăciune, părintele Sifans i-a făcut semn lui Yuli să-l urmeze, cu o mână pe care avea o mănuşă fără degete, şi i-a spus:

— Vino, de vreme ce eşti novice şi termenul tău e aproape de sfârşit; am să-ţi arăt ceva. Îţi aminteşti despre ce am vorbit ieri?

— Bineînţeles.

Părintele Sifans a strâns buzele pungă, a strâns din ochi, şi-a ridicat nasul mic, ca al unei scorpii, spre tavan şi a dat din cap de vreo cinci-şase ori. Apoi a pornit cu pas sigur, lăsându-l pe Yuli să-l urmeze.

Luminile erau rare în acea zonă, iar unele locuri erau interzise cu desăvârşire. Cei doi se deplasau cu siguranţă prin întuneric. Yuli îşi întinsese degetele de la mâna dreaptă şi atingea uşor fresca care se desfăşura pe peretele coridorului. Treceau prin Warrborw, şi Yuli citea pereţii.

Paşii îi îndreptau înainte. Două preete cu ochi luminoşi dădeau din aripi într-o colivie din nuiele, dând la iveală spaţiul spre trecerea principală, spre una laterală şi spre câteva trepte. Yuli şi bătrânul lui părinte-responsabil au urcat scările, trop-trop-trop, de-a lungul coridoarelor întrerupte de alte scări, evitându-i, din obişnuinţă pe ceilalţi care mergeau prin întuneric.

Au ajuns în Tangwild. Degetele i-au spus acest lucru lui Yuli, prin scrierea de pe peretele din stâncă. Într-un desen, care nu se repeta, ramuri împletite, găzduiau animale mici, pe care Yuli le considera născocelile unui artist mort de mult – animale care săreau, înotau, se căţărau şi se rostogoleau. Yuli şi le-a imaginat în culori vii. Fresca se întindea în toate direcţiile, pe distanţe de kilometri întregi, ca o palmă larg deschisă. Acesta era unul dintre secretele de la Holies: nimeni nu se putea rătăci în labirintul întunecat, odată ce memora diferitele modele care identificau sanctuarele, şi semnele codificate, care semnalau cotiturile, treptele, despărţiturile de coridoare, toate

împletite într-un desen. Au intrat într-o galerie joasă, care suna a gol. Aici, semnele de pe perete reprezentau oameni stranii, şezând cu mâinile întoarse în afară printre colibe de lemn. Trebuiau să fie oameni de pe undeva din lumea de sub ceruri, s-a gândit Yuli, bucurându-se de acele scene.

Sifans s-a oprit şi Yuli s-a ciocnit de el. El şi-a cerut scuze, iar bătrânul s-a sprijinit de perete, ca să se odihnească.

— Stai liniştit şi lasă-mă să gâfâi în tihnă, a spus el.

După o clipă, ca şi când ar fi regretat tonul sever, i-a spus:

— Îmbătrânesc. La viitoarea mea zi de naştere voi împlini douăzeci şi cinci de ani. Dar moartea unui individ nu contează pentru Akha, Stăpânul nostru.

Yuli se temea pentru el.

Părintele a pipăit peretele. Umezeala cuprinsese toată piatra.

— Aha, da, aici...

Părintele-responaabil a deschis un oblon mic, care a permis luminii să treacă. Yuli a trebuit să-şi pună mâna la ochi pentru o clipă. Apoi s-a aşezat lângă părintele Sifans şi s-a uitat afară.

I-a scăpat un strigăt de uimire. Sub ei, se vedea un oraş mic, construit pe un deal. Alei înghesuite se desfăşurau în sus şi în jos, uneori acoperite de case mari. Erau intersectate de alte alei, mai mari, pe care era construită o reţea de locuinţe. Într-o parte, curgea un râu, iar locuinţele erau aşezate în poziţii periculoase, chiar pe maluri. Oamenii, mici ca nişte furnici, se mişcau încolo şi-ncoace, pe nişte alei, înghesuindu-se în camere fără acoperiş. Zgomotele furnicarului se auzeau slab din locul de unde aruncau ocheade cei doi.

— Unde suntem?

Sifans a dat din mâini.

— Este Vakk. L-ai şi uitat, nu-i aşa?

Sifans s-a uitat puţin amuzat, cu nasul în vânt, la Yuli, care-l privea cu gura căscată.

Ce simplu era, s-a gândit el. Ar fi trebuit să recunoască locul fără să mai întrebe, ca un sălbatic. A privit arcada îndepărtată care marca trecerea spre Reck, albicioasă ca gheaţa din depărtare. Ţinând ochii întredeschişi, a desluşit locuinţele care îi erau familiare şi aleea unde fusese casa lui şi casa lui Kyale şi Tusca. Şi-a amintit de ei şi de frumoasa Iskador, cu părul negru, dar sentimentele lui erau mute, pentru că nu avea rost să tânjeşti după o lume dusă. Kyale şi Tusca l-or fi uitat, cum îi uitase şi el. Ce l-a impresionat mai mult, a fost strălucirea râului, pentru că îl ţinea minte ca pe un loc al umbrelor. Noua perspectivă îi arăta ce mult i se îmbunătăţise vederea de când stătea la Holies.

— Ţii minte că m-ai întrebat cine sunt Păstrătorii, a spus părintele Sifans. M-ai întrebat dacă i-am văzut, iată răspunsul meu. I-a arătat lumea de sub ei. Oamenii de jos nu ne văd. Chiar dacă s-ar uita în sus, nu ne-ar putea zări. Le suntem superiori. Iar Păstrătorii sunt superiorii simplilor membrii ai preoţimii. În fortăreaţa noastră mai există o fortăreaţă secretă.

— Părinte Sifans, ajută-mă. Fortăreaţa aceea secretă... este prietenoasă faţă de noi? Secretele nu sunt prietenoase întotdeauna.

Părintele a clipit.

— Întrebarea ar trebui să fie: "Fortăreaţa secretă este necesară pentru supravieţuirea noastră?" Şi răspunsul este: "Da, cu orice preţ." Poate că răspunsul ţi se pare ciudat, pentru că vine de la mine. Sunt pentru calea de mijloc, în toate în afară de asta. Unele extreme din viaţa noastră, pe care încearcă să le protejeze Akha, sunt binevenite. Păstrătorii păstrează adevărul. După scripturi, lumea noastră s-a retras din focul lui Wutra. Cu multe generaţii în urmă, oamenii din Pannoval au îndrăznit să-l sfideze pe Marele Akha, plecând să locuiască în afara muntelui nostru sfânt, care ne adăposteşte. Oraşe ca Vakk, pe care-l vedem înaintea noastră, au fost construite sub cerul liber. Apoi au fost pedepsiţi cu focul, pe care l-au trimis Wutra şi cohortele lui. Câţiva supravieţuitori s-au întors la casa noastră, de aici. Aceasta nu este numai scriptura – ar trebui eu să spun – este şi istoria pe care a trăit-o poporul nostru. Păstrătorii din fortăreaţa secretă păstrează această istorie şi multe alte lucruri, care supravieţuiesc din perioada de sub cerul liber. Cred că ei văd fără nori ce vedem noi înnorat.

— De ce noi, aici, în Holies, nu suntem consideraţi buni să cunoaştem aceste lucruri?

— E îndeajuns să le cunoaştem ca pe o scriptură, o parabolă. Eu însumi cred că toate cunoştinţele sunt ţinute departe de noi mai întâi pentru că cei care au puterea preferă întotdeauna să ştie cunoştinţele ascunse, ele însăşi însemnând puterea şi, în al doilea rând, pentru că ei cred că fiind înarmaţi cu aceste cunoştinţe, noi am putea încerca din nou să ne întoarcem în lumea din afară; sub cerul liber, în momentul în care Marele Akha va îndepărta zăpezile.

Yuli s-a gândit, cu inima bătându-i puternic, că francheţea părintelui Sifans era uimitoare. Dacă puterea stă în cunoaştere, unde stă credinţa? I-a trecut prin minte că poate era testat, fiind totodată conştient că părintele aştepta răspunsul lui cu interes. Ca să fie în siguranţă, a readus numele lui Akha în discuţie.

— Desigur, dacă Akha îndepărtează zăpezile, nu este aceasta invitaţia lui de reîntoarcere în lumea de sub ceruri? Nu este firesc, pentru bărbaţi şi femei, să se nască şi să moară în întuneric.

Părintele Sifans a oftat.

— Aşa spui tu. Dar tu te-ai născut sub cerul liber.

— Şi sper să mor acolo, a spus Yuli, cu o fervoare care l-a uimit şi pe el. S-a temut că un răspuns neatent va provoca mânia părintelui-responsabil. În schimb, bătrânul i-a pus mâna înmănuşată pe umăr.

— Toţi avem dorinţe contradictorii...

Se lupta cu el însuşi – să vorbească, sau să rămână tăcut. Apoi a spus, calm:

— Vino. Să ne întoarcem. O să mă conduci tu, de data aceasta. Ai început să citeşti excelent înscrisurile de pe perete.

A închis oblonul ce dădea spre Vakk. Când noaptea i-a cuprins din nou, s-au privit. Apoi s-au întors prin mâneca întunecată a galeriei.

Iniţierea lui Yuli ca preot a fost un eveniment important. A postit patru zile şi a venit în faţa cardinalului Lathorn cu capul

limpede.

Cu el s-au înfăţişat încă alţi trei tineri de vârsta lui Yuli, care trebuiau să depună jurământul de preot şi să cânte două ore, îmbrăcaţi în haine aspre, fără acompaniament muzical, liturghiile memorate pentru acea ocazie.

Vocile lor subţiri s-au ridicat în încăperea înaltă.

Întuneric, să fii masca noastră
Mereu şi să împingi păcătosul în el
Să cânte. Acum începem noi
Preoţi, preoţi de mare rang
Aurii sub privirea vechiului Akha,
Înarmaţi cu vechiul drept.

O lumânare solitară stătea între ei şi silueta cardinalului. Bătrânul a rămas nemişcat tot timpul cât a durat ceremonia. Probabil a adormit. O adiere sufla flacăra lumânării, care pâlpâia, spre el. În spate stăteau cei trei părinţi-responsabili, care însoţiseră tinerii spre preoţie. Yuli l-a putut vedea pe Sifans în semiîntuneric, cu nasul îndreptat în sus, ca o scorpie încântată, dând din cap în ritmul cântului. Nu erau prezente miliţiile şi nici phagorii.

La sfârşitul iniţierii, silueta bătrână şi ţeapănă, învelită în veşmântul negru-alb, cu lanţuri de aur, s-a ridicat în picioare şi a intonat o rugăciune pentru cei iniţiaţi:

— "... şi îngăduie, în cele din urmă, o Vechiule Akha, ca noi să ne putem mişca până mai în adânc, în cavernele gândurilor tale, până când vom descoperi în noi secretele acelui ocean nelimitat, fără graniţe sau dimensiuni, pe care lumea îl numeşte viaţă, dar pe care noi, cei câţiva privilegiaţi, îl cunoaştem a fi Totul, care este dincolo de Moarte şi Viaţă..."

Fluggele au început să cânte, muzica lor umplând Lathom-ulul şi inima lui Yuli.

A doua zi, a primit prima responsabilitate, aceea de a merge printre prizonierii din Pannoval şi de a le asculta problemele.

Aceasta era procedura stabilită pentru preoţii care tocmai au depus jurământul. Serveau mai întâi în zona Pedepsei, apoi erau transferaţi la Siguranţă, înainte de a li se permite să meargă printre oamenii obişnuiţi. În acest proces de întărire, erau fortificaţi în distanţarea de oamenii coordonaţi de ei.

Pedeapsa era plină de zgomote şi torţe arzând. Avea şi o serie de temniceri, din rândul miliţiilor, însoţiţi de phagorii lor. Era situată într-o peşteră deosebit de umedă. O ploaie uşoară cădea aproape tot timpul. Oricine se uita în sus, putea vedea picăturile care coborau, prelingându-se de la stalactitele de deasupra.

Paznicii aveau tălpi grele la încălţări, care răsunau când aceştia se deplasau. Phagorii care îi însoţeau nu purtau nimic, folosindu-se doar de protecţia oferită de veşmintele naturale.

Însărcinarea fratelui Yuli era să schimbe garda cu unul dintre cei trei locotenenţi paznici, un om aspru şi solid, numit Dravog, care mergea de parcă ar fi strivit gândaci şi vorbea de parcă i-ar fi

mestecat. Îşi lovea continuu carâmbii cu o stinghie, făcând un zgomot iritant, ca şi când ar fi bătut toba.

Tot ce era în legătură cu prizonierii – inclusiv prizonierii înşişi – trebuia bubuit. Toate mişcările erau anunţate cu gongurile, iar orice întârziere era pedepsită prin aplicarea unei lovituri cu stinghia. Zgomotul era la ordinea zilei. Prizonierii erau supărăcioşi. Yuli a trebuit să justifice violenţele şi să petecească victimele.

Se opunea brutalităţii nemăsurate a lui Dravog, în vreme ce ostilitatea prizonierilor îi măcina nervii. Zilele petrecute cu părintele Sifans fuseseră zile fericite, deşi atunci nu apreciase acest lucru. În aceste locuri aspre, ducea dorul beznei, liniştii, pietăţii şi chiar a lui Sifans, cu prietenia lui precaută. Prietenia nu era o calitate recunoscută de Dravog.

Unul dintre sectoarele din Pedeapsă, era numit Twink. În Twink, trupe întregi de prizonieri demolau peretele de stâncă, pentru a lărgi spaţiul de lucru. Truda era nesfârşită.

— Sunt sclavi, şi trebuie să-i baţi ca să se mişte, a spus Dravog. Remarca l-a făcut pe Yuli să arunce o privire în istorie; poate cea mai mare parte a Pannoval-ului fusese creată astfel.

Pietrişul de la săpături era cărat în căruţe prăpădite, din lemn, pentru care era nevoie de doi oameni ca să fie urnite din loc. Căruţele erau târâte undeva, în Holies, unde Vakk cădea în adâncuri; o groapă imensă aştepta pietrişul.

Twink conţinea şi o fermă, la care lucrau tot prizonierii. Orzul de întuneric era cultivat pentru pâine, iar peştii erau crescuţi într-o baltă alimentată de un râu care venea din stâncă, în fiecare zi era sortată o cantitate mare de peşte. Peştii bolnavi erau îngropaţi în maluri, unde creşteau bureţi comestibili. Mirosul puternic îi izbea pe toţi cei care intrau în Twink.

În peşterile din apropiere, erau mai multe ferme şi mine de cuarţ. Dar mişcările lui Yuli erau aproape la fel de restrânse ca şi ale prizonierilor; Twink era limita ariei lui. A fost surprins când l-a auzit pe Dravog spunându-i altui paznic că galeriile ce porneau din Twink duceau spre Piaţă. Piaţa! Numele i-a amintit de lumea aglomerată pe care o lăsase în urmă, pentru o viaţă diferită şi s-a gândit cu nostalgie la Kyale şi la soţia lui.

— Nu vei fi niciodată un preot adevărat, şi-a spus el.

A răsunat gongul, paznicii au strigat, iar prizonierii şi-au întins trupurile epuizate. Phagorii îşi târau picioarele încoace şi-ncolo, îşi lipeau secreţia albă pe nări şi, din când în când, mai schimbau câte o mârâială între ei. Yuli nu le putea suferi prezenţa.

Supraveghea patru prizonieri, sub ochii unuia dintre paznicii lui Dravog, care pescuiau cu traulul în balta de peşte. Pentru aceasta, oamenii erau forţaţi să intre în apa rece ca gheaţa, până la brâu. Când plasa se umplea, aveau voie să se urce pe mal şi să tragă peştele afară. Peştii erau de un alb-păios, cu ochii albaştri şi goi. Se zbăteau inutil, în clipa în care erau scoşi din elementul lor natural.

Un car cu pietre, împins de doi prizonieri a trecut prin apropiere. Una dintre roţi s-a lovit de o piatră. Paznicul cel mai apropiat, care împingea, s-a împiedicat şi a căzut. L-a lovit pe unul

dintre pescarii tineri, care ţinea capătul plasei, aruncându-l în apă cu capul înainte.

Paznicul a început să ţipe şi să lovească. Phagorul lui a sărit înainte şi a prins prizonierul care alunecase, ridicându-l în picioare. Dravog şi un alt paznic au venit la timp ca să-l bată pe tânărul prizonier în cap, când acesta încerca să se târască afară din baltă.

Yuli l-a apucat pe Dravog de braţ.

— Lasă-l. A fost o întâmplare. Ajută-l.

— Nu avea voie singur în baltă, a spus Dravog, cu sălbăticie, dându-i brânci cu cotul lui Yuli şi lovind din nou.

Prizonierul s-a târât afară, cu capul plin de apă şi sânge. Din umbre, cu o torţă sfârâind din cauza picăturilor de ploaie, a mai venit un paznic, cu phagorul în urma lui. A strigat, părându-i rău că pierduse distracţia. S-a alăturat lui Dravog şi celorlalţi, lovind cu cizmele prizonierul pe jumătate înecat. Apoi l-au dus în celula lui din peştera alăturată.

După ce agitaţia s-a terminat şi au dispărut cu toţii, Yuli s-a apropiat cu precauţie şi a auzit un prizonier din celula apropiată spunând:

— Usilk, eşti bine?

Yuli s-a dus la biroul lui Dravog şi a luat cheia principală. A deschis uşa celulei, a luat o lampă cu grăsime dintr-o nişă şi a intrat. Prizonierul era prăbuşit pe podea, într-o baltă de apă. Îşi sprijinea torsul cu braţele, astfel încât linia omoplaţilor îi ieşea prin cămaşă. Capul şi obrajii îi sângerau.

I-a aruncat o privire ursuză lui Yuli şi, fără să-şi schimbe expresia feţei, a lăsat capul să-i cadă.

Yuli s-a uitat la craniul lui lovit şi ud fleaşcă. Tulburat, s-a apropiat de ei şi a pus lampa pe podeaua murdară.

— Dispari, călugărule, a mormăit omul.

— Dacă voi putea, te voi ajuta.

— Nu mă poţi ajuta. Dispari!

Au rămas în aceeaşi poziţie, fără să se mişte sau să vorbească. Apa forma o baltă, împreună cu sângele.

— Cred că numele tău este Usilk.

Nici un răspuns. Faţa slabă a continuat să privească în pământ.

— Tatăl tău se numeşte Kyale? Locuieşte în Vakk?

— Lasă-mă-n pace.

— Îl ştiu... Îl ştiam bine. Şi pe mama ta. M-a îngrijit.

— Ai auzit ce-am spus...

Cu o bruscă izbucnire de energie, prizonierul s-a repezit la Yuli, lovindu-l fără vlagă. Yuli s-a rostogolit şi s-a desprins de el, sărind ca un asokin. Era gata să sară la atac, dar s-a oprit. Cu un efort de voinţă, s-a stăpânit şi s-a dat înapoi. Fără nici o vorbă, a luat lampa şi a părăsit celula.

— E periculos ăla, i-a spus Dravog, permiţându-şi un rânjet şiret pe seama preotului, văzându-l şifonat. Yuli s-a retras la capela preoţilor şi s-a rugat, în întuneric, unui Akha ce nu răspundea.

Yuli auzise în Piaţă o poveste care nu era necunoscută ecleziaştilor din Holies, despre un anume vierme.

Viermele era trimis de Wutra, răul zeu al cerurilor. Wutra a dat drumul viermelui în labirintul de galerii din muntele sfânt a lui Akha. Viermele era lung şi mare, cu mijlocul lat, cât galeria. E viclean şi se târăşte neauzit prin întuneric. I se aude doar respiraţia sâsâită, printre buzele subţiri. Mănâncă oameni. Deocamdată, ei erau în siguranţă. În clipa următoare, puteau auzi respiraţia grea şi foşnetul mustăţilor, urmând să fie înghiţiţi. Un echivalent spiritual, echivalentul viermelui lui Wutra, era liber acum în gândurile lui Yuli. Nu se putea abţine să nu revadă cu ochii minţii umerii slabi şi sângele prizonierului, prăpastia dintre predici şi practicile lui Akha. Nu era vorba de faptul că predicile erau atât de pioase – în principal, erau servicii tacite şi plicticoase – şi nici viaţa pe care o ducea nu era prea rea; Yuli era tulburat de faptul că erau opuse.

I-au venit în minte cuvintele părintelui Sifans: "Nu bunătatea şi sfinţenia îl fac pe om să-l slujească pe Akha. Cel mai adesea, păcatele, asemeni păcatului tău." Ceea ce însemna că mulţi dintre preoţi erau criminali – doar puţin mai buni decât prizonierii. Dar ei aveau puterea.

A pornit, posomorât, să-şi îndeplinească îndatoririle.

Zâmbea mai puţin ca de obicei. Nu mai era fericit să lucreze ca preot. Îşi petrecea nopţile în rugăciune, iar zilele gândindu-se şi încercând, când era posibil, să realizeze o legătură între el şi Usilk. Usilk îl evita.

În cele din urmă, perioada lui Yuli de stat în Pedeapsă, s-a încheiat. Înainte de a intra la Siguranţă, a urmat o perioadă de meditaţie. Aflase de această ramură a miliţiilor încă de când lucra la celule, pe vremea când găsise în el însuşi începutul unei idei periculoase.

După câteva zile petrecute la Siguranţă, viermele lui Wutra a devenit şi mai activ în mintea lui. Sarcina lui era de a vedea de oamenii bătuţi, interogaţi, şi de a le da ultima binecuvântare înainte de a muri. A devenit din ce în ce mai posomorât, până ce superiorii lui i-au dat cazuri pe care să le rezolve singur.

Interogatoriile erau simple, pentru că nu existau decât câteva feluri de nelegiuiri. Oamenii înşelau, furau, sau vorbeau erezii; sau mergeau în locuri care erau interzise; sau complotau revoluţii – nelegiuire pe care o făcuse şi Usilk. Unii încercau să scape în tărâmurile lui Wutra, de sub ceruri.

Atunci a înţeles Yuli ce fel de boală cuprinsese lumea întunericului – autorităţile suspectau revoluţii. Boala creştea în beznă şi justifica numeroasele legi meschine care guvernau viaţa din Pannoval. Incluzând preoţimea, aşezarea număra şase şi trei sferturi de mii de oameni, fiecare fiind obligat să intre într-o breaslă, sau într-un ordin.

Fiecare locuinţă, breaslă, ordin, dormitor, avea infiltraţi spioni, în care nu se avea încredere, spionii formând ei înşişi o breaslă care, la rândul ei, avea infiltrată o altă breaslă de spioni, întunericul dădea

naştere la neîncredere, iar unele din victimele lui făceau paradă de umilinţă în faţa lui Yuli.

Deşi dispreţuia această nouă îndatorire, Yuli a descoperit că se pricepea. Era destul de compătimitor când pătrundea siguranţa victimei şi simţea o furie distrugătoare pentru smulgerea adevărului. În ciuda lui însuşi, îşi dezvoltase un gust profesional pentru această slujbă. Numai când a fost destul de sigur de el însuşi, a îndrăznit să dea ochii cu Usilk.

La încheierea îndatoririlor zilnice, se ţinea un serviciu religios în peştera numită Lathorn. Prezenţa era obligatorie pentru preoţime şi opţională pentru membrii miliţiilor care doreau să fie de faţă. Acustica sălii era excelentă: corul şi muzicanţii umpleau bezna cu sunetele muzicii. Yuli preluase de curând un instrument din bronz nu mai mare decât mâna lui, pe care îl dispreţuise la început când văzuse alţi muzicieni cântând la nişte enorme peete, vrakh-uri, baranboime şi double-clows. Dar micuţul fluggel putea scoate şi note care zburau sus, ca un childrim, peste acoperişul de nori al sălii, deasupra melodiei. Cu ele zbura şi spiritul lui Yuli pe tradiţionalele acorduri ale lui "împodobit", "în penumbra lui" şi cântecul lui preferat, bogat contra - punctat, "Oldorando".

Într-o seară, după serviciul religios, Yuli a ieşit din Lathorn cu o cunoştinţă, un preot cu numele de Bervin. Au traversat împreună aleile din Holies, trecându-şi degetele peste noile cioplituri care erau create chiar atunci de cei trei fraţi Kilandar. S-au întâlnit, din întâmplare, cu părintele Sifans, care se plimba şi îşi recita nervos, cu un ton scăzut, o litanie. S-au salutat. Bervin s-a scuzat politicos, ca Yuli şi părintele Sifans să poată discuta liniştiţi.

— Nu-mi plac sentimentele pe care le am după o zi de muncă, părinte. Am fost bucuros când am ajuns la serviciul religios.

După cum îi era obiceiul, Sifans i-a răspuns pe ocolite:

— Frate Yuli, am auzit rapoarte minunate despre munca ta. Va trebui să cauţi să avansezi. Când o vei face, te voi ajuta.

— Eşti bun, părinte. Îmi amintesc ce mi-ai spus – Yuli şi-a coborât vocea – despre Păstrători. E o organizaţie pentru care te poţi oferi voluntar. Aşa ai spus, nu-i aşa?

— Nu, am spus că poţi fi ales la Păstrători.

— Cum aş putea să-mi prezint numele?

— Akha te va ajuta când va fi necesar, a spus el. A pufnit în râs. Acum că eşti de-al nostru, mă întrebam... ai auzit vreo şoaptă despre un ordin mai înalt decât Păstrătorii?

— Nu, părinte, ştii că eu nu ascult şoaptele.

— Aha, ar trebui. Şoaptele sunt văzul orbului. Dar dacă eşti atât de virtuos, atunci nu-ţi mai spun nimic de Primitori.

— Primitori? Ei cine sunt?

— Nu, nu, nu-ţi face griji, nu-ţi spun nici o vorbă. De ce să-ţi baţi capul cu organizaţii secrete, sau poveşti despre locuri ascunse, fără viaţă? În definitiv, lucrurile sigure pot fi minciuni sau legende, ca viermele lui Wutra.

Yuli a râs.

— Foarte bine, părinte, mi-ai provocat interesul îndeajuns. Poţi să-mi spui totul.

Sifans a scos nişte "şşş"-uri ca să-i facă pe Yuli să vorbească mai încet. A încetinit pasul şi s-a aşezat într-un alcov.

— De vreme ce mă forţezi. E regretabil... Aminteşte-ţi cum trăieşte gloata în Vakk, cu camerele la îngrămădeală, una peste alta, în dezordine. Să presupunem că acest lanţ muntos în care se află Pannoval este ca Vakk – ba chiar mai mult, ca un corp cu diferite părţi legate între ele – splina, plămânii, inima. Să presupunem că există peşteri la fel de mari ca ale noastre, deasupra şi dedesubt. Nu pare posibil, nu-i aşa?

— Nu.

— Eu spun că este posibil. E o ipoteză. Să spunem că undeva, dincolo de Twink, există o cascadă care vine dintr-o peşteră de deasupra noastră. Cascada aceea se varsă cu mult mai jos decât noi. Apa curge unde vrea ea. Să spunem că se varsă într-un lac, ale cărui ape sunt pure şi prea calde ca să se formeze gheaţa pe ele... Să ne imaginăm că, în locul acela dorit şi sigur, locuiesc cei mai favorizaţi, cei mai puternici, Primitorii. Ei iau tot ce e mai bun, cunoştinţele şi puterea şi le adună acolo pentru noi, până în ziua victoriei lui Akha.

— Şi ţin departe acele lucruri de noi...

— Ce este? Fillips, frate, n-am prins ce-ai spus. Ei bine, aceasta nu este decât o altă poveste nostimă.

— Şi trebuie să fii ales, ca să ajungi la Primitori?

Părintele a plescăit din limbă.

— Presupunând că ar exista, cine ar putea ajunge la un asemenea privilegiu? Nu, băiete, trebuie să te naşti pentru asta – gândeşte-te la un număr de familii puternice, la femei frumoase care să-i încălzească şi, poate, la căi secrete de venire şi plecare, iar dincolo de ţinuturile lui Akha... Nu, ar fi nevoie... păi, ar fi nevoie de o revoluţie ca să te apropii de un loc ipotetic, precum acesta. Şi-a ridicat nasul în vânt şi a chicotit.

— Părinte, chinui bieţii şi simplii preoţi.

Bătrânul a plecat capul într-o parte, ca şi când l-ar fi cântărit din priviri.

— Biet eşti, tânărul meu prieten şi mai mult ca sigur vei rămâne aşa. Dar simplu nu eşti, de aceea vei fi întotdeauna un preot cu lipsuri, câtă vreme vei continua astfel. De aceea ţin la tine.

S-au despărţit. Spusele preotului l-au tulburat pe Yuli. Da, era un preot cu lipsuri, aşa cum fusese şi Sifans. Un iubitor de muzică şi nimic mai mult.

Şi-a spălat cu apă rece ca gheaţa faţa arsă de gânduri.

Toate aceste ierarhii ale preoţimii – dacă existau într-adevăr – duceau numai la putere, nu la Akha. Credinţa nu explica niciodată cu o exactitate verbală care să rivalizeze precizia muzicii, cum putea mişca devoţiunea o efigie de piatră; cuvintele din credinţă duceau numai la o obscuritate înceţoşată, numită sfinţenie. Realizarea acestui lucru era la fel de aspră ca şi prosopul cu care şi-a şters obrajii.

Stătea în dormitor, departe de a adormi. A văzut că viaţa bătrânului Sifans îi fusese smulsă de lângă el, dragostea adevărată îl

lăsase înfometat, până când rămăsese singur, numai cu fantomele chinuitoare ale afecţiunii. Nu-i păsa cu adevărat – poate că începuse să nu-i mai pese cu multă vreme în urmă – dacă cei de sub el aveau credinţă sau nu. Aluziile şi ghicitorile lui exprimau o nemulţumire profundă faţă de propria-i viaţă.

Cuprins dintr-o dată de teamă, Yuli şi-a spus că era mult mai bine să mori în ţinuturile sălbatice, decât aici în siguranţa întunecată a Pannoval-ului, cu gura uscată. Chiar dacă acest lucru însemna să lase în urmă fluggeiul şi acordurile din "Oldorando".

Teama l-a făcut să dea pătura la o parte şi se ridice pe jumătate. Galeriile întunecate, străbătute de cureţi, viaţa neliniştită a Pannoval-ului, toate îi răscoleau mintea. S-a înfiorat.

Cu un fel de exaltare apropiată de exaltarea pe care o simţise cândva, când intrase într-un Reck luminat de torţe, a şoptit:

— Nu cred, nu cred nimic.

Credea, în schimb, în puterea peste ceilalţi. A văzut-o exercitată în fiecare zi. Dar era ceva inuman. Poate că, de fapt, încetase să mai creadă în altceva în afara opresiunii umane din timpul acelui ritual din Stat, când oamenii permiseseră unui phagor nesuferit să muşte cuvintele din gâtul lui Naab. Poate că, totuşi, vorbele lui Naab vor triumfa şi preoţii se vor corecta, aşa încât vieţile lor să capete sens.

Cuvinte, preoţi – ei existau. Akha nu exista.

— Akha, nu eşti nimic! a şoptit în întuneric.

Blasfemia fusese rostită. Nu a murit, iar vântul a continuat să i se joace în păr.

A sărit din pat şi a fugit. Degetele citeau cu repeziciune imaginile frescelor. A alergat până când a obosit. Vârfurile degetelor îi amorţiseră. S-a întors gâfâind. Vrusese putere, nu supunere.

Războiul din mintea lui s-a potolit S-a întors sub pătură. A doua zi, va acţiona. Gata cu preoţii. Înainte de a aţipi, şi-a adus aminte de ziua în care se despărţise pentru totdeauna de tatăl său. Şi-a amintit cum a coborât panta acelui deal îngheţat şi cum a aruncat suliţa tatălui, cu dispreţ, într-un tufiş. Şi-a amintit totul, în cele mai mici amănunte – mişcările braţului, şuierul suliţei înfiptă printre crengile zdrenţuite şi aerul tăios pătrunzând în plămâni.

De ce şi-a amintit dintr-o dată toate aceste detalii nesemnificative? De vreme ce nu avea putere de autoanaliză, întrebarea a rămas fără răspuns. S-a lăsat cuprins de somn.

Ziua următoare era ultima pentru interogarea lui Usilk; interogatoriile erau permise timp de şase zile consecutiv, apoi victimei i se permitea să se odihnească. Din acest punct de vedere, regulile erau stricte şi miliţiile stăteau cu ochii lor bănuitori pe preoţi.

Usilk nu spusese nimic folositor şi nu avusese nici o reacţie, nici la bătaie, nici la ademenire.

Stătea în faţa lui Yuli, care era aşezat pe un scaun inchizitorial. Cioplit cu grijă dintr-un trunchi solid de copac, scaunul slujea la accentuarea diferenţei dintre poziţiile lor. Yuli era liniştit, iar Usilk

zdrenţuit, pe jumătate înfometat, cu umerii plecaţi şi faţa palidă, fără expresie.

— Ştim că ai fost abordat de oameni care ameninţă siguranţa Pannoval-ului. Nu dorim decât numele lor şi apoi te poţi întoarce liber în Vakk.

— Nu i-am cunoscut. Umbla doar o vorbă prin mulţime.

Atât întrebarea, cât şi răspunsul, fuseseră convenţionale.

Yuli s-a ridicat de pe scaun şi s-a apropiat de prizonier, fără să-şi dezvăluie sentimentele.

— Usilk, ajută-mă. Nu te duşmănesc. Îţi respect părinţii, aşa cum ţi-am spus. Asta e ultima noastră sesiune. Nu ne vom mai întâlni şi vei muri în acest loc mizerabil, fără nici un motiv.

— Am motivele mele, călugărule.

Yuli a fost surprins. Nu se aşteptase să primească un răspuns.

— Toţi avem motivele noastre... a continuat Yuli, cu voce scăzută. Îmi pun viaţa în mâinile tale. Usilk, nu sunt potrivit să fiu preot. M-am născut în ţinuturile albe şi sălbatice, de sub cerurile de la nordul Pannoval-ului, şi în sălbăticie vreau să mă întorc. Te voi lua cu mine; te voi ajuta să scapi. E adevărat ce-ţi spun.

Usilk şi-a ridicat privirea spre Yuli.

— Dispari, călugărule. Trucurile tale nu ţin.

— E adevărat ce-ţi spun. Cum să-ţi dovedesc? Vrei să fac o blasfemie împotriva zeului căruia i-am jurat credinţă? Crezi că eu privesc cu uşurinţă aceste lucruri? Pannoval-ul m-a format, şi totuşi, ceva din fiinţa mea, mă face să mă revolt împotriva lui şi a instituţiilor lui. Ei oferă adăpost şi mulţumire mulţimii, dar nu şi mie, nici măcar în rolul favorizat de preot. De ce, nu-ţi pot spune, decât că aşa sunt făcut eu...

S-a înecat cu şuvoiul vorbelor.

— Voi fi practic. Pot să-ţi găsesc un veşmânt de călugăr. După ce vom ieşi din această celulă, te voi ajuta să te strecori spre Holies şi vom scăpa împreună.

— Dispari, cu şiretlicurile tale.

Yuli s-a înfuriat. Asta era tot ce putea face ca să-şi înăbuşe avântul de a-l bate pe omul acela. A alergat furios spre instrumentele care atârnau pe perete, a luat un bici şi a pleznit cu putere scaunul. A înşfăcat lampa de pe masă şi a vârât-o sub ochii lui Usilk. Apoi s-a lovit cu pumnul în piept.

— De ce să te mint şi să mă trădez singur? Ce ştii tu, în definitiv? Nimic, nimic important. Nu eşti decât un lucru smuls din Vakk. Viaţa ta e lipsită de sens şi importanţă. Va trebui să fii torturat şi ucis, pentru că ăsta e destinul tău. Bine, n-ai decât, bucură-te de senzaţia de a-ţi pierde puterea cu fiecare zi – e preţul pe care-l plăteşti pentru mândrie şi pentru că eşti cretin. Fă ce vrei, n-ai decât să mori de o mie de ori. Eu m-am săturat. Nu mai pot îndura chinul. Am plecat. Să te gândeşti la mine, când vei zăcea în mizeria ta. Eu voi fi afară, liber, liber sub cerul unde puterile lui Akha nu pot ajunge.

A ţipat cuvintele, fără să-i pese că-l aude cineva, cu chipul arzând în faţa chipului palid al lui Usilk.

— Dispari, călugărule. Prizonierul folosea aceeaşi frază pe care o folosise toată săptămâna.

Yuli a făcut o săritură înapoi, a ridicat biciul şi l-a lovit pe Usilk, cu mânerul, peste obrazul rănit. Lovitura a purtat toată forţa şi mânia lui. La lumina slabă a lămpii, a văzut locul exact unde lovise sub ochi, pe şaua nasului. A rămas cu biciul în mâna pe jumătate ridicată privind mâinile lui Usilk îndreptându-se spre rană. Genunchii prizonierului au început să tremure. S-a clătinat şi a căzut pe podea, sprijinindu-se în coate.

Strângând biciul în mână, Yuli a trecut peste trupul lui Usilk şi a părăsit celula.

Tulburat, nu şi-a dat seama de agitaţia din jur. Paznicii şi miliţiile alergau încoace şi încolo, în contrast cu ritmul obişnuit al activităţilor din Holies, care era ca de înmormântare.

Un căpitan, cu o torţă pâlpâind într-o mână, a venit repede şi a început să strige ordine.

— Eşti unul dintre preoţii interogatori? l-a întrebat el.

— Şi ce-i cu asta?

— Toate încăperile să fie golite de prizonieri. Du-i înapoi la celulele lor. Aici vor fi puşi răniţii.

— Răniţii? Care răniţi?

Căpitanul a urlat enervat.

— Eşti surd, frate? De ce crezi că strigă toată lumea de o oră? S-au prăbuşit noile deschizături din Twink. Mulţi oameni au fost îngropaţi acolo. Zona seamănă cu un câmp de luptă. Acum, du-ţi prizonierul înapoi în celulă. Vreau coridorul eliberat în două minute.

A plecat mai departe, strigând şi înjurând. Îi plăcea agitaţia din jur.

Yuli s-a întors. Usilk stătea chircit pe podeaua încăperii pentru interogatorii. L-a luat în braţe şi l-a ridicat în picioare, apoi a început să-l târască după el. Usilk a gemut. Era aproape inconştient. A trecut braţul prizonierului peste umerii lui şi l-a convins să încerce să meargă. Pe coridor, căpitanul încă mai urla. Alţi preoţi îşi deplasau victimele, înghesuindu-se agitaţi. Nimeni nu părea nemulţumit de întrerupere.

Toţi forfoteau în întuneric, ca nişte umbre. Acum avea şansa să fugă, câtă vreme ceilalţi se agitau. Dar Usilk?

Mânia începuse să-i dispară. Se simţea din nou vinovat. Voia să-i demonstreze lui Usilk sinceritatea ajutorului oferit mai devreme.

Hotărârea a fost luată. În loc să se îndrepte spre celulele prizonierilor, s-a întors spre încăperea lui. Deja încropise un plan în minte. Mai întâi trebuia să-l trezească pe Usilk şi să-l pregătească pentru evadare. Era inutil să-l ducă în dormitorul fraţilor, unde puteau fi descoperiţi. Exista un loc mai sigur.

Citind pereţii, a dat colţul înainte de a ajunge la dormitoare şi l-a împins pe Usilk în sus, pe o scară în spirală, dinspre care dădeau încăperile unora dintre fraţi. Fresca pe care îşi plimba mâna îi informa unde se aflau, chiar dacă întunericul era atât de adânc, încât fantasme roşietice îi jucau înaintea ochilor.

A bătut la uşa bătrânului Sifans şi a intrat. După cum bănuise, nu a primit nici un răspuns. În perioada aceasta a zilei,

Sifans era ocupat în altă parte. L-a tras pe Usilk înăuntru.

Stătuse de multe ori lângă uşa bătrânului preot, dar niciodată nu îndrăznise să intre. Era dezorientat. L-a ajutat pe Usilk să se aşeze, sprijinindu-l cu spatele de perete. Apoi a bâjbâit în căutarea suportului lămpii.

După ce s-a lovit de câteva mobile l-a găsit. A răsucit roata din cuarţ, ataşată de suport. O scânteie a scăpărat, apoi a apărut o limba de lumină. A ridicat lampa din căuş şi a privit în jurul lui. Acolo se aflau toate bunurile lumeşti ale părintelui Sifans – foarte puţine la număr. Într-un colţ, un mic altar susţinea o statuie a lui Akha, unsuroasă la atingere. Exista şi un loc pentru abluţiuni. Mai exista şi un raft, pe care stăteau câteva, inclusiv un instrument muzical. Podeaua era acoperită cu un covoraş. Nimic mai mult. Nu erau nici masă şi nici scaune. Ascuns în umbră se afla un alcov, unde Yuli ştia că se află bucăţica de pat pe care dormea bătrânul părinte.

A trecut la acţiune. Cu apa dintr-un bazin mic, cioplit în stâncă, a spălat faţa lui Usilk şi a încercat să-l trezească. Acesta a băut puţină apă şi a vomitat. Pe raft, într-o cutie de tablă, a găsit pâine din orz. L-a hrănit pe Usilk şi a mâncat şi el o bucăţică.

L-a scuturat uşor pe prizonier.

— Trebuie să-mi ierţi ieşirea. Tu ai provocat-o. În inima mea nu sunt decât un sălbatic; nu sunt bun să fiu preot. Acum vezi că am spus adevărul. Vom scăpa de aici. Prăbuşirea pietrelor în Twink ne va face fuga mai uşoară.

Usilk doar a gemut.

— Ce-ai spus? Nu poate să-ţi fie atât de rău. Va trebui să mergi singur.

— Nu mă păcăleşti cu şiretlicurile tale, călugărule. Usilk l-a privit pe Yuli cu ochii întredeschişi.

Yuli s-a aşezat lângă el. Mişcarea l-a făcut pe Usilk să se dea mai încolo.

— Uite, suntem deja implicaţi. Eu m-am implicat. Încearcă să înţelegi. Nu vreau nimic de la tine, Usilk. Te voi ajuta să ieşi de aici. Trebuie să existe o cale să evadăm prin poarta de nord, îmbrăcaţi ca preoţi. Ştiu o femeie bătrână, o vânătoare, numită Lorel. Nu avem multe zile de mers spre nord. Ne va adăposti până când ne vom obişnui cu frigul.

— Nu mă mişc, omule.

Cu fruntea încruntată, Yuli i-a spus:

— Va trebui să te mişti. Ne ascundem în camera unui părinte. Nu putem rămâne aici. Nu e un bătrân rău, dar ne va raporta, dacă ne descoperă.

— Nu e aşa, frate Yuli, bătrânul tău, care nu-i aşa de rău, este un mormânt de secrete.

Yuli a sărit în picioare, s-a întors şi s-a trezit faţă în faţă cu părintele Sifans, care ieşise, încet, din alcov. A întins o mână ca hârtia, într-un gest protector, temându-se de un atac.

— Părinte...

Părintele Sifans a clipit în semiîntuneric.

— Mă odihneam. Eram în Twink, când s-a prăbuşit acoperişul. Ce dezastru! Din fericire, nu am fost în mare pericol. Totuşi, o piatră m-a lovit în picior. Te avertizez că nu poţi evada prin poarta dinspre nord; paznicii au închis-o şi au declarat stare de urgenţă, în cazul în care merituoşii cetăţeni ar face un lucru lipsit de înţelepciune.

— Ne vei raporta, părinte?

Yuli păstrase încă din vremea adolescenţei, cuţitul din os pe care i-l cioplise mama lui, într-una din zilele în care se simţea bine. Şi-a strecurat mâna pe sub veşmânt şi a strâns cuţitul în mână, gata să treacă la acţiune.

Sifans a pufnit pe nas.

— Ca şi tine, voi face ceva lipsit de înţelepciune. Te voi sfătui care este drumul cel mai bun, ca să poţi ieşi din ţara noastră. Te sfătui să nu iei acest om cu tine. Lasă-l aici, voi avea eu grijă de el. E pe moarte.

— Nu, e tare, părinte. Îşi va reveni repede, mai ales dacă îi va intra în cap ideea de libertate. A trecut prin multe. Nu-i aşa, Usilk?

Prizonierul l-a privit în ochi, întorcându-i un obraz învineţit, care se umflase atât de tare încât îi acoperise un ochi.

— E duşmanul tău, Yuli. Şi aşa va rămâne. Fereşte-te de el. Lasă-l cu mine.

— Dacă e duşmanul meu, e vina mea. Voi încerca să refac totul şi mă va ierta, când va fi în siguranţă.

— Unii oameni nu iartă, a spus părintele.

Privindu-se unul pe celălalt, Usilk a făcut mişcări greoaie ca să se ridice în picioare. Respira greu. S-a sprijinit cu fruntea de perete.

— Părinte, nici nu pot să te rog aşa ceva, a spus Yuli. În ceea ce mă priveşte pe mine, tu eşti un Păstrător. Nu vrei să vii cu noi, în lumea de afară?

Sifans a clipit din ochi.

— Înainte de iniţiere, am simţit că nu-l pot sluji pe Akha, şi o dată am încercat să părăsesc Pannoval-ul, dar am fost prins, pentru că eu am fost totdeauna docil, nu sălbatic cum eşti tu.

— Nu mi-ai uitat niciodată originile.

— Ooo, am invidiat sălbăticia. O mai invidiez încă. Dar am fost înfrânt; dorinţa mea s-a supus firii mele. Am fost prins şi am fost tratat – ei bine, în ceea ce priveşte felul în care am fost tratat, lasă-mă să-ţi spun doar că sunt un om care nu poate ierta. Asta a fost cu multă vreme în urmă. De atunci, n-am mai fost promovat.

— Vino cu noi.

— Voi rămâne aici, să-mi îngrijesc piciorul rănit, întotdeauna am câte o scuză, Yuli.

Cu o piatră, părintele i-a desenat lui Yuli o schiţă pe perete, arătându-i calea de scăpare.

— Este o călătorie lungă. Trebuie să mergi pe sub munţii Quiznt. Te vei afla în sudul mai îngăduitor, nu în nord. Rămâi acolo şi prosperă. A scuipat în palmă, a şters semnele de pe perete şi a aruncat piatra într-un colţ.

Neştiind ce să spună, Yuli l-a îmbrăţişat pe bătrân, atât de strâns, încât braţele lui fragile i-au rămas lipite de corp.

— Plecăm imediat. Rămâi cu bine.

Vorbind cu dificultate, Usilk a spus:

— Trebuie să-l ucizi, ucide-l acum. Dacă nu, de îndată ce vom pleca va da alarma.

— Îl cunosc şi am încredere în el.

— E un şiretlic.

— Tu şi şiretlicurile tale afurisite, Usilk. Nu te las să te atingi de părintele Sifans, a spus Yuli, agitat.

Usilk a înaintat, dar Yuli şi-a întins un braţ şi l-a împiedicat să se apropie de preot. Usilk l-a lovit peste mână şi, pentru o clipă, s-au luptat amândoi, până când Yuli a reuşit să se desprindă din încleştare şi l-a împins la o parte pe prizonier, cât de uşor a putut.

— Vino Usilk. Dacă eşti în formă să lupţi, înseamnă că poţi şi să mergi.

— Stai. Văd că trebuie să mă încred în tine, călugărule. Dovedeşte-mi că eşti sincer, eliberând un tovarăş de-al meu. Se numeşte Scoraw şi a lucrat cu mine la balta de peşte. E în celula 65. Ia şi un prieten de al meu din Vakk.

Mângâindu-şi bărbia, Yuli i-a spus:

— Nu eşti în situaţia în care să dictezi ceva.

Orice întârziere însemna pericol. Totuşi, a înţeles că era necesar să facă un gest pentru a-l potoli pe Usilk, altfel n-ar fi ajuns la nici o înţelegere. Conform planului lui Sifans, era limpede că-i aştepta o călătorie periculoasă.

— Bine. Scoraw. Îmi amintesc de el. A fost legătura ta revoluţionară.

— Încă mai încerci să mă interoghezi?

— Părinte, am să te rog să-l ţii pe Usilk aici, până când îl iau pe Scoraw. Cine este omul din Vakk?

Un zâmbet ironic a străbătut faţa lovită a lui Usilk.

— Nu e un bărbat, e o femeie. E femeia mea, cu numele de Iskador – regina arcaşilor. Locuieşte la Bow, Botton Alley.

— Iskador... da, da, o ştiu. O ştiu din vedere.

— Adu-o. Ea şi Scoraw sunt duri. Vedem noi mai târziu cât eşti tu de dur, călugărule...

Părintele l-a tras pe Yuli de mânecă şi i-a spus încet, aproape vârându-şi nasul în urechea lui Yuli:

— Îmi cer scuze, dar m-am răzgândit. Nu îndrăznesc să rămân singur cu persoana asta proastă şi posacă. Te rog să-l iei cu tine. Primeşti toate asigurările mele. Nu voi pleca din cameră. L-a strâns pe Yuli tare de braţ.

Yuli a făcut un gest a indiferenţă.

— Foarte bine. Usilk, mergem împreună. O să-ţi arăt de unde să furi un veşmânt. Îl îmbraci şi te duci să-l iei pe Scoraw. Eu cobor în Vakk şi o iau pe Iskador. Ne întâlnim la colţul interior din Twink, acolo unde pornesc două galerii. Dacă tu şi Scoraw nu veniţi, voi pleca fără voi, ştiind că aţi fost prinşi. E clar?

Usilk a mormăit ceva.

— E clar?

— Da, să pornim.

Au pornit. Au ieşit din adăpostul micii încăperi a lui Sifans şi s-au lansat pe coridoare, avântându-se în noaptea grea. Citind pereţii, Yuli mergea repede, prea agitat ca să-şi mai aducă aminte că s-ar fi cuvenit să-şi ia rămas bun de la bătrânul lui mentor.

În vremea aceea, oamenii din Pannoval, erau practici. Nu aveau prea multe gânduri, în afară de cele ce ţineau de hrănirea stomacului. Totuşi, existau un număr de poveşti care erau transmise de povestitori, din când în când. Una dintre ele era povestea rooferelor.

La marea intrare, lângă casele paznicilor, creşteau nişte copaci, puţini ca număr, şi piperniciţi, dar erau totuşi copaci, care întâmpinau vizitatorul Pannoval-ului, înainte ca acesta să ajungă la terasele Pieţei.

Erau preţuiţi cum se cuvine pentru realitatea lor şi pentru obiceiul de a prezenta câte o recoltă de nuci stafidite, numite roofere. Nici un copac nu reuşea să dea recoltă în fiecare an, dar fie un copac, fie altul dădea în fiecare an câteva roofere de culoarea lămâilor, care se legănau pe ramurile exterioare. Cele mai multe roofere aveau viermi; dar doamnele şi copiii din Vakk, Groyne şi Prayn, mâncau viermii împreună cu miezul nucilor.

Uneori, când se spărgeau nucile, viermii mureau. Se spunea că bieţii viermişori mureau din cauza şocului. Credeau că interiorul nucii era singura lume – învelişul încreţit îl luau drept cerul lor. Într-o zi, lumea lor se crăpa. Atunci vedeau cu groază lumea gigantică de dincolo de lumea lor, mai importantă şi mai strălucitoare, în toate privinţele. Era prea mult pentru viermi şi se prăpădeau, o dată cu revelaţia.

Când a părăsit umbrele din Holies pentru prima oară, după mai bine de un an, şi s-a întors ameţit în lumea aglomerată a oamenilor obişnuiţi, Yuli s-a gândit la viermii din nuci. Mai întâi, zgomotele şi lumina, apoi înghesuiala, i-au creat o stare de şoc.

Încercările şi ispita acelei lumi erau epitomizate de Iskador, frumoasa Iskador. Păstra proaspătă în minte imaginea chipului ei, ca şi cum ar fi văzut-o ieri. Discutând cu ea, a găsit-o şi mai frumoasă, şi nu a putut să facă altceva, decât să se bâlbâie în faţa ei.

Locuinţa tatălui ei era compartimentată, fiind, de fapt, o latură a unei mici fabrici de arcuri. El era maestrul arcurilor.

Mândră, i-a permis preotului să intre. El s-a aşezat pe podea. A băut o cană de apă şi a reuşit să-i povestească, pe îndelete, toate întâmplările.

Iskador era o fată hotărâtă, care părea că nu lua nimic în glumă. Avea pielea albă, ca laptele, în contrast cu părul negru şi cârlionţat care i se revărsa pe umeri şi cu ochii căprui-deschis. Avea faţa lată, cu pomeţii obrajilor înalţi, gura mare şi palidă. Toate mişcările ei erau pline de energie. Şi-a pus braţele pe piept, arborând aerul unui om de afaceri şi a ascultat tăcută vorbele lui Yuli.

— De ce n-a venit chiar Usilk aici, să-mi spună toate fleacurile astea? a întrebat ea.

— S-a dus după un alt prieten. Nu putea veni în Vakk. Are faţa cam lovită şi ar fi putut atrage atenţia.

Părul îi atârna de ambele părţi ale feţei, încadrând-o ca două aripi. Aripile fluturau nerăbdătoare la fiecare mişcare a capului ei.

— Oricum, am concurs cu arcul peste şase zile, pe care vreau să-l câştig, a spus Iskador. Nu am de ce să plec din Pannoval. Sunt destul de fericită aici. Usilk era cel care se plângea tot timpul. Şi, în plus, nu l-am mai văzut de prea mult timp. Am un alt prieten acum.

Yuli s-a ridicat, uşor îmbujorat.

— Bine, dacă asta doreşti. Păstrează pentru tine ce ţi-am spus. Plec şi-i duc mesajul lui Usilk. Nervozitatea pe care o simţea în faţa ei, l-a făcut să fie mai repezit decât intenţionase.

— Stai, i-a spus ea, îndreptând spre el o mână cu forme desăvârşite. N-am spus că poţi să pleci, călugărule. Ceea ce-mi spui sună destul de tentant, trebuia să pledezi în numele lui Usilk, implorându-mă să merg.

— Să lămurim două lucruri, Iskador. Numele meu este Yuli, nu "călugărule", şi apoi, de ce să pledez eu pentru Usilk? Nu e prietenul meu şi în plus...

Dintr-o dată, glasul i-a pierit. A privit-o mânios, roşind.

— Şi în plus, ce?

— Ooo, Iskador, eşti frumoasă, asta e în plus, şi te admir eu însumi, asta e în plus.

Ea şi-a schimbat atitudinea. Şi-a dus mâna la gură şi şi-a ascuns pe jumătate buzele palide.

— Două "asta e în plus"... amândouă, suficient de importante. Ei bine Yuli, asta e altceva. Acum că mă uit mai bine la tine, eşti destul de prezentabil. Cum ai ajuns preot?

Simţind schimbarea curentului, el a ezitat apoi a spus cu îndrăzneală:

— Am ucis doi oameni.

Ea a părut să-l privească atentă, pe sub genele dese.

— Aşteaptă aici până când împachetez ceva şi iau un arc puternic, a spus în cele din urmă.

Prăbuşirea acoperişului provocase o agitaţie serioasă în întreg Pannoval-ul. Evenimentul cel mai temut din imaginaţia tuturor se petrecuse. Sentimentele erau împărţite; oamenii s-au simţit uşuraţi şi înspăimântaţi de acest eveniment, mai ales că fuseseră îngropaţi numai câţiva prizonieri, paznici şi phagori. Probabil că meritaseră tot ce le trimisese Marele Akha.

În capătul îndepărtat al Pieţei, fuseseră ridicate bariere, iar miliţiile erau la datorie, încercând să păstreze ordinea. Echipele de salvare, bărbaţii şi femeile din breasla medicilor şi muncitorilor, alergau încoace şi încolo la locul dezastrului. Grupurile de gură-cască înaintau la înghesuială, unii tăcuţi şi încordaţi, alţii veseli. Un acrobat şi un grup de muzicanţi încercau să creeze o atmosferă de bună dispoziţie. Yuli, urmat de fată, şi-a croit relativ uşor drum prin mulţime, căci oamenii se dădeau la o parte din calea unui preot, obişnuiţi să procedeze astfel de multă vreme.

Twink, unde se petrecuse dezastrul, era de nerecunoscut. La locul accidentului nu avea voie nici un privitor. Pentru a uşura munca salvatorilor, fusese aprins încă un rând de torţe. Prizonierii hrăneau flăcările cu o pulbere, pentru a le menţine strălucitoare.

Scena era plină de acţiune. O grupă de prizonieri săpa, în timp ce alta aştepta să-i ia locul, când ceilalţi oboseau. Phagorii fuseseră puşi să împingă care cu pietre. Destul de des se mai auzea câte un strigăt. Pe măsură ce un trup era scos din pământ, era trimis doctorilor care aşteptau.

Dezastrul era impresionant. O dată cu prăbuşirea noii deschizături, căzuse şi o parte din acoperişul peşterii principale. Podeaua era plină cu grămezi de pietre, iar ferma de peşti şi bureţi fusese uitată cu desăvârşire. Sursa care provocase acest dezastru era un râu subteran, care acum deviase de la curs, adăugând şi o inundaţie celorlalte greutăţi.

Pietrele care căzuseră aproape astupaseră galeriile din spate. Yuli şi Iskador trebuiseră să escaladeze o grămadă de sfărâmături. Din fericire, galeria prin care urmau să treacă ei, fusese ascunsă de ochii bănuitori, de o altă movilă, şi mai mare. Nu au fost opriţi. Usilk şi Scoraw îi aşteptau, ascunşi în întuneric.

— Îţi stă bine în negru şi alb, Usilk, a spus Yuli sarcastic, făcând aluzie la veşmintele preoţeşti cu care se deghizaseră amândoi.

Usilk s-a îndreptat nerăbdător spre Iskador. Probabil nemulţumită de faţa lui învineţită, ea a păstrat distanţa, îndepărtându-i mâinile.

Chiar şi deghizat, Scoraw arăta tot ca un prizonier. Era înalt şi slab, cu umerii plecaţi, ca un om care-şi petrecuse prea multă vreme într-o celulă prea mică. Avea mâinile mari şi pline de cicatrice. Privirea lui – cel puţin, în timpul acestei întâlniri – era indirectă; evita să-l privească în ochi pe Yuli, mulţumindu-se să îi arunce câte o ocheadă, când atenţia acestuia era atrasă de altceva. Yuli l-a întrebat dacă era pregătit pentru o călătorie grea, dar el doar a dat din cap, a mormăit ceva şi a scuturat o legătură în care îşi strânsese puţinele sale bunuri.

Era un început, cu toate că nu prea promiţător, pentru aventura ce avea să urmeze. Yuli a regretat impulsul care l-a îndemnat să-i ia pe cei trei cu el. Se străduia prea mult ca să se ocupe de două personaje cum erau Usilk şi Scoraw.

Mai întâi, a observat că trebuie să-şi impună autoritatea, dacă nu, aveau să aibă numai probleme.

Usilk avea şi el acelaşi gând. A înaintat, potrivindu-şi pe spate bocceluţa.

— Ai întârziat, călugărule. Am crezut că dai înapoi. Am crezut că e tot un şiretlic de-al tău.

— Tu şi prietenul tău puteţi face faţă unei călătorii grele? Păreţi bolnavi.

— Ar fi mai bine să pornim, şi să nu mai stăm de vorbă, i-a spus Usilk, îndreptându-şi umerii şi făcându-şi loc printre Iskador şi Yuli.

— Eu conduc drumul, iar voi cooperaţi, a spus Yuli. Să fie clar. Apoi, vom hotărî împreună.

— Ce te face să crezi că vei conduce tu drumul, călugărule? a spus Usilk, rânjind şi dând din cap spre cei doi prieteni ai lui, din partea cărora căuta sprijin. Cu ochiul lui pe jumătate închis, privea ameninţător şi cu şiretenie. Acum, că i se oferea ocazia să scape, se simţea din nou pe picior de luptă.

— Uite răspunsul, a spus Yuli, scoţându-şi pumnul drept la iveală şi îndreptându-l printr-o curbă spre stomacul lui Usilk.

Usilk s-a îndoit de spate, gemând şi înjurând.

— Dispari...

— Îndreaptă-ţi spatele, Usilk, şi hai să pornim, înainte de a ni se observa lipsa.

Nu a mai urmat nici o discuţie. L-au urmat, ascultători. Luminile slabe din Twink au pierit în urma lor. Yuli citea cu vârfurile degetelor desenele de pe perete, formate din bobiţe şi lanţuri de scoici mici, care se întrepătrundeau asemeni notelor unei melodii cântată la fluggel, conducându-i paşii în liniştea adâncă a muntelui.

Ceilalţi nu împărţeau cu el secretul preoţilor, servindu-se pentru orientare tot de lumină. Au început să-l roage să meargă mai încet, sau să-i lase să aprindă o lampă, lucruri cu care nu a fost de acord. A profitat de ocazie ca s-o ia pe Iskador de mână, fapt de care ea s-a bucurat. Mergea încântat, simţindu-i pielea lipită de a lui. Ceilalţi doi s-au mulţumit să se agaţe de veşmântul ei.

După o vreme, galeriile s-au ramificat, pereţii au devenit mai aspri, iar modelele s-au terminat. Ajunseseră la capătul Pannoval-ului şi erau într-adevăr singuri.

În vreme ce ceilalţi dormeau, Yuli repeta în minte planul pe care i-l schiţase părintele Sifans. Regreta că nu-l îmbrăţişase pe bătrân şi nu-şi luase rămas bun de la el.

"Părinte, mă înţelegi bine, cred eu, în ciuda felului tău neobişnuit de a fi. Ştii că sunt ca o bucată de pământ. Ştii că aspir spre bine, dar nu pot să mă ridic deasupra firii mele posomorâte. Totuşi, tu nu m-ai trădat. Ei bine, nici eu nu te-am rănit cu cuţitul, nu-i aşa?"

"Yuli, trebuie să continui să încerci să devii mai bun. În definitiv, eşti încă preot", a auzit parcă şoaptele lui Sifans.

"Ei bine, când vom ieşi, dacă vom ieşi... Şi mai e şi fata asta minunată... Nu, nu, nu sunt preot, bătrâne părinte, fii binecuvântat. N-aş putea fi niciodată, dar am încercat, iar tu m-ai ajutat. Rămâi cu bine..."

— Ridicaţi-vă, a spus el sărind în picioare şi ajutând-o pe fată. Iskador s-a sprijinit uşor cu mâna de umărul lui, în întuneric, înainte de a porni din nou la drum. Ea nu s-a plâns de oboseală, pe când Usilk şi Scoraw începuseră s-o facă.

Au dormit, până la urmă, înghesuiţi la picioarele unei pante abrupte, cu fata între Usilk şi Yuli. Noaptea le-a strecurat temeri; în beznă, şi-au imaginat că auzeau viermele lui Wutra târându-se spre ei, cu fălcile deschise şi târându-şi mustăţile lipicioase.

— Vom dormi cu o lumină aprinsă, a spus Yuli.

Era rece, aşa că a ţinut-o pe fată strâns în braţe, adormind cu obrazul pe tunica ei din piele.

Când s-au trezit, au gustat din hrana pe care o luaseră cu ei. Drumul devenea din ce în ce mai greu, presărat cu stânci prăbuşite. S-au târât câteva ore pe burtă, cu nasul spre picioarele celui din faţă, strigându-se unul pe celălalt, fără să le mai fie ruşine, ca să păstreze legătura în noaptea atotstăpânitoare a pământului. Un vânt îngheţat sufla prin crăpăturile prin care trebuiau să-şi croiască drumul, îngheţându-le părul în cap.

— Să ne întoarcem, i-a implorat Scoraw, când au reuşit să se ridice în picioare, deşi ţinând spinările aplecate, dar respirând mai în voie. Prefer închisoarea. Nu i-a răspuns nimeni, iar el nu a repetat. Acum nu se mai puteau întoarce. Dar marea prezenţă a muntelui i-a liniştit.

Yuli se rătăcise, fără speranţă. Prăbuşirea stâncilor îl făcuse să nu mai recunoască drumul. Nu-şi mai putea aminti harta bătrânului preot şi, fără desenele pe care să le simtă în vârful degetelor, era aproape la fel de neajutorat ca şi ceilalţi. S-a auzit un zgomot, ca o şoaptă, care apoi a început să crească. Semne rele şi culori de nedesluşit îi jucau înaintea ochilor. Simţea că înaintează prin rocă tare: Respira cu mari eforturi. Fiind toţi de acord, s-au oprit.

Drumul cobora în pantă abruptă de ore în şir. L-au urmat, clătinându-se. Yuli mergea cu o mână întinsă lateral şi cu cealaltă ridicată deasupra capului, ca să nu şi-l lovească de pietre, cum i se mai întâmplase de câteva ori. A simţit că Iskador îl ţinea de haină. În starea lui de oboseală, atingerea îl enerva.

Cu mintea tulburată, a început să creadă că felul în care respira, controla culorile bolnave care îi jucau în faţa ochilor. Totuşi, nu putea fi totul o halucinaţie, căci sesiza o lumină slabă, undeva mai în faţă. S-au avântat tot mai jos, strângând din pleoapele umflate şi apoi deschizându-le. Lumina era lăptoasă şi slabă. Privind în jur, i se păru că distinge faţa lui Iskador ca prin vis, sau ca într-un coşmar – ea îl fixa cu gura căscată şi cu ochii strălucind pe discul fantomatic al chipului ei.

Datorită privirii lui insistente, ea şi-a revenit. S-a oprit, agăţându-se de el, ca să se sprijine, iar Usilk şi Scoraw s-au lovit de ei.

— E o lumină în faţă, a spus Yuli.

— Lumină! Pot să văd din nou!... a exclamat Usilk, luându-l pe Yuli de umeri. Ticălosule ce eşti, ne-ai dus la liman. Suntem în siguranţă, suntem liberi!

A râs cu putere şi s-a năpustit înainte, cu mâinile întinse, parcă vrând să îmbrăţişeze sursa de lumină. L-au urmat şi ceilalţi, bucuroşi, împiedicându-se de asperităţile terenului aspru.

Curând, terenul s-a îndreptat, iar acoperişul s-a ridicat. Ochiuri de apă se întindeau la picioarele lor. Au trecut prin ele, urmând o potecă care a început să urce abrupt. Au trebuit să slăbească ritmul. Lumina nu era mai puternică, deşi auzeau tot felul de zgomote înspăimântătoare în jur. Dintr-o dată, au ajuns la capătul drumului. Au rămas descurajaţi, pe marginea unei fisuri. Erau, într-adevăr, înconjuraţi de lumină şi zgomote.

— Ochii lui Akha, a rostit Scoraw, vârându-şi pumnul între dinţi.

Fisura era ca un gât şi ducea spre miezul pământului. Au privit înainte, prin trecătoare. De acolo izvora un râu, care se arunca în fisură. Sub locul unde stăteau, forţa apei care cădea izbea stânca. Energia aceea dezlănţuită crea un răpăit puternic. Acesta era zgomotul pe care îl auziseră mai devreme. Apa se vărsa ca o cascadă în adâncuri, pierind de sub ochii lor. Era albă, chiar şi în zonele în care nu era înspumată, trecând prin nuanţe de verde pal şi albastru. Deşi iradia lumina slabă de care se bucuraseră mai devreme, stâncile de dincolo de ea nu păreau mai puţin luminate. Erau învelite de fuioare, de alb, roşu şi galben.

Cu mult înainte de a termina de văzut acest spectacol şi de a privi formele fantomatice ale celorlalţi trei, s-au trezit stropiţi de un val.

— Asta nu e ieşirea, a spus Iskador. Se înfundă. Încotro o luăm, Yuli?

El a arătat calm capătul îndepărtat al marginei pe care se aflau.

— Trecem podul acela, a spus el.

S-au îndreptat cu grijă într-acolo. Drumul era alunecos, din cauza algelor verzi. Podul părea vechi. Fusese construit din bucăţi de piatră cioplite din stânca din apropiere. Arcada lui se curba peste hău, apoi se întrerupea brusc. Au văzut structura care se prăbuşise. Prin lumina lăptoasă, au văzut cealaltă bucată a podului, de cealaltă parte a prăpastiei.

Au stat un timp privind golful, fără să se uite unul la celălalt. Iskador s-a mişcat prima. S-a aplecat, a pus geanta jos şi a luat arcul. A legat o sfoară de o săgeată, de felul celei pe care o folosise când câştigase premiul la ţintirea liliecilor, cu multă vreme în urmă. Fără nici o vorbă, s-a aşezat pe marginea prăpastiei şi, sprijinindu-se bine pe un picior, a ridicat arcul. L-a întins şi a dat drumul săgeţii.

Săgeata a descris un arc, despicând lumina plină de stropi. A ocolit un colţ de stâncă, a lovit peretele de deasupra cascadei, apoi a căzut istovită, cu zgomot, la picioarele lui Iskador.

Usilk i-a pus mâna pe umăr.

— Strălucitor. Acum, ce facem?

Drept răspuns, ea a legat o frânghie de capătul sforii. Curând, capătul frânghiei a trecut peste colţul de stâncă şi s-a oprit în mâna ei. A făcut apoi un ochi prin care a strecurat celălalt capăt al frânghiei. Câteva clipe mai târziu, a strâns laţul în jurul colţului de stâncă.

— Vrei să încerci primul? l-a întrebat pe Yuli, dându-i capătul frânghiei, de vreme ce eşti conducătorul nostru?

El i-a privit ochii vârâţi în fundul capului, mirat de şiretenia ei. Nu numai că-i spunea lui Usilk că nu el era conducătorul, ci îl şi îndemna pe Yuli să-şi dovedească calitatea de căpetenie. El a rumegat totul în minte şi i s-a părut un lucru profund. A luat frânghia şi a primit provocarea.

După aprecierea lui, era alarmant, dar nu periculos. Se putea lansa, plutind pe deasupra prăpastiei, până pe stânca aproape verticală din partea cealaltă, apoi trebuind să se caţere la nivelul marginii de

deasupra cascadei. După cât putea aprecia, terenul permitea această cățărare fără să rişte prea mult să fie luat de şuvoi. Posibilităţile următoare puteau fi apreciate numai când ajungea dincolo. Era hotărât să nu arate celor doi prizonieri sau lui Iskador că-i este teamă.

Cu mintea pe jumătate la fată, s-a lansat prea pripit peste abis, aşa încât a atins stânca din faţă cu greutate. Piciorul stâng i-a alunecat pe plantele verzi, a intrat în şuvoiul de apă, iar frânghia i-a scăpat din mână. În clipa următoare, cădea în prăpastie. Prin vuietul apei, a auzit strigătul celor trei, ca al unui singur glas – prima dată când făceau ceva la unison.

În cădere, Yuli s-a lovit de stâncă şi s-a agăţat de ea cu fiecare fibră a fiinţei sale. Şi-a strâns genunchii sub el şi s-a proptit în degetele de la picioare, reuşind să-şi găsească un punct de sprijin.

Nu căzuse mai mult de doi metri, dar îşi simţea toate oasele zdrobite şi, în plus, fusese pătruns de un vârf de stâncă. Gâfâind, s-a chircit într-o poziţie periculoasă, aproape neîndrăznind să se mişte, cu bărbia aproape la nivelul încălţărilor.

Privirea chinuită i-a căzut pe o stâncă albastră, care se ridica ameninţătoare chiar sub el. A fixat-o intens, întrebându-se dacă va aluneca şi se va zdrobi de ea. Stânca nu se distingea prea bine. Simţea că dacă ar întinde o mână, ar putea să-i atingă vârful. Dintr-o dată, simţurile i-au spus adevărul: nu privea o stâncă din apropiere, ci un obiect albastru, aflat undeva, jos, foarte departe. L-a apucat ameţeala şi aproape a paralizat. Obişnuit cu câmpiile, nu avea astfel de experienţe.

A închis ochii şi s-a agăţat mai bine de stâncă. Numai strigătele lui Usilk, venind parcă de departe, l-au forţat să deschidă din nou ochii.

Dedesubt, în depărtare, se afla o altă lume. Din fisura în care se chircise, acel punct de observaţie fortuit, Yuli avea o privelişte nu mai mare decât lungimea mânii lui, spre o peşteră enormă. Era iluminată, într-un fel ciudat. Ceea ce crezuse că era o stâncă albastră, era un lac, sau poate o mare, de vreme ce zărea numai un fragment din întregul a cărui mărime nu putea îndrăzni s-o aprecieze. Pe malul lacului, erau câteva granule de nisip, care puteau fi interpretate drept locuinţe. Privind neîncetat în jos, a căzut într-o transă.

Ceva l-a atins. Nu se putea mişca. Cineva i-a vorbit. Lipsit de voinţă, s-a ridicat cu spatele la stâncă şi şi-a încolăcit braţele pe după umerii salvatorului. O faţă învineţită şi un nas lovit, un obraz biciuit şi un ochi închis, negru-verzui, pluteau în viziunile lui.

— Ţine-te bine, omule. Urcăm.

A reuşit să se ţină de Usilk, care, încet, şi-a croit drum în sus. Cu un efort enorm, l-a ridicat peste buza stâncii din care curgea cascada. Usilk s-a prăbuşit, respirând greu şi gemând. Yuli a privit în jos, spre Iskador şi Scoraw, care stăteau de cealaltă parte a fisurii, cu feţele ridicate. S-a uitat atent în prăpastie, dar viziunea despre o altă lume dispăruse, eclipsată de şuvoi. Tremura tot, însă s-a putut controla, destul ca să-i ajute pe ceilalţi să li se alăture.

În linişte, s-au strâns în braţe, recunoscători.

În liniște, și-au croit drum printre bolovanii de pe platoul pe care se aflau.

În liniște, și-au continuat expediția spre lumea de afară. Yuli a păstrat tăcerea despre viziunea pe care o avusese, dar s-a gândit din nou la bătrânul părinte Sifans; era oare acea așezare fortăreață secretă a Păstrătorilor, dezvăluită privirii lui pentru o clipă, în sălbăticia dintre stânci?

Galeriile din munte păreau nesfârșite. Fără lumină, grupul celor patru înainta, ferindu-se de crevase. Când au apreciat că s-ar fi lăsat noaptea, au găsit un loc potrivit unde să doarmă și s-au înghesuit unul într-altul, pentru căldură și tovărășie.

Odată, după ce au urcat ore în șir un povârniș presărat cu bolovani dintr-un râu dispărut demult, au găsit o nișă la nivelul umerilor, în care s-au adăpostit, ferindu-se de vântul rece, care le suflase toată ziua, drept în față.

Yuli a adormit imediat. L-a trezit Iskador, scuturându-l.

Ceilalți se ridicaseră în capul oaselor, șușotind bănuitori.

— Auzi? l-a întrebat ea.

— Auzi? l-au întrebat Usilk și Scoraw.

A ascultat vântul oftând pe culoar și susurul îndepărtat al apei. Apoi a auzit ceea ce îi deranjase: un zgomot continuu, iritant, ca și când ceva s-ar fi mișcat repede, frecându-și corpul de pereți.

— Viermele lui Wutra! a spus Iskador.

Yuli a strâns-o de mână, încurajator.

— E doar o poveste, a spus el. Dar mușchii i-au înghețat, iar mâna cealaltă i s-a încleștat pe mânerul pumnalului.

— În nișă suntem în siguranță, a spus Scoraw, dacă stăm liniștiți.

Nu putea decât să spere că avea dreptate. Fără îndoială, ceva se apropia. S-au înghesuit în locul unde se aflau, privind nervoși în lungul galeriei. Scoraw și Usilk erau înarmați cu bârnele furate de la paznicii din Pedeapsă, iar Iskador avea arcul.

Zgomotul s-a întețit. Acustica era înșelătoare, dar li s-a părut că venea din direcția vântului. Era însoțit și de un râșcâit, de un sunet de bolovani rostogoliți. Vântul a încetat să mai sufle, obturat probabil. Nările le-au fost asaltate de un miros ciudat.

Mirosea a pește stricat, a gunoi și brânză împuțită. O ceață verzuie a pătruns până la ei. Legenda spunea că viermele lui Wutra era tăcut, deși acum se apropia cu un vuiet asurzitor.

Mișcat mai mult de groază decât de curaj, Yuli a aruncat o privire în afara adăpostului lor. Într-adevăr, viermele era, și venea repede. Trăsăturile lui abia puteau fi deslușite, în dosul luminescenței verzi dinaintea lui.. Patru ochi, așezați doi câte doi, mustăți și colți gigantici. Yuli și-a tras capul, îngrozit. Viermele se apropia și era de neoprit.

În clipa următoare, toți patru i-au văzut profilul. S-a avântat pe lângă ei, mustățile tari, ca niște peri, mângâind blănile lor. Apoi, priveliștea le-a fost blocată de coastele radiind o lumină albastră, învelite în solzi, ca niște valuri. Îi înăbușea cu mizeria și putoarea lui.

Viermele se întindea pe mile întregi. Într-un târziu, a trecut. Ţinându-se unii de alţii, şi-au scos capetele din ascunzătoare, curioşi să-i vadă coada. Undeva, la capătul culoarului împânzit de bolovani, spre galeria prin care veniseră, aveau loc nişte convulsii stranii; luminescenţa verde, încă vizibilă, a pulsat.

Viermele îi simţise. Se întorcea. Venea direct spre ei. Iskador şi-a înăbuşit un strigăt.

— Pietrele, repede! a spus Yuli. A întins mâna pe fundul nişei, căutând el însuşi o piatră. A atins ceva diform şi păros. Şi-a retras repede mâna. A scăpărat roata din cuarţ. O scânteie s-a aprins, dar a pierit imediat. A ţinut însă destul de mult ca să-şi dea seama că se aflau în compania unei grămezi de rămăşiţe omeneşti, din care rămăseseră doar oasele şi blănurile care-l acoperiseră.

A scăpărat a doua oară.

— Un păros mort! a exclamat Usilk, folosind slang-ul pentru phagori.

Usilk avea dreptate. Craniul lung, pe care se uscase carnea şi coarnele, nu puteau fi confundate. Lângă cadavru, se afla o suliţă cu vârf din metal şi lamă curbată. Akha venise în ajutorul celor ameninţaţi de Wutra.

Atât Usilk cât şi Yuli au întins mâna şi au înşfăcat mânerul armei.

— E pentru mine. Am mai folosit aşa ceva, a spus Yuli. Deodată, viaţa lui de odinioară s-a întors la el. Şi-a amintit vremurile când înfrunta yelkii, în ţinuturile sălbatice.

Viermele lui Wutra se întorcea. Se auzea din nou zgomotul acela hârşcăit. Din nou au fost înconjuraţi de lumina aceea livid şi verde. Yuli şi Usilk s-au aventurat să privească în afara nişei. Dar monstrul nu se mişca, l-au putut vedea conturul neclar ale feţei. Se întorsese şi se aşezase cu faţa spre ei, dar nu ataca.

Aştepta.

Yuli s-a uitat, instinctiv, în partea opusă.

Un al doilea vierme se îndrepta spre ei, din direcţia din care venise primul. Doi viermi... În imaginaţia lui Yuli, toate peşterile forfoteau de viermi.

Îngroziţi, s-au agăţat unul de celălalt, pe măsură ce lumina a devenit tot mai strălucitoare şi zgomotul tot mai apropiat. Dar creaturile monstruoase erau preocupate doar una de cealaltă.

Urmărind valul de aer urât mirositor, capul monstrului s-a repezit înainte. Înarmat cu noua suliţă, Yuli a sprijinit-o de peretele nişei trecând vârful ascuţit dincolo de perete.

Când viermele a înaintat, vârful l-a înţepat, despicându-l în lungime. Din deschizătura lungă, a ţâşnit o substanţă groasă, ce s-a scurs de-a lungul corpului, prelingându-se de-a lungul galeriei. Până să treacă pe lângă ascunzătoarea celor patru coada lui cu mustăţi, monstrul şi-a încetinit înaintarea.

Dacă cei doi viermi intenţionaseră să se lupte, sau să se împerecheze, nu se va mai şti niciodată. Al doilea vierme nu şi-a mai atins ţinta. Înaintarea lui a fost oprită. Valurile de durere se

transmiseseră prin tot corpul, care a vibrat. Coada a plesnit. Apoi a rămas nemişcat.

Încet, luminescenţa s-a stins. Totul a rămas tăcut, în afară de oftatul vântului.

Nu au îndrăznit să se mişte. N-au îndrăznit nici să-şi schimbe locurile. Primul vierme aştepta încă în întuneric. Prezenţa îi era indicată de o strălucire verzuie, slabă, abia observabilă, peste trupul monstrului mort. După aceea, au fost de acord că partea mai grea a încercării trecuse. Fiecare presupunea, în gândul lui, că primul vierme ştia unde sunt, că cel mort are perechea lui şi că nu aştepta decât ca ei să se mişte, pentru a se răzbuna.

Când, în cele din urmă, primul vierme s-a mişcat, au auzit zgomotul scos de alunecarea mustăţilor lui pe piatră. Înainta cu grijă, parcă aşteptându-se la o cursă. Capul său a apărut deasupra trupului adversarului mort. A început să se hrănească. Sunetele erau îngrozitor de sugestive.

Cei patru oameni nu mai puteau rămâne în acel loc. Păşind prin fluidul vâscos, care continua să se scurgă din viermele mort, au intrat pe culoar şi au dispărut în întuneric. Călătoria lor prin munte a fost reluată. Din când în când se opreau să asculte sunetele ce se auzeau în întuneric. Când îşi vorbeau, o făceau cu voce joasă şi tremurătoare.

Au găsit şi apă de băut, dar mâncarea se terminase. Iskador a ţintit nişte lilieci, dar nu au fost în stare să mănânce acele creaturi.

Peregrinajul prin labirintul de piatră, îi epuiza tot mai mult. Cu timpul, au uitat de siguranţa oferită de Pahnoval; din viaţă nu le mai rămăsese decât întunericul care trebuia traversat.

În drumul lor întâlneau frecvent oase de animale. Odată, scăpărând cuarţul, au descoperit două schelete umane într-un alcov, unul cu braţul după umărul celuilalt; timpul jefuise gestul de blândeţe pe care l-ar fi putut avea acesta; acum nu mai era decât un os care susţinea un alt os, şi rânjetul înspăimântător care răspundea rânjetului celuilalt craniu.

Într-un colţ pe unde circula un curent de aer rece, au simţit mişcare; acolo au găsit două animale cu blană roşie, pe care le-au ucis. În apropiere, un pui mieuna, îndreptându-şi nasul turtit spre ei. L-au sfâşiat şi l-au devorat câtă vreme carnea mai era caldă. Apoi, cu un fel de furie ajunsă la paroxism, din cauza foamei, i-au devorat şi pe părinţi.

Organisme luminescente creşteau pe pereţi. Au găsit urmele unei locuinţe umane. Rămăşiţele unei barăci şi ceva care ar fi putut fi un alt edificiu, fuseseră invadate de ciuperci. În apropiere, într-un coş în acoperişul peşterei, se afla un mic stol de preete. Cu arcul ei care nu dădea greş, Iskador a doborât şase păsări. Le-au gătit într-un vas, la foc, cu ciuperci şi o firmitură de sare, pentru gust. În noaptea aceea, au fost vizitaţi de vise neplăcut de vii. Au gândit că din cauza ciupercilor. Când au pornit la drum, a doua zi dimineaţă, după numai două ore de mers, au intrat într-o peşteră joasă şi largă care filtra o lumină verde.

Într-un colţ al peşterii, un foc ardea mocnit. Trei capre, cu ochii strălucind în amurg, erau închise într-un ţarc. Pe o grămadă de

piei, stătea o cotoroanţă bătrână, cu părul alb, împreună cu două femei mai tinere. Când au apărut Yuli, Usilk, Scoraw şi Iskador, ultimele două au fugit ţipând.

Scoraw s-a repezit spre capre. În ciuda strigătelor de neînţeles ale bătrânei, a muls caprele într-o ustensilă veche, folosită drept tigaie. Animalele au dat puţin lapte. Cât au avut, l-au împărţit între ei, apoi au aruncat vasul şi au plecat, înainte de a se întoarce oamenii din trib.

Curând, au intrat într-un coridor care, după un cot brusc, i-a condus în afara muntelui. Dincolo de gura peşterii, se aflau ţinuturile deschise, munţii, văile şi lumina strălucitoare a ţinutului condus de Wutra, zeul cerurilor.

Lipiţi unul de altul, au privit frumoasele întinderi, abia acum simţind legătura prieteniei şi unităţii. Când s-au uitat unul la celălalt, au văzut că feţele lor erau pline de veselie şi speranţă. Nu s-au putut abţine să nu strige şi să râdă. S-au îmbrăţişat. După ce ochii lor s-au obişnuit cu strălucirea, şi-au pus palmele streaşină la ochi şi au privit un nor subţire prin care trecea lumina lui Batalix, discul portocaliu pal.

Perioada anului trebuia să fie aproape de echinocţiul de primăvară, iar ziua părea amiază, căci Batalix era deasupra capului şi Freyr naviga dincolo de ea, spre răsărit.

Freyr era de câteva ori mai strălucitoare şi îşi împrăştia lumina pe dealurile acoperite de zăpadă. Mai palidul Batalix era întotdeauna santinela mai rapidă. El urma să apună curând, în vreme ce Freyr va mai sta ia zenit.

Ce frumoase erau aceste santinele! Modelul sezonal al dansului lor pe cer, revenea în mintea lui Yuli şi îl făcea să-şi deschidă inima şi nările. S-a sprijinit pe suliţa cu care ucisese viermele şi a lăsat trupul să i se umple de lumina zilei.

Usilk a pus mâna pe umărul lui Scoraw şi, o bună bucată de vreme, a stat în gura peşterei, privind gânditor.

— N-ar fi mai bine să stăm în aceste peşteri? i-a spus lui Yuli. Cum o să trăim aici, afară, sub cerul acela?

Fără să-şi ia ochii de la peisaj, Yuli a simţit că Iskador stătea între el şi ceilalţi bărbaţi.

— Îţi aminteşti povestea care se spune în Vakk, despre viermii din rooferele nucilor? I-a răspuns lui Usilk, fără să privească înapoi. Viermii au crezut că nuca putredă era întreaga lume, iar când nuca a crăpat, au murit din cauza şocului. Vrei să fii viermele, Usilk?

Usilk nu a răspuns. Iskador a venit în spatele lui Yuli şi l-a luat de braţ. El a zâmbit şi inima lui a cântat, deşi nu a încetat nici o clipă să privească flămând înainte.

A văzut că munţii prin care veniseră, ofereau adăpost spre sud. Copacii, nu mai înalţi decât un om, creşteau drepţi şi rari, ceea ce însemna că vântul rece dinspre vest, de la Barriers, nu mai avea putere aici. Încă mai ştia meşteşugurile învăţate de la Alehaw, cu multă vreme în urmă. Dealurile aveau vânat şi el putea trăi sub cerul liber, aşa cum vruseseră zeii.

Spiritul lui s-a ridicat şi s-a bucurat.

— Vom trăi în acest loc adăpostit, a spus. Vom rămâne uniţi toţi patru, orice s-ar întâmpla.

De pe panta înzăpezită şi îndepărtată a dealului, un fum se ridica spre cerul înserării.

— Aici locuiesc oameni, a continuat arătând spre fuiorul de fum din zare. Îi vom forţa să ne accepte. Acesta va fi locul nostru. Îi vom conduce şi îi vom învăţa obiceiurile noastre. De acum încolo, vom trăi după legea noastră, nu după a altor oameni.

Îndreptându-şi umerii, a început să coboare panta, croindu-şi drum printre pâlcurile rare de copaci. L-au urmat şi ceilalţi, cu Iskador în frunte, mergând plină de mândrie.

Unele dintre intenţiile lui Yuli au fost realizate, altele nu.

După numeroase încercări, au fost acceptaţi în mica aşezare adăpostită de panta protectoare a muntelui. Oamenii de acolo trăiau la un nivel primitiv. Datorită cunoştinţelor superioare şi îndrăznelii lor, Yuli şi prietenii lui şi-au putut impune voinţa asupra comunităţii, pe care au condus-o după legile lor.

Totuşi, nu s-au integrat niciodată cu adevărat, deoarece chipurile lor erau altfel şi Olonetele pe care o vorbeau, avea un ritm diferit de cel local. Au descoperit că această aşezare, datorită avantajelor ei, trăia întotdeauna cu teama de raidurile celor dintr-o aşezare mai mare, aflată mai departe, pe malurile unui lac îngheţat. Într-adevăr, aceste raiduri aveau loc de mai multe ori în timpul unui an şi erau urmate de multă suferinţă şi pierderea unor vieţi.

Totuşi, Yuli şi Usilk au fost şireţi. Au construit mijloace de apărare împotriva invadatorilor din Dorzin, cum era numită acea aşezare mai mare, iar Iskador a învăţat toate femeile tinere cum să facă arcuri şi să le folosească.

Au ajuns la o mare măiestrie. Data viitoare când au venit invadatorii, dinspre sud, mulţi au murit datorită săgeţilor aruncate de femeile-arcaş. De atunci nu au mai fost atacaţi din acea parte. Erau loviţi, în schimb, de vremea aspră, iar avalanşele se rostogoleau din vârful munţilor. Furtunile păreau fără sfârşit. Puteau creşte numai câteva recolte de viermi, la gurile peşterii. Puteau întreţine numai câteva animale râioase, care să le dea lapte şi carne, aşa încât numărul lor nu creştea niciodată şi le era mereu foame, sau erau cuprinşi de boli, pe care le atribuiau zeilor răi – de Akha, Yuli nu permitea niciodată să se vorbească.

Yuli a luat-o pe frumoasa Iskador să-i fie femeie, a iubit-o şi a privit în fiecare zi cu linişte chipul ei puternic şi lat. A avut un copil, un băiat pe care l-au numit Si, în amintirea bătrânului preot din Pannoval. Băiatul a supravieţuit tuturor durerilor şi pericolelor copilăriei şi a crescut un tânăr sălbatic. Usilk şi Scoraw s-au căsătorit şi ei. Usilk, cu o femeie micuţă şi maronie, numită Isik, un nume curios ca şi al lui; în ciuda staturii ei, Isik alerga ca un cerb şi era inteligentă şi bună. Scoraw a luat o fată numită Fitty, o tânără capricioasă, care cânta frumos şi-i făcea viaţa un iad. I-a născut o fetiţă care a murit după un an.

Yuli şi Usilk nu puteau cădea niciodată de acord. Deşi erau uniţi în faţa pericolului comun, Usilk era ostil lui Yuli şi planurilor sale, şi-l păcălea când putea. Aşa cum spusese bătrânul preot, unii oameni nu uită niciodată.

Într-o zi, a sosit o solie din partea aşezării mai mari, din Dorzin, care suferise pierderi mari după o boală. Aflând de reputaţia lui Yuli, l-au implorat să fie conducătorul lor, în locul celui mort. Yuli a acceptat şi a plecat departe de Usilk. El, Iskador şi copilul lor au trăit lângă lacul îngheţat, unde era vânat din plin, şi a aplicat legile cu fermitate.

Totuşi, chiar şi în Dorzin, nu erau arte care să uşureze monotonia vieţii lor grele. Deşi oamenii dansau în zilele de festinuri nu aveau instrumente muzicale, în afară de limbi de clopot şi clopoţei. Nu aveau nici o religie, în afară de o teamă constantă de spiritele rele şi o acceptare stoică a duşmănosului frig, a bolii şi morţii. Deci, Yuli a devenit un preot adevărat şi a încercat să trezească în oameni sentimentul pentru propria vitalitate superioară. Cei mai mulţi oameni i-au refuzat cuvintele, pentru că deşi îl primiseră bine, era venit dinafară, iar ei erau rezervaţi faţă de învăţarea unor lucruri noi. Dar i-a învăţat să iubească cerul, în toate stările lui.

Totuşi, Iskador şi Si, erau plini de viaţă şi nu au lăsat să moară speranţa că aveau să vină timpuri mai bune. Şi-a păstrat viziunea pe care o căpătase în munţi, şi anume că era posibil un mod de viaţă mai plăcut decât cel oferit imediat, mai sigur şi mai puţin supus schimbărilor şi elementelor naturii.

Totuşi, el şi frumoasa Iskador au îmbătrânit şi au simţit frigul din ce în ce mai mult, pe măsura trecerii anilor.

Totuşi, au iubit locul de lângă lac, unde au trăit şi, în numele unei alte vieţi şi unui alt grup de speranţe, i-au dat numele de Oldorando.

Cam aceasta este povestea lui Yuli, fiul lui Alehaw şi a Onesei.

Povestea urmaşilor lor şi câte li s-au mai întâmplat, e o istorisire cu mult mai mare.

Pe neştiute de ei, Freyr s-a apropiat mai mult de lumea îngheţată: pentru că un adevăr îngropat în scripturile obscure pe care le respinsese Yuli, grăia că cerul de gheaţă, pe parcursul trecerii timpului, va deveni cerul de foc. La numai cincizeci de ani helliconieni, după naşterea fiului lor, primăvara adevărată va vizita lumea implacabilă pe care o cunoşteau Yuli şi frumoasa lui Iskador.

O lume nouă stătea gata să se nască.

Embruddock

Şi Shay Tal a spus:

Credeţi că trăim în centrul universului. Eu vă spun că trăim în centrul curţii unei ferme. Poziţia noastră este atât de obscură, încât nu vă puteţi da seama cât este de obscură.

Iată ce vă spun la toţi. A avut loc un dezastru în trecutul îndepărtat. A fost atât de desăvârşit, încât nimeni nu ne poate spune acum ce a fost şi cum s-a produs. Nu ştim decât că a adus întuneric şi frig pe o lungă perioadă de timp.

Voi încercaţi să trăiţi cât de bine puteţi. Bine, bine, trăiţi, iubiţi-vă, fiţi buni. Dar să nu vă prefaceţi că dezastrul nu are nici o legătură cu voi. Chiar dacă s-a petrecut cu multă vreme în urmă, ne infectează fiecare zi a vieţii, ne îmbătrâneşte, ne istoveşte, ne devorează, ne smulge copiii de lângă noi. Ne face să fim nu numai ignoranţi, ci chiar să ne placă ignoranţa. Suntem infestaţi de ignoranţă.

Am de gând să propun găsirea – sau măcar căutarea – unei comori. O căutare la care poate să participe fiecare dintre noi. Vreau să fiţi conştienţi de statutul nostru decăzut şi să fiţi într-o permanentă stare de alertă, pentru a găsi probe în privinţa naturii lui. A trebuit să punem cap la cap tot ce s-a întâmplat în trecut ca să ajungem la această rece curte de fermă; căutând, ne vom putea îmbunătăţi şi vom avea grijă ca dezastrul să nu mai cadă asupra noastră şi copiilor noştri. Aceasta este comoara pe care v-o ofer. Cunoaşterea adevărului. Da, vă temeţi de ei. Dar trebuie să-l căutaţi. Trebuie să ajungeţi să-l iubiţi.

1. Moartea unui bunic

Cerul era negru. Oamenii care duceau torţele, veneau dinspre poarta de sud. Erau îmbrăcaţi gros şi mergeau cu un pas înalt, ca să treacă prin zăpada care acoperea aleile.

Venea omul sfânt! Venea omul sfânt!

Micul Laintal Ay stătea ascuns pe terasa templului ruinat, cu chipul luminat de emoţie. Privea procesiunea târându-se printre cele două turnuri vechi, din piatră, fiecare încrustat pe latura dinspre răsărit, şi acoperit cu zăpada care căzuse mai devreme, în timpul zilei. A observat că lumea era colorată numai în jurul flăcărilor pâlpâitoare ale torţelor – pe vârful nasului părintelui sfânt şi pe limbile celor şase câini care-l purtau. Iar culoarea dominantă era roşul. Cerul încărcat, care îl îngropase pe Batalix, purtase departe toate celelalte culori.

Părintele Bondorlonganon, din îndepărtatul Borlien era gras şi părea şi mai gras datorită blănurilor enorme pe care le purta, deosebite de cele folosite în Oldorando. Venise singur la Oldorando – oamenii care-l însoţeau erau vânători locali, deja cunoscuţi de Laintal Ay. Băiatul şi-a concentrat atenţia asupra chipului părintelui, pentru că străinii veneau rareori; cu ocazia vizitei ultimului părinte, fusese mai mic şi mai puternic.

Chipul omului sfânt era oval şi săpat de linii orizontale, între care ochii se aşezau cât puteau ei de bine. Liniile păreau să-i comprime gura într-o formă lunguiaţă. Stătea pe sanie şi privea bănuitor în jurul lui. Nimic din atitudinea lui nu sugera că-i făcea plăcere să se întoarcă la Oldorando. Privirea lui s-a oprit asupra templului ruinat; această vizită era necesară pentru că Oldorando îşi prăpădise preoţimea cu multe generaţii în urmă, după câte ştia el. S-a oprit, apoi, o clipă asupra băiatului care stătea între cei doi stâlpi pătraţi.

Laintal Ay l-a privit şi el. Privirea preotului i se părea crudă şi calculată; doar nu se putea aştepta cineva să aibă gânduri frumoase despre un om venit să îndeplinească ultimele ritualuri pentru bunicul lui, aflat pe patul pe moarte.

A simţit mirosul câinilor în trecere şi izul de catran al torţelor care ardeau. Procesiunea s-a întors şi s-a îndreptat spre strada principală, îndepărtându-se de templu, Laintal Ay s-a gândit de două ori înainte de a-i urma. A rămas pe trepte, cu mâinile strânse în jurul trupului, privind sosirea saniei, eveniment care i-a scos afară pe oameni din turnurile lor, în ciuda frigului.

În întunericul de la capătul aleii, sub turnul mare, unde locuiau Laintal Ay şi familia lui, s-a oprit şi procesiunea. Au apărut şi sclavii, care urmau să se ocupe de câini – aveau să fie duşi în grajdul de sub turn. Părintele a coborât greu de pe stinghia pe care era cocoţat şi a pătruns în adăpost.

În acelaşi timp, dinspre poarta de sud, un vânător s-a apropiat. Era un om cu barbă neagră, numit Aoz Roon, pe care băiatul îl admira foarte mult pentru aerul lui măreţ. În urma lui zornăiau lanţurile legate de gleznele cu coarne, ale sclavului lui, bătrânul phagor Myk.

— Ei bine, Laintal, văd că a sosit părintele din Borlien. Nu-l întâmpini?

— Nu.

— De ce? Ţi-l aminteşti, nu?

— Dacă n-ar veni el, bunicul n-ar fi pe moarte. Aoz Roon i-a pus mâna pe umăr.

— Eşti un băiat bun, vei supravieţui. Într-o zi, vei conduce chiar tu Embruddock-ul. A folosit vechiul nume al Oldorando-lui, care fusese la modă înainte de venirea oamenilor lui Yuli, cu două generaţii înainte de actualul Yuli, care aştepta acum ritualurile preotului.

— Prefer ca bunicul să fie viu, decât să fiu conducător.

Aoz Roon a clătinat din cap.

— Nu spune asta. Oricine ar conduce dacă i s-ar oferi ocazia. Eu aşa aş face.

— Ai fi un conducător bun, Aoz Roon. Când voi creşte, voi fi ca tine – voi şti totul şi voi ucide totul.

Aoz Roon a râs. Privindu-i dinţii care îi străluceau printre buzele acoperite de barbă, Laintal Ay s-a gândit la trăsăturile frumoase ale acestuia. Vedea ferocitatea, nu şi viclenia. Aoz Roon era un erou din multe puncte de vedere. Avea o fiică naturală, numită Oyre, aproape de vârsta lui Laintal Ay. Purta un costum din piei negre, deosebit de al celorlalţi, jupuite de pe un uriaş urs de munte, pe care-l înjunghiase cu o singură mână.

Nepăsător, Aoz Roon a spus:

— Vino. Mama ta poate că are nevoie de tine. Urcă-te pe Myk. Te va duce el.

Marele phagor alb şi-a întins mâinile cu coarne şi i-a permis băiatului să se agaţe de braţele lui şi să se urce pe umerii lui încovoiaţi. Myk era de multă vreme sclav în Embruddock – cei din neamul lui trăiau mai mult decât oamenii.

— Vino, băiete, i-a spus cu o voce groasă şi înecată.

Laintal Ay a apucat ancipitalul de coarne, pentru siguranţă. Ca semn al sclaviei lui, cele două muchii ascuţite ale coarnelor lui Myk, fuseseră netezite.

Cele trei siluete s-au târât pe strada bătătorită de timp, îndreptându-se spre căldură. Întunericul se lăsa tot mai greu peste încă una dintre nenumăratele nopţi de iarnă – o iarnă care dominase acest continent tropical timp de câteva secole. Vântul sufla zăpada ca o pulbere.

De îndată ce părintele sfânt şi câinii au intrat în turnul mare, privitorii au dispărut, împrăştiindu-se pe la adăposturile lor. Myk l-a lăsat jos pe Laintal Ay, în zăpada călcată în picioare. Băiatul i-a făcut vesel cu mâna lui Aoz Roon şi s-a năpustit pe uşile duble, intrând la baza clădirii.

În întuneric, a fost întâmpinat de o duhoare de peşte. Câinii fuseseră hrăniţi cu peşte din îngheţatul Voral. Când a intrat băiatul, au sărit ia el, lătrând cu sălbăticie în lese şi arătându-şi dinţii ascuţiţi. Un sclav care-l însoţea pe părinte, a strigat la ei, ca să tacă, dar fără nici un rezultat. Laintal Ay a ţipat şi el la ei, ţinându-şi degetele sub braţe, apoi s-a urcat pe scara de lemn.

Sus era lumină. Deasupra grajdului erau îngrămădite şase etaje. El dormea într-un colţ de la primul etaj. Mama şi bunicii lui stăteau la ultimul etaj. Între cele două nivele, locuiau diferiţi vânători, care erau în serviciul bunicului lui; când a trecut pe lângă ei, aceştia au rămas cu spatele lor lat spre el, ocupaţi cu împachetatul. O dată ajuns la etajul lui, Laintal Ay a văzut că puţinele lucruri ale Părintelui Bondorlonganon, fuseseră depozitate aici. Omul se instalase şi avea să doarmă în apropiere. Va sforăi, fără îndoială. Aşa făceau aproape toţi oamenii mari. Înainte de a urca la bunicul lui, s-a uitat la pătura preotului şi s-a mirat de ţesătura ei neobişnuită.

Laintal Ay şi-a iţit capul în deschizătura din podea, s-a oprit şi s-a uitat în încăpere, privind totul de la nivelul podelei. Aceasta era într-adevăr camera bunicii lui, camera lui Loil Bry, pe care o păstrase încă din copilărie, de pe vremea tatălui ei,

Wall Ein Den, care fusese conducătorul tribului Den, stăpânul Embruddock-ului. Acum, camera era plină de umbrele lui Loil Bry. Stătea cu spatele la focul care ardea într-un vas din fier, lângă deschizătura prin care privea nepotul ei. Umbra ei se întindea pe pereţi şi pe tavanul cu bârne joase, ameninţătoare. Din modelul rochiei – tapiţerie complicată – pe care o purtase dintotdeauna bunica lui, nu rămânea nimic pe pereţi, decât un contur neclar, cu mâneci semănând cu nişte aripi.

Cei trei oameni aflaţi în încăpere, păreau dominaţi de Loil Bry şi de umbra ei. Într-un colţ al patului, stătea Micul Yuli, cu bărbia ieşită din blănurile care-l acopereau. Avea douăzeci şi nouă de ani şi era epuizat. Bătrânul mormăia ceva. Loilanun, mama lui Laintal Ay, era lângă el şi îl ţinea cu mâinile de coate, cu o privire ştearsă pe chipul ei palid. Nu-şi observase încă fiul. Omul din Borlien, părintele Bondorlonganon, stătea cel mai aproape de Laintal Ay. Cu ochii închişi, se ruga cu voce tare.

Rugăciunea a fost cea care l-a oprit pe Laintal Ay, mai mult decât oricine. Era firesc să-i placă să fie în această cameră, lângă misterioasa sa bunică; Loil Bry ştia o grămadă de lucruri fascinante şi, într-un fel, luase locul tatălui lui Laintal Ay, care fusese ucis la o vânătoare de stungebagi.

Stungebagii contribuiau la mirosul din încăpere. Unul dintre monştri fusese prins de curând şi adus acasă, bucăţică cu bucăţică. Părţi tăiate din plăcile lui, de pe spate, alimentau focul şi ţineau frigul la distanţă. Pseudo-lemnul ardea cu o flacără galbenă, sfârâind.

Laintal Ay s-a uitat la peretele dinspre vest. Acolo era fereastra din porţelan a bunicii. Lumina slabă de afară se difuza palidă şi portocalie, necutezând să se ia la întrecere cu lumina focului.

— Totul pare ciudat aici, a spus el în cele din urmă.

A mai urcat, o treaptă şi, în ochii lui strălucitori, a sclipit lumina vasului în care ardeau cărbunii.

Părintele şi-a terminat, fără să se grăbească, rugăciunea către Wutra şi şi-a deschis ochii care, prinşi în plasa liniilor orizontale şi comprimate de pe chipul lui, nu s-au putut deschide prea mult. L-a privit cu blândeţe pe băiat şi i-a spus, fără să-l salute mai întâi:

— Băiete, ar fi mai bine să vii încoace. Ţi-am adus ceva de la Borlien.

— Ce este? a întrebat el, cu mâinile la spate.

— Vino să vezi.

— E un pumnal?

— Vino să vezi.

Stătea perfect nemişcat. Loil Bry a suspinat, omul care era pe moarte a gemut, iar focul a pâlpâit.

Laintal Ay s-a apropiat încet de părinte. Nu-şi putea imagina cum trăiau oamenii în alte locuri, în afara Oldorando-ului, care era centrul universului. Peste tot în rest, erau numai ţinuturi sălbatice; ţinuturile gheţii, ce se întindeau la nesfârşit şi de unde mai izbucneau, din când în când, invaziile phagorilor.

Părintele Bondorlonganon a scos un câine mic şi l-a pus în palma băiatului. Nu era mai mare decât palma lui. Era cioplit, după cum şi-a dat seama, din corn de kaidaw, cu toată bogăţia detaliilor, care îl încântau. Spinarea dulăului era acoperită cu o blană groasă, iar micuţele lui labe aveau perniţe. S-a uitat ceva vreme la el, înainte de a descoperi că i se mişca şi coada. Când era ridicată în sus şi în jos, maxilarul inferior al câinelui se deschidea şi se închidea.

Nu văzuse niciodată o asemenea jucărie. Laintal Ay a început să alerge prin cameră, lătrând, iar mama lui a sărit să-l liniştească, prinzându-l în braţe.

— Într-o zi, acest băiat va fi stăpânul Oldorando-ului, i-a spus Loilanun părintelui, ca şi când i-ar fi dat o explicaţie. El va moşteni.

— Mai bine să înveţe să iubească ce se cunoaşte şi să studieze, ca să ştie mai multe, a spus Loil Bry, aproape ca o completare. Aceasta a fost preferinţa lui Yuli al meu. Apoi a început din nou să plângă, acoperindu-şi faţa cu mâinile.

Părintele Bondorlonganon a strâns din ochi încă puţin şi a întrebat ce vârstă avea Laintal Ay.

— Şase ani şi un sfert. Numai străinii puteau să pună astfel de întrebări.

— Ei bine, eşti aproape de vârsta bărbăţiei. Peste un an, vei fi vânător, aşa că va fi mai bine să te hotărăşti; ce vrei mai mult, putere sau cunoaştere?

Băiatul şi-a plecat privirea.

— Amândouă, domnule... sau care vine la îndemână.

Preotul a râs şi l-a îndepărtat cu un gest, îndreptându-se spre îndatoririle lui. Se îngăduise prea mult; acum, la treabă. Urechea lui, adaptată la experienţa vizitării morţii, a surprins o mică schimbare în ritmul respiraţiei Micului Yuli. Bătrânul era gata să părăsească această lume, pentru o călătorie primejdioasă pe octava pământului, spre lumea obsidiană, unde avea să primească ajutor de la femei. Bondorlonganon a întins conducătorul cu capul spre vest, aşezându-l pe o parte.

Încântat să fie eliberat de oprelişti, băiatul s-a rostogolit pe podea, luptându-se cu câinele lui din corn şi lătrând încet la el, când îşi mişca maxilarul cu furie. Bunicul lui şi-a dat duhul în vreme ce, în

încăpere, avea loc una dintre cele mai sălbatice lupte cu câini din istoria lumii.

A doua zi, Laintal Ay a vrut să stea aproape de preotul din Borlien, pentru cazul în care ar mai fi avut jucării ascunse în haină. Dar preotul a fost ocupat să-i viziteze pe cei bolnavi şi, în orice caz, Loilanun l-a ţinut bine pe fiul ei.

Firea rebelă a lui Laintal Ay a fost strunită de certurile care au izbucnit între mama şi bunica lui. Era foarte surprins, pentru că femeile se iubiseră când trăise bunicul lui. Trupul lui Yuli, numit astfel după bărbatul care venise cu Iskador din munţi, a fost dus, îngheţat tun, ca şi când ultimul act de voinţă era să rămână înţepenit, ca să se ferească de mângâierile femeii lui. Absenţa lui a lăsat un colţ întunecat în încăperea unde Loil Bry stătea pe vine, întorcându-se doar să se răstească la fiica ei.

Toţi membrii tribului erau solizi, cu un strat protector de grăsime subcutanată. Statura cândva renumită a lui Loil Bry, încă mai era impunătoare, deşi avea părul cărunt, iar capul i se pierduse între oasele umerilor când stătuse peste patul rece al domnului ei – omul pe care îl iubise cu o pasiune intensă, o jumătate de viaţă, de când îi văzuse prima oară, pe când era doar un invadator rănit.

Loilanun era mai slabă. Nu moştenise de la Loil Bry energia, puterea de a iubi, faţa lată cu ochii scormonitori, ca nişte corăbii întunecate; acestea trecuseră direct de la bunică la tânărul Laintal Ay. Loilanun avea pielea palidă şi era subţire, ca un pai. De când murise tânărul ei soţ, nu mai mergea drept – poate dădea greş şi în încercarea de a se lua la întrecere cu mama ei, în stăpânirea regală a cunoştinţelor. Acum era iritabilă, mai ales că Loil Bry plângea aproape încontinuu, într-un colţ.

— Mamă, termină... Gălăgia ta mă calcă pe nervi.

— Tu ai fost prea slabă ca să-ţi jeleşti omul cum trebuie! Voi plânge, voi plânge până n-o să mai pot, până voi avea lacrimi de sânge.

— Şi mult bine o să-ţi facă. I-a oferit pâine mamei ei, dar a fost refuzată cu un gest dispreţuitor.

— Nu vreau să mănânc.

— A făcut-o Shai Tal, a insistat ea.

— O vreau eu, a spus Laintal Ay.

Ţinând-o de mână pe Oyre, fiica lui naturală, Aoz Roon a sosit lângă turn şi a strigat. Oyre era cu un an mai mică decât Laintal Ay şi a făcut veselă semn cu mâna când el şi Loilanun şi-au scos amândoi odată capetele pe fereastră.

— Oyre, vino sus, să-mi vezi câinele de jucărie. E un luptător adevărat, ca şi tatăl tău.

Dar mama lui l-a vârât înapoi în cameră şi i-a spus lui Loil Bry cu asprime:

— Este Aoz Roon, care doreşte să ne însoţească la înmormântare. Pot să-i spun, "da"?

Legănându-se uşor, fără să se întoarcă, bătrâna a spus:

— Să nu ai încredere în nimeni. Să nu ai încredere în Aoz Roon. E prea insolent. El şi prietenii lui speră să câştige succesiunea.

— Trebuie să avem încredere în cineva. Acum va trebui să conduci tu, mamă.

Loil Bry a râs cu amărăciune, iar Loilanun şi-a privit fiul, care zâmbea şi strângea câinele din corn în braţe.

— Dar numai până când Laintal Ay va deveni bărbat. Atunci el va fi stăpânul Embruddock-ului.

— Eşti o proastă, dacă tu crezi că unchiul lui, Nahkri, va permite acest lucru, i-a răspuns bătrâna.

Loilanun nu a mai spus nimic. Şi-a strâns gura într-o linie amară şi şi-a coborât privirea de pe chipul fiului ei, pe pieile care acopereau podeaua. Ştia că femeile nu conduceau. Încă înainte ca tatăl ei să fie neputincios, puterea mamei ei asupra tribului se pierduse, curgând pe râul Voral, fără ca nimeni să ştie încotro. Răsucindu-se pe călcâie, a strigat pe fereastră, fără multă tragere de inimă:

— Urcaţi.

Laintal Ay era atât de ruşinat de privirea mamei lui, ca şi când ea ar fi înţeles că el nu putea urma numele bunicului – ca să nu mai vorbim de purtătorul din vechime al numelui de Yuli – încât s-a retras, prea rănit ca s-o întâmpine pe Oyre.

Aoz Roon era în vârstă de paisprezece ani. Era un vânător tânăr şi chipeş care, după ce i-a zâmbit înţelegător lui Loilanun şi l-a ciufulit pe Laintal Ay, s-a dus la văduvă, s-o salute.

Acesta era anul nouăsprezece după Unire, şi Laintal Ay avea deja simţul istoriei. Stătea în această încăpere veche, cu miros greu, umedă, în colţuri cu licheni şi pânze de păianjen. Cuvântul istorie îi amintea de lupii care urlau printre turnuri, de zăpada de la baza lor, în vreme ce un erou bătrân respira ultimele clipe de viaţă. Nu murise numai bunicul lui, Yuli. Murise şi Dresyl. Dresyl, vărul-frate al lui Yuli, stră-unchiul lui Laintal Ay, tatăl lui Nahkri şi Klils. Preotul fusese chemat şi Dresyl coborâse rigid în ţărână, ţărâna istoriei.

Băiatul şi-a amintit cu afecţiune de Dresyl, dar se temea, de unchii lui certăreţi, fii lui Dresyl, Nahkri şi lăudărosul Klils. După câte înţelegea el – orice ar fi spus mama lui – tradiţiile vechi garantau că Nahkri şi Klils vor fi cei care vor conduce. Cei puţin, erau tineri. El va deveni un vânător bun şi apoi îl vor respecta, în loc să-l ignore, ca acum. Aoz Roon îl va ajuta.

Vânătorii nu vor părăsi cătunul în această zi. În schimb, toţi vor participa la înmormântarea bătrânului lor conducător. Părintele sfânt calculase exact locul unde trebuia să fie mormântul, lângă o piatră cu formă curioasă, unde pământul, datorită izvoarelor fierbinţi, era destul de moale, aşa încât înmormântarea să fie posibilă.

Aoz Roon le-a escortat pe cele două doamne, soţia şi fiica Micului Yuli. După ei veneau Laintal Ay şi Oyre, care şuşoteau între ei, urmaţi de sclavii lor şi de Myk, phagorul. Laintal Ay se juca cu câinele care lătra, ca s-o facă pe Oyre să râdă.

Frigul şi apa creau o stare curioasă pentru durere. Gheizerele izbucneau de sub pământ, la nord de cătun şi stropeau pietrele goale. Dusă de vânt, apa din câteva gheizere se împrăştia ca un evantai spre vest şi îngheţa înainte de a ajunge pe pământ, formând contururi complicate şi ciudate, care se împleteau ca o frânghie. Izvoarele mai

fierbinţi biciuiau suprastructura lor cu apă caldă, ţinând-o într-o stare primejdioasă de plasticitate, aşa încât anumite bucăţi căzdeau din când în când, cu un clinchet, pe stânci, şi erau duse la vale treptat.

Fusese săpată o groapă pentru bătrânul erou, cândva cuceritorul Embruddock-ului. Doi bărbaţi cu găleţi din piele scoteau apă din ea. Într-un veşmânt aspru, fără ornamente, Micul Yuli a fost coborât în ea. Nu l-a urmat nimic. Oamenii din Campannlat – sau cei care se străduiau să înveţe arta – ştiau prea bine cum era dedesubt; nu puteai să iei nimic cu tine, care să te ajute.

Populaţia Oldorando-ului era înghesuită în jurul gropii - vreo o sută şaptezeci de bărbaţi, femei şi copii.

Se alăturaseră mulţimii şi câinii şi gâştele, care priveau într-un fel al lor, agitate, în vreme ce oamenii stăteau pasivi şi îşi schimbau greutatea de pe un picior pe altui. Era frig. Batalix era sus, dar pierdut după nori; Freyr era încă la est, la o oră după răsărit.

Oamenii erau dintr-o construcţie întunecată şi de esenţă, cu trupuri mari, ca nişte butoaie şi membre care erau moştenirea fiecăruia de pe planetă, în perioada aceea. Greutatea adulţilor era apropiată de douăsprezece staynes, după măsura locală, cu puţine variaţii, fie că erau bărbaţi, fie că erau femei; schimbări drastice vor avea loc mai târziu. S-au înghesuit în două grupuri aproape egale. Respiraţia se transformase în nori în jurul lor. Un grup era format din vânători şi femeile lor, iar altul din luptători şi femeile lor. Vânătorii purtau costume din piele de ren, al cărei strat de păr era ca un covor gros, care rezistau rafalelor puternice ale vântului. Luptătorii purtau un veşmânt mai uşor, în general, din piei de cerb, potrivite pentru o viaţă mai adăpostită. Unul sau doi vânători purtau, cu mândrie, piei de phagor, dar erau unsuroase şi incomode.

Aburii se ridicau deasupra ambelor grupuri şi erau luaţi de briză. Hainele străluceau de umezeală. Stăteau nemişcaţi şi priveau. Unele femei, amintindu-şi de obiceiurile din vechea religie, aruncau frunze mari de brassimip, singurele plante verzi la îndemână. Frunzele pluteau în nesiguranţă, răsucindu-se. Unele au căzut în groapă.

Ignorând totul, Bondorlonganon a continuat ce avea de făcut. A strâns din ochi, ca şi când ar fi spart nuci cu ei şi a recitat rugăciunea prescrisă păgânilor adunaţi în jurul lui. Noroiul a fost aruncat în groapă.

Aceste lucruri erau încheiate repede, din respect pentru vreme şi efectul ei asupra celor vii. După ce a fost umplută groapa, Loil Bry a scos un strigăt îngrozitor. A alergat şi s-a aruncat pe mormântul soţului ei. Aoz Roon, reacţionând rapid, a prins-o şi a ţinut-o, în timp ce Nahkri şi fratele lui priveau cu braţele încrucişate şi pe jumătate amuzaţi.

Loil Bry s-a smuls din mâinile lui Aoz Roon. A luat două mâini de noroi şi s-a spoit pe faţă şi pe păr, plângând. Laintal Ay şi Oyre au râs de plăcere. Era nostim să vezi adulţii făcând lucruri prosteşti.

Deşi omul sfânt şi-a continuat serviciul, ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic, faţa i s-a cutat de dezgust. Locul acesta mizerabil,

Embroddock, era cunoscut pentru lipsa religiei. Ei bine, gossiile lor vor suferi şi se vor cufunda în pământ, până la bolovanul original.

Înaltă şi bătrână, văduva Micului Yuli a alergat printre structurile de gheaţă, care crăpau, prin ceaţă, până la îngheţatul Voral. Gâştele au fugit zăpăcite din calea ei. A alergat plângând, pe mal, o băbătie nebună, de douăzeci şi opt de ierni grele. Unii dintre ceilalţi copii râdeau. Au fost potoliţi şi ruşinaţi de mamele lor.

Bătrâna doamnă trăznită a păşit pe gheaţă cu mişcări ţepene, ca o păpuşă. Avea chipul cenuşiu închis, care cu greu se detaşa de fondul în nuanţe gri, albastru şi alb al ţinutului sălbatic dinaintea căruia erau jucate toate dramele lor. Ca şi Loil Bry, toţi cei prezenţi se balansau pe marginea unei pante. Râsul copiilor, amărăciunea, nebunia, chiar şi dezgustul erau expresiile umane ale unui război împotriva frigului perpetuu. Nimeni nu ştia, dar războiul acela înclina în favoarea lor. Micul Yuli, ca şi marele lui strămoş, preotul Yuli, fondatorul tribului, venise din întunericul şi gheaţa eternă. Tânărul Laintal Ay era precursorul luminii care avea să vină.

Comportarea scandaloasă a lui Loil Bry a dat aromă festinului care s-a ţinut după înmormântare. Toţi au sărbătorit. Micul Yuli era norocos sau, cel puţin, aşa era considerat, pentru că avea un tată care să-l întâmpine în lumea gossies-urilor. Foştii lui supuşi sărbătoreau nu numai plecarea lui, ci şi o călătorie mai lumească – întoarcerea omului sfânt la Borlien. Pentru aceasta, preotul trebuia umplut bine cu rathal şi vin din orz, ca să reziste împotriva frigului în drumul spre casă.

Sclavii erau şi ei din Borpen, dar părintele Bondorlonganon trecea acest lucru cu vederea. Au fost trimişi să încarce sania şi să înhame câinii. Laintal Ay şi Oyre s-au dus la poarta de sud, alăturându-se mulţimii vesele, ca să-l conducă.

La vederea băiatului, chipul preotului s-a schimonosit în ceva asemănător unui zâmbet. S-a aplecat brusc şi l-a sărutat pe Laintal Ay pe buze.

— Fiule, să ai putere şi cunoaştere! a spus el.

Laintal Ay, copleşit, nu a mai putut răspunde, ci a ridicat câinele de jucărie în semn de salut. În noaptea aceea, în turnuri, la o ultimă cană de rahtel, s-au spus poveşti despre Micul Yuli, şi cum a ajuns el şi tribul lui la Embroddock. Şi de cât erau de ne-bine veniţi.

Când părintele Bondorionganon s-a retras, pilit, pe câmpuri, spre Borlien, norii s-au îndepărtat. Deasupra lui, împodobind cerul nopţii, erau stelele risipite.

Printre constelaţii şi astre nemişcate, se târa o lumină. Nu era o cometă, ci Staţia de Observare a Pământului, Avernus.

Văzută de jos, staţia nu părea altceva decât un punct de lumină, observat întâmplător de călătorii şi vânătorii pe deasupra cărora trecea. Din apropiere, se dovedea a fi o sferă gigantică, însoţită, în depărtare, de o serie de unităţi satelite, neregulată şi complexă, cu un număr de funcţiuni specializate.

Avernus găzduia vreo cinci sute de bărbaţi, femei, copii şi androizi, toţi adulţii specializându-se într-o anumită ramură privind studiul planetei de dedesubt, Helliconia. O planetă ca Pământul, ce stârnea un interes deosebit pentru pământeni.

2. Trecutul, care era ca un vis

Laintal Ay, doborât de căldură şi oboseală, a adormit cu mult înainte de încheierea sărbătorii. Poveştile i se învârteau în cap aşa cum vântul frământa atmosfera planetei, cu o furie rece, posesivă.

Poveştile erau despre activităţile omului, mai presus de toate despre eroism, despre, felul diabolic în care se ucidea un animal – aşa-şi-aşa. Despre felul în care îşi învingea duşmanii şi, mai ales – în seara după înmormântare – despre felul în care primul Yuli venise din întuneric, ca să găsească un nou mod de viaţă.

Yuli le-a captivat imaginaţia, pentru că fusese un om sfânt şi totuşi respinsese credinţa în favoarea oamenilor lui. Se luptase cu zeii şi învinsese zei care nu aveau nici un nume.

O calitate elementară a caracterului lui Yuli, ceva între asprime şi justeţe, a trezit reacţia tribului. Legendele lui se dezvoltaseră, astfel încât, chiar şi strănepotul lui, un alt Yuli, "Micul" Yuli, s-a întrebat în multe momente grele: "Ce ar fi făcut Yuli?"

Primul loc, pe care l-a numit Oldorando, unde s-a dus cu Iskador după ce au venit din munţi, nu a prosperat. Nu a putut face altceva decât să supravieţuiască. Şi-a dus existenţa precară pe malul unui lac îngheţat, lacul Dorzil şi nu a putut face altceva decât să se plece în faţa furiei primordiale a iernii, fără să-şi dea seama că furia aceea era pe cale să piară. Poate că a existat un motiv pentru care generaţiilor actuale, locuind în turnurile de piatră ale Embruddock-ului le plăcea să vorbească despre el; era strămoşul lor, care trăise în miezul iernii. Reprezenta supravieţuirea lor. Legendele lor însemnau prima etapă a cunoaşterii, datorită lor putând admite posibilitatea unei schimbări a climei.

Împreună cu oraşele adunate ca un stup în marele lanţ muntos Quzint, primul Oldorando, construit din lemn, se afla aproape de ecuator, în mijlocul continentului tropical Campannlat. Despre acest continent nu avea nimeni cunoştinţe în vremea lui Yuli; lumea lor era limitată la teritoriul de vânătoare şi împrejurimile aşezării. Numai Yuli avusese experienţa tundrelor şi zastrugi-lor, care se întindeau până la nord de Quzint. Numai Yuli avea experienţa poalelor dealurilor şi munţilor, acea enormă trăsătură a naturii care forma capătul de vest al continentului, cunoscut sub numele de Barriers. Acolo, printre gheţurile care se deplasau cu repeziciune, se aflau vulcani de peste patru mii de metri deasupra nivelului mării, care adăugau propria intransigenţă la vremea aspră şi care se întindeau pe un platou de lavă peste vechile stânci ale Helliconiei.

Nu avea cunoştinţe despre înspăimântătoarele teritorii ale Nktryhk-ului.

La răsărit de Campannlat, se întindea Lanţul Estic, ascuns ochilor lui Yuli şi ai altor oameni, în spatele norilor şi furtunilor. Pământul se aduna acolo într-un enorm lanţ muntos, culminând într-un scut vulcanic în care gheţarii glaciari îşi săpau drum din vârfurile de peste paisprezece mii de metri înălţime. Acolo, elementele: foc, pământ şi apă existau aproape în forma lor pură, păstrate într-o furie rece, prea aspră ca să permită topirea elementelor naturii în aliaje mai puţin opuse. Chiar şi acolo, la o dată puţin mai târzie – până la moartea Micului Yuli – pe straturile de gheaţă pătrunzând până aproape de stratosferă, putea fi observată viaţa ancipitală, care se agăţa de existenţă şi se bucura de furtună.

Ţinuturile sălbatice, albe şi pline de vuiet, ale Scutului Estic, le erau cunoscute phagorilor. Ei numeau acest loc Nktryhk şi îl considerau a fi tronul vrăjitorului alb, care va arunca Fiii lui Freyr, nesuferiţii oameni-lucruri, din lume.

Întinzându-se de la nord la sud, pe aproape trei mile şi jumătate, Nktryhk separa interiorul continentului de mările reci, din est. Mările acelea biciuiau stâncile Nktryhk-ului, care se ridicau, abrupte, la opt sute de metri deasupra apei. Izbucnind în aer, valurile se transformau instantaneu în gheaţă, formând, un fel de barbă din acele lor, pe stânci, apoi cădeau ca o ploaie. De toate acestea, triburile umane răzleţite nu ştiau nimic.

Generaţiile acelea trăiau de pe urma vânatului. Vânătorii formau subiectul povestirilor. Desigur, vânătorii vânau împreună şi se ajutau reciproc, deşi în cele din urmă vânătoarea se baza pe curajul unui singur om, care se lupta cu bestia sălbatică ce-l înfrunta, fie că trăia, fie că murea în încleştare. Dacă el trăia, atunci puteau trăi şi alţii, femeile şi copiii de acasă, în siguranţă. Dacă murea, murea şi tribul. Era foarte probabil.

Deci, oamenii lui Yuli, grupul mic de pe lacul îngheţat, supravieţuiau cum puteau, legaţi de modul lor de existenţă, asemeni animalelor. Celor care ascultau povestirile, le plăcea să asculte relatările despre aşezarea de pe lac. Acolo, peştii erau prinşi în feluri atât de minuţios descrise, încât metodele fuseseră folosite şi în râul Voral. Capete de cerb erau aruncate în gropile topite de lângă râu, drept momeală pentru mult căutaţii ţipari, cum făcuse şi Yuli cândva.

Oamenii lui Yuli se luptau cu uriaşii stungebagi, ucideau cerbi şi porci sălbatici, se apărau singuri de raidurile phagorilor. În funcţie de sezon, cultivau recolte timpurii de orz şi secară. Beau sângele duşmanilor.

Bărbaţii şi femeile aveau puţini copii. În Oldorando, aceştia se maturizau până la vârsta de şapte ani şi erau deja bătrâni când ajungeau la douăzeci. Chiar şi când râdeau şi se bucurau, erau îngheţaţi până în măduva oaselor.

Primul Yuli, lacul îngheţat, phagorii, frigul puternic, trecutul care era ca un vis: aceste elemente vii, de legendă, erau cunoscute tuturor şi erau adesea povestite. Pentru că mica turmă de oameni ce îşi adăposteau vieţile în Embroddock, era strâns legată de obiceiurile vechi, de la care nu se abăteau. La pubertate, adolescenţii erau înveliţi în piei de animale; animalele îi înveleau. Dar visele şi trecutul care era ca un vis, le dădea noi dimensiuni, în care puteau trăi cu toţii.

Înghesuiţi în tumul lui Nahkri şi Klils, după înmormântarea Micului Yuli, s-au bucurat toţi de plăcerea de a mai vorbi încă o dată despre trecutul care era ca un vis. Pentru a face trecutul mai viu, sau poate pentru a umbri prezentul, au băut rathel cu toţii, rathel adus de sclavii lui Nahkri. Rathelul era cei mai apreciat lichid din Embroddock, după sângele roşu.

Înmormântarea Micului Yuli le-a oferit şansa de a întrerupe rutina invariabilă a vieţii şi de a trăi în imaginaţie. Deci, marea poveste despre trecut, despre două triburi care s-au unit, cum se unesc un bărbat cu o femeie, a fost povestită din nou. Povestea a trecut din

gură în gură, ca un vas cu rathel, un povestitor preluând-o de la celălalt, fără pauză.

Copiii tribului erau de faţă, cu ochii strălucind în lumina care pâlpâia şi sorbind rathel din vasele de lemn ale părinţilor lor.

Povestea pe care o ascultau era numită, cu familiaritate, Marea Poveste. La orice eveniment, nu numai la o înmormântare, sau la Apusul Dublu, cineva tot rostea până la urmă, pe măsură ce se lăsa întunericul:

— Să auzim Marea Poveste!

Era istoria trecutului lor şi chiar mai mult decât atât. Era întreaga artă pe care o avea tribul; muzica ce le lipsea, pictura, literatura şi aproape tot ce era frumos. Ce existase şi fusese devorat de frig. Dar mai rămăsese trecutul, care era ca un vis; acesta supravieţuise, ca să poată fi povestit.

Nu reacţiona nimeni mai puternic la această poveste decât Laintal Ay, care s-a luptat să rămână treaz. Una dintre teme era unirea celor două laturi conflictuale; înţelegea acest lucru, pentru că împărţirea ascunsă de unirea aceea, în care trebuia să creadă tribul, ca semn de credinţă, era – fusese – o parte din viaţa de familie. Abia mai târziu, pe măsură ce a crescut, a descoperit că nu era unire în nimic, ci numai dezacorduri înăbuşite. Naratorii din sală, în acest al Nouăsprezecelea An După Unire, conspirau – cu succes – să spună Marea Poveste ca o poveste despre unitate. Aceasta era arta lor.

Naratorii săreau în picioare unul câte unul şi declamau, pe rând, fiecare parte. Primii povestitori au vorbit despre Marele Yuli şi cum ajunsese el la îngheţatul iac numit Dorzin, din ţinuturile sălbatice şi albe, de ia nord de Pannoval. Dar o generaţie îi cedează locul celeilalte, chiar şi în legendă. S-a ridicat un alt povestitor, care să vorbească despre aceia – doar cu puţin mai puternici – care i-au urmat lui Yuli. Acest povestitor era Rol Sakil, moaşa, care avea alături de ea pe bărbatul ei şi pe drăguţa ei fată, Doi; ea accentua într-un fel anume aspectele mai condimentate care apăreau în povestea ei şi care erau foarte gustate de ascultători.

În vreme ce Laintal Ay a aţipit la căldură, Rol Sakil a povestit despre Si, fiul lui Yuli şi al lui Iskador, care a ajuns mai marele vânătorilor din trib, şi toţi se temeau de el, pentru că ochii lui priveau în direcţii diferite. A luat o femeie născută acolo, care se numea Cretha sau, după stilul tribului ei, Cre Tha Den, care i-a născut lui Si un fiu numit Orfik şi o fiică numită Iyfilka. Atât Orfik cât şi Iyfilka erau viteji şi puternici, în zilele când era neobişnuit ca doi copii din aceeaşi familie să supravieţuiască, Iyfilka s-a dus după Sargotth, sau Sar Gotth Den, care excela în prinderea myllkilor, peştii de sub gheaţa lacului Dorzin. Iyfilka spărgea gheaţa cu cântecul ei. I-a născut un fiu lui Sar Gotth, pe care l-a numit Dresyl Den – un nume renumit în legendă. Dresyl a avut doi fii renumiţi, pe Nahkri şi Klits. (Râsete.) Dresyl era stră-unchiul lui Laintal Ay.

— Ooo, te ador, copilaşul meu! Îi spunea Iyfilka copilului ei, îl îmbrăţişa şi îi zâmbea. Dar aceasta se întâmpla când triburile de phagori călătoreau pe gheaţă în sănii trase de kaidaw şi atacau

aşezările oamenilor. Atât plăcuta Iyfilka, cât şi Sar Gotth au fost ucişi într-un raid, când au alergat îndepărtându-se prea mult de malul lacului trist. Unii l-au învinovăţit după aceea pe Sar Gotth că fusese un laş, sau că nu fusese destul de vigilent.

Micul orfan, Dresyl, a fost luat să trăiască împreună cu unchiul său Orfik, care avea deja un fiu al său, numit Yuli, sau Micul Yuli, după străbunicul său. Deşi a crescut cât un uriaş, era numit "Micul", în amintirea măreţiei strămoşilor lui. Dresyl şi Micul Yuli au devenit prieteni de nedespărţit, şi aşa au rămas toată viaţa, în ciuda încercărilor ce aveau să vină. Au fost luptători mari încă din tinereţe, şi bărbaţi care au sedus femeile din Den, provocând multe probleme din cauza distracţiilor lor. Se puteau spune câteva poveşti pe seama acestor lucruri, dar erau anumite persoane de faţă. (Râsete.)

Se spunea, până la ultimul om, că Dresyl şi Yuli, veri-fraţi, semănau, cu feţele lor puternice şi negricioase, cu nasurile coroiate, bărbile mici, cârlionţate şi ochii strălucitori. Amândoi erau plini de viaţă şi dintr-o plămadă bună. Amândoi purtau blănuri identice, cu glugi tivite. Duşmanii lor profeţeau că vor avea amândoi aceeaşi soartă, dar s-a dovedit a fi altminteri, după cum se va afla din legendă.

Bineînţeles că bătrânii şi bătrânele, ale căror fiice erau în pericol, profeţeau că aerul pestilenţial va duce la un sfârşit prost, şi, cu cât mai curând, cu atât mai bine. Numai fiicele, cu picioarele desfăcute în întuneric şi iubiţii lor peste ele, ştiau cât de buni erau verii-fraţi şi cât de diferiţi unul de celălalt; ştiau că firea lui Dresyl era aspră şi a lui Yuli blândă, moale ca o pană.

În acest punct al povestirii s-a trezit Laintal Ay. Adormit, s-a întrebat cum de se putea ca bătrânul lui bunic, atât de cocoşat şi încet, să fi reuşit să gâdile fetele.

Unul dintre luptători a continuat povestea.

Bătrânii şi şamanul tribului de pe malul lacului, s-au întâlnit să hotărască pedeapsa pentru Dresyl şi Yuli. Unii scuipau numai furie atunci când vorbeau, pentru că erau geloşi până în adâncul sufletului. Alţii vorbeau cu pioşenie, de vreme ce fiind bătrâni, nu puteau urma alt drum, decât pe cel al virtuţii. (Povestitorul a rostit aceste cuvinte înţelepte cu voce groasă, apoi a continuat cu voce subţire, să-i facă să râdă pe cei ce ascultau.)

Condamnarea a fost unanimă. Deşi numărul oamenilor scădea din pricina bolilor şi raidurilor phagorilor, fiind nevoie de fiecare vânător, bătrânii au hotărât ca Micul Yuli şi Dresyl să fie goniţi din aşezare. Bineînţeles că nici o femeie nu a avut voie să vorbească în favoarea prietenilor ei.

Mesajul a fost transmis. Yuli şi Dresyl au văzut că nu aveau altceva de făcut decât să plece. În vreme ce îşi adunau armele şi lucrurile, a sosit în tabără un neguţător pe jumătate mort, dintr-un alt trib de pe malul estic al lacului, l-a anunţat că se apropie phagorii, de data aceasta traversând lacul într-un număr mare. Ucideau toţi oamenii peste care dădeau. Aceasta se întâmpla la vremea apusului dublu.

Îngroziţi, oamenii din aşezare şi-au adunat repede femeile şi lucrurile şi au ars casele. S-au îndreptat spre sud. Micul Yuli şi Dresyl erau cu ei. La plecare, focul pâlpâia cu flăcări roşii şi negre, spre cer.

Lacul nu se mai zărea. Au mers pe malul râului Voral, zi şi noapte, pentru că Freyr, în această perioadă, strălucea şi noaptea. Cei mai tari vânători mergeau înainte, de o parte şi de alta a grupului, căutând hrană şi adăpost sigur. Yuli şi Dresyl au fost iertaţi provizoriu de păcatele lor.

Grupul era format din treizeci de bărbaţi, dintre care cinci bătrâni, douăzeci şi şase de femei şi cinci copii sub şapte ani, la vârsta pubertăţii. Îşi luaseră săniile cu ei, trase de câini şi asokini. Erau urmaţi de numeroase păsări şi o specie de dulăi – unii puţin mai mult lupi decât şacali, sau un amestec între amândoi. Aceştia erau motiv de joacă pentru copii, care îi luau în grija lor încă de când erau pui.

Câteva zile, au tot călătorit. Vremea era îngăduitoare, deşi vânatul era puţin, în zorii lui Freyr, doi vânători, Baruin şi Skelit, care fuseseră cercetaşi, s-au întors la grup şi au raportat întâlnirea unui oraş ciudat.

— Unde râul întâlneşte o apă îngheţată, apa izbucneşte în aer cu zgomot puternic. Şi turnuri puternice din piatră se ridică spre cer.

Acesta a fost raportul lui Baruin şi prima descriere a lui Embruddock.

A descris cum stăteau turnurile noastre din piatră, în şir, ornamentate cu cranii pictate strălucitor, ca să îndepărteze intruşii.

S-au aşezat în valea plină de pietriş şi s-au sfătuit ce să facă. Au mai sosit doi vânători, care târau un neguţător pe care îl prinseseră întorcându-se de la Embruddock. L-au aruncat la pământ şi au dat cu picioarele în el. El a spus că tribul Den locuia în Embruddock şi era paşnic.

Auzind că erau mulţi Deni acolo, cei cinci bătrâni au spus imediat că trebuiau să ocolească aşezarea. Tinerii au spus că vor ataca imediat; numai atunci puteau fi acceptaţi pe bază de egalitate de acest trib, cu care erau înrudiţi de departe. Nici femeile nu au fost de acord, gândindu-se că va fi plăcut să locuiască în clădirile din piatră.

A început agitaţia. Neguţătorul a fost bătut până a murit. Toţi – bărbaţi, femei şi copii – şi-au muiat degetele în sângele lui şi au băut, ca să poată învinge înainte de sfârşitul zilei.

Trupul i-a fost aruncat la câini şi păsări.

— Dresyl şi cu mine vom merge înainte şi vom lua pământul, a spus Micul Yuli. S-a întors provocator spre bărbaţii din tribul lui; ei şi-au coborât privirile şi n-au spus nimic. Vom câştiga pentru voi. Dacă va fi aşa, vom prelua comanda şi nu vom mai tolera prostiile atâtor bătrâni. Dacă pierdem, atunci ne puteţi arunca trupurile la animale.

— Şi, a spus următorul povestitor, preluând povestirea, auzind discursul curajos al Micului Yuli, însoţitorii canini au ridicat capetele de la festinul lor şi au hămăit în semn de acord.

Publicul a zâmbit, amintindu-şi faptele acelea din trecutul care era ca un vis.

Acum povestea despre trecut devenea şi mai emoţionantă. Ascultătorii beau din ce în ce mai puţin rathel, pe măsură ce ascultau

cum Dresyl şi Micul Yuli, verii-fraţi, au plănuit să cucerească oraşul tăcut. Odată cu ei, au mers şi cinci eroi aleşi, ale căror nume se ţin bine minte: Baruin, Skelit, Maldik, Curwayn şi Big Afardl, care a fost ucis în ziua aceea de mână de femeie.

Restul grupului a rămas acolo unde se afla, ca zgomotul dulăilor să nu sperie vânatul. Dincolo de râul îngheţat, nu era zăpadă. Creştea iarba. Apa fierbinte izbucnea în aer şi se împrăştia ca o perdea de aburi peste tot.

— E adevărat, au murmurat ascultătorii. Se întâmplă şi acum precum spui.

O femeie mâna pe potecă nişte porci cu ţepi negri. Doi copii se jucau goi printre ape. Invadatorii îi priveau.

Au văzut turnurile noastre din piatră, pe cele tari şi pe cele ruinate, dând toate spre stradă. Vechiul oraş fusese transformat în pietriş. S-au mirat.

Dresyl şi Yuli au înconjurat oraşul. Au văzut cât sunt de pătrate turnurile, cu zidurile aplecate spre vârf, astfel încât încăperea din vârf este întotdeauna mai mică decât celelalte. Au văzut cum ţinem animalele, la nivelul de jos, pentru căldură. Şi cum le ridicam, ca să le salvăm, în cazul inundaţiilor Voralului. Au văzut toate craniile de animale, pictate strălucitor şi cu chipul în afară, ca să sperie intruşii. Am avut întotdeauna o vrăjitoare, nu-i aşa, prieteni? În perioada aceea era Loil Bry.

Ei bine, verii-fraţi au văzut şi cele două santinele bătrâne, din vârful turnului cel mare – chiar turnul acesta, prieteni – şi au pătruns imediat înăuntru şi au terminat cu bărbile cenuşii. A curs sânge, trebuie să vă spun.

— Floarea, a strigat cineva.

— Ooo, da. Floarea era importantă. Ţineţi minte că oamenii lacului spuneau că verii-fraţi vor avea acelaşi destin? Totuşi, când Dresyl a râs şi a spus: "Ne vom descurca foarte bine cu conducerea acestui oraş, frate". Yuli se uita la floricelele de la picioarele lui, flori cu petale palide, probabil scantiom. "E o climă bună" a spus el, surprins, apoi a cules floarea şi a mângâiat-o.

S-au speriat prima oară când au auzit suflul Fluierătorului Orelor, pentru că acela era renumitul gheizer, cunoscut tuturor, dar necunoscut de ei. Şi-au revenit şi apoi şi-au împărţit forţele, pentru momentul când ambele santinele vor fi aşezate şi vânătorii din Embruddock se vor întoarce acasă, fără să bănuiască nimic, purtând cu ei prada de la vânătoare.

În această clipă, Laintal Ay s-a ridicat. Existau multe bătălii în trecutul ca un vis şi una dintre ele era pe cale să fie povestită. Noul povestitor a spus:

— Prieteni, am avut cu toţii strămoşi în lupta care a urmat, şi cu toţii s-au dus în lumea gossieurilor, chiar dacă nu au fost trimişi chiar atunci. Este îndeajuns să spunem că toţi cei prezenţi şi-au achitat îndatoririle cu vitejie.

Dar el, fiind tânăr, nu putea sări peste partea emoţionantă atât de repede şi a continuat, în ciuda lui însuşi, cu ochii strălucind.

— Vânătorii aceia nevinovaţi şi viteji au fost surprinşi de stratagema lui Yuli. Focul s-a aprins dintr-odată în vârful turnului plantelor şi flăcările, ca nişte fiori înalte, s-au ridicat spre cerul înserării. Vânătorii au dat alarma, au aruncat armele şi au alergat să vadă ce e de făcut.

A început să plouă cu suliţe şi pietre, din turnul învecinat. Invadatorii înarmaţi au apărut din adăpostul lor, strigând şi înfigând suliţe în trupurile surprinse. Unul dintre vânători a alunecat şi a căzut chiar în sângele lor, dar invadatorii au reuşit să-l înjunghie.

Oraşul nostru avea mai mulţi oameni înarmaţi decât bănuiseră verii-fraţi. Acelea erau trupele de luptători viteji. Au apărut de peste tot. Dar invadatorii, disperaţi, s-au ascuns în casele pe care le cuceriseră. Au fost forţaţi sa se lupte şi tinerii, inclusiv unii dintre cei de faţă, acum trecuţi de prima tinereţe.

Focul se împrăştia. Scânteile zburau pe deasupra capetelor, ca şi când s-ar fi aprins cerul. Măcelul a continuat pe străzi şi în şanţuri. Femeile noastre au luat săbiile de la cei morţi, ca să lupte împotriva celor vii.

Toţi au luptat cu vitejie. Dar îndrăzneala şi disperarea au învins, ca să nu mai vorbim de conducerea celui care, în această zi, a trecut în lumea gossieurilor, ca să fie cu strămoşii lui. În cele din urmă, apărătorii au depus armele şi s-au năpustit în întuneric, strigând.

Lui Dresyl i s-a urcat sângele la cap. Fruntea i-a fost cuprinsă de o furie a răzbunării. Îl văzuse pe Big Afardl înjunghiat chiar lângă el, pe la spate, de mâna unei femei.

— Aceea a fost buna mea bunică! a strigat Aoz Roon şi a fost înconjurat de râsete şi urări. Curajul întotdeauna a existat în familia noastră. Suntem din plămada Embruddock-ului şi nu a Oldorando-ului.

— Dresyl, din cauza furiei, nici nu mai era de recunoscut. Faţa i se înnegrise. A ordonat oamenilor lui să vâneze şi să ucidă toţi bărbaţii supravieţuitori din Embruddock. Femeile urmau să fie duse în grajdul acestui turn, prieteni. Ce zi îngrozitoare a fost aceea în analele noastre...

Doi bărbaţi victorioşi, conduşi de Yuli, au pus mâna pe Dresyl şi au spus că nu mai trebuia nimeni ucis. Uciderea aducea amărăciune. Din ziua aceea, trebuiau să trăiască cu toţii în pace, să fie un trib puternic, altminteri nu mai rămâneau suflete care să supravieţuiască.

Aceste cuvinte înţelepte nu au însemnat nimic pentru Dresyl. S-a luptat până când Baruin a adus o găleată cu apă rece şi a turnat-o pe el. Apoi a căzut într-un leşin şi a adormit somnul fără vise care vine numai după o bătălie.

Baruin i-a spus lui Yuli:

— Dormi şi tu, cu Dresyl şi ceilalţi. Voi sta eu de pază, ca să nu fim surprinşi de un contraatac.

Dar Micul Yuli nu putea dormi. Nu i-a spus nimic lui Baruin, dar fusese rănit. Simţea că i se apropie moartea şi a ieşit să moară sub cerul lui Wutra, pe care Freyr se pregătea deja să se ridice, pentru că

era cel de-al doilea sfert. A coborât pe strada principală, unde creştea iarba printre şirurile de noroi. În zori, Freyr era de culoarea noroiului. El a văzut un dulău cu burta plină, strecurându-se de lângă unul dintre cadavrele vânătorilor lui. S-a sprijinit de un zid sfărâmat, respirând adânc.

În faţa lui se afla templul – ruinat ca şi acum. L-a privit, fără să înţeleagă ornamentele cioplite din piatră. Amintiţi-vă că în zilele acelea, înainte să-l fi civilizat Loil Bry, Yuli era un barbar. Şobolanii îşi scoteau boturile pe sub uşă. S-a îndreptat spre templu. În mână ţinea o sabie luată de la un adversar căzut – o armă mai bună decât orice ar fi avut el, făcută dintr-un metal bun şi întunecat, aici în fierăriile noastre. Cu sabia întinsă în faţă, a lovit uşa cu piciorul.

Înăuntru, se auzeau grohăind purcele şi capre. Roadele câmpului erau adunate acolo, în vremurile acelea. Privind în jur, Yuli a văzut uşa capcană din podea şi a auzit şoapte.

A ridicat inelul de fier şi a tras uşa. În balta de întuneric de la picioarele lui, fumega o lampă.

— Cine-i acolo? a strigat cineva. Era o voce de bărbat, şi eu cred că ştiţi a cui era.

Era Wall Ein Duen, pe atunci stăpânul Embruddock-ului, de care ne aducem aminte cu toţii. Vi-l puteţi imagina, înalt şi drept, deşi tinereţea îi trecuse. Avea o mustaţă lungă şi neagră. Nu avea barbă. Toţi îi remarcau ochii, care priveau cu îndrăzneală, şi chipul lui palid şi frumos cu care, la vremea lui, impresionase femeile până la lacrimi. Aceasta a fost întâlnirea istorică dintre el, bătrânul conducător, şi Micul Yuli.

Micul Yuli a coborât încet treptele, până la el, ca şi când l-ar fi recunoscut. Unii dintre şefii trupelor erau acolo, cu lordul Wall Ein, dar nu au îndrăznit să vorbească atunci când l-au văzut pe Yuli coborând, foarte palid, cu mâna strânsă pe sabie.

Wall Ein a spus;

— Dacă eşti un sălbatic, atunci meseria ta e să ucizi şi ar fi mai bine să termini odată. Îţi poruncesc să mă ucizi pe mine mai întâi.

— Ce altceva ai merita, dacă te ascunzi aici, în pivniţă?

— Noi suntem bătrâni şi lipsiţi de putere în luptă. Cândva, a fost altfel.

S-au confruntat. Nimeni nu a mişcat.

Yuli a vorbit cu mare efort. Vocea Lui părea să vină de foarte departe.

— Bătrâne, de ce ţi-ai lăsat oraşul acesta mare atât de prost păzit?

Wall Ein a răspuns cu autoritatea lui obişnuită:

— Nu a fost întotdeauna aşa, altminteri tu şi oamenii tăi aţi fi fost întâmpinaţi cu totul altfel. Voi şi armele voastre prăpădite... Cu multe secole în urmă, ţinutul Embruddock-ului era mare, se întindea la nord spre Quzints şi la sud până aproape de mare. Domnea marele rege Deniss, dar a venit Fruguk şi a distrus ce construise el. Acum suntem mai puţini decât înainte, pentru că anul trecut, în primul sfert, au venit phagorii albi, călărind ca vântul pe animalele lor uriaşe. Au

fost uciși mulți dintre cei mai buni războinici, Inclusiv fiul meu, apărând orașul. Acum se scufundă către bolovanul original.

— Dacă poți citi, poate că ai citit legenda cioplită pe această clădire. Acolo se spune: "Mai întâi phagorii și apoi oamenii". Din cauza acelei legende și a altor probleme, a fost înjunghiată preoțimea, cu două generații în urmă. Bărbații trebuie să fie primii întotdeauna. Totuși, uneori, mă întreb dacă profeția nu se va împlini.

Micul Yuli a ascultat cuvintele conducătorului ca în transă. Când a încercat să răspundă, nu i-a venit nici un cuvânt pe buzele din care pierise sângele și a simțit că i se scurge puterea.

Unul dintre bătrâni, între milă și ironie, a spus:

— Tânărul are o rană.

Yuli s-a clătinat spre ei. S-au dat înapoi. În spatele lor era o arcadă joasă, dincolo de care se afla o trecere, slab luminată printr-un grilaj de deasupra capului. Fără să se mai poată opri, acum că pornise, a înaintat prin trecere, trăgându-și picioarele. Cunoașteți senzația aceea, prieteni, e ca atunci când sunteți beți, și ca acum.

Culoarul era umed și cald. A simțit căldura pe obraji. Într-o parte era o scară de piatră. Nu înțelegea unde se află. Simțurile îl părăseau.

Pe scară, cu o lumânare în mâini, a apărut o femeie tânără. Era mai frumoasă decât cerul. Chipul ei i-a părut o viziune.

— Era bunica mea, a strigat Laintal Ay, înfiorat de mândrie. A ascultat, emoționat, și când toți au râs a rămas nelămurit.

— La vremea aceea, doamna nu avea de gând să aducă nici un mic Laintal Ay pe lume. L-a privit pe Micul Yuli cu ochi sălbatici și i-a spus ceva ce el nu a putut înțelege.

El a încercat să răspundă. Cuvintele nu-i ajungeau în gât. L-au lăsat genunchii. S-a prăbușit pe podea și toți cei de față l-au crezut mort.

În acest punct culminant, povestitorul și-a croit drum spre un vorbitor mai bătrân, un vânător, care privea problemele cu mai puțin dramatism.

— Wutra a găsit de cuviință să salveze viața lui Yuli. Dresyl a preluat comanda, în vreme ce vărul-frate al lui își revenea de pe urma rănii. Cred că lui Dresyl i-a fost rușine de setea lui de sânge și a avut grijă să se comporte mai civilizat, aflându-se printre oameni ca noi. Poate că și-a amintit de bunătatea tatălui său, Sar Gotth și de drăgălășenia mamei lui, Iyfilka, ucisă de turma de phagori nesuferiți. A preluat Turnul lui Prest, unde obișnuiam să depozităm sarea. Locuia în vârf și dădea ordine ca un adevărat comandant, în vreme ce Yuli zăcea în pat, într-o cameră de dedesubt.

Multora nu le-a plăcut Dresyl, inclusiv mie, și l-am tratat doar ca pe un invadator. Nu puteam suferi să primim ordine de la el. Totuși, când am înțeles ce intenționa, am cooperat și am apreciat ideile lui

bune. Pe vremea aceea, noi cei din Embruddock, eram demoralizaţi. Dresyl ne-a dat înapoi spiritul de luptă şi ne-a clădit apărarea.

— Tata a fost un om mare şi voi lupta cu oricine îl critică, a strigat Nahkri, sărind în picioare şi arătându-şi pumnul. L-a scuturat cu atâta energie, încât a fost gata să cadă pe spate şi a trebuit-să fie sprijinit de fratele lui.

— Nimeni nu vorbeşte împotriva lui Dresyl. Din vârful turnului, putea supraveghea ţinutul de jur împrejur, terenul mai înalt spre nord, de unde venise, terenul mai jos, dinspre sud, gheizerele şi izvoarele fierbinţi, care i se păreau ciudate. A fost impresionat de Fluierătorul Orelor, magnificul nostru gheizer, care izbucneşte şi fluieră ca un vânt afurisit.

Îmi amintesc de faptul că m-a întrebat de cilindrii uriaşi, cum îi numea el, împrăştiaţi în tot ţinutul. Nu văzuse niciodată rejabarele. Pentru el, păreau turnurile unui magician, cu vârful turtit, făcute dintr-un lemn ciudat. Deşi nu era prost, nu le deosebea de copaci.

El era făcut să acţioneze, nu să privească. A arătat locul unde va fi aşezat tribul lui de pe lacul îngheţat, distribuit în diferite turnuri. Dresyl a dovedit o înţelepciune pe care ar trebui s-o urmăm cu toţii. Deşi au vociferat mulţi atunci, Dresyl a avut grijă ca oamenii lui să trăiască cu ai noştri. Nu au mai fost lupte şi totul a fost împărţit cum se cuvine. Regula aceasta ne-a determinat să trăim împreună, fericiţi.

În timp ce s-a ocupat de familii, a pus să fie numărată toată lumea. Nu ştia să scrie, dar luptătorii noştri ţineau socoteala pentru ei. Vechiul trib de aici număra patruzeci şi unu de bărbaţi, patruzeci şi cinci de femei şi unsprezece copii sub vârsta de şapte ani. Asta însemna nouăzeci şi şapte de oameni în total. Supravieţuiseră bătăliei şaizeci şi unu de oameni de pe lacul îngheţat, ceea ce însemna o sută cincizeci şi opt de oameni. Un număr bun. Când eram mic, eram bucuros pentru că era animaţie în jurul focului. După toate emoţiile acelea, vreau să spun.

I-am spus lui Dresyl:

— O să-ţi placă la Embruddock.

— Acum se numeşte Oldorando, băiete, a spus el. Îmi amintesc şi acum cum s-a uitat la mine.

— Să mai auzim despre Yuli, a, strigat cineva, riscând mânia lui Nahkri şi Klils. Vânătorul s-a aşezat, i-a luat locul un tânăr.

— Micul Yuli şi-a revenit cu greu după rană. Ajutat de vărul lui, a început să meargă câte puţin, să privească împrejurimile şi să vadă cum puteau vâna şi cum se puteau apăra mai bine.

Seara se plimba cu bătrânul conducător. El a încercat să-i înveţe pe amândoi istoria ţinutului, dar nu erau interesaţi întotdeauna. Le-a vorbit de secole de istorie, înainte de a se lăsa frigul. Le-a spus cum fuseseră construite turnurile, din lut ars şi lemn, metodă pe care o dezvoltaseră oamenii primitivi în vremuri mai calde. Apoi, înlocuiseră lemnul cu piatra, dar folosiseră acelaşi modele. Piatra rezistase multe secole. Existau treceri pe sub pământ şi, în timpurile mai bune, fuseseră şi mai multe.

Le-a spus de amărăciunile celor din Embruddock, că nu erau numai un cătun. Cândva fusese un oraş nobil şi locuitorii trăiseră pe

mii de mile. Pe atunci, nu erau phagori de care să te temi – aşa spuneau oamenii.

Yuli şi Dresyl păşeau prin încăperea bătrânului, ascultând, încruntându-se, discutând, dar rămânând respectuoşi. Au întrebat de gheizere, ale căror izvoare fierbinţi le dădeau căldură. Bătrânul le-a povestit de Fluierătorul Orelor, simbolul speranţei care nu ne dezamăgeşte.

Le-a spus cum izbucnea Fluierătorul Orelor, cu punctualitate, o dată pe oră, de la începutul timpurilor. E ceasul nostru, nu-i aşa? Nu avem nevoie de santinele pe cer.

Fluierătorul Orelor ajută autorităţile să ţină socoteala scrisă a îndatoririlor şefilor de trupe. Verii-fraţi au fost urniţi să afle cum împărţim ora în patruzeci de minute şi minutul în o sută de secunde, iar ziua conţine douăzeci şi cinci de ore, iar anul patru sute optzeci de zile; învăţăm aceste lucruri încă din poala mamei noastre. Ei au trebuit să mai înveţe că acela era anul 18, după calendarul Stăpânului – bătrânul nostru stăpân domnise optsprezece ani. Aranjamente civilizate de felul acesta nu existau pe lacul îngheţat.

Luaţi seama că nu spun nimic împotriva verilor-fraţi. Deşi au fost barbari, amândoi au reuşit să stăpânească sistemul nostru de trupe, cu şapte trupe, fiecare ocupându-se de arte diferite – cei care se ocupă de metale fiind cei mai buni, dintre care fac şi eu parte, cum pot spune cu mândrie, fără să mă laud. Pe atunci, şefii trupelor stăteau în consiliul conducătorului, ca şi acum. Deşi, după părerea mea, ar trebui să fie doi reprezentanţi din trupa celor care prelucrează metalul, pentru că noi suntem cei mai importanţi şi nu facem nici o greşeală.

După multe râsete şi ghionturi, rathel-ul a trecut din mână în mână, iar o femeie de vârstă mijlocie a continuat legenda.

— Acum voi toarce o poveste, mult mai interesantă decât povestea scrisului şi a măsurării timpului. Mă veţi întreba ce s-a întâmplat cu Micul, Yuli, după ce s-a însănătoşit. Ei bine, vă voi spune în câteva cuvinte. S-a îndrăgostit, lucru ce s-a dovedit a fi mai rău decât rana, pentru că bietul de el nu şi-a mai revenit niciodată.

Bătrânul nostru conducător, Wall Ein, şi-a ţinut fiica, ca un înţelept, departe de pericole – pe biata şi răsfăţata Loil Bry Den, care astăzi a făcut atâta tărăboi. A aşteptat până când a fost sigur că invadatorii nu erau un neam rău. Pe atunci, Loil Bry era încântătoare. Avea o siluetă bine dezvoltată, destul ca să prindă un bărbat, şi mergea ca o regină, cum puteţi să vă amintiţi cu toţii. Deci, într-o zi, bătrânul conducător i-a prezentat-o Micului Yuli, în camera lui.

Yuli o mai văzuse o dată, în noaptea grozavă a bătăliei, când, după câte am auzit, era să moară din cauza rănii. Da, aceasta era frumuseţea cu ochii negri, cu pometii obrajilor ca fildeşul şi buzele ca o aripă de pasăre, cum a spus prietenul nostru. Era frumuseţea frumuseţilor pentru că, după mine, femeile de pe lacul Dorzin erau cam urâte. Toate trăsăturile ei erau conturate cu precizie pe catifeaua pielii ei, iar buzele acelea, atât de desăvârşite, erau pictate cu

delicateţe cu brun deschis. Ca să spun adevărul, am arătat şi eu puţin *ca* ea, când eram tânără.

Aşa era Loil Bry când a văzut-o Yuli pentru prima oară. Era cea mai grozavă minune a oraşului. Era o fată dificilă şi singuratică. Oamenii nu prea aveau treabă cu ea, dar mie îmi plăcea felul ei de a fi. Yuli a fost copleşit. A căutat mereu ocazii să rămână cu ea, fie afară, fie, şi mai bine încă, închis cu ea în camera ei din Marele Turn, cu fereastră din porţelan, unde mai locuieşte şi astăzi. Parcă i-ar fi provocat febra. În prezenţa ei, nu se putea stăpâni. Se legăna. Se lăuda şi înjura făcându-se de râs. Mulţi bărbaţi ajung aşa, dar bineînţeles că nu durează.

În ceea ce o priveşte pe Loil Bry, ea stătea ca un căţeluş, îl privea şi zâmbea, cu pomeţii obrajilor înalţi şi mâinile în poală. Bineînţeles că-l încuraja, nu mai e nevoie să spunem asta.

Avea o rochie lungă şi grea, ornamentată cu bobiţe. Nu purta blănuri, ca noi toţi ceilalţi. Am auzit că purta blănuri pe dedesubt. Dar rochia aceea era extraordinară şi ajungea aproape până la pământ. Aş vrea şi eu o rochie ca aceea...

Felul în care vorbea, şi în care vorbeşte şi acum, era un amestec de poezie şi ghicitori. Yuli nu auzise pe nimeni vorbind astfel, pe malul lacului Dorzin. Îl zăpăcea. A început să se laude şi mai mult. Povestea ce mare vânător era el. Când ea spunea (ştiţi ce voce muzicală avea): "Noi ne ducem vieţile în etape diferite de întuneric. Ar trebui să le ignorăm, sau să ie explorăm?", el doar chicotea şi stătea acolo, privind-o cât era de încântătoare în veşmântul de pânză. Avea bobiţe cusute pe el, după cum am mai spus, bobiţe încântătoare. El a întrebat-o dacă era întuneric în camera ei. Ea a râs de el.

"Care crezi că e locul cel mai întunecat din univers, Yuli?"

Bietul de el, a spus ca un prost:

"Am auzit că Pannovalul cel îndepărtat este întunecat. Marele nostru strămoş, al cărui nume îl port a venit de acolo şi a spus că în Pannoval era întuneric. A spus că era sub un munte, dar nu cred. Era doar un fel de a vorbi, în vremurile acelea."

Loil Bry şi-a privit vârfurile degetelor, care se odihneau în poala acelui veşmânt încântător, ca nişte bobiţe roz.

"Cred că cel mai întunecat loc din univers este în craniile umane."

El a rămas fără replică. Îl făcuse de râs. Totuşi, trebuie să-mi strunesc limba când vorbesc despre morţi, nu-i aşa? A fost puţin cam moale, deşi...

Ea îl amuza cu poveştile ei romantice. Ştiţi ce îi spunea?

"Te-ai gândit vreodată cum de ştim noi mult mai multe decât putem spune vreodată?"

E adevărat ce spune, nu-i aşa?

"Aş vrea să am pe cineva", spunea ea, "pe cineva căruia să-i pot spune totul, pe cineva pentru care cuvintele sunt ca o mare pe care pluteşti. Atunci mi-aş mâna corabia întunecată..."

Nu ştiu ce i-a mai spus după aceea.

Şi Yuli rămânea treaz şi punea mâna pe rană şi pe cine ştie ce altceva, gândindu-se la femeia aceea magică, la frumuseţea şi la

cuvintele ei tulburătoare: "... cineva pentru care cuvintele sunt ca marea pe care să plutești..."

Chiar şi felul în care îşi formula fraza, lui i se părea a fi stilul lui Loil Bry şi al nimănui altcuiva. El tânjea să fie pe acea mare şi să navigheze cu ea, oriunde ar fi fost aceasta.

— Gata cu flecăreala asta femeiască, a strigat Klils sărind în picioare. L-a vrăjit, aşa a spus tata. Tata ne-a povestit întotdeauna ce lucruri bune a făcut unchiul Yuli la început, înainte de a-l prosti ea.

A continuat el povestirea.

— În vreme ce se însănătoşea, Micul Yuli a ajuns să cunoască fiecare colţişor din Oldorando. A văzut cum era aşezat, cu Marele Turn la un capăt al străzii principale şi vechiul templu la celălalt. Între ele, erau casele femeilor şi locuinţele vânătorilor pe o parte, şi turnurile trupelor, pe cealaltă. Mai departe, erau ruinele. Toate turnurile noastre aveau sisteme de încălzire prin ţevi de piatră, care aduceau apa fierbinte de la izvoare. El n-ar fi putut construi nici astăzi ceva măcar pe jumătate atât de minunat.

Când a văzut cum era locul, şi-a dat seama ce ar trebui să facă. Cu ajutorul tatălui meu, Yuli a plănuit fortificaţiile, ca să nu mai fim atacaţi, mai ales de phagori. Aţi auzit cum s-au apucat să sape cu toţii o movilă cu un şanţ în partea exterioară şi o palisadă în vârf. A fost o idee bună, deşi ne-a costat ceva bătături. Au fost ridicate puncte de observaţie şi aşezate în cele patru colţuri, cum sunt şi astăzi. Acestea au fost cele făcute de Yuli şi tatăl meu. În fiecare colţ era câte un corn în care să se sufle în caz de invazie – aceleaşi pe care le folosim şi azi.

Au urmat vânători bune, la fel de bune ca posturile de observaţie. Oamenii aproape mureau de foame înainte de unirea celor două triburi. De îndată ce întregul oraş a fost împrejmuit, Dresyl, tatăl meu, a început să pună vânătorii să crească un câine bun de vânătoare. Animalele care se hrănesc cu stârvuri puteau aduce vânatul şi alergau mai repede ca noi. Nu a avut prea mare succes, dar vom mai putea încerca.

Altceva? Breslele şi-au crescut numărul. Trupele care produceau culori au luat din copiii noi veniţi. S-au făcut vase şi platouri noi pentru toţi, dintr-o vână bună de lut pe care o ştiu ei. Au fost făcute mai multe săbii. Toată lumea trebuia să lucreze pentru binele comun. Nimănui nu i-a mai fost foame. Tata era să moară de atâta muncă. Beţivilor ce sunteţi, ar trebui să vă amintiţi şi de Dresyl, când îl amintiţi pe fratele lui. El a fost cu mult mai bun. A fost... a fost.

Bietul Klils a izbucnit în lacrimi, să râdă sau să se bată. Însuşi Aoz Roon, a început să se clatine uşor, sub greutatea rathel-ului pe care-l băuse. I-a înhăţat pe Laintal Ay şi Oyre şi i-a aruncat de pe pat, unde erau în siguranţă.

S-a uitat la chipurile lor pasive cu o privire tulbure, încercând să gândească. Undeva, pe parcursul povestirii legendei despre trecutul care era un vis, se hotărâse viitorul stăpân al Oldorando-ului.

3. O săritură din turn

În ziua după înmormântarea Micului Yuli şi sărbătoririle care marcau această ocazie, toţi au trebuit să se întoarcă la lucru, ca de obicei. Gloria trecută şi necazurile au fost uitate deocamdată, poate cu excepţia lui Laintal Ay şi Loilanun; lor le amintea Loil Bry încontinuu de trecut. Când nu plângea, ea prefera să-şi amintească de zilele mai fericite ale tinereţii.

În camera ei erau atârnate tapiserii cu neamurile vechi – atunci ca şi acum. Pe sub camera ei gâlgâia apa fierbinte în ţevi. Fereastra din porţelan încă mai strălucea. Acesta era locul cu uleiuri, pudre şi parfumuri, dar acum, de când Micul Yuli nu mai era acolo, Loil Bry decădea spre bătrâneţe. Moliile atacaseră tapiseriile. Nepotul ei creştea.

Dar înainte de vremea lui Laintal Ay – în zilele când înflorea dragostea reciprocă a bunicilor lui – a avut loc un incident care părea trivial, dar care, prin repercursiunile lui, avea să lase o urmă dezastruoasă asupra lui Laintal Ay şi chiar a Embruddock-ului: a murit un phagor.

După ce Micul Yuli şi-a revenit de pe urma rănii, a luat-o pe Loil Bry ca femeie a lui. A fost ţinută o ceremonie care să marcheze marea schimbare din Embruddock, pentru că aceasta simboliza unirea dintre cele două triburi. Au fost cu toţii de acord ca bătrânul conducător Wall Ein, Yuli şi Dresyl să conducă Oldorando, ca un triumvirat. Aranjamentul a mers bine, pentru că toţi trebuiau să se străduiască împreună, ca să poată supravieţui.

Dresyl a muncit fără încetare. A luat de femeie o fată subţire, al cărui tată făcea săbii; ea cânta frumos şi avea o privire leneşă. Numele ei era Dly Hoin Den. Povestitorii nu au spus niciodată că Dresyl a fost curând dezamăgit de ea; nu au spus nici că o parte din atracţia Iniţială pe care a simţit-o Dresyl pentru ea se datora faptului că ea reprezenta un membru drăguţ dar anonim al noului trib, în care dorea el să se integreze: Pentru că, spre deosebire de Yuli, vărul-frate al lui, el vedea în spiritul de echipă cheia supravieţuirii. Nu a muncit niciodată pentru el şi, într-un fel, nici pentru Dly Hoin.

Dly Hoin i-a născut lui Dresyl doi băieţi, pe Nahkri şi, un an mai târziu pe Klils. Deşi nu putea sta prea multă vreme cu ei, Dresyl

era devotat fiilor lui, arătându-le o dragoste care lui îi fusese refuzată, datorită morţii părinţilor săi, Iyfilka şi Sar Gotth. Le-a insuflat băieţilor şi prietenilor lor, legendele despre stră-stră-bunicul lor, Yuli, preotul din Pannoval, care învinsese zei ale căror nume fuseseră uitate. Casa lor era plină de larmă şi agitaţie. Din fericire, ei au nişte copii foarte veseli – Nahkri, în special – fapt care nu a fost observat niciodată de tatăl lor iubitor.

Parcă vrând să încalce prezicerile celor care spuseseră că verii-fraţi vor avea aceeaşi soartă, Micul Yuli a devenit atât de absorbit de sine, aproape pe cât era Dresyl de absorbit de comunitate.

Influenţat de Loil Bry, Yuli a devenit mai moale şi a vânat din ce în ce mai puţin. A simţit ostilitatea comunităţii faţă de Loll Bry, cu ideile ei exotice, şi s-a retras. Stătea în Turnul cel Mare şi lăsa vânturile furtunilor să bată afară. Femeia lui şi bătrânul ei tată l-au învăţat tot ce era misterios, atât despre lumea care trecuse, cât şi despre lumea de dedesubt.

Aşa s-a făcut că Micul Yuli s-a îmbarcat pe marea cuvintelor, pe care naviga şi zbura liberă corabia întunecată a lui Loil Bry, şi nu a mai zărit pământul.

Vorbind de lumea de dedesubt, într-o zi din al doilea sfert al anului, Loil Bry i-a spus Micului Yuli, privindu-l cu ochii ei plini de lumină:

— Minunatul meu, tu îţi chemi în minte memoria părinţilor tăi. Uneori îi vezi, ca şi când ar merge pe pământ, imaginaţia ta are puterea de a chema uitata lumină a soarelui, prin care au mers ei. Totuşi, în acest imperiu al nostru, avem o metodă de a comunica direct cu cei care s-au dus. Ei mai trăiesc încă, cufundaţi în lumea de dedesubt, lângă bolovanul originar, iar noi putem ajunge la ei, tot aşa cum peştele se avântă ca să ia hrana de pe fundul râului.

Ca răspuns, el a murmurat:

— Aş vrea să vorbesc cu tatăl meu, Orfik, acum că sunt destul de mare ca să am minte. I-aş vorbi despre tine.

— Noi ne onorăm minunaţii părinţi, şi pe părinţii lor, care au avut puterea unor giganţi. Vezi bine, turnurile de piatră în care trăim. Vezi bine, apa din pământ, care curge prin ţevi, pentru a ne încălzi turnurile. Noi nu putem stăpâni apa aceea, deşi părinţii noştri au reuşit. Ei au plecat de sub ochii noştri, dar continuă să existe, sub formă de gossii şi fessupi.

— Loil Bry, învaţă-mă despre aceste lucruri.

— Pentru că eşti iubitul meu, şi pulsul mi se înteţeşte când îţi privesc trupul, te voi învăţa să vorbeşti direct cu tatăl tău şi prin el, cu toţi membrii tribului care au trăit vreodată.

— Este posibil să vorbesc şi cu străbunicul meu, Yuli din Pannoval?

— Prin copiii noştri, cele două triburi se vor uni, iubitul meu, precum se întâmplă cu copiii lui Dresyl. Vei învăţa să vorbeşti cu Yuli şi îţi vei uni înţelepciunea cu a noastră. Eşti o persoană mare, iubitul meu, nu un biet membru al tribului, ca biata prostime de afară; vei fi mai mare după ce vei vorbi direct cu primul Yuli.

Oricât de mult ar fi ţinut Loil Bry la Micul Yuli, pentru că avea nevoie de cineva pe care să-şi construiască marea dragoste, ea a prevăzut că el va cădea şi mai mult sub puterea ei, dacă îl va învăţa artele ezoterice; sub protecţia lui va putea rămâne într-o trândăvie continuă, cum stătuse şi înainte de invazie.

Oricât de mult ar fi iubit Micul Yuli această femeie indolentă şi inteligentă, a observat că l-ar putea lega de ea prin aceste procedee, aşa că s-a hotărât să înveţe cât de mult putea de la ea, fără să se lase înşelat. Cu toate acestea, ceva din temperamentele sau situaţia lor, l-a făcut să se lase înşelat.

Loil Bry a adus la ea o bătrână învăţată şi un bătrân învăţat. Cu ajutorul lor, ea l-a învăţat pe Yuli mijlocul de a comunica cu tatăl lui. Yuli a renunţat cu desăvârşire la vânătoare, ca să contemple; Baruin şi ceilalţi le asigurau hrana. El a început să practice pauk; în starea aceea de transă, spera să întâlnească pe gossieul tatălui său, Orfik, şi să comunice cu fessupii prin acel gossie, ancestralii gossii, care se scufundau prin lumea de jos, spre bolovanul originar, de unde începea lumea.

La vremea aceea, Yuli ieşea rareori afară. Acest comportament, lipsit de bărbăţie, era un mister în Oldorando.

Loil Bry a cutreierat ţinuturile din Embruddock, când era mică, iar nepotul ei Laintal Ay, avea să procedeze la fel. Ar fi vrut ca Yuli să vadă singur pietrele care marcau octavele de pământ, înşirate în jurul continentului.

Ca atare, a angajat un om cărunt, cu nas ca de vultur, pe nume Asurr Tal Den. Acesta era bunicul lui Shay Tal, care avea să joace mai târziu un rol important în afaceri. Loil Bry i-a poruncit lui Asurr Tal să-l ducă pe Yuli în ţinuturile de la nord-est de Oldorando. Acolo stătuse ea odată, privind ziua transformându-se în amurg şi amurgul în noapte, simţind pulsaţia lumii trecând prin ea.

Deci Asurr Tal l-a luat pe Yuli la drum, pe jos, pe o vreme îngăduitoare. Era la începutul iernii, când Batalix se ridica la sud de răsărit, strălucind acolo singur mai puţin de o oră – intervalul micşorându-se zi de zi – înainte de răsăritul celei de a doua santinele. Sufla vântul, dar cerul era limpede ca arama. Deşi Asurr Tal era retras şi cam încovoiat, a făcut faţă distanţei mai uşor decât Yuli, care nu mai era obişnuit cu mişcarea. L-a învăţat pe Yuli să ignore lupii din depărtare şi să studieze tot ce vedea, în perspectiva artei ezoterice. Asurr Tal i-a arătat nişte stâlpi din piatră, cum erau şi cei de lângă lacul Dorzin. Stâlpii erau singuratici, aşezaţi în locuri pustii, fiecare însemnat cu simbolul roţii cu un inel in mijloc şi două linii care legau inelul de roată. El le-a prezentat înţelesurile cu o voce cântată.

A spus că stâlpii purtau simbolul în care puterea iradia din centrul sferei spre circumferinţă, precum puterea iradiază de la strămoşi la urmaşi şi de la fessupi, via gossii, la cei vii. Stâlpii marcau octavele de pământ. Fiecare bărbat sau femeie se născuse pe o octavă sau alta. Octave de pământ se aflau peste tot, până la mările îndepărtate. Oamenii trăiau mai fericiţi când se conformau octavelor proprii de pământ.

Numai atunci când erau îngropaţi pe octava de pământ corectă puteau spera să comunice cu copiii lor vii, ca gossii. Iar copiii lor, când venea timpul să meargă în călătoria din lumea de sub pământ, trebuiau să stea pe octava de pământ corectă.

Cu mâna întinsă ca un topor, bătrânul Asurr Tal a ciopârţit dealurile şi văile din jurul lor.

— Aminteşte-ţi această regulă simplă şi atunci, comunicarea cu tatăl tău poate fi stabilită. Cuvintele devin din ce în ce mai slabe, ca ecoul de-a lungul văilor muntelui, de la o generaţie dispărută la următoarea, prin regatul celor morţi, care îi depăşesc în număr pe cei vii, precum păduchii pe oameni.

Când Micul Yuli a privit pantele goale ale munţilor, a simţit o repulsie puternică împotriva acestor învăţături. Nu de multă vreme, se interesase numai de cei vii şi se simţise liber.

— Treaba cu vorbitul cu morţii, a spus el apăsat... cei vii nu ar trebui să aibă nici o treabă cu morţii. Locul nostru este aici, pe pământ.

Bătrânul a rânjit, l-a luat pe Yuli de mâneca îmblănită, cu familiaritate, şi i-a făcut semn cu degetul în jos.

— Aşa crezi tu. Din nefericire, regula existenţei este locul nostru, care se află atât aici, cât şi jos, dedesubt! Trebuie să învăţăm să-i folosim pe gossii, precum folosim animalele în folosul nostru.

— Morţii ar trebui să stea la locul lor.

— Păi... în privinţa asta, şi tu vei fi mort într-o zi. Şi în plus, stăpâna Loil Bry vrea să înveţi aceste lucruri, nu-i aşa?

Yuli ar fi vrut să strige:

"Urăsc morţii şi nu vreau să ştiu nimic de ei", dar şi-a muşcat limba devenind tăcut. Şi a fost pierdut.

Deşi învăţase cum să îndeplinească ritualurile comunicării, Micul Yuli nu a fost niciodată în stare să comunice cu tatăl lui, cu atât mai puţin cu primul Yuli. Cei morţi nu i-au oferit nici un răspuns. Loil Bry i-a explicat aceasta, spunându-i că părinţii lui se aflau într-o octavă de pământ incorectă. Nimeni nu a înţeles pe deplin misterele lumii de dedesubt. Încercând să înţeleagă mai mult, s-a cufundat şi mai mult sub puterea femeii lui.

Dresyl a muncit pentru definitivarea unirii tot timpul, consultându-se cu bătrânul conducător. Nu şi-a pierdut niciodată dragostea pentru Yuli şi chiar i-a îndemnat pe cei doi fii ai lui să studieze câte ceva din ştiinţa pe care mătuşa lor ciudată o împrăştia cu dărnicie. Dar nu le-a permis niciodată să stea prea mult, ca să nu fie fermecaţi.

La doi ani după naşterea lui Nahkri şi a lui Klils, Loil Bry i-a dăruit o fiică Micului Yuli. Au numit-o Loilanun. Cu ajutorul moaşei, Loilanun s-a născut în turn, sub fereastra din porţelan.

Loil Bry, ajutată de Yuli, i-a oferit fiicei lor un cadou special, l-au dăruit ei, şi prin ea întregului Oldorando, un calendar.

Datorită întreruperilor de secole, Embruddock-ul avusese mai multe calendare. Din cele trei calendare vechi, cel mai cunoscut era

aşa numitul Stăpânitorul. Stăpânitorul număra anii de la urcarea pe tron a ultimului conducător. Celelalte două, erau depăşite, iar unul, Ancipitalul, era privit ca sinistru; din acest motiv fusese abandonat şi, din acelaşi motiv, nu pierise niciodată pe de-a întregul. Denniss avea numere mari şi nu era pe deplin înţeles, devreme ce preoţii fuseseră daţi afară din oraş.

După aceste calendare vechi, naşterea lui Loilanun avusese loc în anii 21, 343 şi 423. Acum, naşterea ei fusese declarată a fi în ANUL AL TREILEA DUPĂ UNIRE. De aici înainte, datele vor fi păstrate ca referinţă pentru numărul de ani de când se uniseră Oldorando şi Embruddock.

Populaţia a primit acest dar cu acelaşi stoicism cu care primeau vestea că o bandă de invadatori ancipitali se afla în vecinătate.

Odată, la răsăritul lui Batalix, când norii se îngroşaseră ca flegma şi îngheţul pictase vechile parapete ale cătunului, au sunat din cornuri, din turnul dinspre răsărit. Imediat, oamenii au început să se agite şi să strige. Dresyl a ordonat ca femeile să fie încuiate în turnul femeilor, unde multe dintre ele lucrau deja. Şi-a adunat oamenii şi armele la baricade. Micul lui fiu i s-a alăturat tremurând şi a privit soarele care răsărea.

Din depărtările cenuşii ale zorilor, s-au ivit coarnele.

Phagorii atacau în forţă. Doi dintre ei călăreau pe kaidaw, animalele lor proprii – animale cu coarne, învelite într-o blană roşie, fibroasă şi destul de groasă ca să reziste la frig.

În timp ce asaltau baricadele, Dresyl a trimis unul dintre oameni să spargă micul dig din pământ, pe care-l construiseră ca să reţină apa fierbinte a gheizerului. Se ştia că phagorii nu puteau suferi apa. Un potop s-a năpustit asupra lor, răsucindu-se în jurul genunchilor lor şi provocând mare tulburare în rândurile acestora. Unii dintre vânători au sărit asupra phagorilor, pentru a folosi situaţia în avantajul lor.

Unul dintre kaidaw a căzut în noroiul galben, lovind apa cu copitele şi a fost ucis de o suliţă aruncată cu măiestrie, drept în inimă. Cuprinsă de panică, încă una din bestiile uriaşe a sărit de pe baricadă. Era săritura legendară a calului cu coarne, la care puţini oameni putuseră fi martori. Animalul a căzut peste războinicii din Oldorando.

Au lovit kaidaw-ul până a murit şi l-au capturat pe călăreţ. Cele mai multe din fiare au fost ţintuite cu bolovani. În cele din urmă, atacatorii s-au retras. Nu fusese ucis nici un apărător. Toţi erau sleiţi de puteri. Unii s-au aruncat în izvoarele fierbinţi, ca să-şi recapete forţele.

Aceasta a fost o mare victorie, datorată unirii, a declarat Dresyl. Mergea într-un fel de veşmânt din blană, închis la culoare, strigând triumfător tuturor celor care acum erau un singur trib şi fuseseră însângeraţi. De aici înainte, fiecare trebuia să muncească în folosul tuturor şi toţi aveau să prospere. Femeile se adunaseră în jurul lui să asculte, şuşotind între ele, în vreme ce bărbaţii întinşi la pământ, începeau să-şi revină. Era Anul al Şaselea.

Carnea de kaidaw era bună. Dresyl a poruncit un festin, pentru a sărbători victoria, ce avea să înceapă de îndată ce pe cer vor apărea ambele santinele. Kaidaw-ul fusese fiert în apele din pământ şi apoi fript la focurile aprinse în piaţă. A fost adus rathel şi vin din orz.

Dresyl a ţinut un discurs, asemeni şi bătrânul conducător, Wall Ein. S-au cântat cântece. Oamenii care răspundeau de sclavi au adus phagorul capturat.

Nimeni, dintre cei prezenţi în seara aceea din Anul al Şaselea, nu avea nici o presimţire. Oamenii îşi învinseseră din nou duşmanii legendari şi toţi intenţionau să sărbătorească această ocazie. Sărbătorirea includea şi omorârea celui prins.

Locuitorii din Oldorando nu aveau de unde să ştie că prinsul lor era un personaj deosebit din rasa ancipitală, sau că moartea lui va atrage o pedeapsă teribilă pentru ei şi pentru urmaşii lor.

Toată lumea a rămas tăcută, când a fost adus monstrul, cu ochii lui mari şi stacojii. Avea mâinile legate la spate cu o frânghie din piele. Bătea neîncetat cu labele lui cu coame, în pământ. În întunericul care se lăsa, părea imens, ca omul negru din visele lor nocturne, o creatură de coşmar din timpul somnului neliniştit. Era acoperit cu o blană albă, zdrenţuită, pătată de noroi şi de urmele luptei. Stătea provocator în faţa oamenilor care-l capturaseră, scoţând un miros pătrunzător, cu capul lui osos între cele două coarne lungi, care-i ieşeau dintre umeri. O substanţă albă, groasă, îi acoperea deschizăturile nărilor.

Fiara aceasta purta veşminte ciudate. Avea un corsaj lat, din piele, strâns în jurul taliei, pinteni la glezne şi încheieturile mâinilor, sprijinind ţintele care ieşeau în evidenţă. Coarnele şlefuite cu eleganţă erau învelite în metal. Se potriveau cu craniul lui uriaş, ca şi hamurile, care se întâlneau într-un punct în mijlocul frunţii, între ochi şi se curbau după urechi, strânse cu grijă sub maxilar, încât să cuprindă fălcile lungi şi osoase.

Baruin a păşit înainte şi a spus:

— Vedeţi ce-am realizat prin acţiunea noastră unită? L-am capturat pe şef. După ornamentul de pe cap, fiara asta conduce un grup. Priviţi-l bine, voi, tinerilor care nu aţi văzut niciodată un fuggie de aproape, pentru că ei sunt duşmanul nostru tradiţional, la întuneric şi lumină.

Mulţi vânători tineri au păşit înainte şi au tras creatura de părul ca al unui covor. El a rămas neclintit. A dat drumul la gaze, ca un tunet. Tinerii s-au dat înapoi, alarmaţi.

— Fuggii îşi organizează turmele în sectoare, le-a explicat Dresyl. Cei mai mulţi vorbesc în limba Olonete. Iau sclavi umani şi sunt destul de bestiali, ca să-şi mănânce captivii. Ca şef, fiara asta înţelege tot ce spunem. Nu-i aşa? l-a întrebat el, scuturându-l de umeri. Monstrul l-a privit rece.

Bătrânul conducător, stând lângă Dresyl, a spus:

— Phagorii masculi sunt numiţi stalluni, iar femelele, gilloti, sau fillocki, după câte ştiu eu. Femelele şi masculii merg împreună la invazii şi luptă alături. Sunt creaturi ale gheţii şi ale întunericului.

Strămoşul vostru, Yuli, v-a prevenit în privinţa lor. Ei aduc bolile şi moartea.

Atunci a vorbit phagorul, în Olonete, cu o voce răguşită şi vibrantă.

— Voi, neînsemnaţi Fii ai lui Freyr, veţi fi spulberaţi înainte de ultima furtună! Această lume, acest oraş, ne aparţine nouă, ancipitalilor.

Femeile din mulţime s-au înspăimântat. Au aruncat cu pietre în bestia care vorbea şi au strigat:

— Ucideţi-l, ucideţi-l!

Dresyl a ridicat braţul şi a făcut un semn.

— Târâţi-l în vârful turnului plantelor, prieteni! Târâţi-l în vârf şi aruncaţi-l de sus.

— Da, da, au strigat ei, şi vânătorii îndrăzneţi l-au înhăţat pe încăpăţânat şi l-au vârât cu forţa în clădirea din apropiere. Domneau strigătele de veselie şi agitaţie; copiii alergau în jurul celor mai în vârstă, strigând.

Printre aceşti spiriduşi, se aflau şi cei doi fii ai lui Dresyl, Nahkri şi Klils, care nu mai erau la vârsta când să meargă de-a buşilea. Pentru că erau atât de mici şi se puteau strecura printre picioarele adulţilor, au ajuns lângă piciorul drept al phagorului, care se înălţa ca o coloană zdrenţuită în faţa ochilor lor.

— Atinge-l tu.

— Ba nu, tu.

— Nu îndrăzneşti, laşule.

— Şi tu eşti un laş.

Au atins amândoi piciorul phagorului, cu degetele lor durdulii. Muşchi puternici i se mişcau sub covorul de păr. A ridicat piciorul cu trei degete şi l-a pus cu putere pe pământ.

Deşi aceste creaturi monstruoase puteau stăpâni limba Olonete, erau departe de a fi umani. Gândurile o luau razna prin capetele lor. Bătrânii vânători ştiau că în trupurile lor ca nişte butoaie, intestinele erau deasupra plămânilor. După mersul lor, ca o maşină, se putea vedea că membrele lor aveau încheieturi diferite de ale omului; acolo unde ar fi trebuit să fie coatele şi genunchii, phagorii puteau îndoi braţele şi picioarele în poziţii imposibile pentru oameni. Chiar şi numai această deosebire, a strecurat teama în inimile băieţilor.

Pentru o clipă, au fost în legătură cu necunoscutul. Şi-au retras mâinile, ca şi când s-ar fi ars – de fapt, temperatura trupului ancipitalului era mai scăzută decât a omului. Cei doi spiriduşi s-au privit cu ochi speriaţi.

Apoi au izbucnit în urlete de frică. Dly Hoi a luat băieţii în braţe. Între timp, Dresyl şi oamenii lui îl înconjuraseră pe monstru.

Deşi uriaşul animal se zbătea în lesă, a fost împins şi forţat să intre în turn. Mulţimea neliniştită din Piaţă, asculta zgomotele din interior, care urcau spre vârful clădirii. S-a auzit un strigăt în aerul gros, când primul vânător a ajuns pe acoperiş, în spatele tuturor, kaidaw-ul se frigea nesupravegheat, mirosul lui umplând piaţa, amestecându-se cu fumul de lemn. Toţi se uitau în sus. S-a auzit şi al

doilea strigăt, mai puternic decât primul, când şeful phagorilor a fost adus la iveală – o creatură neagră, pe fundalul cerului.

— Aruncaţi-l! a strigat mulţimea unită de ură.

Şeful monstruos s-a luptat cu cei care-l capturaseră. A scos un urlet, când l-au împuns cu pumnalele. Apoi, ca şi când şi-ar fi dat seama că jocul se terminase, a sărit pe parapet şi a rămas acolo, privind mulţimea care se înghesuia dedesubt. Cu un ultim strigăt de mânie, şi-a rupt legăturile. A sărit cu braţele întinse – o săritură amplă, care l-a îndepărtat de turn.

Mulţimea a încercat prea târziu să se împrăştie. Trupul uriaş, care s-a aruncat în gol, a zdrobit trei oameni sub el, un bărbat, o femeie şi un copil. Copilul a murit pe loc. Din mijlocul mulţimii adunate acolo, s-a ridicat un urlet de groază şi dezamăgire.

Dar animalul mare nu murise. S-a ridicat pe picioarele care se clătinau şi a înfruntat săbiile răzbunătoare ale vânătorilor, care l-au spintecat, străpungând stratul gros de blană şi carnea trupului. S-au luptat, până când sângele galben a umplut pământul ca un şuvoi.

În timp ce aveau loc aceste evenimente îngrozitoare, Micul Yuli rămăsese în cameră cu Loil Bry şi micuţa lor fiică. Când s-au îmbrăcat să se alăture luptei, Loil Bry a strigat că nu se simte bine şi are nevoie de cineva, să stea cu ea. S-a agăţat de el, i-a sărutat buzele cu buzele ei palide şi nu a vrut să-i dea drumul să plece.

După aceasta, Dresyl a simţit numai dispreţ pentru vărul-frate al lui. Dar nu l-a ucis, aşa cum îşi pusese în minte, deşi erau vremuri sălbatice. Şi-a amintit că uciderile despărţeau triburile. Când vor conduce fii lui, acestea vor fi uitate.

Îngăduinţa lui Dresyl – bazată pe o prietenie începută în copilărie, cu mult înainte ca Dresyl să aibă fire cărunte în barbă – a fost o pildă pentru comunitate şi astfel el a câştigat mult respect. Aveau să fie folositoare şi lucrurile care le învăţase Micul Yuli, cu preţul de a renunţa la spiritul de luptător.

Imediat după şocul provocat de apariţia şefului phagorilor în mijlocul lor, membrii comunităţii au avut de înfruntat o altă încercare grea. Jumătate din populaţia Oldorando-ului a fost cuprinsă de o boală însoţită de febră, crampe şi tremur al corpului. Primii care au căzut victimă bolii au fost vânătorii care împinseseră phagorul din vârful turnului. Timp de câteva zile, au vânat puţin. În schimb, au trebuit să mănânce porci domesticiţi şi gâşte. O femeie şi copilul ei au murit de febră, şi tot cătunul a plâns pierderea celor două vieţi preţioase. Yuli şi Loil Bry, împreună cu fiica lor, au scăpat de boală.

Curând, maladia a încetat, iar viaţa a continuat ca de obicei. Dar vestea despre phagorul înjunghiat s-a împrăştiat mult mai departe de comunitate.

O vreme, clima a continuat să fie aspră pentru omenire. Vânturile reci îngheţau pe cei îmbrăcaţi în veşminte prost cusute.

Cele două santinele ale luminii, Batalix şi Freyr, şi-au îndeplinit îndatoririle ca mai înainte, iar Fluierătorul Orelor a continuat să sufle.

Timp de o jumătate de an santinelele au strălucit împreună pe cer. Apoi, orele apusului lor s-au îndepărtat din ce în ce mai mult şi, treptat, Freyr a ajuns să domnească pe cer ziua, iar Batalix noaptea; atunci noaptea nu a mai părut noapte, iar ziua nu a mai avut destulă lumină, ca să poată fi numită zi. Apoi, santinelele s-au împăcat din nou: zilele au devenit mai strălucitoare, pentru că erau luminate de amândouă, iar nopţile au fost cuprinse de beznă.

Într-unul din sferturile de zi, când spre Oldorando priveau numai stelele, iar frigul şi întunericul erau puternice, a murit bătrânul conducător Wall Ein Den; s-a dus în lumea de dedesubt, ca să devină el însuşi un gossie şi să coboare la bolovanul originar.

S-a mai încheiat un an, apoi un altul. O generaţie a crescut, o alta a îmbătrânit. Încetul cu încetul, sub conducerea paşnică a lui Dresyl, numărul oamenilor a crescut, în vreme ce Batalix şi Freyr îşi îndeplineau, deasupra capetelor lor, îndatorirea de santinele.

Deşi Batalix avea discul mai mare, Freyr dădea întotdeauna mai multă lumină şi căldură. Batalix era o santinelă bătrână, iar Freyr era tânăr şi pofticios. De la o generaţie la alta, nici un om nu putea spune cu siguranţă că Freyr se îndrepta spre bărbăţie, dar aşa spuneau legendele. Umanitatea îndura, suferea, sau se bucura de viaţă, trăind cu speranţa că Wutra va fi victorios în lumea de dedesubt şi chiar îl va susţine pe Freyr.

Aceste legende purtau realitatea cu ele, precum bobocul de floare poartă floarea în miezul lui. Deci oamenii ştiau fără să ştie că ştiu.

În ceea ce priveşte animalele şi păsările – încă multe ca număr, deşi puţine ca specii – ele aveau simţurile mai sensibile faţă de fluctuaţiile magnetice ale globului, decât oamenii. Şi ele ştiau, fără să ştie că ştiu. Simţurile le spuneau că se apropia o schimbare ineluctabilă – se ridica de sub pământ, prin şuvoiul de sânge în aer, în stratosferă şi în tot ce era în biosferă.

Deasupra stratosferei, se deplasa o lume mică, de sine stătătoare, construită din metale adunate de pe câmpurile bogate dintre stele. De pe suprafaţa Helliconiei, această lume părea o stea pe cerul nopţii, care călătorea rapid pe deasupra lor.

Era Avernus – Staţia de Observaţii a Pământului.

Sistemul binar al lui Freyr şi însoţitoarei lui, Batalix, era privit îndeaproape de Avernus. Familiile de oameni de pe staţie studiau Helliconia, şi făceau acest lucru de mai bine de unul dintre înceţii Ani Mari ai lui Freyr – sau Steaua A, după cum era cunoscută pe staţie.

Helliconia suscita un interes deosebit pentru oamenii de pe Pământ. Ea se rotea în jurul lui Batalix – Steaua B, după cum era cunoscută de staţie. Dar planeta începea să se înscrie pe latura mai apropiată de soare a orbitei. Era aproape de şase sute de ori mai departe de Freyr, faţă de cum era Pământul de soarele său. Dar distanţa se diminua cu fiecare săptămână.

Planeta trecuse de câteva secole peste apastron, cea mai rece parte a orbitei sale. Acum, cei de pe coridoarele Staţiei de Observaţie,

aveau o nouă bază de studiu; *toţi puteau vedea că gradienţii de temperatură creşteau continuu*.

4. Gradienţii favorabili de temperatură

Copiii îşi urmează sau nu părinţii. Laintal Ay a crescut cunoscând-o pe mama lui ca pe o femeie liniştită, care stătea în aceeaşi stare, de retragere studioasă, ca mama şi tatăl ei. Dar Loilanun nu se comportase întotdeauna aşa, nu înainte de a fi înfrântă în viaţă.

În adolescenţă, respinsese tutela blândă a lui Loil Bry şi a Micului Yuli. Ţipa la ei pentru că ura atmosfera închisă a camerei lor pe care, pe măsură ce îmbătrâneau, refuzau din ce în ce mai mult s-o părăsească. După o ceartă violentă, i-a părăsit şi a plecat să trăiască într-un alt turn, cu rudele sale.

Era mult de lucru. Loilanun a început să-i ajute la măcinat şi argăsit. În timp ce făcea o pereche de încălţări de vânătoare, l-a întâlnit pe viitorul lor luptător şi s-a îndrăgostit de el. Nici nu ajunsese la vârsta pubertăţii. În nopţile strălucitoare, când nimeni nu putea dormi, îi însoţea pe vânători. Lumea din jurul ei i-a părut de o frumuseţe uimitoare, mai ales că o vedea pentru prima oară. Aşa a devenit ea femeia vânătorului. Ar fi murit pentru el.

În Oldorando, punctele de vedere se schimbau. Vânătorul a luat-o pe Loilanun cu el la vânătoare de cerbi. Cândva, Dresyl nu ar fi permis unei femei să meargă cu ei, dar poruncile lui deveneau din ce în ce mai nesigure pe măsură ce îmbătrânea. Odată, într-un defileu îngust, vânătorii de cerbi au întâlnit un stungebag. Sub ochii lui Loilanun, bărbatul ei a fost doborât şi străpuns de unul din coarnele creaturii. A murit înainte de a putea fi salvat.

Cu inima frântă, Loilanun s-a întors la părinţii ei. Ei au primit-o înapoi, mângâind-o şi învăluind-o cu dragostea lor în vremea aceea, pe când stătea între umbrele mirositoare din casa părinţilor ei, viaţa a început să se mişte în pântecele lui Loilanun. Concepuse. Şi-a amintit bucuria acelei zile, când i-a venit sorocul şi a dat naştere unui fiu. L-a numit Laintal Ay. Părinţii ei l-au acceptat şi pe el, înconjurându-l cu liniştea lor. Era primăvara Anului 13 după Unire, sau 31 după vechiul calendar al Anilor Stăpânitori.

— Va creşte într-o lume mai bună, i-a spus Loil Bry fiicei ei, privind copilaşul cu ochi strălucitori. Istoria spune că va veni o vreme când rajabaralii se vor deschide şi aerul va fi încălzit cu căldura pământului. Hrana va fi din belşug, zăpada va dispărea şi oamenii vor

umbla goi unul în faţa celuilalt. Ce mai tânjeam eu după vremurile astea, când eram mică. Poate Laintal Ay le va vedea. Ce aş mai fi vrut să fiu o fetiţă. Fetele văd şi simt mai multe decât băieţii.

Copilului îi plăcea să privească prin fereastra de porţelan a bunicii. Era unică în Oldorando, deşi micul Yuli spunea că fuseseră mai multe cândva, dar se spărseseră. An după an, bunicii lui Laintal Ay îşi ridicaseră privirea din documentele vechi, ca să privească cum fereastra devine roz, portocalie şi roşietică la asfinţit, după cum Freyr sau Batalix coborau, dispărând într-o baie de foc. Culorile piereau când noaptea întuneca porţelanul.

Pe vremuri, childrimii veneau şi băteau din aripi deasupra turnurilor din Oldorando. Childrimii erau aceleaşi apariţii pe care le văzuse primul Yuli, când se luptase să traverseze cu tatăl lui ţinuturile sălbatice.

Childrimii veneau numai noaptea. Scânteind ca nişte semne zburau în cerc, dincolo de fereastra din porţelan, bătând dintr-o singură aripă. Era aripă? Când oamenii alergau afară, să-i privească, liniile lor de contur erau neclare, confuze.

Childrimii le provocau gânduri confuze şi ciudate oamenilor. Yuli şi Loil Bry stăteau întinşi pe covoarele şi pieile lor şi simţeau că toate gândurile prindeau viaţă în mintea lor, în acelaşi timp. Vedeau scene pe care le uitaseră şi scene pe care nu le văzuseră niciodată. Loil Bry plângea adesea şi îşi acoperea ochii cu mâinile. Spunea că era ca şi când ar fi comunicat cu o duzină de fessupi în acelaşi timp. După ce plecau childrimii, îşi dorea mult să aibă încă o dată experienţa acelor viziuni ciudate, dar odată cu plecarea childrimilor, nu-şi mai putea aminti de ele; frumuseţea lor tulburătoare dispărea ca un parfum.

Childrimii zburau mai departe. Nici un om nu putea spune de ce veneau, sau unde plecau.

Habitatul lor era troposfera superioară. Din când în când, atmosfera încărcată de electricitate statică îi forţa să coboare aproape de suprafaţa planetei. Curenţii neuronali din creierul oamenilor şi animalelor îi atrăgea pentru scurt timp, făcându-i să se oprească şi să se rotească, ca şi când ar fi fost creaturi inteligente. Apoi se ridicau în văzduh şi dispăreau. În funcţie de schimbările locale ale furtunii magnetice care traversa sistemul helliconian, childrimii puteau naviga în orice direcţie, pe orizontală şi verticală, purtaţi de fluxul magnetic, circulând fără a avea nevoie de percepţii sau de odihnă.

Totuşi, nu zburau veşnic. Pentru că entităţile electrice pe care fiinţele umane le numeau childrimi, nu se puteau schimba. Deci nimic nu era mai vulnerabil faţă de schimbare, ca ei.

Temperatura de pe continentul tropical, Campannlat, varia foarte mult. Într-o zi blândă de primăvară, în timp ce Loilanun se juca cu fiul ei, temperatura solului din Oldorando s-a ridicat câteva grade deasupra lui zero. La numai câteva mile spre nord, lângă lacul Dorzin, puteau fi zece grade spre îngheţ. Vara, când santinelele lucrau ziua şi noaptea, nu mai îngheţa nimic.

În Nktryhk, la trei mii de mile de Oldorando, temperaturile zilnice prezentau variaţii mari, de la minus douăsprezece grade la

minus o sută cinci zeci de grade, aproximativ temperatura la care se lichefiază kryptonul.

Transformarea a însemnat, la început, ceea ce se poate numi Schimbare latentă. Apoi efectele au fost rapide, pe măsură ce gradienţii de temperatură din atmosfera superioară au reacţionat la mărirea radiaţiilor dinspre Freyr. Procesul era constant, cuantic. Într-una dintre situaţii, *Avernus* a înregistrat o creştere de temperatură cu douăsprezece grade, la o altitudine ecuatorială de 16,6 mile, în decursul unei ore.

Odată cu această încălzire, a crescut puternic şi circulaţia stratosferică, iar planeta a fost înconjurată de furtuni. Deasupra Nktriyhk-ului au fost observaţi curenţi puternici de aer care se deplasau cu o viteză excesivă, de 275 de mile pe oră.

Dintr-o dată, childrimii nu au mai existat.

Începuturile a ceea ce urma să însemne pentru omenire şi animale renaştere, a constituit dezastrul childrimilor. Condiţiile care îi creaseră s-au dizolvat până anul următor. Vârtejurile de praf piezo-electric şi particulele încărcate au fost prea fragile ca să supravieţuiască unui sistem mai dinamic. S-au dus, lăsând în urmă şiruri de scântei, în aerul rarefiat de sus. Scânteile au pierit curând.

Yuli şi Loil Bry au aşteptat în van childrimii. Laintal Ay a şi uitat că-i văzuse vreodată.

Grupurile de phagori ieşeau în evidenţă pe fundalul cerului verzui, culoare obişnuită la altitudinea aceea unde santinelele – când nu erau acoperite de nori – îşi treceau razele prin cristale de gheaţă. Phagorii, stallunii, cât şi gilloţii trăiau în ţinuturile lor, populate de fiinţe cu aspect neuman. Mulţi aveau păsări, care stăteau cocoţate pe umerii lor, sau zburau pe deasupra lor. Păsările şi phagorii erau albi, pământul era alb sau maro, sau de un negru uscat, iar cerul de dincolo de ei era verde pal. Vietăţile se aliniaseră perpendicular pe direcţia Gheţarului Hhryggt.

Cursul gheţarului era împărţit în două de un masiv de stâncă plutonică ce, ca un castel infernal, rezistase secolelor de asediu. Masivul avea pereţii zdreliţi, dar supravieţuise, îndreptându-şi turnurile spre cer. Vârful de pe care căzuse râul de gheaţă, devenise un platou acoperit de ferigă. Acolo stătea conducătorul ancipital, imobil, privind cum se adunau cohortele cruciadei lui.

Erau luptători care aparţineau kzahhnilor din Hrastyprt, primii care hotărâseră să aducă moartea asupra Fiilor lui Freyr, ce trăiau în câmpiile îndepărtate. Tânărul kzahhn, Hrr-Brahl Yprt, urma să conducă cruciada. Stră-stabunul lui, marele kzahhn Hrr-Tryhk Hrast, fusese distrus de acei Fii de departe. Legiunile vor porni acum spre răzbunare.

Sub conducerea lui Hrr-Brahl Yprt, kzahhnii prosperaseră, recăpătându-şi forţa pierdută când Freyr arsese lumea. Atât forţa numerică, cât şi hotărârea de a se răzbuna l-a îndemnat să înceapă această migrare, la scară incredibilă.

Setea de răzbunare vibra în rândurile lor, iar gradienţii favorabili de temperatură din stratosferă îi îndemnau la acţiune. Mesajul de căldură a înfiorat gheţarul de 500 de mile lungime, întins

de pe platoul înaltului Nktryhk, până la văile erodate din răsăritul câmpiei Oldorando-ului, ispitind ancipitalii să iasă din adăposturile si crevasele lui.

Hrr-Brahl Yprt aştepta nemişcat. A auzit şi el mesajul de căldură trecând prin octava lui de aer.

Precursorul acestei majore schimbări de o clipă, a activat şi alte forme de viaţă din regiune, forme pe care phagorii le vânau pentru proteine.

Triburile protognostice, numite Madis trăiau şi în ţinuturile presărate cu bolovani ale gheţarilor. Sfrijiţi, subnutriţi, au început să-şi reia şi ei obiceiurile nomade. Înaintea lor, mânau caprele şi arangii, patrupede care trăiau cu licheni şi păduchi de stâncă. Madişii plecaseră să caute noi păşuni, la altitudini mai joase, dar nu şi-au continuat călătoria înainte de plecarea expediţiei phagorilor de pe platou.

Tânărul Hrr-Brahl Yprt a urlat ordinul de încălecare. Doar ofiţerii superiori aveau kaidaw, pentru călărit. Aceşti armăsari roşii-ruginii au fost încălecaţi de îndată ce a venit ordinul, ofiţerii aşezându-se în spatele cocoaşelor animalelor.

Era spre sfârşitul Anului 13, după modestul calendar al lui Loil Bry. După calendarul ancipital, era Răsucirea Aerului, sau Anul 353, după Mica Apoteoză a Marelui An 5634000, De La Catastrofă. După un calendar mai modern, era sfârşitul anului 433.

Pe atunci, Laintal Ay era un copil, legănat pe genunchi de mama lui văduvă. Dar va veni şi vremea când va trebui să înfrunte forţa expediţiei lui Hrr-Brahl Yprt.

Lângă un kaidaw stătea un creaght, un phagor tânăr, care purta semeţ stindardul.

Hrr-Brahl Yprt era înalt şi bine făcut şi cântărea cu încă o jumătate în plus faţă de ceilalţi. Picioarele lui cheratinoase, cu trei degete, porneau de la baza coastelor lui groase, tendoanele masive şi pieptul lui fiind mai lat decât al oricărui om. Capul, între umerii puternici, era remarcabil. Era lung, îngust, osos, cu margini proeminente deasupra ochilor, adăpostiţi de gene lungi, pe care strălucea gheaţa, ceea ce făcea ca ochii lui să aibă o privire directă şi autoritară. Coarnele lui, aşezate în spatele urechilor, se curbau în faţă, înainte de a se întoarce în sus, urmărind linia capului. Aveau vâne gri, arătând de parcă ar fi fost din marmură, iar marginile lor erau ascuţite, constituind o armă mortală. Acestea erau folosite numai în lupta cu alţi phagori, niciodată împotriva altor specii.

Vârfurile lor nu trebuiau niciodată pătate de sângele roşu al unui Fiu al lui Freyr.

Botul proeminent al lui Hrr-Brahl Yprt era negru, în spatele arcadelor nărilor lui, aşa cum fusese şi botul bunicului stallun. Îi accentua puterea autorităţii din privire. Degaja un aer poruncitor, feroce, întărit de fiecare mişcare pe care o făcea. Făurarii de arme îi lucraseră o coroană pentru această expediţie.

Coroana, împodobită cu un model de fleur-de lys, era lăsată pe nasul lung al tânărului kzahhn, şi se curba la baza coarnelor lui, dând

la iveală două coarne ascuţite, din fier, care ieşeau în lături.

Când ameninţa un subordonat, kzahhnul îşi cuta buza de sus, lăsând vederii cele două linii longitudinale de dinţi tociţi, flancaţi de incisivi lungi.

Trupul lui era echipat cu armură: o jachetă fără mâneci, din piele tare de kaidaw, cu trei cape şi o curea, care se lăţea pe talia lui, devenind un fel de sac de piele, acoperit cu blană, ce îi proteja organele genitale, care se legănau sub părul aspru al pelvisului.

Kaidaw-ul lui se numea Rukk-Ggrl. După ce a încălecat pe Rukk-Ggrl, tânărul kzahhn a ridicat mâna. Un sclav uman a sunat dintr-un corn tăiat de la un stungebag, care devenise un imens instrument muzical, încovoiat. Diaphonia lui avea ecou peste deşertul cenuşiu.

După această strigare jalnică, dintr-o peşteră a masivului plutonian, au mai apărut şi alţi sclavi, purtând între ei totemurile reprezentând chipurile tatălui lui Hrr-Brahl Yprt şi al străbunicului stallun. Străbunicul fusese transformat aproape în întregime în keratin.

Aceşti purtători iluştrii erau la capătul puterilor şi se prăbuşeau încet spre vârtejul final al non-fiinţei. Această notabilă diminuare a procesului de viaţă îi făcuse să piardă din înălţime.

Kzahhnii erau răspândiţi, cât vedeai cu ochii, de-a lungul şi de-a latul pământului îngheţat. Mulţi dintre ei stăteau pe crestele din apropiere, sau pe malurile presărate cu pietre, ale căror contururi erau umbrite de norii strălucitori care se adunau deasupra lor. Unii se sprijineau în suliţe, păsările lor uriaşe zburând deasupra capetelor lor. Toate lucrurile şi vietăţile din jur erau la fel de imobile ca şi ei. Din când în când, se mai auzea plesnetul vreunei urechi, fapt care dovedea că sunt încă vii. La apariţia totemurilor, atât masculii cât şi femelele prezente au fost străbătuţi de un fior. Şi-au schimbat poziţiile şi şi-au îndreptat privirile spre conducător.

Chipurile-totem i-au fost prezentate kzahhn-ului, sclavii umani îngenunchind în faţa lui. Hrr-Brahl Yprt a descălecat şi s-a aşezat între strămoşii lui. După ce s-a înclinat, şi-a îngropat faţa cu umilinţă în părul roşcovan de pe coastele lui Rukk-Ggrl. Ca în transă, a chemat spiritele tatălui şi bunicului sallun.

Spiritele au venit. Erau nişte siluete mici, cu mustăţi, nu mai înalte decât nişte iepuri de zăpadă. Au scos nişte scâncete, în semn de salut şi au făcut un lucru pe care nu-l făcuseră niciodată în viaţa adevărată: au alergat pe toate cele patru picioare.

— Ooo, purtătorii mei sacri, care vă integraţi acum cu pământul, a strigat tânărul kzahhn, în limba groasă a neamului lor, voi merge până şi în cer, în cele din urmă, ca să-l răzbun pe cel care ar trebui să stea acum între voi, valorosul meu bunic stallun, Marele Kazhhn Hrr-Tryhk Hrast, care a fost ucis de Fiii lui Freyr, cei fără blană. Ne aşteaptă ani mulţi de încercări grele: întăriţi-mi braţul, preveniţi-ne de pericol, ţineţi-ne coarnele sus.

Străbunicul stallun părea să se afle înăuntrul lui Rukk-Ggrl. Imaginea cheratinoasă a spus:

— Du-te, ţine coarnele sus şi aminteşte-ţi duşmăniile. Fereşte-te de prietenia cu Fiii lui Freyr.

Această remarcă a fost inutilă pentru Hrr-Brahl Yprt. El nici nu considera posibil că va putea simţi altceva în afară de ură pentru duşmanul tradiţional. Cei plecaţi, nu erau întotdeauna mai înţelepţi decât cei rămaşi la aer.

Imaginea cheratinoasă a tatălui lui era mai mare decât aceea a străbunicului stallun, de vreme ce îşi pierduse forţele de curând. Imaginea s-a înclinat în faţa fiului său şi a vorbit, schiţând o serie de imagini.

Hrr-Anggl Hhrot i-a arătat fiului său o imagine pe care tânărul kzahhn a înţeles-o numai în parte. Pentru un om, ar fi fost incomprehensibilă. Totuşi, era o imagine care condiţiona apropierea lor de viaţă.

Un organ activ, pompând din răsputeri, se extindea şi se contracta. Era format din trei părţi, fiecare semănând cu un pumn de om, ţinut strâns. Părţile erau interdependente şi de diferite culori. O parte cenuşie era lumea cunoscută, alta era Batalix, de un alb strălucitor, iar a treia, de un negru topit; era Freyr. Când Freyr a pulsat şi s-a mărit, celelalte părţi au tremurat; când s-a mărit Batalix, s-a întâmplat la fel cu lumea cunoscută. Acest organ activ era înconjurat de aburi. Prin aburi, treceau fire galbene – octavele de aer. Octavele de aer au fâlfâit, ca şi când ar fi zburat de la Freyr; cu toate acestea, s-au ondulat în jurul lui de câteva ori. Partea lui Freyr a scos în afară exopoditele negre, care se întindeau spre octavele de aer şi le atrăgeau mai aproape de lumea cunoscută. A spumegat. A crescut.

Aceste imagini îi erau familiare tânărului kzahhn şi aveau intenţia de a-l încuraja, înainte de a porni. El a mai înţeles şi avertizarea din imagine; că octavele de aer pe care va trebui să le urmărească această expediţie, deveneau haotice şi simţul perfect de orientare pe care îl posedau el şi neamul lui, va fi tulburat. Expediţia va înainta încet, făcând multe ocoluri, care puteau să dureze chiar ani.

Cu un nod în gât, tânărul a mulţumit imaginii cheratinoase.

Hrr-Anggl Hhrot i-a mai dezvăluit şi alte imagini. Acestea aveau parfumul lucrurilor vechi. Erau extrase dintr-o fântână a amintirilor, din vremurile eroice când Freyr era neglijabil. Imaginile reprezentau o mulţime de fantasme, de predecesori cheratinoşi.

Hrr-Anggl Hhrot i-a arătat ce s-ar întâmpla dacă răsucelile din aer s-ar apropia de numărul de degete de la picioare şi de la mâini ale unui stallun, exemplificând pe organul triplu. Încet, Freyr, de un negru topit, s-ar ascunde în spatele lui Batalix. S-ar comporta aşa de douăzeci de ori, în răsuceli de aer succesive. Era un paradox înspăimântător; pentru că deşi partea lui Freyr era mai mare, tot se putea ascunde în spatele părţii tremurătoare a lui Batalix. Cele douăzeci de ascunzători marcau începutul perioadei de dominare crudă a Fiilor lui Freyr. De la a douăzecea ascunzătoare încolo, naţiunile ancipitale vor cădea, răpuse de puterea Fiilor lui Freyr.

Aceasta era avertizarea, dar conţinea şi speranţă.

Ignoranţii vor fi înspăimântaţi de ascunzătorile fui Freyr. A treia ascunzătoare îi va demoraliza cel mai mult. Acela era momentul când trebuia să-i lovească, acela era momentul în care trebuia să sosească lângă zidurile oraşului unde fusese distrus Marele Kzahnn,

Hrr-Tryhk Hrast. Aceea era vremea răzbunării, vremea ca ei să ardă şi să ucidă.

— Amintiţi-vă, a mai spus Hrr-Anggl Hhrot. Fiţi viteji. Ţineţi coarnele sus. Războiul a început!

Hrr-Brahl Yprt se comporta ca şi când ar fi primit acest fluviu de înţelepciune pentru prima oară. De fapt, îl primise de mai multe ori. Erau mereu aceleaşi poveţe. Toţi membrii clanului care aveau strămoşi pieriţi primiseră acelaşi mesaj, chiar de mai multe ori, în sferturi precedent. Imaginile pe care aceştia le transmiteau veneau din lumea celor morţi demult. Erau neconvertibile.

Toate hotărârile clanului erau rezultatul unor astfel de curgeri de înţelepciune, de la strămoşii cheratinoşi. Cei care clădiseră trecutul îi depăşeau ca număr pe cei vii. Bătrânii eroi trăiseră într-o perioadă eroică, când Freyr îşi topise forţele.

Tânărul kzahhn a ieşit din momentul de transă. Cei din jur au fluturat din urechi. Păsările de deasupra au rămas nemişcate. Sclavii au suflat din nou în corn, iar totemurile, ca nişte păpuşi, au fost duse în peştera lor.

Era timpul să pornească.

Hrr-Brahl Yprt s-a aruncat în şaua înaltă a lui Rukk-Ggrl. Mişcarea a clintit-o din loc pe Zzhrrk, mierla lui albă. Ea s-a rotit în aer, apoi s-a aşezat din nou pe umărul lui. Mulţi îşi aveau mierlele lor. Cârâitul aspru al mierlei era dulce pentru urechea phagorului, păsările jucând un rol important în apărarea phagorilor de căpuşele care le infectau trupurile.

Această căpuşe era o creatură neînsemnată, dar forma o legătură vitală în structura ecologică complexă a lumii, o legătură de neînfrânt între duşmanii de moarte.

În timp ce tânărul kzahhn comunica cu strămoşii lui, deasupra peisajului înzăpezit s-au adunat nori cenuşii. Lumina era reflectată în toate direcţiile, între cer şi pământ. În această lumină difuză, sub care nu existau umbre şi tot ce era viu devenea spectru, fiinţele umane s-ar fi simţit pierdute. Nu exista orizont. Totul era de un gri perlat.

Această albeaţă nu însemna nimic pentru armata ancipitală, care avea de urmat octavele de aer. Acum, că ceremonia de comunicare se terminase, slujitorii, care mergeau pe jos, au trecut cei patru ponei-kaidaw, prin această albeaţă. Cocoaşele animalelor abia se mai zăreau, blana lor fiind încă umedă. Poneii erau fillockii kzahhn-ului. Fiecare fillock purta pene de vultur, sau flori de stâncă papiliforme, împletite în părul lor roşu. Acest quartet de tinere frumuseţi fusese ales de clan ca să îi ţină companie kzahhnului Hrr-Brahl Yprt în timpul expediţiei.

O briză rece, de patruzeci de grade sub zero, sufla de pe înălţimile îngheţate dinspre răsărit şi înfoia straiele doamnelor ancipitale. Dincolo de aceste straie, se afla blana groasă, de phagor, aproape impenetrabilă, cu excepţia momentelor când era muiată în apă.

Briza a tulburat norii. Ca şi când ar fi fost ridicat storul la o fereastră, mulţimea de phagori, precum şi peisajul dimprejur, au

început să capete forme. A ieşit la iveală şi grupul de pinteni, zidurile Hhryggt-ului, din spatele lor şi cele patru pilolocki, care la început păreau palide, ca nişte fantome. Albeaţa s-a risipit. În faţă, trecătorile sumbre au devenit vizibile. Ele îi vor conduce la locul destinului lor, cu zece mii de metri mai aproape de nivelul mării.

Stindardul Hrastyprt a fost ridicat.

Tânărul kzahhn a ridicat o mână şi apoi a îndreptat-o înainte. Şi-a înfipt ghearele de la picioare, în coastele lui Rukk-Ggrl. Fiara a ridicat capul cu coarne şi a trecut peste feriga fragilă. Mulţimea a pornit încet, mişcându-se clătinat şi nefiresc. Ardezia a crăpat şi gheaţa a răsunat. Mierlele au pornit în zbor, plutind pe curenţii de aer.

Expediţia începuse.

Vor intra în acţiune, aşa cum prevăzuseră imaginile ancestrale, când Batalix se va ascunde după Freyr pentru a treia oară. Atunci armata kzahhn-ului va lovi Fiii lui Freyr, care trăiau în oraşul acela blestemat, unde fusese ucis nobilul bunic stallun al lui Hrr-Brahl Yprt. Acel mare şi bătrân kzahhn fusese forţat să sară din vârful unui turn, la poalele căruia să-şi găsească moartea. Răzbunarea pornise; oraşul va fi şters de pe faţa planetei.

Poate că nu era de mirare că micul Laintal Ay plângea pe genunchii mamei lui.

An de an, expediţia a înaintat. Locuitorii Oldorando-ului habar nu aveau de acea nemesie îndepărtată. Ei munceau, trudind pentru propria lor istorie.

Dresyl nu mai era un conducător energic, precum fusese. Stătea din ce în ce mai mult în oraş şi se agita cu detaliile de organizare, care merseseră bine până să se amestece el. Fiii lui vânau în locul lui.

Mirosul schimbării îi neliniştea pe toţi. Tinerii din trupele făurarilor doreau să plece, să se apuce din nou de vânătoare şi de negustorie. Tinerii vânători nu mai ascultau de nimeni. Dresyl avea deja un vânător sub comanda lui, care avea o fiică naturală, de la soţia unui bărbat, mai în vârstă. Acest comportament devenea din ce în ce mai comun şi, odată cu el, apăreau şi certurile.

— Noi ne comportam mai bine când eram eu tânăr, i s-a plâns Dresyl lui Aoz Roon, uitând de aventurile tinereţii lui. Nu mai rămâne decât să ne omorâm unii pe alţii, ca sălbaticii din Quzint.

Dresyl nu se putea hotărî dacă să încerce să-l zdrobească pe Aoz Roon, sau să-l facă să se conformeze, prin apreciere şi respect. A înclinat spre a doua variantă, pentru că Aoz Roon devenea din ce în ce mai renumit ca vânător viclean, dar aceste lucruri îl mâniau pe Nahkri, fiul lui Dresyl, care simţea duşmănie faţă de Aoz Roon, din motive cunoscute numai de tânăr.

Spre sfârşitul anului şaisprezece după Unire, Dly Hoin, soţia nesatisfăcătoare a lui Dresyl, s-a îmbolnăvit şi a murit. Părintele Bondorlonganon a venit şi a îngropat-o, aşezând-o pe o parte, în octava ei de pământ. După ce a plecat ea, în viaţa lui Dresyl a rămas un gol; atunci a simţit pentru prima oară că o iubea. De atunci, inima lui a fost stăpânită de amărăciune.

În ciuda vârstei, a învăţat arta comunicării cu părinţii şi a ajuns la nivelul pauk, pentru a putea vorbi din nou cu Dly Hoin, care plecase. A întâlnit gossieul ei, umblând în lumea de dedesubt. L-a mustrat pentru lipsa lui de dragoste, pentru irosirea vieţii lor, pentru că avea un temperament rece şi pentru multe alte lucruri, care îi întristau sufletul. El a fugit de ocările ei şi de atunci a fost un om mai tăcut.

Uneori vorbea cu Laintal Ay. Băiatul era mai iute la minte decât Nahkri, sau Klils, dar Dresyl a rămas departe de bătrânul lui vărfrate, Micul Yuli, pe care îl invidia acum. Yuli avea o femeie în viaţă, pe care s-o iubească şi s-o facă fericită.

Yuli şi Loil Bry şi-au continuat traiul în turnul lor şi au încercat, să nu ia în seamă părul cărunt. Loilanun era cu ochii pe Laintal Ay, supraveghindu-l, pe măsură ce acesta descoperea plăcerile grosolane ale noii generaţii.

Departe, sub Quzint, trăia, o sectă religioasă numită Primitorii. Primul Yuli îi zărise cândva.

Aflată în siguranţă, într-o peşteră gigantică, încălzită de căldura interioară, secta era insensibilă la gradienţii de temperatură din atmosfera superioară. Ei menţineau o legătură clandestină cu Pannovalul. Din spaţiul în care locuiau Primitorii, a venit o schimbare care, în felul ei, era la fel de importantă ca şi schimbarea gradienţilor de temperatură.

Deşi percepţia persevera în greşeală, conţinea frumuseţe pentru minţile rigide ale Primitorilor şi părea să posede adevărul care merge mână în mână cu frumuseţea.

Primitorii, bărbaţi şi femei, purtau un veşmânt, numit charfral, cu ornamente complicate, care îi acoperea de la bărbie până la pământ. În profil, avea înfăţişarea unei flori pe jumătate deschise şi întoarsă invers. Altceva nu mai aveau nimic pe ei.

Charfral putea fi privit ca o emblemă a gândirii Primitorilor. Mijloacele lor de înţelegere fuseseră codificate, de la o generaţie la alta, iar ramificaţiile religiei lor erau multiple. Erau atât lascivi, cât şi puritani în acelaşi timp. Fiecare stratificare represivă a religiei lor conţinea paradoxuri şi dusese la o formă neurotică de hedonism.

Credinţa în Marele Akha nu era incompatibilă cu desfrâul organizat, datorită unui motiv de bază: Marele Akha nu acorda nici o atenţie omenirii. Se lupta cu lumina distructivă a lui Wutra, iar acest lucru servea intereselor omenirii; dar nu pentru omenire lupta Akha, ci pentru el însuşi. Nu avea importanţă ce făcea omenirea. Etica eudemonismului apărea din lipsa de putere a omului.

La mult timp după moartea lui, profetul Naba schimbase toate acestea. Cuvintele lui Naba pătrunseseră ca printr-un filtru, din Pannoval în peşteră. Profetul a promis că dacă bărbaţii şi femeile depuneau jurământ împotriva concupiscenţei şi nu mai stăteau, fără discriminare, unul cu celălalt, încât nimeni nu ştia cine îi este tată, atunci însuşi Marele Părinte, Akha, s-ar fi ocupat de ei. Le-ar fi permis să participe, ca războinici, în războiul împotriva lui Wutra, iar războiul s-ar fi apropiat de sfârşit. Omenirea – aceasta era esenţa mesajului lui Naba – era lipsită de putere numai pentru că aşa dorea să fie.

Dar omenirea nu era lipsită de putere. Pentru Primitorii îngropaţi, mesajul era persuasiv. N-ar fi putut fi niciodată aşa de persuasiv în Holies, la Pannoval; acolo oamenii consideraseră întotdeauna firesc faptul că omenirea putea reacţiona.

În decursul a numai un an, Primitorii şi-au schimbat felul de a fi. Vechea codificare rigidă a fost îndreptată spre o virtute restrictivă, în numele zeului de piatră. Toţi cei care nu s-au putut conforma noii realităţi, au fost executaţi cu sabia, sau au fugit, înainte ca sabia să cadă.

În fierbinţeala şi dialectica revoluţiei, Primitorii nu au găsit motive destule ca să se convertească.

Călătoria-pentru-Credinţă a lui Naba, în Akha, fusese începută. Prin cele o sută de mile de coridoare subterane, Călătoria-pentru Credinţă a pornit să împrăştie mesajul. Şi prima oprire în drum a fost Pannovalul.

Pannovalui era indiferent la cuvântul de întoarcere al profetului său, care fusese executat şi uitat de multă vreme, opunându-se cu frenezie invaziei fanaticilor. Miliţiile şi-au pregătit forţele şi au intrat în luptă. Dar fanaticii erau pregătiţi să se bată. Nu doreau nimic mai mult decât să moară pentru cauză, iar dacă odată cu ei mureau şi alţii, era cu atât mai bine. Gossiile lor, strigând pe octavele de pământ, i-au îndemnat să cucerească. Ei înşişi s-au aruncat înainte. Miliţiile şi-au dat toată silinţa, pe parcursul unei zile întregi şi sângeroase. Apoi s-au întors şi au fugit.

Deci, Pannovalul s-a închinat mesajului de putere şi noului regim. Au făcut repede charfralii, anume pentru a fi arse. Cei care nu s-au conformat, au fugit, sau au fost ucişi.

Cei care au fugit, şi-au croit drum spre lumina lui Wutra, spre câmpiile veşnice din nord. S-au dus acolo, la vremea când zăpada dispărea, ierburile creşteau, cele două santinele vegheau mai bine cerurile, Wutra însuşi fiind mai puţin sălbatic. Au supravieţuit.

An de an, s-au împrăştiat spre nord, în căutarea hranei şi a unui ţinut adăpostit. Aşa au ajuns de-a lungul râului Lasval, la est de marile câmpii. Alţii au mânat mai departe turmele migratoare de yelki şi gunnadu şi s-au îndreptat spre istmul Chalce.

În acelaşi timp, temperatura care se ameliora a provocat agitaţie în rândurile popoarelor de pe continentul rece, Sibornal. Valuri, valuri de colonizatori prăpădiţi s-au mutat spre sud, mai jos de istmul Chalce, în Campannlat.

Într-o zi, când Freyr domnea singur pe cer, tribul cel mai nordic de Pannoval a întâlnit partea cea mai de sud a exodului din Sibornal. Ce s-a întâmplat atunci, se mai întâmplase de multe ori înainte – şi era sortit să se întâmple din nou.

Wutra şi Akha vor avea grijă de asta.

Aceasta era starea lumii, când a murit Micul Yuli.

Neguţătorii de sare din Quzint au sosit la Oldorando cu veşti despre evenimente năvalnice şi bizare. Când au sosit, Yuli – destul de bătrân acum – s-a grăbit să coboare la ei şi să-i vadă, dar a alunecat pe trepte şi şi-a rupt piciorul. Peste o săptămână, omul sfânt din Borlien a

trecut pe la ei şi Laintal Ay s-a bucurat de câinele lui cioplit, cu maxilarul mobil.

Se încheiase o epocă. Domnia lui Nahkri şi Klils urma să înceapă.

5. Apusul dublu

Nahkri şi Klils erau într-una din încăperile turnului, unde trebuiau să sorteze piei de cerb. Numai că, în loc să facă treabă, se uitau pe fereastră şi clătinau din capete la ce vedeau.

— Nu-mi vine să cred, a spus Nahkri.

— Nici mie nu-mi vine să cred, a spus Klils. Pur şi simplu, nu-mi vine să cred. A râs până când fratele lui l-a lovit în spate.

Priveau o siluetă înaltă, în vârstă, care alerga nebuneşte pe malurile râului Voral. Turnurile din apropiere o acopereau când trecea prin dreptul lor, apoi silueta se vedea din nou. Mâinile şi braţele ei slabe parcă zburau. S-a oprit o dată, a luat o mână de noroi, s-a spoit pe cap şi pe faţă, apoi a luat-o la goană, în galop.

— A înnebunit, a spus Nahkri, mângâindu-şi perciunii cu plăcere.

— Chiar mai rău decât atât, dacă vrei să ştii părerea mea. Şi-a luat câmpii.

În urma siluetei, alerga o altă siluetă, mai sobră, a unui băiat care nu mai avea mult până la vârsta bărbăţiei. Laintal Ay îşi urma bunica, având grijă ca aceasta să nu păţească nimic. Ea alerga înaintea lui şi plângea cu hohote. El o urma, posomorât, tăcut şi îndatoritor.

După ce au clătinat din capete, Nahkri şi Klils şi le-au apropiat.

— Nu înţeleg de ce se poartă aşa Loil Bry, a spus Klils. Îţi aminteşti ce ne-a spus părintele?

— Nu.

— Ne-a spus că Loil Bry doar s-a prefăcut că l-a iubit pe unchiul Yuli. El a spus că ea nu l-a iubit deloc.

— Aa, îmi amintesc. Atunci de ce mai menţine aparenţele, acum că el a murit? Nu are nici un sens.

— Vezi, tu, cu toată învăţătura ei, are un plan isteţ. E un şiretlic.

Nahkri s-a aplecat peste trapa deschisă. Femeile munceau jos. A închis uşa, lovind-o cu piciorul şi şi-a întors faţa spre fratele lui mai mic.

— Orice ar face Loil Bry, nu e important. Nimeni nu înţelege ce fac femeile. Lucrul important este că unchiul Yuli a murit şi acum tu şi cu mine vom domni în Embruddock.

Klils l-a privit speriat.

— Loilanun? Şi Laintal Ay?

— E doar un copil.

— Nu pentru multă vreme. Va împlini şapte ani şi va fi un vânător adevărat peste numai două sferturi.

— E destul de mult până atunci. Asta e şansa noastră. Suntem puternici – cel puţin, eu sunt. Oamenii ne vor accepta. Nu vor să-i conducă un copil şi au simţit un dispreţ ascuns pentru bunicul lui, care a stat tot timpul lângă femeia aia nebună. Trebuie să ne gândim ce să le spunem oamenilor, ce să le promitem. Vremurile se schimbă.

— Asta e, Nahkri. Le spunem că vremurile se schimbă.

— Avem nevoie de sprijinul şefilor. Eu mă duc să vorbesc chiar acum cu ei. Ar fi mai bine să stai deoparte, pentru că eu ştiu, din întâmplare, că membrii consiliului te consideră un prost care face probleme. Apoi, mai câştigăm câţiva vânători de frunte, cum ar fi Aoz Roon şi ceilalţi, şi restul lucrurilor se vor rezolva cu timpul.

— Dar Laintal Ay?

Nahkri şi-a lovit fratele.

— Nu mai tot spune asta. O să scăpăm de el, dacă ne face probleme.

Nahkri a chemat adunarea în seara aceea, când prima santinelă a părăsit cerul şi Freyr s-a îndreptat spre amurgul monocromatic.

Grupul plecat la vânătoare, venise acasă. Se întorseseră şi majoritatea neguţătorilor de piei. Nahkri a poruncit să fie închise porţile.

Când mulţimea s-a adunat în piaţă, Nahkri a apărut la baza turnului cel mare. Aruncase un stammel peste pieile de cerb ce îl acopereau, un veşmânt aspru, din lână, roşu şi galben, fără mâneci, ca să-i dea demnitate. Era de înălţime medie şi avea picioare groase. Avea chipul obişnuit şi urechile mari. În mod caracteristic, şi-a împins în faţă maxilarul de jos, dând trăsăturilor lui un aspect de gravitate.

S-a adresat mulţimii într-un mod serios, amintindu-le de marile calităţi ale vechiului triumvirat format din Wall Ein, Dresyl, tatăl lui şi Yuli, unchiul lui. Ei uniseră curajul cu înţelepciunea. Acum, tribul era unit. Vitejia şi înţelepciunea le erau tuturor comune. El va continua tradiţia, dar cu un nou accent, pentru o perioadă nouă. El şi fratele lui vor conduce împreună cu consiliul şi vor da întotdeauna ascultare spuselor oricărui om.

Le-a amintit că atacurile phagorilor erau o ameninţare continuă şi că neguţătorii de sare din Quzint vorbiseră de războaie religioase în Pannoval. Oldorando trebuia să rămână unit, ca puterea lui să continue să crească. Trebuiau făcute eforturi noi. Toţi trebuiau să muncească mai mult. Femeile, şi ele, trebuiau să muncească mai mult.

A fost întrerupt de o voce de femeie:

— Dă-te jos de pe platformă, să mai munceşti şi tu!

Nahkri şi-a pierdut prezenţa de spirit. A rămas cu gura căscată la mulţimea de dedesubt, fără să mai fie în stare să se gândească la un răspuns.

Loilanun a vorbit din mulţime. Laintal Ay stătea lângă ea, cu ochii în pământ. Ea tremura din tot corpul, de mânie şi de teamă.

— Nu ai nici un drept să stai acolo, sus, tu şi beţivul tău de frate! a strigat ea. Eu sunt odrasla lui Yuli, eu sunt fiica lui. Aici stă fiul meu, Laintal Ay, pe care-l ştiţi cu toţii, care va fi bărbat peste două sferturi. Am la fel de multă înţelepciune şi cunoştinţe – culese de la părinţii mei – ca şi un bărbat. Vrei să menţii triumviratul, şi să respecţi povaţa tatălui tău, Dresyl, pe care l-am respectat cu toţii? Atunci cer să conduc împreună cu tine. Şi femeile trebuie să aibă un cuvânt de spus. Eu iubesc familia noastră. Vorbiţi pentru mine, cu toţii, aveţi grijă să-mi obţin drepturile. Când Laintal Ay va împlini vârsta, va conduce în locul meu. Îl voi instrui cum trebuie.

Simţind că-i ard obrajii, Laintal Ay a privit pe sub sprâncenele plecate. Oyre îl privea compătimitor, i-a făcut un semn încurajator.

Câteva femei şi mai puţini bărbaţi au început să strige, dar Nahkri şi-a recăpătat poziţia şi le-a acoperit strigătele.

— Nimeni nu va fi condus de nici o femeie, câtă vreme mă leg eu de acest lucru. Cine a mai auzit de aşa ceva? Loilanun, trebuie să fii la fel de schimbată la minte ca şi mama ta, ca să gândeşti aşa ceva. Ştim cu toţii că ai avut ghinion cu bărbatul tău, care a fost ucis, şi ne pare rău, dar ce spui tu e o prostie.

Toţi oamenii s-au întors şi au privit chipul îmbujorat şi obosit al lui Loilanun. Ea le-a întors privirea, fără să clipească şi a spus:

— Vremurile se schimbă, Nahkri. Este nevoie şi de creier, precum este de forţa muşchilor. Ca să fiu sinceră, mulţi dintre noi nu avem încredere în tine şi în fratele tău nătâng.

Mulţi au murmurat în favoarea lui Loilanun, dar unul dintre vânători, Faralin Ferd, a spus cu duritate:

— Nu mă conduce ea pe mine. Nu e decât o femeie. Mai bine îi suport pe ticăloşii ăştia doi.

La aceasta, mulţi au râs din inimă şi Nahkri a câştigat momentul. Când mulţimea striga de bucurie, Loilanun şi-a croit drum printre ei şi a plecat undeva, să plângă. Laintal Ay a urmat-o şovăitor. Îi părea rău de mama lui, o admira; în harney-ul lui, s-a gândit că era absurd ca o femeie să se aştepte să conducă Oldorando-ul. Nu mai auzise nimeni de aşa ceva vreodată, după cum spusese şi unchiul Nahkri.

Oprindu-se dincolo de mulţime, o femeie numită Shay Tal a venit la el şi l-a atins pe mânecă. Era o prietenă tânără a mamei lui, cu o faţă frumoasă şi o privire ageră, ca de şoim. Ştia că e ciudată şi de treabă, pentru că-i vizitase bunica uneori, să-i aducă pâine.

— Voi veni cu tine, s-o mângâi pe mama ta, dacă nu te superi, a spus Shay Tal. Te-a făcut să te simţi jenat, nu-i aşa? Dar când oamenii vorbesc din inimă, ne fac adesea să ne simţim stingheriţi. Eu o admir pe mama ta, aşa cum i-am admirat şi pe bunicii tăi înţelepţi.

— Da, este vitează. Dar totuşi, oamenii au râs.

Shay Tal l-a privit cu atenţie.

— Da, totuşi au râs, dar o admiră mulţi dintre cei care nu au râs. Le e frică. Celor mai mulţi oameni le este întotdeauna frică. Ţine minte asta. Trebuie să încercăm să-i schimbăm.

Laintal Ay a mers alături de ea, zâmbind dintr-o dată şi chipului ei sever.

Soarta i-a favorizat pe Nahkri şi Klils. În noaptea aceea, a bătut un vânt furios dinspre sud, zbătându-se încontinuu printre turnuri, de parcă ar fi fost Fluierătorul Orelor. A doua zi, cei care prindeau peşte au raportat o supraabundenţă de peşte în râu. Femeile au coborât cu coşurile şi au luat corpurile lucioase. Această abundenţă neaşteptată a fost luată drept semn bun. O mare parte din peşte a fost sărat, dar a fost oprit îndeajuns şi pentru festinul din noaptea aceea, o petrecere la care s-au îmbătat cu vin din orz, pentru a sărbători noua domnie a lui Nahkri şi Klils.

Dar Klils nu avea minte, iar Nahkri nu avea înţelepciune. Şi mai rău decât atât, nici unul nu avea sentimente faţă de ceilalţi oameni. La vânătoare, nu erau mai buni decât nivelul mediu. Se certau adesea pentru ce aveau de făcut şi pentru că erau conştienţi de aceste defecte, într-un fel cam ascuns, beau prea mult şi cu atât se certau mai mult.

Totuşi, norocul a rămas alături de ei. Vremea a continuat să se îmbunătăţească, cerbii erau din plin uneori şi nu i-a mai lovit nici o boala. Invaziile phagorilor au încetat, deşi monştrii erau zăriţi uneori la câteva mile distanţă.

Vieţile celor din Oldorando au fost cuprinse de o monotonie care dădea roade.

Domnia celor doi fraţi nu i-a încântat pe toţi – nu îi încânta pe unii dintre vânători, nu le încânta pe unele dintre femei şi în mod sigur, nu-l încânta pe Laintal Ay.

Printre vânători, se formase un grup de tineri sângeroşi, formând o companie, care a rezistat încercărilor lui Nahkri de a-l împrăştia. Printre aceştia, conducătorul era Aoz Roon Den, care acum era în floarea bărbăţiei. Era solid făcut, cu o expresie francă pe faţă şi putea alerga pe două picioare la fel de repede ca un porc pe patru. Avea o siluetă distinctă; purta blana unui urs negru şi astfel putea fi zărit de la distanţă.

Se luptase cu ursul acela şi-l ucisese. Din mândria faptei lui, cărase animalul de pe dealuri, neajutat, şi-l aruncase înaintea prietenilor săi, în turnul unde locuiau aceştia. După o petrecere cu rathel, îl chemase pe şeful Datnil Skar, ca să jupoaie animalul.

Aoz Roon sosise la turn cu oarecare distincţie. Descindea dintr-un unchi al lui Wall Ein, care fusese conducătorul Brassimip-ului. Acesta era un ţinut vegetal, de o importanţă vitală pentru economia locală; de la el venea hrana pentru scroafele care le dădeau laptele pentru rathel. Dar Aoz Roon a considerat că familia lui era tiranică. S-a revoltat împotriva ei încă de mic şi şi-a stabilit nişa într-un turn îndepărtat, împreună cu prietenii de vârsta lui: Eline Tal, cel vesel, Faralin Ferd, cel destrăbălat şi Tanth Ein, cel constant. Ei au băut în sănătatea prostiei lui Nahkri şi a fratelui lui.

Petrecerile lor, la care beau, erau privite de mulţi ca fiind distinse.

Pe de altă parte, se putea spune că Aoz Roon era distins. Era un bărbat cunoscut pentru curajul lui, într-o societate în care curajul era o monedă comună. În timpul dansului tribal, putea roti în aer roata carului, fără să atingă pământul. Şi el mai credea cu putere şi în unitatea tribului.

Femeile nu au fost împiedicate să-l admire nici măcar de prezenţa lui Oyre, fiica lui naturală. Atenţia lui fusese atrasă de prietena lui Loilanun, Shay Tal, la a cărei frumuseţe unică răspunsese cu căldură; însă, nu-şi dăruise inima nimănui. A prevăzut că într-o zi Nahkri şi Klils vor da peste probleme şi se vor prăbuşi în faţa lor. De când a înţeles – sau a crezut că a înţeles – ce era bine pentru trib, ar fi dorit să-l conducă chiar el, astfel că nu putea lăsa nici o femeie să-i stăpânească inima.

În acest scop, îşi cultiva Aoz Roon tovărăşia cu aceşti oameni şi-i acorda atenţie lui Laintal Ay, încurajând băiatul să fie lângă el la vânătoare, când a împlinit oficial vârsta de mers la vânătoare.

La una din vânătorile de cerbi, spre sud-vestul Oldorando-ului, el şi Laintal Ay au fost despărţiţi de restul grupului, de o bucată de pământ inundat. Au trebuit să ocolească printr-un ţinut dificil, care era presărat cu cilindri mari de rajabarali. Apoi au dat peste un grup de zece neguţători, care stăteau în jurul unui foc de tabără, făcut din iarbă. Erau toropiţi după băutură. Aoz Roon a lichidat doi dintre cei care dormeau, fără ca ceilalţi să apuce să se ridice. El şi Laintal Ay au ieşit repede dintr-un adăpost, ţinând pe faţă cranii de animale şi ţipând. Ceilalţi opt neguţători, care mai rămăseseră, s-au speriat din cauza superstiţiilor. Această întâmplare a fost povestită în Oldorando timp de mulţi ani, ca o mare glumă.

Cei opt au făcut schimb cu armele, grânele şi blănurile şi tot ce au avut la îndemână. Veneau din Borlien, unde oamenii erau priviţi, în mod tradiţional, drept laşi, şi călătoreau de la mările sudului spre Quzintii din nord. Cei mai mulţi dintre ei erau cunoscuţi în Oldorando drept înşelători şi prădători.

Aoz Roon şi Laintai Ay i-au adus să slujească drept sclavi şi au împărţit oamenilor bunurile lor. Ca sclav personal, Aoz Roon a păstrat un tânăr numit Calary, doar puţin mai mare decât Laintal Ay.

Acest episod i-a adus şi mai mult prestigiu lui Aoz Roon. Curând a câştigat poziţia din care îi putea înfrunta pe Nahkri şi Klils. Totuşi, s-a reţinut, după cum era obiceiul lui, pentru a se sfătui cu amicii lui de sânge.

În rândurile făurarilor a crescut neliniştea, din pricina unui tânăr pe nume Dathka, care a încercat să iasă din trupele făuritorilor de metale şi a refuzat să-şi termine perioada îndelungată de ucenicie. A fost dus în faţa fraţilor lui. N-au putut să-l facă să se supună. Dathka a dispărut de sub ken-ul tuturor, timp de două zile. Una dintre femei, a raportat că zăcea legat într-o celulă folosită rareori şi avea vânătăi pe faţă.

La aceasta, Aoz Roon s-a înfăţişat înaintea lui Nahkri şi l-a întrebat dacă Dathka ar putea primi învoirea să se alăture vânătorilor.

— Viaţa vânătorilor nu este uşoară, a spus el. Mai este încă mult vânat, dar terenurile de păşune s-au schimbat deja, din cauza

vremii capricioase pe care o avem de câţiva ani încoace. După cum ştii, suntem foarte presaţi. Deci, lasă-l pe Dathka să ni se alăture, dacă vrea. De ce nu? Dacă nu e bun, îl dăm afară şi ne mai gândim. Este cam de vârsta lui Laintal Ay şi poate forma o echipă cu el în locul unde stătea Nahkri era semiîntuneric. De acolo supraveghea sclavii care mulgeau scroafele ce dădeau laptele pentru rathel. Aerul era plin de praf. Tavanul era jos, iar Nahkri trebuia să stea uşor aplecat. Părea să se încovoaie în faţa problemei puse de Aoz Roon.

— Dathka trebuie să se supună legilor, a spus Nahkri, jignit de referirea inutilă a lui Aoz Roon la Laintal Ay.

— Permite-i să vâneze, şi el se va supune legilor. Îl vom învăţa să-şi câştige existenţa înainte de a i se vindeca semnele pe care i le-ai făcut pe faţă.

Nahkri a scuipat.

— Nu e instruit să fie vânător. E un făurar. Trebuie să fii instruit pentru aşa ceva.

Nahkri se temea că diferitele secrete care aparţineau făurarilor de metale puteau fi date la iveală; meşteşugurile trupelor erau păzite îndeaproape şi întăreau puterea conducătorilor de a domni.

— Dacă nu vrea să muncească, atunci să-l supunem vieţii noastre aspre şi să vedem cum va reuşi să supravieţuiască, i-a răspuns Aoz Roon.

— E un tip tăcut şi posac.

— Tăcerea este un ajutor pe câmpurile deschise.

În cele din urmă, Nahkri i-a dat liber lui Dathka. Acesta a format o echipă împreună cu Laintal Ay, aşa cum spusese Aoz Roon. A devenit un vânător bun, plăcându-i mult vânătoarea.

Deşi era tăcut, Laintal Ay l-a acceptat pe Dathka ca frate, între ei, nu era nici o deosebire de înălţime, iar diferenţa de vârstă era mai mică de un an. În vreme ce Laintal Ay avea chipul lat şi vesel, Dathka avea faţa prelungă şi privea întruna în pământ. Echipa lor a devenit legendară în timpul vânătorilor.

Pentru că erau atât de mult timp împreună, familiile bătrâne spuneau despre ei că într-o zi vor avea aceeaşi soartă, aşa cum se prezisese pentru Dresyl şi Micul Yuli. Precum atunci, aşa şi acum: sorţii lor aveau să fie foarte deosebiţi. În aceste zile ale tinereţilor, ei nu prea se asemănau. Dathka a excelat atât de mult încât vanitosul Nahkri a ajuns tare mândru de el, şi uneori vorbea despre prevederea lui, prin care îl eliberase pe tânăr din legăturile în care era ţinut la făurari. Dathka rămânea tăcut şi se uita în pământ când trecea Nahkri, fără să uite vreo clipă cine-l bătuse. Unii oameni nu uită niciodată.

După moartea bărbatului ei, Loil Bry nu a mai fost aceeaşi. Înainte se încăpăţâna să rămână în încăperea ei parfumată, dar acum, bătrână şi vulnerabilă, prefera să cutreiere ţinuturile sălbatice din jurul Oldorando-ului, presărate cu verdeaţă, cântând şi vorbind singură. Mulţi se temeau pentru ea, dar nimeni nu îndrăznea să se apropie de ea, în afară de Laintal Ay şi Shay Tal.

Într-o zi, a fost atacată de un urs, gonit din munţii lui de avalanşe. Târându-se singură, rănită, a fost atacată de câinii sălbatici,

care au mâncat-o pe jumătate. Când i-au găsit trupul sfârtecat, femeile l-au adunat şi l-au dus acasă plângând. Apoi, în felul tradiţional, a urmat înmormântarea extravagantei Loil Bry. Multe femei şi-au strigat durerea; respectaseră felul distant de a fi al acestei femei, născută pe vremea zăpezilor, care reuşise să rămână în mijlocul lor şi totuşi trăise o viaţă cu totul aparte. Era ca şi când acea femeie reprezentase ceva ce ei nu ar fi putut susţine pentru ei înşişi, şi ar fi păstrat-o prin ea.

Toţi au recunoscut învăţătura lui Loil Bry. Nahkri şi Klils s-au dus să îşi arate respectul pentru bătrâna lor mătuşică, deşi nu se frământaseră să comande ca părintele Bondorlonganon să-i supravegheze înmormântarea.

Au stat în ultimele rânduri ale mulţimii care jelea, şuşotind între ei, Shay Tal s-a dus cu Laintal Ay ca s-o sprijine pe Loilanun. Nici unul din ei nu a plâns şi nu a vorbit, în timp ce mama ei a fost coborâtă în pământul îmbibat cu apă.

După ce au plecat de acolo, Shay Tal l-a auzit pe Klils râzând pe ascuns şi spunându-i fratelui lui:

— Şi totuşi, frate, nu a fost decât o altă femeie... Shay Tal a roşit, s-a împiedicat şi ar fi căzut dacă nu ar fi prins-o Laintal Ay de talie. S-a dus drept în camera expusă la curent, unde trăia cu mama ei în vârstă şi a rămas cu fruntea la perete.

Era bine făcută, deşi nu era ceea ce puteai numi o femeie care să poarte un copil. Meritele ei exterioare se aflau în părul negru şi bogat, în trăsăturile fine şi în ţinuta ei. Această ţinută mândră atrăgea unii bărbaţi, dar îndepărta şi mai mulţi. Shay Tal respinsese avansurile genialei sale rude Eline Tal. Aceasta se întâmplase cu multă vreme în urmă şi se observase că nu se mai apropiaseră alţi pretendenţi de ea, cu excepţia lui Aoz Roon. Chiar şi atunci când era cu el, ea nu-şi putea înfrâna spiritul.

Acum, când stătea sprijinită de peretele umed, unde lichenii cenuşii îşi desfăşurau florile scheletice, a ajuns la concluzia că independenţa lui Loil Bry îi va sluji drept exemplu. Nu va fi doar o altă femeie, orice se va spune la mormântul ei.

În fiecare dimineaţă, în zorii zilei, femeile se adunau în ceea ce era cunoscut sub numele de casa femeilor. Era un fel de fabrică. Odată cu primele raze de lumină, siluetele lor se strecurau din turnurile luminate, înfofolite în blănurile lor şi cu câte un veşmânt în plus care să le protejeze împotriva frigului, şi îşi croiau drum spre acest loc de muncă.

O ceaţă înăbuşitoare umplea aceste dimineţi, împărţite în bucăţi de către turnurile ascunse de umbre. Păsări albe şi mari o traversau, ca nişte nori. Pe pietre se scurgea umezeala şi noroiul. Se transformase în mocirlă. Casa femeilor se afla la un capăt al străzii principale, lângă turnul cel mare. Undeva, în spatele ei, printre pietrele tocite, curgea Voral-ul. Când femeile munceau din greu, gâştele – păsările Embruddock-ului – veneau să fie hrănite, gâgâind şi sâsâind. Fiecare femeie avea câte ceva să le arunce.

În casă, după ce era închisă uşa grea, care trosnea, femeile îndeplineau îndatoririle eterne: măcinatul grânelor pentru făină, fiertul şi coptul, cusutul veşmintelor şi încălţărilor şi argăsirea pieilor.

Argăsirea pieilor era deosebit de dificilă şi era supravegheată de un bărbat – Datnil Skar, şeful argăsitorilor.

În procesul de argăsire era vorba şi de sare, de care răspundeau-în mod tradiţional tăbăcarii. Era vorba şi de muierea pieilor în găinaţ de gâscă, muncă prea degradantă pentru bărbaţi. Lucrul era înviorat de bârfă, mamele şi fetele discutând lipsurile bărbaţilor şi vecinilor.

Loilanun era forţată să lucreze aici cu celelalte femei. Slăbise foarte mult şi faţa ei avea o nuanţă gălbuie. Era roasă de amărăciune împotriva lui Nahkri şi Klils, atât de mult, încât aproape că nu vorbea nici cu Laintal Ay, care acum avea permisiunea să meargă pe drumul lui. Nu era prietenă cu nimeni, în afară de Shay Tal. Aceasta avea o anumită calitate, un fel de a fi tulburător şi un mod de a gândi cu mult deosebit de îngăduinţa mută, caracteristică femeilor din Embruddock.

Într-o dimineaţă rece, Shay Tal tocmai se dăduse jos din pat, când a auzit o bătaie în uşa de jos. Ceaţa pătrunsese în turn şi se formaseră bobiţe pe toate lucrurile din camera unde dormea cu mama ei. Stătea în întunericul perlat, punându-şi încălţările, când s-a auzit a doua bătaie. Loilanun a deschis uşa de la capătul scărilor şi a urcat prin grajd şi camera de deasupra lui, cea a lui Shay Tal. Porcii familiei se foiau şi sforăiau în întuneric. Loilanun a pipăit drumul urcând treptele care trosneau. Shay Tal a întâlnit-o intrând în cameră şi i-a strâns mâna rece. A făcut un gest spre cel mai întunecat colţ al camerei, unde dormea mama ei, tatăl ei fiind plecat cu ceilalţi vânători.

În închisoarea greu mirositoare a camerei, ele nu erau altceva decât nişte linii cenuşii. Totuşi Shay Tal a observat că ceva nu era în regulă pe chipul lui Loilanun. Sosirea ei neaşteptată, i-a sugerat că avea probleme.

— Loilanun, eşti bolnavă? a întrebat ea în şoaptă.

— Slăbită, doar slăbită. Shay Tal, în cursul acestei nopţi am vorbit cu gossieul mamei mele.

— Ai vorbit cu Loil Bry? A ajuns deja acolo... Ce a spus?

— Sunt cu toţii acolo, chiar şi acum sunt cu miile, sub picioarele noastre şi ne aşteaptă... E înspăimântător să te gândeşti la ei.

Loilanun tremura. Shay Tal a pus braţul pe umărul femeii mai în vârstă decât ea şi a dus-o la patul de pe podea, unde s-au ghemuit amândouă. Afară, gâştele gâgâiau. Cele două femei şi-au întors feţele una spre cealaltă, căutând să zărească semne de mângâiere.

— Nu se întâmplă să fiu în pauk pentru prima oară de când a murit, a spus Loilanun. Nu am găsit-o niciodată până acum. Era doar un gol acolo unde ar fi trebuit să fie... Fessupul bunicii mele se văicărea, cerând atenţie. E atât de singur acolo, jos...

— Unde e Laintal Ay?

— Ooo, a ieşit la vânătoare, a spus ea întorcându-se imediat la subiectul precedent. Sunt atât de mulţi, în derivă, şi eu nu cred că-şi vorbesc. De ce se urăsc morţii, Shay Tal? Noi nu ne urâm, nu-i aşa?

— Eşti supărată. Haide, trebuie să plecăm la lucru. Să mâncăm ceva.

În lumina cenuşie din încăpere, Loilanun semăna cu mama ei.

— Poate nu au ce să-şi spună. Sunt întotdeauna disperaţi să vorbească cu cei vii. Aşa era şi biata mea mamă.

Loilanun a început să plângă. Shay Tal a strâns-o în braţe şi s-a uitat să vadă dacă cea care dormea, s-a mişcat.

— Ar trebui să plecăm, Loilanun. O să întârziem.

— Mama era atât de diferită... atât de diferită, o biată umbră. Încântătoarea demnitate pe care o avusese în timpul vieţii dispăruse. Începuse... să se încovoaie. O, Shay Tal, mi-e teamă când mă gândesc cum e să stai în permanenţă acolo jos...

Această ultimă remarcă a fost făcută cu voce tare. Mama lui Shay Tal s-a răsucit şi a mormăit. Porcii de jos au grohăit.

Fluierătorul Orelor a suflat. Venise vremea să meargă la lucru. Mână în mână, au coborât scările. Shay Tal a strigat porcii pe nume, ca să-i liniştească. Aerul era îngheţat. S-au lăsat pe uşă ca s-o închidă şi au simţit chiciura, cu degetele, Ca o pudră pe lambriurile uşii. În nuanţele cenuşii ale dimineţii şi alte siluete se îndreptau spre casa femeilor, siluete parcă fără braţe, strângând păturile în jurul umerilor.

Mergând printre formele anonime, Loilanun i-a spus însoţitoarei ei:

— Gossieul lui Loil Bry mi-a spus de lunga dragoste a ei pentru tata. Mi-a spus multe lucruri despre bărbaţi, femei şi legăturile dintre ei, pe care nu le înţeleg. Mi-a spus lucruri crude despre bărbatul meu, care a murit.

— N-ai vorbit niciodată cu el?

Loilanun a evitat întrebarea.

— Mama nu m-a lăsat să strecor nici o vorbă. Cum pot fi morţii atât de emotivi? Nu e îngrozitor? Acum ea mă urăşte. Mi-a spus că un bărbat şi o femeie devin o singură persoană. Nu înţeleg, i-am spus că nu înţeleg. A trebuit s-o opresc să mai vorbească.

— I-ai spus gossieului mamei tale să nu mai vorbească?

— Nu fii atât de şocată. Bărbatul meu mă bătea. Îmi era frică de el...

A început să respire greu, apoi a amuţit.

Au intrat mulţumite la căldura casei. Cărbunele din tăbăcărie scotea fum. În nişe, lumânări groase, din grăsime de gâscă, ardeau cu un sunet, ca atunci când părul era smuls din piele. În încăpere erau adunate vreo douăzeci de femei, care căscau şi se clătinau.

Shay Tal şi Loilanun au mâncat împreună bucăţi de pâine şi şi-au luat raţia de rathel, înainte de a se duce la unul dintre pisăloage. Femeia mai mare, al cărei chip putea fi văzut mai clar acum, era palidă, cu pungi sub ochi şi părul ciufulit.

— Gossieul ţi-a spus ceva folositor, ceva care să te ajute? Ţi-a spus ceva despre Laintal Ay?

— Mi-a spus că trebuie să adunăm cunoştinţele. Să respectăm cunoştinţele. M-a luat în râs. Vorbind cu gura plină de pâine a adăugat: Mi-a spus că e mai importantă cunoaşterea decât mâncarea. Ei bine, mi-a spus că este chiar hrană. Probabil că acum era tulburată – nu era obişnuită să stea acolo, jos. E greu să înţelegi ce spun ei...

A apărut supraveghetorul şi ele s-au îndreptat spre grâne.

Shay Tal şi-a privit prietena cu coada ochiului. Chipul ei era acum luminat de lumina care venea pe fereastra aşezată spre răsărit.

— Cunoaşterea nu poate fi hrană. Oricât am şti, tot va trebui să măcinăm porumbul pentru sat.

— Când trăia mama, mi-a arătat desenul unei maşini mânată de vânt. Măcina grânele şi femeile nu trebuiau să ridice un deget. Aşa spunea ea. Vântul făcea munca femeilor.

— Bărbaţilor nu le-ar păsa de asta, a spus Shay Tal râzând. În ciuda precauţiei ei, Shay Tal şi-a întărit şi mai tare hotărârea, devenind femeia care sfida cel mai mult lucrurile care nu puteau fi acceptate negândit.

Munca ei era fabricarea pâinii. Făina era frământată cu sare şi grăsime animală şi era fiartă în apele fierbinţi care curgeau repede din izvoarele de sub pământ. Când bucăţile maro închis erau gata, erau răcite şi o fată subţire, numită Vry, le distribuia tuturor. Shay Tal era experta acestui proces; avea reputaţia că bucăţile ei aveau gustul mai bun decât al oricărei femei care gătea.

Dar această rutină nu o mai mulţumea pe Shay Tal, atitudinea ei fiind din ce în ce mai distantă. Când Loilanun s-a îmbolnăvit de o boală grea, în ciuda protestelor tatălui ei, Shay Tal i-a luat atât pe ea, cât şi pe Laintal Ay, la ea acasă şi a îngrijit-o cu răbdare. Au vorbit ore în şir. Uneori le asculta şi Laintal Ay, dar cel mai adesea se plictisea şi pleca.

Shay Tal a început să discute ideile ei cu celelalte fete care făceau pâine. A vorbit mai ales cu Vry, care era la o vârstă maleabilă. A vorbit despre preferinţa oamenilor de a şti adevărul, aceasta semănând cu nevoia de lumină. Femeile o ascultau şi şuşoteau neliniştite.

Nu era vorba numai de femei. Îmbrăcată în blănurile ei închise la culoare, Shay Tal era maiestuoasă, lucru simţit şi de bărbaţi, printre care şi Laintal Ay. Nu numai că vorbea cu mândrie, dar avea un aer de mândrie chiar şi când mergea. Aoz Roon era atras nu numai de cum arăta ea, cât şi de felul în care vorbea. El o asculta şi apoi discuta cu ea. Aşa a aflat că ea a fost de acord că el l-a ajutat pe Dathka împotriva lui Nahkri; dar nu îi permitea să-şi ia libertăţi faţă de ea. Propria ei libertate depindea de faptul că lui nu trebuia să-i permită nici un fel de libertăţi faţă de ea.

Au trecut săptămâni, şi marile furtuni au vuit peste turnurile din Embruddock. Vocea lui Loilanun a devenit din ce în ce mai slabă şi, într-o după-amiază, s-a dus. Când fusese bolnavă, transmisese unele din cunoştinţele lui Loil Bry lui Shay Tal şi celorlalte femei care veniseră s-o vadă. Făcuse ca legendele despre trecutul îndepărtat să li se pară adevărate. Tot ceea ce spusese ea, era filtrat de imaginaţia întunecată a lui Shay Tal.

Pierind, Loilanun o ajutase pe Shay Tal să fondeze ceea ce ele numeau o academie. Academia era pentru femei; acolo ele aveau să caute împreună să fie ceva mai mult decât numai nişte salahori. Multe dintre femei au jelit pe patul de moarte al lui Loilanun, până când Shay Tal, într-un acces de nerăbdare, le-a dat afară.

— Se văd stelele, a spus Vry, ridicându-şi spre cer chipul ei fad. Ai studiat vreodată cum se mişcă ele pe potecile lor exacte? Mi-ar place să înţeleg stelele mai bine.

— Toate lucrurile de valoare sunt îngropate în trecut, a spus Shay Tal, privind faţa prietenei ei moarte. Acest loc a trişat-o pe Loilanun şi ne trişează şi pe noi. Gossiile ne aşteaptă. Vieţile noastre sunt limitate! Trebuie să-i facem pe oameni mai buni, aşa cum trebuie să facem pâine mai bună.

S-a ridicat şi a deschis storul tocit, de la fereastră.

Intelectul ei ascuţit a observat imediat că academia nu va primi încrederea bărbaţilor din Embruddock, mai ales a lui Nahkri şi Klils. Numai nepriceputul de Laintal Ay o va sprijini, deşi spera să-i câştige de partea ei pe Aoz Roon şi Eline Tal. A mai întrevăzut că oricât se vor opune academiei, ea va trebui să lupte, lupta fiind necesară pentru a da un spirit nou tuturor lucrurilor. Va sfida letargia generală; venise vremea pentru progres.

Shay Tal a fost inspirată.

Când, la înmormântarea bietei ei prietene, în timp ce îşi sprijinea o mână pe umărului lui Laintal Ay, a surprins privirea lui Aoz Roon, a izbucnit. A ţinut un discurs. Cuvintele ei zburau cu sălbăticie şi putere printre gheizere.

— Această femeie a fost forţată să fie independentă. Tot ce ştia i-a folosit. Unii dintre noi nu sunt proprietatea nimănui, ca sclavii. Trăim doar cu speranţa unor lucruri mai bune. Ascultaţi ce vă spun. Lucrurile vor fi altfel.

Au privit-o cu gura căscată, încântaţi de noutatea îndrăznelii ei.

— Credeţi că trăim în centrul universului. Eu vă spun că trăim în centrul curţii unei ferme. Poziţia noastră este atât de obscură, încât nu vă puteţi da seama cât este de obscură. Iată ce vă spun la toţi. A avut loc un dezastru în trecutul îndepărtat. A fost atât de desăvârşit, încât nimeni nu ne poate spune acum ce a fost şi cum s-a produs. Nu ştim decât că a adus întuneric şi în frig pe o lungă perioadă de timp. Voi încercaţi să trăiţi cât de bine puteţi. Bine, bine, trăiţi, iubiţi-vă, fiţi buni. Dar să nu vă prefaceţi că dezastrul nu are nici o legătură cu voi. Chiar dacă s-a petrecut cu multă vreme în urmă, ne infectează fiecare zi a vieţii, ne îmbătrâneşte, ne istoveşte, ne devorează, ne smulge copiii de lângă noi. Ne face să fim nu numai ignoranţi, ci chiar să ne placă ignoranţa. Suntem infestaţi de ignoranţă. Am de gând să propun găsirea – sau măcar căutarea – unei comori. O căutare la care poate să participe fiecare dintre noi. Vreau să fiţi conştienţi de statutul nostru decăzut şi să fiţi într-o permanentă stare de alertă, pentru a găsi probe în privinţa naturii lui. A trebuit să punem cap la cap tot ce s-a întâmplat în trecut ca să ajungem la această rece curte de fermă; căutând, ne vom putea îmbunătăţi şi vom avea grijă ca dezastrul să nu mai cadă asupra noastră şi copiilor noştri. Aceasta este comoara pe care v-o ofer. Cunoaşterea adevărului. Da, vă temeţi de ei. Dar trebuie să-l căutaţi. Trebuie să ajungeţi să-l iubiţi. Să căutăm lumina!

În copilărie, Oyre şi Laintal Ay au trecut în explorările lor, dincolo de baricade. Stâlpii de piatră, însemnele drumurilor străvechi, punctau ţinuturile sălbatice şi serveau drept lăcaşuri pentru păsările mari, care stăteau pe ei ca nişte santinele ale domeniilor lor. Împreună, au bântuit ruinele îndepărtate, rămăşiţele ca nişte cranii ale locuinţelor, coloanele vertebrale ale zidurilor, unde bruma rodea turnurile porţii şi timpul înghiţea totul. Puţin le păsa copiilor de acest lucru. Râsul lor avea ecou, lovindu-se de aceste anatomii răzleţe.

Acum râsul lor era mai reţinut şi expediţiile erau mai puţine, căci Laintal Ay ajunsese la pubertate. A fost supus ceremoniei de băut a sângelui şi a fost iniţiat în vânătoare. Oyre îşi dezvoltase o voinţă ştrengărească şi mergea cu un pas mai sprinten. Jocul lor era mai atent. Vechile şarade au fost abandonate, la fel cum nepăsarea bântuia structurile ruinate. Nu le-au mai reînviat niciodată.

Armistiţiul inocenţei dintre ei s-a încheiat în cele din urmă, când Oyre a insistat ca sclavul tatălui ei, Calary, să meargă cu ei într-una din incursiunile lor. Acest lucru a marcat ultima lor expediţie împreună, deşi nici unul dintre ei nu şi-a dat seama atunci. Au pretins că au pornit, la fel ca înainte, în căutarea comorii. Au ajuns la o grămadă de moloz, din care fuseseră luate toate bucăţile de lemn. Frunzele de brassimip ieşeau printre rămăşiţele monumentului, a cărui lucrătură veche şi măiestrită era acoperită de o crustă. Cândva, când erau copii, spuneau că acesta era castelul lor; aici, locuiseră luptătorii care sfidaseră atac după atac al phagorilor, iar ei imitaseră cu veselie şi imaginaţie, sunetele unei bătălii.

Laintal Ay era preocupat de o perspectivă mai tulburătoare, care i se dezvăluia în minte. În perspectiva aceea – care semăna puţin cu un nor, dar care părea să izvorască din declaraţia lui Shay Tal, sau poate dintr-o proclamaţie veche cioplită pe o stâncă – el şi Oyre şi sclavul lor şovăitor, Oldorando şi chiar phagorii şi creaturile necunoscute care locuiau ţinuturile întinse, erau prinşi în vârtejul unui proces incredibil... Mai departe, lumina intelectului său se stingea şi-l lăsa pe marginea unei prăpăstii, care era atât periculoasă, cât şi strălucitoare, frământat de o groază de întrebări. Nu ştia ce nu ştie.

Stătea pe o ruină şi o privea pe Oyre. Ea se aplecase şi studia ceva, cu gândul departe de preocupările lui.

— Se poate ca aici să fi fost un oraş mare cândva? Ar putea cineva să-l reconstruiască în vremurile care vor veni? Oameni ca noi, cu bogăţie?

Neprimind nici un răspuns, şi-a plimbat ochii pe ziduri, a privit-o din spate şi a mai adăugat câteva întrebări:

— Cum să hrăneşti atât de mulţi oameni? Crezi că Shay Tal ştie aceste lucruri? Comoara ei e aici?

Ea, învelită în blănurile cusute, l-a privit mai mult ca un animal decât ca o fată. Cerceta un alcov între pietre şi nu era atentă la el.

— Preotul care vine din Borlien spune că Borlienul a fost cândva o ţară uriaşă, care domnea peste tot Oldorando, mai departe decât poate zbura şoimul. El şi-a aţintit privirea dincolo de vechiul ţinut, pe care un nor gros îl făcea să pară sumbru.

— Prostii.

El ştia probabil ce nu ştia Oyre, că teritoriul şoimilor era poate mai limitat decât cel al oamenilor. Cuvintele lui Shay Tal i-au atras atenţia asupra altor limite din viaţă, pe care acum le frământa în minte fără succes, în timp ce privea silueta aflată puţin mai departe de el. Era supărat pe Oyre, deşi nu putea spune de ce, şi tânjea s-o cerceteze, găsind cuvinte pentru ce se afla dincolo de tăcere.

— Laintal Ay, vino să vezi ce am găsit. Ea l-a privit cu faţa ei strălucitoare, trăsăturile ei devenind feminine. A uitat de supărare şi s-a strecurat pe lângă zidul înclinat, oprindu-se lângă ea.

Ea a luat din alcov o vietate mică şi goală, cu faţa roz, distorsionată de panică. Se chircea în palma ei.

Părul lui l-a atins pe al ei când s-a uitat şi el la această nouă sosire pe lume. El a prins mâinile ei ca într-o cupă, până când degetele lor s-au împletit în jurul fiinţei care se zbătea.

Ea şi-a ridicat privirea spre el. S-a uitat în ochii lui, zâmbind uşor, cu buzele întredeschise. El i-a simţit parfumul. A prins-o de talie.

Dar în spatele lor stătea sclavul, al cărui chip arăta că înţelegea flacăra dintre ei. Oyre s-a dat cu un pas înapoi şi a pus puiul de mamifer la loc, în colţul lui. El s-a uitat încruntat în jos.

— Scumpa ta Shay Tal nu ştie totul. Tata mi-a spus, în secret, că el o crede foarte ciudată. Acum hai să mergem acasă.

Laintal Ay a locuit la Shay Tal pentru o vreme. Cu părinţii şi bunicii morţi, a fost lovit aspru încă din copilărie; dar el şi Dathka erau acum vânători încercaţi. Dezmoştenit de unchii lui, s-a hotărât să se dovedească a fi egalul lor. S-a, străduit şi s-a maturizat repede, chipul căpătând o expresie autoritară. Avea maxilarele ferme şi trăsăturile limpezi. Forţa şi viteza lui au devenit cunoscute tuturor. Multe fete îşi îndreptau privirile zâmbitoare spre el, dar el avea ochi numai pentru fiica lui Aoz Roon. Deşi era popular, avea ceva care făcea ca oamenii să stea la distanţă de el. Fusese pătruns de cuvintele curajoase ale lui Shay Tal. Unii spuneau că era prea impresionat de descendenţa lui din Marele Yuli. Rămânea izolat chiar şi atunci când era cu cineva. Singurul lui prieten adevărat era Dathka Den, vânătorul transformat din făurar. Dathka vorbea rar, chiar şi cu Laintal Ay.

După cum spusese cineva, Dathka era mai bun decât nimic.

Laintal Ay şi-a schimbat locuinţa, mutându-se împreună cu alţi vânători, în marele turn, deasupra camerei lui Nahkri şi Klils. Acolo a reauzit vechile povestiri şi a învăţat să cânte cântecele vechilor vânători. Dar ce-i plăcea lui cel mai mult, era să ia rezerve de alimente şi încălţări pentru zăpadă şi să colinde ţinutul care începea să înverzească. În aceste expediţii, nu a mai căutat compania lui Oyre, deşi în acea perioadă, nu se mai aventura nimeni singur.

Vânătorii mergeau împreună la vânătoare, turmele de porci şi gozzardi erau ţinute în jurul aşezării, iar cei care se ocupau de brassimipi lucrau în grupuri. Pericolele şi moartea însoţeau adesea singurătatea. Laintal Ay a căpătat o reputaţie de excentric, deşi statutul său de vânător nu a fost afectat, pentru că a adăugat un număr considerabil de cranii de animale la cele ce împodobeau fortificaţiile Oldorando- ului.

Vânturile furtunilor urlau. El continua să călătorească departe, netulburat de această natură neospitalieră. Şi-a croit drum spre văile neumblate şi ruinele vechi ale oraşelor din care locuitorii fugiseră de multă vreme, lăsându-şi casele pe seama lupilor şi a climei.

La vremea festivalului Apusului Dublu, Laintal Ay îşi croise un nume în cadrul tribului, cu o faimă care rivaliza cu capturarea de către el şi Aoz Roon a neguţătorilor borlieni. Odată, călătorind singur peste dealuri şi munţi, la nord-est de Oldorando, croindu-şi drum prin zăpada adâncă, a căzut într-o groapă, unde un stungebag îşi aştepta masa.

Stungebagii semănau cu nişte colibe prăbuşite din lemn, acoperite cu paie şi frunze. Creşteau până ajungeau la o lungime considerabilă şi aveau puţini duşmani în afară de om. Se hrăneau rareori şi erau foarte înceţi. Laintal Ay a văzut că acesta era încovoiat pe fundul locului unde îşi întinsese cursa. Avea un cap cu coarne asimetrice şi o gură căscată, în care dinţii păreau nişte ţăruşi din lemn. Când fălcile au început să se închidă strângându-i piciorul, l-a lovit, s-a eliberat şi s-a rostogolit într-o parte.

Luptând cu stratul adânc de zăpadă, şi-a scos suliţa şi a înfipt-o în articulaţiile gurii stungebagului. Mişcările puternice şi ritmice ale animalului erau încete, dar pline de putere. Acesta l-a doborât din nou pe Laintal Ay, dar nu a mai putut să-şi închidă gura. Ferindu-se de coarnele care voiau să-l împungă, s-a aruncat pe spatele fiarei, s-a agăţat de smocurile lui aspre de păr, care-i ieşeau dintre plăcile octogonale ale armurii lui, şi a scos cuţitul de sub centură. Ţinându-se de smocuri cu o mână, a tăiat tendoanele fibroase care fixau una dintre plăci.

Stungebagul a urlat de furie. Zăpada îl împiedica să se rostogolească şi să-l zdrobească pe Laintal Ay, care reuşise să-i smulgă placa de pe spate. Era făcută dintr-o ţesătură lemnoasă, i-a băgat-o fiarei pe gât şi apoi a început să-i taie capul.

Stungebagul a căzut. Nu a curs sânge, ci numai un fluid albicios. Acest stungebag avea patru ochi. (Exista şi o rasă mai mică, cu doi ochi.) O pereche era în fruntea craniului şi privea în faţă, iar cealaltă privea înapoi şi era aşezată în protuberanţele ca nişte coarne, de la spatele craniului. Animalul s-a rostogolit în zăpadă, clipind, fără să-i vină să creadă.

Trupul decapitat a început să se târască pe spate prin zăpadă, în ritmul cel mai rapid posibil. Laintal Ay l-a urmat, luptându-se cu nămeţii, până când a ieşit din groapă.

Se spunea că stungebagii erau foarte greu de ucis. Acesta va alerga multă vreme înainte de a se prăbuşi.

Laintal Ay a scos un strigăt de bucurie. Scoţându-şi cremenea, a sărit pe gâtul creaturii şi a aprins blana aspră, care a început să ardă sfârâind cu furie. Fumul care mirosea urât, s-a îndreptat în fuioare spre cer. Arzând ba ici, ba colo, a reuşit să îl dirijeze, îndreptând creatura spre Oldorando.

Laintal Ay a auzit mai întâi cornurile, apoi a văzut ploaia gheizerelor. Apoi s-au ivit palisadele, decorate cu cranii pictate în culori strălucitoare.

Femeile şi vânătorii au alergat în întâmpinarea lui.

— El şi-a fluturat căciula de blană în semn de salut. Aşezat la capătul fierbinte al unei omizi din lemn în flăcări, călărea de-a-ndărătelea, triumfător pe pajiştile Embruddock-ului.

Toţi au râs. Dar mirosul urât a ieşit din camerele turnurilor ce se aflau de-a lungul rutei lui triumfale numai la câteva zile după aceea. Rămăşiţele nearse ale stungebagului lui Laintal Ay au fost folosite în timpul festivalului Apusului Dublu. Chiar şi sclavii erau implicaţi în acest eveniment – unul dintre ei a fost oferit ca sacrificiu lui Wutra.

Apusul Dublu coincidea cu Ziua Anului Nou în Oldorando. Avea să fie Anul 21, după noul calendar, şi sărbătoririle se desfăşurau în ordine. În ciuda a tot ce putea face natura, viaţa era bună şi trebuia asigurată prin sacrificiu.

De câteva săptămâni, Batalix se alăturase santinelei însoţitoare, mai înceată. La mijlocul iernii, ele se apropiau, iar zilele şi nopţile avea lungimi egale şi nu exista amurg.

— De ce se mişcă aşa? a întrebat-o Vry pe Shay Tal.

— Aşa s-au mişcat întotdeauna, a spus Shay Tal.

— Doamnă, nu mi-aţi răspuns la întrebare, a spus Vry.

Perspectiva unui sacrificiu urmat de o petrecere, a dat o umbră de veselie ceremoniei apusurilor. Înainte de începerea ceremoniilor, au dansat în jurul unui foc puternic din piaţă; au cântat la tobă mică, fluier şi fluggel – acest din urmă instrument se spunea că a fost inventat de însuşi Marele Yuli. Dansatorii au primit rathel, după care, transpirând abundent sub blănurile lor, s-au deplasat cu toţii spre Palisade.

La est de vechea piramidă era aşezată o piatră de sacrificiu. Cetăţenii s-au aşezat în jurul ei, la o distanţă respectabilă, după cum poruncise unul dintre şefi.

Sclavii au fost traşi la sorţi. Onoarea de a fi victimă i-a căzut lui Calary, tânărul sclav borlienian care aparţinea lui Aoz Roon. A fost condus cu mâinile legate la spate. Mulţimea i-a urmărit cu atenţie. Liniştea rece umplea aerul. Pe deasupra capetelor lor pluteau nori cenuşii. Spre vest, cele două santinele coborau la orizont.

Toţi aveau torţe din piele de stungebag. Laintal Ay şi-a luat prietenul tăcut, pe Dathka, şi s-au îndreptat spre Aoz Roon, pentru că acolo era şi frumoasa fiică a lui Aoz Roon.

— Probabil că-ţi pare rău să-l pierzi pe Calary, Aoz Roon, i-a spus Laintal Ay, uitându-se la Oyre.

Aoz Roon l-a bătut pe umăr.

— Principiul meu în viaţă este să nu regret niciodată. Regretul înseamnă moarte pentru un vânător, cum i s-a întâmplat şi lui Dresyl. La anul voi captura mai mulţi sclavi. Lasă-l pe Calary.

Erau momente când Laintal Ay nu se încredea în veselia prietenului lui. Aoz Roon l-a privit pe Eline Tal şi au râs amândoi, scoţând aburi de rathel.

Toţi se înghesuiau şi râdeau, în afară de Calary. Profitând de mulţime, Laintal Ay a strâns-o pe Oyre de mână. Ca răspuns, l-a strâns şi ea-de mână şi i-a zâmbit, neîndrăznind să-l privească direct în faţă. Laintal s-a înveselit dintr-o dată. Viaţa era într-adevăr minunată.

Nu s-a putut opri din zâmbit nici când a început ceremonia. Batalix şi Freyr vor dispărea simultan de pe tărâmul lui Wutra şi vor coborî în pământ, ca nişte gossii. A doua zi, dacă sacrificiul se dovedea a fi acceptabil, vor răsări împreună, iar parada lor va continua astfel o vreme. Vor străluci amândouă în timpul zilei, iar noaptea va fi întuneric. Până la primăvară, îşi vor ieşi din ritm, iar Batalix va răsări la amurgul lui Freyr.

Toţi spuneau că vremea era mai blândă. Abunda în semne de schimbare în bine. Gâştele erau mai grase. Totuşi, liniştea solemnă s-a lăsat peste mulţimea care stătea cu faţa spre vest şi ale cărei umbre se lungeau. Ambele santinele păräseau tărâmul luminii. Se prevesteau boli şi lucruri rele. Trebuia sacrificată o viaţă, ca santinelele să nu se îndepărteze pentru totdeauna.

Pe măsură ce umbrele duble se extindeau, mulţimea s-a liniştit, deşi a continuat să tropăie, mişcându-şi picioarele ca o fiară uriaşă. Veselia lor s-a evaporat. Umbrele se împrăştiau. Sigure, nuanţele de cenuşiu nu se lăsau dispersate de torţele fumegânde, care împânzeau scena. Oamenii se cufundau în înserare.

Bătrânii consiliului, cărunţi şi încovoiaţi, au înaintat în şir şi au strigat o rugăciune, într-un ritm cântat şi tremurat. Patru sclavi l-au adus pe Calary. El s-a clătinat, cu capul plecat şi gura stropită de salivă. Un cârd de păsări se rotea pe deasupra capetelor lor, zgomotul aripilor semănând cu un ropot de ploaie. Păsările au dispărut, îndreptându-se spre vestul auriu.

Pe piatra de sacrificiu, în formă de romb, a fost aşezată victima, cu capul în golul săpat pe suprafaţa zgrumţuroasă, orientat spre vest. I-au fixat picioarele într-o legătură de lemn, în direcţia în care lumina era de culoarea ardeziei, direcţia în care santinelele aveau să apară dacă îşi încheiau cu bine călătoria primejdioasă. Astfel, cu trupul contorsionat, victima simboliza unirea mistică dintre cele două mistere: omul şi viaţa cosmică. Victima deja nu mai avea individualitate. Nu scotea nici un sunet, înlemnită parcă şi înlănţuită de prezenţa lui Wutra.

Când cei patru sclavi au păşit înapoi, au apărut Nahkri şi Klils. Peste blănuri îmbrăcaseră hainele de stammel, vopsite în roşu. Au fost conduşi de femeile lor, până în dreptul primelor rânduri ale mulţimii, apoi ele i-au lăsat să înainteze singuri. Bărbile lor în şuviţe dădeau un aer solemn privirilor lor, paloarea de pe chipurile acestora potrivindu-se cu cea a victimei asupra căreia şi-a plecat Nahkri privirea când a ridicat toporul. Apoi a cântărit acel instrument grozav.

A răsunat un gong.

Nahkri încă nu a lovit, balansând doar toporul în ambele mâini. Silueta mai mică a fratelui său se profila în spatele lui. Pentru că aşteptarea se prelungea, s-a auzit un murmur din mulţime. Exista un moment potrivit pentru lovitura spintecătoare; dacă acel moment era pierdut, cine ştia ce s-ar mai putea alege din santinele. Murmurul exprima neîncrederea nerostită în cei doi fraţi.

— Loveşte! a strigat o voce.

Fluierătorul Orelor a sunat.

— Nu pot, a spus Nahkri, coborând mâna cu toporul. N-o fac. Dacă era un fuggie, da. Dar nu un om, nu un borlienian. Nu pot.

Fratele lui mai mic s-a apropiat şi a înşfăcat unealta.

— Laşule ce eşti! Ne faci de râs în faţa tuturor! O s-o fac eu. Să-ţi fie ruşine. Îţi arăt eu care e cel mai bun, vierme ce eşti!

Strângând din dinţi, a ridicat toporul deasupra umerilor şi a privit chipul rigid al victimei.

Muşchii lui Klils s-au răsucit, părând că nu i se supun. Lama toporului a reflectat razele apusului. Apoi a coborât fără vlagă, iar Klils s-a aplecat gemând.

— Ar fi trebuit să beau mai mult rathel...

Mulţimea a răspuns cu un geamăt prelung. Santinelele îşi amestecau discurile la orizont.

— Sunt nişte clovni, s-a auzit o voce. Apoi s-a auzit alta:

— Au ascultat-o prea mult pe Loil Bry, vă spun eu.

— Tatăl lor le-a băgat în cap numai învăţătură – le-au slăbit muşchii.

— Ai stat prea mult în cuib, Klils?

Întrebarea aceea, strigată cu o voce răguşită a atras râsete şi atmosfera posomorâtă s-a înviorat. Mulţimea s-a adunat în jurul lui Klils, care a lăsat să-i alunece toporul din mână în noroiul călcat în picioare.

Aoz Roon s-a desprins de lângă prietenii lui şi a luat toporul. A urlat ca un dulău şi cei doi fraţi s-au îndepărtat de el, protestând slab. S-au dat şi mai mult înapoi, împiedicându-se, cu braţele ridicate protector. Aoz Roon a ridicat toporul deasupra capului.

Sorii coborau, pe jumătate acoperiţi de glorie, într-o mare de întuneric. Lumina se împrăştia că un gălbenuş de la două ouă de gâscă, aurie, ca şi cum s-ar fi amestecat sângele de phagor şi cel de om. Liliecii au bătut din aripi. Vânătorii şi-au ridicat pumnii în aer şi l-au încurajat pe Aoz Roon.

Razele soarelui se adunau pe piramidă, fiind despărţite în fâşii de umbre spre vârf. Luminile se întindeau exact de-a lungul pietrei tocite pe care stătea victima, conturându-i formele. Victima era în umbră.

Lama toporului a sclipit în lumina soarelui şi a muşcat din umbră. După lovitură, dinspre mulţime s-a auzit un sunet, un fel de lovitură-ecou din plămânii care expiraseră la unison, ca şi când toţi cei prezenţi şi-ar fi eliberat spiritul.

Capul victimei a căzut într-o parte, vrând parcă să sărute piatra. Apoi a început să se înece în sângele care ţâşnea din rană şi se scurgea, picurând pe pământ. Sângele a curs până când a dispărut dincolo de orizont şi ultimul colţ al santinelelor.

Ceremonialul sângelui, fluidul magic ce se lupta cu non-viaţa, era important. Va continua să picure toată noaptea, luminând drumul celor două santinele către bolovanul originar, având grijă ca ele să ajungă în siguranţă a doua zi dimineaţa.

Mulţimea era mulţumită. Purtând torţele deasupra capetelor, şi-au croit drum printre palisade, spre vechile turnuri – umbre negre

pe fundalul cerului înnorat, luminate fantomatic de torţele care se apropiau.

Dathka s-a ţinut lângă Aoz Roon, căruia mulţimea îi deschidea calea în semn de respect.

— Cum aţi putut tăia capul propriului sclav? l-a întrebat el.

Bărbatul mai în vârstă i-a aruncat o privire dispreţuitoare.

— Sunt momente când trebuie să iei hotărâri.

— Dar Calary... a protestat Oyre. A fost înspăimântător.

Aoz Roon nu a luat în seamă obiecţia fiicei lui.

— Fetele nu înţeleg. Înainte de ceremonie, Calary a fost îndopat cu rungebel şi rathel. Nu a simţit nimic. Probabil că încă se mai crede în braţele unei fete prin Borlien, a spus el şi a râs.

Solemnităţile s-au încheiat. Prea puţini se îndoiau acum că Freyr şi Batalix nu vor răsări în zori. S-au dus să petreacă, să bea, şi mai veseli, pentru că aveau un subiect despre care să şuşotească, despre inimile slabe ale conducătorilor lor. Nici un subiect n-ar fi fost mai încântător, la un vas de băutură, înainte de relatarea Marii Poveşti.

Dar Laintal Ay îi tot şoptea câte ceva lui Oyre şi o strângea de mână în întuneric.

— Te-ai îndrăgostit de mine când m-ai văzut călărind pe stungebagul pe care l-am capturat?

Ea a scos limba la el.

— Înfumuratule! Atunci am crezut că arătai ca un prost. El crezuse că măcar de sărbători avea să fie mai serioasă.

6. "Când eram tot Beffuddock..."

Înaintea ochilor săi ţinutul se risipea în arc de cerc spre orizontul pe care părea să-l poată atinge cu mâna. Plantele mici şi rezistente se întindeau spre orizont şi, mai jos de el, spre vale. Laintal Ay s-a oprit, şi-a pus mâinile pe un genunchi, respirând greu, şi a privit în urmă. Oldorando era la şase mile în urmă.

Cealaltă parte a văii era scăldată într-o lumină albastră, clară, care scotea în evidenţă toate detaliile, cu limpezime. Cerul era de un

purpuriu-cenuşiu închis, încărcat de următoarele furtuni de zăpadă. Acolo unde stătea el, totul era cuprins de umbră.

Şi-a reluat urcuşul. De sub linia curbată a orizontului, se ivea un alt ţinut negru, negru şi parcă de neatins. Nu fusese niciodată acolo. Mai mult decât atât, aproape de orizont se ridica un turn. Era distrus. Fusese construit cu multă vreme în urmă, din piatră, după modelul din Oldorando, cu aceeaşi pereţi înclinaţi spre interior şi cu ferestre la fiecare dintre cele patru colţuri ale fiecărui nivel. Nu erau decât patru nivele.

Laintal Ay a urcat panta. Nişte păsări mari, cenuşii, ciuguleau lângă turnul înconjurat de propriile ruine. Dincolo de acest deal enorm, de neatins, întunericul era luminat de cerul ca de ardezie. O linie de rajabarali se interpunea între ei şi infinit. Vântul rece îl izbea în faţă. A strâns din buze.

Ce căuta turnul atât de departe de Oldorando?

"Nu atât de departe, dacă ai fi pasăre, nici vorbă atât de departe. Nu atât de departe dacă ai fi un phagor, călare pe un kaidaw. Nu ar fi nici o depărtare dacă ai fi zeu."

Parcă vrând să-i confirme gândurile, păsările s-au ridicat în aer, fâlfâind din aripi, apoi s-au avântat într-un zbor jos, pe deasupra mlaştinii. Le-a privit până când nu s-au mai zărit. A rămas din nou singur.

"Ooo, Shay Tal trebuie să fi avut dreptate. Lumea trebuie să fi fost altfel cândva." Când vorbise cu Aoz Roon despre discursul ei, acesta îi spusese că probleme de acest fel nu aveau importanţă; trecutul nu putea fi schimbat; ceea ce era important, era supravieţuirea tribului, unitatea lui; dacă lucrurile ar fi mers după capul lui Shay Tal, şi-ar fi pierdut unitatea. Shay Tal spunea că unitatea nu era importantă, faţă de adevăr.

Tot felul de gânduri îi umpleau mintea. Îi traversau conştiinţa ca nişte umbre, precum norii traversau ţinutul. A intrat în turn şi a privit în sus. Turnul era gol, ca un tub. Podeaua din lemn fusese scoasă, pentru foc. A pus jos săculeţul şi suliţa într-un colţ, apoi a urcat pe pietrele aspre, profitând de fiecare punct unde putea pune piciorul. Ajuns în vârful unuia dintre zidurile de piatră, a privit în jur. Mai întâi s-a uitat după phagori. Acesta era ţinutul phagorilor. Dar nu a zărit decât nişte forme golaşe, fără viaţă.

Shay Tal nu plecase niciodată din sat. Poate tocmai de aceea simţise nevoia să inventeze nişte mistere. Dar exista, totuşi, un mister. Privind întinderile, s-a întrebat cuprins de uimire: cine le-a făcut? Pentru ce?

Sus, pe coama dealului din spatele lui, spre poalele dealurilor dinspre Nktryhk – a văzut nişte tufişuri care se mişcau. Erau mici şi de un verde bolnăvicios la lumina densă. Privind cu atenţie, a văzut că, de fapt, erau nişte protognostici, înveliţi în veşminte zdrenţuite, ce se deplasau îndoiţi de mijloc. Mânau înaintea lor o turmă de capre, sau arangi.

A lăsat timpul să se scurgă, trăind experienţa trecerilor lui peste lume şi a privit în linişte fiinţele îndepărtate, ca şi când ele ar fi fost un răspuns la întrebările lui, sau ale lui Shay Tal. Erau probabil

Nondazi, triburi nomade care vorbeau o limbă neînrudită cu olonetele. Câtă vreme i-a privit, ei s-au muncit să traverseze peisajul, aparent să facă vreun progres.

Turmele de cerbi, care hrăneau satele, păşteau în apropierea Oldorando-ului. Existau câteva feluri de a ucide cerbi, dar metoda preferată a lui Nahkri şi Klils era cea în care se foloseau ca momeală cinci ciute îmblânzite. Vânătorii ţineau animalele de frâie din piele şi se îndreptau spre locul în care se afla turma. Mergând ascunşi în spatele animalelor, oamenii se puteau apropia mult de turmă. Apoi vânătorii se năpusteau şi-şi aruncau suliţele cu ajutorul aruncătorului de suliţe, ucigând cât de multe animale puteau. Mai târziu, se îndreptau spre casă. Ciutele folosite ca momeală trebuiau să transporte vânatul în spate.

La această vânătoare, începuse să ningă. La miezul zilei zăpada s-a topit, îngreunând deplasarea vânătorilor. Cerbii erau mai puţini ca de obicei. Au mers trei zile spre răsărit, pe un teren dificil, mânând cerbii de momeală, înainte ca să găsească măcar o turmă cât de mică.

Erau douăzeci de vânători. Nahkri şi fratele lui îşi recăpătaseră poziţia favorabilă, după noaptea Apusului Dublu, distribuind rathel pe săturate. Laintal Ay şi Dathka mergeau lângă Aoz Roon. Vorbeau puţin, dar între ei cuvintele nu mai erau necesare. Aoz Roon, îmbrăcat în blănurile lui negre, ieşea în evidenţă ca un personaj de mare curaj, pe acest fundal care îi înconjura ta un pustiu. Cei doi tineri stăteau lângă el, credincioşi ca şi câinele lui uriaş, Curd.

Turma păşea pe vârful unei coline aflată în faţă. Vântul bătea dinspre oameni. Era necesar să ocolească prin dreapta, unde terenul era mai înalt, ca animalele să nu le simtă mirosul.

Doi oameni au rămas în urmă, ca să ţină câinii, restul grupului, luptându-se cu stratul de zăpadă, a început să urce panta. Vârful dealului, rotunjit timp de secole de forţa vremii, era marcat de o linie curbă, întreruptă de trei trunchiuri de copac şi vreo două grămezi de moloz împrăştiat. Erau pe un teren mort. Au văzut turma numai când, târându-se pe mâini şi genunchi şi trăgând după ei suliţele şi aruncătoarea de suliţe, au ajuns în vârf şi au privit în jur.

Turma cuprindea vreo douăzeci şi două de ciute şi trei cerbi. Aceştia îşi repartizaseră ciutele între ei şi, din când în când, îşi îndreptau coarnele unii către ceilalţi şi mugeau. Arătau prost. Li se vedeau coastele, iar coamele roşcate le atârnau. Ciutele păşteau liniştite, cu capetele aplecate în cea mai mare parte a timpului, dând zăpada în lături cu botul. Păsări mari şi negre ciuguleau printre copitele lor.

Vântul biciuia acum feţele vânătorilor. Nahkri a dat semnalul.

El şi fratele lui, mânând două dintre ciutele îmblânzite, au ocolit flancul stâng al turmei, ţinând animale între ei şi ciutele care păşteau. Acestea din urmă s-au oprit, ca să vadă ce se întâmplă. Aoz Roon, Dathka şi Laintal Ay mânau celelalte trei momeli, ocolind flancul drept.

Aoz Roon nu era deloc mulţumit. Nu avea condiţiile pe care şi le-ar fi dorit. Când turma va porni la goană, se va îndepărta de

vânători, în loc să alerge spre ei; vânătorii vor fi lipsiţi de partea palpitantă. Dacă ar fi fost el şeful, şi-ar fi petrecut mai multă vreme cu preliminariile, dar Nahkri nu era sigur de el însuşi, ca să-şi permită să mai aştepte.

Un grup de copaci separa păşunea de terenul plin de stânci, din dreapta. În depărtare, se înălţau stâncile aspre, dincolo de care se aflau dealuri şi munţi, ca nişte coloşi sub aripile de nori purpurii. Copacii ascundeau privirii vânătorii care se apropiau. Trunchiurile lor argintii şi zdrenţuite fuseseră jupuite de scoarţă. Crengile dinspre vârfuri fuseseră smulse de furtună. Cei mai mulţi erau culcaţi la pământ orientaţi în direcţia opusă vântului. Alţii erau răsturnaţi unul peste altul, încleştaţi ca într-o luptă, însă toţi erau atât de loviţi de timp şi elementele naturii, încât semănau cu nişte lanţuri muntoase în miniatură.

Toate detaliile acestei scene au fost înregistrate de Aoz Roon pe măsură ce a înaintat, ascuns după ciuta lui. Mai fusese de câteva ori aici, când drumul era mai uşor şi zăpada mai sigură; locul era adăpostit şi era preferat de turme. A observat că toţi copacii, chiar cei fosilizaţi, în ciuda aspectului lor mort, aveau rădăcini verzi.

A observat o mişcare în faţă. Un cerb renegat a apărut pe neaşteptate dintre copaci. Aoz Roon a simţit un iz dinspre animal, un miros acru pe care nu l-a identificat imediat.

Cerbul nou venit s-a îndreptat clătinându-se spre confraţii săi şi a fost atacat de cel mai apropiat dintre cei trei cerbi ai turmei. Acesta a înaintat, lovind pământul cu copitele, mugind şi învârtindu-şi capul, ca să-şi prezinte coarnele. Noul venit a rămas pe loc, fără să adopte postura defensivă obişnuită.

Cerbul turmei a atacat, încleştându-şi coarnele cu cele ale intrusului. Când s-au atins, Aoz Roon a observat o fâşie din piele pe coarnele noului venit, l-a dat imediat ciuta lui Laintal Ay şi a dispărut în dosul celui mai apropiat pâlc de copaci. A alergat până la următorul copac din şir.

Acesta era înnegrit şi mort. Printre crengile rupte, Aoz Roon a zărit o coamă de păr gălbui, care ieşea dintre copacii mai îndepărtaţi. A apucat suliţa în mâna dreaptă şi-a întins braţul înapoi, gata să lovească şi a început să alerge cum numai el putea alerga.

A simţit pietrele colţuroase de sub zăpadă prin încălţări, a auzit animalele încleştate mugind, s-a uitat la lemnele moarte şi în tot acest timp s-a grăbit pe cât a putut. Un zgomot cât de mic era inevitabil.

Firele de păr s-au mişcat şi au devenit umărul unui phagor. Monstrul s-a întors. Ochii lui mari şi roşii au fulgerat.

Şi-a coborât coarnele lungi, şi-a deschis braţele, aşteptând atacul. Aoz Roon i-a înfipt suliţa între coaste.

Cu un strigăt înspăimântător, marele ancipital a căzut pe spate, răsturnat de atacul lui Aoz Roon. A căzut şi Aoz Roon. Phagorul l-a înhăţat, înfigându-şi mâinile cu coarne în spinarea lui. S-au rostogolit în zloată.

Creaturile, albă şi neagră, au devenit un singur animal, un animal care se lupta cu el însuşi în acest loc primitiv, vrând să se

sfâşie. S-a lovit de o rădăcină argintie şi a revenit la cele două părţi componente, cu jumătatea neagră dedesubt.

Phagorul şi-a dat capul pe spate şi a descleştat fălcile gata să lovească. Aoz Roon a fost înfruntat de un şir de dinţi galbeni, ca nişte spade, adânc implântaţi în gingiile alb-cenuşii. Aoz Roon a reuşi să-şi elibereze un braţ, a luat o piatră şi a înfipt-o între buzele mari oprind atacul dinţilor. S-a ridicat, a apucat mânerul suliţei înfipte în trupul monstrului şi s-a lăsat pe el cu toată greutatea. Într-o clipită, silueta lui Aoz Roon s-a desprins de cea a phagorului. Sângele galben a ţâşnit din rană. Clătinându-se, Aoz Roon s-a ridicat în picioare. O mierlă albă a bătut din aripi cu putere şi s-a pierdut spre răsărit.

Aoz Roon s-a ridicat la vreme să-l vadă pe Laintal Ay terminând un alt phagor. Alţi doi au fugit din adăposturile oferite de copacii căzuţi la pământ. Au sărit în spatele a doi kaidaw şi au pornit la galop, îndreptându-se spre stânci. Păsările albe i-au urmat plutind în aer şi strigând spre ecoul care se întorcea la ele, din pustiu.

Dathka s-a apropiat şi l-a prins de umeri pe Aoz Roon, fără să spună nici un cuvânt. A zâmbit. În ciuda durerii, Aoz Roon şi-a dezvăluit dinţii albi. Dathka a strâns din buze.

— L-am ucis! Au murit! A spus Laintal Ay agitat. Intestinele le-au ajuns la piept şi plămânii în stomac...

După ce a lovit trupul phagorului cu piciorul, Aoz Roon s-a dus să se sprijine de un trunchi de copac. Respira cu putere pe gură şi pe nări, ca să scape de duhoarea bolnăvicioasă a substanţei lăptoase ce cursese din trupul duşmanului. Mâinile îi tremurau.

— Cheamă-l pe Eline Tal, a spus el.

— L-am ucis, Aoz Roon! a repetat Laintal Ay, arătându-i trupul care zăcea în zăpadă.

— Adu-I pe Eline Tal, i-a poruncit Aoz Roon.

Dathka s-a dus la locul unde cei doi cerbi se mai luptau încă, cu capetele plecate şi coarnele încleştate, răvăşind zăpada şi transformând-o în noroi. A scos cuţitul şi le-a tăiat gâturile, ca un vânător încercat. Animalele s-au oprit şi au sângerat şi, când n-au mai putut sta în picioare, s-au prăbuşit şi au murit, încă încleştate.

— Fâşia de piele dintre coarne... este un vechi truc de fuggie, ca să prindă vânatul, a spus Aoz Roon. Când am văzut-o, mi-am dat seama că phagorii erau în apropiere...

Eline Tal a venit alergând, împreună cu Faralin Ferd şi Tanth Ein. I-au împins pe tineri în lături şi l-au sprijinit pe Aoz Roon.

— Trebuie să ucizi, nu să-i legeni, a spus Eline Tal.

Restul turmei fugise de multă vreme. Fraţii uciseseră trei ciute şi veneau trimfători. Ceilalţi vânători veniseră să vadă ce s-a întâmplat. Cinci animale nu erau o pradă prea sărăcăcioasă. Toţi cei din Oldorando vor putea mânca, la întoarcerea lor acasă.

Phagorii fuseseră lăsaţi acolo, să putrezească. Nimănui nu-i trebuiau pieile lor.

Laintal Ay şi Dathka ţineau ciutele de momeală, în timp ce Eline Tal şi ceilalţi îl examinau pe Aoz Roon. Acesta din urmă le-a împins mâinile înjurând.

— Hai s-o ştergem, a spus el punându-şi mâinile pe abdomen, durerea fiindu-i întipărită pe faţă. Unde au fost patru viermi din ăştia, pot apărea şi mai mulţi.

Aruncând ciutele moarte pe spatele celor folosite ca momeală, au pornit spre casă.

Dar Nahkri era mânios pe Aoz Roon.

— Mizerabilii ăia de cerbi sunt numai piele şi os. Carnea lor va avea gust de piele.

Aoz Roon nu a spus nimic.

— Numai vulturii mănâncă cerbi, în loc de căprioare, a spus Klils.

— Taci, odată, Klils, a ţipat Laintal Ay. Nu vezi că Aoz Roon e rănit? Du-te şi mai exersează aruncarea cu toporul.

Aoz Roon a rămas cu privirea în pământ şi nu a spus nimic, ceea ce l-a enervat şi mai mult pe fratele mai mare. Eternul peisaj rămânea neclintit în jurul lor.

Când, în sfârşit, au ajuns în apropiere de Oldorando şi izvoarele lui fierbinţi, paznicii din turnuri au suflat în corn. Aceştia erau bărbaţi prea bătrâni, sau bolnavi, ca să mai poată vâna. Nahkri le dăduse o însărcinare mai uşoară, dar dacă nu sunau din corn în clipa în care apărea în depărtare grupul de vânători, le tăia raţia de rathel. Cornul a dat semnalul ca tinerele femei să oprească lucrul şi să iasă dincolo de baricade, ca să-şi întâmpine soţii. Multe se temeau ca nu cumva să fi murit cineva. Văduvele trebuiau să treacă la muncile manuale, abia având cu ce să supravieţuiască, şi asta însemna moarte timpurie. De data aceasta, au numărat capetele şi s-au bucurat. Se întorceau toţi vânătorii. În noaptea aceasta vor avea de sărbătorit. Poate că unii dintre ei vor concepe.

Eline Tai, Tanth Ein şi Faralin Ferd şi-au strigat femeile, folosindu-se în aceeaşi măsură atât de rugăminţi, cât şi de ameninţări. Aoz Roon şchiopăta singur, fără să scoată nici un cuvânt, deşi s-a uitat pe sub sprâncenele negre, să vadă dacă Shay Tal era acolo.Nu era.

Nici Dathka nu a fost întâmpinat de nici o femeie. Şi-a croit drum, între chicotelile de bun venit, cu o faţă lungă şi aspră, pentru că spera că prietena neîndrăzneaţă a lui Shay Tal, Vry, s-ar putea arăta. Aoz Roon îl dispreţuia în sinea lui pe Dathka, pentru că nici o femeie nu sărea să-l ia de braţ, deşi era şi el în aceeaşi situaţie.

Pe sub sprâncenele negre, a văzut că un vânător a fost luat de mână de Doi Sakil, fiica moaşei. A văzut-o şi pe Oyre, fiica lui, alergând să-l ia de mână pe Laintal Ay; în sinea lui, a recunoscut că s-ar potrivi amândoi destul de bine. Şi că ar putea avea avantaje din această căsătorie.

Bineînţeles că fata era încăpăţânată şi Laintal Ay era mai moale. Îl va lua la dans înainte de a consimţi să fie femeia lui. Oyre era la fel ca preţioasa Shay Tal, din acest punct de vedere – dificilă, drăguţă şi făcând totul numai după capul ei.

A intrat, şchiopătând, pe porţile mari, cu privirea în pământ şi puţin aplecat într-o parte. Nahkri şi Klils mergeau în apropierea lui îndepărtându-şi femeile văicărelnice. Amândoi i-au aruncat o privire ameninţătoare.

— Stai la locul tău, Aoz Roon, i-a spus Nahkri.

El s-a uitat în altă parte, încovoindu-şi umărul.

— Am mânuit toporul cândva şi, pe Wutra, că-i voi mânui din nou, a mormăit el.

Lumea tremura înaintea privirii lui. A înghiţit un vas cu rathel şi apă, dar tot a fost cuprins de leşin.

S-a urcat în bârlogul pe care îl împărţea cu ceilalţi, indiferent la cum va fi jupuit vânatul pe care ajutase să fie prins. Odată aflat în cameră, s-a prăbuşit. Dar nu avea de gând să suporte ca sclava să-i desfacă hainele şi să-i examineze rănile.

S-a odihnit şi şi-a pipăit coastele. După o oră, a ieşit singur şi a căutat-o pe Shay Tal.

De vreme ce se apropia amurgul, a luat coji de pâine şi s-a dus la Voral, ca să hrănească gâştele. Râul era mare. Se dezgheţase în timpul zilei, iar pe apa întunecată, cu cruste de gheaţă albă, veneau gâştele gâgâind. Când erau amândoi tineri, râul era îngheţat de la un mal la celălalt.

— Voi, vânătorii, plecaţi atât de departe, şi eu am văzut vânat pe cealaltă parte a râului, azi-dimineaţă. Cred că erau cai sălbatici şi hoxnei, a spus ea.

Posomorât, Aoz Roon a privit-o şi a luat-o de mână.

— *Tu* ai întotdeauna idei opuse, Shay Tal. Crezi că ştii mai bine decât vânătorii? De ce n-ai venit la sunetul cornului?

— Eram ocupată.

Şi-a retras braţul şi a început să fărâmiţeze cojile de pâine din orz, căci gâştele au început să se adune în jurul ei. Aoz Roon le-a gonit şi a luat-o din nou de mână.

— Azi am ucis un fuggie. Sunt puternic. M-a rănit, dar l-am ucis pe împuţit. Mă apreciază toţi vânătorii şi toate fetele, dar eu pe tine te vreau, Shay Tal. Tu de ce nu mă vrei?

Ea şi-a întors privirea spre el, aţintindu-şi ochii asupra lui; nu era mânioasă, căci îşi înăbuşea mânia.

— Te vreau, dar mi-ai rupe braţul dacă aş fi contra ta şi ne-am certa tot timpul. Nu vorbeşti niciodată cu blândeţe cu mine. Ştii să râzi şi să te încrunţi, dar nu ştii să vorbeşti drăgăstos. Uite aşa-aşa!

— Nu sunt eu felul de om care să vorbească drăgăstos, dar nici nu ţi-aş rupe braţul încântător. Ţi-aş da lucruri adevărate, la care să te gândeşti.

Ea nu i-a răspuns, ci a continuat să hrănească păsările. Batalix s-a îngropat în zăpadă, aruncând raze aurii pe şuviţele ei de păr despletit. În această scenă rece şi neclintită, singurul lucru care se mişca era şuvoiul negricios de apă.

După ce stătuse privind-o stânjenit şi clătinându-se de pe un picior pe altul, a spus:

— Cu ce erai aşa de ocupată mai devreme?

Fără să-i întoarcă privirea, ea i-a răspuns cu pasiune:

— Mi-ai auzit cuvintele, în ziua aceea tristă în care am îngropat-o pe Loilanun. Atunci m-am adresat mai ales ţie. Iată, trăim în această curte de fermă. Vreau să ştiu ce se întâmplă în lumea de

dincolo de ea. Vreau să aflu lucruri. Am nevoie de ajutorul tău, dar tu nu eşti chiar omul potrivit, care să mi-l dea.

Atunci când am timp, le învăţ pe celelalte femei, pentru că acesta e un fel de a mă învăţa pe mine.

— La ce bun? Nu faci altceva decât să tulburi problemele.

Ea nu a spus nimic. Se uita la râul pe care cădeau ultimele raze aurii şi palide ale zilei.

— Ar trebui să te pun pe genunchi şi să-ţi dau câteva.

El stătea mai jos decât ea, pe malul râului, şi o privea. Ea s-a uitat mânioasă la el. Şi-a schimbat expresia feţei aproape imediat. A râs, dezvăluindu-şi dinţii şi cerul gurii, roz înainte de a-şi acoperi gura cu mâna.

— Tu chiar nu înţelegi!

Profitând de acest moment, el a strâns-o cu putere în braţe.

— Aş încerca să-ţi spun vorbe drăgăstoase şi chiar mai mult decât atât, Shay Tal. Şi asta datorită spiritului tău încântător şi ochilor strălucitori, ca apele acelea. Uită de aceste învăţături, fără de care ne putem descurca cu toţii, şi fii femeia mea.

El a întors-o, ridicând-o cu picioarele de pe pământ. Gâştele s-au împrăştiat, indignate, întinzându-şi gâturile spre orizont.

Stând din nou pe picioarele ei, i-a spus:

— Vorbeşte obişnuit cu mine, Aoz Roon, te implor. Viaţa mea e de două ori mai preţioasă şi nu o pot da decât o singură dată. Cunoaşterea este importantă pentru mine – şi pentru toată lumea. Nu mă face să aleg între tine şi învăţătură.

— Te iubesc de mult, Shay Tal. Ştiu că te simţi jignită din cauza lui Oyre. Dar nu ar trebui să mă refuzi. Fii femeia mea, dacă nu, voi găsi alta, te previn. Sunt un bărbat înfierbântat. Locuieşte cu mine şi vei uita de această academie.

— Ooo, nu faci altceva decât să te repezi. Dacă mă iubeşti, încearcă să auzi ce-ţi spun.

Ea s-a întors şi a început să urce panta spre ţărm, dar Aoz Roon a alergat după ea şi a prins-o din urmă.

— Ai de gând să mă laşi fără nici o satisfacţie, Shay Tal, după ce m-ai făcut să-ţi spun toate prostiile alea?

Era din nou blând şi aproape timid.

— Şi ce ai face dacă aş fi conducătorul, a adăugat, Stăpânul Embruddock-ului? Nu este imposibil. Atunci va trebui să fii femeia mea.

După felul în care l-a privit, şi-a dat seama de ce o urmărea; doar pentru o clipă, a pătruns până în adâncul ei, iar ea i-a spus cu blândeţe:

— Deci asta visezi tu, Aoz Roon? Ei bine, cunoaşterea şi înţelepciunea sunt un alt fel de vis, şi suntem predestinaţi să ne urmărim propriul vis pe drumuri separate. Şi eu te iubesc, dar nu mai mult decât tine şi, la fel de mult ca şi tine, nu doresc să fiu stăpânită de nimeni.

El a rămas tăcut. Ea ştia că această remarcă i se părea lui greu de acceptat, sau cel puţin aşa credea, dar el urma deja un alt raţionament, aşa că i-a spus cu o privire dură:

— Dar îl urăşti pe Nahkri, nu-i aşa?
— Nu se amestecă în treburile mele.
— Dar se amestecă în ale mele.

Ca de obicei, când se întorceau vânătorii, se ţinea un festin cu mâncare şi băutură, până târziu în noapte. Pe lângă obişnuitul rahtel, proaspăt fermentat de cei care fabricau băuturile, mai era şi vinul din orz. Cântau cântece, dansau gigă, pe măsură ce băutura punea stăpânire pe ei. Când s-au intoxicat bine de tot, cei mai mulţi bărbaţi se aflau în turnul cel mare, din care se vedea strada principală. Făcuseră curăţenie şi aprinseseră un foc ce-şi trimitea fumul şerpuind pe lângă grinzile întărite cu metal. Aoz Roon a rămas posomorât şi s-a întrerupt din cântat. Laintal Ay l-a văzut plecând, dar era prea ocupat s-o urmărească pe Oyre, ca să-l mai urmărească şi pe tatăl ei. Aoz Roon a urcat scările, trecând pe la diferitele nivele, ca să ajungă pe acoperiş şi să ia câteva înghiţituri lacome de aer rece.

Dathka, care nu avea talent muzical, l-a urmat în întuneric. Ca de obicei, Dathka nu a spus nimic. Stătea cu mâinile încrucişate, uitându-se la contururile vagi şi înceţoşate ale nopţii. Pe cer atârna o perdea de foc cu flăcări verzui şi umbre ale căror valuri umbreau stratosfera.

Aoz Roon a căzut pe spate cu un urlet puternic. Dathka l-a prins în braţe şi l-a pus pe picioare, dar bărbatul mai în vârstă s-a smuls din mâinile lui.

— Ce te roade? Eşti beat, nu?

— Uite! Aoz Roon i-a făcut semn cu mâna spre golul întunecat. S-a dus acum, s-o ia naiba. O femeie cu cap de porc. Ce privire avea!

— Păi, îţi imaginezi tot felul de lucruri. Eşti beat.

Aoz Roon s-a întors mânios spre el.

— Nu mă face pe mine beat, prăpăditule ce eşti! Îţi spun că am văzut-o. Goală, înaltă, cu părul rărit, de la crăpătură până la bărbie, paisprezece mamele – şi venea spre mine. A început să alerge pe acoperiş, dând din mâini.

Klils a apărut la trapa, clătinându-se uşor, cu un femur de cerb în mână, mestecând.

— Voi doi nu aveţi ce căuta aici. Acesta este Marele Turn. Numai cei ce domnesc în Oldorando au voie aici.

— Gunoi ce eşti! a spus Aoz Roon, apropiindu-se. Ţi-a scăpat toporul din mână.

Klils l-a lovit cu sălbăticie peste ceafă cu osul cerbului. Cu un răget, Aoz Roon l-a înşfăcat pe Klils de gât şi a încercat să-l sugrume. Dar Klils l-a lovit cu glezna piciorului, l-a lovit cu pumnii sub inimă şi l-a împins pe parapetul din jurul acoperişului, din care s-a desprins o bucată, care s-a prăbuşit pe pământ. Aoz Roon atârna cu capul în gol.

— Dathka, a strigat el, ajută-mă!

Dathka a apărut, tăcut, în spatele lui Klils, l-a apucat bine de genunchi şi l-a ridicat de picioare, i-a făcut vânt peste zid, aruncându-l de la nivelul şapte.

— Nu, nu! a strigat Klils, luptându-se cu furie şi încleştându-şi braţele în jurul gâtului lui Aoz Roon. Cei trei bărbaţi s-au luptat în întunericul cu nuanţe verzui, acompaniaţi de cântecele de dedesubt; doi dintre ei – amândoi chercheliţi – contra zveltului Klils. În cele din urmă, au reuşit să-l desprindă din încleştare. A căzut, scoţând un ultim strigăt. Au auzit când s-a lovit corpul de pământ.

Aoz Roon şi Dathka stăteau gâfâind pe parapet.

— Am scăpat de el, a spus Aoz Roon. Şi-a frecat coastele care îl dureau. Dathka, îţi sunt recunoscător.

Dathka nu a răspuns nimic. În cele din urmă, Aoz Roon i-a spus:

— Or să ne ucidă pentru asta, gunoaiele. O să aibă Nahkri grijă să ne ucidă. Oamenii mă urăsc deja. După o clipă, a continuat mânios. Nu a fost decât vina prostului de Klils. M-a atacat. A fost vina lui.

Nemaiputând să îndure liniştea, Aoz Roon a sărit în picioare şi a început să păşească încoace şi-ncolo, pe acoperiş, bombănind singur. A apucat femurul şi l-a aruncat în întuneric.

Întorcându-se spre imposibilul Dathka, a spus:

— Uite, du-te jos şi vorbeşte cu Oyre. O să facă ce spun eu. Fă-o să-l aducă pe Nahkri aici. Ar fi în stare să-şi pună şi un rât de porc, dacă i-ar spune ea. Am văzut eu cum se uită gunoiul ăla după ea.

Dând din umeri şi fără să spună nimic, Dathka a plecat.

Oyre muncea în casa lui Nahkri, spre dezastrul lui Laintal Ay; era favorizată şi astfel totul era mai uşor pentru ea decât pentru celelalte femei.

După ce Aoz Roon a început să tremure, să facă mişcare şi să patruleze pe acoperiş, aruncând înjurături în întuneric, s-a întors şi Dathka.

— Îl aduce, a spus el scurt. Dar orice ţi-ai pus în minte, nu e bine. Eu nu mă amestec în asta.

— Taci din gură.

Era prima dată când cineva îi dădea acest ordin lui Dathka. S-a strecurat în umbră. Trei siluete au început să urce şi au deschis trapa – trei siluete, prima dintre ele fiind Oyre. După ea, a intrat Nahkri, cu vasul de băutură în mână, şi apoi Laintal Ay, care se hotărâse să stea lângă Oyre. Se uita încruntat, iar expresia feţei nu s-a îmblânzit când l-a privit pe Aoz Roon. Acesta din urmă s-a răstit la el.

— Laintal Ay, tu rămâi jos. Nu trebuie să fii implicat, a spus Aoz Roon cu asprime.

— Oyre e aici, i-a replicat Laintal Ay, ca şi când ar fi fost suficient.

— Are grijă de mine, tată, a spus Oyre.

Aoz Roon a dat-o la o parte şi l-a înfruntat pe Nahkri:

— Tu şi cu mine nu ne-am înţeles niciodată. Pregăteşte-te să te lupţi cu mine, direct, ca de la bărbat la bărbat.

— Dă-te jos de pe acoperişul meu, i-a ordonat Nahkri. Nu vreau să fii aici. Locul tău e jos.

— Pregăteşte-te să te baţi.

— Ai fost întotdeauna insolent, Aoz Roon, şi îndrăzneşti să vorbeşti în gura mare, după ce că n-ai fost bun de nimic la vânătoare? Ai băut prea mult.

Vocea lui Nahkri se îngroşase de la vin şi rathel.

— Îndrăznesc, îndrăznesc s-o fac! a strigat Aoz Roon şi s-a năpustit asupra lui Nahkri.

Nahkri i-a aruncat vasul în faţă. Atât Oyre cât şi Laintal Ay l-au apucat de mâini pe Aoz Roon, dar el s-a eliberat şi l-a lovit pe Nahkri peste faţă.

Nahkri a căzut, s-a rostogolit şi a scos un pumnal de la centură. Singura lumină care cădea peste ei, venea de la nivelul de jos. Lama a strălucit. Voalurile verzui de pe cer nu aruncau decât o nuanţă sumbră peste scena cu oameni. Aoz Roon a încercat să lovească pumnalul, nu l-a nimerit şi a căzut peste Nahkri, zdrobindu-l. Gemând, Nahkri a început să vomite, făcându-l pe Aoz Roon să se dea jos de pe el. S-au ridicat amândoi, respirând greu.

— Renunţaţi, amândoi! a strigat Oyre, agăţându-se de tatăl ei.

— De ce vă certaţi? a întrebat Laintal Ay. Aoz Roon l-a provocat degeaba. Oricât ar fi fost de prost, dreptatea era de partea lui.

— Taci din gură, dacă o vrei pe fata mea, a strigat Aoz Roon şi a atacat.

Nahkri, care încerca să-şi recapete suflul, nu se apăra deloc. Îşi pierduse pumnalul. Sub ploaia de lovituri, a fost împins până la marginea parapetului. Oyre a ţipat. El a stat acolo o clipă, apoi i s-au înmuiat genunchii. Şi s-a dus.

L-au auzit cu toţii lovindu-se de pământ, la baza turnului. Au rămas acolo, îngheţaţi, aruncându-şi priviri vinovate. Până la ei ajungeau cântecele beţivilor din interiorul clădirii.

Când eram tot beffudock
Ducându-mă la Embrudock
Am văzut un porc, *o gigă jucând*,
Şi-am căzut pe al meu funddock...

Aoz Roon s-a aplecat peste parapet.

— Cred că-ţi ajunge, lord Nahkri, îmi imaginez, a spus el cu o voce mai sobră.

S-a apucat de coaste şi a oftat. S-a întors spre ei şi i-a privit, ţintuindu-i cu sălbăticie în ochi.

Laintal Ay şi Oyre stăteau îmbrăţişaţi şi tăcuţi. Oyre suspina.

Dathka a venit la ei şi le-a spus cu o voce sunând a gol:

— Laintal Ay şi tu, Oyre, să păstraţi tăcerea, dacă ţineţi la vieţile voastre. Aţi văzut ce uşor se pierde o viaţă. Voi spune că i-am văzut pe Nahkri şi Klils certându-se. S-au bătut şi au căzut amândoi peste parapet. Nu i-am putut opri. Ţine minte vorbele mele şi imaginează-ţi scena. Păstrează tăcerea. Aoz Roon va fi Stăpânul Embruddock-ului şi al Oldorando-ului.

— Voi fi, şi voi conduce mai bine decât proştii ăia, a spus Aoz Roon, clătinându-se.

— Aşa să faci, i-a spus Dathka, încet, pentru că noi, cei trei de aici, ştim adevărul despre această crimă dublă. Ţine minte că noi nu avem nici un amestec. Tu ai făcut singur totul. Să te porţi cu noi ca atare.

Anii în care Oldorando a fost condus de Aoz Roon au trecut aproape la fel ca anii când fuseseră conduşi de cei dinainte; viaţa are o calitate pe care conducătorii nu o pot atinge. Numai vremea a devenit mai capricioasă. Dar acest lucru, ca multe altele, era dincolo de puterile oricărui conducător.

Gradienţii de temperatură din stratosferă s-au schimbat, troposfera s-a încălzit şi temperatura solului a început să crească. Câteodată, erau biciuiţi de ploaie săptămâni în şir. Zăpada a dispărut din ţinuturile de câmpie, spre zonele tropicale. Gheţarii s-au retras spre ţinuturile mai înalte. Pământul a înverzit. Au început să răsară plante mai înalte. Păsări şi animale nevăzute până atunci, au apărut, traversând în toate direcţiile palisadele vechiului cătun. Îşi reveneau toate formele de viaţă. Nimic nu mai era cum fusese.

Pentru mulţi oameni în vârstă, aceste schimbări nu erau binevenite. Şi-au amintit de întinderile de zăpadă, neatinse, din tinereţe. Cei de vârstă mijlocie se bucurau de schimbări, dar clătinau din capete şi spuneau că e prea frumos ca să dureze. Cei tineri nu ştiuseră de altceva. Viaţa ardea în ei ca şi în aer. Aveau o varietate mai mare de mâncare; aveau mai mulţi copii şi foarte puţini din ei mureau.

În ceea ce priveşte cele două santinele, Batalix apărea ca întotdeauna. Dar Freyr era din ce în ce mai strălucitor şi mai fierbinte, cu fiecare săptămână, fiecare zi, fiecare oră.

În această dramă a climei, se afla drama umană pe care trebuia s-o interpreteze fiecare suflet viu, spre propria satisfacţie sau dezamăgire. Pentru cei mai mulţi oameni, această împletire de împrejurări minuţioase, era de cea mai mare importanţă, şi fiecare se vedea în mijlocul scenei. Pe tot globul Helliconiei, oriunde se luptau să trăiască grupuri mici de bărbaţi şi femei, se întâmpla acelaşi lucru.

Iar Staţia de Observaţie a Pământului înregistra totul.

Când a ajuns Stăpânul Oldorando-ului, Aoz Roon a pierdut inima deschisă. A devenit mai posac, evitând chiar şi martorii şi complicii la crima lui. Chiar şi aceia care se mai menţineau în compania lui, nu simţeau că mare parte din izolarea pe care şi-o impunea, se datora frământării neîncetate, a sentimentului de vinovăţie; oamenii nu se străduiau să se înţeleagă unii pe alţii. Crima era un lucru extrem de grav; într-o comunitate mică, unde toate lucrurile erau legate unele de altele şi în care se simţea pierderea oricărei persoane zdravene, conştiinţa era atât de preţioasă, încât morţii înşişi nu aveau voie să se desprindă cu totul de ceilalţi.

S-a întâmplat ca nici Klils şi nici Nahkri să nu aibă copii de la femeile lor, astfel au rămas numai femeile lor, să comunice cu gossiile bărbaţilor lor. Amândouă au dat raportul că din lumea spiritelor nu venea decât o mânie puternică. Mânia gosssiior era dureroasă, de suportat, pentru că nu putea fi niciodată uşurată.

Această mânie era atribuită furiei fraţilor în mod firesc, din cauza nebuniei la beţie, de a comite fratricid; femeile au primit permisiunea să nu mai comunice cu ei. Fraţii şi sfârşitul lor hidos au încetat să mai fie subiectul de conversaţie al tuturor. Deocamdată, secretul crimei era păstrat.

Dar Aoz Roon nu a uitat niciodată. În zorii zilei următoare, se trezise epuizat şi se frecase pe faţă cu apă îngheţată. Frigul nu a făcut altceva decât să reînvie febra pe care o înăbuşise. Tot corpul îi urla de durere, care părea să treacă de la un organ la altul.

Tremurând de chin, nu a mai îndrăznit să comunice cu prietenii săi, şi a plecat grăbit din turnul lui, însoţit de dulăul Curd. A ajuns pe pajiştea unde, printre fantasmele înceţoşate ale primelor raze de lumină, puteau fi văzute numai siluete de femei, îndreptându-se încet spre locurile de muncă. Evitându-le, Aoz Roon s-a îndreptat clătinându-se spre poarta de nord. Trebuia să treacă pe lângă turnul cel mare. Înainte de a-şi da seama, a dat peste trupul zdrobit a lui Nahkri, întins la picioarele lui, cu ochii deschişi şi îngroziţi. A găsit şi cadavrul mutilat a lui Klils, zăcând de cealaltă parte a turnului. Cadavrele nu fuseseră descoperite încă, altfel s-ar fi dat alarma. Curd chelălăia şi sărea înainte şi înapoi peste trupul lui Klils, îmbibat cu apă.

Prin ceaţa din minte, l-a fulgerat un gând. Nimeni nu va crede că fraţii se omorâseră unul pe altul, dacă îi găseau în laturi diferite ale turnului. A apucat braţul lui Klils şi a încercat să-l mişte. Trupul era înţepenit şi imobil, ca şi când ar fi prins rădăcini. A fost forţat să se aplece, vârându-şi faţa în părul lui ud, ca să-l ridice de braţe. A tras din nou de el. Se întâmplase ceva cu puterea lui. Klils nu se clintea. Gâfâind, s-a dus la celălalt capăt şi l-a apucat de picioare. În depărtare, gâştele au gâgâit luându-i în râs efortul.

În cele din urmă, a mişcat cadavrul. Klils căzuse cu faţa în jos, iar mâinile lui şi o parte a feţei îngheţaseră în noroi. S-a desprins, şi trupul a căzut cu un bubuit pe pământul îngheţat. L-a aruncat lângă fratele lui – un lucru neînsemnat şi inert, pe care a încercat să şi-l şteargă din memorie. Apoi a alergat spre poarta de nord.

Dincolo de baricade, se ridica un număr însemnat de turnuri ruinate, adesea înconjurate de rajabarali, care creşteau peste dărâmături. A găsit un refugiu în primul dintre aceste monumente ale timpului, care dădeau spre suprafaţa îngheţată a Voralului. O încăpere de la nivelul doi era intactă. Deşi scara de lemn dispăruse de multă vreme, a reuşit să se caţăre pe o grămadă de moloz şi să se strecoare în încăperea din piatră. A rămas acolo gâfâind, sprijinindu-se cu mâna de perete. Atunci, şi-a scos pumnalul şi a început să taie pieile de pe el, cu furie.

Un urs murise în munţi ca să-l îmbrace pe Aoz Roon. Nimeni nu mai avea o blană neagră asemănătoare. A sfâşiat-o cu nepăsare.

În cele din urmă a rămas gol. Chiar şi pentru el, priveliştea era ruşinoasă. Nuditatea nu-şi avea locul în cultura lor. Dulăul s-a aşezat gâfâind şi l-a privit scâncind.

Trupul lui, musculos, era înghiţit de flacără. Limbile de foc îl atingeau peste tot. Ardea de la genunchi până în gât.

Apucându-şi penisul a început să alerge prin cameră, strigându-şi durerea în multe feluri.

Pentru Aoz Roon, focul de pe trupul lui era tiparul vinovăţiei. Crimă! Acesta era efectul; mintea lui întunecată sărea imediat cu gândul la cauză. Nu s-a gândit nici o clipă că fierbinţeala ar putea proveni din pricina incidentului de la vânătoare, când fusese în contact direct cu phagorul mare şi alb. Nu se putuse gândi nici la păduchii care sălăşuiau în blănurile acestei specii şi care trecuseră pe trupul lui. Îi lipseau cunoştinţele prin care să facă aceste conexiuni.

Staţia de Observaţie a Pământului înregistra tot. Avea instrumente la bord care permiteau observatorilor să afle tot felul de lucruri despre planetele de sub ei, lucruri pe care nici locuitorii nu le cunoşteau.

Au înţeles ciclul de viaţă al căpuşelor, care se adaptaseră ca paraziţi atât la phagori, cât şi la oameni. Analizaseră compoziţia scoarţei andezitice a Helliconiei. Toţi cei de pe staţie adunaseră toate faptele, le analizaseră şi urmau să le trimită pe Pământ. Era ca şi cum Helliconia ar fi fost desfăcută atom cu atom şi trimisă prin galaxie, cu destinaţia spre o altă planetă. Bineînţeles, într-un fel, era ca şi cum ar fi fost recreată pe Pământ, în enciclopedii şi în mediile de reducţie şi analiză.

Când cei doi sori au fost văzuţi de pe Avernus răsărind la est, deasupra lanţului muntos al Nktryhk-ului, ale cărui vârfuri se îndreptau ca nişte turnuri spre stratosferă şi ale căror ceţuri şi umbre s-au împrăştiat în jurul lor, pătrunzând pline de mister în adâncurile atmosferei, romanticii de la bordul staţiei au uitat de fapte şi au tânjit să ia parte la activităţile primitive care se desfăşurau pe fundul oceanului de aer.

Bombănind şi înjurând, siluetele şi-au croit drum prin beznă, spre turnul cel mare. Un vânt rece urla dinspre est, fluierând printre turnurile vechi, pleznindu-i peste feţe, lipindu-le promoroacă pe buze şi bărbi. Era ora şapte, într-o seară de primăvară, şi era noaptea cea mai neagră.

Odată ajunşi în turn, au trântit uşa în urma lor, s-au îndreptat de spate şi au exclamat. Apoi au urcat treptele, care duceau la camera lui Aoz Roon, încălzită cu apa fierbinte care curgea prin ţevile de piatră de la subsol. Încăperile de sus, dinspre vârful turnului, unde dormeau sclavii lui Aoz Roon şi unul dintre vânătorii lui, erau mai departe de sursa de căldură şi, ca atare, erau mai reci. Dar vântul din seara aceea, pătrunzând prin miile de crăpături, a îngheţat totul.

Aoz Roon îşi ţinea primul consiliu ca Stăpân în Oldorando.

Ultimul care a sosit, a fost bătrânul şef Datnil Skar, şeful trupelor de tăbăcari. Era cea mai în vârstă persoană de faţă. A venit încet spre lumină, privind precaut în toate părţile, parcă presimţind o cursă. Cei bătrâni sunt întotdeauna bănuitori când e vorba de schimbări în guvernare. Două lumânări ardeau în vasele din mijlocul podelei acoperită luxos cu piei. Flăcările se îndreptau spre vest, în direcţia în care se muta fumul.

La lumina incertă a lumânărilor, şeful Datnil l-a văzut pe Aoz Roon aşezat pe un scaun din lemn, iar pe alţi nouă oameni aşezaţi pe piei. Şase dintre ei erau şefii trupelor făurarilor. S-a înclinat spre fiecare, în parte, după ce a făcut o plecăciune spre Aoz Roon. Ceilalţi doi erau vânătorii Dathka şi Laintal Ay, care stăteau împreună, în poziţie defensivă. Datnil Skar nu-i simpatiza pe Dathka, pentru simplu motiv că băiatul părăsise făurarii pentru viaţa fără valoare a vânătorilor. Aceasta era părerea lui Datnil Skar, căruia nu-i plăcea nici obiceiul lui Dathka, de a rămâne mereu tăcut.

Singura femeie prezentă era Oyre, care stătea stingherită, cu privirea aţintită în podea. Se aşezase în spatele scaunului tatălui ei, ca să rămână în umbrele care dansau pe pereţi.

Toate aceste chipuri îi erau familiare bătrânului făurar, la fel ca şi cele spectrale, înşirate pe pereţi, sub grinzi – craniile phagorilor şi ai altor duşmani ai cătunului.

Şeful Datnil s-a aşezat pe podea, lângă ceilalţi făurari. Aoz Roon a bătut din palme şi au venit câteva sclave, de la etajul de deasupra, aducând o tavă pe care erau unsprezece căni cioplite în lemn şi un vas mai mare. Şeful Datnil şi-a dat seama că ceştile în care era rathelul aparţinuseră cândva lui Wall Ein.

— Sunteţi bineveniţi, a spus Aoz Roon cu voce tare, ridicând ceaşca. Au băut cu toţii lichidul dulce, aburind.

Aoz Roon a vorbit. A spus că intenţiona să conducă mai ferm decât predecesorii lui. Nu va tolera încălcarea legilor. Va consulta consiliul format din şefii celor şapte trupe de făurari, ca până atunci.

Va apăra Oldorando împotriva tuturor duşmanilor. Nu va permite ca sclavii şi femeile să se amestece în viaţa tuturor. Garanta că nimeni nu va muri de foame.

Va permite oamenilor să-şi consulte gossiile când vor dori. Considera că academia era o pierdere de vreme, pentru că femeile aveau de muncit.

Majoritatea lucrurilor pe care le-a spus erau lipsite de sens, sau însemnau doar că avea intenţia să conducă. A vorbit într-un mod ciudat, care nu a trecut neremarcat, de parcă s-ar fi luptat cu demonii. Rămânea adesea privind în gol. Strângea în mâini braţele scaunului, ca şi când ar fi avut de dus o luptă interioară, aşa încât, deşi remarcile erau inconsecvente în sine, felul de a le prezenta era înspăimântător. Vântul sufla, iar vocea avea inflexiuni neaşteptate.

— Laintal Ay şi Dathka vor fi ofiţerii şefi şi vor avea grijă ca ordinele mele să fie îndeplinite. Sunt tineri şi au minte. Gata, la naiba, ajunge cu vorbăria.

Şeful celor care se ocupau de băuturi l-a întrerupt cu o voce fermă:

— Stăpâne, te mişti repede pentru unii ca noi, cu mintea înceată. Unii dintre noi poate ar dori să mai discute despre motivul pentru care ai numit doi tineri ca locotenenţi, când avem în jurul nostru oameni ca nişte stejari, care ne-ar sluji mai bine.

— Am înţeles, a spus Aoz Roon frecându-se cu spinarea de speteaza scaunului.

— Dar poate ai ales prea repede. Gândeşte-te câţi bărbaţi buni avem... Ce părere ai despre cei din generaţia ta, cum ar fi Eline Tal şi Tanth Ein?

Aoz Roon a lovit cu pumnul în braţul scaunului.

— Avem nevoie de tineri, de oameni de acţiune. Asta am ales. Acum puteţi pleca. Cu toţii.

Datnil Skar s-a ridicat încet şi i-a spus:

— Stăpâne, iartă-mă, dar această încheiere rapidă îţi diminuează meritul tău, nu pe al nostru. Eşti bolnav, te doare ceva?

— Dispari omule, du-te. Nu poţi să faci asta când ţi se cere? Oyre...

— Obiceiul este ca acest consiliu al şefilor să bea în cinstea ta, să toasteze pentru domnia ta.

Stăpânul Embruddock-ului a rostogolit ochii în cap, până la grinzi şi înapoi.

— Maestre Datnil, ştiu că voi, oamenii bătrâni, respiraţi scurt şi vorbiţi mult. Scuteşte-mă. Du-te, odată, înainte să te înlocuim şi pe tine. Plecaţi cu toţii. Aveţi mulţumirile mele, dar plecaţi, duceţi-vă afară, în vremea bestială.

— Dar...

— Duceţi-vă! a mormăit el.

Bătrânii consiliului au plecat, vociferând şi umflându-şi obrajii scofâlciţi din lipsa dinţilor, de indignare. Nu era un semn bun... Laintal Ay şi Dathka au plecat clătinând din cap.

De îndată ce a rămas singur cu fiica lui, Aoz Roon a căzut pe podea şi a început să se rostogolească încoace şi încolo, gemând, dând din picioare şi scărpinându-se.

— Ai adus medicamentul din grăsime de gâscă, de la jupâneasa Datnil, fetiţo?

— Da, tată. Oyre a scos o cutie din piele, în care era o pastă moale, din grăsime.

— Trebuie să-mi freci corpul cu ea.

— Nu pot să fac asta, tată.

— Bineînţeles că poţi, şi o vei face.

I-au strălucit ochii.

— Nu vreau să fac asta. M-ai auzit ce ţi-am spus? Pune-ţi sclava s-o facă. Asta e treaba ei, nu? Dacă nu, o chem pe Rol Sakil.

A sărit în picioare, a ţinut-o de mână şi a spus printre dinţi:

— O vei face. Nu-mi pot permite să las pe cineva să vadă în ce stare sunt. O să afle toţi. Or să afle, nu înţelegi? O s-o faci, să te ia naiba, dacă nu, o să-ţi rup gâtul ăla de eddre. Eşti la fel de dificilă ca şi Shay Tal. Când ea începu să se văicărească, el i-a spus, cuprins din nou de mânie:

— Închide ochii, dacă eşti aşa de delicată. Fă-o cu ochii închişi. Nu e nevoie să te uiţi. Dar grăbeşte-te, până să-mi ies din harney.

Când a început să-şi scoată pieile, cu aceeaşi privire înnebunită, i-a spus:

— Vei fi dată lui Laintal Ay, ca să vă ţineţi amândoi gura. Şi fără discuţie. Am văzut eu cum se uită la tine. Într-o zi, îţi va veni

rândul sa domneşti peste Oldorando.

I-au căzut pantalonii şi a rămas gol. Ea a strâns din ochi şi a întors capul într-o parte, scârbită şi dezgustată de această umilinţă. Totuşi, nu-şi putea şterge din minte imaginea trupului fără par, a cărui piele părea să se ofilească. Tatăl ei era acoperit până în gât cu flăcări stacojii.

— Dă-i drumul, fillock prost ce eşti! Sunt în agonie, la naiba, mă sfârşesc.

Ea a întins mâna şi a început să lipească untura lipicioasă pe pieptul şi pe, stomacul lui. După aceea, Oyre a fugit înjurând. A alergat departe de clădire şi a rămas cu faţa întoarsă spre vântul rece, vomitând de dezgust.

Acestea au fost primele zile ale domniei tatălui ei.

Un grup din Madis stătea întins, în hainele fără formă şi dormea nelinişti t. Se odihnea în valea aflată la nenumărate mile de Oldorando. Santinela lui aţipise.

Erau înconjuraţi de pereţi întregi de şist. Lovită de îngheţ, stânca se crăpase în straturi subţiri, care trosneau sub picioare. Nu exista nici un fel de vegetaţie, în afara tufişurilor veşnic verzi, ale căror frunze erau atât de amare, încât nu puteau fi mâncate de arangii omnivori.

Madişii fuseseră prinşi de o ceaţă groasă, care se lăsa frecvent peste aceste ţinuturi înalte. Venise şi noaptea, iar ei rămăseseră neajutoraţi, forţaţi să rămână pe loc. Răsăritul lui Batalix vizitase deja lumea, dar ceaţa mai domnea încă în aceste chei reci ale canionului, iar protognosticii se chinuiau încă în somn.

Yohl-Gharr Wyrrijk, Comandantul expediţiei tânărului kzahhn, stătea pe o colină, cu câteva picioare mai sus decât ceilalţi şi privea grupul de războinici gilloţi şi creaghţi, care erau la ordinele lui şi se târau spre madişii lipsiţi de apărare.

Erau zece madişi adulţi şi aveau cu ei un bebeluş şi trei copii. În afară de ei, mai erau şi şaptesprezece arangi, animale solide, ca nişte capre, cu o blană groasă, care se potriveau nevoilor umile ale nomazilor.

Această familie de madişi era o instituţie ce se afla în promiscuitate. Exigenţele existenţei lor erau astfel ordonate încât împerecherea avea loc fără discernământ; nu aveau legi împotriva incestului.

Stăteau cu trupurile lipite unul de altul, ca să păstreze căldura, în vreme ce animalele lor cu coarne, se înghesuiau cât mai aproape de ei, formând astfel un fel de inel exterior de apărare împotriva frigului care înţepenea oasele.

Santinela stătea în afara acestui cerc, cu capul pe blana unuia dintre arangi. Protognosticii nu aveau arme. Singura lor apărare era fuga.

Se bazaseră pe ceaţă, ca să-i protejeze. Dar ochii ageri ai phagorilor îi zăriseră. Terenul extrem de dificil, îl despărţise temporar pe Yohl-Gharr Wyrrijk de corpul principal, aflat sub comanda lui Hrr-Brahl Yprt, războinicii lui fiind aproape la fel de flămânzi ca pre-oamenii asupra cărora se năpusteau.

Aveau cu ei suliţe şi bâte. Trosnetele pe care le scoteau apropiindu-se, traversând şisturile, erau acoperite de sforăiturile madişilor. Santinela s-a trezit ca dintr-un vis şi s-a ridicat în capul oaselor, plină de groază. Prin ceaţa groasă, a văzut că se apropiau nişte fantome, nişte siluete monstruoase. A scos un ţipăt. Însoţitorii lui s-au mişcat. Prea târziu. Cu strigăte sălbatice, phagorii i-au atacat, lovind fără milă.

În câteva clipe toţi protognosticii au murit, iar mica lor turmă odată cu ei, devenind proteinele expediţiei tânărului Kzahhn. Yohl-Gharr Wyrrijk s-a dat jos de pe colină, ca să dea ordine pentru împărţirea prăzii.

Prin ceaţă, ca o minge roşie, a răsărit şi Batalix, strecurându-şi razele în canionul pustiu.

Era Anul 361 după Mica Apoteoză a Marelui An 5634000 De La Catastrofă. Expediţia era pe drum de opt ani. Peste cinci ani, vor ajunge în oraşul fiilor lui Freyr, care era destinaţia lor. Dar, deocamdată, nici un ochi de om nu putea întrezări legătura dintre soarta Oldorando-ului şi ce se întâmplase într-un canion îndepărtat şi lipsit de verdeaţă.

7. O primire rece pentru phagori

— Stăpân sau nu, el va fi cel care va veni la mine, i-a spus Shay Tal cu mândrie lui Vry, într-o zi liniştită, la lăsarea amurgului, când nu puteau dormi.

Noul stăpân al Embruddock-ului îşi avea şi el mândria lui. Nu s-a dus la ea.

Domnia lui se dovedise a fi nici mai bună, nici mai rea decât cea precedentă. A rămas în conflict cu consiliul dintr-un motiv şi cu tinerii lui locotenenţi dintr-altul.

Consiliul şi conducătorul au căzut de acord, de dragul unei vieţi paşnice, iar problema asupra căreia au putut să cadă de acord fără nici un incovenient, a fost subiectul asupra academiei aceleia supărătoare. Această nemulţumire nu trebuia să dea naştere şi la altele. Aveau nevoie de femei, să muncească pentru comunitate. Nu le-au putut interzice să se întrunească, din când în când, şi de aceea, interdicţia a fost inutilă. Totuşi, nu au declarat nimic în mod oficial, iar asta le-a jignit pe femei.

Shay Tal şi Vry se întâlneau pe ascuns cu Laintal Ay şi Dathka.

— Voi înţelegeţi ce încercăm noi să facem, a spus Shay Tal. Convingeţi-I pe omul ăla încăpăţânat să se răzgândească. Voi sunteţi mai aproape de el, decât aş putea eu ajunge.

De la acea întâlnire nu s-au ales decât cu faptul că Dathka a început să-i facă ochi dulci lui Vry, iar Shay Tal a devenit mai puţin semeaţă.

Într-una din zile, Laintal Ay s-a întors mai târziu de la una din expediţiile lui solitare şi a căutat-o pe Shay Tal. Stropit de noroi din

cap până în picioare, s-a învârtit în jurul casei femeilor, până când a ieşit ea de la brutărie.

Era însoţită de două sclave care duceau tăvi cu pâine proaspătă. Vry mergea docilă în urma sclavelor. Pâinea din Oldorando era din nou pregătită, iar Vry urma să se ocupe de distribuirea ei, deşi, nu înainte ca Shay Tal să ia o pâine în plus pentru Laintal Ay. I-a dat-o şi i-a zâmbit, aruncându-şi pe spate părul rebel.

El a început să mănânce mulţumit, dând din picioare ca să se încălzească.

Vremea mai blândă, ca şi noul conducător, s-au dovedit a fi o convulsie, mai degrabă decât un progres. Era din nou frig, iar broboanele de pe pleoapele negre ale lui Shay Tal îngheţaseră. În jur, stăpânea întinsul alb. Râul curgea încă, mare şi întunecat, dar malurile lui erau mărginite de bucăţi de gheaţă.

— Ce mai face tânărul meu locotenent? Te-am văzut şi mai puţin zilele astea.

El a înghiţit şi ultima bucăţică de pâine, prima hrană în ultimele trei zile.

— Vânătoarea a fost grea. A trebuit să ieşim mult în câmp. Acum, că nu-i frig, s-ar putea ca cerbii să se depărteze tot mai mult de Oldorando.

Ea nu i-a răspuns imediat, iar el, deşi într-o continuă stare de alertă, a trebuit să se mulţumească s-o privească meditând, îmbrăcată în blănurile ei prost croite. În această linişte a ei se afla calitatea pentru care o oamenii o respectau. A observat că, înainte să-i vorbească, ea a înţeles realitatea de dincolo de spusele lui.

— Te apreciez, Laintal Ay, cum am apreciat-o şi pe mama ta. Aminteşte-ţi de înţelepciunea mamei taie. Aminteşte-ţi de exemplul pe care l-a dat ea, şi nu te întoarce împotriva academiei, ca unii dintre prietenii tăi.

— Ştii cât de mult te admiră Aoz Roon, a bâiguit el.

— Cunosc asta, prin felul în care mi-o dovedeşte.

Văzându-I dezamăgit, a fost mai blândă cu el. L-a luat de braţ, a mers alături de el şi l-a întrebat pe unde umblase. El i-a privit din când în când profilul aspru şi i-a spus de satul ruinat, pe care îl vizitase în ţinuturile sălbatice. Era pe jumătate îngropat printre bolovani, străzile părăsite semănând cu nişte albii de râu secate pe care erau împrăştiate casele fără acoperişuri. Partea lemnoasă fusese luată, sau putrezise. Scările de piatră urcau la etaje care dispăruseră de multă vreme şi aveau ferestre care dădeau spre privelişti cu bolovani răsturnaţi. Pe praguri creşteau ciuperci otrăvitoare; zăpada spulberată se aduna în locurile unde se făcea focul, iar păsările îşi făceau cuiburi în alcovurile pline de fulgi.

— Asta se leagă de dezastru, a spus Shay Tal.

— Asta se întâmplă, a spus el cu inocenţă şi a continuat să-i povestească despre micul grup de phagori peste care dăduse – nu dintre cei milităroşi, ci nişte bieţi neguţători de ciuperci, care se speriaseră de el – se speriase şi el de ei.

— Îţi rişti viaţa inutil.

— Trebuia.. Trebuia să scap de aici.

— Eu n-am plecat niciodată din Oldorando. Trebuie, trebuie... trebuie să scap de aici, la fel ca şi tine. Mă simt închisă. Dar îmi spun mereu că suntem prizonieri cu toţii.

— Eu nu cred că este aşa, Shay Tal.

— Vei vedea. Mai întâi, soarta îţi modelează caracterul; apoi caracterul îţi modelează soarta. Gata cu asta... eşti prea tânăr.

— Nu sunt prea tânăr ca să te pot ajuta. Ştii de ce se tem de academie. Poate tulbura cursul lin al vieţii. Dar tu ne-ai spus că aceste cunoştinţe vor contribui la binele general, nu-i aşa?

A privit-o pe jumătate zâmbind, pe jumătate ironic, iar ea, privindu-l în ochi, s-a gândit: "Da, înţeleg ce simte Oyre pentru tine." L-a aprobat cu o înclinare a capului şi, drept răspuns, i-a zâmbit.

— Atunci, vei avea nevoie să-ţi menţii cazul.

Ea a ridicat o sprânceană frumoasă şi nu a spus nimic. El a desfăcut palma cu degetele murdare, înaintea ochilor ei. În palmă avea două spice, unul cu seminţe aranjate ca nişte clopoţei delicaţi, celălalt în formă de scaiete în miniatură.

— Ei bine, doamnă, academia poate să se pronunţe asupra acestora şi să le denumească?

După o clipă de ezitare, ea a spus:

— Sunt ovăz şi secară, nu-i aşa? Ea şi-a scormonit mintea, căutând să înţeleagă de unde îşi aducea aminte de denumirile acelea. S-a gândit că poate datorită înţelepciunii populare. Erau cultivate la ferme, cândva, a continuat mai apoi.

— Le-am cules dincolo de satul ruinat. Creşteau sălbatice. Poate cândva erau câmpuri întregi. Înainte de catastrofa ta... Mai sunt şi alte plante ciudate acolo, care se caţără pe ruine, în locuri adăpostite. Poţi face pâine din aceste grâne? Cerbilor le plac. Când păşunea este bună, aleg orzul şi lasă secara.

El i-a pus plantele în palmă, iar ea a simţit firele aspre de secară răzuindu-i pielea.

De ce mi le-ai adus?

— Fă-ne pâine mai bună. Îmbunătăţeşte-o. Dovedeşte tuturor că aceste cunoştinţe sunt pentru binele comun. Atunci vor ridica interdicţia asupra academiei.

— Gândeşti, a remarcat ea. Eşti o persoană deosebită.

Lauda l-a stingherit.

— Oo, au răsărit multe plante în sălbăticie, care ar putea fi folosite.

Văzând că se pregăteşte să plece, ea l-a oprit şi i-a spus:

— Oyre este cam supărată. Ce o frământă?

— Eşti înţeleaptă. M-am gândit că tu ştii.

Strângând seminţele verzi în mână, şi-a aranjat blănurile şi a spus cu blândeţe:

— Vino să vorbim mai des. Nu desconsidera afecţiunea pe care ţi-o port.

El a zâmbit şi a plecat. Nu se simţea în stare să-i spună lui Shay Tal, sau oricui altcuiva, că fusese martor la moartea lui Nahkri şi că acest lucru îi înnora viaţa. Oricât ar fi fost de proşti, Nahkri şi Klils fuseseră unchii lui şi le plăcuse viaţa. Nu putea scăpa de groază, deşi

trecuseră doi ani de atunci. Ştia că greutăţile pe care le avea Oyre se legau de acelaşi lucru. Faţă de Aoz Roon avea sentimente bivalente. Crima îl înstrăinase pe puternicul lui protector chiar şi de propria-i fiică.

Tăcerea pe care o păstra, de la moartea lor, trăda faptul că îl implica şi pe el în vina lui Aoz Roon. Aproape că nu mai vorbea deloc, la fel ca şi Dathka. Cândva, pornea în expediţiile lui solitare datorită curajului şi spiritului de aventură; acum era mânat de amărăciune şi nelinişte.

— Laintal Ay! a strigat Shay Tal. Vino şi stai cu mine, până se întoarce Vry.

Chemarea l-a încântat şi l-a ruşinat deopotrivă. A intrat repede în vechiul ei refugiu, de deasupra porcilor, sperând că nu-l văzuse nici unul dintre prietenii lui vânători. După frigul de afară, căldura sufocantă l-a făcut somnoros. Bătrâna mamă a lui Shay Tal, plină de mătreaţă, stătea într-un colţ, sprijinită de un dulap, de la care tot ce curgea, se ducea imediat la animalele de dedesubt. A sunat Fluierătorul Orelor; întunericul începea să se adune în încăpere.

Laintal Ay a salutat-o pe bătrână şi s-a aşezat pe piei, lângă Shay Tal.

— Vom aduna mai multe seminţe şi vom planta câmpuri mici de secară şi ovăz, a spus ea. După tonul vocii, simţea că era încântată.

După o vreme, s-a întors şi Vry, cu o altă femeie, numită Amin Lim, o femeie tânără, maternă şi durdulie, care se numise singură şefa urmăritoare a lui Shay Tal. Amin Lim s-a dus direct la peretele din spate şi s-a aşezat cu picioarele încrucişate. Nu voia decât să asculte şi să fie văzută de Shay Tal.

Vry nu ieşea în evidenţă din proprie iniţiativă. Avea o statură destul de delicată. Sânii, cât două cepe, abia se vedeau din blănurile ei argintii. Avea faţa îngustă, dar plăcută, pentru că ochii ei mari străluceau pe pielea palidă. Nu era pentru prima oară când lui Laintal Ay i se părea că Vry semăna cu Dathka. Poate acesta era motivul pentru care Dathka se simţea atras de ea.

Singura trăsătură care atrăgea atenţia asupra lui Vry, era părul ei, negru şi bogat. La soare, părea maro închis, nu negru-albăstrui, cum era părul celor din Oldorando. Părul ei era singurul indiciu privind originea amestecată a lui Vry; mama ei fusese o sclavă din sudul Borlienului, cu pielea albă şi părul deschis la culoare, care murise când intrase în captivitate.

Prea tânără ca să aibă resentimente faţă de cei care o capturaseră, Vry fusese fascinată de tot ce era în Oldorando. Turnurile din piatră şi ţevile cu apă fierbinte provocaseră admiraţia ei încă de mic copil. A început să arunce cu întrebări şi şi-a dăruit inima lui Shay Tal, care i-a răspuns la ele. Shay Tal i-a apreciat mintea vioaie şi a avut grijă de ea.

Sub supravegherea lui Shay Tal, Vry a învăţat să citească şi să scrie. Era una dintre cele mai înfocate membre ale academiei. În ultimii ani, se născuseră mai mulţi copii; la rândul ei, Vry îi învăţa literele alfabetului Olonet.

Vry şi Shay Tal au început să-i relateze lui Laintal Ay cum descoperiseră un sistem de trecere pe sub oraş. Printr-o reţea de galerii, care se îndreptau spre nord, sud, est şi vest, sistemul lega toate turnurile, sau, cel puţin, aşa fusese cândva. Cutremurele, inundaţiile şi alte dezastre naturale blocaseră unele treceri. Shay Tal sperase că va putea ajunge la piramida pe jumătate îngropată, lângă locul de sacrificiu. Ea credea că structura aceea conţinea tot felul de comori, dar gheaţa şi noroiul astupaseră trecerile exterioare spre acoperiş.

— Apar multe lucruri de care noi nu ştim nimic, Laintal Ay, i-a spus ea. Locuim la suprafaţa pământului şi totuşi, am auzit că în Pannoval oamenii trăiesc confortabil dedesubt, şi la fel în Ottassol, spre sud, după cum spun unii neguţători. Poate că trecerile ne leagă de lumea de sub noi, unde trăiesc gosiile şi fessupii. Dacă ne-am putea găsi calea spre ei, cea directă, nu numai prin spirit, atunci am putea deţine multe din cunoştinţele îngropate de trecut. Asta l-ar încânta pe Aoz Roon.

Copleşit de căldură, Laintal Ay a dat din cap, adormit.

— Cunoaşterea nu e doar un lucru îngropat, precum brassimipul, a spus Vry. Cunoaşterea poate fi generată de observaţii. Cred că există treceri şi prin aer, similare cu trecerile de sub noi. Când este noapte, privesc stelele răsărind şi apunând treptat pe cer. Unele merg pe căi diferite...

— Sunt prea departe ca să ne influenţeze, a spus Shay Tal.

— Şi cred că stelele te sperie, doamnă, i-a răspuns Vry cu promptitudine.

Laintal Ay era uimit să asculte această femeie tânără şi timidă, nu mai mare decât el, înlăturându-şi atitudinea de obicei diferenţială şi vorbind în acest fel cu Shay Tal. Se schimba la fel de mult ca şi vremea. Acest lucru nu părea s-o deranjeze pe Shay Tal.

— La ce folosesc trecerile pe sub pământ? a întrebat el. Ce semnifică?

— Nu sunt decât o relicvă a trecutului, a spus Vry. Viitorul se află în ceruri.

Dar Shay Tal i-a spus cu fermitate:

— Ele demonstrează ceea ce refuză Aoz Roon să recunoască, şi anume faptul că această curte de fermă, în care locuim noi, a fost cândva un loc important, cu arte şi ştiinţe şi cu oameni mai buni decât noi. Erau mai mulţi oameni – aşa trebuie să fi fost – care acum s-au transformat în fessupi, îmbrăcaţi elegant, cum obişnuia să se îmbrace Loil Bry. Şi aveau multe gânduri în minte, ca nişte păsări strălucitoare. Noi nu suntem decât ceea ce a rămas, cu minţile pline de noroi.

De-a lungul conversaţiei, Shay Tal s-a mai referit la Aoz Roon. În timp ce vorbea despre el, se uita în colţul întunecat al încăperii.

A venit frigul, au venit şi ploile, apoi a fost din nou frig, ca şi când vremea din această perioadă era anume făcută să chinuie oamenii din Embruddock. Femeile şi-au văzut de lucrul lor şi au continuat să viseze la alte locuri.

Câmpia era presărată cu nişte fâşii care se întindeau în direcţia est-vest. Mormanele de zăpadă care rămăseseră, erau adunate pe

laturile dinspre nord, în sinclinal.

Erau rămăşiţele deşertului de zăpadă care cuprinsese cândva întregul ţinut. Acum, lujeri verzi scoteau capetele de sub petecele de zăpadă.

Zăpada era presărată cu bălţi – trăsătură remarcabilă a noului peisaj. Tot locul era acoperit cu lacuri paralele, în formă de peşti, care reflectau petece din cerul înnorat.

Acest teritoriu fusese cândva un teren de vânătoare bogat. Vânatul plecase odată cu zăpezile, îndreptându-se spre păşunile mai uscate, de pe dealuri. În locul lor, apăruseră cârduri de păsări negre, care se bălăceau în aceste lacuri trecătoare. Dathka şi Laintal Ay stăteau pe marginea unei stânci şi priveau siluetele mişcătoare. Amândoi vânătorii erau muiaţi până la piele şi într-o proastă dispoziţie. Chipul aspru şi lung al lui Dathka, era crestat de cute ameninţătoare, care îi ascundeau ochii. În locul unde se sprijiniseră cu degetele în noroi, apăruseră găuri în formă de semilună, pline cu apă. În jurul lor nu se auzeau decât sunetele, ca nişte sorbituri, ale pământului hidropic. Ceva mai în urmă, şase vânători dezamăgiţi se târau pe coapse, ascunşi după o creastă. Aşteptând indiferenţi ordinul conducătorilor, urmăreau păsările care zburau pe deasupra lor şi suflau în degetele umede.

Câteva siluete se îndreptau de-a lungul unei creste, spre răsărit, într-un singur şir, şi cu capetele plecate, ferindu-se de burniţă. Dincolo de ei, se afla un cot larg al râului Voral. Trei bărci stăteau lângă malurile râului. Erau cele care-i aduseseră pe vânătorii ce invadaseră terenurile tradiţionale de vânătoare ale Oldorando-ului.

Invadatorii purtau încălţări grele din piele şi pălării în formă de lopată, care le trădau originea.

— Sunt din Borlien, a spus Laintal Ay. Au gonit şi vânatul care mai rămăsese. Va trebui să-i gonim şi noi pe ei.

— Cum? Sunt atât de mulţi. Dathka a vorbit fără să-şi ia ochii de pe siluetele care se mişcau în depărtare. Acesta este pământul nostru, nu al lor. Dar sunt mai mulţi de patru mâini...

— Ceva tot putem face: le dăm foc la bărci. Proştii ăştia nu au lăsat decât doi oameni să le păzească. Ne descurcăm noi cu ei.

Dacă nu aveau vânat, puteau să vâneze, tot atât de bine, şi borlieni.

Cunoşteau starea de nelinişte care domnea în Borlien, de la unul dintre sudiştii pe care îl prinseseră de curând. Oamenii de acolo locuiau în clădiri din noroi, care aveau în general două etaje, animalele fiind dedesubt, iar proprietarii deasupra. Ploile recente şterseseră colibele de pe faţa pământului. Populaţia rămăsese fără case.

În timp ce grupul lui Laintal Ay îşi croia drum spre Voral, având grijă să nu fie zăriţi dinspre bărci, ploaia a încetat. Venea dinspre sud. Acesta era sfârşitul perioadei de iarnă. Ploaia capricioasă venea în rafale, stropind siluetele care se mişcau şi scurgându-i-se pe feţe. O suflau de pe vârful nasurilor lor turtite. Ploaia era ceva ce nu cunoscuseră decât cu câţiva ani în urmă. Nu era un om din grup care să nu-şi dorească zilele reci ale copilăriei, cu zăpada trosnind sub

picioare şi cerbii ivindu-se la orizont. Acum, orizontul era ascuns de perdele de un cenuşiu murdar, iar pământul era infiltrat de apă.

Îndreptându-se spre malul râului, au fost favorizaţi de beznă. Aici, în ciuda ultimului îngheţ, iarba deasă şi suculentă ajungea până la genunchiul omului. Se înclina, lucind, sub presiunea şuvoiului de apă. Un peşte a sărit în râu simţind că i se măreşte universul.

Cei doi paznici borlienezi, ghemuiţi în bărci ca să se adăpostească, au fost ucişi fără luptă. Poate se gândiseră că ar fi mai bine să moară, decât să se ude şi mai mult. Trupurile lor au fost aruncate în râu. Au plutit pe lângă bărci, iar sângele lor s-a întins pe apă. Între timp, omul din grup însărcinat de aprinderea focului, a încercat inutil să-l aprindă. În acest loc, râul era prea puţin adânc, iar cadavrele nu s-au dus la vale nici după ce au fost lovite cu vâslele. Hainele lor din piei erau umflate de aer, aşa că au plutit exact sub suprafaţa apei biciuită de ploaie.

— Bine, a spus Dathka nerăbdător. Stricaţi bărcile.

— Le putem folosi chiar noi, a sugerat Laintal Ay. Să vâslim până la Oldorando.

Ceilalţi stăteau şi-i priveau indiferenţi pe cei doi tineri, care se contraziceau.

— Ce va spune Aoz Roon când va vedea că ne întoarcem acasă fără carne?

— Îi arătăm bărcile.

— Nici măcar Aoz Roon nu mănâncă bărci.

Această remarcă a fost însoţită de râsete.

S-au urcat în bărci şi s-au luptat cu vâslele. Cei doi morţi au fost lăsaţi în urmă. Au reuşit, totuşi, să vâslească până la Oldorando, cu ploaia bătându-le în faţă.

Au fost primiţi de un Aoz Roon posomorât, l-a privit, pe Laintal Ay şi pe ceilalţi vânători, cu o linişte care li s-a părut mai semnificativă decât cuvintele, de vreme ce nu le oferise ocazia să se explice. În cele din urmă, s-a întors cu spatele la ei şi a privit ploaia prin fereastra deschisă.

— Putem flămânzi. Am mai flămânzit. Dar avem alte probleme. Grupul lui Faralin Ferd s-a întors din nord. Au văzut un grup de phagori fugind, călare pe kaidawşi şi îndreptându-se încoace. Păreau gata de război.

Vânătorii s-au privit.

— Câţi erau? a întrebat unul din ei.

Aoz Roon a dat din umeri.

— Veneau dinspre lacul Dorzin? a întrebat Laintal Ay.

Aoz Roon a dat din nou din umeri, ca şi când întrebarea ar fi fost neînsemnată. S-a întors spre cei care-l ascultau şi i-a fixat cu o privire apăsătoare.

— Care credeţi că ar fi cea mai bună strategie în aceste împrejurări?

Pentru că nu a primit nici un răspuns, şi-a răspuns singur:

— Nu suntem nişte laşi. Ieşim şi îi atacăm, înainte ca ei să ajungă aici şi să încerce să ardă Oldorando până în temelii, sau orice le-o mai trece prin harneyurile lor.

— Nu vor ataca pe vremea asta, a spus un vânător mai bătrân. Fuggieşii nu pot suferi apa. Numai o nebunie dusă la extrem, i-ar putea împinge în apă. Îşi distrug blana.

— Şi vremurile sunt extreme, a spus Aoz Roon păşind încoace şi încolo, neliniştit, prin cameră. Lumea va fi înecată de ploaie. Când se va întoarce zăpada care ne fereşte?

Le-a făcut semn să plece şi a înotat prin noroi până la Shay Tal. Stătea cu Vry şi cu cea mai apropiată prietenă a ei, Amin Lim, copiind nişte modele. Pe celelalte le-a trimis val vârtej afară.

El şi Shay Tal s-au privit în ochi, ea uitându-se la faţa lui udă, cu aerul că are mai multe de rostit decât poate exprima. El i-a privit ridurile de sub ochi şi primele fire albe sclipind în cârlionţii ei negri.

— Când se va opri ploaia?

— Vremea se încălzeşte din nou. Vreau să plantez secară şi ovăz.

— Trebuie că eşti înţeleaptă, tu şi femeile tale. Spune-mi ce se va întâmpla.

— Nu ştiu. Vine iarna. Poate se va face şi mai frig.

— Zăpada? Ce mi-ar mai place să vină înapoi zăpada aia afurisită şi să plece ploaia. A făcut un gest mânios, ridicând pumnii, şi ameninţând cerul.

— Dacă se face mai frig, ploaia se va transforma în zăpadă.

— Pe gunoiul lui Wutra, dacă ăsta n-o fi răspuns de femeie! Nu ai nimic sigur să-mi spui, Shay Tal? Nimic sigur, în lumea asta afurisită şi nesigură?

— Nimic mai sigur decât îmi poţi spune tu, mie.

S-a răsucit pe călcâie şi s-a oprit în uşa ei.

— Dacă femeile tale nu muncesc, nu mănâncă. Nu ne putem permite oameni trândavi. Înţelegi, nu?

A plecat fără să mai scoată o vorbă. Ea l-a urmat până la uşă şi a rămas acolo încruntată. Se simţea jignită pentru că el nu pomenise nimic despre ei doi. L-ar fi refuzat din nou, şi astfel şi-ar fi reîmprospătat şi întărit rostul ei pe lume. Dar, de fapt, el nici nu se gândise ia ea, ci la probleme mult mai importante.

Şi-a potrivit veşmântul aspru şi s-a aşezat pe pat. Când s-a întors Vry, stătea în aceeaşi poziţie. La vederea tinerei ei prietene, a sărit în picioare, simţindu-se vinovată.

— Trebuie să fii întotdeauna hotărâtă, a spus ea. Dacă eram vrăjitoare, aduceam zăpezile înapoi, de dragul lui Aoz Roon.

— Chiar eşti vrăjitoare, a spus Vry cu loialitate.

Veştile despre phagorii care se apropiau, circulau repede. Cei care îşi aminteau de ultima invazie a oraşului, nu puteau vorbi de nimic altceva. Au vorbit despre asta toată noaptea, cât s-au răsucit în paturi, plini de rathel. Au vorbit despre asta şi în zori, măcinând grânele la lumina opaiţelor cu grăsime de gâscă.

— Putem contribui şi noi, cu altceva decât cu simplă vorbărie, le-a spus Shay Tal. Aveţi inimi tot pe atât de curajoase, pe cât de iuţi vă sunt limbile. Să-i arătăm lui Aoz Roon ce putem face noi. Vreau să-mi ascultaţi ideea.

Au hotărât că academia, care trebuia să-şi justifice mereu existenţa în ochii bărbaţilor, trebuia să propună un plan pentru apărarea Oldorando-ului.

Alegând un teren prielnic, femeile se vor arăta într-un loc sigur, unde le vor putea vedea phagorii. Când aceştia se vor apropia, vor fi prinşi în ambuscadă de vânătorii care vor aştepta ascunşi pe ambele flancuri, ca să le taie drumul. Cât timp au discutat această idee, femeile au ţipat şi au cerut sânge.

După ce planul a fost pus la cale, spre satisfacţia tuturor, au ales una dintre cele mai drăguţe fete, pe care s-o trimită ca emisar la Aoz Roon. Fata avea aproape aceeaşi vârstă cu Vry. Era Doi Sakil, fiica bătrânei moaşe Rol Sakil.

Oyre a însoţit-o pe Doi până la turnul tatălui ei, unde fata urma să-i prezinte complimentele lui Shay Tal şi să-l roage să vină la casa femeilor. Acolo îi vor prezenta propunerea defensivă.

— Nici nu mă va lua în seamă, nu-i aşa? A spus Doi.

Oyre a zâmbit.

Femeile au aşteptat. Ploua cu găleata.

Oyre s-a întors la mijlocul dimineţii. Era singură şi privea furioasă. În cele din urmă, a explodat şi a spus adevărul. Tatăl ei respinsese invitaţia... şi o păstrase pe Doi Sakil. O privea ca pe un cadou din partea academiei. Doi va locui cu el de acum înainte.

La această veste, Shay Tal a fost cuprinsă de o puternică mânie. A căzut pe podea. A dansat de furie, a ţipat şi şi-a smuls părul din cap. A gesticulat şi a jurat răzbunare pe toţi bărbaţii imbecili. A mai spus şi alte lucruri îngrozitoare. Celelalte femei nu au putut-o linişti. Au plecat de frica ei. Vry şi Oyre au fost gonite.

— E o jignire, a spus Rol Sakil, dar va fi frumos pentru Doi.

Shay Tal şi-a strâns veşmântul în jurul ei şi a ieşit ca o furtună pe alee, ca să stea în faţa turnului cel mare, unde locuia Aoz Roon. Ploaia îi biciuia faţa. A început să strige cu voce puternică totul despre comportarea lui scandaloasă, provocându-l să se arate.

A făcut atâta gălăgie, încât bărbaţii din trupele făurarilor au ieşit să asculte, alăturându-se celor câţiva vânători, care erau deja afară. Stăteau sprijiniţi de clădirile ruinate, la adăpost, şi rânjeau cu braţele încrucişate, în timp ce ploaia torenţială izbea şuvoaiele gheizerelor, noroiul bolborosind printre încălţările lor.

Aoz Roon a apărut la fereastra turnului. A privit în jos şi i-a strigat lui Shay Tal să plece. Ea i-a arătat pumnul. A ţipat la el, spunându-i că era îngrozitor, şi din cauza comportării lui va urma un dezastru în Embruddock.

Laintal Ay a sosit, a luat-o pe Shay Tal de braţ şi i-a vorbit cu blândeţe. Ea s-a oprit din ţipat, o clipă, să-l asculte. El i-a spus că nu trebuia să dispere. Vânătorii ştiau cum trebuie să se ocupe de phagori. Şi Aoz Roon ştia. Vor ieşi şi se vor lupta cu ei, când se va îmbunătăţi vremea.

— Când! Dacă! Cine eşti tu, ca să creezi condiţii de climă, Laintal Ay? Voi, bărbaţii, sunteţi aşa de slabi! Şi-a ridicat pumnul spre nori. Îmi vei urma planul, altfel vă va lovi dezastrul. Aoz Roon, mă auzi? Văd totul limpede, cu ochiul minţii.

— Da, da, a încercat Laintal Ay s-o liniştească.

— Nu mă atinge! Urmez planul. Planul sau moartea! Şi dacă nebunul ăla de conducător, aşa numitul conducător, speră să rămână conducător, trebuie s-o scoată pe Doi Sakil din patul lui. Un violator de copii! Osândiţi! Osândiţi!

Aceste profeţii au fost strigate cu o siguranţă sălbatică. Shay Tal şi-a continuat hărţuiala, înjurând toţi bărbaţii ignoranţi şi brutali. Au fost impresionaţi cu toţii. Ploaia s-a mai domolit. Turnurile picurau. Vânătorii rânjeau unii la alţii. Au sosit şi alţi privitori pe alee, dornici să vadă drama.

Laintal Ay, care era convins de adevărul spuselor lui Shay Tal, l-a strigat pe Aoz Roon. I-a spus acest lucru şi l-a sfătuit să ia seama de profeţie. Planul femeilor părea bun.

Aoz Roon a apărut din nou la fereastră. Avea faţa neagră, ca şi blănurile de pe el. În ciuda mâniei, se stăpânea. A fost de acord să urmeze planul, femeilor, când se va schimba vremea. Nu mai înainte. În mod sigur, nu mai înainte. Avea să o păstreze pe Doi Sakil. Era îndrăgostită de el şi avea nevoie de protecţia lui.

— Barbarule! Barbar ignorant! Sunteţi toţi nişte barbari, potriviţi numai pentru mizerabila asta de curte de fermă. Răutatea şi ignoranţa ne-au coborât!

Shay Tal mărşăluia în sus şi-n jos pe alee, prin noroi, ţipând. Barbarul era un violator sălbatic, al cărui nume refuza să-l rostească. Trăiau numai într-o curte de fermă, o baltă de noroi. Uitaseră măreţia de odinioară a Embruddock-ului. Toate ruinele de dincolo de baricadele jalnice fuseseră cândva nişte turnuri frumoase, stropite cu aur. Acum erau pline de noroi şi mizerie, în loc să fie pavate cu marmură. Sanctitatea femeilor fusese respectată. Şi-a strâns blănurile în jurul ei şi a suspinat.

Nu va mai trăi într-un loc atât de mizerabil. Se va muta dincolo de ziduri. Dacă phagorii, sau chiar borlienezii, vor veni noaptea şi o vor prinde, ce-i păsa? Pentru ce să mai trăiască? Ei duceau copiii la dezastru, cu toţii.

— Linişteşte-te, liniştează-te, femeie, a spus Laintal Ay, plescăind noroiul în jur, ca să ajungă la ea.

Ea l-a respins cu dispreţ. Nu era decât o femeie care îmbătrânea şi pe care nu o iubea nimeni. Ea era singura care vedea adevărul. O vor regreta, după ce va pleca.

Shay Tal a potrivit vorbele cu faptele şi a început să-şi mute cele câteva lucruri pe care le avea într-unul din turnurile ruinate dintre rajabarali, dincolo de fortificaţii, spre nord-est. Vry şi celelalte au ajutat-o, plescăind încoace şi-ncolo şi alergând prin ploaie cu cele câteva obiecte pe care le avea.

Ploaia s-a oprit a doua zi. Au avut loc două evenimente remarcabile. Un stol de păsări mici, o specie necunoscută, a zburat peste Oldorando şi a dat ocol turnurilor. Aerul era plin de tulburare. Stolul nu s-a aşezat în sat. S-a aşezat pe turnurile izolate, în special pe ruina în care se exilase Shay Tal. Acolo, păsările au început să facă zgomot grozav. Aveau ciocuri mici şi capete roşii, cu pene albe şi roşii

pe aripi şi zburau parcă ţâşnind. Unii vânători au alergat cu plasele, încercând să prindă păsările, dar fără succes.

Evenimentul a fost considerat o prevestire.

Al doilea eveniment a fost şi mai alarmant.

Râul Voral s-a umflat.

Ploaia ridicase nivelul râului. Când a suflat Fluierătorul Orelor, la amiază, din susul râului şi din direcţia îndepărtatului lac Dorzin, s-a apropiat un val mare.

Molas Ferd, o bătrână aflată pe malul râului, care aduna găinaţ de gâscă, a zărit valul. S-a îndepărtat cât a putut de mult şi a privit uimită zidul de apă care se năpustea spre ea Gâştele şi raţele s-au înspăimântat şi s-au cocoţat pe palisade. Dar bătrâna Molas Ferd a rămas unde era, cu lopata în mână, privind şuvoiul cu gura căscată. S-a năpustit peste ea şi a izbit-o de zid, în dreptul casei femeilor.

Şuvoiul a umplut satul. Înainte de a se retrage, a măturat grânele, a invadat casele oamenilor şi a înecat scroafele. Molas Ferd a murit.

Cătunul s-a transformat într-o mlaştină. Numai turnul unde se instalase Shay Tal a fost ocolit de apele pline de noroi.

Această perioadă a însemnat adevăratul început al reputaţiei de vrăjitoare a lui Shay Tal. Toţi cei care o auziseră strigând împotriva lui Aoz Roon stăteau în casă şi mormăiau.

În seara aceea, când a apus mai întâi Batalix şi apoi Freyr, apele s-au transformat în sânge, iar temperatura a scăzut dramatic. Satul era plin de o gheaţă subţire, care trosnea.

Odată cu următoarele zori ale lui Freyr, oraşul a fost trezit de strigătele mânioase ale lui Aoz Roon. Femeile au rămas uluite, în timp ce-şi încălţau ghetele să meargă la lucru. Şi-au trezit bărbaţii. Aoz Roon o luase pe urmele lui Shay Tal.

— Ieşiţi afară, să vă ia naiba pe toţi! Azi veţi lupta cu phagorii, fiecare dintre voi! Sunt pornit împotriva trândăviei voastre. Treziţi-vă, cu toţii, sculaţi-vă şi luptaţi. Dacă trebuie găsiţi phagorii, atunci cu phagorii trebuie să luptaţi, i-am înfruntat eu cu mâinile goale, iar prăpădiţii de voi puteţi lupta împreună. Aceasta va fi o zi mare în istoria noastră, mă auziţi? O zi mare, chiar dacă o să muriţi cu toţii!

Nori posomorâţi pluteau deasupra lor. Silueta lui puternică, îmbrăcată în blănurile de urs, stătea în vârful turnului şi dădea din pumni. Cu cealaltă mână o strângea pe Doi Sakil, care se zbătea şi striga că vrea să intre înăuntru, din cauza frigului. Eline Tal stătea în spatele lor, abia zâmbind.

— Da, o să înjunghiem phagorii cei lăptoşi, folosind planul femeilor. Mă auziţi, leneşelor de la academie? Vom lupta după planul femeilor, pe care, fie bun sau rău, trebuie să-l duceţi la îndeplinire cu exactitate. Pe bolovanul originar, o să vedem noi ce se întâmplă azi. O să vedem noi dacă Shay Tal vorbeşte cu minte, sau o să vedem noi cât valorează profeţiile ei!

Câteva siluete au apărut pe alee, alunecând pe gheaţa subţire şi uitându-se în sus, la conducătorul lor. Mai mulţi s-au agăţat unii de

alţii cu timiditate, dar bătrâna Rol Sakil, mama lui Doi, a râs pe înfundate şi a spus:

— Trebuie să fie bine dezvoltat, dacă ţipă astfel. Aşa a spus Doi a noastră. Rage ca un bivol!

Aoz Roon a venit la marginea parapetului şi i-a privit, continuând să strige. A târât-o pe Doi după el.

— Da, vedem noi cât valorează cuvintele ei. O punem la încercare. O punem la încercare pe Shay Tal în luptă, de vreme ce se pare că o apreciaţi cu toţii. Mă auzi, Shay Tal? Astăzi vom reuşi, sau ne vom frânge şi va curge sânge, fie că e roşu, fie că e galben.

A scuipat şi s-a retras. Când a coborât din turn, a trântit trapa după el.

După ce au mâncat nişte pâine neagră, au pornit cu toţii la drum, îndemnaţi de vânători. Erau spăşiţi, chiar şi Aoz Roon. Furtuna lui de cuvinte se stinsese. Vremea era sub punctul de îngheţ. Ziua era liniştită. Sorii se pierduseră printre nori. Pământul era tare, iar gheaţa crăpa sub picioare.

Shay Tal a mers cu ei, împreună cu femeile, cu gura strânsă pungă şi blănurile jucând pe trupul ei firav.

Au înaintat încet, pentru că femeile nu erau obişnuite să meargă pe distanţe atât de mari, care însă nu însemnau nimic pentru bărbaţi. În cele din urmă, au ajuns la câmpia unde grupul de vânătoare al lui Laintal Ay zărise borlienezii cu două zile înainte de revărsarea râului Voral. Aici se afla o serie de creste, adăpostind lacuri formate de ploaie, care sclipeau ca peştii aruncaţi pe mal. Ambuscada putea fi realizată. Frigul va scoate phagorii, dacă existau pe undeva. Batalix a apus neobservat.

Au coborât în câmpie, mai întâi bărbaţii şi apoi femeile, care i-au urmat în grupuri dezorientate. Toţi presimţeau ceva.

La marginea primului lac, femeile s-au oprit, privind-o pe Shay Tal fără prea multă prietenie. Şi-au dat seama de poziţia periculoasă în care s-ar fi aflat, dacă ar fi sosit phagorii, mai ales dacă ar fi venit călare. Deşi priveau încolo şi-ncoace, atente, nu erau în siguranţă, căci orizontul era obturat de creste.

Erau expuse pericolului şi elementelor naturii. Temperatura rămânea cu două trei-grade sub zero. Domnea liniştea; aerul era greu. Lacul stătea tăcut, înaintea lor. Avea vreo patruzeci de metri lăţime şi o sută de metri în lungime. Ocupa spaţiul dintre două creste, pe o întindere neprimitoare. Apele erau nemişcate, încă dezgheţate, şi reflectau, suprafaţa lor fiind netulburată de nici o undă. Aspectul lui sumbru le-a mărit teama de supranatural. Vânătorii dispăreau dincolo de creste. Chiar şi iarba de la picioarele lor, înţepenite de frig, părea cuprinsă de un blestem. Nu se auzea nici o pasăre.

Bărbaţii nu erau încântaţi că femeile lor erau în apropiere. Se adunaseră într-o depresiune, lângă un alt lac şi se plângeau de conducătorul lor.

— N-am văzut nici urmă de phagori, a spus Tanth Ein, suflând peste unghii. Să ne întoarcem. Dacă au distrus Oldorando, în timp ce noi am fost plecaţi? Ce lucru grozav ar fi ăsta, nu?

Norul de la respiraţia lor, care plutea pe deasupra capetelor, îi unea. Stăteau sprijiniţi de suliţe şi îl priveau acuzator pe Aoz Roon. Acesta din urmă păşea în sus şi în jos, ţinându-se deoparte de ei.

— Să ne întoarcem? Vorbeşti ca o femeie. Am venit să ne luptăm şi ne vom lupta, chiar dacă va fi să ne aruncăm vieţile lui Wutra. Dacă se apropie phagorii, vă voi anunţa. Rămâneţi unde sunteţi..

A alergat pe vârful crestei din spatele lui, ca să poată observa grupul de femei, cu intenţia să strige din toţi rărunchii şi să trezească toate ecourile din sălbăticie, dacă va fi cazul.

Dar duşmanul se vedea deja. Acum înţelegea de ce nu mai văzuse borlienezii colindând prin împrejurimi. La fel ca şi bătrâna Molas Ferd în faţa şuvoiului de apă, a rămas paralizat văzând vechiul duşman al umanităţii.

Femeile se înghesuiseră la un capăt al lacului în formă de peşte, iar ancipitalii se grupaseră la celălalt. Femeile făceau mişcări înspăimântate şi nesigure; ancipitalii nu se clinteau. Chiar a fost surprins, femeile reacţionau individual; phagorii puteau fi zăriţi numai în grup.

Era imposibil de apreciat numărul duşmanului. Se amestecau cu ceţurile după-amiezii târzii, care umpleau aerul cu nuanţele de cenuşiu şi albastru.

Păsările lor albe se aşezaseră pe una dintre creste, în spatele lor. Iniţial se înghesuiseră una într-alta, dar acum se aşezaseră la distanţe egale, cu capetele plecate într-o parte, în semn de supunere, ca sufletele celor plecaţi.

Putea observa că trei dintre phagori – probabil conducătorii – călăreau kaidawşi. S-au aşezat, după cum le era obiceiul, aplecaţi în faţă; cu capetele apropiate de capetele animalelor. Phagorii care mergeau pe jos se adunaseră pe lângă coastele animalelor, cu umerii lăsaţi. Nici bolovanii din apropiere nu erau mai nemişcaţi.

Un phagor a tuşit. Aoz Roon s-a trezit şi a chemat oamenii. S-au înşirat de-a lungul crestei şi au privit duşmanul, uluiţi.

Ca răspuns, phagorii au trecut brusc la acţiune. Articulaţiile membrelor s-au pus în mişcare imediat, fără o etapă intermediară. Lacul le oprise înaintarea. Aveau o aversiune bine cunoscută faţă de apă, dar vremurile se schimbau; harneyurile lor îi îndemnau să atace. La vederea a treizeci de gilloţi umani, aflaţi la mila lor, s-au hotărât. Au atacat.

Una dintre cele trei fiare călare a rotit sabia deasupra capului. Cu un strigăt înfiorător, a lovit kaidawul şi s-a năpustit înainte. Celelalte fiare l-au urmat ca una singură, fie călare, fie alergând, repezindu-se spre apele lucioase ale lacului.

Femeile au fost cuprinse de panică. Acum, că adversarul lor se apropia, alergau încoace şi încolo, între creste. Unele se căţărau pe o parte, altele pe cealaltă, scoţând strigăte ascuţite şi scurte, de disperare, ca păsările la ananghie.

Numai Shay Tal a rămas unde se afla, înfruntând atacul, cu Vry şi Amin Lim îngrozite, agăţându-se de ea şi acoperindu-şi feţele.

— Fugi, femeie nebună! A bubuit Aoz Roon coborând creasta în goană.

Shay Tal nu i-a auzit vocea, acoperită de strigăte şi de plescăitul puternic. A rămas neclintită la capătul lacului, cu braţele desfăcute, ca şi când ar fi făcut semn hoardei de phagori, să se oprească.

Atunci a urmat transformarea. A urmat momentul la care se vor referi mereu analele Oldorando-ului, momentul numit miracolul de la Lacul Peştelui.

Cineva a susţinut că puţin mai târziu o notă pătrunzătoare a răsunat prin aerul îngheţat. Altcineva a spus că se auzise o voce puternică, iar alţii jurau că lovise Wutra.

Tot grupul de invadatori, şaisprezece la număr, intraseră în lac, conduşi de cei trei stalluni. Furia îi mânase într-un element străin lor, şi erau deja cufundaţi până la coapse în apă, cu toată greutatea blănurilor. Atunci lacul a îngheţat instantaneu.

Într-o clipă, lichidul nemişcat, care rămăsese dezgheţat la trei grade sub zero, când a fost tulburat, s-a solidificat. Phagorii şi animalele lor au fost încleştaţi în îmbrăţişarea lor. Un kaidaw a căzut pentru a nu se mai ridica niciodată, ceilalţi au îngheţat acolo unde se aflau, iar călăreţii lor au îngheţat odată cu ei, prinşi în gheaţă. Stallunii rămaşi în urmă au fost prinşi ca într-o capcană, încleştaţi în strânsoarea elementului pe care-l invadaseră. Nimeni nu a mai înaintat nici un pas. Nimeni nu a putut să se elibereze, ca să ajungă în siguranţă pe mal. În ciuda biochimiei vechi, care le colorase şuvoiul de sânge şi îi proteja de frig, venele le-au îngheţat în trupuri. Blănurile lor albe au îngheţat şi ele. Le-au îngheţat până şi ochii din cap.

Tot ce era organic devenise totuna cu marea lume anorganică, care domnea.

Tabloul morţii furioase, cioplit în gheaţă, era absolut. Deasupra lui, păsările albe se roteau şi strigau. S-au îndreptat în cele din urmă spre est, într-un zbor singuratic.

A doua zi dimineaţa, într-un adăpost din piei, trei oameni s-au trezit devreme. Pe timpul nopţii, căzuse o zăpadă ca o pudră şi ţinuturile sălbatice aveau un aspect alburiu. Freyr s-a ridicat la orizont, aruncând umbre de un purpuriu apos peste câmpie. După câteva clipe, a doua santinelă, credincioasă, s-a luptat şi ea ca să se elibereze pe tărâmul lui Wutra.

Până atunci, Aoz Roon, Laintal Ay şi Oyre erau deja în picioare, tropăind şi dând din mâini, ca să le revină circulaţia. Au tuşit şi, după ce s-au privit fără să vorbească, au pornit. Aoz Roon a păşit pe lacul de gheaţă, care răsuna sub paşii lui.

Cei trei au traversat tabloul îngheţat. S-au privit, fără să le vină să creadă.

În faţa lor, se afla un grup statuar monumental, respectând detaliile şi înspăimântând prin imaginea lui. Un kaidaw stătea aproape sub copitele celorlalţi doi, cea mai mare parte din trupul lui fiind scufundată în valurile fragile, cu capul ridicat de spaimă şi nările răsfrânte. Călăreţul părea că se luptă să-şi găsească echilibrul, pe

jumătate căzut de pe spatele animalului şi îngrozitor prin imobilitatea lui.

Toate siluetele au fost surprinse în mişcare. Multe aveau armele ridicate şi ochii aţintiţi înainte, spre malul pe care nu l-au mai atins niciodată. Erau plini de promoroacă. Formau un monument în cinstea primitivismului.

În cele din urmă, Aoz Roon a dat din cap şi a vorbit. Avea vocea copleşită.

— S-a întâmplat. Acum cred. Să ne întoarcem.

Miracolul Anului 24 fusese confirmat.

Trimisese restul grupului înapoi la Oldorando, încă din seara precedentă, sub comanda lui Dathka. Numai după ce dormise, putuse crede că tot ceea ce se petrecuse la lac nu fusese doar un vis.

Nici unul dintre ceilalţi nu a mai spus nimic. Fuseseră salvaţi de un miracol. Acest gând le cuprindea minţile şi le potolea limbile. S-au târât, îndepărtându-se de sculptura înspăimântătoare, fără să mai scoată vreo vorbă.

Odată întors în Oldorando, Aoz Roon i-a poruncit unuia dintre sclavii lui să meargă, însoţit de doi vânători, la Lacul Peştelui, pe locul unde se petrecuse miracolul.

După ce sclavul a văzut tabloul cu proprii-i ochi, i-au fost legate mâinile la spate, a fost îndreptat cu faţa spre sud şi l-au pornit la drum. Întors la Borlien, le va povesti celorlalţi că o vrăjitoare puternică veghea peste Oldorando.

8. În obsidian

Încăperea în care stătea, dreaptă, Shay Tal, era mai veche chiar şi decât putea aprecia ea. O mobilase cum putuse: o tapiserie veche, care aparţinuse cândva lui Loil Bry şi apoi lui Loilanun – acele ilustre femei moarte – patul ei modest, într-un colţ, făcut din ferigă importată de la Borlien (feriga îndepărta şobolanii); cele necesare scrisului, aşezate pe o masă mică, din piatră. Pe cele câteva piei de pe podea, stăteau treisprezece femei. Academia era deschisă.

Pereţii camerei erau plini de licheni galbeni şi albi, care porneau de la singura fereastră îngustă, colonizând, în decursul nenumăraţilor ani, toată structura din piatră. În colţuri, erau pânze de păianjeni. Majoritatea muriseră de foame cu multă vreme în urmă.

În spatele celor treisprezece femei, stătea Laintal Ay, cu picioarele sub el şi odihnindu-se cu bărbia sprijinită pe un pumn şi cu cotul pe genunchi. Se uita în podea. Cele mai multe femei priveau în gol, spre Shay Tal. Vry şi Amin Lim ascultau. De celelalte nu putea fi sigură.

— Efectele din lumea noastră sunt complexe. Putem pretinde că toate sunt produsul minţii lui Wutra, în acel război etern din Ceruri, dar asta ar fi prea uşor. Mai bine să ne lămurim singuri. Avem nevoie de o altă cheie pentru a înţelege. Îi pasă lui Wutra? Poate avem puterea de a hotărî propriile acţiuni...

Laintal Ay încetase să o mai asculte. Punea întrebarea eternă. Bineînţeles că fiecare fiinţă umană care trăise vreodată a fost pusă în faţa acestei întrebări, dar ea a răspuns în felul său: suntem singurii

răspunzători de acţiunile noastre. Pentru ce, nu putea da nici un răspuns. Ca atare, simţea că era absolut nepotrivit să înveţe pe alţii.

Totuşi, au ascultat-o. Ştia de ce o ascultau, chiar dacă nu o înţelegeau. O ascultau pentru că fusese acceptată ca o mare vrăjitoare. De când cu miracolul de la Lacul Peştelui, era izolată datorită veneraţiei lor pentru ea. Chiar şi Aoz Roon era mai distant decât înainte.

S-a uitat pe fereastra distrusă, la lumea ecrhythmoasă, din care dispărea frigul. Nămolul şi zăpada erau presărate cu petece verzi, iar râul era plin de noroiul adus din locuri îndepărtate, pe care ea nu le va vizita niciodată. Existau miracole. Miraculosul se afla dincolo de fereastra ei. Totuşi... făcuse ea un miracol, aşa cum presupuneau toţi?

Shay Tal s-a întrerupt la mijlocul propoziţiei. S-a gândit că exista o cale prin care să îşi testeze sfinţenia.

Phagorii care îi atacaseră se transformaseră în gheaţă. Acest lucru se întâmplase pentru că avea ceva în ea – sau aveau ei ceva? Şi-a amintit de poveştile despre phagorii care se tem de apă; poate acesta era motivul pentru care se transformaseră în gheaţă. Acest lucru putea fi probat; aveau unul, sau doi sclavi phagori bătrâni în Oldorando. Va încerca să îl facă pe unul să intre în Voral, să vadă ce se întâmplă. Într-un fel sau altul, va şti.

Cele treisprezece se uitau la ea, aşteptând să continue. Laintal Ay privea uimit. Ea nu-şi dădea seama ce spune. Nu, se gândea decât la faptul că trebuia să conducă o experienţă, numai pentru liniştea ei.

— Trebuie să facem ce ni se spune, a spus una dintre femei, cu o voce uimită, încet, ca şi când şi-ar fi repetat lecţia.

Shay Tal asculta pe cineva care tropăia pe scara de la nivelul de dedesubt. Nu avea cum să răspundă politicos la afirmaţia pe care o contrazisese de când suflase ultima oară Fluierătorul Orelor. În acest moment, orice întrerupere era binevenită. Unele dintre femei erau iremediabil de proaste.

Trapa s-a deschis. A apărut Aoz Roon, semănând cu un urs mare, urmat de câinele lui. În urma lui a venit Dathka, care s-a aşezat în spate, fără să-şi arunce nici măcar o privire către Laintal Ay. Acesta stătea stânjenit şi aştepta cu spatele în peretele rece. Femeile s-au uitat cu gura căscată la intruşi, unele chicotind cu nervozitate.

Statura lui Aoz Roon părea să umple camera joasă. Deşi femeile îşi întindeau gâturile spre el, le-a ignorat şi s-a adresat lui Shay Tal. Ea se mutase din nou lângă fereastră, iar acum era cu faţa spre el. În spatele ei se vedea un peisaj cu sate pline de noroi, gheizere şi pământul colorat câte puţin, care se întindea spre orizont.

— Ce vrei? a întrebat ea.

Inima îi bătea când se uita la el. Pentru aceasta, ea îşi blestema reputaţia nou căpătată, din cauza căreia nu o mai ataca, nu o mai lua de braţ şi nu o mai urmărea. Atitudinea lui, îi sugera că aceasta era o vizită formală, nu ca între prieteni.

— Aş vrea să te întorci în locul protejat de palisade, doamnă, a spus el. Nu eşti în siguranţă în ruinele astea. Nu te pot proteja aici, în eventualitatea unei invazii.

— Vry şi cu mine preferăm să locuim aici.

— În ciuda reputaţiei, tu şi Vry sunteţi sub controlul meu şi trebuie să fac tot posibilul să vă protejez. E prea periculos, dincolo de baricadă. Dacă am fi atacaţi pe neaşteptate, puteţi ghici ce s-ar putea întâmpla? Shay Tal, în calitate de vrăjitoarea noastră puternică, trebuie să te mulţumeşti pe tine însăţi. Voi ceilalţi trebuie să mă mulţumiţi pe mine. Vă interzic să mai veniţi aici. E prea periculos. Înţelegeţi?

I-au evitat privirea, cu toţii în afară de bătrâna moaşă, Roi Sakil.

— Astea sunt prostii, Aoz Roon. Turnul este destul de sigur. Shay Tal a speriat fuggieşii. Ştim asta cu toţii. În plus, chiar tu ai mai fost pe aici câteodată, nu-i aşa?

A spus ultimele cuvinte, rânjind. Aoz Roon nu a luat-o în seamă.

— Eu vorbesc de prezent. Nimic nu mai e sigur, la fel ca şi vremea asta, care se schimbă mereu. Să nu mai intre nici unul dintre voi aici, dacă nu vreţi să aveţi probleme.

S-a întors şi i-a făcut semn cu mâna lui Laintal Ay să-l urmeze.

— Tu vii cu mine.

A coborât scările fără să-şi ia la revedere. Laintal Ay şi Dathka l-au urmat. Afară, s-a oprit şi-a mângâiat barba şi a privit în sus, spre fereastra ei.

— Sunt încă stăpânul Embruddock-ului şi ar fi mai bine să nu uitaţi asta.

Ea l-a auzit dinăuntru ţipând, dar nu a vrut să iasă la fereastră. În schimb a rămas acolo unde se afla – singură, în ciuda celor de faţă – şi a spus cu voce tare, ca să o poată auzi:

— Stăpânul unei curţi de fermă, mică şi mizerabilă.

Numai când a auzit scârţâitul celor trei perechi de încălţări îndepărtându-se, a catadicsit ea să se uite pe fereastră, i-a privit spatele lat, în timp ce se târa prin noroi, cu cei doi tineri locotenenţi ai săi, spre poarta de nord. Curd ţopăia la picioarele lui. I-a înţeles singurătatea.

Nimeni nu ar fi putut înţelege mai bine decât ea.

Ca femeie a lui, nu şi-ar fi pierdut statura, sau orice valora ea atât de mult. Acum era prea târziu ca să se gândească la asta. Acum apăruse o ruptură între ei, şi o păpuşă cu capul gol îi încălzea patul.

— Ar fi mai bine să plecaţi cu toţii acasă, a spus ea temându-se să privească femeile în ochi.

Când s-au întors în piaţa principală, plină de noroi, Aoz Roon i-a poruncit lui Laintal Ay să nu se mai apropie de academie.

Laintal Ay a roşit.

— N-ar fi timpul ca tu şi consiliul să renunţaţi la prejudecăţile împotriva academiei? Am sperat că veţi gândi altfel, de când cu miracolul de la Lacul Peştelui. De ce supăraţi femeile? O să vă urască din cauza asta. Cel mai mare rău pe care îl poate face academia, este să le mulţumească pe femei.

— Le învaţă cu trândăvia. Produce disensiuni.

Laintal Ay s-a uitat înspre Dathka, cerând ajutor din priviri, dar Dathka îşi studia ghetele.

— Mai degrabă atitudinea voastră este aceea care provoacă disensiunile, Aoz Roon. Cunoaşterea n-a făcut rău nimănui, niciodată; avem nevoie de cunoaştere.

— Cunoaşterea este o otravă înceată. Eşti prea tânăr ca să înţelegi. Avem nevoie de disciplină. Acesta este felul în care supravieţuim şi am supravieţuit întotdeauna. Stai departe de Shay Tal. Are o putere nefirească asupra oamenilor. Cei care nu muncesc în Oldorando, nu primesc mâncare. Asta a fost, regula întotdeauna. Shay Tal şi Vry au încetat să mai muncească la brutărie şi în viitor nu vor avea ce mânca. Să vedem dacă le place.

— Dar vor muri de foame.

Aoz Roon şi-a împreunat sprâncenele şi l-a privit pe Laintal Ay.

— O să murim cu toţii de foame, dacă nu cooperăm. Femeile acelea trebuie îngenuncheate. Nu pot tolera să fii de partea lor. Dacă mă mai contrazici, te dobor.

După ce a plecat Aoz Roon, Laintal Ay l-a luat pe Dathka de umăr.

— E din ce în ce mai rău. Este lupta lui personală cu Shay Tal. Ce crezi?

Dathka a clătinat din cap.

— Nu cred nimic. Fac ce mi se spune.

Laintal Ay şi-a privit prietenul cu ironie.

— Şi acum ce ţi s-a spus să faci?

— Mă duc pe potecă cu brassimipi. Am ucis un stungebag.

I-a arătat mâna care sângera.

— Vin şi eu imediat, a spus Laintal Ay.

S-a plimbat pe malurile Voralului şi a privit gâştele care înotau, sau mergeau în şir, înainte de a-şi urma prietenul. S-a gândit în sinea lui că înţelegea atât punctul de vedere al lui Aoz Roon, cât şi pe cel al lui Shay Tal. Pentru a supravieţui, trebuiau să coopereze cu toţii. Totuşi, meritau să trăiască pentru singurul fapt că ar fi cooperat? Acest conflict îl apăsa. Din cauza acestui lucru ar fi părăsit de mult cătunul, numai dacă ar fi fost Oyre de acord să plece cu el. Simţea că e prea tânăr ca să înţeleagă felul în care se va rezolva această dispută.

Pe furiş, având grijă să nu-l vadă nimeni, a scos din buzunar un câine cioplit, pe care i-l dăduse cu multă vreme în urmă bătrânul preot din Borlien. L-a ţinut în mâna întinsă şi i-a mişcat coada. Câinele a început să latre cu furie la gâştele din apropiere.

Cineva îşi croia drum printre brassimipi şi a auzit lătratul câinelui. Vry a văzut spatele lui Laintal Ay între două turnuri. Nu l-a deranjat, pentru că nu era în drumul ei.

A ocolit izvoarele fierbinţi şi Fluierătorul Orelor. O briză dinspre răsărit a suflat aburul apelor, care ţâşnea din pământ, şuierând peste stâncile ude. Blănurile lui Vry erau perlate cu bobiţe de umezeală, oprite la capătul fiecărui fir de blană.

Apa curgea gâlgâind, galbenă şi lăptoasă, printre crevase, plină de o furie molipsitoare de a fi oriunde altundeva. Vry s-a aşezat pe o stâncă şi a dus o mână la un izvor. Apa fierbinte i-a cuprins degetul. Parcă i-ar fi explodat palma. A lins lichidul de pe degete. Îi cunoştea

din copilărie mirosul de sulf. Copiii se jucau pe aici, strigau unii la alţii şi alergau pe stâncile alunecoase, fără să cadă, agili ca nişte arangi.

Copiii mai aventuroşi alergau goi, în ciuda brizei reci, şi-şi strecurau trupurile androgine între crăpăturile dintre stânci. Apa curgea înspăimântată, ca o cascadă pe stomacurile şi umerii lor.

— Porneşte Fluierătorul Orelor, i-au strigat ei lui Vry. Aveţi grijă, domnişoară, să nu vă udaţi. Au râs din tot sufletul, gândindu-se la aceasta.

Respectând avertismentul, Vry s-a dat la o parte. S-a gândit că un străin de aceste locuri le-ar atribui copiilor un al şaselea simţ, căci erau în stare să prezică exact momentul în care pornea Fluierătorul Orelor.

O coloană puternică de apă a pornit în sus, noroioasă o clipă, apoi pură şi strălucitoare. Urcând, a fluierat cu o notă ridicată – nota ei fără variaţii, menţinută o perioadă invariabilă de timp.

Apa s-a îndreptat în sus, într-un şuvoi de trei ori mai mare decât înălţimea unui om, înainte de a cădea pe pământ. Vântul a curbat jetul spre vest, lovindu-l de stâncile unde stătuse ghemuită Vry, cu câteva clipe mai devreme.

Fluierăturile s-au oprit. Coloana de apă s-a retras între buzele negre ale pământului, de unde izvorâse.

Vry le-a făcut semn cu mâna copiilor şi a continuat să urce pe poteca cu brassimipi. Şi-a amintit de fiorii pe care îi simţise când se furişase goală printre stâncile de limanit, aruncându-şi trupul în şuvoiul de pământ, cu degetele de la picioare în mâlul fierbinte şi cu pielea gâdilată de băşicuţele care explodau.

Când se apropia ora, un tremur străbătea pământul. Dacă te coborai în stâncă, simţeai prin toate fibrele puterea zeilor pământului, cum se încordau ca să împingă triumfători lichidul fierbinte.

Poteca pe care o urma era bătătorită mai ales de femei şi de porci. Şerpuia în toate direcţiile, spre deosebire de potecile mai drepte, create de vânători, de vreme ce cursul fusese dictat de creatura aceea capricioasă, scroafa cu părul negru din Embruddock.

Dacă ai fi ţinut direcţia în care mergea poteca, ai fi ajuns la lacul Dorzin; dar poteca se întrerupea cu mult înainte, la brassimipi. Restul drumului nu era decât un teren întins şi sălbatic, de mlaştini şi îngheţ.

Urcând poteca, Vry se întreba dacă toate lucrurile aspiră spre un nivel superior şi dacă între ele există vreo forţă de competiţie, care încearcă să le tragă spre un nivel inferior.

Dacă te uitai în sus, spre stele, sfârşeai ca un gossie, un fessup. Fluierătorul Orelor era o întrupare a acestor două forţe opuse. Apele lui, care ţâşneau, cădeau întotdeauna pe pământ. În felul ei, lipsit de insistenţă, ar fi vrut ca spiritul să urce spre cer, regiunea pe care o studia fără ajutorul lui Shay Tal, locul mişcării sublime, locul cernut cu stele şi sori, cu atâtea treceri secrete, ca şi corpul omenesc.

Doi bărbaţi veneau spre ea. Nu-i putea zări în întregime, ci doar picioarele, coatele şi vârfurile capetelor, în vreme ce se clătinau, coborând dealul, sub greutatea a ceea ce cărau. L-a putut identifica pe

Spart Lin, după picioarele lui subţiri, ca nişte fuse. Bărbaţii cărau felii de stungebag. Dathka venea după ei, ducând doar o suliţă.

I-a zâmbit şi s-a aşezat într-o parte a potecii, privind-o cu ochii lui negri. Avea o mână însângerată şi de pe suliţă curgea o şuviţă de sânge.

— Am ucis un stungebag, a spus el, apoi a amuţit.

Ca de obicei, Vry a fost atât stingherită, cât şi mângâiată, de lipsa cuvintelor lui. Era plăcut să nu se laude niciodată, spre deosebire de alţi vânători tineri, şi era mai puţin plăcut pentru că nu-şi dezvăluia niciodată gândurile. Ea se străduia să simtă ceva pentru el.

— Trebuie să fi fost mare, a spus ea.

— Ţi-l arăt... dacă mă laşi, a adăugat el.

El s-a întors pe potecă, iar ea l-a urmat, nesigură dacă trebuia să spună ceva, sau nu. Dar era o prostie, a zis ea. Înţelegea perfect că Dathka dorea să comunice cu ea.

A spus primul lucru care i-a venit în minte.

— Cum crezi tu că au apărut fiinţele umane pe lume, Dathka?

Fără să se uite în urmă, el a spus:

— Am venit de la bolovanul originar.

Vorbise fără să ia în considerare faptul că ea ar fi dorit ca el să dea mai multă importanţă acestei probleme, aşa încât conversaţia a lâncezit.

Vry regreta că nu erau preoţi în Oldorando. Ar fi putut sta de vorbă cu ei. Legendele şi cântecele spuneau că Embruddock-ul îşi avusese porţia lui de preoţi, care administraseră o regiune ce îl unise pe Wutra cu cei vii, din această lume, şi cu fessupii din lumea de dedesubt.

Într-un anotimp întunecat, înainte de a fi Wall Ein Den conducător, când respiraţia îngheţa pe buzele oamenilor, populaţia se ridicase şi înjunghiase preoţii. De atunci, sacrificiile încetaseră, cu excepţia festivalurilor. Vechiul zeu, Akha, nu mai era venerat. Fără îndoială, pierduseră un grup de învăţaţi. Templul fusese jefuit. Acum în el stăteau porcii. Poate că existaseră şi alţi duşmani ai cunoaşterii, în vremea când porcii fuseseră preferaţi, preoţilor.

Urcând poteca înapoi, ea a riscat să-i mai pună o întrebare.

— Ai vrea să poţi să înţelegi lumea?

— Da.

Vry a rămas să se lupte cu acest răspuns scurt. Înţelegea, sau ar fi vrut să înţeleagă? S-a întrebat ea.

Forţa care ridicase munţii Quzint, îndoise pământul în toate direcţiile, provocând nişte deformări sub formă de contraforturi ca rădăcinile copacilor, care se întindeau pe multe mile, departe de munţi.

Între două extremităţi de stâncă, creştea un şir de brassimipi, nişte copaci foarte importanţi pentru economia locală. Astăzi, terenul era un loc de distracţie şi plăcere. Câteva femei se adunaseră în jurul celor câteva vârfuri deschise de brassimip, încălzindu-se şi având grijă de turma lor de porci, în timp ce supravegheau continuarea lucrului.

Dathka i-a arătat că acela era locul unde fusese ucis stungebagul.

Gestul lui nu a fost necesar. Stungenbagul se vedea clar, în grămezi împrăştiate pe dealul pustiu. Chiar Aoz Roon îl studia, cu dulăul galben lângă el. Picioarele trupului imens, acoperite cu un păr negru şi tare, cu ţepi, erau îndreptate în sus.

Un grup de bărbaţi aşteptau în jurul trupului, râzând şi vorbind. Goija Hin supraveghea sclavii, oameni sau phagori, care aveau topoare în mâini. Spintecau carcasa fibroasă în felii, care să poată fi duse în cătun. Erau băgaţi până în gât printre fibrele şi părţile lemnoase din carnea stungebagului. Aşchii mari zburau în toate părţile, în timp ce ei dezmembrau părţile care mai rămăseseră.

Două femei mai în vârstă se învârteau cu nişte găleţi şi afumau intestinele albe şi spongioase. Le vor fierbe mai târziu, pentru a obţine prin distilare un fel de zahăr de calitate inferioară. Fibrele vor fi folosite pentru frânghii şi covoare, iar carnea drept combustibil, pentru făurari.

Din labele stungebagului, care erau în formă de lopeţi, va fi extras un ulei folosit la obţinerea unui narcotic, numit rungebel.

Femeile mai în vârstă schimbau remarci nepoliticoase cu bărbaţii, care rânjeau şi stăteau în poziţii nepăsătoare pe pantele dealului.

Era ceva neobişnuit ca un stungebag să se avânte până lângă o locuinţă umană. Fiarele erau uşor de ucis şi fiecare bucăţică din ele era folositoare pentru economia lor fragilă. Acesta avea treizeci de metri şi va fi de ajutor comunităţii pentru zilele ce vor veni.

Câţiva porci alergară guiţând în jurul picioarelor lui Vry, înrădăcinate printre fibre. Turmele de porci erau mai jos, printre brassimipi. Copacii gigantici aveau tulpina sub pământ, deasupra fiind doar frunzele grele, fungoide, care mângâiau solul cu forma lor, răsucită. Frunzele se mişcau ca nişte urechi de elefant, nu din cauza brizei care domnea acolo, ci datorită curenţilor calzi de aer care veneau dinspre coroanele copacilor.

În locul acela se afla o duzină de brassimipi. Aceşti copaci creşteau rareori singuri. Solul din jurul fiecărui copac era bombat, fiind străbătut de crăpături ce sugerau imensa vegetaţie de dedesubt. Căldura pe care copacii o propulsau spre coroana de frunze, permitea plantelor să topească pământul îngheţat, astfel încât ele continuau să crească chiar şi în condiţii de îngheţ permanent.

Sub stratul de frunze, ca o piele, trăiau jassiklaşii. Aceştia profitau de avantajul unui adăpost călduros, ca să-şi scoată la iveală florile maro-albăstrui. Când Vry s-a aplecat să culeagă una dintre ele, Dathka s-a apropiat de ea şi i-a spus:

— Intru în copacul acela.

Ea a considerat că aceasta era o invitaţie şi l-a urmat.

Un sclav ridicase nişte căldări din piele în care erau păstăi din interiorul brassimipului, pe care le arunca la porci. Păstăile de brassimip hrăniseră porcii din Embruddock de-a lungul secolelor întunecate.

— Asta atrage stungebagii, a spus Vry.

Acestor monştri le plăcea brassimipul, ca şi porcilor.

O scară de lemn pornea de la intrarea în copac. Coborând după Dathka, ochii ei au ajuns, pentru o clipă la acelaşi nivel cu pământul. A privit frunzele care se mişcau în jurul ei, ca şi când s-ar fi înecat în pământ.

Dincolo de spinările porcilor, se vedeau oameni îmbrăcaţi în blănuri, stând printre bucăţile uriaşului stungebag. Pământul era acoperit de zăpadă, iar deasupra se întindea un cer cenuşiu. A coborât în copac.

Aerul cald i-a învăluit obrajii, făcând-o să clipească. Purta cu el un miros de putreziciune, parfumat, care o respingea şi o atrăgea în acelaşi timp. Aerul venea de jos, de departe; rădăcinile de brassimip pătrundeau adânc în scoarţa pământului.

Odată cu trecerea timpului, miezul copacului trecea printr-un proces de fermentare, în urma căruia rezulta o substanţă întăritoare, asemănătoare cu cheratina. Astfel, prin centrul copacului, se formase un fel de tub. Se crease o pompă de căldură, care încălzea frunzele de deasupra şi crengile de sub pământ, cu căldura de la nivele inferioare, prinsă ca într-o capcană.

Acest mediu era favorabil câtorva feluri de animale, unele dintre ele foarte urâcioase.

Dathka a întins mâna s-o ajute pe Vry. Ea a coborât de pe scară şi a rămas lângă el, privind acea încăpere naturală, sub formă de bulb. Acolo lucrau trei femei murdare. Ele au salutat-o pe Vry, pe urmă au continuat să desprindă păstăile din miez de brassimip de pe pereţii copacului, punându-le într-o găleată.

Brassimipul avea o formă asemănătoare cu păstârnacul, sau napul, dar era mai amar. Oamenii îl mâncau numai în vremuri de foamete. În mod normal, constituia hrana porcilor, mai ales a scroafelor, al căror lapte mergea la fabricarea rahtelului, băutura de iarnă a celor din Oldorando.

Într-o parte, se deschidea o galerie îngustă. Aceasta se îndrepta spre crengile din care, la suprafaţă, ieşeau frunzele, adunate în buchete.

Un brassimip matur avea şase crengi. Crengile de sus erau, în general, lăsate să crească; fiind cele mai apropiate de suprafaţă, adăposteau diferite fiinţe.

Dathka i-a arătat tubul central, care cobora în beznă, apoi s-a strecurat de-a lungul lui. După o clipă de ezitare, Vry l-a urmat. Femeile s-au oprit din lucru şi au privit-o, zâmbind din compasiune şi ironie. Când a intrat în tub, în jurul ei totul s-a întunecat. Mai jos, nu era decât eterna noapte a pământului.

S-a gândit că, asemeni lui Shay Tal, trebuia să coboare în lumea fessupilor, de unde să adune cunoştinţe, în ciuda protestelor lor.

Tubul era marcat de nişte inele de creştere, care erau folosite ca trepte. Pentru oricine urca sau cobora prin el, era destul de îngust, ca să se poată sprijini, în siguranţă, cu spatele de partea opusă a acestuia.

Aerul care urca, îi şoptea la urechi. Ceva ca o pânză de păianjen, ca o fantomă vie, a atins-o pe obraz. A rezistat impulsului de a ţipa.

A coborât până la un punct unde al doilea nivel de crengi părăsea trunchiul principal. Aici, încăperea în formă de tub, era chiar şi mai mică decât cea de deasupra; stăteau apropiaţi, cu capetele unui lângă celălalt. Vry a putut simţi mirosul lui Dathka şi trupul lui lângă al ei. S-a înfiorat.

— Vezi luminile? a întrebat Dathka.

Vocea lui era cuprinsă de încordare. Vry se lupta cu ea însăşi, îngrozită de pasiunea care o inunda. Dacă ar fi atins-o măcar cu un deget i-ar fi căzut în braţe. Şi-ar fi smuls blănurile de pe ea, ar fi rămas goală şi s-ar fi împerecheat cu el, căzând pe patul subteran şi întunecat. S-a umplut de imagini încântătoare, de obscen.

— Vreau să urc, a spus ea, rostind cuvintele cu efort.

— Nu-ţi fie teamă. Priveşte luminile.

Ca în transă, s-a uitat în jur, încă simţind parfumul lui. A privit a doua creangă de la suprafaţă în jos. De-a lungul ei erau nişte pete de lumină, ca nişte galaxii de stele roşii, închise în copac.

El s-a mişcat, eclipsând constelaţiile cu umărul lui. I-a pus în braţe ceva care semăna cu o pernă. Era una din acele lumini, acoperită cu ceva ce ea considera a fi nişte fibre, tari ca părul stungebagului. Ochii de stele o priveau fără să clipească. În tulburarea ei, nu a reuşit să înţeleagă ce era.

— Ce este?

În loc de răspuns – poate că el simţea totuşi dorinţa, dar nu putea să reacţioneze mai puternic – Dathka a mângâiat-o pe faţă cu o tandreţe stângace.

— Ooo, Dathka, a oftat ea.

A cuprins-o un tremur care i s-a împrăştiat în tot edreul. Nu se putea controla.

— Îl luăm sus. Nu-ţi fie teamă.

La lumina zilei, porcii cu păr negru scormoneau cu râturile printre frunzele de brassimip. Lumea părea orbitor de strălucitoare, sunetul topoarelor intolerabil de puternic, iar mirosul de jassiklas exagerat de tare.

Vry s-a lăsat pe pământ şi a privit micuţul animal cristalin pe care îl ţinea în mână. Încovoiat într-o minge, cu nasul astupat de coadă şi cele patru picioare strânse pe stomac, semăna cu o funie de phagor. Era imobil şi părea făcut din sticlă. Nu l-a putut desfăşura. Ochii lui o fixau cu o privire pierdută. Nu clipea, pleoapele părând imobile. Din învelişul lui cenuşiu murdar se zăreau striaţiile unei culori şterse.

Într-un fel, îl ura, cum o ura şi el pe ea – atât de insensibil la sentimentele unei femei, încât interpretase greşit tremurul ei, drept fior de teamă. Totuşi, era recunoscătoare că prostia lui o împiedicase de la o anumită acţiune dezonorantă, plăcută şi de dispreţuit.

— Este un glossy, a spus Dathka, venind lângă ea.

— Un gossie?

Pentru o clipă, ea s-a întrebat dacă el nu cumva încerca să fie nostim, lucru care nu-l caracteriza.

— Un glossy. Hibernează în brassimipi, unde este cald. I-al acasă.

— Shay Tal şi cu mine i-am văzut la vest de râu. Hoxney. Aşa se numesc atunci când ies din hibernare.

"Şi ce-ar fi crezut Shay Tal dacă...?"

— Ia-l, a repetat el, e un cadou de la mine.

— Mulţumesc, a spus ea cu dispreţ.

S-a ridicat, stăpânindu-şi din nou sentimentele. A descoperit că pe obraz, unde o mângâiase cu mâna rănită, avea sânge.

Sclavii cărau în continuare carcase monstruoase. Sosise şi Laintal Ay. Stătea de vorbă cu Tanth Ein şi Aoz Roon. Acesta din urmă i-a făcut semn lui Dathka, fluturând mâna pe deasupra capului. Cu o privire resemnată de rămas bun, adresată lui Vry, Dathka s-a îndreptat spre Stăpânul Embruddock-ului.

Lucrurile importante pe care le făceau bărbaţii, ocupaţi, nu însemnau nimic pentru ea. A adăpostit animalul între braţe şi piept, apoi a început să coboare dealul, spre turnurile îndepărtate.

Când a auzit zgomotul cuiva încercând s-o prindă din urmă şi-a spus că era prea târziu, dar era Laintal Ay.

— Voi coborî cu tine Vry, a spus el.

După cum observa, el părea să fie într-o stare de spirit lipsită de griji.

— Am crezut că ai probleme cu Aoz Roon.

— Ooo, e întotdeauna sensibil şi nervos după o dispută cu Shay Tal. E un om mare. Sunt încântat de stungebag. Acum, cu încălzirea vremii, sunt mai greu de găsit.

Copiii se foiau pe lângă gheizere. Laintal Ay i-a admirat glossy-ul şi a cântat câteva versuri dintr-un cântec vânătoresc.

Glossy-ii care dorm
Când zăpada e adâncă
Se vor trezi de ploaia umplând eddre-ul,
Şi atunci hoxney-ii se vor împrăştia
Cu un pas înalt
Peste câmpie, *peste câmpia înfiorată de fiori*.

— Eşti bine dispus! Oyre e drăguţă cu tine?

— Oyre e întotdeauna drăguţă.

Au apucat pe drumuri diferite. Vry s-a îndreptat spre turnul ruinat, unde i-a arătat cadoul lui Shay Tal. Aceasta a studiat animalul mic şi cristalin.

— Nu e bun de mâncat, în această etapă a vieţii lui. Carnea lui poate fi otrăvitoare.

— Dar nu am de gând să-l mănânc. Vreau să-l păstrez, până se trezeşte.

— Viaţa e grea, draga mea. Poate vom fi înfometaţi, dacă Aoz Roon va fi pornit împotriva noastră. A privit-o apoi pe Vry, fără să vorbească. Îl voi sfida, a spus în cele din urmă. Nu am nevoie de lucruri materiale. Pot fi la fel de lipsită de îngăduinţă cu mine, pe cât poate fi el faţă de mine.

— Dar el nu...

Vry şi-a pierdut graiul. Nu putea s-o încurajeze cu nimic pe femeia mai în vârstă, care a continuat hotărâtă:

— După cum ţi-am spus, am două intenţii. Mai întâi, voi conduce o experienţă ştiinţifică, pentru a afla ce puteri am. Apoi voi coborî în lumea gossiilor, ca să iau legătura cu Loilanun. Ea trebuie să ştie multe lucruri pe care eu nu le ştiu. În funcţie de ceea ce voi învăţa din aceste lucruri, poate o să mă pregătesc să plec definitiv din Oldorando.

— Ooo, doamnă, vă rog, nu plecaţi. Sunteţi sigură că asta trebuie să faceţi? Merg şi eu, dacă plecaţi, v-o jur!

— Mai vedem. Acum lasă-mă, te rog.

Simţindu-se deprimată, Vry a urcat până în camera ei ruinată şi s-a aruncat pe pat.

— Vreau un iubit, asta vreau, şi-a spus. Un iubit... Viaţa e atât de goală...

După o vreme, s-a ridicat şi a privit prin fereastră cerul, unde pluteau nori şi păsări. Era, oricum, mai bine să fie aici, decât în lumea de dedesubt, unde plănuia să meargă Shay Tal.

Şi-a amintit de cântecul lui Laintal Ay. Femeia care scrisese cântecul – dacă era o femeie – ştia că zăpada va dispărea până la urmă şi vor apărea florile şi animalele.

Poate că aşa se va întâmpla.

Din observaţiile făcute în timpul nopţii, ştiau că pe cer aveau loc schimbări. Stelele nu mai erau fessupi, ci focuri, focuri care nu ardeau în stâncă, ci în aer.

Imaginează-ţi un foc mare, arzând în bezna de afară. Pe măsură ce s-ar apropia de el, ar simţi şi mai tare căldura. Poate că cele două santinele se vor apropia şi vor încălzi lumea.

Apoi, glossy-ii vor prinde din nou viaţă şi se vor transforma în hoxney-i cu pasul mare, cum era în cântec.

S-a hotărât să se concentreze asupra astronomiei. Stelele ştiau mai multe decât gossiile, în ciuda celor spuse de Shay Tal, deşi era un adevărat şoc să afli că puteai să nu fii de acord cu o persoană atât de maiestuoasă.

A învelit animalul într-un colţ cald al patului ei, acoperind lucruşorul patetic cu o blană, încât să nu i se vadă decât faţa. Zi de zi îl ruga să prindă viaţă, i-a şoptit şi l-a încurajat. A tânjit să-l vadă crescând şi fugind prin cameră. Dar, după câteva zile, strălucirea din ochii animalului s-a întunecat şi a pierit; creatura se dusese fără să clipească nici măcar o dată.

Vry l-a dus în vârful prăbuşit al turnului, l-a înfăşurat într-o legăturică şi l-a aruncat. Era tot învelit în blănuri, ca şi când ar fi fost un copilaş mort.

Shay Tal a fost cuprinsă de un val de neliniște. Afirmaţiile ei se transformau din ce în ce mai mult în predici. Deşi celelalte femei îi aduceau mâncare, prefera să se înfometeze, pregătindu-se să intre într-un pauk profund, pentru a conferi cu morţii cei iluştri. Dacă nu avea să găsească înţelepciune acolo, atunci va căuta înţelepciunea pe câmpuri, dincolo de curtea de fermă.

Dar mai întâi, era hotărâtă să-şi încerce puterile de vrăjitoare. La câteva mile de est, se afla Lacul Peştelui, scena "miracolului" ei. În timp ce ea se frământa în privinţa adevăratei naturi a ceea ce se întâmplase acolo, cetăţenii din Oldorando nu aveau nici o îndoială despre aceasta.

În tot timpul primăverii friguroase, ei merseseră în pelerinaj ca să privească spectacolul din gheaţă şi să tremure de teamă amestecată cu mândrie. Pelerinii au întâlnit un număr mare de borlienieni, care veniseră să rămână şi ei uimiţi. Odată fuseseră văzuţi doi phagori, având pe umeri mierle cu aripile strânse pe lângă corp, stând muţi pe malul îndepărtat şi privindu-şi morţii cristalini.

Pe măsură ce lumea a fost cuprinsă de căldură, tabloul a început să alunece. Ceea ce inspirase veneraţie, acum arăta grotesc. Într-o dimineaţă, gheaţa s-a dus, iar grupul statuar a devenit un morman de carne în descompunere. Vizitatorii nu au mai întâlnit nimic impresionant, decât câte un glob ocular plutitor, sau câte un smoc de blană.

Lacul Peştelui secase şi dispăruse aproape la fel de repede pe cât se formase. Tot ce mai rămăsese din urmele miracolului, era o grămadă de oase şi coarne încovoiate de kaidaw. Dar exista amintirea, care căpăta amploare prin lentilele memoriei, Îndoielile lui Shay Tal erau însă neschimbate.

Într-o după-amiază, la o oră când vremea mai blândă îi tenta pe oameni să iasă şi să stea de vorbă într-un mod care le fusese străin până nu demult, a coborât în piaţă. Femeile şi fiicele, bărbaţii şi fiii, vânătorii şi făurarii, tinerii şi bătrânii, îşi petreceau timpul zilei plimbându-se. Aproape toţi ar fi stat la cheremul lui Shay Tal, dar aproape nimeni nu ar fi stat de vorbă cu ea.

Laintal Ay şi Dathka erau cu prietenii lor şi râdeau. Laintal Ay a surprins privirea lui Shay Tal şi s-a dus – cam reţinut – la ea, când i-a făcut ea semn.

— Voi conduce un experiment, Laintal Ay. Vreau să vii cu mine, ca martor de încredere. Nu vreau să-ţi fac probleme cu Aoz Roon.

— Sunt în termeni buni cu el.

Ea i-a explicat că experienţa va avea loc lângă Voral, dar mai întâi, intenţiona să exploreze vechiul templu. Laintal Ay nu a spus nimic.

— Te simţi stingherit pentru că eşti cu mine?

— Îmi face întotdeauna plăcere compania ta, Shay Tal.

— Nu e nevoie să fii politicos. Crezi că sunt vrăjitoare?

— Eşti o femeie neobişnuită. Te respect pentru asta.

— Ţii la mine?

La aceasta, el s-a simţit stingherit. În loc să-i răspundă direct, şi-a aruncat privirea în noroi şi a mormăit:

— Îmi eşti ca o mamă, de când a murit mama mea. De ce îmi pui asemenea întrebări?

— Aş vrea să fi fost mama ta. Aş fi putut fi mândră. Laintal Ay, ai ceva deosebit în firea ta. Simt. Acel ceva te întristează şi, totuşi, îţi dă viaţă – este viaţă. Nu îl ignora, cultivă-l. Cei mai mulţi dintre

oamenii care se înghesuie aici, nu au această forţă interioară. Şi această forţă interioară este acelaşi lucru cu un conflict?

Ea a râs ascuţit, cuprinzându-şi corpul cu braţele.

— Ascultă, suntem prinşi în acest cătun prăpădit, printre personalităţi mici. O întreagă serie de realităţi importante pot avea loc în alte părţi. Sunt atâtea de făcut. Poate o să plec din Oldorando.

— Şi unde să te duci?

Ea a clătinat din cap.

— Uneori am senzaţia că vremea ne va face să explodăm şi ne vom împrăştia în lume. Ai observat câţi copii s-au născut în ultimii ani.

El s-a uitat spre toate chipurile cunoscute şi prietenoase de pe drum şi a bănuit că ea vorbea la figurat, deşi acolo erau mai mulţi copii decât de obicei. Apoi şi-a sprijinit umărul de uşa vechiului templu şi-a împins-o până când s-a deschis.

Au intrat şi au rămas tăcuţi. Înăuntru era o pasăre. Zbura în toate părţile. S-a îndreptat spre ei, ca şi când i-ar fi scrutat cu privirea. Apoi a pornit în sus şi a scăpat printr-o gaură din acoperiş.

Razele sorilor treceau printre spărturi, creând şuviţe de lumină în amurg, în care se învârteau particulele de praf. Porcii fuseseră mutaţi de curând în ţarcurile de afară, dar mirosul lor încă persista. Shay Tal a început să meargă încoace şi încolo neliniştită. Laintal Ay rămăsese lângă uşă, uitându-se pe stradă şi amintindu-şi cum se jucase ei când fusese mic.

Pereţii fuseseră decoraţi cu picturi executate într-o manieră aspră. Multe se stricaseră. Cu pumnii pe şolduri, Shay Tal s-a uitat la alcovul; înalt, deasupra căruia stătea altarul de sacrificiu, din piatră întunecată, pătată cu ceva care ar fi putut fi sânge. Era prea înalt pentru ca vandalii să distrugă faţa unei reprezentări a lui Wutra.

Zeul era îmbrăcat într-un veşmânt din blană. Ochii lui priveau în jos, de pe chipul lung, ca de animal, afişând o expresie ce putea fi interpretată drept compasiune. Avea faţa albastră – culoarea ideală a cerului, unde locuia el. Părul alb şi aspru, aproape ca o coamă, îi acoperea capul; dar cea mai şocantă diferenţă faţă de forma umană, era o pereche de coarne îndreptate în sus, împodobite cu clopoţei de argint.

În spatele lui Wutra se înghesuiau alte siluete dintr-o mitologie uitată, fiinţe înspăimântătoare, care probabil mişunau pe cer. Pe umărul din stânga şi pe cel din dreapta, stăteau cele două santinele ale lui. Batalix era ca un bou cu barbă, gri şi bătrân, razele de lumină, curgând din suliţa lui. Freyr era mai mare – o maimuţă verde şi virilă, cu o clepsidră atârnată de gât. Suliţa lui era mai mare decât cea a lui Batalix şi, de asemeni, iradia raze de lumină.

Shay Tal s-a întors şi a spus:

— Acum, experienţa mea, este aproape pregătită.

— Ai văzut ce vroiai?

— Nu ştiu. S-ar putea să ştiu mai târziu. Intenţionez să intru în pauk. Aş fi vrut să-i întreb pe unii dintre bătrânii preoţi dacă Wutra stăpâneşte şi lumea de dedesubt... Atâtea discontinuităţi...

Între timp, Goija Hin îl scosese pe Myk din grajdul de sub turnul cel mare. Goija Hin era şeful sclavilor, un om stigmatizat de meseria lui. Era scund, dar extraordinar de solid, cu mâini şi picioare musculoase. Trăsăturile sale păreau din topor; faţa lui avea fruntea joasă şi era împodobită cu şuviţe aşezate la întâmplare. Veşmântul său era din blană şi, fie că era treaz sau dormea, era însoţit de un cnut din piele. Toţi îl ştiau pe Goija Hin, un om insensibil la lovituri şi gândire.

— Vino, Myk, fiară ce eşti. E timpul să te faci folositor, a spus el, cu obişnuitu-i rânjet fioros.

Myk, phagorul care slujise cel mai mult în Oldorando, s-a conformat imediat, pentru că fusese crescut sclav. Îşi amintea de predecesorul lui Goija Hin, un om cu un aspect şi mai înspăimântător. Acum era bătrân, iar blana sa era înspicată cu fire negre. Avea faţa plină de cute şi săculeţii de sub ochi erau atacaţi de boală.

Myk fusese întotdeauna docil. Oyre stătea lângă el şi îi mângâia umerii încovoiaţi, în timp ce Goija Hin îl împungea cu un băţ, îndemnându-l la drum.

Oyre fusese intermediarul lui Shay Tal. Ea îi ceruse tatălui ei permisiunea să folosească un phagor, pentru experienţă. Aoz Roon îi spusese nepăsător să-l ia pe Myk, de vreme ce era bătrân.

Cei doi oameni l-au dus pe Myk la un cot al râului Voral, unde apa era mai adâncă. Turnul ruinat ai lui Shay Tal nu era departe. Shay Tal şi Laintal Ay aşteptau deja acolo. Shay Tal se uita în adâncurile râului, ca şi când ar fi încercat să-i descifreze secretele, cu obrajii scofâlciţi şi expresia feţei mohorâtă.

— Ei bine, Myk, a spus ea provocator, când s-a apropiat fiara, apoi s-a oprit şi l-a privit, ca şi când ar fi calculat ceva.

Phagorul îşi rotea bănuitor capul, între umerii cocârjaţi. Când a văzut Voralul, agitat, a pufnit pe nări de câteva ori, într-o succesiune rapidă, împroşcând o substanţă albă şi a scos un strigăt înăbuşit de teamă. Se putea întâmpla ca apa să-l transforme în statuie?

Goija Hin a salutat-o morocănos pe Shay Tal,

— Leagă-i picioarele, a poruncit Shay Tal.

— Nu-i face rău, a spus Oyre. Îl ştiu pe Myk de când eram mică. Este cu desăvârşire, docil. Obişnuia să ne ducă în spate, nu-i aşa, Laintal Ay?

— Nu-i face nici un rău, a spus el zâmbindu-i lui Oyre.

Ea l-a privit scrutător.

Atraşi de o posibilă distracţie, câţiva băieţi şi câteva femei veniseră să vadă ce se întâmplă.

În acel loc, râul era adânc. Pe malul celălalt, protejat de lumina directă a soarelui, unde era mai puţin adânc, rămăsese un strat subţire de gheaţă.

După ce Goija Hin a legat picioarele nefericitului Myk, l-a împins spre marginea râului. Myk şi-a întins capul lung în aer, şi-a arcuit buza de jos pe bărbia ţepoasă şi-a scos un sunet de teamă, ca sunetul unei trâmbiţe.

Oyre l-a luat de blană, implorând-o pe Shay Tal să nu-i facă nici un rău.

— Înapoi, a spus Shay Tal.

I-a făcut semn lui Goija Hin, să-l împingă pe phagor în apă. Goija Hin şi-a proptit umerii solizi de coastele lui Myk. Phagorul a mers clătinându-se şi a căzut cu un plescăit în râu. Shay Tal a ridicat braţele într-un gest impunător.

Femeile care priveau, au strigat şi au alergat lângă apă, să vadă mai bine. Era şi Rol Sakil printre ele. Shay Tal le-a făcut semn, să stea mai departe în faţă.

Ea s-a uitat în apă şi l-a văzut pe Myk luptându-se sub suprafaţa apei. Bucăţi din blană urcau rotindu-se odată cu apa tulburată şi ajungeau ia suprafaţă, ca nişte buruieni galbene.

Apa a rămas apă. Phagorul a rămas în viaţă.

— Scoate-l, a poruncit ea.

Goija Hin, ajutat de Laintal Ay, l-a scos pe Myk, trăgându-l de părul de blană. Capul şi umerii bătrânului phagor au apărut la suprafaţă şi Myk a scos un strigăt patetic.

— Nu ucideţi înecaţi pe bietul mine!

L-au scos la mal şi l-au aşezat gâfâind la picioarele lui Shay Tal. Ea şi-a muşcat buzele, încruntându-se spre râul Voral. Magia nu mergea.

— Aruncă-l din nou, a spus unul dintre privitori.

— Nu mai atâta apă, sau sfârşesc, a spus Myk cu o voce groasă.

— Bagă-l din nou, a poruncit Shay Tal.

Myk a intrat a doua oară, şi a treia oară. Dar apa a rămas apă. Nu s-a întâmplat nici un miracol şi Shay Tal a trebuit să-şi ascundă dezamăgirea.

— Ajunge, a spus ea. Goija Hin, du-l pe Myk de aici şi dă-i mâncare în plus.

Oyre a îngenuncheat lângă gâtul lui Myk, plângând şi mângâindu-l. O apă neagră curgea din gura phagorului. A început să tuşească. Laintal Ay s-a apropiat şi a luat-o pe Oyre pe după umeri.

Dispreţuitoare, Shay Tal s-a întors. Experienţa a arătat că phagorii plus apa, nu făceau gheaţă. Deci, ce se întâmplase la Lacul Peştelui? Nu reuşise să transforme Voralul în gheaţă, aşa cum vrusese, iar experienţa nu dovedea că nu era vrăjitoare, însemna că transformase phagorii de la Lacul Peştelui în gheaţă doar datorită altor factori, la care ea nu se gândise.

Şi-a sprijinit mâna pe piatra aspră, de la uşa turnului ei şi a simţit lichenii sub palmă. Până va găsi o altă explicaţie, va trebui să se considere aşa cum o dovediseră alţii, ca vrăjitoare. Cu cât era mai informată, cu atât se respecta mai mult. Bineînţeles, ca vrăjitoare, era predestinată să rămână fecioară; o legătură sexuală i-ar fi distrus puterile magice. Şi-a strâns blănurile în jurul corpului firav şi a urcat scările tocite.

Femeile de pe mal şi-au ridicat privirea de pe trupul pe jumătate îngheţat al lui Myk şi au urmărit-o pe Shay Tal, care se retrăgea.

— Acu, ce i-o fi venit să facă şi treaba asta? a întrebat bătrâna Rols Akil. Cum a făcut de nu l-a înecat pe bietul animal prost, aşa cum se cuvine, de vreme ce tot s-a apucat?

Data următoare când s-a întrunit consiliul, Laintal Ay s-a ridicat şi li s-a adresat. Le-a spus că a auzit-o pe Shay Tal vorbind. Toţi ştiau de miracolul de la Lacul Peştelui, care salvase multe vieţi. Nimic din ceea ce făcea ea nu îndrepta comunitatea spre ceva rău. A propus recunoaşterea şi, sprijinirea academiei.

Aoz Roon l-a privit cu furie pe Laintal Ay, în timp ce acesta vorbea. Dathka era tăcut şi grav. Bătrânii consiliului se priveau pe sub sprâncene şi bombăneau neliniştiţi. Eline Tal a râs.

— Ce vrei să facem, ca să ajutăm această academie? a întrebat Aoz Roon.

— Templul este gol. Daţi-i-l lui Shay Tal. Să-şi ţină întâlnirile acolo, în fiecare după-amiază, la ora plimbării. Folosiţi-I ca forum, unde poate vorbi oricine. Frigul s-a dus, iar oamenii sunt mai liberi. Deschideţi templul, ca o academie pentru toţi, pentru bărbaţi, femei şi copii.

Cuvintele lui răsunătoare s-au pierdut în linişte. Apoi a vorbit Aoz Roon.

— Nu poate folosi templul. Nu vrem un grup nou de preoţi. În templu vom ţine porcii.

— Templul este gol.

— De aici înainte porcii vor fi ţinuţi în templu.

— Va fi o zi proastă, ziua în care vom pune porcii mai presus de comunitate.

Întrunirea a fost întreruptă în dezordine, când a ieşit Aoz Roon. Laintal Ay, roşu la faţă, s-a întors spre Dathka.

— De ce nu m-ai sprijinit?

Dathka a rânjit încurcat. Şi-a mângâiat barba îngustă şi a privit fix spre masă.

— N-ai putea câştiga nici dacă te-ar sprijini întregul Oldorando. El a interzis deja academia. Îţi răceşti gura degeaba, prietene.

În timp ce Laintal Ay ieşea din clădire, simţind dezgust pentru lumea întreagă, Datnil Skar, şeful trupelor de cojocari şi argăsitori, l-a chemat şi l-a prins de mânecă.

— Ai vorbit bine, tinere Laintal Ay. Totuşi, Aoz Roon a avut dreptate în cele ce a spus. Sau, dacă n-a avut dreptate, nu a fost lipsit de raţiune. Dacă Shay Tal ar vorbi în templu, ar deveni preoteasă şi ar fi venerată. Noi nu vrem asta. Strămoşii noştrii au scăpat de preoţi, cu câteva generaţii în urmă.

Laintal Ay îl ştia pe meşterul Datnil drept un om bun şi modest. Reţinându-şi mânia, şi-a coborât privirea spre chipul istovit şi a întrebat:

— De ce-mi spui mie asta?

Meşterul Datnil s-a uitat în jur, să vadă dacă nu îl auzea cineva.

— Veneraţia vine din ignoranţă. Să crezi într-un lucru fix; este semn de ignoranţă. Eu respect încercările de a vârî fapte în capetele oamenilor. Am vrut să spun că îmi pare rău că ai fost înfrânt, deşi nu sunt de acord cu poziţia ta. Aş fi, totuşi, dornic să mă înscriu în academia lui Shay Tal. Dacă ea mă va primi.

Şi-a scos căciula de blană şi a pus-o pe pervazul ferestrei, invadat de licheni. Şi-a netezit părul cărunt şi rar. Şi-a dres gâtul uscat. S-a uitat în jur şi a zâmbit nervos. Deşi îi cunoştea pe toţi cei din încăpere de când se născuseră, nu era obişnuit cu rolul de vorbitor. Hainele lui aspre au foşnit când s-a legănat de pe un picior pe altul.

— Nu te teme de noi, meştere Datnil, a spus Shay Tal.

El a surprins urma de nerăbdare din vocea ei.

— Numai de intoleranţa dumneavoastră mă tem, doamnă, a replicat el.

Unele dintre femei au privit podeaua ascunzându-şi zâmbetul cu mâinile.

— Ştiţi ce facem noi, în breasla noastră, pentru că unii de aici lucrează pentru mine, a spus Datnil Skar. Membrii breslelor sunt numai bărbaţi, bineînţeles, pentru că secretele profesiunii noastre sunt transmise din generaţie în generaţie. Un meşter îl învaţă tot ce ştie pe novicele lui personal, sau pe băiatul-şef. Când moare un meşter, sau se retrage, atunci băiatul-şef devine la rândul lui meşter, aşa cum mie îmi va prelua curând locul, Raynil Layan...

— O femeie ar putea face acest lucru la fel de bine ca un bărbat, a spus Cheme Phar, altei femei. Am muncit destul de mult pentru tine, Datnil Skar. Ştiu toate secretele amestecului pentru saramură. Le-aş putea mura şi eu, dacă s-ar ivi cazul.

— Ooo, dar trebuie să avem ordine şi continuitate, Cheme Phar, a spus meşterul cu blândeţe.

— Aş putea da ordinele foarte bine, a spus Cheme Phar. Toţi au râs şi au privit-o pe Shay Tal.

— Vorbeşte-ne despre continuitate, a spus aceasta. Noi ştim, după cum ne-a învăţat Loilanun, că unii dintre noi descindem din preotul Yuli, care a venit din nord, dinspre Pannoval şi Lacul Dorzin. Asta este o continuitate. Dar continuitatea din interiorul breslelor, meştere Datnil?

— Toţi membrii breslelor noastre s-au născut şi au crescut în Embruddock, chiar înainte de a fi Oldorando. De multe generaţii.

— De câte generaţii?

— Ooo, de multe..!

— Spune-ne de unde ştii asta.

El şi-a şters mâinile pe pantaloni.

— Avem o socoteală. Fiecare meşter ţine o socoteală.

— Un scris?

— Exact. Scriem într-o carte. Arta se transmite. Dar aceste socoteli nu sunt dezvăluite celorlalţi.

— De ce crezi că se întâmplă acest lucru?

— Nu vor ca femeile să le ia munca, şi s-o facă mai bine decât ei, a strigat cineva şi au râs din nou cu toţii.

Datnil Skar a zâmbit stingherit şi nu a mai spus nimic.

— Cred că secretul a servit la un moment dat, unor scopuri de protecţie, a spus Shay Tal. Anumite arte, cum ar fi fierăria şi argăsirea, au trebuit să supravieţuiască şi în vremurile grele, în ciuda foamei şi a invaziei phagorilor. Poate că în trecut au fost timpuri foarte grele şi unele arte s-au pierdut. Nu mai putem face hârtie. Poate, cândva, a

existat breasla celor care produceau hârtie. Sticla. Nu putem face sticlă. Totuşi, în jurul nostru sunt bucăţi de sticlă. Ştiţi cu toţii ce este sticla. Cum de suntem noi mai proşti decât strămoşii noştri? Trăim şi muncim în împrejurări dezavantajoase, pe care nu le înţelegem? Aceasta este una din marile întrebări pe care trebuie să le ţinem în minte.

A tăcut. Nimeni nu a spus nimic, lucru care o jignea întotdeauna. Şi-ar fi dorit mult un comentariu care să încurajeze disputa.

— Mamă Shay, a spus Datnil Skar, vorbeşti adevărat, după câte cunosc eu. Înţelegi că, în calitate de meşter, sunt reţinut de jurământ ca să nu dezvălui nimănui secretul artei mele; este un jurământ pe care l-am făcut în faţa lui Wutra şi a Embruddock-ului. Dar eu ştiu că au fost cândva timpuri grele, despre care nu trebuie să vorbesc...

Când el a tăcut, ea l-a ajutat cu un zâmbet.

— Crezi că Oldorando a fost cândva mai mare decât este acum?

El a privit-o cu capul aplecat într-o parte.

— Ştiu că numeşti acest oraş o curte de fermă. Dar supravieţuieşte... Este centrul cosmosului. Ei bine, cu asta nu ţi-am răspuns la întrebare. Prieteni, aţi găsit secară şi orz crescând la nord de aici. Hai să vorbim despre ele. După câte cred eu, locul acela a format cândva un câmp bine îngrijit şi protejat de fiarele sălbatice. Câmpul aparţinea Embruddock-ului. Acolo au crescut şi au fost cultivate multe cereale. Acum le cultivaţi voi, ceea ce este un lucru înţelept. Ştiţi că avem nevoie de scoarţă de copac, pentru argăsit. Avem greutăţi ca să punem mâna pe ea. Eu chiar cred că... ei bine, ştiu...

A rămas tăcut o clipă, apoi a spus încet:

— La vest şi la nord creşteau păduri mari, cu copaci înalţi, care dădeau scoarţă şi lemn. Pe atunci, regiunea se numea Kace. Era arşiţă şi nu era frig deloc.

— Vremurile de arşiţă, a spus cineva, asta e legenda care ne-a rămas de la preoţime! Este felul de poveste pe care trebuie să ne-o scoatem din minte la academie. Noi ştim doar că a fost mai frig decât este acum. Întreab-o pe bunica.

— Ceea ce spun eu, după câte cred, este că a fost arşiţă, înainte de a fi frig, a spus Datnil Skar, mângâindu-şi încet dosul bărbii cărunte. Ar trebui să încercaţi să înţelegeţi aceste lucruri. Multe vieţi trec, şi mulţi ani. O mare parte de istorie a dispărut. Ştiu că voi, femeile, credeţi că bărbaţii sunt împotrivă ca voi să învăţaţi, şi poate aşa şi este, dar vorbesc sincer când vă spun că trebuie să o sprijiniţi pe Shay Tal, în ciuda tuturor greutăţilor. Ca meşter, ştiu cât este de preţioasă cunoaşterea. Înseamnă să te ridici din fundul unei comunităţi, precum apa din ciorapi.

Când a plecat, femeile s-au ridicat în picioare şi au bătut din palme cu politeţe.

La apusul lui Freyr, două zile mai târziu, Shay Tal păşea neliniştită prin încăperea ei, din turnul izolat. De jos, s-a auzit un strigăt. S-a gândit imediat la Aoz Roon, deşi nu era vocea lui.

S-a întrebat cine se aventurase dincolo de palisade, după lăsarea întunericului. Şi-a scos capul pe fereastră şi l-a văzut pe Datnil Skar. Silueta lui era greu de observat în amurg.

— Ooo vino sus, prietene, a strigat ea.

A coborât să-l întâmpine. El a apărut strângând în mână o cutie şi zâmbind emoţionat. S-au aşezat faţă în faţă, pe podeaua de piatră. El i-a turnat o măsură de rathel.

După o scurtă conversaţie obişnuită, el i-a spus:

— Cred că ştii că trebuie să mă retrag în curând din calitatea de meşter al cojocarilor şi argăsitorilor? Băiatul-şef îmi va lua locul. Eu îmbătrânesc, iar el ştie de multă vreme tot ceea ce l-am putut învăţa.

— De aceea ai venit aici?

Ei a zâmbit şi a clătinat din cap.

— Am venit aici, mamă Shay, pentru că eu... eu am, pentru tine admiraţia unui om bătrân, pentru persoana şi valoarea ta... Nu, lasă-mă să termin. Am slujit şi iubit întotdeauna această comunitate şi cred că şi tu faci acelaşi lucru, deşi mulţi bărbaţi ţi se opun. Deci, am vrut să-ţi dau şi eu o mână de ajutor, cât mai pot.

— Eşti un om bun, Datnil Skar. Oidorando ştie asta. Comunitatea are nevoie de oameni buni.

El a dat din cap şi a oftat.

— Am slujit Embruddock-ul, sau Oldorando-ul, cum ar trebui să-i spunem, în fiecare zi a vieţii mele şi nu l-am părăsit niciodată. Totuşi, abia a trecut o zi...

S-a întrerupt în felul lui timid, a zâmbit şi a spus repede:

— Să-ţi spun o poveste. E scurtă. Îmi amintesc de o iarnă îngrozitoare, din vremea când eram tânăr, în care ne-au atacat phagorii şi au urmat bolile şi foamea. Au murit mulţi oameni. Mureau şi mulţi phagori, deşi noi nu ştiam acest lucru pe atunci. Era atât de întuneric, încât jur că acum zilele sunt mult mai strălucitoare... Oricum, după masacru, phagorii au lăsat în urma lor un băiat. Numele lui era... mi-e ruşine să spun că am uitat, dar după câte îmi amintesc era ceva de genul Krindlesheddy. E un nume lung. Cândva îi ştiam bine. Anii m-au făcut să uit. Krindlesheddy venise dintr-o ţară foarte îndepărtată, spre nord, numită Sibornal. El a spus că Sibornal era un ţinut cu gheţari veşnici. Eu am fost ales ca băiat-şef în breasla mea. El urma să fie preot în Sibornal. Deci, ne dedicasem amândoi profesiunilor noastre. El, Krindlesheddy, sau oricum l-o fi chemat, considera că viaţa noastră era uşoară, căci gheizerele păstrau căldura în Oldorando. Ca tânăr membru al preoţimii, prietenul meu se alăturase unor colonişti care se îndreptau spre sud, ca să scape de frig. Aşa au ajuns pe un teritoriu mal bun, lângă un râu. Acolo au trebuit să lupte cu localnicii ţinutului, numiţi... ei bine, am uitat numele lor, după atâţia ani. A urmat o luptă curioasă, în care Krindlesheddy – dacă acesta e numele lui – a fost rănit. Supravieţuitorii au fugit, dar au fost prinşi de invazia phagorilor. El a avut noroc, pentru că a scăpat de ei. Sau poate l-au lăsat ei, pentru că era rănit. Am făcut tot ce am putut, ca să-l ajutăm, dar băiatul a murit după o lună. L-am plâns, deşi eram doar un

copil. Totuşi, l-am invidiat, pentru că el văzuse o parte din lume. Mi-a spus că în Sibornal gheaţa avea multe culori şi era frumoasă.

După ce meşterul Datnil şi-a terminat povestea, a intrat Vry, care era în drum spre camera de deasupra.

El i-a zâmbit cu bunătate şi i-a spus lui Shay Tal:

— Nu o îndepărta pe Vry. Ştiu că ea este băiatul-şef al tău şi ai încredere în ea. Aş vrea ca şi eu să pot avea încredere în băiatul-şef ai meu. Las-o să asculte ce am de spus. A pus cutia din lemn pe podea, în faţa lui. Ţi-am adus Cartea Meşterului breslei noastre, ca s-o vezi.

Shay Tal l-a privit, parcă gata să leşine. Ştia că dacă se descoperea acest împrumut, membrii trupelor îl vor ucide pe meşter fără ezitare. Ea a bănuit lupta interioară care se dăduse în sufletul bătrânului, înainte de a i-o aduce. L-a îmbrăţişat cu braţele ei subţiri şi l-a sărutat pe fruntea lui zbârcită.

Vry s-a apropiat şi a îngenuncheat lângă el, emoţia citindu-i-se pe faţă.

— Să aruncăm o privire! a exclamat ea şi a întins mâna, uitând de sfială.

El a pus mâna pe mâna ei, oprind-o.

— Observă mai întâi lemnul din care a fost făcută cutia. Nu este rajabaral; fibrele sunt prea frumoase. Observă cum este cioplită. Observă metalul delicat care leagă colţurile. Ar putea făurarii noştrii în metal să facă o muncă atât de bună astăzi?

După ce a examinat detaliile, el a deschis cutia. A scos un tom mare, legat cu piele groasă, desenat cu măiestrie.

— Partea asta am făcut-o eu, mamă. Am legat cartea din nou. Partea din interior e veche.

Paginile din interior erau scrise cu grijă, cu detalii completate de un număr mare de mâini. Datnil Skar a întors paginile repede, reţinându-se chiar şi acum să dezvăluie prea multe. Dar femeile au văzut clar date, nume, liste şi diferite notiţe şi cifre.

El le-a privit şi a zâmbit cu gravitate.

— În felul lui, acest volum este o istorie a Embruddock-ului. Toate breslele care au supravieţuit, au câte un volum similar; pot să jur acest lucru.

— Trecutul s-a dus. Acum încercăm să privim înainte, spre viitor, a spus Vry. Nu vrem să ne înţepenim în trecut. Vrem să ieşim afară...

Nehotărâtă, a lăsat propoziţia neterminată, regretând că entuziasmul ei o adusese în centrul atenţiei. Privind chipurile celorlalţi doi, a înţeles că erau mai bătrâni şi, deci, nu vor fi niciodată de acord cu ea. Deşi, în general, erau de acord cu scopurile pe care le aveau, exista o deosebire care nu putea fi depăşită niciodată.

— Această cheie spre viitor, se află în trecut, a spus Shay Tal, mângâietor dar decisiv, pentru că îi mai făcuse astfel de remarci lui Vry.

Întorcându-se spre bătrân, a spus:

— Meştere Datnil, îţi apreciem foarte mult gestul curajos pe care l-ai făcut, de a ne lăsa să ne uităm în această carte secretă. Poate că într-o zi o vom putea examina amănunţit. Vreţi să ne spuneţi câţi

meşteri au fost în breasla dumneavoastră, de când s-a început ţinerea acestor socoteli?

El a închis cartea şi a început s-o potrivească în cutie. Saliva picura din gura lui bătrână şi mâinile îi tremurau rău.

— Şobolanii ştiu secretele din Oldorando... eu sunt în pericol, pentru că am adus cartea aici. Sunt doar un bătrân nebun... Ascultaţi-mă, dragele mele. A existat un rege mare, care, în vremurile de demult, a domnit peste întregul Campannlat, numit Regele Denniss. El a prevăzut că lumea – această lume pe care ancipitalii o numesc Hrrm-Bhhrd-Ydohk – îşi va pierde căldura, precum îşi pierde o găleată apa, când o cari pe drum. Astfel, el a pus bazele breslelor noastre, pe care le-a întărit cu reguli de fier. Toate breslele de făurari, urmau să păstreze înţelepciunea de-a lungul timpurilor întunecate, până la întoarcerea căldurii.

Vorbea cântat, parcă din amintiri.

— Breslele noastre au supravieţuit din vremea bunului rege, deşi au existat perioade de timp în care nu a fost chip să se argăsească pielea. După însemnările de aici, ajunsesem cândva să avem doar un meşter şi un ucenic, care trăiau departe, sub pământ... Îngrozitoare vremuri. Dar am supravieţuit.

Când el s-a şters la gură, Shay Tal l-a întrebat despre ce perioadă de timp vorbea. Datnil Skar a privit fereastra rectangulară, care se întuneca, ca şi când s-ar fi gândit cum să evite întrebarea.

— Nu înţeleg toate notaţiile din carte. Ştii cât suntem de tulburaţi, din cauza calendarului. După cum înţelegem în zilele noastre, noile calendare prezintă considerabil de multe perioade lipsă... Embruddock-ul te rog să mă ierţi, dar mi-e teamă să spun mai multe – nu a aparţinut întotdeauna unor oameni ca noi...

A clătinat din cap, aruncându-şi privirea agitată prin cameră. În încăperea veche şi mohorâtă, femeile au aşteptat, nemişcate ca phagorii.

El a vorbit din nou.

— Au murit mulţi oameni. A fost o boală grea, numită Moartea Grasă. Invaziile... cele Şapte Orbiri... toate sunt povestiri groaznice. Să sperăm că Stăpânul nostru de acum, a spus el aruncându-şi din nou privirea prin încăpere, se va dovedi la fel de înţelept ca Regele Denniss. Bunul rege a fondat breslele noastre într-un an numit 249 înainte de Nadir. Nu ştim cine era Nadir. Ceea ce ştim, este că eu – dar trebuie să luăm în considerare că există o întrerupere a însemnărilor – sunt al şaizeci şi optulea meşter al breslelor de cojocari şi argăsitori. Al şaizeci şi optulea...

A tăcut şi, strângând din ochi, privit-o pe Shay Tal.

— Şaizeci şi opt... Încercând să-şi ascundă uimirea, ea şi-a strâns blănurile în jurul ei. Sunt generaţii, care se întind până în vechime.

— Da, da, se întind până departe, în urmă. Meşterul Datnil a dat din cap cu îngăduinţă, ca şi când ar fi cunoscut personal misterul vastelor întinderi de timp. Au trecut aproape şapte secole de când au fost fondate breslele noastre. Şapte secole, şi noaptea încă mai îngheaţă.

Embruddock-ul părea o corabie naufragiată pe ţinuturile sălbatice din împrejurimi, care mai oferea încă un adăpost echipajului, deşi nu va mai naviga niciodată.

În acest fel destrămase timpul un oraş mândru cândva, ai cărui locuitori nu-şi dădeau seama că ceea ce priveau ei drept un oraş, nu erau altceva decât rămăşiţele unui palat, care fusese cândva centrul unei civilizaţii uitată din cauza climei, nebuniei şi vremurilor.

Pe măsură ce se îmbunătăţea vremea, vânătorii erau forţaţi la expediţii din ce în ce mai lungi, în căutarea vânatului.

Sclavii plantau câmpurile şi visau la o libertate imposibilă. Femeile stăteau acasă şi deveneau nevrotice.

Shay Tal postea, devenind din ce în ce mai solitară, iar Vry, cuprinsă de o energie reţinută, îşi întărea prietenia cu Oyre. A vorbit cu Oyre despre toate câte i le spusese meşterul Datnil şi, în felul acesta, a găsit un ascultător atent. Au fost de acord că în istorie erau lucruri uimitoare şi de nedesluşit. Totuşi, Oyre era puţin sceptică.

— Datnil Skar e bătrân şi cam tra-la-la. Tata aşa spune, a spus ea şi a început să meargă şchiopătând prin cameră, Ironizând mersul meşterului şi exclamând cu o voce piţigăiată: "Breslele noastre sunt atât de exclusive, încât nu l-am lăsat nici pe Regele Denniss să devină membru..."

După ce s-a potolit Vry din râs, Oyre i-a spus cu mai multă seriozitate:

— Meşterul Datnil ar putea fi executat pentru că a arătat Cartea Meşterului. Asta dovedeşte că e tra-la-la.

— Şi nici atunci nu ne-a lăsat să ne uităm ca lumea prin ea.

Vry a tăcut o clipă şi apoi a izbucnit:

— Dacă măcar am putea pune toate faptele la un loc. Shay Tal le adună şi le scrie. Trebuie să fie o cale de a crea o structură din toate astea. S-au pierdut atâtea... Din acest punct de vedere, meşterul Datnil are dreptate. Frigul a fost atât de puternic cândva, încât strămoşii noştri au ars aproape tot ce era inflamabil – lemnul, hârtia, toate scrierile. Îţi dai seama că nici măcar nu ştim în ce an suntem? Poate ne-ar spune stelele.

Calendarul lui Bry e o prostie. Calendarele ar trebuie să se bazeze pe ani, nu pe oameni. Oameni sunt atât de supuşi greşelilor... aşa sunt şi eu. Ooo, o să înnebunesc, ţi-o jur!

Oyre a izbucnit în râs şi a îmbrăţişat-o pe Vry.

— Eşti cea mai zdravănă persoană pe care o ştiu, prostuţo.

Au început să discute din nou despre stele, stând una lângă alta, pe podeaua goală. Oyre fusese cu Laintal Ay şi văzuse fresca din vechiul templu.

— Santinelele sunt realizate clar, cu Batalix deasupra lui Freyr, ca de obicei, dar aproape atingându-se, deasupra capului lui Wutra.

— În fiecare an, cei doi sori se apropie, a spus Vry, hotărâtă. Luna trecută, când Batalix l-a preluat pe Freyr, s-au atins, şi nimeni nu le-a acordat nici o atenţie. La anul se vor ciocni. Şi atunci?... Sau poate vor trece unul prin spatele celuilalt.

— Poate asta a vrut să spună meşterul Datnil prin Orbire? Dacă ar dispărea o santinelă, s-ar face dintr-o dată ziuă, nu-i aşa?

Poate că cele Şapte Orbiri vor avea din nou loc, ca odinioară. Cu o privire înspăimântată, s-a aşezat mai aproape de prietena ei. Ar fi sfârşitul lumii. Wutra ar fi furios, bineînţeles.

Vry a râs şi a sărit în picioare.

— Lumea nu s-a sfârşit atunci, şi nu se va sfârşi nici acum. Nu. Poate că acesta va fi un nou început, a spus ea cu chip radios. De aceea anotimpurile sunt din ce în ce mai calde. De îndată de Shay Tal îşi va fi făcut înspăimântătorul pauk, vom scotoci din nou această problemă. Voi lucra la matematică. Lasă Orbirile să vină. Le primesc cu braţele deschise!

Au dansat prin cameră, râzând cu sălbăticie.

— Ce mult tânjesc după o experienţă mare! a spus Vry.

Între timp, Shay Tal slăbise atât de mult, încât i se vedeau oasele, iar pieile închise la culoare îi atârnau pe trup. Femeile îi aduceau hrană, dar ea nu vroia să mănânce.

— Postitul se potriveşte cu sufletul meu, lacom, a spus ea păşind încoace şi încolo prin încăperea rece, în vreme ce Vry şi Oyre o apostrofau, iar Amin Lim stătea tăcută. Mâine voi intra în pauk. Voi trei, şi Rol Sakil, puteţi veni cu mine. Voi săpa cunoştinţe vechi, din fântâna trecutului. Prin fessupi, voi ajunge la generaţia care a construit turnurile şi coridoarele. Voi coborî secole întregi, dacă va fi necesar, şi voi vorbi chiar cu Regele Denniss.

— Ce minunat! a exclamat Amin Lim.

Păsările au venit pe pervazul ferestrei ruinate şi s-au hrănit cu pâinea de care nu se atingea Shay Tal.

— Nu te scufunda în trecut, doamnă, a sfătuit-o Vry. Acesta este obiceiul bătrânilor. Priveşte în faţă, priveşte înainte. Nu ai nici un folos dacă pui întrebări celor morţi.

Shay Tal se dezobişnuise atât de mult de a da argumente, încât i-a fost greu să se reţină să nu îşi certe principalul discipol. S-a gândit, aproape uimită de rezultat, că persoana tânără care i se opunea avea fata palidă, cu umbre pe sub ochi. Şi Oyre arăta la fel.

— De ce sunteţi voi două aşa de palide? Sunteţi bolnave?

Vry a clătinat din cap.

— În seara aceasta, înainte de amurg, este o oră de întuneric. Îţi voi arăta atunci ce facem noi. În timp ce lumea a dormit, noi am lucrat.

La apusul lui Freyr, seara era limpede. Căldura s-a îndepărtat de lume. Tinerele femei au însoţit-o pe Shay Tal pe acoperişul turnului ruinat.

O lumină fantomatică, se întindea la orizontul unde apusese Freyr, ajungând până la jumătatea drumului spre zenit. Nu erau decât puţini nori, care să ascundă cerurile. Pe măsură ce ochii lor s-au obişnuit cu întunericul, au putut observa pâlpâirea strălucitoare a stelelor.

În unele colţuri ale cerului, stelele erau destul de rare, iar în altele se adunaseră în mănunchiuri. Pe deasupra capetelor lor, înşirându-se de la un orizont la altul, se afla o bandă neregulată de lumină, unde stelele erau cufundate parcă într-o ceaţă în care, din când în când, ardea câte ceva strălucitor.

— Nu este cea mai magnifică privelişte din lume? a spus Oyre. Nu credeţi, doamnă?

— În lumea de dedesubt, a spus Shay Tal, fessupii atârnă ca stelele. Ei sunt sufletele celor morţi. Aici vezi sufletele celor nenăscuţi. Cum este sus, aşa este şi jos.

— Cred că trebuie să căutam un principiu cu totul diferit ca să explicăm cerul, a spus Vry hotărâtă. Toate mişcările lor sunt regulate. Stelele înaintează în jurul stelei strălucitoare de acolo, pe care noi o numim steaua polară.

Le-a făcut semn cu mâna spre o stea care se afla sus, deasupra capetelor lor.

— În cele douăzeci şi cinci de ore ale zilei, stelele se rotesc o singură dată, răsărind la est şi apunând la vest, ca cele două santinele, numai că sunt mult mai departe de noi.

Tinerele femei i-au arătat lui Shay Tal harta stelară la care lucrau, cu poziţiile relative ale stelelor însemnate pe o hârtie din pergament subţire.

Ea a dovedit doar puţin interes şi a spus:

— Stelele nu ne pot afecta, precum gossiile. Cum va avansa cunoaşterea, acest hobby al vostru? Aţi face mai bine să dormiţi noaptea.

Vry a oftat.

— Cerul este viu. Nu e un mormânt, ca lumea de dedesubt. Am stat aici cu Oyre şi am văzut cometele pâlpâind şi aterizând pe pământ. Şi mai sunt patru stele strălucitoare, care se mişcă în direcţii diferite unele faţă de celelalte – călătorii, despre care se vorbeşte în cântecul acela vechi. Câteodată, aceşti călători fac un drum dublu la întoarcere, când traversează cerul. Una trece repede pe lângă celelalte. O să vedem imediat. Noi credem că e aproape de noi, şi am numit-o Kaidaw, din cauza vitezei.

Shay Tal şi-a frecat mâinile, privind nerăbdătoare în jur.

— E cam frig aici, sus.

— E şi mai frig jos unde sunt gossiile, i-a răspuns Oyre.

— Păzeşte-ţi limba, tinerico. Nu eşti prietena adevărată a academiei, dacă îi distragi atenţia lui Vry de la munca ei.

Faţa i-a devenit rece, ca a unui şoim; s-a întors repede, de parcă ar fi vrut să aibă un scut între ochii ei şi cei ai lui Oyre şi Vry. A coborât scările fără să mai spună nimic.

— Ooo, voi plăti pentru asta, a spus Vry. Va trebui să fiu şi mai umilă, ca să mă compensez.

— Eşti prea umilă, Vry, iar ea e prea mândră. Las-o încolo de academie. Se teme de cer, ca majoritatea oamenilor. Asta e problema ei, fie că e vrăjitoare, sau nu. Suportă pe lângă ea oameni proşti ca Amin Lim, pentru că ei îi încurajează înfumurarea.

A strâns-o de mână pe Vry cu un fel de pasiune furioasă şi a început să-i înşiruie o listă cu prostia tuturor pe care-i cunoştea.

— Ceea ce mă întristează cel mai mult, este că nu am avut ocazia s-o facem să se uite prin telescopul nostru, a spus Vry.

Telescopul era cel care avea cea mai mare importanţă pentru interesul pe care-l arăta Vry astronomiei.

Când Aoz Roon devenise conducător şi plecase să locuiască în turnul cel mare, Oyre fusese liberă să scotocească toate lucrurile care se prăpădeau, îngrămădite în cufere.

Aşa găsise telescopul, înghesuit printre hainele roase de molii, care se făceau praf la cea mai mică atingere. Era simplu construit – poate de făurarii în sticlă, care muriseră de mult. Nu era nimic altceva decât un tub din piele, care ţinea două lentile; dar când era întors spre stelele care colindau cerul, telescopul avea puterea să schimbe percepţiile lui Vry. Atunci, aceşti călători se arătau distincţi. Semănau cu santinelele, deşi ele nu emiteau lumină.

După această descoperire, Vry şi Oyre au ajuns la concluzia că aceşti călători erau aproape de pământ şi că stelele erau mult mai departe, cu mult mai departe.

După vânătorii de blănuri, care lucrau la lumina stelelor, călătorii fuseseră numiţi: Ipocrene, Aganip şi Copaise. Celei mai rapide stele i-au dat numele Kaidaw. Acum încercau să dovedească că aceste lumi erau la fel cu a lor, poate chiar populate cu oameni.

Privindu-şi prietena, Vry a văzut trăsăturile acelui chip frumos şi ale capului puternic şi şi-a dat seama ce mult semăna Oyre cu Aoz Roon. Atât Oyre, cât şi tatăl ei, păreau plini de viaţă – şi Oyre se născuse în afara înţelegerilor. Vry s-a întrebat dacă, din întâmplare, dintr-o întâmplare cât de puţin posibilă, Oyre fusese cu un bărbat în întunericul unei brassimip, sau altundeva. Apoi a îndepărtat acest gând zburdalnic şi şi-a întors privirea spre cer.

Au rămas în vârful turnului, tăcute şi grave, până când Fluierătorul Orelor s-a auzit din nou. După câteva minute, a răsărit Kaidaw, navigând spre zenit.

Avernus, *Staţia de Observaţie a Pământului – Kaidaw a lui Vry – atârna deasupra Helliconiei*, *în timp ce continentul Campannlat se răsucea sub ea*. *Echipajul staţiei acorda cea mai mare parte a atenţiei*, *lumii de dedesubt*; *dar şi celelalte trei planete ale sistemului binar se aflau sub o continuă observaţie*, *menţinută de sistemele automate*.

Pe toate cele patru planete temperatura creştea. În totalitate, *această schimbare era constantă*. *Drama Helliconiei*, *care se desfăşura de generaţii întregi*, *avea loc pe o scenă structurată de puţine împrejurări influenţabile*.

Anul planetei, *după Batalix – Steaua B*, *pentru învăţaţii de pe Avernus – avea 480 de zile* (*anul "mic"*). *Dar Helliconia avea şi un An Mare*, *despre care oamenii din Embruddock nu ştiau nimic*, *la nivelul lor actual*. *Marele An*, *era timpul în care Steaua B*, *şi planetele ei odată cu ea*, *se roteau pe o orbită in jurul lui Freyr- Steaua A*, *a învăţaţilor*.

Acel An Mare avea 1825 de ani "mici" helliconieni. *De vreme ce un an mic helliconian era echivalentul a 1*,*42 ani tereştrii*, *aceasta însemna că un An Mare avea 2592 de ani tereştrii – o perioadă în timpul căreia multe generaţii înfloriseră şi dispăruseră*.

Anul Mare reprezenta o enormă călătorie eliptică. *Helliconia era doar puţin mai mare decât Pământul*, *având o masă doar de 1*,*28*

de ori mai mare şi, din multe puncte de vedere, putea fi considerată planeta-soră a Pământului.

Totuşi, în acea călătorie eliptică, de-a lungul a mii de ani, aproape se transformase în două planete – una îngheţată, la apastron, când se afla în punctul cel mai îndepărtat de Freyr, şi una supraîncălzită, la periastron, când se afla în punctul cel mai apropiat de Freyr.

Cu fiecare an mic, Helliconia se apropia de Freyr. Primăvara era pe cale să-şi dovedească sosirea într-un chip spectaculos.

La jumătatea drumului dintre stelele îndepărtate şi fessupii care se cufundau încet către bolovanul originar, două femei stăteau lângă o alta, de fiecare parte a unui pat din ferigi. Lumina, din camera cu storurile trase, era destul de slabă ca să le ascundă trăsăturile, dându-le aspectul a două persoane în doliu, aşezate de fiecare parte a unei siluete înţepenită pe pat. Nu se putea desluşi decât că una dintre ele era durdulie şi nu mai era tânără, iar cealaltă era cuprinsă de procesul dezintegrator al îmbătrânirii.

Rol Sakil Den a clătinat din capul cărunt şi a privit cu o compasiune lugubră forma din faţa ei.

— Biata şi draga de ea, era o fată aşa de drăguţă. Nu are dreptul să se chinuie singură aşa.

— Ar fi trebuit să se ocupe de pâinile ei, aşa zic eu, a spus cealaltă femeie, ca să fie mai îngăduitoare.

— Ia uite ce slabă e. I se simt coastele. Nu e de mirare că a luat-o razna.

Rol Sakil era şi ea slabă, ca o mumie, şi roasă de artrită. Fusese moaşa comunităţii, înainte de a fi prea bătrână pentru a mai practica. Încă mai avea grijă de cei aflaţi în pauk. Acum, că nu-i mai ducea grija lui Doi, se agăţase de poalele academiei, pregătită în orice clipă să critice; rareori pregătită să gândească.

— S-a îngustat atâta, încât n-ar putea da naştere nici unui băţ, din pântecul ăsta al ei, ca să nu mai vorbim de un copil. Pântecul trebuie îngrijit. E partea cea mai importantă dintr-o femeie.

— Are multe la care să se gândească, în afară de copii, a spus Amin Lim.

— Ooo, am atâta respect pentru cunoaştere, ca şi persoana de aici, dar dacă cunoaşterea stă în calea posibilităţilor naturale de împerechere, atunci cunoaşterea ar trebui să se dea mai încolo.

— În privinţa asta, a spus Amin Lim cu o oarecare asprime, din cealaltă parte a patului, posibilităţile ei naturale au fost date la o parte când Doi a ta s-a instalat în patul lui Aoz Roon. Are sentimente profunde pentru el. Cine n-ar avea? Aoz Roon e un bărbat prezentabil şi, în plus, e şi Stăpânul Embruddock-ului.

Rol Sakil a pufnit pe nas.

— Ăsta nu este un motiv pentru care ea să renunţe de tot. Ar putea să-şi umple timpul în altă parte, ca să fie în formă. Şi pe lângă asta, el nu va mai trece pe la uşa ei, ca să bată din nou. Ascultă bine ce-ţi spun. E ocupat până peste cap cu Doi.

Bătrâna i-a făcut semn lui Amin Lim să vină mai aproape, pentru a-i împărtăşi o confidenţă. Şi-au apropiat capetele pe deasupra trupului firav al lui Shay Tal.

— Doi îl ţine mereu ocupat, atât prin vocaţie cât şi prin politică. Este un drum pe care l-aş recomanda oricărei femei, inclusiv ţie Amin Lim. Mă hazardez să cred că te mai bucuri şi tu de câte o porţie, din când în când. Nu este uman să nu faci asta, la vârsta ta. Vorbeşte cu omul tău.

— Cred că nu e femeie care să nu se fi gândit la Aoz Roon, în ciuda ieşirilor lui.

Shay Tal în starea ei de pauk, a oftat. Rol Sakil i-a luat mâna în mâna ei zbârcită şi, folosind acelaşi ton confidenţial, a spus:

— Doi a mea îmi spune că el mormăie groaznic în somn. I-am explicat că este semnul unei conştiinţe vinovate.

— Păi de ce să fie el vinovat? a întrebat Amin Lim.

— Păi uite, ţi-aş putea spune eu o poveste... Într-o dimineaţă, după atâta băutură şi atâtea întâmplări, am început să umblu devreme, ca ăi bătrâni. Când am ieşit, bine învelită ca să nu mă pătrundă frigul de dimineaţă, pe întuneric am dat peste un cadavru şi ce mi-am spus eu: "Păi, uite aici un nebun care şi-a băut minţile şi a adormit pe pământ". Zăcea acolo, la baza turnului cel mare.

A tăcut o clipă, să observe efectul povestirii ei asupra lui Amin Lim, care, neavând altceva mai bun de făcut, o asculta cu atenţie. Pe măsură ce a continuat, ochii mici ai lui Rol Sakil s-au ascuns şi mai mult între riduri.

— Nu m-am mai gândit nici o firimitură la asta. Îmi place şi mie să mai înghit câte o picătură din când în când. Dar de cealaltă parte a turnului, ce crezi că găsesc eu acolo, dacă nu un alt trup zăcând pe pământ? "Păi, ăştia-s doi nebuni care au băut până şi-au pierdut minţile şi au dormit pe pământ", îmi zic eu şi nu m-am mai gândit nici o firimitură la asta, decât atunci când s-a dat vestea că tânărul Klils şi fratele lui, Nahkri, au fost găsiţi morţi împreună, zăcând lângă turnul lor. Păi, asta-i altă chestie..

A pufnit pe nas.

— Toată lumea a spus că ăla era locul unde au fost găsiţi.

— Da, dar eu i-am găsit întâi, şi nu erau împreună. Deci nu s-au luptat împreună, nu-i aşa? E cam dubioasă chestia, Amin Lim, nu-i aşa? Şi eu atunci mi-am zis: "Cineva i-a împins pe cei doi fraţi, din vârful turnului. Cine o fi ăla, care să câştige cel mai mult de pe urma morţii lor? Ei bine, fetiţo, ăsta e un lucru pe care trebuie să-l las în seama ălorlalţi să-l judece. Eu nu am zis decât atât, şi i-am zis lui Doi a noastră: Doi, tu să-ţi cultivi frica de înălţime. Să nu te apropii de nici o margine de turn, câtă vreme eşti cu Aoz Roon", zic eu. "Să nu te apropii de nici o margine de turn şi-o să-ţi fie bine"... Asta i-am zis eu.

Amin Lim a clătinat din cap.

— Shay Tal nu l-ar fi iubit pe Aoz Roon, dacă ar fi făcut un asemenea lucru. Şi ea ar şti, dacă ar fi făcut un asemenea lucru, E înţeleaptă, ar şti sigur.

Rol Sakil s-a ridicat şi a început să umble nervoasă prin încăperea din piatră, clătinându-şi capul în semn de îndoială.

— Când e vorba de bărbaţi, Shay Tal e la fel ca noi, toate celelalte, nu gândeşte mereu cu hamev-ul ei, îşi mai foloseşte şi lucrul acela dintre picioare.

— Ooo, mai taci odată.

Amin Lim şi-a privit amărâtă prietena şi mentorul. În sinea ei, ar fi vrut ca viaţa lui Shay Tal să meargă în sensul indicat de Rol Sakil; poate atunci ar fi fost mai fericită.

Shay Tal s-a întins, ţeapănă, pe partea stângă, în poziţia de pauk. Ochii ei păreau puţini deschişi. Respiraţia, punctată cu oftaturi prelungi, abia i se auzea. Privind trăsăturile austere ale acelui chip iubit, Amil Lim s-a gândit că se uita la cineva care întâmpina moartea cu linişte. Numai gura ei, care se strângea din ce în ce mai mult, indica faptul că groaza era imposibil de înăbuşit în prezenţa ocupanţilor lumii de dedesubt.

Deşi Amin Lim intrase şi ea cândva într-o stare de pauk, frica de a-şi revedea tatăl, îi fusese îndeajuns. Dimensiunea cealaltă era închisă acum; nu va mai vizita niciodată lumea aceea, până când nu-i va veni ultima chemare.

— Biata şi micuţa de ea, a spus ea mângâindu-şi prietena pe cap, privindu-i cu drag firele de păr cărunt şi sperând să-i uşureze trecerea prin tărâmul întunecat, care se întindea mai jos de viaţă.

Deşi sufletul nu avea ochi, putea totuşi, vedea într-un mediu unde groaza înlocuia viziunea.

Gând a început să cadă, a privit în jos, într-un spaţiu enorm, faţă de cerul nopţii. În spaţiul acela, Wutra nu putea intra niciodată. Aceasta era regiunea despre care Wutra Cel Care Nu Murea, nu avea nici o cunoştinţă.

Cu faţa lui albastră, cu privirea neînfricată şi coarnele subţiri, îşi avea locul într-o luptă mare, care se ţinuse în altă parte. Această regiune era rea, pentru că el nu avea cunoştinţă de ea. Fiecare stea care strălucea, era o moarte.

Nu exista nici un miros, în afară de cel al groazei. Fiecare moarte avea poziţia ei. Nici o cometă nu pâlpâia până acolo jos; acesta era pământul entropiei absolute, fără schimbare; moartea universului, la care viaţa putea să răspundă numai cu groază.

Cum făcea sufletul ei acum.

Octavele de pământ se împleteau peste un teritoriu adevărat. Puteau fi asemănate cu potecile, cu excepţia faptului că ele arătau mai mult ca nişte pereţi împletiţi, care împărţeau lumea la nesfârşit. Materia lor adevărată cobora adânc, în pământul netivit, pătrunzând până la bolovanul originar, pe care stătea discul lumii.

În bolovanul originar, la capătul octavelor de pământ potrivite, erau înghesuiţi fessupii şi gossiile, ca mii de muşte prost păstrate.

Sufletul slăbit al lui Shay Tal se scufunda spre octava de pământ predestinată, negociind un drum printre fessupi. Semănau cu mumiile; stomacurile şi orbitele ochilor lor erau goale, iar picioarele scheletice se bălăngăneau; pieile le erau aspre, ca nişte saci vechi, şi totuşi transparente, permiţând să se vadă o urmă din organele

luminescente. Aveau gurile deschise, ca ale peştilor, ca şi când şi-ar fi amintit continuu de zilele când respiraseră aer.

Mai puţin bătrânii, gossiile aveau gurile umplute cu lucruri cum ar fi insectele nocturne, producătoare de lumină, care împrăştiau un praf ca fumul. Toate aceste lucruri vechi, de aruncat, erau lipsite de mişcare, şi totuşi sufletul rătăcitor le putea simţi furia – o furie mai intensă decât ar fi putut avea oricare dintre ele înainte de a fi chemate în obsidian.

Când sufletul intra în rândurile lor, le vedea suspendate în şiruri neregulate, care se întindeau spre locuri unde ea nu putea călători, spre Borlien, spre mări, spre Pannoval, spre îndepărtatul Sibornal şi chiar spre ţinuturile sălbatice şi îngheţate din est. Toate erau îndrumate aici să devină unităţile unei mari colecţii, înregistrată sub octavele de pământ potrivite.

Pentru simţurile celor vii, nu exista nici un mijloc de orientare. Totuşi, exista o direcţie. Sufletul îşi avea propriul simţ de navigaţie. Trebuia să fie mereu în alertă. Un fessup avea puţin mai multă voinţă decât praful şi totuşi, furia adunată în eddre-ul lui îi dădea putere. Un fessup putea înghiţi orice suflet care naviga prea aproape, eliberându-se astfel să păşească din nou pe pământ, aducând groază şi boli oriunde mergea.

Conştient de pericol, sufletul se scufunda în lumea obsidiană prin ceea ce Loilanun numise golul hârşcăit.

A ajuns în cele din urmă în faţa gossieului mamei lui Shay Tal. Lucrul acela cafeniu, părea făcut din fire şi surcele, care formau un model precum nişte pripoane uscate de sâni, şi oase iliace care străpung. Se bucura de prezenţa sufletului fiicei sale. Şi-a arătat dinţii bătrâni şi maronii, din maxilarul căzut. El însuşi era o pată maro. Totuşi, toate detaliile lui puteau fi văzute ca un model cu licheni pe un zid, prinzând perfect forma unui om sau a unei necropole.

Gossieul emitea un sunet de văicăreală neîncetată.

Gossieurile sunt negativele vieţilor umane şi, în consecinţă, nu cred nimic bun despre viaţă. Nici un gossie nu consideră că viaţa lui pe pământ a fost destul de lungă, sau că atât cât a locuit acolo a ajuns la fericirea pe care o merita. Nici nu poate crede că a meritat atâta uitare. Imploră cu stăruinţă sufletele vii. Numai sufletele vii pot da ascultare amărăciunii lui nesfârşite.

— Mamă, vin ascultătoare înaintea ta din nou, şi îţi voi asculta plângerea, a spus sufletul lui Shay Tal.

— Copilă perfidă, când ai venit ultima oară, cât de mult şi cât de reţinut, ooo, întotdeauna reţinut, din ce în ce mai reţinut, ca în zilele acelea nerecunoscătoare. Ar fi trebui să-mi dau seama, ar fi trebuit să-mi dau seama când te-am născut fără să-mi mai doresc o altă progenitură, stoarsă din bietele mele măruntaie în durere...

— Îţi voi asculta plângerea...

— Pfff, da, fără tragere de inimă, ca tatăl tău, căruia nu-i păsa de nimic, nu-i păsa de durere, nu ştia nimic, nu făcea nimic, ca toţi bărbaţii, dar cine spune că nici copiii nu sunt mai buni decât să-ţi sugă viaţa din tine. Ooo, ar fi trebuit să ştiu. Îţi spun eu că am dispreţuit întotdeauna glodul ăla de om care cerea întotdeauna, avea pretenţii de

la tot, mai mult decât trebuia să dau eu, niciodată mulţumit în nopţile de amărăciune, prinsă în capcana aceea în timpul zilei. Aşa a fost, şi tu vii aici, o cursă destinată să mă smulgă din tinereţea mea, drăguţă, da, da, am fost drăguţă, boala aceea afurisită... Văd că râzi de mine acum, puţin îţi pasă ţie...

— Îmi pasă, îmi pasă, mamă, e un chin să te privesc!

— Da, dar tu şi cu el... tu m-ai înşelat, să mă îndepărtezi, să mă îndepărtezi de tot ce aveam şi de tot ce speram; el şi poftele lui, porcul împuţit, dacă ar şti bărbaţii ce ură adună în noi când vor să ne copleşească cu forţa lor, să ne mâne în întunericul de neîndurat. Şi tu, cu slăbiciunea ta, cu gura ta care sugea mereu, mereu, cu gura aceea ca îmboldelile lui, prin care avea pretenţii prea mari, depăşind cu ele răbdarea oricui. Şi gunoiul pe care trebuia să-l şterg întruna după tine, fără minte şi văicărindu-te, şi smiorcăindu-te, cerând mereu câte ceva, în zilele, în anii, în anii aceia, istovindu-mă de putere. Aahh, puterea mea, dulcea mea putere... şi eram atât de frumoasă cândva, şi mi s-a furat totul, nu mi s-a mai lăsat nici o plăcere de viaţă. Ar fi trebuit să ştiu. La sânul ei, mama nu mi-a promis nici un fel de viaţă şi, de fapt, nu era nici ea mai bună decât celelalte care mureau. S-o ia naiba, pentru că murea. Să fie blestemată, scârba mizerabilă şi stearpă, care m-a născut murind tocmai când aveam nevoie de ea...

Vocea bietei de ea s-a lovit de pereţii obsidianului, încercând să ajungă la suflet.

— Îmi pare într-adevăr rău pentru tine, mamă. Îţi voi pune o întrebare, ca să te ajut să-ţi muţi gândul de la amărăciunile tale. Te voi ruga să transmiţi întrebarea mamei tale, şi ea s-o transmită mamei ei, şi mamei-mamei ei, şi astfel până în adâncurile îndepărtate. Trebuie să afli un răspuns la întrebarea mea, şi atunci voi fi mândră de tine. Vreau să ştiu dacă Wutra există într-adevăr. Cine este Wutra, sau ce este? Trebuie să trimiţi întrebarea înapoi-înapoi, până când un fessup de departe îţi va transmite un răspuns. Răspunsul trebuie să fie complet. Aş vrea să înţeleg cum merge lumea. Răspunsul trebuie să ajungă până la mine. Înţelegi?

I-a fost strigat un răspuns, încă înainte de a fi terminat de vorbit.

— De ce să fac eu ceva pentru tine, după felul în care mi-ai distrus viaţa, şi de ce, şi ce îmi pasă mie, aici, jos, de problemele tale stupide. Tu nici nu contezi, proastă ce eşti, care te ocupi de fleacuri. Aici jos rămâi o veşnicie, m-auzi, o veşnicie, şi la fel şi amărăciunea mea...

Sufletul începuse un monolog.

— Mi-ai auzit cererea, mamă. Dacă n-o îndeplineşti de-a fir-a-păr, nu te voi mai vizita niciodată în lumea de dedesubt. Nimeni nu ţi se va mai adresa niciodată.

Gossieul s-a repezit să înghită sufletul. Sufletul a rămas la o distanţă sigură, privind scânteile de praf ce-i ieşeau din gura care nu respira.

Fără să mai scoată vreun cuvânt, gossieul a început să transmită întrebarea lui Shay Tal, iar fessupii au fost cuprinşi de furie auzind-o.

În obsidian, totul era suspendat.

Sufletul simţea ceilalţi fessupi din apropiere, atârnând ca nişte haine mototolite, în cuiere, într-un hol, la miezul nopţii.

Loilanun era acolo; erau şi Loil Bry şi Micul Yuli. Marele Yuli atârna pe acolo pe undeva, rămânând din el numai o umbră furioasă. În apropiere se afla şi gossieul sufletului tatălui lui, mai temut chiar şi decât gossieul mamei, a cărei mânie se umfla în ea ca apa la flux.

Şi vocea acelui gossie, al tatălui, era ca unghiile unei mâini care zgârie un geam.

— ... şi încă ceva, fată nerecunoscătoare, de ce n-ai fost băiat, zdreanţă prăpădită ce eşti? Ştiai că am nevoie de un băiat, voiam un băiat, un băiat bun, care să continue nefericita suferinţă a neamului nostru. Sunt de râsul tuturor prietenilor mei, nu că aş băga în seamă şleahta aia de laşi mizerabili, care fug de pericol, aia fac ei, fug atunci când urlă lupii, şi fug şi eu, neştiind dacă îmi va mai veni vremea vreodată – vremea mea încă o dată, ooo, afurisita mea de vreme încă o dată – şi vântul care bate prin plămâni şi fiecare articulaţie, coborând poteca unde cerbii erau liberi, cu cozile lor tăiate – ooo, vremea mea din nou – fără nici un amestec cu bărbăţia fără piept şi neatrăgătoare pe care tu o numeşti mamă, aici, în ghearele acestei pietre care nu respiră, o urăsc, o urăsc, o urăsc, şi pe tine, gunoi răsfăţat ce eşti. O să ajungi şi tu aici într-o zi. Da, aici pentru totdeauna, în mormântul pe care o să-l vezi...

Mai erau şi alte mesaje, de la alte guri uscate; gemete, care intrau în hainele ei, ca nişte oase vechi de animale ieşind din ţărână, verzi-cenuşii, împrăştiate peste tot pământul, vechi, ca nişte eddre, invidioase şi otrăvitoare la atingere.

Sufletul lui Shay Tal a alergat printre venin şi corăbii tremurând, în aşteptarea răspunsului. Între timp, un mesaj călătorea dintr-o gură uscată şi ireală, într-o altă gură uscată şi ireală, traversând obsidianul, trecând ca un răspuns la întrebare, prin secolele cristalinizate.

— ... toate secretele noastre care putrezesc, de ce să ţi le împărtăşim ţie, lepădătură băgăcioasă, cu nămol în loc de harney? De ce presupui că am împărţi noi cu tine puţinul pe care-l avem aici, în negura noastră, departe de soare? Ceea ce a fost cândva cunoaştere, s-a pierdut, picurând prin fundul găleţii, în ciuda tuturor promisiunilor şi, oricum, tot nu ai înţelege ce rămâne, nu ai înţelege, târfă, nimic, nu vei înţelege niciodată decât ultimele zvâcnituri ale inimii. Şi Wutra, ce-i cu el? Nu ne-au ajutat fessupii, când au trăit. În zilele fierului vechi, frigul a mânat phagorii albi din beznă şi au luat oraşul în timp de furtună, făcând din oameni sclavi, care îşi venerau noii stăpâni, sub numele de Wutra, pentru că zeii vânturilor de gheaţă domneau...

— Opreşte-te, opreşte-te, nu vreau să aud mai multe, a strigat sufletul, copleşit.

Dar suflul otrăvilor a dat peste ea.

— Ai întrebat, ai întrebat pentru că nu puteai îndura adevărul, suflet muritor ce eşti. Vezi tu, când ajungi acolo. Ca să dai de dorinţa ta de înţelepciune inutilă, trebuie să călătoreşti departe, în îndepărtatul Sibornal, să cauţi marea roată, ca să faci şi să ştii totul, şi toate

lucrurile să fie înţelese ca bucăţi ale existenţei, pe partea ta de mormânt mai amar, mai amar şi totuşi nici un bine, nici un bine nu îţi este ţie, zdreanţă băgăcioasă, uscată, a fiicei mortului, pentru ce este real, sau adevărat, sau testat, sau un testament pentru timp, chiar Wutra însuşi, în afară de această închisoare, unde ne aflăm cu toţii, pe nemeritate...

Sufletul şi-a umflat pânza văicărindu-se şi a plutit în sus, peste reşedinţele mohorâte, printre şiruri după şiruri de guri care ţipau.

Cuvântul, cuvântul otrăvitor, venise de la fessupii de departe.

Sibornal trebuia să fie ţelul ei, şi o mare roată. Fessupii erau înşelători, mânia lor nesfârşită îi mâna spre o răutate fără limite, dar puterea lor era şi ea limitată din acest punct de vedere. Părea să fie adevărat că Wutra nu îi părăsise numai pe cei vii, ci şi pe morţi.

Sufletul a zburat chinuit în sus, mirosind nu mult deasupra lui un pat pe care stătea un trup palid, fără să mişte.

Pe pământ, procesul de schimbare, nesfârşitele perioade de ridicare a straturilor, se exprimau prin fiinţe biologice, cum ar fi: animalele, oamenii şi phagorii.

Dinspre continentul de nord, sibornalezii se îndreptau încă spre sud, traversând istmul nesigur Chalce, împinşi de o climă care se îmbunătăţea sporadic, ca să caute ţinuturi mai ospitaliere. Locuitorii Pannoval-ului porniseră spre nord, traversând marile câmpii. În alte părţi, începeau să iasă şi alţi oameni din habitaturile lor. În sudul continentului Campannlat, în fortăreaţa Ottasol, de pe coastă, oamenii se îngrăşau din abundenţă mărilor.

În acel refugiu al vieţii, marea, se mişcau multe lucruri. Fiinţe fără chip, cu formă umanoidă se căţărau până la mal, sau erau măturate de furtuni până în interiorul uscatului.

Şi cu phagorii era la fel. Iubitori ai frigului, erau şi ei împinşi de schimbări şi căutau habitaturi noi, de-a lungul octavelor de aer benigne.

Pe toate cele trei continente nemăsurate ale Heliiconiei, componentele se mişcau, se agitau şi se reproduceau, ducând război împotriva fiilor lui Freyr.

Expediţia tânărului kzahn Hrr-Brahl-Yprt din Hrastyprt, se deplasa încet, peste umerii înalţi ai Nktryhk-ului, înaintând prin munţi şi supunându-se mereu octavelor de aer. Kzahn-ul şi sfetnicii lui ştiau că Freyr câştiga încet ascendenţă asupra lui Batalix aşa încât se deplasau împotriva lor, deşi ştiau că astfel nu-şi grăbeau înaintarea.

Adesea se opreau ca să atace oameni protognostici, care traversau modeşti şi desculţi câmpiile înzăpezite, sau să atace alte componente din neamul lor, dinspre care miroseau ostilitate. În harney-urile lor palide, nu ardea nici un îndemn legat de urgenţă, ci numai un îndemn legat de destinaţie.

Hrr-Brahl-Yprt călărea pe Rukk-Ggrl, iar mierla stătea aproape tot timpul pe umărul lui. Uneori decola, fâlfâind din aripi şi zburând pe deasupra tuturor, de unde putea privi cu ochii ei ca mărgelele lunga procesiune de stalluni şi gilloţi, dintre care cei mai mulţi mergeau pe jos, deplasându-se în şir. Zbura până la poalele muntelui Zzhrrk unde, folosindu-se de curenţii înalţi, îşi menţinea aceeaşi poziţie timp de

câteva ore la rând, de fiecare dată plutind pe deasupra stăpânului său, cu aripile întinse şi mişcând numai capul, dintr-o parte în alta, atentă la celelalte mierle care pluteau în jur.

Mici grupuri de oameni protognostici, mai ales madişi, care îşi mânau caprele spre tufişurile rare din peisajul de gheaţă, zăreau de departe păsările albe. Scoteau ţipete unii către ceilalţi şi-şi făceau semne. Ştiau cu toţii ce însemnau acele mierle. Şi trebuiau să încerce să scape de moarte, sau captivitate, câtă vreme mai aveau o şansă. Astfel, păduchele neînsemnat care trăia pe phagori, înfipt în blănurile lor, care era o gustare aleasă pentru mierle şi care le ţinea pe acestea în apropierea ancipitalilor, devenea un instrument involuntar, ce salva vieţile multor protognostici.

Aceşti madişi erau ei înşişi plini de paraziţi. Se temeau de apă, iar căcărezele caprelor, pe care şi le aplicau în fiecare an pe trupuri, păreau mai degrabă să diminueze infecţiile de pe pieile lor, decât să le vindece. Dar paraziţii lor nu jucau un rol însemnat în istorie.

Mândrul Hrr-Brahl Yprt, cu craniul lui lung şi împodobit cu o coroană, s-a uitat la mascota lui, care plutea sus pe cer, înainte de privi din nou în faţă, pregătit pentru orice pericol posibil.

A văzut cu hamey-ul capului său locul unde vor ajunge în cele din urmă, locul în care trăiau Fiii lui Freyr, cei care îi uciseseră bunicul, pe Marele Kzahhn Hrr-Tryhk Hrast, ce îşi dedicase viaţa spulberării inamicului.

Marele Kzahhn fusese ucis de Fiii din Embruddock şi astfel pierduse şansa de a se ascunde în tether; astfel, fusese şi el distrus pentru totdeauna. Tânărul kzahn recunoştea în sufletul lui că neamul lui fusese mai puţin activ în uciderea Fiilor, decât ar fi trebuit să fie. În schimb, căutaseră furtunile maiestuoase de gheaţă, de pe înaltul Nhtryhk.

Acum, trebuiau să recupereze totul. Înainte ca Freyr să devină prea puternic, Fiii lui Freyr, din Embruddock, vor trebui să fie eliminaţi. Atunci el va pieri în eterna pace a tetherului, fără nici o pată pe conştiinţa lui.

De îndată ce s-a simţit destul de tare, Shay Tal s-a sprijinit de umărul lui Vry şi a coborât pe alee, îndreptându-se spre vechiul templu.

Uşile templului fuseseră scoase şi înlocuite cu un gard. În interiorul semi întunecat, porcii guiţau şi râmau. Aoz Roon îşi ţinuse cuvântul.

Femeile şi-au croit drum printre animale şi au rămas în mijlocul acelui loc plin de noroi, în vreme ce Shay Tal îl privea pe Wutra, cel cu părul alb, cu chipul de animal şi coarnele lungi.

— Deci e adevărat, a spus ea cu voce slabă. Fessupii au rostit adevărul, Vry. Wutra este un phagor. Umanitatea a venerat un phagor. Bezna noastră este mult mai grea decât am bănuit.

Dar Vry privea stelele pictate, plină de speranţe.

9. Înăuntrul şi în afara unei piei de hoxney

Fermecătoarele ţinuturi sălbatice începeau să-şi presare malurile râurilor cu copaci cu trunchiuri zemoase. Hotarele prindeau din nou viaţă.

Marele continent Campannlat avea paisprezece mii de mile lungime şi cinci mii de mile lărgime. Ocupa cea mai mare parte din zona tropicală, dintr-o emisferă întreagă a planetei Helliconia. Avea extremităţi ameţitoare de temperatură, de înălţime şi adâncime, de calm şi de furtună. Şi acum se retrezea la viaţă.

Un proces de secole ducea continentul, bob cu bob, munte cu munte, spre marile curburi care îi mărgineau coastele. Nivelul energiei îi creştea datorită unei tendinţe similare, la fel de îndepărtată şi retrasă. Schimbările climatice atrăgeau de la sine o accelerare a metabolismului, iar frământările celor doi sori provocau erupţii: zguduiri, erupţii vulcanice, gheizere, imense supurări de lavă. Baza gigantului a crăpat.

Aceste forţe hipogene îşi găseau paralela pe suprafaţa planetei, acolo unde, de pe vechile întinderi de gheaţă, ţâşneau pete de culoare şi lujeri verzi, care se iveau înainte ca ultimele urme de zăpadă să pătrundă în pământ, pe cât de repede le chema Freyr să-şi facă apariţia. Floarea îi răspundea stelei.

După floare, din nou sămânţa. Şi acele seminţe respectau necesităţile noilor animale, care se răspândeau în noile stepe. Şi animalele se adaptaseră momentului. Proliferau acolo unde fuseseră doar câteva specii. Năpârlind, lăsau în urma lor grămezi de păr de

iarnă, care era luat imediat ca material pentru construirea cuiburilor de către păsări, în vreme ce bălegarul lor constituia hrana insectelor. Ceţurile erau înviorate de păsările care le străpungeau, zburând încolo şi-ncoace.

Viaţa clipea asemeni unor bijuterii, pe ceea ce, cu numai câteva clipe mai înainte, fuseseră nişte câmpuri îngheţate şi sterile.

Toate aceste nenumărate schimbări terestre urmau o singură schimbare astronomică, inexorabilă. Erau atât de complexe, încât nu puteau fi înţelese de nici un bărbat, sau femeie. Dar spiritul uman le răspundea. Ochii se deschideau şi parcă puteau din nou să vadă. Pe toată întinderea continentului Campannlat, împerecherea umană părea să se facă cu o nouă sevă.

Oamenii erau mai sănătoşi, şi totuşi bolile se împrăştiau. Lucrurile mergeau mai bine, şi totuşi lucrurile mergeau mai rău. Mai mulţi oameni mureau, şi totuşi mai mulţi oameni trăiau. Era mai multă hrană, şi totuşi mai mulţi oameni rămâneau înfometaţi, în ciuda acestor contradicţii, impulsul de viaţă continua să înainteze. Freyr striga, iar la strigătul lui răspundeau chiar şi surzii.

A avut loc şi eclipsa pe care o anticipaseră Vry şi Oyre. Faptul că numai ele două, din întregul Embruddock, se aşteptaseră la aceasta, era o sursă de satisfacţie, deşi efectele eclipsei s-au dovedit alarmante. Au observat cât era de înspăimântător acest eveniment necunoscut. Chiar şi Shay Tal s-a prăbuşit pe pat şi şi-a ascuns privirea. Vânătorii curajoşi au rămas acasă. Bătrânii au avut atacuri de cord.

Dar eclipsa nu a fost totală.

Înceata eroziune a discului lui Freyr a început după-amiaza, devreme. Poate că încetineala acestui eveniment a fost atât de tulburătoare, sau poate durata lui. Eroziunea lui Freyr a crescut oră de oră. La apus, sorii erau tot încleştaţi. Oamenii nu aveau nici o garanţie că lumea va apărea din nou, sau că va apărea întreagă. Majoritatea lor au alergat afară, să vadă acest apus de soare, cum nu mai fusese niciodată. În liniştea cenuşie, santinelele mutilate alunecau de sub privirile tuturor.

— Moare lumea! a strigat un neguţător. Mâine se va întoarce gheaţa.

Pe măsură ce s-a lăsat întunericul, a început agitaţia. Oamenii alergau înnebuniţi, cu torţe. O nouă clădire din lemn a luat foc. Numai intervenţia imediata a lui Aoz Roon, Eline Tal şi a unor prieteni de-ai lor cu braţe tari, au mai oprit nebunia generală. Un om a murit în foc, iar clădirea a fost pierdută, dar restul nopţii a fost liniştit. A doua zi dimineaţa, Batalix a răsărit ca de obicei, şi apoi Freyr, întreg. Totul era bine, în afară de faptul că gâştele din Embruddock nu au mai ouat o săptămână.

— Ce se va întâmpla la anul? s-au întrebat Oyre şi Vry.

Au început să lucreze cu seriozitate la această problemă, fără Shay Tal.

Pe staţia de observaţii a Pământului, eclipsele nu erau altceva decât o parte dintr-un model creat de intersectarea traiectoriei stelei A, cu traiectoria stelei B, care erau înclinate una faţă de cealaltă la

un unghi de zece grade. Elipsele se intersectau la 644 şi 1428 ani tereştri, după apastron, sau, în termeni helliconieni, la 433 şi 1005 ani după apastron. Pe fiecare parte a acestor intersecţii aveau loc eclipse anuale; în cazul Anului 453, urma o pleiadă impresionantă de douăzeci de eclipse.

Eclipsa parţială din 632, anunţând seria de douăzeci, a fost văzută de învăţaţii de pe Staţia de Observare cu o aproximaţie ştiinţifică, indivizii zdrenţuiţi care năvăliseră pe aleile din Embruddock erau trataţi cu zâmbete îngăduitoare de zeii care pluteau pe deasupra.

După ceţuri şi după eclipsă, inundaţii. Care era cauza, care era efectul? Nimeni dintre cei care înotau prin noroi nu putea spune. Pământul de la răsărit de Oldorando, până la Lacul Peştelui, şi dincolo de el, îşi pierduse turmele de cerbi, iar hrana era din ce în ce mai puţină. Râul Voral se umflase şi forma o barieră spre vest, unde viaţa animalieră era abundentă.

Aoz Roon şi-a dovedit darul de conducător. S-a împăcat cu Laintal Ay şi Dathka şi, cu ajutorul lor, a adunat oameni, cu care ca să construiască un pod peste râu.

Un asemenea proiect nu fusese încercat niciodată, după câte îşi amintea toată lumea. Lemnul era puţin, iar un rajabaral trebuia tăiat în bucăţi de lungimi potrivite. Trupele făurarilor în metal au lucrat două fierăstraie lungi, cu care au tăiat, de-a lungul, copacul cel mai potrivit. A fost creat un atelier temporar, între casa femeilor şi râu.

Au fost dezbinate cele două bărci furate de la borlienieni, şi au fost reasamblate pentru o parte din suprastructură. Rajabaralul a fost transformat într-un desiş de bârne, stâlpi, pene, proptele, scânduri şi suporţi. Timp de săptămâni întregi, totul a arătat ca o cherestegerie; fuioarele de talaş pluteau în josul râului, printre gâşte; Oldorando era plin de rumeguş, iar degetele lucrătorilor erau străpunse de aşchii. Grămezi întregi de lemne au fost duse, cu greutate, pe malul râului. Sclavii, legaţi unul de altul, ca să fie în siguranţă, erau vârâţi până la gât în apă; în mod uimitor, nu s-a pierdut nici o viaţă.

Încet, încet, podul s-a mărit. Aoz Roon conducea lucrările, dând ordine. Primul şir de piloni de pod a fost măturat de furtună. Lucrul a început din nou. Lemnul a fost legat de lemn. Capătul barosului descria un arc de cer, din aer până pe pământ, şi cădea cu bufnitură pe lemn, lemnul ale cărui capete se turteau din pricina nenumăratelor lovituri.

Peste ape, s-a întins o platformă îngustă, care s-a dovedit sigură. Aoz Roon, învelit în blana sa de urs, domina operaţiunea, dând din mâini şi învârtind un bici, sau un mai, fie încurajând sau înjurând, fie în plină activitate.

Şi-au amintit de ce făcea el, cu mult după aceea, la un pahar de rathel şi au spus cu admiraţie:

— Ce afurisit era!

Munca a înaintat. Muncitorii erau veseli. Peste întunecatul Voral se întindea un pod de patru scânduri lărgime, cu o balustradă.

Cele mai multe femei au refuzat să-l treacă. Nu le plăcea apa care curgea repede şi se vedea printre spaţiile libere dintre scânduri, şi vuietul curentului care se lovea neîncetat de piloni. Dar câştigaseră posibilitatea de a ajunge pe câmpiile dinspre vest. Acolo vânatul era din belşug, iar foametea a fost învinsă. Aoz Roon avea motive să fie încântat.

Odată cu sosirea verii, Freyr şi Batalix s-au despărţit şi au început să răsară şi să apună în momente diferite. Ziua era rareori strălucitoare, iar noaptea era rareori deplină. Totul creştea în orele – mai multe – ale zilei.

O vreme a crescut şi academia. În timpul perioadei eroice în care s-a construit podul, au muncit cu toţii, împreună. Lipsa cărnii le-a atras atenţia pentru prima oară asupra importanţei crescânde a grânelor.

Mâna de seminţe pe care i-o dusese Laintal Ay lui Shay Tal se transformase în câteva câmpuri unde creşteau orzul, ovăzul şi secara, şi erau păzite ca fiind printre cele mai preţioase lucruri pe care le avea tribul Den.

Acum, câteva femei puteau scrie şi socoti. Grânele care au fost recoltate, au fost cântărite şi strânse în porţii egale. Animalele au fost trecute pe răboj. Peştele a fost prins şi notat. Porcii şi gâştele din oraş au fost scrise pe o foaie de socoteli.

Agricultura şi contabilitatea le-au adus şi ele recompense. Toată lumea era ocupată.

Vry şi Oyre răspundeau de câmpiile de cereale şi de sclavii care munceau acolo. Privind de pe acrii din apropiere, pe deasupra valurilor de spice, puteau zări în depărtare Marele Turn şi santinela care stătea acolo de veghe.

Au continuat să studieze constelaţiile. Harta lor stelară a fost completată după puterilor lor. Vorbeau adesea de stele, când mergeau printre ierburi.

— Stelele sunt în continuă mişcare, ca peştii într-un lac limpede, a spus Vry. Toţi peştii se întorc în aceeaşi clipă. Dar stelele nu sunt peşti. Mă întreb ce ar putea fi şi în ce înoată.

Oyre a ridicat un fir de iarbă până la nasul pe care Laintal Ay îl admira atât de mult şi mai întâi a închis un ochi, apoi pe celălalt.

— Parcă iarba se mişcă înainte şi înapoi, cât cuprinde privirea mea, şi totuşi eu ştiu că nu se mişcă. Poate că stelele sunt nemişcate, poate că noi suntem cei care ne mişcăm...

Vry a primit această afirmaţie tăcută. Apoi a spus cu voce joasă:

— Oyre, poate aşa este. Poate pământul este cel care se mişcă. Dar, atunci... Dar santinelele?

— Păi, nici ele nu se mişcă... Aşa e, noi ne mişcăm, ne învârtim şi ne învârtim, ca o bulboană în râu. Şi sunt departe, ca stelele...

— ... dar vin aproape, a spus Vry, căci se încălzeşte...

S-au privit, cu gurile căscate şi sprâncenele puţin ridicate, respirând uşor. Revărsau în jurul lor numai frumuseţe şi inteligenţă.

Vânătorii, având cale liberă spre vest, datorită podului, au dat prea puţină importanţă cerului care se rotea. Câmpiile se întindeau la picioarele lor ca să fie golite. Verdeaţa creştea peste tot, şi era zdrobită de picioarele lor şi de trupurile ostenite. Florile izbucneau la viaţă. Insectele care nu zburau mai sus de înălţimea unui om, fâlfâiau printre petalele pale. Aveau vânat din plin în apropiere; îl doborau şi-l târau în oraş, pătând podul cel nou cu sânge.

Pe măsură ce a crescut numele lui Aoz Roon, reputaţia lui Shay Tal a fost eclipsată. Răspândirea femeilor la diferite activităţi legate de pod sau de agricultură, i-au slăbit frâiele asupra vieţii intelectuale a comunităţii. Dar acest lucru nu părea s-o frământe pe Shay Tal. De când se întorsese din lumea de dedesubt, evita din ce în ce mai mult compania altor oameni. Îl evita pe Aoz Roon, iar silueta ei uscată era din ce în ce mai rar zărită pe alei. Doar prietenia ei cu bătrânul meşter Datnil prospera.

Deşi meşterul Datnil nu-i permisese niciodată să mai arunce vreo privire în cartea secretă a trupelor lui, mintea îi aluneca adesea spre trecut. Se mulţumea să-l asculte depănând firul amintirilor, populate cu nume duse de mult. Nu era un lucru prea deosebit, s-a gândit ea, faţă de vizita la fessupi. Ce i se părea ei întunecat, el vedea luminat.

— După câte cred eu, Embruddock-ul a fost mai complicat cândva, decât este acum. După cum ştii, atunci a suferit o catastrofă... Au existat şi breslele zidarilor, dar au fost distruse cu câteva secole în urmă. Exista o consideraţie deosebită pentru meşterul lor.

Shay Tal observase şi mai înainte obiceiul lui de a vorbi ca şi când ar fi fost prezent la evenimentele pe care le descria. Ea a bănuit că el îşi amintea de unele lucruri citite în cartea secretă.

— Cum au realizat aceste construcţii din piatră? a întrebat ea. Noi ştim să lucrăm doar lemnul.

Stăteau în încăperea semi întunecată a meşterului. Shay Tal s-a aşezat în faţa lui, pe podea. Datorită vârstei, meşterul Datnil stătea pe o piatră sprijinită de perete, ca să se poată ridica mai uşor. Bătrâna lui femeie şi Raynil Layan, băiatul-şef – un bărbat adult, cu o barbă în formă de furculiţă şi o atitudine linguşitoare – au intrat în cameră. Datorită prezenţei lui Raynil Layan, meşterul a evitat să răspundă întrebării lui Shay Tal.

— Să mergem şi să facem câţiva paşi la soare, mamă Shay, a spus. Pare-mi-se că o să-ţi facă bine căldura la oase.

Afară, a luat-o de braţ şi au pornit spre alee, unde râmau porcii cu părul creţ. Nu mai era nimeni împrejur, pentru că vânătorii erau mereu pe câmpiile de vest şi multe dintre femei erau pe câmp, ţinând companie sclavilor. Câinii râioşi dormeau la lumina lui Freyr.

— Vânătorii sunt plecaţi de atât de multă vreme, a spus meşterul Datnil, încât femeile nu se mai poartă cum trebuie în absenţa lor. Sclavii borlienezi se ocupă şi de recolte, şi de femei. Nu ştiu ce o să se aleagă din lumea asta.

— Oamenii se împerechează ca animalele. Frigul pentru intelect, căldura pentru senzualitate.

Ea a privit pe deasupra capetelor, unde micile păsări gălăgioase intrau în găurile din pietrele turnurilor, ducând insecte puilor. El a mângâiat-o pe mână şi i-a privit faţa stafidită.

— Nu te agita. Mulţumirea ta este visul pe care îl ai, de a merge la Sibornal.

— Toţi trebuie să avem câte ceva.

— Ceva, ce?

Ea s-a încruntat.

— Ceva de care să te agăţi. O viziune, o speranţă, un vis. Nu trăim numai cu pâine, nici măcar cei mai neînsemnaţi dintre noi. Există întotdeauna un fel de viaţă interioară, care supravieţuieşte când devenim gossie.

— Ooo, viaţa interioară... Poate flămânzi până la moarte, nu-i aşa?

El s-a oprit lângă turnul plantelor, şi ea odată cu el. Au privit blocurile de piatră care formau turnul. În ciuda secolelor, clădirea se menţinuse bine. Blocurile de piatră, care se potriveau perfect unul în celălalt, puneau întrebări la care nu se dăduse nici un răspuns. Cum fusese obţinută şi tăiată piatra? Cum fusese construit şi ridicat, astfel încât forma un turn care putuse rezista timp de nouă secole?

Albinele se învârteau pe lângă picioarele lor. Un stol de păsări mari traversa cerul, dispărând dincolo de unul dintre turnuri. Simţea că toate întâmplările de peste zi îi zbârnâiau în urechi şi tânjea să fie surprinsă de ceva mare şi atoatecuprinzător.

— Poate că am reuşi să facem un turn mic, din noroi. Noroiul se usucă bine şi se întăreşte. Mai întâi va fi un turn mic din noroi. Mai târziu, din piatră.

— Aoz Roon ar trebui să construiască ziduri de noroi prin întreg Oldorando. În prezent, totul este pur şi simplu nepăzit. Toată lumea e plecată. Cine va mai suna cornul de avertizare? Suntem expuşi invaziilor, din partea oamenilor, şi nu numai.

— Am citit cândva că un om învăţat din breasla mea a făcut un model al acestei lumi, sub forma unui glob care putea fi rotit, ca să se vadă pământurile de pe el... unde a fost cândva Embruddock-ul, Sibornalul, şi aşa mai departe. A fost lăsat în piramidă, laolaltă cu încă alte multe alte lucruri.

— Regele Denniss se temea de ceva, mai mult decât de frig. Se temea de invadatori. Meştere Datnil, am păstrat liniştea pentru o vreme, din respect pentru multe dintre gândurile mele secrete. Dar ele mă chinuie şi trebuie să vorbesc... am aflat de la fessupii mei că Embruddock-ul... a tăcut o clipă, dându-şi seama de povara cuvintelor pe care avea să le spună, încă înainte de a încheia propoziţia. Embruddock-ul a fost cândva condus de phagori.

După o clipă, bătrânul a spus pe un tot scăzut:

— Ne-a ajuns soarele. Putem intra.

În drum spre camera lui, s-a oprit la nivelul al treilea al turnului. Aceasta era încăperea în care se adunau membrii trupelor lui. În jur, mirosea puternic a piele. A rămas ascultând. Totul era tăcut.

— Am vrut să fiu sigur că băiatul-şef a plecat, a spus. Intră aici.

De pe palier se deschidea uşa unei camere mici. Meşterul Datnil a scos cheia din buzunar şi a descuiat uşa, uitându-se încă o dată în jur. Surprinzând privirea lui Shay Tal, a spus:

— Nu vreau să dea nimeni peste noi. Ceea ce voi face eu, împărtăşind secretele trupelor noastre, se pedepseşte cu moartea, după cum poţi să înţelegi. Oricât aş fi eu de bătrân, vreau să-mi salvez ultimii ani din viaţă.

Ea s-a uitat de jur-împrejur şi a păşit în încăperea de lângă sala de adunare. În ciuda precauţiei lor, nici unul dintre ei nu l-a văzut pe Raynil Layan – băiatul-şef al trupelor, îndreptăţit să moştenească mantia meşterului Datnil, când bătrânul avea să se retragă. Stătea ascuns între umbre, în dosul unui stâlp care sprijinea scara din lemn.

Raynil Layan era un om precaut şi exact, a cărui atitudine era întotdeauna circumspectă; în clipa aceea, stătea absolut nemişcat, fără să respire sau să se mişte, mai abitir decât stâlpul care îl proteja.

Când meşterul şi Shay Tal au intrat în cameră şi au închis uşa în urma lor, Raynil Layan s-a mişcat cu un pas uşor, surprinzător de uşor pentru un om atât de mare. Şi-a pus un ochi la crăpătura dintre două scânduri, pe care le potrivise anume cu câtăva vreme în urmă, ca să observe mai bine mişcările omului pe care urma să-l distrugă.

Distorsionându-şi faţa, trăgându-se prea mult de barba lui în formă de furculiţă – un tic nervos imitat de duşmanii lui – l-a văzut pe Datnil Skar scoţând din cutie cartea secretă a cojocarilor şi argăsitorilor.

Bătrânul a deschis-o în faţa privirilor femeii. Când îi va da această informaţie lui Aoz Roon, va însemna sfârşitul bătrânului meşter şi începerea domniei tânărului meşter. Raynil Layan a coborât scările, treaptă cu treaptă, mişcându-se în linişte.

Cu un deget tremurând, meşterul Datnil a arătat un gol în paginile tomului jilav.

— Acesta este un secret care m-a apăsat cu greu, atâţia ani de zile, mamă, şi cred că umerii tăi nu sunt prea fragili pentru el. În momentele cele mai întunecate şi reci din veacurile îndepărtate, Embruddock-ul era condus de blestemaţii de phagori. Numele lui provine de la numele unui ancipital: Hrrm-Bhhrd-Ydohk... Breslele noastre au fost mânate în peşterile din pustiu, dar atât bărbaţii cât şi femeile au fost ţinuţi aici. Ai noştri erau în slujba lor pe atunci, iar phagorii conduceau... Nu-i asta o ruşine?

Ea s-a gândit la zeul phagor Wutra, venerat în templu.

— E o ruşine care nu a trecut încă. Ei ne-au condus, a spus ea, şi sunt încă veneraţi. Acest lucru nu înseamnă că suntem o rasă de sclavi, chiar şi în ziua de azi.

O muscă cu solzi verzui pe corp, de felul celor care apăruseră de curând, a bâzâit într-un colţ prăfuit şi s-a aşezat pe o carte.

Meşterul Datnil şi-a ridicat privirea spre Shay Tal, cuprins deodată de teamă.

— Ar fi trebuit să rezist ispitei de a-ţi arăta toate astea. Nu este ceva ce ar fi trebuit să ştii. S-a făcut alb la faţă. Wutra mă va pedepsi pentru asta.

— Crezi în Wutra, în ciuda dovezilor?

Bătrânul tremura, ca şi când ar fi auzit paşi afară, care i-ar fi adus osânda.

— E peste tot în jurul nostru... Suntem sclavii lui...

A lovit musca, dar ea l-a înşelat, pentru că şi-a ales o traiectorie spiralată, spre o ţintă ştiută numai de ea.

Vânătorii priveau hoxney-i cu uimire de oameni pricepuţi. Dintre toate vieţuitoarele care invadaseră, câmpiile de vest, hoxney-ul era cel care întrupa cel mai bine, prin neastâmpărul lui, noul spirit. Dincolo de aşezare era podul, şi dincolo de pod erau hoxney-i.

Freyr îşi chemase gossieurile din lunga lor hibernare. Semnalul fusese transmis de la soare la glande; viaţa umplea edreurile lor. Se desfăşurau şi trăiau din nou, târându-se din locurile întunecate şi confortabile, ca să se întindă, să se mişte, să se bucure şi să fie hoxney, turme întregi de hoxney, uşori ca briza vântului, dungaţi, fără coarne, semănând cu măgarii, sau micii kaidaw, să alerge în galop, să pască şi să plonjeze în iarba adâncă şi delicioasă. Să poată întrece, în viteză, aproape tot ce alerga.

Fiecare hoxney avea dungi orizontale de două culori, de la nas până la coadă. Dungile puteau fi de un roşu-aprins şi negru, sau roşu-aprins şi galben, sau negru şi galben, verde şi galben, sau verde şi albastru, ca cerul, sau albastru şi alb, alb şi roz-alb, roz alb şi roşu-aprins.

Când turmele se aşezau să se odihnească, ca nişte pisici, cu picioarele întinse cu grijă, se confundau cu peisajul, care se pregătise pentru acest spectacol nou, şi pentru anotimpurile noi. Ca şi hoxney-ii, ieşise din starea de gossie, şi astfel "câmpia cu valuri de flori" din cântec devenise realitate.

La început, hoxney-ii nu s-au temut de vânători.

Galopau printre oameni, fornăind veseli, scuturându-şi coamele, zvâcnind din capete, arătându-şi dinţii laţi, roşu-cărămizii, pentru că mestecau veronică şi alte flori stacojii.

Vânătorii rămăseseră perplecşi, prinşi între încântare şi dorinţa de a-i vâna, zâmbind spre animalele neastâmpărate, ale căror crupe străluceau ca focul, în locurile unde erau atinse de lumina Santinelelor. Aceste animale chemau zorile peste câmpii. La prima întâlnire, au fost fermecaţi şi li s-a părut că era imposibil să le ucidă.

Apoi au început să zburde, ca zefirul, alergând ca nişte săgeţi printre turlele maronii şi fără vârf, pe care le măcinau furnicile; se roteau şi priveau înapoi cu răutate, scuturându-şi coamele, nechezând şi adesea întorcându-se să atace, ca să prelungească jocul. Sau, când se săturau de asta, când doar păşteau cu boturile lor delicate, armăsarii veneau la mânze, le rostogoleau printre florile albe şi înalte, şi totul, era o încântare. Strigând cu sunete ascuţite, de parcă ar fi râs, îşi împingeau crupele îndungate în iepele dornice, apoi se ridicau în două picioare, smulgând aplauze vânătorilor.

Atmosfera de relaxare i-a cuprins şi pe bărbaţi. Nu mai erau la fel de dornici să se întoarcă în încăperile lor din piatră. După ce au doborât un animal, au stat încântaţi lângă focul care îl frigea, vorbind despre femei, grozăvindu-se, cântând, mirosind salvia şi celelalte flori,

care creşteau în jur şi care dădeau arome plăcute când erau zdrobite de trupurile lor.

În general vorbind, se crease o oarecare armonie. Când a apărut Raynil Layan – era ceva neobişnuit să vezi un bărbat din celelalte bresle pe terenurile de vânătoare – această atmosferă s-a destrămat pentru o vreme. Aoz Roon s-a îndepărtat de ceilalţi şi a vorbit cu Raynil Layan, cu faţa întoarsă spre orizont. Când a revenit, avea chipul întunecat şi nu a vrut să le spună lui Laintal Ay şi lui Dathka ce vorbise.

Când înserarea falsă s-a lăsat peste Oldorando şi una sau cealalaltă dintre cele două Santinele îşi împrăştiau cenuşa peste cerul de la apus, turmele de hoxney au simţit un miros cunoscut. Ridicându-şi nările în aer, au căutat să adulmece limbile-săbii.

Şi duşmanii lor aveau culori strălucitoare. Limbile-săbii aveau dungi, ca şi prada lor; una era întotdeauna neagră, iar cealaltă de altă culoare, ca sângele, stacojiu, sau maron. Limbile-săbii semănau destul de bine cu hoxney-ii, deşi picioarele lor erau mai scurte şi mai groase, iar capetele mai rotunde, rotunjime accentuată de lipsa unor urechi proeminente.

Capul, aşezat pe un gât puternic, găzduia arma principală a limbilor-sabie. Erau iuţi în urmărire pe distanţe scurte, iar limba-sabie putea răni piciorul unui hoxney în fugă, asemeni unei săbii.

Pentru că vânătorii văzuseră cândva acest prădător în plină acţiune, se ţineau la respect. Pentru oameni, limba-sabie nu reprezenta nici teamă, nici pericol; oamenii nu fuseseră niciodată pe lista lui de alimente şi, după cum bine se ştia, nici omul nu-l avea pe lista sa.

Focul părea să atragă aceste animale. Limbile-sabie îşi făcuseră obiceiul să se apropie de focul din tabere, câte doi, mascul şi femelă, şi să se aşeze în împrejurimi. Se lingeau unul pe celălalt, cu limbile lor albe, ca nişte săbii, şi devorau bucăţile de carne pe care le aruncau oamenii.

Totuşi, nu permiteau nimănui să-i atingă, retrăgându-se mârâind din faţa unei mâini care încerca să-i mângâie, cu precauţie. Mârâitul era un avertisment destul de puternic pentru vânători; văzuseră ce putea face o limbă înspăimântătoare, folosită la mânie.

Tufele de scaieţi, presărate peste tot, înfloriseră. Sub crengile lor grele dormeau oamenii. Stăteau printre florile şi miresmele lor, flori pe care nu mai văzuseră şi nu le mai mirosiseră niciodată – poate numai fessupii, plecaţi de mult.

În tufişuri, au găsit stupii albinelor sălbatice, din care se revărsa mierea. Mierea fermenta cu uşurinţă, şi astfel se obţinea beethelul. Bărbaţii beau acest beethel, lipicios şi vâscos, se îmbătau şi alergau unii după alţii, prin iarbă, râzând, ţipând, luându-se la trântă, până când veneau curioşii hoxney-i, să vadă ce-i cu atâta distracţie.

Hoxney-ii nu permiteau oamenilor să-i atingă, deşi unii dintre ei, când erau ameţiţi de beethel, încercau să-i prindă, alergând prin verdeaţă după animalele vesele, până când cădeau şi adormeau chiar în locul în care căzuseră.

Pe vremuri, întoarcerea acasă fusese cea mai mare încântare a grupului de vânători, căci câmpurile reci de zăpadă îi puneau la grea

încercare. Toate acestea se schimbaseră acum. Vânătoarea devenise o joacă. Nu mai aveau muşchii încordaţi, iar verdeaţa care înflorea le dădea numai căldură.

De asemenea, Oldorando îi atrăgea din ce în ce mai puţin. Cătunul era din ce în ce mai aglomerat, pe măsură ce tot mai mulţi copii supravieţuiau pericolelor ivite în primul lor an pe pământ. Bărbaţii preferau beethelul, care îi înveselea pe câmpie, nemulţumirilor care îi aşteptau adesea la întoarcere.

Deci nu se mai întorceau, lăudându-se, în grupuri bine închegate, ca pe vremuri, luptându-se să ajungă acasă, ci câte unul sau doi, încercând să treacă cât mai neobservaţi.

Acest nou fel de a se întoarce, aducea cu sine o nouă încântare, care nu se făcuse simţită până atunci, cel puţin, în ceea ce le privea pe femei; pentru că, în vreme ce bărbaţii îşi aveau lipsa lor de responsabilitate, femeile erau însoţite de vanitatea lor.

— Ia să vedem, ce mi-ai adus? întrebau ele.

Aceasta, cu mici variaţii, era întrebarea cu care femeile, trăgându-şi progeniturile după ele, îşi întâmpinau bărbaţii. Mergeau până la noul pod şi aşteptau acolo, stând pe malul dinspre răsărit al râului Voral, în vreme ce puştii aruncau cu pietre în raţe şi gâşte, aşteptând cu nerăbdare ca bărbaţii lor să se întoarcă cu piei şi carne.

Carnea era obligaţia şi necesitatea pe care o aveau de îndeplinit ei. Nu era vânător bun acela care se întorcea fără carne. Dar ceea ce aducea bucurie şi încântare în inimile femeilor, erau pieile strălucitoare de hoxney. Niciodată în timpul vieţii lor grele nu avuseseră parte să-şi schimbe veşmintele. Niciodată cojocarii şi argăsitorii nu fuseseră atât de căutaţi. Niciodată nu porniseră bărbaţii să ucidă numai de dragul de a ucide. Toate femeile doreau să aibă câte o piele de hoxney – dacă se putea chiar mai multe – pentru ele şi pentru vlăstarele lor.

Se întreceau între ele, care avea cea mai strălucitoare piele – albastre, roşii ca fuxina, aquamarine, cireşii. Şantajau bărbaţii pentru aceasta în diferite feluri, care lor le plăceau foarte mult. Se fâţâiau şi îşi pictau buzele. Îşi potriveau părul şi chiar se spălau.

Dacă erau îmbrăcate cum trebuie, cu dungile lor electrizante întinse pe tot corpul, pieile de hoxney puteau face chiar şi o femeie urâtă să arate elegant. Pieile trebuiau tăiate cu precizie. O nouă meserie a prosperat în Oldorando: croitoria. Aşa cum, pe aleile dintre turnurile măcinate de vreme, acoperite de iederă înfloritâ, florile începuseră să-şi arate clopoţeii, tot aşa şi femeile începeau să arate ca nişte flori. Se împodobeau în culori strălucitoare, la care mamele lor nici nu îndrăzniseră să se gândească.

Nu a trecut multă vreme până când bărbaţii, în semn de autoapărare, au început să-şi arunce deoparte blănurile vechi şi grele, pentru a se îmbrăca cu piei de hoxney.

Vremea a devenit neschimbătoare şi ameninţătoare, iar rajabaralii scoteau aburi prin toate găurile.

Sub norii cumulus care se adunau pe cer, Oldorando rămânea tăcut. Vânătorii erau plecaţi. Shay Tal stătea singură în cameră şi scria. Nu-i păsa cum arată, mergând tot în blănurile ei vechi, care nu i se

potriveau. În cap continua să audă vocile sparte ale fessupilor şi ale gossieurilor părinţilor ei. Visa la perfecţiune şi călătorii.

Când Vry şi Amin Lim au coborât din încăperea de deasupra, Shay Tal le-a privit cu asprime şi le-a spus:

— Vry, ce părere ai avea despre glob, ca model ai lumii?

— Da, ar fi ceva, a răspuns Vry. Un glob se roteşte mai repede decât orice, iar ceilalţi rătăcitori sunt în jurul lui. Aşa trebuie să fie şi cu noi.

— Un disc, o roată? Am fost crescuţi crezând că bolovanul originar stă pe un disc.

— Multe lucruri cu care am crescut sunt incorecte. Tu ne-ai învăţat asta, mamă, a spus Vry. Cred că lumea noastră se învârteşte în jurul santinelelor.

Shay Tal a stat acolo unde se afla, contemplându-le. Ele au pâlpâit sub privirea ei gânditoare. Cele două femei, mai tinere, aruncaseră pieile vechi, iar acum purtau piei strălucitoare de hoxney, cusute ca nişte costume. Vry avea dungi gri cu roz-alb. Urechile animalului mort îi împodobeau umerii. În ciuda restricţiilor şi ameninţărilor lui Aoz Roon, Dathka i-a dat piei şi ei. Aşa părea mai încrezătoare. Avea o anumită strălucire.

Dintr-o dată, temperamentul lui Shay Tal a luat foc:

— Găgăuţe proaste şi gâşte tâmpite, care mă sfidaţi. Să nu vă prefaceţi că nu e aşa. Ştiu eu ce se ascunde sub aerul vostru de modestie, ia uite cum vă îmbrăcaţi acum! După câte pricepeţi voi, n-o să ajungem nicăieri. Totul pare să ne îndrume spre alte complexităţi. Va trebui să plec la Sibornal, să găsesc marea roată, despre care vorbesc gossieurile. Poate că acolo se află adevărata libertate şi adevărul limpede. Aici nu este decât blestemul ignoranţei... Oricum, unde vă duceţi voi două?

Amin Lim şi-a desfăcut braţele ca să-şi dovedească nevinovăţia.

— Nicăieri, doamnă; doar pe câmp, să vedem dacă am vindecat orzul de mildiu.

Era o fată voinică, chiar şi mai voinică, de când soţul ei plantase o sămânţă în ea. Stătea acolo cu o privire rugătoare, liniştită de uşoara licărire aprobatoare din ochii lui Shay Tal. Ea şi Vry s-au grăbit să iasă din încăperea înăbuşitoare.

Coborând treptele din piatră murdară, Vry a spus resemnată:

— Iar începe. Explodează la fel ca şi Fluierătorul Orelor. Biata de ea, cred că o frământă ceva.

— Unde e balta aia de care mi-ai spus? Nu-mi prea vine să merg prea departe, în starea în care sunt.

— O să-ţi placă, Amin Lim. E puţin mai jos de câmpurile dinspre nord. Putem merge încet. Cred că Oyre e deja acolo.

Aerul se îngroşase aşa de mult, încât nu mai purta aroma florilor, ci degaja un iz metalic. În lumina actinică, culorile erau ameţitoare; gâştele păreau de un alb supranatural.

Au trecut printre coloanele mari de rajabaral. Cilindrii, cu unduirile lor concave erau mai potriviţi cu geometria peisajului de iarnă; contrastau puternic cu abundenţa care creştea în jur.

— Chiar şi rajabaralii se schimbă, a spus Amin Lim. De când scot aburi din vârfuri?

Vry nu ştia şi nici nu era prea interesată de acest lucru, în mod deosebit.

Împreună cu Oyre, descoperiseră o baltă caldă, de care ştiau numai ele. Nu spuseseră nimănui.

Într-o vale îngustă, al cărei capăt se îndrepta în sens opus faţă de Oldorando, ieşeau de sub pământ izvoare a căror apă ajungea, pentru unele dintre ele, aproape la temperatura de fierbere. Unele coborau şi bolboroseau, întâlnindu-se cu râul Voral într-un nor de vapori. Oprite de pietre, unele izvoare începuseră să curgă în alte direcţii, formând un fel de baltă izolată, înconjurată de verdeaţă. Acesta era locul unde o conducea Vry pe Amin Lim.

Dând tufişurile la o parte, Amin Lim a văzut lângă baltă o siluetă. A ţipat şi şi-a dus mâinile la gură.

Oyre era pe mal, complet dezbrăcată. Pielea îi strălucea de la stropi şi apa i se scurgea în picături pe sânii plini. Fără nici o urmă de puditate, s-a întors şi le-a făcut semn cu mâna prietenelor ei. Era veselă. Lângă ea, stăteau pieile ei de hoxney.

— Haideţi, unde aţi fost până acum? Apa e grozavă azi.

Amin a rămas acolo unde era, roşind, cu mâinile la gură.

Nu mai văzuse pe nimeni dezbrăcat până atunci.

— Nu-i nimic, a spus Vry râzând de expresia de pe faţa prietenei ei. E grozav în apă. Mă dezbrac şi intru. Uită-te la mine, dacă ai curaj.

A alergat spre locul unde stătea Oyre şi a început să-şi desfacă îmbrăcămintea în roz-alb şi cenuşiu. Costumele din piei de hoxney erau croite ca să ieşi sau să intri cu totul în ele.

Vry a aruncat costumul şi a rămas dezbrăcată, cu formele ei delicate contrastând cu frumuseţea deosebită a lui Oyre. A râs, încântată.

— Haide, Amin Lim, nu fi băţoasă. O să-ţi facă bine să înoţi puţin, ţie şi copilului.

A sărit în apă, în acelaşi timp cu Oyre. Balta le-a înghiţit trupurile, iar ele au strigat de plăcere. Amin Lim, rămasă în acelaşi loc, a strigat îngrozită.

Au pregătit o petrecere uriaşă, cu fructe amare pe care să le mănânce după hălcile de carne. Se îngrăşaseră, iar feţele lor luceau.

Vânătorii erau mai grei, decât în anotimpul anterior. Hrana era din belşug. Hoxney-ii puteau fi măcelăriţi fără să mai trebuiască să alerge. Animalele continuau să se apropie de ei, strecurându-se printre vânători şi frecându-şi trupurile pe jumătate colorate, de pieile membrilor morţi ai turmei.

Aoz Roon purta aceeaşi blană veche şi neagră. A vorbit cu Goija Hin, şeful sclavilor al cărui spate lat se vedea dintre turnurile din Oldorando, printre care-şi târa picioarele, apoi s-a întors la ceilalţi. A înşfăcat o coastă care încă mai sfârâia pe o piatră şi s-a rostogolit în iarbă. Curd, dulăul lui mare s-a jucat cu el şi a lătrat, până când Aoz Roon a luat o creangă aromată, ca să ţină fiara departe de carnea lui.

I-a dat un picior lui Dathka, în semn de prietenie.

— Asta da viaţă, prietene, ia-o uşurel şi mănâncă cât poţi de mult, până să se întoarcă ceţurile. Pe bolovanul originar, nu mai uit eu anotimpul ăsta, cât voi trăi!

— E splendid.

Asta a fost tot ce a spus Dathka. El terminase de mâncat şi stătea cu braţele în jurul genunchilor, uitându-se la un hoxney care se desprinsese de turmă şi alerga prin iarbă, nu mai departe de un sfert de milă.

— Să te ia naiba, tu nu spui niciodată nimic! a exclamat Aoz Roon bine-dispus, trăgând de carne cu dinţii lui puternici. Vorbeşte cu mine.

Dathka a întors capul, aşezându-şi obrazul pe genunchi şi aruncându-i o privire atoateştiutoare.

— Ce se petrece între tine şi Goija Hin?

Gura lui Aoz Roon a înţepenit.

— E o chestie între noi doi.

— Vezi că nici tu nu vorbeşti?

Dathka a privit încă o dată la hoxney-ii care alergau într-un galop mărunt şi norii cumulus care se adunau la orizont, spre vest. Aerul era plin de o lumină verde, care le răpea animalelor coloritul lor strălucitor.

În cele din urmă, ca şi când ar fi simţit privirea întunecată a lui Aoz Roon, prin omoplaţi, fără să-şi mute privirea, a spus:

— Mă gândeam.

Aoz Roon i-a aruncat osul ros lui Curd şi s-a întins sub crengile pline de flori.

— Bine, dă-i drumul. La ce te-ai gândit în tot timpul ăsta, pe care l-ai economisit toată viaţa ta?

— Cum să prind un hoxney viu.

— Ăăă! Şi la ce ţi-ar folosi asta?

— Nu mă gândeam că mi-ar folosi nici cât te-ai gândit tu când l-ai chemat pe Nahkri în vârful turnului.

A urmat o vreme de linişte adâncă, în care Aoz Roon nu a scos nici un cuvânt. Între timp, a răsunat un tunet în depărtare şi Eline Tal le-a adus nişte beethel. Aoz Roon a întrebat mânios, unde erau ceilalţi.

— Unde-i Laintal Ay? Iar bântuie, nu-i aşa? De ce nu e cu noi? Unii dintre voi, v-aţi lenevit şi sunteţi nesupuşi. Chiar că o să aveţi o surprinză.

S-a ridicat şi s-a îndepărtat cu paşi greoi, urmat la o distanţă respectabilă de dulăul lui.

Laintal Ay nu studia animalele ca prietenul lui tăcut.

Urmărea un alt fel de vânat. Incidentul din noaptea aceea, în urmă patru ani lungi, când fusese martor la moartea unchiului Nahkri, se transformase într-un coşmar pentru el. Încetase să-l mai învinovăţească pe Aoz Roon de această crimă, pentru că acum înţelesese mai bine că Stăpânul Embruddock-ului era un om chinuit.

— Sunt sigură că se consideră blestemat, i-a spus Oyre cândva lui Laintal Ay.

— I se pot ierta multe, pentru podul de la vest, i-a replicat Laintal Ay, într-un mod practic. Dar, în acelaşi timp, se simţea pătat

pentru că fusese amestecat în crimă şi, din ce în ce mai mult, ţinea sfat numai cu el însuşi.

Legătura dintre el şi frumoasa Oyre fusese tulburată de noaptea aceea când se băuse prea mult rathel. Devenise mai reţinut faţă de ea.

— Ca să conduc vreodată Oldorando, îşi spusese, ca descendent al înaintaşilor mei, va trebui să-l ucid pe tatăl fetei care aş vrea să fie a mea. Este imposibil.

Fără nici o îndoială, Oyre înţelegea dilema. Totuşi, era şi ea la fel de marcată. El s-ar fi luptat până la moarte cu oricare alt bărbat care s-ar fi apropiat de ea.

Instinctul lui sălbatic, simţul pe care-l avea pentru cursele viclene, pentru momentul neprevăzut care aduce dezastrul, îl făcea să vadă la fel de limpede ca şi Shay Tal că Oldorando era vulnerabil la orice atac. Cuprinşi de vraja caldă de acum, toţi erau amorţiţi. Santinelele aţipeau în post.

A pus problema apărării lui Aoz Roon, iar acesta i-a dat un răspuns rezonabil, i-a spus, fără posibilitatea de a fi contrazis, că nimeni, fie el prieten, sau duşman, nu mai călătorea atât de departe. Mantia de zăpadă uşurase în trecut drumul oamenilor, care puteau merge oriunde vroiau; acum, toate locurile erau înăbuşite de verdeaţă, iar tufişurile, pe zi ce trecea, erau din ce în ce mai dese. Vremea invaziilor trecuse.

Pe lângă aceasta, a adăugat el, nu mai fuseseră invadaţi de phagori din ziua în care mama Shay Tal făcuse miracolul de la Lacul Peştelui. Se aflau mai în siguranţă ca niciodată. Spunând acestea i-a dat lui Laintal Ay o halbă cu beetehel.

Laintal Ay nu s-a mulţumit cu acest răspuns. Unchiul Nahkri se considerase în perfectă siguranţă în noaptea în care urcase scările marelui turn. După câteva minute, zăcea pe drum, lângă turn, cu gâtul rupt.

Când vânătorii au plecat, Laintal Ay a rămas la pod. Apoi s-a întors tăcut, hotărât să arunce o privire peste sat, să vadă cum s-ar putea descurca în cazul unui atac neaşteptat.

Când a început să înconjoare marginile satului, primul lucru care l-a observat a fost norul uşor de abur care plutea peste Voral. Se deplasa prin mijlocul râului, în linie, fără să devieze, părând că înaintează peste apele care alunecau repede şi întunecate. Valurile de vapori s-au întors şi au pornit în susul râului. Ce însemna acest lucru, nu a putut desluşi. A înaintat cu o senzaţie de nelinişte.

Atmosfera părea din ce în ce mai grea. Câţiva copăcei răsăriseră pe movilele care fuseseră clădiri cândva. A văzut ruinele turnurilor printre tulpinile lor delicate. Într-un fel, Aoz Roon avusese dreptate; era greu să intri în Oldorando pe acolo. Totuşi, în minte i-au apărut imagini de coşmar. A văzut phagori călărind pe kaidaw-şi, sărind obstacolele şi atacând chiar inima aşezării lor. A văzut vânătorii luptându-se să ajungă acasă, încărcaţi cu pieile strălucitoare şi cu capetele grele de prea mult beethei. I-a văzut având destul timp să asiste la arderea caselor lor, moartea femeilor şi copiilor lor, înainte de a fi călcaţi şi ei în picioare de copitele sălbaticilor.

Şi-a croit drum printre tufişuri.

Cum călăreau phagorii! Ce putea fi mai minunat decât să călărească un kaidaw. Să-l mâne, să-l stăpânească, să împartă puterea cu el şi să fie unul cu el, în mişcare?

Acele fiare feroce nu se supuneau să fie călărite decât de phagori, sau cel puţin aşa spuneau legendele. El, oricum, nu auzise niciodată de nici un om care să fi călărit un kaidaw. Numai gândindu-se la acesta, îl lua cu ameţeală. Oamenii mergeau pe jos... Dar un om pe un kaidaw, ar fi fost mai mult decât egalul unui phagor călare pe un kaidaw.

Pe jumătate ascuns între tufişuri, putea zări totul, până la poarta dinspre nord, care stătea deschisă şi nepăzită. Două păsări se cocoţaseră în vârful porţii şi ciripeau.

S-a întrebat daca în dimineaţa aceea fusese postată vreo santinelă acolo, sau dacă omul îşi părăsise postul. Liniştea, pătrunsă de aerul greu, căpătase o urmă de neprevăzut.

Pe direcţia lui de observaţie, a apărut o siluetă deformată. L-a recunoscut imediat pe şeful sclavilor, Goija Hin. În urma lui, venea Myk, tras de o frânghie.

— Uite, o să-ţi placă după-amiaza asta de muncă, l-a auzit Laintal Ay spunând, pe şeful sclavilor.

S-a oprit dincolo de poartă şi a legat phagorul de un copac mic. Creatura avea deja picioarele prinse în lanţuri. L-a bătut pe Myk uşor pe spate, cu afecţiune. Myk l-a privit pe Goija Hin întrebător.

— Myk poate şedea aici la soare câteodată.

— Nu şade, stă în picioare. Myk stai în picioare şi faci ce ţi se spune, dacă nu, ştii tu ce-o să primeşti. Facem exact cum a spus Aoz Roon, altfel o s-o încurcăm amândoi.

Bătrânul phagor a scos un mârâit.

— Întotdeauna sunt probleme în jurul nostru, în octavele de aer. Ce sunteţi voi, Fiii lui Freyr, dacă nu probleme?

— Încă o porţie din asta şi te jupoi de piele, a spus Goija Hin, fără răutate în voce. Stai aici şi faci ce ni s-a spus, şi o să ai şansa să pui mâna pe unul dintre noi, Fiii ăştia ai lui Freyr, într-o clipită.

A lăsat monstrul acolo, ascuns de orice privire, apoi s-a îndepărtat, cu mersul lui obişnuit, întorcându-se la turnuri. Myk s-a aşezat imediat pe pământ şi Laintal Ay nu l-a mai zărit.

Acest incident l-a neliniştit pe Laintal Ay ca şi urma de vapori care plutea peste râul Voral. A rămas acolo aşteptând, ascultând şi mirându-se. Cu câţiva ani în urmă, această linişte care domnea peste tot i s-ar fi părut nefirească. A dat din umeri şi şi-a văzut de drum.

Oldorando nu era păzit. Trebuia să facă ceva ca să trezească în vânători simţul pericolului. A observat aburul care ieşea din rajabaralii golaşi. Acesta era un alt fenomen pe care nu-l putea interpreta. De departe, dinspre nord, se auzeau tunete, dar prea puţin ameninţătoare.

A traversat un pârâu care bolborosea şi deasupra căruia se ridicau aburi. Vaporii şiroiau printre frunzele colţuroase de ferigă, care creşteau pe mal. Când s-a aplecat să-şi moaie mâna în apă, a observat că aceasta era acceptabil de caldă. Un peşte mort, care plutea sub firul apei, a trecut pe lângă el.

S-a aşezat şi a privit masa de verdeaţă, printre care se zăreau vârfurile turnurilor. Nu existase nici un izvor fierbinte acolo până atunci.

Pământul a tremurat. Trestia creştea în apă, fără să se încline; salamandrele-de-apă au sclipit o clipă, apoi au dispărut. Păsările s-au ridicat ţipând pe deasupra turnurilor. Fluierătorul Orelor a şuierat în apropierea lui. Era sunetul din Oldorando pe care şi-l amintea din leagăn.

A durat o fracţiune mai mult decât de obicei. Ştia exact cât trebuia să dureze; de data aceasta, nota fusese prelungită cu o clipă mai mult decât ar fi trebuit să fie.

S-a ridicat şi şi-a continuat hoinăreala prin împrejurimi, deplasându-se cu greutate prin tufişurile care îi ajungeau până la coapse. A auzit voci. Cu reacţia promptă a unui vânător, Laintal Ay a îngheţat, apoi a înaintat cu atenţie, aplecat de mijloc. În faţă se afla o ridicătură de pământ, presărată cu tufişuri de lămâiţă. S-a lăsat pe mâini, printre frunzele parfumate şi s-a uitat în jur cu precauţie. A simţit că-i zvâcneşte stomacul presat de pământ – arcul stomacului lui zvelt devenise convex, datorită traiului bun din ultima vreme.

Voci de femei... Şi-a ridicat capul şi s-a uitat peste movilă.

La orice s-ar fi aşteptat el să vadă, realitatea a fost cu mult mai încântătoare. S-a trezit uitându-se într-un gol. În mijloc se afla o baltă adâncă, înconjurată de verdeaţă.

Fuioarele de aburi se ridicau deasupra apei şi alergau printre tufişurile din jur, din care stropii se scurgeau înapoi în apă. Pe malul îndepărtat se aflau două femei, care tocmai îşi îmbrăcau pieile lor de hoxney; una dintre ele era grea; a identificat-o repede ca fiind Amin Lim, împreună cu prietena ei Vry. Pe malul dinspre el, cu spatele ei frumos întors spre el, stătea adorata şi încăpăţânata lui Oyre, complet dezbrăcată.

Când şi-a dat seama cine era, a inspirat adânc de plăcere şi a rămas unde se afla, privind umerii aceia, arcuirea spatelui, rotunjimea strălucitoare a coapselor şi picioarele ei lungi, cu o încântare care i-a tăiat respiraţia.

Batalix s-a eliberat dintr-unul dintre castelele uriaşe şi purpurii de nori, ca să inunde pământul cu auriul său. Razele santinelei luminau direct pielea lui Oyre, ca scorţişoara, de un brun deschis. Umerii şi sânii erau perlaţi cu picături de apă. Şuviţele de apă se urmăreau pe pielea ei ca, în cele din urmă, să se scurgă pe piatra pe care stătea ea, ca şi când ar fi unit-o cu elementele naturale, ca pe o naiadă.

Stătea relaxată, cu picioarele puţin depărtate. Cu o mână, îşi ştergea apa de pe pleoape şi-şi privea prietenele, care se pregăteau să plece. Oyre părea nepăsătoare. Nu-şi dea seama de privirea prădătoare a vânătorului, dar se vedea că era, totuşi, încordată, gata să se salveze dacă ar fi fost nevoie.

Părul negru, umed, i se lipise de cap, şuviţele ude arcuite pe umeri şi pe gât, făcând-o să se semene cu o vidră.

Pentru o clipă, Laintal Ay i-a surprins privirea. Nu văzuse niciodată pe nimeni dezbrăcat, femeie sau bărbat; era obişnuit cu

regula prin care se interzicea goliciunea în Oldorando, lucru întărit şi de frig. Copleşit de ceea ce vedea, şi-a înăbuşit faţa în tufele aromate de lămâiţă. Pulsul îi bătea cu putere.

Mişcarea rotunjimilor ei, când le-a făcut semn cu mâna prietenelor care plecau şi felul în care s-a întors, l-au încântat peste măsură. Respira un aer deosebit.

Acum, aproape adormită, Oyre privea spre baltă, în adâncurile ei limpezi, genele sclipindu-i pe obraji. La următoarea ei mişcare, îi va putea privi sexul, acoperit cu şuviţele ude, stomacul ei superb şi spirala ispititoare a buricului ei. Totul s-a dezvăluit pentru o clipă, când ea şi-a întins braţele şi a sărit în baltă.

Laintal a rămas singur în lumina apăsătoare a soarelui, printre aburii care se rostogoleau în tufişuri, până când ea a apărut din nou ia suprafaţă, râzând.

Ieşise foarte aproape de el, cu sânii îndepărtându-i-se de corp şi atingându-se uşor.

— Oyre, Oyre cea de aur! a strigat el în extaz.

S-a ridicat.

Ea stătea ghemuită în faţa lui, o venă zbătându-i-se în micul gol al gâtului. Simţea că privirea ei îl apăsa cu greutate, că ochii ei negri îi străluceau. Era cuprins, cu un fel de ameţeală senzuală, de căldura care umplea întreaga natură.

A văzut din nou frumuseţea chipului ei scurt şi oval încadrat de părul de vidră şi de dulceaţa din jurul sprâncenelor ei şi cutele pleoapelor.

Sprâncenele acelea erau arcuite acum, dar după prima clipă de surprindere, ea nu s-a mai temut şi l-a privit, pur şi simplu, cu gura întredeschisă, ca şi când ar fi fost uimită de ce s-ar putea să urmeze. Apoi, cu întârziere, şi-a arcuit mâna, acoperindu-şi rotunjimile. Gestul a fost mai mult provocator, decât protector. Conştientă de frumuseţea ei, îl privea stăpână pe sine.

Patru păsări mici şi lascive au bătut din aripi, coborând între ei, doborâte de atmosfera grea a după-amiezii.

Laintal Ay a trecut prin iarbă, a îmbrăţişat-o şi a privit-o cu pasiune în ochi, simţindu-i trupul prin blănurile lui. A întins mâna şi a cuprins-o, sărutând-o cu patimă pe buze.

Oyre s-a dat un pas înapoi, s-a lins pe buze şi a zâmbit uşor, cu ochii întredeschişi.

— Dezbracă-te. Lasă-l pe Batalix să vadă cum eşti croit, i-a spus ea.

Cuvintele sunau ca o invitaţie şi, într-un fel, păreau ironice. Ei şi-a deznodat şireturile, apoi a desfăcut veşmântul şi a tras de pieptul hainei, aşa încât toate legăturile s-au rupt cu un sunet puternic, de sfâşiat. Tunica s-a desfăcut, iar el a aruncat-o în lături. A procedat la fel şi cu pantalonii. Când s-a îndreptat spre ea, şi-a simţit bărbăţia îndepărtându-i-se de corp.

Oyre i-a luat braţele întinse, l-a tras după ea, l-a lovit în fluierul piciorului şi a păşit încet înapoi, aruncându-l în apă, cât era de lung.

Buzele umede ale apei l-au învăluit pe Laintal Ay. Părea uluitor de fierbinte. A ieşit la suprafaţă, flămând de aer.

Ea s-a aplecat râzând, cu mâinile pe genunchii ei frumoşi.

— Să te speli, înainte de a fi al meu, războinic mâncat de purici.

El a stropit-o, tulburând suprafaţa apei printre zâmbete şi mânie.

Când l-a ajutat să iasă din apă, piele ei era catifelată. A alunecat în îmbrăţişarea lui. Au îngenuncheat în iarbă, iar el şi-a strecurat mâna între picioarele, ei atingându-i detaliile gingaşe. Într-o clipă, sămânţa lui a sărit pe iarbă.

— Ooo, prostule, prostule! a strigat ea şi l-a plesnit peste piept, strâmbându-se dezamăgită.

— Nu, nu, Oyre, e în regulă. Dă-mi o clipă, te rog. Oyre, te iubesc din tot eddreul meu. Te-am dorit întotdeauna, întotdeauna. Vino la mine. Trezeşte-mă din nou.

Dar Oyre s-a ridicat, supărată şi lipsită de experienţă. În ciuda cuvintelor lui măgulitoare, s-a simţit mânios pe ea şi pe ei însuşi. A sărit lângă ea.

— Figură mică, n-ar trebui să fii aşa de drăguţă, ştrengăriţo!

El a apucat-o strâns de mână, a răsucit-o cu brutalitate şi a împins-o spre balta aburindă. Ea l-a apucat de păr, mârâind şi zgâriind. S-au rostogolit amândoi în apă.

I-a trecut braţul pe după talie, prinzând-o sub apă-şi a sărutat-o când au ajuns la suprafaţă, cuprinzându-i un sân cu mâna stângă. Râzând, au revenit pe malul stropit cu noroi şi s-au rostogolit. El a ajuns deasupra ei. Când a pătruns în ea, l-a sărutat cu patimă pe buze.

Au stat acolo, în acel loc ascuns, senin, extatic, făcând dragoste.

Noroiul care se întindea sub ei, îi stropea pe trupuri şi foşnea liniştitor, ca şi când toate micile vieţuitoare din el s-ar fi împerecheat, ca să dea glas bucuriei de viaţă.

La sfârşit, a intrat languroasă în pieile ei de hoxney. Pieile moi erau desenate cu fâşii de albastru închis şi albastru deschis, fiecare fâşie de lăţimi diferite întinzându-se pe toată lungimea trupului lui Oyre.

După-amiaza devenise înăbuşitoare, iar tunetul bubuia în apropiere, izbucnind, din timp în timp, ca nişte strigăte ascuţite de protest.

Laintal Ay s-a întins lângă ea, privindu-i cu ochii întredeschişi mişcările.

— Te-am dorit întotdeauna, a spus el. Ani de zile. Carnea ta este un izvor fierbinte. Vei fi femeia mea. Vom veni aici în fiecare după-amiază.

Ea nu a spus nimic. A început să cânte uşor.

Râul în drumul lui

Precum alunecarea zilei...

— Te doresc atât de mult, Oyre! Mă doreşti şi tu, nu-i aşa?

Ea l-a privit şi i-a spus:

— Da, da, Laintal Ay, te-am dorit. Dar nu pot fi femeia ta.

El a simţit că tremură pământul sub el.

— Cum adică?

Ea a părut să ezite o clipă, apoi s-a aplecat spre el. Când a întins mâna spre ea, s-a dat înapoi şi-a strâns sânii în haină şi a spus:

— Te iubesc, Laintal Ay, dar nu am de gând să devin femeia ta. Am simţit întotdeauna că această academie nu este decât o diversiune – o consolare pentru femei proaste, ca Amin Lim. Acum, când vremea este frumoasă, totul s-a prăbuşit. Să fiu sinceră, nu le pasă de ea decât lui Vry şi Shay Tal... şi poate bătrânului meşter Datnil. Totuşi, eu apreciez exemplul de independenţă al lui Shay Tal şi am de gând s-o imit. Shay Tal nu a vrut să se supună tatălui meu, deşi cred că-l doreşte la nebunie, ca toate celelalte. Eu o să-i urmez exemplul. Dacă devin proprietatea ta, nu o să mai însemn nimic.

El s-a ridicat în genunchi şi a privit-o amărât.

— Nu e aşa, nu e aşa. Oyre, tu vei fi... totul, totul. Nu suntem nimic unul fără celălalt.

— Da, timp de câteva săptămâni.

— Dar la ce te poţi aştepta?

— La ce mă pot aştepta...

Ea şi-a dat ochii peste cap şi a oftat. Şi-a dat pe spate părul încă umed şi s-a uitat într-o parte, la tufişurile tinere, ia cer şi la păsări şi a spus:

— Nu vreau să spun că am o consideraţie deosebită pentru mine. Eu pot să fac atât de puţine lucruri. Dar rămânând independentă, ca Shay Tal, poate voi putea realiza ceva.

— Nu vorbi astfel. Ai nevoie de cineva care să te protejeze. Shay Tal, Vry... nu sunt fericite. Shay Tal nu râde niciodată, nu-i aşa? Şi mai mult decât atât, e bătrână. Aş avea grijă de tine şi te-aş face fericită. Nu mi-aş putea dori nimic mai mult decât atât.

Ea şi-a încheiat haina, uitându-se la cusăturile pe care, spre uimirea croitorului, le făcuse chiar ea, ca să poată îmbrăca şi dezbrăca pieile, oricând dorea, fără nici o problemă.

— Ooo, Laintal Ay, sunt atât de dificilă. Mă complic eu însămi. De fapt, nu ştiu ce vreau. Ce mult mi-aş dori să mă topesc şi să curg, precum această apă minunată. Cine ştie de unde vine şi unde se duce... poate, chiar din eddreul pământului... Te iubesc tare mult, dar în felul meu îngrozitor. Uite, să facem o înţelegere.

Nu s-a mai jucat cu haina. S-a aşezat în faţa lui, cu mâinile în şolduri, şi l-a privit.

— Să faci ceva important şi uluitor – un lucru, o faptă – şi voi fi pentru totdeauna femeia ta. Mă înţelegi? O faptă impresionantă, Laintal Ay. O faptă măreaţă, şi voi fi a ta. Voi face tot ce doreşti.

El s-a ridicat în picioare şi s-a îndepărtat puţin de ea, ca s-o privească atent.

— O faptă însemnată? La ce fel de faptă însemnată te gândeşti? Pe bolovanul originar, Oyre, eşti o fată ciudată.

Ea şi-a scuturat părul umed.

— Dacă ţi-aş spune, atunci n-ar mai fi însemnată. Nu înţelegi? Şi, pe lângă asta, nici nu ştiu ce vreau. Străduieşte-te, străduieşte-te... Ai început să te îngraşi. Parcă ai fi însărcinat...

El a rămas neclintit, cu o privire gravă.

— Cum se întâmplă că atunci când eu spun că te iubesc, tu mă insulţi?

— Tu-mi spui adevărul... sper. Eu îţi spun adevărul. Dar nu am intenţia să te rănesc. Eu sunt blândă. Dar tu scoţi anumite lucruri din mine, lucruri pe care nu le-am mai spus nimănui altcuiva. Eu tânjesc după... glorie. Să faci ceva important, Laintal Ay, te implor, ceva măreţ, înainte de a ajunge prea bătrâni.

— Cum ar fi uciderea phagorilor?

Ea a început să râdă, cu o voce mai aspră şi cu ochii îngustaţi. O clipă, asemănarea ei eu Aoz Roon, s-a accentuat.

— Dacă numai la asta poţi să te gândeşti... Dar cu condiţia să ucizi un milion.

El a privit-o rătăcit.

— Deci tu crezi că valorezi un milion de phagori?

Oyre s-a prefăcut că se plesneşte cu mâna peste frunte, ca şi când harneyul ei s-ar fi eliberat.

— Nu e vorba de mine, nu înţelegi? Realizează un lucru însemnat, de dragul tău. Suntem înţepeniţi aici, în ceea ce Shay Tal o numeşte curte de fermă. Cel puţin, fă-o să fie o curte de fermă legendară.

Pământul a tremurat din nou.

— Aiureli, a spus el. Pământul se mişcă într-adevăr.

S-au ridicat în picioare, ignorându-se unul pe celălalt. O umbră ca de bronz se revărsa din castelul aerian, care acum luase forma unor inimi purpurii, cu margini aurii.

Căldura a devenit mai puternică, iar ei au rămas în mijlocul acelei linişti apăsătoare, unul cu spatele spre celălalt şi privind în jur.

S-a auzit un sunet, ca o plesnitură. Suprafaţa bălţii era presărată cu bule de aer galbene, care s-au umflat până când au pleznit şi au murdărit apa limpede de până atunci. Bulele de aer veneau din adâncuri, lăsând un miros ca de ouă stricate. O ceaţă groasă a umplut locul în care se aflau.

Un jet de noroi s-a ridicat din baltă şi a stropit totul în jur. Cocoloaşe de mizerie opărită zburau în toate părţile şi pocneau când cădeau pe frunze. Oamenii au fugit îngroziţi, ea în veşmântul ei de culoarea cerului de vară.

După numai o clipă de la plecarea lor, balta s-a transformat într-o masă de lichid negru şi clocotitor.

Înainte de a se putea întoarce în Oldorando, cerul s-a deschis şi a început să cadă o ploaie cenuşie şi rece, care i-a pătruns până la oase.

Când au urcat în turnul cel mare, au auzit voci în încăperea de deasupra, Aoz Roon vorbind mai accentuat decât toţi ceilalţi. Tocmai se întorsese cu aliaţii din generaţia lui Tanth Ein, Faralin Ferd şi Eline Tal, toţi războinici zdraveni şi vânători buni; erau însoţiţi de femeile lor, care discutau pe seama noilor piei de hoxney şi de Doi Sakil, care stătea posomorâtă pe pervazul ferestrei, fără să ţină seama de ploaia care o biciuia.

În încăpere mai era şi Raynil Layan, cu pieile perfect uscate. Îşi trecea degetele prin barba în furculiţă şi se uita neliniştit în toate părţile, fără să vorbească, sau să i se vorbească.

Aoz Roon i-a aruncat fiicei lui naturale numai o privire, înainte de a i se adresa cu autoritate lui Laintal Ay.

— Ai lipsit din nou, a spus.

— Îmi pare rău. Am fost să inspectez mijloacele de apărare. Eu...

Aoz Roon a râs tăios, i-a privit pe cei de faţă şi a spus:

— Când intri în starea asta, cu Oyre în veşmântul ei frumos şi descheiat, îmi pot imagina uşor că ai fost să inspectezi şi altceva, în afară de mijloacele de apărare. Pe mine să nu mă minţi, cocoşel băţos şi luptător ce eşti!

Ceilalţi bărbaţi au râs. Laintal Ay s-a roşit ca focul.

— Nu sunt un mincinos. Am fost să inspectez mijloacele de apărare... dar nu avem nici un fel de mijloace de apărare. Nu avem santinele, nici paznici, iar voi dormiţi beţi pe câmpuri. Oldorando ar putea cădea şi în faţa unui singur om înarmat din Borlien. Nu prea dăm preţ pe vieţile noastre, iar tu dai un exemplu prost.

A simţit mâna lui Oyre pe braţ, încercând să-l liniştească.

— Aici nu mai petrece decât foarte puţină vreme, a spus Doi, enervantă, dar a fost ignorată, pentru că Aoz Roon s-a întors spre însoţitorii lui şi le-a spus:

— Vedeţi bine ce trebuie să îndur de la aşa-zişii locotenenţi ai mei, numai insolenţă. Acum Oldorando este ascuns şi protejat de verdeaţa care creşte tot mai înaltă, cu fiecare săptămână. Când se va întoarce clima de război, pentru că se va întoarce, atunci va fi vreme de război. Laintal Ay, tu încerci să ne faci probleme.

— Nu, eu încerc să le împiedic.

Aoz Roon s-a îndreptat spre el şi l-a înfruntat, trupul lui imens şi întunecat, dominându-i pe tânăr.

— Atunci taci din gură. Şi nu mă mai dăscăli.

Peste sunetul şuvoiului de ploaie, s-au putut auzi strigătele de afară. Doi s-a întors să se uite pe fereastră şi a spus că cineva avea probleme. Oyre a alergat lângă ea.

— Înapoi! a strigat Aoz Roon, dar cele trei femei mai în vârstă se repeziseră deja spre fereastră.

Încăperea s-a întunecat şi mai mult.

— Să mergem să vedem ce se întâmplă, a spus Tanth Ein.

A început să coboare scările, aproape acoperind cu umerii lui mari trapa, urmat de Faralin Ferd şi Eline Tal.

Raynil Layan a rămas în umbră, privindu-i cum pleacă. Aoz Roon s-a mişcat, ca şi când ar fi vrut să-i oprească, apoi a rămas nehotărât în mijlocul încăperii mohorâte, privit numai de Laintal Ay.

Laintal Ay a făcut câţiva paşi şi i-a spus:

— M-am lăsat dus de firea iute. Nu ar fi trebuit să mă faci mincinos. Nu lăsa ca acest lucru să însemne că nu iei în seamă avertismentul meu. Responsabilitatea noastră este să păstrăm locul păzit, aşa cum obişnuiam până acum.

— Ideile îţi vin de la femeia aia afurisită, Shay Tal, a spus Aoz Roon, fără să-l asculte.

Vorbea cu gândul în altă parte şi cu urechile ciulite la zgomotele de afară. Strigătele bărbaţilor s-au adăugat ţipetelor de mai înainte. Femeile de le fereastră au început şi ele să ţipe şi să alerge prin încăpere, agăţându-se de Doi, şi unele de celelalte.

— Vino încoace! A spus Aoz Roon luând-o, furios, pe Doi de mână.

Curd, dulăul cel mare şi galben a început să urle.

Lumea dansa în ritmul de tobă al ploii. În şuvoiul de ploaie, siluetele de lângă turn păreau cenuşii. Doi vânători au ridicat un trup din noroi, în vreme ce al treilea, Faralin Ferd, se străduia să sprijine două femei bătrâne. Şi-a ridicat chipul îndurerat, nepăsător la ploaia care îi curgea în gura deschisă. Una dintre ele era femeia lui Datnil Skar, iar cealaltă era o văduvă bătrână – mătuşa lui Faralin Ferd.

Cele două femei trăseseră trupul după ele şi intraseră în Oldorando pe poarta de nord, şi-l acoperiseră atât pe el cât şi pe ele cu noroi. Trupul avea chipul distorsionat, ascuns de o mască de sânge, atât de întărită încât nu o putea spăla nici ploaia. Sângele încă îi mai ţâşnea pe faţă şi pe veşminte. Gâtul fusese muşcat aşa cum un om ia o înghiţitură mare dintr-un măr.

Doi a început să ţipe. Aoz Roon a dat-o la o parte, a trecut pe lângă ea şi-a scos umerii puternici pe fereastră şi le-a strigat celor de jos:

— Să nu-l aduceţi încoace.

Oamenii nici nu l-au luat în seamă. S-au îndreptat spre cel mai apropiat adăpost. Şiroaie din apa de ploaie se scurgeau de pe palisade şi-i stropeau. Au alunecat şi au căzut, trăgând în jos şi povara lor, deja năclăită de nămol.

Aoz Roon a înjurat, a ieşit repede din cameră şi a coborât scările în fugă, urmat de Curd. Surprinşi de acel moment dramatic, Laintal Ay, Oyre şi Doi au plecat după el, înghesuiţi pe scara îngustă, de celelalte femei. Raynil Layan i-a urmat mult mai încet.

Vânătorii şi cele două bătrâne târau după ele, sau escortau trupul mort. Au intrat în grajdul cu tavan jos şi l-au lăsat pe paiele împrăştiate. Bărbaţii s-au aşezat de-o parte, ştergându-şi feţele cu mâinile. Sângele se scurgea din trup şi se aduna într-o baltă, în care pluteau paie ce se răsuceau şi se întorceau în şuvoi ca bărcile în căutarea unui estuar.

Cele două bătrâne – un grup grotesc – plângeau una pe umărul celeilalte. Deşi trupul avea faţa încleiată de sânge, nu exista nici o îndoială în privinţa identităţii sale.

Meşterul Datnil Skar, la urechea căruia pufnea Curd, zăcea mort înaintea lor.

Femeia lui Tanth Ein, pe nume Farayl Musk, era o femeie impresionabilă. A izbucnit într-un şir de vaiete şi ţipete, pe care nu a fost în stare să le înăbuşe.

Nimeni nu se putea înşela în privinţa rănii mortale de la gâtul meşterului. Era muşcătură de phagor. Era modul de execuţie din Pannoval şi care fusese transmis în Oldorando, pentru situaţiile în care

era nevoie de aşa ceva – deşi rareori se întâmpla acest lucru – de Preotul Yuli.

Undeva, în ploaia care se revărsa, se afla Wutra, aşteptând. Wutra, cel mereu în război. Laintal Ay s-a gândit la avertizarea alarmantă a lui Shay Tal; că Wutra era phagor. Poate că într-adevăr exista un zeu, poate că într-adevăr el era un phagor.

S-a întors cu gândul la dimineaţa aceleaşi zile, înainte de a fi găsit-o pe Oyre dezbrăcată, când îl văzuse pe Goija Hin mânându-l pe Myk pe poarta de nord. Nu era nici o îndoială cine era răspunzător de această moarte; s-a gândit la Shay Tal, care avea un nou motiv să se întristeze.

A privit feţele speriate din jurul lui – şi pe cea triumfătoare a lui Raynil Layan – şi a prins curaj.

— Aoz Roon, a spus cu o voce puternică, te numesc ucigaşul acestui om bătrân şi bun.

L-a arătat cu degetul pe Aoz Roon, ca şi când unii dintre cei prezenţi nu ar fi ştiut cine era persoana desemnată. Toţi ochii s-au întors spre Stăpânul Embruddock-ului, care stătea cu capul sprijinit de căpriori şi cu chipul palid.

— Să nu îndrăzneşti să scoţi vreo vorbă împotriva mea, a spus acesta cu asprime. Dacă mai scoţi vreun cuvânt, Laintal Ay, te dobor la pământ.

Dar Laintal Ay nu putea fi oprit. Plin de mânie, a strigat cu ironie:

— Asta e una dintre multele tale lovituri crude împotriva cunoaşterii – împotriva lui Shay Tal, nu-i aşa?

În locul acela strâmt, ceilalţi au început să murmure, neliniştiţi şi agitaţi.

— Aceasta este dreptatea, le-a spus Aoz Roon. Am primit informaţii că Datnil Skar le-a permis celor de afară să citească volumul secret al breslelor lui. Acest lucru este interzis. Pedeapsa dreaptă pentru asta este şi va fi moartea.

— Dreptate? Asta arată dreptatea? Lovitura asta arată a crimă în toată regula. Aţi văzut cu toţii... a fost îndeplinită ca şi omorârea lui...

Atacul lui Aoz Roon a fost neaşteptat, dar violenţa lui, l-a dezechilibrat. Laintal Ay l-a lovit pe Aoz Roon peste faţă, clătinându-se negru de furie, în faţa lui. A auzit-o pe Oyre strigând. Apoi, s-a trezit izbit de un pumn drept în falcă.

S-a văzut clătinându-se, apoi căzând peste cadavrul muiat şi prăbuşindu-se neajutorat pe podeaua grajdului. A auzit ţipetele, strigătele şi tropăit de ghete din jurul lui. S-a produs tulburare. L-au ridicat ca pe cadavrul pe care îl aruncaseră pe podea. Încerca să-şi protejeze capul, ca să nu fie lovit de perete. L-au dus afară, în torentul de ploaie. A auzit tunetul ca pe o pulsaţie uriaşă.

De la înălţimea treptelor, l-au aruncat în noroi. Picăturile de ploaie îi biciuiau faţa. Stând acolo, şi-a dat seama că nu mai era locotenentul lui Aoz Roon. De acum înainte, duşmănia dintre ei era dezvăluită şi o cunoşteau toţi.

Ploaia continua să cadă. Nori denşi se rostogoleau pe deasupra continentului central. Oldorando era predominat de o atmosferă de lâncezeală.

Armata îndepărtată a tânărului kzahhn, Hrr-Brahl-Yprt, a fost obligată să îşi oprească înaintarea şi să se adăpostească printre dealurile împrăştiate spre răsărit. Componentele au intrat într-un fel de tethar, mai degrabă decât să înfrunte torentul de apă.

Phagorii simţiseră şi tremuratul pământului, care avea aceeaşi sursă ca toate cele care apăreau la Oldorando. Mai departe, spre nord, vechile zone de rift din regiunea Chalce, erau zguduite de mişcări seismice violente. Pe măsură ce povara de gheaţă dispărea, pământul se clătina şi se remodela.

Oceanul care încingea Helliconia ca o centură, se eliberase de gheaţă, până dincolo de marile zone tropicale, care se întindeau de la ecuator până la o latitudine de 35 grade nord şi sud. Circulaţia spre vest a apelor oceanului a creat o serie de tsunami, care au devastat regiunile de coastă din jurul globului. Inundaţiile s-au combinat adesea cu erupţiile vulcanice şi au schimbat suprafaţa pământului.

Toate aceste evenimente geologice au fost înregistrate de instrumentele de la bordul Staţiei de Observaţie a Pământului, pe care Vry o numea Kaidaw. Rezultatele au fost trimise pe îndepărtatul Pământ. Nici o planetă din galaxie nu era analizată mai în amănunt decât Helliconia.

A fost luată în considerare înjumătăţirea turmelor de yelki şi biyelki, care locuiau pe câmpia de nord din Campannlat, locurile lor de păşune fiind ameninţate. Pe de altă parte, kaidaw-şii se înmulţeau în regiunile de margine, sterpe până atunci, care le ofereau hrană din belşug.

Pe continentul tropical existau două feluri de comunităţi ancipitale: componentele statice fără kaidaw, care trăiau legate de pământ, şi grupurile mobile, sau nomade, legate de kaidaw.

Kaidaw-ul era un animal activ, singuratic; faptul că el consuma plante de nutreţ, îi obliga pe cei care-l domesticiseră să se deplaseze încontinuu, în căutarea unor noi locuri de păşune. Armata tânărului kzahhn era constituită din numeroase componente mici, care duceau o existenţă nomadă şi adesea războinică. Expediţia lor era doar un singur aspect al emigrării lor, care dura decenii întregi până să fie dusă la îndeplinire, traversând întregul continent de la est la vest.

Un tremur care a provocat coborârea unor avalanşe peste armata kzahhn-ului a ridicat straturile din scoarţa terestră şi a deviat un râu, format din apa provenită de la topirea gheţii şi zăpezii, care curgea spre vest – în loc să curgă spre nord, ca mai înainte.

Acest râu năvălea pe pantele văii, devenind un afluent al râului Takissa, care curgea spre vest şi se vărsa în Marea Vulturilor. Apele lui erau negre de mulţi ani, pentru că duceau cu ele tone de bucăţi din munte în fiecare zi.

Inundaţiile provocate de râul cel nou în valea nou formată, a forţat un grup neînsemnat de phagori, dintre cei nomazi, să se împrăştie în direcţia Oldorando-ului, în loc să meargă spre est.

Destinul lor era să-l întâlnească pe Aoz Roon, la o dată mai târzie. Deşi această deviere nu era prea importantă pentru phagori, la vremea aceea, aceasta urma să schimbe istoria socială a regiunii.

Existau pe Avernus oameni care studiau istoria socială a culturilor helliconiene; dar helliographiştii erau cei care îşi considerau ştiinţa ca fiind cea mai valoroasă.

Înainte de toate, fusese lumina.

Steaua B, pe care nativii de pe planeta studiată o numeau Batalix, era un soare de clasă spectrală modestă, G4. În termeni reali, era doar puţin mai mică decât Sol, cu diametrul 0,94 din Sol, iar dimensiunea ei aparentă, aşa cum era văzută de pe Helliconia era de 76 la sută din cea a lui Sol, văzut de pe Pământ. Având o temperatură a fotosferei de 5600 grade Kelvin, luminozitatea ei era de numai 0,8 din cea a lui Sol. Avea aproximativ cinci miliarde de ani vechime.

Steaua A, mai îndepărtată, cunoscută de localnici sub numele de Freyr, în jurul căreia se rotea Steaua B, era un obiect mult mai impresionant, aşa cum era văzută de pe Avernus.

Steaua A era o super-gigantică albă şi strălucitoare, din clasa spectrală A, cu un diametru de 65 de ori mai mare decât cel al lui Sol şi o luminozitate de 65 de ori mai mare. Masa ei era de 14,8 ori mai mare decât a lui Sol, iar temperatura suprafeţei era de 11000 grade Kelvin, în comparaţie cu cea de 5780 grade Kelvin, a lui Sol.

Deşi Steaua B îşi avea cercetătorii ei constanţi, Steaua A atrăgea mai mult atenţia, mai ales acum când Avernus era în deplasare, împreună cu restul sistemului Stelei B, mai aproape de steaua super-gigantică.

Freyr avea între 10 şi 11 milioane de ani. Evoluase din şirul principal de stele, iar acum intra deja în perioada de îmbătrânire.

Atât era de puternică intensitatea energiei pe care o elibera, încât discul Stelei A era întotdeauna mai puternic, când era privit de pe Helliconia, decât discul Stelei B, deşi nu părea niciodată să fie atât de mare, datorită distanţei la care se a afla.

Era un obiect care merita teama ancipitalilor şi... admiraţia lui Vry.

Vry stătea singură în vârful turnului ei, cu telescopul lângă ea. Aştepta. Privea. Simţea trecutul relaţiilor intime curgând spre ziua de mâine, ca un râu încărcat de mâl; ceea ce fusese proaspăt, se încleiase în sedimente.

Dincolo de pasivitatea ei, simţea o dorinţă puternică şi nerostită de a avea o perspectivă mai amplă şi mai pură, decât îi putea oferi firea umană, imperfectă.

Când se va lăsa întunericul, dacă învelişul de nori se va împrăştia suficient, se va uita din nou la stele.

Oldorando era împrejmuit acum cu palisade de verdeaţă. Cu fiecare zi care trecea, alte frunze se desfăceau şi se înălţau tot mai sus, ca şi când natura ar fi plănuit să îngroape oraşul într-o pădure. Unele dintre turnurile mai îndepărtate fuseseră deja inundate de vegetaţie.

A văzut o pasăre mare şi albă, plutind pe deasupra unei movile de acest fel, fără să-i dea nici cea mai mică atenţie. A privit-o şi i-a admirat plutirea fără efort, peste pământ.

Din depărtare, se auzea cântecul bărbaţilor. Vânătorii se întorceau în Oldorando de la vânătoarea de hoxney, iar Aoz Roon dădea o petrecere. Petrecerea era în onoarea celor trei noi locotenenţi ai lui, Tanth Ein, Faralin Ferd şi Eline Tal. Aceşti prieteni ai lui, din copilărie, îl înlocuiseră pe Dathka şi pe Laintal Ay, care acum fuseseră trimişi înapoi la vânătoare.

Vry a încercat să-şi continue drumurile abstracte, dar s-a trezit furată de un lucru mai sentimental: speranţa înfrântă – a ei, a lui Dathka, ale cărui dorinţe nu reuşea să le încurajeze şi a lui Laintal Ay.

Era în aceeaşi stare de spirit ca şi seara, care se prelungise mai mult decât cele precedente. Batalix apusese, iar cealaltă santinelă îl va urma după o oră. Era vremea când bărbaţii şi fiarele îşi făceau pregătirile împotriva domniei nopţii. Era vremea când trebuia să scoată o bucăţică de lumânare, pentru o situaţie urgentă, la care nici n-ar fi visat, sau să se hotărască să doarmă până a doua zi, la lumina zorilor.

Din cuibul ei de vultur, Vry vedea oamenii obişnuiţi din Oldorando – cu sau fără speranţele lor – întorcându-se acasă. Printre ei, era şi forma subţire şi cocârjată a lui Shay Tal.

Shay Tal revenea la turn împreună cu Amin Lim, arătând obosită şi posomorâtă. De la moartea meşterului Datnil, devenise din ce în ce mai retrasă. Blestemul tăcerii trecuse şi asupra ei.

Acum încerca să urmeze sugestia pe care i-o făcuse meşterul mort, şi săpa ca să ajungă în piramida Regelui Denniss, care era lângă locul de sacrificiu. În ciuda ajutorului dat de sclavi, nu a avut nici un succes. Oamenii, care se duceau să se uite la pământul scos prin muncă grea, râdeau pe faţă sau în secret, pentru că zidurile cu trepte ale piramidei, continuau să coboare în pământ, fără nici o schimbare. Cu fiecare cincizeci de centimetri săpaţi, Shay Tal devenea din ce în ce mai posomorâtă.

Impresionată de singurătatea ei şi de mila pe care o simţea pentru ea, Vry a coborât să vorbească cu Shay Tal. Vrăjitoarea părea să nu aibă în jurul ei nimic magic; era aproape singură printre femeile din Oldorando, avea încă aceleaşi blănuri vechi şi lălâi, care îi atârnau pe corp, lipsite de graţie, dându-i un aer de vechitură. Toţi ceilalţi erau îmbrăcaţi în piei de hoxney.

Întristată de aerul pierdut al femeii mai în vârstă, Vry nu a putut rezista să nu-i dea un sfat.

— Îţi faci viaţa nefericită, doamnă. Pământul e plin de întuneric şi de urme ale trecutului. Te rog, să nu mai zgârmi acolo.

Cu o urmă de amuzament, Shay Tal i-a spus:

— Nici una dintre noi două nu consideră că fericirea ar fi cea dintâi îndatorire a noastră.

— Ai atenţia îndreptată spre ce este în jos. I-a arătat fereastra cu mâna. Priveşte pasărea aceea albă, care se roteşte în aer, plină de graţie. Privind-o, nu ţi se bucură sufletul? Eu aş vrea să fiu pasărea aceea şi să zbor până la stele.

Spre surprinderea lui Vry, Shay Tal s-a dus la fereastră şi s-a uitat în direcţia pe care i-a arătat-o Vry. Apoi s-a întors spre ea şi i-a spus liniştită, dându-şi într-o parte părul de pe frunte:

— Nu ai observat că pasărea pe care mi-ai arătat-o este o mierlă?

— Cred că da. Şi cei cu asta?

Umbrele începeau să se adune în încăpere.

— Nu-ţi aminteşti de Lacul Peştelui şi de celelalte întâlniri? Păsările acestea trăiesc alături de phagori.

I-a vorbit liniştită, în stilul ei detaşat cu care vorbea la academie. Vry s-a speriat, gândindu-se cât de absorbită fusese, încât neglijase un lucru elementar. Şi-a dus mâna la gură, uitându-se de la Shay Tal la Amin Lim şi înapoi.

— Un alt atac? Ce să facem?

— Se pare că eu am încetat să mai comunic cu Stăpânul Embruddock-ului, sau el cu mine. Vry, trebuie să te duci şi să-l informezi că duşmanul poate fi la porţile oraşului lui, în vreme ce el petrece cu băbătiile. Ştie că nu se poate baza pe mine să îi opresc fiarele în drum, cum am făcut cândva. Du-te imediat.

Când Vry a pornit în grabă pe potecă, a început din nou să picure. S-a luat după cântecele pe care le auzea. Aoz Roon şi babele lui stăteau în camera de la nivelul de jos al turnului făurarilor în metale. Aveau feţele roşii de la mâncarea şi beethelul aşezate dinaintea lor. Felul principal, preparat din gâşte umplute, stătea pe un platou. Aroma lor o făcea pe Vry să-i lase gura apă.

Printre cei prezenţi erau şi cei trei proaspeţi locotenenţi, cu femeile lor, noul şef al consiliului, Raynil Layan, Doi şi Oyre. Acestea două stăteau singure. S-au bucurat văzând-o intrând pe Vry. După câte ştia Vry – aşa cum cu mândrie anunţase Rol Sakil – acum Doi purta copilul lui Aoz Roon.

Lumânările ardeau în încăpere. Câinii se foiau în întuneric, pe sub mese. În aer domina un miros amestecat din aroma gâştelor fripte şi urina câinilor.

Era frig, deşi bărbaţii erau veseli şi roz la faţă, iar ţevile din încăpere dădeau căldură. Ploaia pătrundea înăuntru şi forma şiroaie, Camera era mică şi murdară, tivită cu pânze de păianjen la fiecare colţ. Vry a surprins totul dintr-o singură privire, în vreme ce, agitată, i-a dat vestea lui Aoz Roon.

Cândva cunoştea toate semnele de teslă care rămăseseră pe grinzile din tavan. Mama ei slujise ca sclavă a făuritorilor de metale şi trăise în încăperea aceea, sau într-un colţ al ei, iar ea fusese martora degradării mamei ei în fiecare noapte.

Aoz Roon a sărit imediat în picioare, deşi cu o clipă mai devreme fusese ameţit de băutură. Curd a început să latre cu furie, iar Doi l-a lovit ca să tacă. Ceilalţi petrecăreţi se uitau unii la alţii, prostiţi, nefiind în stare să digere veştile aduse de Vry.

Aoz Roon a mers în jurul mesei cu paşi mari, zgâlţâindu-i de umeri şi dând fiecăruia câte un ordin.

— Tanth Ein; alertează pe toate lumea şi anunţă vânătorii. De ce nu suntem noi păziţi cum trebuie? Trimite santinele pe toate

turnurile şi raportează după ce ai terminat. Faralin Ferd, adună toate femeile şi copiii. Închide-i în casa femeilor, ca să fie în siguranţă. Eline Tal, tu ai vocea cea mai puternică. Stai în vârful turnului ăstuia şi transmite mesajele, dacă este nevoie... Raynil Layan, tu răspunzi de membrii breslelor. Spune-le să apară imediat. Du-te.

După acest foc rapid de ordine, le-a strigat să pornească la acţiune, el însuşi păşind furios prin încăpere. Apoi s-a întors spre Vry.

— Ei bine, femeie, vreau să văd şi eu minciuna asta celebră. Turnul tău este punctul cel mai nordic. Merg să mă uit de acolo. Mişcaţi-vă, toţi, şi să sperăm că e o alarmă falsă.

A început să coboare repede, dulăul cel mare urmându-l pas cu pas. L-a urmat şi Vry, după ce a aruncat o ultimă privire gâştelor umplute. În curând, prin clădirile vechi şi prăpădite, au început să răsune strigăte. Ploaia continua să cadă în ritmul ei. Florile galbene, care înfloriseră pe alei, şi-au ridicat capetele plecate şi-au îndreptat din nou lujerele.

Oyre a alergat după Aoz Roon, l-a prins din urmă şi a zâmbit, în ciuda respingerii lui morocănoase. Ea era uşor de observat, în pielea ei strălucitoare, de hoxney, albastru închis cu albastru deschis.

— Nu te-am văzut de prea multe ori aşa de nepregătit, tată.

El i-a aruncat una din privirile lui întunecate, iar ea s-a gândit doar că el a îmbătrânit mai mult în ultima vreme.

Ajuns în turnul lui Vry, i-a făcut semn fiicei lui să se oprească şi a urcat în fugă. Păşind pe treptele tocite, a văzut-o pe Shay Tal apărând pe palierul scării. A salutat-o dând din cap şi a continuat să urce. Ea l-a urmat.

Aoz Roon s-a aşezat lângă parapet şi a scrutat întinderile întunecate. Şi-a pus mâinile streaşină la frunte, ţinând coatele în aer şi picioarele depărtate. Freyr apunea, iar lumina lui se răspândea printre spaţiile libere ale norilor care pluteau spre vest. Mierla se rotea în aer, nu prea departe. În tufişurile care se aflau sub întinderea aripilor ei nu se observa nici o mişcare.

— Nu e decât o singură pasăre, a spus Shay Tal, stând în spatele lui puternic.

El nu i-a răspuns.

— Şi probabil nu e nici un phagor.

Fără să se întoarcă, sau să-şi schimbe atitudinea, el i-a spus:

— Mult s-a mai schimbat locul ăsta, de când eram noi mici.

— Da, uneori mi-e aşa de dor de întinderile albe.

Când s-a întors, faţa lui avea o expresie plină de amărăciune, pe care, cu efort, a încercat să şi-o schimbe.

— Ei bine, e limpede că nu prea e nici un pericol. Vino să vezi, dacă vrei.

El a coborât fără ezitare, ca şi când ar fi regretat invitaţia. Curd era la fel de aproape de el ca întotdeauna.

Alertat de strigăte, a apărut şi Laintal Ay, gata înarmat.

El şi Aoz Roon s-au uitat unul la celălalt. Nici unul dintre ei nu a vorbit. Apoi, Aoz Roon şi-a scos sabia şi a pornit în jos, pe potecă, în direcţia în care se afla mierla.

Vegetaţia era deasă. Îi stropea cu apă. Femeile au primit porţia cea mare, pentru că bărbaţii dădeau drumul crengilor, care le umpleau feţele cu apă, spre cei care îi urmau.

Au coborât după o cotitură, unde creşteau pruni goldani tineri, cu trunchiul mai subţire decât braţul unui om. Acolo era un turn ruinat, din care rămăseseră numai două nivele, năpădite de vegetaţie. Dincolo de el, sub piatra măcinată, într-un tunel de vegetaţie întunecată, stătea un phagor călare pe un kaidaw.

Mierla putea fi văzută printre crengile de deasupra, concrănind în semn de avertizare.

Oamenii s-au oprit şi femeile s-au adunat la un loc, din instinct. Curd a început să se târască, mârâind.

Mâinile cu coarne stăteau pe mânerul şeii. Phagorul părea înalt. Armele erau la spatele lui, ca şi când n-ar fi fost pregătit. Şi-a deschis ochii maro-rozalii şi a fâlfâit o ureche. În rest, nu a mai făcut nici o mişcare.

Ploaia muiase blana phagorului, care atârna în jurul lui ca nişte ciucuri grei şi cenuşii. Un strop de apă licărea în vârful unuia dintre coarnele întoarse în faţă. Şi kaidaw-ul era imobil, cu capul întins înainte şi coarnele învelite în blană, răsucite pe sub fălci şi apoi în sus. I se vedeau coastele. Era stropit cu noroi şi avea tăieturi adânci, pe care se închegase sângele galben.

Acest tablou ireal a fost tulburat pe neaşteptate de Shay Tal. A trecut pe lângă Aoz Roon şi Laintal Ay şi s-a aşezat pe potecă, în faţa lor. A ridicat mâna dreaptă deasupra capului, cu un gest autoritar. Din partea phagorului, nu a venit nici un răspuns şi, în mod sigur, nu s-a transformat într-o bucată de gheaţă.

— Întoarce-te, doamnă, a strigat Vry, ştiind că vraja nu ar fi mers.

Parcă împinsă, Shay Tal, a înaintat, concentrându-şi toată atenţia asupra siluetei ostile a calului şi călăreţului. Amurgul punea stăpânire peste tot ce era în jur, iar lumina pierea treptat. Acest lucru era spre avantajul adversarului, ai cărui ochi puteau vedea în întuneric.

Înaintând pas cu pas, a trebuit să-şi ridice privirea pentru a surprinde mişcările neaşteptate ale phagorului. Imobilitatea acelei creaturi era lipsită de şiretlicuri. Apropiindu-se din ce în ce mai mult a văzut că era o femelă. Căpuşele maronii şi mari se vedeau în blana muiată de apă.

— Shay Tal, înapoi!

Spunând acestea, Aoz Roon a înaintat în fugă şi a trecut pe lângă ea, cu sabia pregătită.

În sfârşit, gillotul s-a mişcat. A ridicat arma cu iarnă curbată şi a dat pinteni animalului.

Kaidaw-ul alerga cu o viteză extraordinară. Într-o clipă fusese neclintit, iar în cealaltă, ataca oamenii, gonind pe poteca îngustă, cu coarnele înainte. Ţipând, femeile au dispărut în verdeaţa din care picurau picături de ploaie. Curd, fără să i se spună, a alergat şi şi-a înfipt colţii în smocurile de păr de la chişiţa kaidaw-ului.

Dezvelindu-şi gingiile şi incisivii, gillotul s-a aplecat în şa şi l-a lovit pe Aoz Roon. În mişcarea lui de retragere, Aoz Roon a simţit

lama pe lângă nas. Puţin mai departe, pe potecă, Laintal Ay a înfipt mânerul suliţei în pământ, s-a lăsat pe un genunchi şi a îndreptat vârful suliţei spre pieptul kaidaw-ului, aplecând-o înaintea animalului care ataca.

Dar Aoz Roon a întins mâna să apuce centura de piele care era întinsă în jurul trupului animalului şi a înşfăcat-o în timp ce fiara trecea ca fulgerul pe lângă el.

Înainte ca phagorul să poată lovi a doua oară cu putere, el a profitat de clipa atacului şi a sărit în spinarea kaidaw-ului, la spatele phagorului.

Pentru o secundă, a părut că se va răsturna, dar şi-a înfipt mâna stângă în gâtul giliotului şi a rămas proţăpit în loc, cu capul ferit de coarnele ascuţite, aducătoare de moarte.

Phagorul şi-a întors capul. Avea craniul greu, ca o măciucă. Cu o singură lovitură ar fi putut doborî omul, lăsându-l fără cunoştinţă, la pământ, dar ei s-a aplecat sub umărul ancipitalului, întărindu-i strânsoarea în jurul gâtului.

Kaidaw-ul s-a oprit la fel de brusc pe cât pornise ia luptă, evitând vârful suliţei lui Laintal Ay cu câţiva milimetri. Hărţuit de Curd, s-a ferit, încercând cu furie să spintece dulăul cel mare cu coarnele.

Lansându-se înainte, Aoz Roon şi-a scos sabia cu toată forţa pe care şi-a putut-o aduna şi a înfipt-o între coastele gillotului, în intestinele înnodate. Ea s-a ridicat în şaua de piele şi a ţipat, scoţând un sunet aspru şi pătrunzător. Şi-a aruncat braţele în aer. Sabia curbată a zburat în crengile din apropiere. Îngrozit, kaidaw-ul s-a ridicat pe picioarele din faţă.

Phagorul-femelă a căzut la pământ şi, odată cu ea, a zburat şi Aoz Roon. Căzând, el s-a răsucit astfel încât ea a suportat partea cea mai grea a izbiturii. S-a lovit cu umărul drept de pământ, zguduită din toate încheieturile.

Mierla a coborât din cerul amurgului, cârâind, ca să-şi apere stăpâna. S-a repezit la faţa lui Aoz Roon. Curd a sărit în aer şi a prins-o de picior. A vrut să-l sfâşie cu ciocul curbat, l-a bătut capul cu aripile. Dar el a ţinut-o strâns şi a doborât-o la pământ. Cu o mişcare iute, prin care şi-a schimbat strânsoarea, a atacat-o la gât. Într-o clipă, marea pasăre albă a fost moartă, cu penele întinse pe poteca plină de noroi.

Murise şi gillotul. Aoz Roon stătea aplecat deasupra ei, respirând greu.

— Pe bolovanul originar, sunt prea gras pentru felul ăsta de activităţi, a spus el recăpătându-şi respiraţia.

Shay Tal stătea deoparte şi plângea, Vry şi Oyre inspectau fiara moartă, uitându-se la gura ei deschisă, din care se scurgea un lichid galben.

L-au auzit pe Tanth Ein strigând în depărtare. Aoz Roon a lovit trupul gillotului, l-a rostogolit pe spate, iar substanţa albă şi densă a început să i se scurgă printre fălci. Avea faţa zbârcită şi pielea cenuşie se întindea peste oase, de parcă ar fi fost un vierme. Părul de pe trup năpârlea. Se vedeau bucăţi întregi din piele.

— Trebuie că era bolnavă, a spus Oyre. De aia e aşa slabă. Hai să plecăm, Laintal Ay. O s-o îngroape sclavii.

Dar Laintal Ay şi-a pus un genunchi pe pământ şi a început să desfăşoare frânghia din jurul mijlocului cadavrului. S-a uitat în sus, la ea, şi a spus posac:

— Vrei să fac o faptă măreaţă... Poate că voi putea.

Frânghia era fină, ca mătasea, mai fină decât orice frânghie împletită în Oldorando, din fibre de stungebag. A înfăşurat-o în jurul braţului.

Curd ţinea kaidaw-ul la distanţă. Acest animal, mai înalt decât un om de înălţime medie, stătea tremurând, cu botul sus şi ochii rostogolindu-i-se în cap, fără să facă vreo încercare de a se salva.

Laintal Ay a făcut un laţ din frânghie şi l-a aruncat, prinzând animalul de gât. A strâns-o bine şi s-a apropiat pas cu pas de fiinţa care tremura, până când a putut s-o mângâie pe crupă. Aoz Roon şi-a revenit din izbitură. A şters sabia pe picior şi a pus-o în teacă. Tocmai sosea şi Tanth Ein.

— O să stăm noi de pază, deşi trebuie să fi fost o fiară solitară... renegată, gata să moară. Acum avem motiv să ne continuăm petrecerea, Tanth Ein.

Ignorându-I pe Laintal Ay, Aoz Roon şi-a concentrat atenţia asupra lui Shay Tal şi Vry.

— Nu avem nici un motiv de neînţelegere, în ciuda a orice vă imaginaţi voi, le-a spus el femeilor. Aţi făcut bine că aţi dat alarma. Veniţi cu Oyre şi cu mine la petrecere. Locotenenţii mei vă vor primi bine.

Shay Tal a clătinat din cap.

— Vry şi cu mine avem alte lucruri de făcut.

Dar Vry şi-a amintit de gâştele umplute. Încă le mai simţea mirosul. Merita efortul să suporte încăperea aceea nesuferită, ca să guste din carnea minunată. S-a frământat, s-a uitat la Shay Tal, dar stomacul a învins. A cedat ispitei.

— Vin eu, i-a spus ea lui Aoz Roon, îmbujorată.

Laintal Ay stătea cu mâna pe crupa kaidaw-ului care tremura. Oyre era lângă el. S-a întors către tatăl ei şi i-a spus cu răceală:

— Eu nu vin. Sunt mai fericită cu Laintal Ay.

— Faci cum îţi place, ca de obicei, a spus el şi a pornit cu paşi mari pe poteca stropită de ploile, împreună cu Tanth Ein, lăsând-o în urmă pe Vry, umilită, ca să-i urmeze cum o putea.

Kaidaw-ul îşi răsucea capul mare, în sus şi în jos, privindu-l pe Laintal Ay, dintr-o parte.

— Voi face un animal ascultător din tine, a spus el. Te vom călări, Oyre şi cu mine, te vom călări peste munţi şi câmpii.

Şi-au croit drum prin mulţimea care se aduna treptat, înghesuindu-se să vadă trupul duşmanului învins.

S-au întors împreună la Embruddock, ale cărui turnuri, luminate de ultimele raze ale lui Freyr, stăteau ca nişte dinţi cariaţi. Au mers mână în mână, neînţelegerile dintre ei fiind înăbuşite în această clipă de cumpănă, trăgând după ei animalul care tremura.

10. Realizarea lui Laintal Ay

Verdeaţa era presărată cu flori până departe, mai departe decât putea ajunge ochiul privitorului, mai departe decât ar putea ajunge orice om cu două picioare. Alb, galben, portocaliu, albastru, roz-alb, o furtună de petale zbura peste întinderile neînsemnate pe nici o hartă şi mângâia zidurile din Oldorando şi întregul cătun pe care-l cuprindea, cu explozia de culoare.

Ploaia adusese florile. Acum ploaia plecase. Florile rămăseseră plutind spre orizont, unde străluceau în valuri fierbinţi, ca şi când depărtările ar fi fost colorate cu semnele primăverii.

O parte a acestei privelişti fusese îngrădită.

Laintal Ay şi Dathka terminaseră lucrul. Împreună cu prietenul lor, se uitau la ce realizaseră.

Ridicaseră un gard din copaci cu spini şi arbuşti tineri. Tăiaseră verdeaţa, iar mâinile li se umpluseră de sevă. O parte din copaci fuseseră potriviţi şi aşezaţi pe orizontală, capetele lor fiind strânse în mănunchiuri cu cei aşezaţi pe verticală. Rezultatul a fost un

gard aproape impenetrabil, înalt cât un om. Îngrădea aproape un hectar de pământ.

În mijlocul acestor noi îngrădituri stătea kaidaw-ul, sfidând toate încercările de a fi călărit. Stăpâna kaidaw-ului fusese lăsată să putrezească, acolo unde căzuse, după cum era obiceiul. Numai după trei zile Myk şi încă alţi doi sclavi au fost trimişi să îngroape trupul care începuse să miroase urât. Pe buzele kaidaw-ului, florile atârnau agăţate neglijent, ca nişte picături de salivă. Luase o gură de flori roz. Mâncate în captivitate, nu păreau a fi pe gustul lui, pentru că animalul mare şi lipsit de culoare, stătea cu capul ridicat, privind peste vârful îngrăditurii şi uitând să mestece. Din când în când, mai făcea câţiva paşi înalţi, apoi se întorcea în punctul de pornire.

Când unul dintre coarnele lui întoarse în jos s-a agăţat de spini, s-a eliberat imediat, cu o mişcare repezită a capului. Era destul de puternic încât să străpungă îngrăditura şi să pornească în galop spre libertate, dar îi lipsea voinţa. Privea doar spre libertate şi ofta, pufnind pe nările deschise.

— Dacă phagorii îl pot călări, putem şi noi. Am călărit un stungebag, a spus Laintal Ay.

A adus o găleată cu beethel şi a aşezat-o lângă animal. Kaidaw-ul a suflat în ea şi s-a dat înapoi.

— Eu mă culc, a spus Dathka.

Erau singurele lui cuvinte, rostite în decursul a câteva ore. S-a târât pe sub gard, s-a întins pe pământ, a ridicat genunchii în aer, şi-a pus mâinile sub cap şi a închis ochii. Insectele bâzâiau în jurul lui. Fiind departe de a îmblânzi un animal, el şi Laintal Ay se aleseseră numai cu vânătăi şi zgârieturi.

Laintal Ay şi-a şters fruntea şi a mai făcut o încercare de a se apropia de animal, l-a plecat capul lung, ca să-l privească în ochi. Animalul respira uşor.

— Îşi dădea seama că avea coarnele îndreptate spre el şi scotea sunete ameninţătoare, dar pregătit să sară în lături. Fiara şi-a scuturat urechile de la baza coarnelor şi s-a întors.

Laintal Ay şi-a controlat ritmul respiraţiei şi a înaintat din nou. De când făcuse dragoste cu Oyre, lângă baltă, frumuseţea ei îi răsuna în eddre. Promisiunea că ar fi putut avea parte de şi mai multă iubire, atârna deasupra lui ca o ramură la care nu putea ajunge.

Trebuia să se dovedească în stare de fapta aceea mare şi imaginară, pe care i-o ceruse. Se trezea în fiecare dimineaţă simţindu-se mângâiat, în vis, de trupul ei, ca şi când ar fi fost îngropat în flori. Dacă va putea călări şi îmblânzi un kaidaw, va fi a lui.

Dar animalul continua să reziste încercărilor umane. L-a aşteptat să se apropie. Tendoanele îi vibrau. În ultima clipă, într-un galop mărunt, s-a îndepărtat de mâna întinsă.

Noaptea precedentă dormise cu el în îngrăditură. Mai bine zis aţipise, temându-se să nu fie jucat de copitele lui. Totuşi, animalul nu vroia să accepte să mănânce sau să bea de la el şi refuza orice apropiere. Repetaseră ritualul de o sută de ori.

În cele din urmă, Laintal Ay a renunţat. L-a lăsat pe Dathka să doarmă şi s-a întors în Oldorando, pentru o nouă încercare.

După trei ore, Fluierătorul Orelor a răsunat. Un phagor deformat în mod curios s-a apropiat de îngrăditură. A trecut prin gard cu mişcări greoaie, încât smocurile de blană galbenă şi umedă au fost smulse de ghimpi şi au rămas atârnând ca nişte păsări moarte.

Târându-se, ciudăţenia s-a apropiat de kaidaw.

Interiorul pieii, era cald şi mirosea urât. Laintal Ay îşi legase o pânză pe faţă şi o plantă pe nări. Pusese doi sclavi borlienezi să sape şi să scoată cadavrul îngropat de trei zile al femelei-phagor şi să-l jupoaie. Raynil Layan muiase pielea în saramură, ca să îndepărteze părţile neplăcute. Oyre l-a însoţit la ţarc şi a stat cu Dathka, aşteptând să vadă ce se mai întâmpla.

Kaidaw-ul şi-a plecat capul şi a respirat uşor, parcă vrând să întrebe ceva. Şaua stăpânei lui moarte avea scăriţe. Imediat ce a ajuns lângă animalul uimit, Laintal Ay a pus un picior în scara înaltă a şeii şi a încălecat. S-a trezit în faţa singurei cocoaşe mici a animalului.

Phagorii călăreau fără frâie, ghemuindu-se pe gâturile animalelor şi ţinându-se de părul aspru, care creştea pe cele două laturi ale gâtului.

Laintal Ay a apucat strâns părul şi a aşteptat următoarea mişcare. A văzut cu coada ochiului sătenii care traversau podul peste Voral, pentru a se alătura lui Oyre şi Dathka, să vadă ce se întâmplă.

Kaidaw-ul a rămas nemişcat, cu capul plecat, ca şi când şi-ar fi cântărit noua povară. Apoi, încet, a început să facă o mişcare absurdă; şi-a arcuit gâtul în interior, rotindu-şi capul până când ochii s-au întors spre călăreţ, l-a întâlnit privirea lui Laintal Ay.

Animalul a rămas în poziţia aceea neobişnuită, dar a început să tremure.

Tremura cu vibraţii puternice, care păreau să pornească din inima lui şi să iasă din trup, asemeni unui cutremur pe o planetă mică. Totuşi rămăsese cu ochii pironiţi pe fiinţa din spinarea lui. Nu făcea nici o mişcare. Laintal Ay a rămas şi el neclintit, vibrând în acelaşi timp cu animalul. Pe chipul răsucit, a citit – după cum a reflectat mai târziu – o privire de o profundă durere.

Când, în sfârşit, s-a mişcat, kaidaw-ul a ţâşnit în aer, ca un izvor. Într-o mişcare continuă, şi-a îndreptat corpul şi a sărit spre înaltul cerului, arcuindu-şi spinarea ca o pisică şi ţinându-şi picioarele sub stomac. Era săritura legendară a kaidaw-ului. A simţit-o pe pielea lui. A fost o săritură înaltă, peste gardul împrejmuitor. Nu a atins nici cei mai înalţi ghimpi.

Căzând, şi-a pus capul între picioarele dinainte, îndreptându-şi coarnele în sus, atât de mult, încât şi le-a înfipt în gât. Unul dintre coarne i-a trecut imediat prin inimă. S-a prăbuşit pe o parte şi a mai dat de două ori din picioare. Laintal Ay a sărit din şa şi a căzut în trifoi.

Înainte de a se ridica în picioare, tremurând, şi-a dat seama că animalul murise.

Şi-a scos pielea urât mirositoare, de phagor. A învârtit-o peste cap şi a aruncat-o. Pielea a căzut pe nişte crengi şi a rămas acolo, legănându-se. Supărat, a înjurat. Simţea o căldură extraordinară în

cap. Duşmănia dintre om şi phagor nu fusese demonstrată niciodată mai bine ca acum, prin autodistrugerea acestui kaidaw.

A înaintat cu un pas spre Oyre, care alerga spre el. A văzut sătenii în urma ei şi dungile colorate de pe veşmintele lor. Culorile s-au ridicat, au prins aripi şi s-au preschimbat în cer. A pornit spre ele, plutind.

Timp de şase zile, Laintal Ay a zăcut răpus de febră. Avea trupul cuprins de flăcări. Bătrâna Rol Sakil l-a uns cu grăsime de gâscă. Oyre a stat tot timpul lângă el. A venit şi Aoz Roon, care l-a privit fără să scoată nici un cuvânt. Aoz Roon era împreună cu Doi, care îi purta copilul. Nu a lăsat-o să rămână. S-a îndepărtat, mângâindu-şi barba, ca şi cum şi-ar fi amintit ceva.

În ziua a şaptea, Laintal Ay a îmbrăcat din nou pieile de hoxney şi s-a întors pe întinderile înverzite, plin de planuri noi.

Gardul pe care îl construiseră începea să capete un aspect natural. Era presărat cu muguri verzi. Dincolo de îngrăditură, în păşunile viu colorate, păşteau turmele de hoxney.

— Nu mă dau bătut, i-a spus Laintal Ay lui Dathka. Dacă nu putem călări kaidaw-şi, vom călări hoxney-i. Ei nu ne sunt adversari, cum ne sunt kaidaw-şii. Au sângele la fel de roşu ca şi noi. Hai să vedem dacă nu putem prinde unul.

Amândoi purtau piei de hoxney. Au ales un animal cu dungi în alb şi maro. S-au apropiat de el, târându-se pe mâini şi pe genunchi. Se odihnea. În ultima clipă, s-a ridicat şi s-a îndepărtat, dezgustat.

Veneau din direcţii diferite. Restul turmei privea jocul. Dathka a reuşit să se apropie o dată atât de mult de hoxney, încât ar fi putut să-l atingă.

Animalul şi-a arătat dinţii şi a fugit. Au luat frânghia gillotului şi au încercat să prindă animalele cu lasso-ul. Câteva ore au tot alergat pe câmp, încercând să prindă hoxney-ii.

S-au urcat apoi în pomii tineri şi i-au aşteptat, ascunşi printre crengi, cu lasso-ul pregătit. Animalele veneau aproape de ei, se împungeau şi nechezau, dar nu se aventurau sub crengi.

Până la amurg, au fost amândoi epuizaţi şi enervaţi. Kaidaw-ul mort, aflat în apropiere, era sfâşiat de câţiva vulturi care semănau cu nişte învăţaţi al căror veşmânt călugăresc contrasta cu fâşiile aurii de carne, pe care le înghiţeau. Au sosit şi limbile-săbii, care au gonit păsările şi au început să se certe între ei pe pradă. Avea să se întunece curând.

Cei doi s-au retras în siguranţa aproximativă a îngrăditurii, au mâncat ouă de gâscă cu sare, clătite şi au adormit.

A doua zi dimineaţa, Dathka a fost primul care s-a trezit.

În lumina rece a zorilor, nu mai exista parcă nici o culoare. Ceaţa atârna grea, în straturi cenuşii şi izolase bătrânul cătun, cu un paravan. Lumea era învăluită de o ceaţă umedă verde-cenuşie, caracteristică răsăritului lui Batalix din zilele acelea. Chiar şi cei patru hoxeney, care păşteau liniştiţi în ţarc, păreau a fi doar nişte imitaţii ale acestora.

Dathka l-a trezit pe Laintal Ay, dându-i un bocanc. S-au târât amândoi pe burţi, pe iarba umedă şi prin bariera protectoare de

ghimpi.

Când au ajuns dincolo de gard, s-au ridicat încet în picioare, privindu-se fericiţi şi bătându-se pe umeri, încercând să nu râdă zgomotos.

Hoxney-ii, fără îndoială, căutaseră adăpost, ca să se protejeze de limbile săbii. Acum intraseră într-un bucluc şi mai mare.

Cei doi bărbaţi şi-au scos cuţitele şi-au tăiat mănunchiuri întregi de crengi cu ghimpi, fără să ia în seamă carnea care le era sfâşiată. Aceste tufe încolăcite creşteau astfel încă de pe vremea zăpezilor, protejându-şi mănunchiurile de muguri şi frunze cu ghimpi. Acum ieşeau la iveală frunzele verzi, dezvăluind adevăraţii ghimpi, argintii.

Animalele făcuseră o spărtură în gard, ca să poată intra. Nu le-a fost greu să împletească ramuri şi să repare spărtura. Aveau patru animale, pe care puteau fi siguri.

Odată treaba terminată, Laintal Ay şi Dathka au intrat într-o dispută. Dathka pretindea că animalele trebuiau lăsate fără apă, până când slăbeau şi se supuneau. Laintal Ay spunea că trebuiau hrănite mai mult şi adăpate cu găleţi întregi de apă. În cele din urmă, a învins metoda lui, pentru că era mai hotărât.

Dar erau încă departe de a fi reuşit să-i încalece. Au muncit împreună zece zile, dormind în ţarc în fiecare noapte, pe măsură ce noaptea era din ce în ce mai scurtă.

Captura a creat senzaţie. Populaţia s-a adunat, dincolo de podul peste Votai, ca să privească distracţia. Aoz Roon şi locotenenţii lui veneau în fiecare zi. Oyre i-a privit un timp, dar şi-a pierdut interesul, având în vedere că animalele continuau să-i sfideze pe aşa-zişii călăreţi. Vry venea deseori. Uneori era însoţită de Amin Lim, care-şi purta în braţe copilul nou-născut.

Lupta pentru domesticire a fost câştigată numai atunci când tinerilor vânători le-a venit ideea să împartă îngrăditura în patru părţi. Când au fost despărţite, animalele au devenit mai retrase. Stăteau cu capetele plecate şi refuzau să mănânce.

Laintal Ay a hrănit animalele cu pâine din orz. La aceasta, a adăugat şi rathel. În turnul lui Prast, fusese adunat mult rathel, căci oamenii ajunseseră să prefere beetbelul, mai dulce, sau vinul din orz. Băutura tradiţională a Ebruddock-ului începea să nu mai fie la modă. Rezultatul a fost că femeile au fost luate de la munca în brassimip, ca să lucreze pe câmp.

Amestecau o măsură mică de băutură cu pâine şi era îndeajuns pentru ca animalele captive să se înveselească, să se prăbuşească la pământ, să devină mai încete şi să li se îngreuneze pleoapele. Câtă vreme aveau pleoapele grele, Laintal Ay le strecura un laţ pe după gât.

Pentru început, a ales hoxney-ul numit Gold. A încălecat. Gold s-a ridicat în două picioare şi s-a cabrat. Laintal Ay a rămas în spinarea lui aproape un minut. La a doua încercare, a stat mai mult. Victoria a fost a lui.

Curând, Dathka l-a încălecat pe Dazzder.

— E mai bine decât pe un stungebag înflăcărat, a strigat Laintal Ay, călărind în jurul împrejmuirii. Putem călări oriunde... la

Pannoval, la capătul ţinutului, la marginea mărilor!

În cele din urmă, au descălecat şi s-au înghiontit, înveselindu-se şi râzând, cu gândul la această reuşită.

— Ăhă, stai să intru în Oldorando călare, să mă vadă Oyre. No să-mi mai poată rezista.

— E surprinzător cât pot rezista femeile, a spus Dathka.

Când au fost destul de siguri de animalele de sub ei, au traversat podul, unul lângă altul, şi au intrat în oraş. Locuitorii au apărut îndată şi au început să strige în jurul lor, ca şi când şi-ar fi dat seama de marea schimbare socială care îi aştepta. De aici înainte, nimic nu va mai fi la fel.

A apărut Aoz Roon, împreună cu Eline Tal şi Faralin Ferd, care a cerut unul dintre ceilalţi hoxney-i, numit Grey. Locotenenţii au început să se certe pentru animalul care mai rămăsese.

— Îmi pare rău, prieteni, ultimul este pentru Oyre, a spus Laintal Ay.

— Oyre nu va călări un hoxney, a spus Aoz Roon. Să uiţi ideea asta, Laintal Ay. Hoxney-ii sunt pentru bărbaţi... Ne oferă nişte posibilităţi uriaşe. Călărind pe hoxney, suntem la egalitate cu phagorii, cei din Chalce şi Pannoval, sau oricare altă rasă ne-o puteţi spune.

L-a încălecat pe Grey, uitându-se în pământ. A prevăzut o vreme când va conduce nu numai câţiva vânători, ci o întreagă armată... o sută de oameni, chiar două sute, toţi călare, băgând teama în duşmani. Cu fiecare cucerire, Oldorando putea deveni mai bogat şi mai sigur. Stindardele din Oldorando puteau flutura pe câmpiile neînsemnate pe hartă.

L-a privit pe Laintal Ay şi Dathka, care stăteau în mijlocul aleii, cu frâiele în mâini. Avea faţa zbârcită din cauza rânjetului.

— V-aţi descurcat bine. Să lăsăm ziua de ieri să se odihnească, alături de zăpezile de ieri. Ca stăpân al Embruddock-ului, vă numesc pe amândoi Stăpâni ai întinderilor dinspre Vest.

S-a aplecat în faţă şi l-a luat pe Laintal Ay de mână.

— Acceptă noul titlu. Tu şi prietenul tău tăcut veţi răspunde de hoxney-i, de acum încolo. Sunt ai voştri. Este darul meu. Voi avea grijă să primiţi ajutoare. Veţi avea îndatoriri şi privilegii. Eu sunt doar un om, ştiţi asta. Vreau ca toţi vânătorii să meargă pe hoxney-i îmblânziţi, cât de curând posibil.

— Vreau ca fiica ta să fie femeia mea, Aoz Roon.

Aoz Roon s-a scărpinat în barbă.

— Tu ocupă-te de hoxney-i. Eu mă voi ocupa de fiica mea.

Era ascuns în privirea lui, care sugera faptul că nu avea nici o intenţie să încurajeze această unire. Dacă avea un rival la putere, acela era tânărul Laintal Ay, nu cei trei locotenenţi ai săi. Dacă l-ar fi legat de Oyre, ar fi însemnat că întăreşte o posibilă ameninţare.

Totuşi, era destul de viclean ca să-şi descurajeze fiica încăpăţânată şi să-i scadă interesul pentru Laintal Ay. Nu voia decât un Laintal Ay mulţumit şi un val de războinici călare.

Deşi visul lui era aproape imposibil, avea să vină şi vremea când toate aceste lucruri visate aveau să fie realizate de sute de ori de alţi oameni. Epoca aceea şi-a avut începuturile în clipa în care el,

Dathka şi Laintal Ay au încălecat spinările, ca lâna, ale iepelor hoxney-ilor.

Prinzând putere de la acest vis, Aoz Roon s-a scuturat de starea de indolenţă care îl copleşise de la îmbunătăţirea vremii şi a redevenit omul de acţiune.

El îşi inspirase oamenii să construiască un pod; acum se făcea grajduri, împrejmuiri şi un atelier pentru şei şi frâie. Şaua phagorului mort, la care au fost potrivite scăriţele, a fost folosită ca model pentru toate şeile din Oldorando.

Animalele îmblânzite au fost folosite ca momeală, asemeni cerbilor captivi, şi astfel au fost prinse mai multe animale sălbatice. În ciuda protestelor, toţi vânătorii au trebuit să înveţe să călărească. În curând, fiecare a avut un hoxney al lui. Murise vremea plecărilor la vânătoare pe jos.

Nutreţul a devenit o problemă foarte importantă. Femeile au fost trimise să planteze mai multe câmpuri cu ovăz. Au fost chemaţi chiar şi bătrânii, ca să ajute pe măsura posibilităţilor.

Au ridicat garduri în jurul câmpurilor, pentru a le feri de hoxney-i şi de alţi distrugători. Au pornit în expediţii, ca să descopere alte locuri cu brassimipi. Observaseră că animalele mâncau brassimip – hrana din planta unde se adăpostiseră gossieurile lor, în zilele mai întunecate.

În ciuda acestor reuşite, aveau nevoie de putere. Cea mai mare invenţie a fost construirea unei mori. Un hoxney se rotea într-un cerc, măcinând grânele. Femeile au fost eliberate de îndatorirea lor din fiecare dimineaţă, din vremuri imemoriale.

În câteva săptămâni – câteva zile chiar – revoluţia hoxney-ilor a pornit pe drumul său. Oldorando a devenit un alt fel de oraş.

Populaţia se dublase. Pentru fiecare om exista câte un hoxney. Animalele erau găzduite împreună cu porcii şi caprele, la baza fiecărui turn. Pe fiecare alee, erau hoxney care retezau iarba. Animalele erau adăpate şi folosite în negoţ, de-a lungul malurilor râului Voral. Dincolo de porţile oraşului, se ţineau rodeo-uri şi circuri primitive, rolurile principale fiind deţinute de hoxney-i. Hoxney-ii se aflau peste tot, în turnuri, în discuţii, în visuri.

În vreme ce s-a dezvoltat un comerţ auxiliar, care să acopere această nouă obsesie, Aoz Roon şi-a continuat planurile de a transforma vânătorii în cavalerie uşoară. Făcea exerciţii fără oprire. Vechile dorinţe au fost date uitării. Carnea a devenit din ce în ce mai puţină, iar promisiunile că vor avea carne mai multă erau din belşug. Pentru a opri văicărelile, Aoz Roon a plănuit prima incursiune călare.

A ales, împreună cu locotenenţii săi, drept ţintă, un oraş mic, spre sud-est, în provincia Borlien cu numele de Van Lian.

Van Lian era aşezat pe râul Voral, în locul unde râul se lărgea într-o vale. Spre răsărit, era protejat de stânci înalte, în care erau peşteri, ca un fagure de miere. Locuitorii construiseră un dig pe râu şi creaseră o serie de lacuri strălucitoare, în care creşteau peşti, principala lor sursă de hrană.

Uneori, neguţătorii aduceau peşte uscat la Oldorando.

Van Lian, având peste două sute de locuitori, era mai mare decât Oldorando, dar nu avea puncte atât de puternice, care să echivaleze turnurile din piatră. Putea fi distrus într-un atac prin surprindere.

Cavaleria număra treizeci şi unu de oameni. Au atacat în zorii lui Batalix, când locuitorii din Van Lian ieşiseră din peşterile lor, ca să se ocupe de peşte. Deşi oraşul era înconjurat de şanţuri întărite cu ridicături de pământ abrupte, hoxney-ii au trecut cu uşurinţă de aceste fortificaţii şi au năvălit asupra oamenilor neajutoraţi. Călăreţii lor scoteau strigăte sălbatice şi loveau cu suliţele în stânga şi în dreapta.

În două ore, Van Lian a fost distrus. Bărbaţii au fost ucişi, iar femeile violate. Colibele au fost arse. Focurile au fost aprinse în peşteri şi au fost distruse zăgazurile care alimentau lacurile artificiale.

Printre ruine, a fost ţinută o petrecere pentru a sărbători victoria, la care s-a consumat berea locală. Aoz Roon a ţinut un discurs în care şi-a lăudat oamenii şi animalele lor. Nu a murit nimeni, deşi un hoxney a fost rănit mortal, de o sabie vanlianiană.

Victoria împotriva numărului superior de oameni, a fost obţinută cu atâta uşurinţă, pentru că localnicii fuseseră uluiţi să vadă bărbaţi îmbrăcaţi în haine strălucitoare, călărind armăsari la fel de strălucitori. Îşi primiseră lovitura de moarte cu gurile căscate.

Au fost lăsaţi în viaţă tinerii şi copiii de ambele sexe. Aceştia au fost forţaţi să-şi adune vitele şi să pornească spre Oldorando, mânând porcii, caprele şi vitele înaintea lor. Sub supravegherea celor şase membri ai cavaleriei, aleşi ca paznici, au făcut o călătorie de o zi, călătorie pe care Aoz Roon şi locotenenţii lui triumfători o încheiaseră într-o oră.

Oraşul Van Lian a fost considerat o mare victorie. Se cereau mai multe cuceriri. Aoz Roon a început să strângă frâiele, iar populaţia a învăţat că este nevoie de sacrificii pentru aceste cuceriri. Când s-a întors, alături de cavaleria lui, de la o altă invazie care avusese succes, Stăpânul Embruddock-ului s-a adresat supuşilor lui privind această problemă.

— Nu vom mai duce lipsă de nimic, i-a anunţat el.

Stătea cu mâinile în şolduri şi cu picioarele depărtate. În spatele lui, se afla un sclav care îl ţinea pe Grey de frâu.

— Oldorando va fi un loc important, cum se spunea în legende despre Embruddock în vremurile ce s-au dus. Acum suntem ca phagorii. Toţi se vor teme de noi şi ne vom îmbogăţi. Vom lua mai mult pământ şi vom avea mai mulţi sclavi care să-l muncească. În curând, vom invada Borlienul. Avem nevoie de oameni mai mulţi. Nu suntem destui. Voi, femeile, trebuie să naşteţi mai mulţi copii bărbaţilor voştri. Copiii se vor naşte în şa, pe măsură ce noi vom înainta în depărtări.

Le-a făcut semn spre grupul jalnic de prizonieri, păzit de Goija Him, Myk şi alţii.

— Aceşti oameni vor munci pentru noi, aşa cum muncesc şi hoxney-ii pentru noi. Dar, pentru o vreme va trebui să muncim cu toţii de două ori mai mult, să mâncăm mai puţin, pentru a realiza aceste

lucruri. Să nu aud că vă plângeţi. Doar eroii merită măreţia care va fi în curând a noastră.

Dathka s-a scărpinat în coapsă şi l-a privit pe Laintal Ay, cu o sprânceană în sus şi cu cealaltă în jos.

— Să vezi ce o să mai flămânzim.

Dar Laintal Ay era purtat de valul emoţiei. Oricare ar fi fost sentimentele lui pentru Aoz Roon, considera că multe dintre lucrurile pe care le spusese bărbatul în vârstă erau adevărate. Bineînţeles că nimic nu se compara cu senzaţia pe care o aveai când erai pe spinarea unui hoxney, devenind o singură fiinţă cu creatura aceea plină de viaţă şi simţind vântul pe obraz şi pământul trecând fulgerător pe lângă tine. Nu fusese inventat nimic mai minunat. Cu o singură excepţie.

I-a spus lui Oyre, care se cuibărea lângă el:

— Ai auzit ce a spus tatăl tău? Am făcut un lucru grozav, unul dintre cele mai importante lucruri din istorie. Am îmblânzit hoxney-i. Asta ţi-ai dorit? Acum trebui să fii femeia mea.

Ea l-a îmbrăţişat.

— Miroşi a hoxney, la fel ca şi tata. De când ai fost bolnav, nu vorbeşti de altceva decât despre creaturile astea proaste, bune doar pentru pielea lor. Tata vorbeşte numai despre Grey, iar tu vorbeşti numai despre Gold. Să faci ceva care să schimbe viaţa în bine, nu în rău. Dacă aş fi fost femeia ta, nu te-aş mai fi văzut niciodată, pentru că ai fost plecat călare zi şi noapte. Voi, bărbaţii, aţi înnebunit cu toţii din cauza acestor hoxney.

Aproape toate femeile împărtăşeau părerea lui Oyre. Trăiau sub influenţa efectelor neplăcute ale hoxney-maniei, lipsite de partea distractivă. Erau forţate să muncească pe câmp şi nu se mai puteau bucura de vizita de după-amiază la academie, căci erau somnoroase. Doar Shay Tal şi-a dovedit interesul pentru animale.

Turmele de hoxney-i sălbatici nu mai erau din belşug, ca odinioară. Cuprinşi de panică, s-au mutat pe alte păşuni, de la vest şi sud, pentru a evita captivitatea, sau măcelărirea.

Shay Tal a fost cea care a avut ideea împerecherii unei iepe şi unui mascul de hoxney. A ridicat un ţarc lângă piramida Regelui Denniss, iar acolo s-au născut mânji. Rezultatul a fost un şir de animale domesticite şi blânde, uşor de instruit pentru orice treabă la care erau necesare. Shay Tal a numit mânzul Loyalty, una dintre cele mai bune iepe. Avea multă grijă de toţi mânjii, dar lui Loyalty îi acorda o atenţie deosebită. Ştia că avea la îndemână mijlocul de a pleca din Oldorando şi de a ajunge în îndepărtatul Sibornal.

11. Când a plecat Shay Tal

Oldorando s-a extins. Înainte ca harnicii lui locuitori să-şi dea seama de ce se petrecea, oraşul a trecut dincolo de râul Voral, a sărit peste afluenţii cu mlaştini, spre nord, s-a întins spre orizonturile de verdeaţă şi pâlcurile de brassimip de pe dealurile joase.

Au fost construite mai multe poduri. Nici unul nu a fost eroic, precum primul. Meşterii au învăţat din nou arta îmbinării scândurilor; au apărut tâmplarii – atât printre oamenii liberi, cât şi printre sclavi – pentru care arcadele, contraforturile şi racordurile nu prezentau probleme.

Dincolo de poduri, câmpurile fuseseră plantate şi împrejmuite cu gard, fuseseră construite coteţe pentru gâşte şi pentru porci. Hrana produsă trebuia înmulţită pentru numărul din ce în ce mai mare de hoxney-i domesticiţi şi pentru sclavii care munceau câmpurile. Printre câmpuri, pe locul vechiului Embruddock, pentru sclavi şi supraveghetorii lor au fost construite turnuri noi.

Turnurile au fost construite după o demonstraţie făcută la academie, folosindu-se blocuri de noroi în loc de piatră şi ridicându-se doar două nivele în loc de cinci. Ploile, abundente pe atunci, au măcinat zidurile. Locuitorilor din Oldorando le păsa prea puţin de aceasta, de vreme ce numai sclavii locuiau acolo. Dar sclavilor le păsa, şi au încercat să facă o demonstraţie cu paiele rămase de la recoltă, care puse deasupra, protejau clădirile din noroi, chiar şi atunci când ploua cu găleata şi era furtună.

Dincolo de câmpuri şi de noile turnuri, era o centură de poteci, patrulată de cavaleria lui Aoz Roon. Oldorando nu era doar un oraş, ci şi o tabără înarmată. Nimeni nu ieşea, sau nu intra, fără permisiune, cu excepţia zonei neguţătorilor – poreclită Pauk – care se dezvolta în partea de sud.

Pentru fiecare războinic mândru, călare pe un armăsar, şase spinări stăteau încovoiate pe câmp. Dar recolta a fost bună. După o odihnă atât de îndelungată, pământul rodea din abundenţă.

Turnul lui Prast fusese folosit în vremuri reci pentru păstrarea mai întâi, a sării şi apoi a rathel-ului. Acum, acolo adunau grânele.

Afară, unde pământul fusese nivelat şi bătătorit, femeile şi sclavii vânturau o grămadă imensă de cereale. Bărbaţii întorceau grânele cu nişte lopeţi de lemn, iar femeile fluturau nişte piei legate în rame pătrate şi vânturau pleava. Era o muncă ce îi încălzea. Modestia a fost dată la o parte. Femeile, mai ales cele tinere, şi-au aruncat jachetele elegante, muncind cu sânii goi.

Se ridicau particule pline de praf. Praful se lipea de pielea umedă a femeilor, le pudra feţele, dându-le un aspect păros. Se ridica în aer şi crea o piramidă deasupra întregii scene, auriu la lumina soarelui, înainte de a se dispersa, ca să plutească în altă parte, lăsând urme de paşi pe scări şi umbrind vegetaţia.

Tanth Ein şi Faralin Ferd călăreau urmaţi îndeaproape de Aoz Roon şi Eline Tal, după care veneau Dathka şi vânătorii mai tineri.

Pentru o clipă, s-au mulţumit să stea în şei, privind femeile care munceau. Printre ele se aflau şi soţiile celor trei locotenenţi, care nu au luat în seamă glumele stăpânilor lor. Ramele vânturau cerealele. Bărbaţii s-au aplecat în şei, în timp ce pleava şi praful pluteau la înălţime, umbrind lumina soarelui.

A apărut Doi, mergând încet, îngreunată de copil. Myk, phagorul bătrân mergea lângă ea şi-i mâna gâştele. Shay Tal era cu ea. Slăbiciunea ei era accentuată de rotunjimea lui Doi. Când l-au văzut pe Stăpânul Embruddock-ului împreună cu oamenii lui, cele două femei s-au oprit şi s-au privit.

— Să nu-i spui nimic lui Aoz Roon, a prevenit-o Shay Tal.

— Acum ascultă ce i se spune, i-a răspuns Doi. Speră că va avea un băiat.

A înaintat şi s-a oprit lângă Grey. Aoz Roon a privit-o, dar nu a spus nimic.

Ea l-a atins cu mâna pe genunchi.

— Cândva erau preoţi care să binecuvânteze recolta în numele lui Wutra. Preoţii obişnuiau să binecuvânteze şi noii-născuţi. Preoţilor le păsa de toţi, bărbaţi sau femei, importanţi sau neînsemnaţi. Avem nevoie de ei. Nu poţi prinde nişte preoţi pentru noi?

— Wutra! a exclamat Aoz Roon şi a scuipat în ţărână.

— Ăsta nu-i un răspuns.

Sprâncenele şi genele lui negre erau prăfuite cu pulberea aurie din aer. Şi-a întors privirea apăsătoare dincolo de Doi, unde, cu faţa îngustă şi întunecată precum umbrele de pe alee, stătea Shay Tal.

— A vorbit cu tine, Doi, nu-i aşa? Ce-ţi pasă de Wutra? Marele Yuli şi înaintaşii noştrii au alungat preoţii. Nu sunt decât nişte guri leneşe, de hrănit. De ce suntem noi puternici, în vreme ce borlienezii sunt slabi? Pentru că nu avem preoţi. Uită prostiile astea şi nu mă mai sâcâi cu ele.

— Shay Tal spune că gossieurile sunt mânioase pentru că nu avem preoţi, a spus Doi, bosumflată. Nu-i aşa, Shay Tal?

A privit rugător femeia mai în vârstă, dar aceasta nu s-a clintit.

— Gossieurile sunt întotdeauna mânioase, a spus Aoz Roon întorcând capul.

— Se răsucesc, parcă ar fi pureci într-un pat, a spus Eline Tal arătând pământul şi râzând.

Era un bărbat solid, cu obrajii roşii, care se clătina când stătea. Devenise cel mai apropiat însoţitor al lui Aoz Roon. Ceilalţi doi locotenenţi jucau roluri secundare.

Păşind înainte, Shay Tal, a spus:

— Aoz Roon, în ciuda prosperităţii, noi, locuitorii din Oldorando, rămânem dezbinaţi. Marele Yuli nu ar fi dorit asta. Preoţii ne-ar putea ajuta să devenim o comunitate mai unită.

A privit-o, apoi a coborât încet de pe hoxney şi a înfruntat-o. Doi a fost dată la o parte.

— Dacă te liniştesc pe tine, o liniştesc pe Doi. Nimeni nu doreşte întoarcerea preoţilor. Tu vrei ca ei să se întoarcă numai pentru că te vor ajuta să-ţi întăreşti dorinţa de învăţătură, învăţătura de lux. Crează guri trândave. Ştii asta, dar eşti o încăpăţânată afurisită, care nu vrea să cedeze. N-ai decât să flămânzeşti dacă vrei, dar ceilalţi se vor îngrăşa. Ocupă-te de tine. Ne îngrăşăm fără preoţi şi fără învăţătura ta.

Shay Tal s-a încruntat.

— Nu vreau să mă lupt cu tine, Aoz Roon, a spus cu voce slabă. M-am săturat de asta. Dar ceea ce spui tu nu este adevărat. Într-un fel, prosperăm datorită cunoştinţelor, aplicate. Podurile, casele – au fost ideile cu care academia a contribuit la binele comunităţii.

— Femeie, nu mă mânia.

Privind în pământ, ea a continuat:

— Ştiu că mă urăşti. Ştiu că de aceea a fost ucis meşterul

Datnil.

— Ceea ce urăsc, este dezbinarea, dezbinarea constantă, a răbufnit Aoz Roon. Supravieţuim datorită efortului colectiv. Aşa a fost întotdeauna.

— Dar putem creşte numai prin individualitate, a spus Shay Tal. Sângele i s-a urcat în obraji.

El a făcut un gest violent.

— Uită-te în jurul tău, de dragul lui Yuli! Îţi aminteşti cum era locul ăsta când erai mică? Încearcă să înţelegi cum l-am ridicat – prin efortul tuturor. Nu sta în faţa mea, încercând să mă convingi de contrariu. Uită-te la femeile locotenenţiior mei, cu sânii legănându-se, muncind laolaltă cu ceilalţi. De ce nu eşti niciodată cu ele? Te văicăreşti mereu şi eşti nemulţumită.

— Fără sâni care să se legene, aş spune eu, a adăugat Eline Tal, râzând pe înfundate.

Remarca fusese adresată prietenilor lui, Tanth Ein şi Faralin Ferd, pentru a se distra. Dar a ajuns şi la urechile vigilente ale tinerilor vânători, care au izbucnit în râs – cu toţii în afară de Dathka, care stătea tăcut, ridicat în şa, urmărind cu atenţie participanţii la această dramă trecătoare.

Shay Tal a surprins şi ea comentariul lui Eline Tal. De vreme ce era rudă cu ea, cuvintele lui au rănit-o şi mai mult. Ochii îi străluceau de lacrimi şi mânie.

— Ajunge! Nu mai suport nici o prostie de la voi şi de la babornițele voastre. N-o să-ţi mai fac griji, Aoz Roon. N-o să mai discutăm niciodată. M-ai văzut pentru ultima oară, cap pătrat ce eşti, bădăran trădător care m-ai dezamăgit... tu şi vaca ta însărcinată, pe care o ai în pat! În zorii lui Freyr, voi pleca din Oldorando pentru totdeauna. Voi pleca singură, pe iapa mea, pe Loyalty, şi nu mă va mai vedea nimeni, niciodată.

Aoz Roon a întins mâna.

— Nu pleacă nimeni din Oldorando fără permisiunea mea. Nu pleci de aici, până când nu te târăşti pe picioare la mine, implorându-mă să-ţi dau drumul.

— Mai vedem noi, mâine dimineaţă, s-a răstit Shay Tal.

S-a răsucit pe călcâie, şi-a strâns blana neagră şi largă în jurul corpului şi s-a îndreptat spre poarta de nord.

Dol era roşie la faţă.

— Las-o să plece, Aoz Roon. Goneşte-o. Călătorie sprâncenată! Auzi tu, "vacă însărcinată", prăpădita de ea!

— Nu te amesteca. Rezolv eu, în felul meu.

— Presupun că ai de gând să pui s-o ucidă, la fel ca pe ceilalţi.

Plin de dispreţ, Aoz Roon a lovit-o uşor peste faţă, apoi s-a uitat după silueta lui Shay Tal, care se îndepărta.

Era perioada nopţii, în care dormea toată lumea, deşi Batalix mai ardea pe cer. Sclavii se răsuceau, visând în somnul dinspre amurg şi seară, iar unii dintre oamenii liberi erau încă treji.

În încăperea din vârful turnului, se întrunise consiliul, format din meşterii celor şapte bresle vechi, plus doi meşteri noi, bărbaţi tineri, care erau şefii noilor bresle, curelarii şi croitorii. Erau prezenţi şi cei trei locotenenţi ai lui Aoz Roon, alături de Dathka, unul dintre Stăpânii întinderilor de Vest. Stăpânul Embruddock-ului conducea întâlnirea. Slujitoarele care îi serveau, le umpleau ceştile cu beethel, sau bere.

După multe discuţii, Aoz Roon a spus:

— Ingsan Atrey! Grăieşte ce ai de spus în această problemă. Aoz Roon s-a adresat mai-marelui meşterilor, un bărbat cu barba căruntă, care conducea făuritorii de metale şi care nu spusese nimic până atunci. Anii încovoiaseră spinarea lui Ingsan Atrey şi îi albiseră părul, încât craniul mare şi lat îi ieşea în evidenţă. Din acest motiv, era considerat înţelept. Avea un fel de a zâmbi, deşi ochii, ascunşi de pleoapele ridate, păreau întotdeauna fără strălucire.

Zâmbea şi acum, privind pieile întinse pe podea.

— Trupele Stăpânului Ebruddock-ului, a spus, au protejat întotdeauna femeile. De fapt, femeile sunt sursa noastră de muncă atunci când pleacă vânătorii, şi aşa mai departe. Bineînţeles că vremurile se schimbă. Vă dau crezare în această privinţă. Era cu totul altfel pe vremea conducătorului Wall Ein. Dar femeile sunt totodată şi canalele care duc spre învăţătură. Noi nu avem cărţi, dar femeile memorează şi transmit legendele tribului, după cum se vede atunci când relatăm Marea Poveste, în zilele de petrecere.

— Ingsan Atray, treci la subiect, te rog...

— Off, ajung şi acolo, ajung şi acolo. Shay Tal e poate cam dificilă, şi aşa mai departe, dar este o vrăjitoare şi o femeie învăţată, cunoscută până departe. Nu face nici un rău. Dacă va pleca, va lua multe femei cu ea, şi aşa mai departe, şi va fi o mare pierdere. Noi, meşterii, am îndrăznit să spunem că ai avut dreptate, să îi interzici să plece.

— Oldorando nu e o închisoare, a strigat Faralin Ferd.

Aoz Roon a dat din cap şi i-a privit pe cei din jurul său:

— Ne-am întâlnit pentru că locotenenţii mei nu sunt de acord cu mine. Cine este de acord cu locotenenţii mei?

L-a zărit pe Raynil Layan, mângâindu-şi cu nervozitate barba în furculiţă.

— Meşter al cojocarilor, îţi place întotdeauna să-ţi aeriseşti vocea. Ce-ai de spus?

— În privinţa asta... Raynil Layan a dat din mâini neajutorat. Întotdeauna a existat dificultatea împiedicării lui Shay Tal să plece. Dacă aşa doreşte, se poate strecura uşor afară. Şi mai este vorba şi de principiul general. Celelalte femei vor crede... ei bine nu vrem să avem femei nemulţumite. De exemplu, mai este şi Vry, o altă femeie care gândeşte. Este atrăgătoare şi nu ne face probleme. Dacă vă veţi schimba ordinul, mulţi vă vor fi recunoscători...

— Vorbeşte odată, şi nu mai învârti cuvintele, a spus Aoz Roon. Acum eşti meşter, cum ţi-ai dorit, şi nu mai e nevoie să te ploconeşti.

Nu a mai vorbit nimeni. Aoz Roon s-a uitat la ei. Stând cu nasurile în ceşti, i-au evitat privirea.

— De ce ne facem griji? a spus Eline Tal. Care-i problema? S-o lăsăm să plece.

— Dathka! S-a răstit Aoz Roon. Ai de gând să ne onorezi cu vreun cuvânt în seara asta, de vreme ce prietenul tău, Laintal Ay nu s-a arătat la faţă?

Dathka şi-a pus ceaşca jos şi l-a privit în ochi pe Aoz Roon.

— Toată discuţia asta, vorbăria asta despre principii, nu-i decât o prostie. Ştim cu toţii că tu şi Shay Tal duceţi de mult un război personal. Decideţi voi ce să faceţi. Dă-o afară, dacă tot ai ocazia. De ce ne amesteci pe noi?

— Pentru că vă interesează şi pe voi, de-aia! a spus Aoz Roon şi a dat cu pumnul în podea. Pe bolovanul originar, de ce are femeia asta atâta pică împotriva mea, împotriva tuturor? Nu înţeleg ce vierme împuţit îi roade harney-ul? Are grijă de academie, nu-i aşa? Se vede aşezată într-un lung şir de femei, care au făcut probleme – Loilanun, Loil Bry, care a devenit femeia Micului Yuli... Dar unde se va duce? Ce se va alege de ea?

Propoziţiile lui păreau disperate şi fără legătură între ele.

Nu i-a răspuns nimeni. Dathka vorbise pentru toţi. În sinea lor, nu le plăcea ce le spusese. Nici Aoz Roon nu mai avea nimic de spus. Întâlnirea s-a încheiat.

Dathka s-a strecurat afară. Raynil Layan l-a luat de braţ şi l-a condus.

— Ce discurs viclean ai ţinut. Odată plecată Shay Tal, cea care-ţi place ţie va conduce academia, nu-i aşa? Atunci va avea nevoie de sprijinul tău...

— Las viclenia pe seama ta, Raynil Layan, i-a spus Dathka trăgându-şi mâna. Să nu-mi ieşi în cale.

L-a găsit pe Laintal Ay fără nici o greutate. În ciuda orei târzii, Dathka ştia unde să meargă. Shay Tal îşi strângea lucrurile. Mulţi prieteni veniseră la turnul ei luminat, să-şi ia rămas bun. Amin Lim era acolo, cu copiii ei, mai erau şi Vry, Laintal Ay şi Oyre, plus câteva femei.

— Care e verdictul? l-a întrebat Laintal Ay pe Dathka, apropiindu-se de el.

— Drum deschis.

— Nu o opreşte să plece, dacă ea e chitită la drum?

— Depinde de cât o să bea în timpul nopţii el, Eline Tal, echipajul... prăpăditul ăla de linge-blide, Raynil Layan.

— Îmbătrâneşte, Dathka. E bine s-o lăsăm să plece?

A dat din umeri cu unul din gesturile preferate. S-au uitat la Vry şi Oyre, care stăteau lângă ei şi ascultau.

— Hai să plecăm împreună cu Shay Tal, înainte ca Aoz Roon să pună să ne ucidă. Eu sunt gata să merg, dacă vin şi cele două doamne. Ne vom îndrepta cu toţii spre Sibornal.

Dathka a dat din nou din umeri.

— Eşti pregătit să-i suporţi comportarea pentru când va fi plecată Shay Tal? Putem avea încredere în el?

— S-a terminat cu asta acum, a spus Oyre. Cu Doi lângă el, tata s-a liniştit; nu se mai ceartă ca pe vremuri. În plus, e pe drum şi al doilea copilaş.

— Oyre, lumea e mare, a spus Laintal Ay. Hai să plecăm împreună cu Shay Tal, aşa cum a sugerat Dathka, şi să o luăm de la capăt. Te luăm şi pe tine Vry. Vei fi în pericol, fără sprijinul lui Shay Tal.

Vry nu spusese nici un cuvânt până atunci. Făcea parte din grup în felul ei lipsit de îndrăzneală, dar acum a spus hotărâtă:

— Nu pot pleca de aici. Dathka, mă simt onorată de sugestia ta, dar trebuie să rămân, orice ar face Shay Tal. Munca mea a început să dea rezultate, pe care sper că le voi putea anunţa în curând.

— Nu mă poţi suporta, nu-i aşa? a spus el posomorât.

— Ooo, era să uit ceva, a spus ea cu blândeţe.

S-a întors, evitând privirea pătrunzătoare a lui Dathka, şi-a croit drum printre femei şi s-a oprit lângă Shay Tal.

— Shay Tal, trebuie să măsori toate distanţele. Nu uita. Pune un sclav să numere paşii hoxney-ului în fiecare zi, în direcţia în care ai pornit. Notează detaliile în fiecare seară. Află cât este de departe ţara Sibornal. Să fie cât mai multă precizie.

În mijlocul celor care plângeau şi pălăvrăgeau în camera ei, Shay Tal rămânea maiestuoasă. Chipul ei de şoim avea o privire închisă atunci când se adresa cuiva, ca şi când spiritul ei ar fi fost deja departe. A spus puţine lucruri.

După ce se uitase în gol, pe zidurile împodobite cu desenele delicate ale lichenilor, Dathka l-a privit pe Laintal Ay, cu capul aplecat într-o parte, şi i-a făcut semn spre uşă. Laintal Ay a clătinat din cap. Dathka a făcut o grimasă şi s-a strecurat afară.

— Păcat că nu poţi instrui femeile ca pe hoxney-i, a spus el şi a dispărut.

— Cel puţin, este consecvent de revoltător, a spus Oyre cu dispreţ.

Oyre şi Vry l-au luat pe Laintal Ay într-un colţ şi au început să-i spună ceva în şoaptă. Era important ca Shay Tal să nu plece dimineaţa. Trebuia să le ajute să o convingă să plece a doua zi.

— E absurd! Dacă vrea să plece, n-are decât să plece. Am mai discutat asta. Întâi nu aţi vrut voi să plecaţi, iar acum nu vreţi s-o lăsaţi pe ea să plece. Dincolo de palisade, este o lume despre care nu ştiţi nimic.

Ea a luat o mână de paie de la hoxney.

— Da, lumea cuceririi. Ştiu... am auzit destule de la tata. Problema este că mâine va fi eclipsă.

— Asta se ştie. A trecut un an de la ultima eclipsă.

— Mâine va fi altfel, Laintal Ay, i-a spus Vry avertizându-i. Nu vrem decât ca Shay Tal să-şi amâne plecarea. Dacă pleacă în ziua eclipsei, oamenii vor face legătura între cele două evenimente. Noi ştim că nu este nici o legătură între ele.

Laintal Ay s-a încruntat.

— Şi ce-i cu asta?

Cele două femei s-au privit neliniştite.

— Noi credem că dacă ea va pleca mâine, vor putea avea loc nişte întâmplări nedorite.

— Ăă! Deci voi credeţi că există o legătură... Minte de femeie! Dacă există o legătură, atunci nu putem evita acest lucru, nu-i aşa?

Oyre şi-a pus mâinile de faţă, cu un dezgust exagerat.

— Minte de bărbat... Ai o scuză ca să nu faci ceva, nu?

— Voi, vrăjitoarelor, vă amestecaţi în ce nu vă priveşte.

Dezgustate, l-au lăsat în colţul încăperii şi au intrat în mulţimea din jurul lui Shay Tal.

Bătrânele pălăvrăgeau despre miracolul de la Lacul Peştelui, făcând aluzii, să vadă dacă aceste amintiri o trezeau pe Shay Tal, care era preocupată. Dar Shay Tal nu a dat nici un semn că i-ar fi auzit, sau văzut.

— Arăţi sătulă de viaţă, a spus Roi Sakil. Poate, când vei ajunge la Sibornal, te vei căsători, dacă şi bărbaţii de acolo sunt croiţi la fel cu cei de aici.

— Poate că sunt mai buni acolo, a spus o altă bătrână, printre chicoteli.

Au fost date diferite sugestii pentru schimbări în bine. Shay Tal a continuat să împacheteze fără să zâmbească.

Avea puţine lucruri. După ce a adunat totul în două legături din piele, s-a întors spre oamenii din camera ei şi i-a rugat să plece, pentru că dorea să se odihnească înainte de a porni la drum. Le-a mulţumit

pentru că veniseră şi le-a spus că nu-i va uita niciodată. A sărutat-o pe Vry pe frunte.

Apoi i-a chemat pe Oyre şi Laintal Ay lângă ea.

A luat mâinile lui Laintal Ay în mâinile ei subţiri şi l-a privit în ochi, cu o neobişnuită tandreţe. A vorbit numai după ce toţi din încăpere au plecat, în afară de Oyre.

— Să fii prevăzător în tot ceea ce faci, pentru că nu eşti destul de lacom şi nu ai destulă grijă de tine însuţi. Înţelegi, Laintal Ay? Mă bucur că nu te-ai luptat pentru puterea pe care ai fi putut-o considera dreptul tău de la naştere. Ţi-ar fi adus numai amărăciune.

S-a întors spre Oyre, cu chipul brăzdat de gravitate.

— Îmi eşti atât de dragă, pentru că ştiu cât eşti de dragă lui Laintal Ay. Sfatul pe care ţi-l dau, acum când ne despărţim, este acesta: să devii cât mai repede femeia lui. Nu pune condiţii inimii tale, cum am făcut eu şi tatăl tău cândva... asta duce la o nefericire inevitabilă. Dar am înţeles prea târziu. Când am fost tânără, am fost prea mândră.

— Nu eşti fericită, a spus Oyre. Eşti încă mândră.

— Omul poate fi atât fericit, cât şi mândru, ia aminte la ce îţi spun eu, care înţeleg greutăţile. Laintal Ay este fiinţa cea mai apropiată de un fiu, pe care o voi avea vreodată. Te iubeşte, iubeşte-l... nu numai emoţional, ci şi fizic. Trupurile sunt pentru fript, nu pentru afumat.

Şi-a privit trupul şi a dat din cap, în semn de rămas bun.

Batalix apunea. Se lăsa adevărata noapte.

Tot mai mulţi neguţătorii veneau în Oldorando. Veneau dinspre toate punctele cardinale. Comerţul cu sare era important şi pornea de la nord la sud, unde sosea adesea cu ajutorul caravanelor de capre.

Acum se formase un drum ce traversa câmpiile, dinspre Oldorando spre vest, bătătorit de neguţătorii din Kalce, care aduceau lucruri stridente, cum ar fi: bijuterii, vitralii, jucării, instrumente muzicale suflate cu argint, trestie de zahăr şi fructe rare. Aceştia preferau trocului banii, dar cei din Oldorando nu aveau bani şi neguţătorii acceptau ierburi, piei, cereale.

Uneori, oamenii din Kalce foloseau stungebagi, ca fiare de povară, dar animalele deveneau din ce în ce mai rare, pe măsură ce vremea se încălzea.

Cei din Oldorando erau încă vizitaţi de neguţători din Borlien, deşi aceştia învăţaseră cu multă vreme în urmă să se teamă de vecinii lor înşelători, din nord. Le vindeau pamflete şi poveşti rimate, împreună cu oale şi tigăi din metal bun.

Dinspre est, pe căi diferite, veneau mulţi neguţători, uneori în caravane. Omuleţi măslinii, care aveau ca sclavi populaţii întregi de madis, sau phagori, mergeau pe drumurile în care Oldorando era doar o oprire trecătoare.

Aduceau ornamente, podoabe lucrate cu delicateţe, pe care le îndrăgeau femeile din Oldorando. Se zvonea că unele dintre acele femei se încurcau cu omuleţii măslinii. Sigur era că bărbaţii din est luau femei madis, tinere, care păreau sălbatice şi încântătoare, dar se ofileau, când erau închise în turn.

Deşi aveau reputaţie proastă, neguţătorii erau toleraţi pentru negoţul lor, nu numai cu podoabe, dar şi cu covoare ţesute, tapiserii, şaluri, care nu fuseseră niciodată văzute în Oldorando până atunci. Toţi aceşti călători aveau nevoie de găzduire. Aranjarea lor le-a dat bătaie de cap. Sclavii din Oldorando au trudit să ridice un alt oraş, la sud de turnuri, cunoscut sub numele ironic de Pauk.

Aici, pe aleile înguste, se organiza tot negoţul. Comercianţii îşi făceau afacerile în apropierea caselor unde mâncau, şi a grajdurilor. Timp de o bună bucată de vreme, negustorilor li s-a interzis să intre în Oldorando. Dar numărul lor a crescut şi unii dintre ei s-au stabilit în oraş, aducând cu ei şiretenia şi depravarea.

Locuitorii din Oldorando învăţau artificiile negoţului. Negustorii cei noi s-au apropiat de Aoz Roon şi au cerut favoruri speciale, printre care şi acela de a bate monezi.

Această problemă i-a frământat mai mult decât academia, pe care o considerau pierdere de vreme.

Un grup de negustori din Oldorando, în număr de şase, călare pe hoxney-i, se întorceau în oraş, dintr-o expediţie plină de succes. În zorii lui Freyr, s-au oprit pe un deal dinspre nord, aproape de poteca unde creşteau brassimipii. De acolo puteau vedea marginea oraşului. Aerul era atât de liniştit, încât se auzeau voci din depărtare.

— Priviţi, a exclamat unul dintre negustorii mai tineri, făcându-şi umbră cu mâna la ochi. Ce nebunie e la poartă. Mai bine am lua-o pe altă parte.

— Nu sunt fuggieşi, nu-i aşa?

Şi-au încordat privirea, să vadă mai bine. În depărtare, se zărea un grup de persoane, femei şi bărbaţi; ieşeau valuri-valuri din oraş. Unii dintre ei se opreau, nehotărâţi. Grupul s-a împărţit în două părţi. Unii au pornit la drum.

— Ah, nu este important, a spus tânărul negustor şi a dat pinteni hoxney-ului.

Avea o femeie în Embruddock, pe care dorea foarte mult s-o vadă. În buzunar, îi aducea un fleac. Pentru el, plecarea lui Shay Tal nu însemna nimic.

Batalix avea să răsară în curând, dominându-şi însoţitorul de pe cer.

Răcoarea dimineţii, cerul care o ameninţa cu ploaie şi simţul aventurii o făceau să fie descumpănită. Nu a simţit nimic atunci când a strâns-o pe Vry în braţe, într-un rămas bun mut. Slujitoarea ei, Maysa Latra, o sclavă binevoitoare, a ajutat-o cu puţinele lucruri pe care le avea.

Lângă turn, stătea Amin Lim, strângând în mână frâul hoxney-ului ei şi pe aceia al lui Shay Tal. Îşi lua un rămas bun trist de la bărbatul şi de la copilul ei mic.

"Uite", s-a gândit Shay Tal, "un sacrificiu mai mare decât cel pe care-l fac eu. Sunt bucuroasă că plec. De ce vine Amin Lim cu mine, nu voi şti niciodată."

Dar această prietenă îi încălzea inima, deşi simţea faţă de ea un oarecare dispreţ.

Patru femei plecau cu Shay Tal: Maysa Latra, Amin Lim şi două discipole mai tinere, eleve devotate ale academiei. Toate călăreau hoxney-i şi erau însoţite de un sclav numit Hamadranabail, care trăgea după el doi hoxney-i cu bagaje şi o pereche de câini sălbatici, de vânătoare, cu zgardele pline de ţepi.

Micuţa caravană era urmată de mai mulţi oameni, femei şi bărbaţi mai bătrâni, care îşi luau rămas bun şi le dădeau sfaturi mai în glumă, mai în serios, după cum le trecea prin minte.

Laintal Ay şi Oyre aşteptau la poartă, ca să o mai zărească încă o dată pe Shay Tal. Au stat unul lângă altul, dar au evitat să se privească.

Dincolo de poartă, stătea însuşi Aoz Roon îmbrăcat cu blana lui neagră, cu braţele pe piept şi cu capul plecat. În spatele lui se afla Grey, de care se ocupa Eline Tal, care nu părea mai vesel decât Stăpânul Embruddock-ului. Câţiva bărbaţi stăteau grupaţi în spatele tăcutului Aoz Roon, cu chipurile grave şi cu mâinile la subraţ.

Când a apărut Shay Tal, Aoz Roon s-a aruncat în şa, mergând încet, nu spre ea, ci într-o direcţie aproape paralelă, astfel încât aveau să se întâlnească undeva, mai departe, unde începeau copacii.

Înainte de a ajunge acolo, Aoz Roon şi-a întrerupt drumul şi a pornit într-o direcţie paralelă cu cea iniţială, printre copaci. Grupul de femei condus de Amin Lim, plângea înăbuşit, continuându-şi drumul.

Aoz Roon şi Shay Tal nu au făcut nici o încercare de a comunica. Nici măcar nu s-au privit.

Freyr era ascuns de un nor, iar lumea rămăsese decolorată.

Terenul urca, poteca se îngusta, iar copacii erau mai aproape. Au ajuns într-un loc unde nu mai erau pomi şi ţinutul era mlăştinos. Pe măsură ce grupul se apropia, broaştele au sărit în baltă, ca să fie în siguranţă. Hoxney-ii îşi croiau drum încet, păşind fără tragere de inimă, prin noroiul galben care tulbura suprafaţa apei.

Copacii de pe latura îndepărtată a mlaştinei, i-au obligat pe călători să-şi restrângă grupul. Shay Tal a strigat cu vocea ei limpede, ca şi când l-ar fi observat pentru prima oară pe Aoz Roon:

— Nu este nevoie să mă urmezi.

— Deschid drumul, doamnă, nu vă urmez. Vreau să ieşiţi în siguranţă din Oldorando. Este o onoare care mi se cuvine şi pe care v-o datorăm.

Nu şi-au mai spus nimic. Au continuat să meargă, ajungând în cele din urmă la dealul presărat cu tufişuri. În vârf, au pornit pe o potecă folosită de negustori, care ducea spre nord-est, către Chalce şi îndepărtatul Sibornal. Cât era de departe, nimeni nu ştia. Copacii au apărut din nou, la coborâre. Aoz Roon a ajuns primul în vârf. S-a oprit acolo şi a aşteptat pe creastă, ca femeile să treacă pe lângă el.

Shay Tal a întors-o pe Loyalty spre el şi s-a apropiat cu chipul limpede şi liniştit.

— E frumos din partea ta că ai venit până aici.

— Să faceţi o călătorie în siguranţă. Drum bun, a spus el formal, ţinându-se drept în şa, cu burta suptă. Ai observat că nu a încercat nimeni să te oprească să ne părăseşti.

Ea a vorbit cu voce mai blândă:

— Nu ne vom mai vedea niciodată. De azi înainte, nu vom mai exista unul pentru celălalt. Ne-am distrus vieţile, Aoz Roon?

— Nu ştiu despre ce vorbeşti.

— Ba da, ştii. Ne-am repezit unul la altul, încă de când eram mici. Prietene, spune-mi un cuvânt la plecare. Nu fii mândru, cum am fost eu întotdeauna. Nu acum.

El a rămas cu gura închisă şi a privit-o fără să scoată vreun cuvânt.

— Aoz Roon, te rog, un cuvânt sincer la despărţire. Îmi dau bine seama că ţi-am spus "nu" de prea multe ori.

La aceasta, el a dat din cap.

— Ăsta e cuvântul tău sincer.

Ea a privit în jur agitată, apoi a mânat-o pe Loyalty cu un pas mai aproape, astfel încât cei doi hoxney-i s-au atins.

— Acum, că plec pentru totdeauna, spune-mi doar... că ai aceleaşi sentimente pentru mine, în inima ta, cum ai avut cândva, când eram mai tineri.

— Eşti nebună, a spus râzând zgomotos. N-ai înţeles niciodată realitatea. Erai prea închisă în tine. Acum nu simt nimic pentru tine... şi nici tu pentru mine, dacă măcar ţi-ai da seama.

Ea a întins mâinile, să-l îmbrăţişeze, dar el s-a retras, arătându-şi colţii, ca un câine.

— Minciuni, Aoz Roon, numai minciuni! Oferă-mi un gest la plecare... un sărut de despărţire, să te ia naiba... mie, care am suferit atât de mult din cauza ta. Gesturile sunt mai potrivite decât cuvintele.

— Mulţi cred că nu. Ce s-a spus, rămâne spus.

Ochii i s-au umplut de lacrimi. Au alunecat şi au dispărut pe obrajii ei slăbiţi.

— Să te roadă fessupii!

A mânat iapa şi a pornit în galop, dispărând printre copaci, ca să ajungă din urmă micuţa caravană.

El a rămas o clipă în loc, s-a îndreptat în şa şi a privit înainte, strângând frâul în mână până când i s-a albit pumnul. L-a mânat pe Grey printre copaci şi s-a îndepărtat de Oldorando, fără să-l ia în seamă pe Eline Tal, care aştepta discret în urmă.

Grey a prins viteză şi a coborât dealul. Erau în plin galop. Pământul zbura pe sub picioarele lor. Nu se mai zărea nici o fiinţă umană.

Aoz Roon şi-a ridicat pumnul în aer.

— Călătorie sprâncenată, căţea bătrână, a strigat el.

Apoi, s-a auzit un râs sălbatic şi sfâşietor.

Avernus, *staţia de Observaţie a Pământului*, *observa tot ce se petrece*. *Toate schimbările erau monitorizate*, *iar datele erau transmise pe Pământ*. *Pe Avernus*, *membrii a opt familii de învăţaţi*, *lucrau şi sintetizau noile cunoştinţe*.

Au înregistrat nu numai mişcările oamenilor, *ci şi pe cele ale populaţiilor de phagori*, *atât albi cât şi negri. Înaintările şi retragerile acestora erau transformate într-un impuls*, *care-şi croia drum spre*

computerele de la Institutul de Centromică Helliconiană de pe Pământ, *călătorind în ani lumină*.

De la unul din hublourile staţiei, *echipa putea observa planeta şi înaintarea eclipsei*, *pe măsură ce se întindea*, ca *o negroză cenuşie*, *peste oceane şi continentul tropical*.

Pe un alt set de ecrane ale monitorului, *era înregistrat un alt eveniment*: *înaintarea expediţiei kzahnn-ului spre Oldorando*. *Expediţia se afla exact la un an distanţă de ţinta*, *anticipată*: *distrugerea vechiului oraş*. *Sub o formă codificată*, *aceste semnale ajungeau înapoi pe Pământ*. *Cei care priveau Helliconia*, *s-au adunat să vadă agonia acestei drame*.

Regiunile pustii din Nordriat – canioanele în interiorul cărora sunetele aveau ecou, pereţi de stâncă măcinaţi, mlaştinile cu un aer nebănuit de intimitate, văile înalte prin care se frământau norii, dând impresia că focul şi nu gheaţa modelase contururile acestui pustiu – rămăseseră mult în urmă.

Expediţia împărţită în multe grupuri, şerpuia pe drumurile din ţinuturile joase, umblate numai de madişi, cu turmele lor, şi de stoluri de păsări. Nepăsători faţă de împrejurimi, phagorii îşi continuau drumul spre sud-est.

Kzahhn-ul din Hras Yprt, Hrr-Brahl-Yprt, îi conducea. Sentimentul răzbunării era încă puternic în harney-ul lor, în vreme ce înaintau printre mlaştinile aflate la est de câmpia Oldorando. Mulţi dintre ei au murit. Bolile şi atacurile venite de la nemiloşii Fii ai lui Freyr, le reduseseră numărul.

Nu fuseseră mai bine primiţi nici de micile componente de phagori, pe al căror teritoriu trecuseră. Componentele care nu călăreau pe kaidaw-şi, duceau o viaţă aşezată, având grupuri mari de sclavi-oameni şi madişi, şi rezistau oricăror invazii.

Hrr-Brahl-Yprt ieşise victorios din aceste încercări. Numai bolii nu-i puteau porunci.

Pe măsură ce era precedat de vestea sosirii expediţiei, tot ce era viu dispărea din calea lui. Vestea sosirii lor se împrăştia ca un val, ce mătura jumătate de continent.

Conducătorii s-au oprit împreună cu Hrr-Brahl-Yprt înaintea unui râu lat. Apele râului erau reci.

— Ne vom opri aici, lângă aceste torente, până ce Batalix îşi croieşte de două ori drum pe cer, a spus Hrr-Brahl-Yprt comandanţilor lui. Cercetaşii să pornească înainte, să găsească o trecere uscată. Octavele de aer îi vor ghida.

Şi-a fluierat mierla, care a coborât pe umărul lui şi a început să-i caute paraziţii în blană. Kzahhn avea alte lucruri în harney-ul lui, şi totuşi, creaturile acelea mărunte începuseră dintr-o dată să-l irite. Poate din cauza căldurii pe care o păstra valea.

De jur împrejur, se formaseră stânci verzi, care ţineau căldura ca într-o capcană, precum stă apa în palmele făcute căuş. A treia orbire se va coborî asupra lor în curând. Mai târziu, trebuia să înceapă retragerea spre zonele mai reci.

Dar mai întâi venea răzbunarea.

I-a făcut semn graţiosului Zzhrrk să plece. A mers pe jos, ca să aibe o privire de ansamblu. Pasărea a rămas plutind deasupra lui, fâlfâind din când în când din aripi.

Puteau să aştepte până când ajungea şi restul expediţiei, care se afla cu câteva diviziuni de milă în urmă. Au fost ridicate stindardele. Au dat drumul animalelor să pască. Favoriţii au ridicat corturile pentru conducători. Mesele şi ritualurile şi-au intrat în ritm.

În timp ce Batalix şi trădătorul Freyr navigau pe deasupra taberei, kzahhn-ul din Hrastytrt a intrat cu paşi mari în cort. Şi-a scos coroana de pe cap. Avea capul lung înfipt înainte, între umerii solizi, iar trupul său era însemnat de greutăţile călătoriei.

A coborât genele lungi peste privirea rozalie şi s-a uitat, peste cocoaşa nasului, la cele patru fillocke ale lui. Ele stăteau în cort scărpinându-se şi înghiontindu-se, aşteptând.

Zzhrrk şi-a strecurat capul prin despicătura cortului, dar Hrr-Brahl-Yprt l-a gonit. Mierla a dat din aripi şi-a pierdut echilibrul şi, încercând să iasă din cort, a aterizat forţat. Hrr-Brahl-Yprt a potrivit un covoraş în urma lui, ca să închidă intrarea. A început să-şi scoată armura, jacheta fără mâneci, centura şi săculeţul de piele acoperit cu blană. În tot acest timp, se uita la cele patru mirese ale lui, rotindu-şi privirea nerăbdătoare de la una la cealaltă. A pufnit spre ele, ca să le simtă mirosul.

Fillockele s-au agitat, şi-au scărpinat căpuşele, şi-au potrivit blana albă şi lungă, dând la iveală insectele grase. Îşi mişcau capetele, iar penele lor de vultur se mişcau şi ele. Au sforăit, aruncând substanţă albă prin deschizătura nărilor.

— Tu! a spus el făcând semn uneia dintre femelele în călduri.

În vreme ce însoţitoarele ei s-au dat la o parte şi s-au înghesuit la un capăt al cortului, cea aleasă s-a întors cu spatele la tânărul kzahhn şi s-a aplecat înainte.

El s-a apropiat, şi-a înfipt trei degete în trupul pe care i-l oferise ea, apoi şi le-a şters pe blana neagră de la bot. Fără să mai întârzie, s-a lăsat pe ea. Greutatea lui a împins-o până a ajuns în patru labe. Pe măsură ce a pătruns în ea, ea s-a aplecat din ce în ce mai mult, până când a ajuns cu fruntea lată pe covor.

După ce a terminat, iar celelalte fillocke au tropăit spre sora lor, ca s-o adulmece, Hrr-Brahl-Yprt şi-a pus armura şi a ieşit din cort. Vor trece trei săptămâni înainte de a i se mai trezi instinctul sexual.

Comandantul expediţiei, Yohl-Gharr Wyrrijk, îl aştepta cuprins de apatie. Cei doi s-au privit în ochi. Yohl-Gharr Wyrrijk i-a arătat cerul.

— Vine ziua, a spus el. Octavele se întăresc.

Kzahhn-ul şi la scuturat capul şi a fluturat mâna în aer, ca să gonească mierlele.

L-a privit pe Freyr, uzurpatorul, observându-l cum se târa în fiecare zi, ca un păianjen pe pânza lui, tot mai aproape de Batalix. Curând, foarte curând, Freyr se va ascunde în burta duşmanului său. Atunci, ei vor ajunge la destinaţie.

Atunci vor ataca şi vor ucide progeniturile lui Freyr, care trăiau unde murise nobilul bunic stallun al lui Hrr-Brahl-Yprt.

Atunci vor arde oraşul până în temelii, şi-l vor rade de pe pământ. Abia atunci vor putea obţine, el şi însoţitorii lui, onorabilul tether.

Aceste gânduri i s-au strecurat prin harney ca nişte picături curgând din ţurţuri, izbindu-se şi stricându-şi forma atunci când cad pe pământ.

— Cele două seminţii se apropie, a mormăit el.

Mai târziu, a pus un sclav-om să sune din cornul de stungebag. Siluetele cheratinoase ale tatălui şi străbunicului stallun au fost aduse înaintea lui. Tânărul kzahhn a observat că, în timpul lungii călătorii, cele două forme fuseseră stricate, în ciuda atenţiei cu care fuseseră purtate.

Hrr-Brahl-Yprt a intrat umil în transă, înconjurat de şefii componentelor adunaţi lângă râul cel negru. Toţi stăteau nemişcaţi, după firea fiecăruia, ca şi când ar fi fost îngheţaţi într-o mare de aer.

Imaginea străbunicului stallun nu era mai mare decât un iepure de zăpadă, care alerga pe toate cele patru labe, cum se întâmplase cândva, demult, cu phagorii, când Batalix nu mai trebuia să fie prins în plasa ţesută de Freyr.

— Ţine coarnele sus, a spus iepurele de zăpadă. Nu uita duşmăniile, sfidează venirea vegetaţiei, stropeşte-o cu lichidul roşu al Fiilor lui Freyr, care au adus verdeaţa şi-au îndepărtat zăpada.

A apărut şi tatăl cheratinos, nu mai mare decât străbunicul stallun. S-a înclinat în faţa fiului său şi a prezentat o serie de imagini în harney-ul lui palid.

Lumea se înfăţişa înaintea ochilor lui închişi. Din şuvoaiele galbene ale octavelor de aer, ieşea aburul, care se întindea ca o panglică în jurul pumnilor strânşi ale celorlalte lumi din apropiere, îmbrăţişând-o pe prea iubita Batalix şi contururile ca o pânză de păianjen ale lui Freyr. Nişte puncte asemănătoare păduchilor se mişcau printre panglicile de abur, ţiuind cu note ascuţite.

Hrr-Brahl-Yprt i-a mulţumit tatălui său pentru imaginile care pâlpâiau în harney-ul lui. Le mai văzuse de multe ori până atunci. Le erau cunoscute tuturor celor prezenţi. Trebuiau arătate. Erau pietrele de încercare ale expediţiei. Luminile au fost stinse şi au lăsat craniul învelit în harney, ca pe o peşteră îndepărtată în care erau îngrămădite trupurile unor şefi morţi.

Era limpede de înţeles că nevoile unui phagor erau nevoile lumii întregi, pe care, cei plecaţi în lumea cealaltă o numiseră Hral-lchor Yhar, şi nevoile lui Hral-lchor Yhar erau nevoile unui singur phagor.

Apoi au urmat imagini despre Fiii lui Freyr: când s-au luminat culorile octavelor de aer, aceştia s-au prăbuşit ca nişte bolnavi la pământ; se prăbuşeau, mureau sau erau transformaţi în creaturi mai mici.

Vremea aceea mai fusese. Vremea aceea va veni din nou. Trecutul şi viitorul erau prezente. Căderea va veni când Freyr se va ascunde complet după Batalix. Şi atunci va fi vremea să lovească. Să-i lovească pe toţi, şi mai ales pe cei ai căror strămoşi îl înjunghiaseră pe Marele Kzahnn Hrr-Tryhk-Hrast.

Nu uita. Să fii viteaz, să fii neîndurător. Să nu te abaţi cu nici un milimetru de la planul transmis de atâtea generaţii.

Simţea parfumul zilelor trecute, ceva îndepărtat şi adevărat. A zărit un alai de predecesori, care devorau câmpurile de gheaţă primordiale.

Nu uita. Pregăteşte-te pentru etapa următoare. Ţine coarnele sus.

Tânărul kzahnn a ieşit încet din transă. Mierla albă se aşezase pe umărul lui stâng. Ca să se simtă în siguranţă, şi-a strecurat ciocul încovoiat în blana de pe umărul lui şi a început să se hrănească cu insectele care se adunaseră acolo.

Cornul a sunat din nou. Nota lui jalnică a traversat pârâul rece ca gheaţa.

Nota aceea melancolică putea fi auzită de la distanţă. A fost auzită şi de grupul de phagori care se despărţiseră de componentul principal.

Erau în număr de opt, şase gilloţi şi doi staliuni. Aveau cu ei un kaidaw bătrân şi roşu, care nu mai era bun de călărit. Legaseră armele şi proviziile pe spinarea lui.

Cu câteva zile în urmă, când Batalix dominase cerul, prinseseră şase bărbaţi şi femei madişi, care acum erau târâţi împreună cu animalele lor în urma caravanei migratoare, ce se îndrepta spre istmul Chalce. Animalele fuseseră pregătite şi mâncate imediat, cu gâturile muşcate în felul bine-cunoscut.

Nefericiţii madişi fuseseră legaţi laolaltă şi obligaţi să-i urmeze. Dar aceasta le îngreunase înaintarea şi-i întârziaseră la petrecere, despărţindu-i de grupul principal al expediţiei.

S-au rătăcit ajungând pe unul din malurile unui izvor, care se transformase în torent. Au izbucnit furtuni cu ploaie, torentul s-a umflat, iar ei au rămas izolaţi.

Într-o noapte în care lumina Batalix, phagorii şi-au aşezat tabăra într-un luminiş mohorât, sub nişte rajabarali înalţi. Au legat oamenii Madis de un copac subţire, unde protognosticii au avut voie să doarmă, cum s-au putut aşeza ei mai bine, aşa înghesuiţi cum erau.

Phagorii s-au întins pe pământ, în apropierea lor. Mierlele au coborât din aer şi s-au aşezat pe piepturile lor, cu capetele şi ciocurile ascunse în blana de la gât, unde era cald. Phagorii au căzut imediat într-un somn adânc, fără vise, ca şi când s-ar fi pregătit pentru tether.

Au fost treziţi de strigătele mierlelor şi ale oamenilor madis. Aceştia se smulseseră îngroziţi de lângă copac şi căzuseră peste cei care îi capturaseră, nu de furie, ci în speranţa de a fi protejaţi, bazându-se pe duşmanii lor pentru a fi apăraţi de un pericol mai mare.

Unul dintre rajabarali crăpa. Aerul era pătruns de zgomotul distrugerii lui. Au apărut crăpături verticale şi, dintre crăpături, a început să curgă o sevă maronie. Aburul din copac ascundea fiinţa zbârcită care ieşea din el.

— Viermele lui Wutra! Viermele lui Wutra! au strigat protognosticii.

Phagorii au sărit în picioare. Cu stăpânire de sine, conducătoarea grupului s-a repezit la kaidaw şi a împărţit suliţele,

Rajabaralul avea vreo treizeci de picioare înălţime. Dintr-o dată, vârful a explodat, bucăţile s-au împrăştiat ca cioburile unui vas de lut, iar în vârf a apărut viermele lui Wutra.

În tot luminişul s-a întins putoarea caracteristică a viermelui, în care se amestecau mirosurile de bălegar, peşte putred şi brânză împuţită.

Creatura şi-a ridicat capul ca al unui şarpe strălucind la soare, sprijinit pe coloana flexibilă, care forma gâtul. Se clătina în toate părţile. Rajabaralul a plesnit. S-au văzut inelele viermelui şi pielea jupuită. Sfredelind pe sub pământ, creatura aceea intrase în rajabaral printre rădăcini, folosind copacul drept refugiu. Căldura din interior îl încurajase să se metamorfozeze. Acum avea nevoie de hrană, pentru că acest stadiu de dezvoltare îl împingea spre un alt ciclu al vieţii.

Între timp, phagorii s-au înarmat. Conducătoarea, un gillot puternic, cu blana neagră, a dat un ordin. Doi dintre cei mai buni trăgători şi-au aruncat suliţele în viermele lui Wutra.

Fiara s-a răsucit. Suliţele au zburat pe lângă ea fără să o atingă. A zărit fiinţele de jos şi a şerpuit, îndreptându-şi capul spre ei. A pornit atacul.

Cei de pe pământ, i-au observat dimensiunile reale abia în momentul atacului. Patru ochi laterali îi priveau pe deasupra mustăţilor groase, cărnoase, care îi ieşeau din gură.

Antenele se mişcau ca nişte degete, în timp ce viermele îşi pregătea poziţia de atac. Gura îi era plină de dinţi ascuţiţi, întinşi pe ambele laturi ale capului.

Se îndrepta spre ei ca o coadă de asokin. Într-o clipă plutea pe deasupra vârfurilor copacilor, iar în cealaltă se târa la nivelul phagorilor. Şi-au aruncat suliţele. Mierlele s-au împrăştiat.

Gura aceea, lipsită de fălci, care se mişca ciudat, părea nesfârşit de încăpătoare. A apucat una dintre femelele phagor şi a ridicat-o doar pe jumătate. Gillotul era prea greu pentru musculatura gâtului suplu ăl monstrului. A târât-o prin mlaştini. Ea l-a lovit în centrul mirosului.

— Ucideţi-l! a strigat conducătoarea, năpustindu-se cu mâna în care avea cuţitul.

Dar în inelele întunecate, unde se afla harney-ul viermelui, a fost luată o hotărâre. A muşcat bucata pe care o avea în gură şi a lăsat restul să cadă. Capul a zvâcnit în sus, departe de pericol, sângele galben scurgându-i-se pe mustăţi. Ce a mai rămas din gillot, a lovit cu pumnul în pământ, apoi a înţepenit.

Viermele a început să se transforme încă din clipa în care a început să mestece îmbucătura. Inele s-au lovit de copacii tineri din jur. Deşi nu erau obişnuiţi cu teama, cei şapte phagori care supravieţuiseră s-au prăbuşit îngroziţi. Viermele se desfăcea în două.

Şi-a târât capul însângerat pe iarbă, îndepărtându-se puţin de ei. Membrana i s-a sfâşiat cu un zgomot răsunător. Ceva, asemănător unei măşti, i s-a jupuit de pe capul care s-a transformat în două capete groteşti.

Câtă vreme capetele au stat unul deasupra celuilalt, au arătat la fel cu cel dinainte. Apoi capul de deasupra s-a ridicat şi asemănarea a

dispărut.

Fălcile celor două capete şi-au întins antenele cărnoase, care se întindeau cu rapiditate şi se întăreau, formând un cerc de ţepuşe, dincolo de care a apărut o gură, al cărei cartilagiu era lat şi înţepenit, fără posibilitate de a se închide.

Restul capului s-a format după această deschizătură, căreia i-au urmat imediat doi ochi, aşezaţi pe orizontală.

Stratul de substanţă care apăruse între membranele sfâşiate s-a uscat, anunţând o uşoară schimbare de colorit. Un cap era verde, cu nuanţe cenuşii, iar celălalt era albastru pal.

Capetele s-au ridicat, îndepărtându-se antagonic unul de celălalt şi scoţând un răget stins.

Aceasta a provocat ruperea mai multor membrane, de-a lungul vechiului trup, dând la iveală două trupuri, unul verde şi unul albastru, amândouă foarte subţiri şi aripate.

Trupul a fost scurtat de o convulsie asemănătoare cu paroxismul morţii. Cele două trupuri, cu nişte aripi ca de hârtie, au ieşit din membrane. Capetele s-au întins pe deasupra rajabaralului spintecat. Aripile de hârtie au fâlfâit în aer. Opt mierle zburau în jurul lor cârâind cu ciocurile deschise.

Cele două fiinţe, au ajuns la un stadiu al metamorfozei mai stabil. După o clipă, cozile lor lungi, cu mustăţi, s-au ridicat de la pământ. Erau purtate de aer, iar lumina lui Freyr strălucea pe solzii aripilor lor. Monstrul cel verde era mascul şi avea un şir dublu de tentacule pe abdomen. Celălalt monstru, femela, avea solzii mai puţin strălucitori.

După un timp, aripile lor au început să bată într-un ritm constant, ridicându-i deasupra vârfurilor copacilor. Deschizătura principală, gura, înghiţea aerul cu lăcomie şi-l scotea prin spaţiile din spate. Creaturile au zburat în cerc, peste luminiş, pornind în direcţii diferite şi privind grupul de phagori neajutoraţi. Apoi şi-au început primul lor zbor.

Zburătorii s-au depărtat ca nişte şerpi sclipitori, unul către nordul îndepărtat, celălalt, către sudul îndepărtat, supunându-se în mod misterios octavelor de aer şi înfrumuseţându-se dintr-o dată, în puterea lor.

Trupurile lor lungi şi subţiri unduiau în atmosferă. Au câştigat înălţime, ridicându-se deasupra văii ca un bol. Apoi, au dispărut ca să-şi caute partenerul, spre polul opus şi îndepărtat.

Închişi în pământul în care au hibernat timp de secole, uitaseră de existenţa de mai înainte.

Grohăind, phagorii au revenit la lucrurile urgente. S-au uitat în luminiş. Kaidaw-ul încărcat era tot acolo, păscând liniştit.

Oamenii madis dispăruseră. Folosiseră această ocazie şi fugiseră în pădure.

Madişii, în general, se luau pentru toată viaţa. Rareori se recăsătorea un văduv sau o văduvă. Supravieţuitorul era cuprins de o melancolie profundă. Fugarii erau formaţi din trei bărbaţi şi perechile lor.

Perechea mai în vârstă cu câţiva ani decât celelalte, se numea Cathkaarnit, acesta fiind numele rezultat prin unirea lor. Erau deosebiţi astfel: Cathakaarnit-el şi Cathkaarnit-ea.

Toţi şase erau zvelţi şi de statură mică. Toţi erau închişi la culoare.

Protognosticii trans-umani, printre care şi madişii, aveau o înfăţişare puţin diferită faţă de cea a oamenilor. Buzele strânse, arătând astfel datorită oaselor craniului şi liniei dinţilor, le dădeau o înfăţişare bosumflată. Aveau opt degete la fiecare mână, cu patru degete îndreptate în faţă şi patru îndreptate în spate. Astfel, strânsoarea mâinilor lor era uimitor de puternică. Aveau patru degete în partea din faţă a labei piciorului şi patru degete la călcâie.

Au fugit cu un pas constant, ca un galop mărunt, depărtându-se de tufişul unde erau phagorii, un ritm pe care-l puteau menţine ore în şir, dacă era necesar. Prin desişuri, au alergat, în şir dublu, conduşi de perechea cathkaarnit, urmaţi de perechile următoare, în ordinea vârstei. Câteva animale sălbatice, mai ales cerbi, au fugit din calea lor. O dată au nimerit peste un porc ţepos. Au continuat să alerge, fără pauză.

Fuga aceasta i-a dus spre vest. Amintirea celor opt săptămâni de captivitate le-a dat putere. Au ocolit şuvoaiele de apă şi au ieşit din marea farfurie de pământ, prin care îşi croiseră drum ca să scape. Căldura nu mai era atât de mare.

Pantele puţin înclinate, dar continue, le topeau energia. Şi-au schimbat pasul. S-au mulţumit să meargă repede. Pieile le ardeau trupurile. Au continuat să meargă, cu capetele plecate, îndurând suferinţa respiraţiei, pe nas şi pe gură. Din când în când se mai împiedicau de terenul aspru.

În cele din urmă, perechea din spate a căzut. A rămas locului, zăcând, respirând greu şi ţinându-se de stomac. Ceilalţi patru au privit în sus şi au văzut că mai aveau puţin până la vârf. Dincolo de vârf, pământul se întindea la un nivel constant, formând un platou. Şi-au continuat drumul. Au căzut îndată ce au ajuns pe platou. Plămânii lor erau gata să plesnească.

De acolo, prin atmosfera limpede, puteau zări totul. Puţin mai jos de ei, se aflau cei doi prieteni, epuizaţi, întinşi lângă vârful unui uriaş bol de pământ. Laturile bolului avea şanţuri, pe care se scurgea apa. Şuviţele de apă ale izvoarelor se adunau în două şerpuiri mari, dând naştere unui râu care se formase de curând, pentru că pomii pluteau în el, acoperiţi numai pe jumătate. Crengile lor formaseră baraje care adunaseră şi ale resturi. Apa ocolea dealul.

Zgomotul curgerii apei umplea aerul. Au putut, vedea locul cu rajabarali masivi şi concavi. Undeva, printre rajabarali, era şi grupul de phagori de la care fugiseră.

Dincolo de rajabarali, creşteau păduri tinere şi dese, care acopereau pantele ce formau partea opusă a marelui bol. Printre copacii pădurii, verzi şi mohorâţi, se mai afla şi câte un pom cu un frunziş auriu şi strălucitor, pe care oamenii madis îl numeau caspiarn. Mugurii lui amari puteau fi mâncaţi în vreme de foamete.

Dar acest peisaj nu se termina cu pădurile. Dincolo de ele, puteau fi zărite stânci, care se prăbuşiseră ici şi colo, oferind o potecă periculoasă pentru animalele sau oamenii care se aventurau să coboare. Stâncile făceau parte dintr-un munte care îşi întindea formele rotunde dintr-un colţ al orizontului până la celălalt. Stâncile moi crăpaseră şi formaseră răvane din care ţâşnea vegetaţia. Acolo unde vegetaţia era foarte deasă, muntele avea un aspect spectaculos. Afluenţii râului sclipeau, curgând înspumaţi printre cheile care se deschideau spre vale.

Dincolo de muntele spongios şi deasupra lui se înălţau alţi munţi, mai duri, din bazalt tare, cu pante erodate de-a lungul ultimelor secole de iarnă. Nu erau acoperiţi de mantii de verdeaţă. Erau presăraţi ici şi colo cu flori micuţe, de munte, galbene, portocalii şi albe, ale căror culori se zăreau chiar şi de la o depărtare de mile întregi.

Deasupra acestor munţi bazaltici, ca nişte domuri, se înălţau alte lanţuri muntoase, albastre, posomorâte şi înspăimântătoare. Ca şi când ar fi vrut să demonstreze fiecărei fiinţe că lumea nu avea sfârşit, acele lanţuri muntoase te lăsau să arunci o privire la ce era dincolo de ele: întinderi de pământ pe distanţe mari, la altitudini mari, care aveau piscuri ca nişte dinţi. Aceste bastioane ale materiei străjuiau acolo unde începeau frigurile pătrunzătoare ale tropopauzei.

Madişii cuprindeau această privelişte cu ochii lor ageri, zărind punctele albe dintre caspian, de pe stânci, dintre defileurile înalte ale munţilor, până la afluentul strălucitor care curgea printre chei.

Feţele acelea albe au fost corect identificate ca fiind mierle. Unde erau mierle, erau şi phagori. Pe o distanţă de multe mile, oamenii madis puteau vedea expediţia lui Hrr-Brahl-Yprt, care înainta la pas şi era mărginită de mierle. Nu se zărea nici un phagor. Totuşi, acest peisaj maiestuos putea ascunde zeci de mii de phagori.

Madişii s-au odihnit şi au stat de veghe. Mai întâi unul, apoi şi ceilalţi au început să se scarpine. Scărpinatul a început ca un gâdilat, dar a devenit din ce în ce mai violent, pe măsură ce vremea se răcea. Au început să se tăvălească, scărpinându-se şi înjurând, cu trupurile usturându-i de sudoarea care intra în înţepăturile din piele. Se chirceau, scărpinându-se cu mâinile şi picioarele. Mâncărimea de nesuportat apăruse de când fuseseră prinşi de phagori.

Se scărpinau înnebuniţi la subraţ, la organe, trecându-şi unghiile prin smocurile de păr, fără să se gândeau nici o clipă la cauză şi efect. Nu au atribuit pecinginea căpuşelor pe care le luaseră din blana phagorilor.

Căpuşa aceea, în general era inofensivă, sau cel puţin nu le transmitea oamenilor şi protognosticilor nimic altceva decât febră, sau o pecingine care nu dura mai mult de câteva zile.

Dar, pe măsură ce Helliconia se apropia de Fryer, echilibrul de căldură se schimba. Ixodiae se înmulţeau – căpuşa femelă îşi plătea tributul Marelui Freyr, depunând milioane de ouă.

Curând, căpuşa aceea neînsemnată, care era atât de obişnuită, încât nici nu era luată în seamă, devenea vectorul unui virus care provoca aşa-numita febră a oaselor. Datorită ei, lumea se va schimba.

Acest virus trecea printr-o etapă activă de dezvoltare în primăvara acelui an helliconian, la vremea eclipselor.

În fiecare primăvară, oamenii erau atacaţi de febra oaselor. Doar jumătate din populaţie reuşea să supravieţuiască. Dezastrul era foarte întins, iar efectele erau profunde.

Scărpinându-se, oamenii madis au dau uitării împrejurimile neumblate în care se aflau.

Datorită căldurii adunată în valea presărate cu tufe, pe platou creşteau ierburi luxuriante, cunoscute sub numele de shoatapraxi, a cărui tulpină era goală pe dinăuntru, şi trăia mult.

Dintre aceste ierburi au ieşit oameni îmbrăcaţi cu haine uşoare, cu ghete înalte şi cu frânghii în mâini. Cu ele au început să-i lovească pe madişi.

Perechea care se odihnea pe pantă a riscat, încercându-şi şansa de a fugi, deşi se îndreptau direct spre phagori. Cei patru prieteni au fost prinşi. Se mai frământau încă. Scurta şi epuizanta vrajă a libertăţii se terminase. De data aceasta, erau proprietatea unor oameni, şi se alăturaseră alt eveniment ciclic: invazia spre sud, din Sibornal.

Au fost înrolaţi involuntar armatei de colonizare a preotului războinic Festibariyâtid. Celor doi Cathkaarnit şi însoţitorilor lor, încovoiaţi de proviziile îngrămădite pe spinările lor, puţin le păsa de acest lucru. Noii stăpâni i-au mânat la drum. Clătinându-se şi scărpinându-se, au pornit spre sud.

În timp ce ei mergeau pe culmea marelui bol al văii, spre stânga, Freyr se ridica spre cer. Toate lucrurile căpătau a doua umbră, care se scurta pe măsură ce soarele ajungea la zenit.

Peisajul strălucea. Temperatura creştea la miezul zilei. Căpuşele neobservate mişunau, înmulţindu-se cu milioanele.

12. Stăpânul insulei

Eline Tal era un bărbat puternic şi vesel, credincios, pe care te puteai baza, dar căruia îi lipsea imaginaţia. Era viteaz, bun vânător şi călărea hoxney-ul cu stil. Avea totuşi un gram de inteligenţă, deşi nu privea academia cu ochi buni şi nu putea citi. Nu şi-a mai lăsat soţia şi copiii să citească. Îi era loial lui Aoz Roon şi nu avea altă ambiţie decât aceea de a-l sluji cât mai bine.

Cu toate acestea, nu-l înţelegea pe Aoz Roon. A descălecat de pe hoxney-ul cu dungi strălucitoare şi a aşteptat răbdător, la o oarecare distanţă de Stăpânul Embruddock-ului. Nu-i putea vedea decât spatele căci el stătea cu bărbia în piept.

Aoz Roon era îmbrăcat cu blana lui neagră şi urât mirositoare. Îşi aruncase pe umeri un veşmânt aspru şi galben, probabil intenţionând să îşi onoreze vrăjitoarea care plecase, în felul lui obscur. Dulăul Curd tremura la picioarele lui.

Eline Tal a rămas mai departe, cu un deget în gură, scobindu-se la un dinte din spate. Avea mintea goală.

După câteva înjurături cu voce tare, Aoz Roon şi-a pus hoxney-ul în mişcare. A privit înapoi peste umăr, a încruntat din sprâncene, dar nu şi-a luat în seamă locotenentul credincios, nici pe câinele său,

A mânat hoxney-ul în galop şi s-a oprit în vârful pantei abrupte, trăgându-l de frâu pe Grey cu atâta sălbăticie, încât acesta s-a ridicat pe picioarele dinapoi.

— Căţea bătrână! a strigat Aoz Roon. Ecoul vocii s-a întors la el.

I-a plăcut răsunetul amărăciunii lui. A bubuit, bucurându-se de ecou, nepăsător că iapa îl îndepărta de Oldorando, urmat de câine şi de prietenul credincios.

A tras-o pe Grey de frâu. Animalului i-au apărut spume la gură. Era mijlocul dimineţii. Totuşi, o umbră se lăsa peste lume, înăbuşind viaţă.

S-a uitat printre crengile cu spini şi a observat că Freyr fusese muşcat de un glob, care acoperea încet cerul. Orbirea a cuprins totul. Curd s-a lipit de picioarele hoxney-ului şi a scheunat.

O bufniţă a ţâşnit dintr-un pin din apropiere, grăbindu-se să ajungă pe pământ. Avea penele pătate, iar întinderea aripilor ei era mai mare decât aceea a braţelor unui om. Ţipând, a trecut printre picioarele lui Grey şi s-a ridicat spre cer.

Grey s-a ridicat pe picioarele dinapoi. A plonjat într-un galop din care cu greu mai putea fi oprit. Aoz Roon s-a luptat să rămână în

şa.

Alarmat de acest fenomen ceresc, Eline Tal l-a urmat, luptându-se cu armăsarul lui, Drifter, ca să-l stăpânească. Zburau ca vântul dinspre sud, înfierbântaţi în urmărirea celuilalt hoxney.

Liniştind animalul speriat, Aoz Roon a scăpat de starea de tristeţe în care se afla. A râs fără nici o reţinere, mângâindu-l şi vorbindu-i cu mai multă blândeţe decât vorbise vreodată cu un om. Batalix îl înghiţea din ce în ce mai mult pe Freyr, încet şi sigur. Muşcătura phagorului. I-au venit în minte vechile legende; santinelele nu erau prieteni, ci duşmani.

Şi-a îndreptat umerii şi a lăsat animalul potolit să înainteze după cum dorea. De ce nu? Se putea întoarce la Oldorando, ca să domnească la fel ca până atunci. Totuşi, locul acela chiar nu se va schimba deloc, acum, când ea, căţeaua bătrână, plecase? Doi era o biată fiinţă insipidă, căreia nu-i păsa de însemnătatea pe care o avea el. Acasă nu-l aşteptau decât pericolele şi dezamăgirea.

I-a dat frâu lui Grey şi a îndemnat-o să intre într-un desiş de tufişuri cu spini, acceptând posac biciuirea crengilor pe faţă. Lumea era cuprinsă de o dezordine pe care el nu o putea desluşi. Printre crengi, se aflau fire de iarbă, paie şi trestie. Avea mintea atât de împovărată de gânduri, încât nici nu a luat în seamă acest amănunt care anunţa inundaţiile.

Marginea de jos a lui Batalix era tivită cu un foc de argint. Astrul continua să-l devoreze pe Freyr. Apoi, până şi partea aceea a fost eclipsată de un nor, mânat de un vânt dinspre răsărit. Ploaia a început cu cu forţă crescândă, şfichiuind tufişurile cenuşii. Aoz Roon şi-a plecat capul şi a înaintat. Şuvoiul de apă sâsâia printre boscheţi. Wutra îşi arăta ura. A scos hoxney-ul din desiş şi s-a oprit acolo unde iarba deasă foşnea sub picior. Eline Tal a apărut în urma lui. Ploaia s-a înteţit, gonind animalele.

Stăpânul Embruddock-ului se uita pe sub sprâncenele de pe care picura ploaia. Înaintea sa începea urcuşul unei pante împădurite, presărată cu bolovani.

În vârful pantei, din pietre sparte, fusese construit un fel de adăpost. Dincolo de el se întindeau mlaştini, în care şerpuiau canale de apă. Priveliştea era acoperită de o perdea de apă. Liniile de contur ale adăpostului nu se zăreau, dar obscuritatea nu era atât de accentuată încât să nu se zărească siluetele care stăteau la intrare. Siluetele erau imobile. Priveau. Probabil că simţiseră persoana care se apropia de ei cu mult înainte ca aceasta să-i vadă. Curd stătea pe loc şi lătra.

Fără să se uite în urmă, Aoz Roon i-a făcut semn lui Eline Tal să-l sprijine.

— Fuggieşi mizerabili, a spus Eline Tal, destul de vesel.

— Nu suferă apa. Acolo unde se află, sunt în siguranţă faţă de ploaie. Mergi cu pas constant.

Au pornit, înaintând încet. L-a chemat pe Curd.

Nu a întors capul. Nu a arătat că îi era teamă. Mlaştina putea fi de netrecut. Era mai bine să urce dealul. Odată ajunşi pe creastă – dacă phagorii i-ar fi lăsat să ajungă până acolo – ar fi putut porni cu avânt. Nu avea nici o armă, cu excepţia unui pumnal la centură.

Cei doi bărbaţi au înaintat umăr la umăr. Câinele mârâia în urma lor. Pentru a urca panta, trebuiau să ocolească construcţia primitivă. Din cauza întunericului, nu puteau fi siguri de nimic. În adăpostul prăpădit, păreau să nu fie înghesuiţi mai mult de cinci sau şase monştri.

În spate stăteau doi kaidaw-şi, care îşi scuturau apa de ploaie din blană şi îşi încleştau coarnele din când în când. Erau ţinuţi de un sclav, un om sau un protognostic, care îi privea pe Aoz Roon şi Eline Tal cu apatie. Două mierle stăteau cocoţate pe acoperiş, înghesuindu-se una într-alta. Alte două mierle stăteau pe pământ şi se băteau pe o grămadă de bălegar de kaidaw. A cincea stătea puţin mai departe, pe un bolovan şi mânca un animal mic, pe care-l prinsese.

Phagorii nu s-au clintit.

Cele două grupuri erau la mai puţin de o aruncătură de băţ unul de celălalt. Hoxney-ii şi-au schimbat pasul, adaptându-se urcuşului pantei. Curd a fugit de lângă Grey şi s-a năpustit spre adăpost, lătrând cu furie.

Acest lucru i-a făcut pe phagori să iasă din adăpost şi să pornească la atac. Păreau că ar fi avut nevoie de un impuls. Văzându-i că înaintează în fugă, Aoz Roon a strigat un ordin. El şi Eline Tal au dat pinteni animalelor.

Drumul era înşelător. Copacii erau tineri, nu mai înalţi decât un om, cu frunzişul întinzându-se ca nişte umbrele. Grey şi Drifter aveau nevoie de ghidare constantă şi vigilentă, ca să-şi poată menţine mersul la pas.

Se putea auzi zgomotul făcut de kaidaw-şii care urcau. Strigătele din gât ale călăreţilor păreau înfricoşătoare.

Pe un teren plat, un kaidaw putea întrece un hoxney, dar printre copacii scunzi, animalele mai mari erau dezavantajate.

Oricât de repede a înaintat Aoz Roon, nu a putut scăpa de urmăritori. El şi Eline Tal au început să înjure şi să asude, la fel ca animalele pe care le călăreau.

Au intrat pe o potecă, de unde apa şiroia pe cărările dealului. Aoz Roon a profitat de ocazie ca să se uite în jur. Doi dintre monştrii albi, pe armăsarii lor, erau încă în urma lor. Fiecare îşi ţinea braţul ridicat în faţa capului, pentru a îndepărta crengile. În mâna liberă aveau câte o suliţă, al cărei capăt se sprijinea de coastele kaidaw-şilor. Îşi stăpâneau animalele cu genunchii şi cu picioarele.

Ceilalţi phagori erau mult în urmă şi nu păreau a fi o ameninţare.

— Fuggieşii ăştia nu renunţă, a spus Aoz Roon. Mişcă-te, Grey, de-ai putrezi!

Au pornit mai repede, dar phagorii i-au prins din urmă.

Ploaia a încetat pentru o clipă, apoi a căzut şi mai puternică. Apa din frunzişul copacilor se scurgea pe ei. Au început să apară din ce în ce mai mulţi bolovani.

Phagorii au ajuns la o aruncătură de suliţă faţă de ei.

Aoz Roon a strâns frâul şi s-a ridicat în şa. S-a uitat peste umbrele copacilor. Spre stânga, şirurile de puieţi fuseseră culcate la pământ. Aoz Roon l-a strigat pe Eline Tal, a pornit spre stânga şi,

pentru o clipă, nu a mai zărit phagorii, ascunşi de movilele de bolovani ale căror contururi păreau să clipească sub şuvoiul de apă. Au ajuns pe o potecă şi, bucuroşi, au dat pinteni animalelor. Copacii erau din ce în ce mai rari. În faţă, pământul dispărea, desfoliindu-se în straturi de noroi.

Chiar şi clipa în care oamenii au simţit o urmă de speranţă, îndemnându-şi animalele să facă un efort mai mare, phagorii urmăritori au ieşit dintre copacii ca nişte umbre. Aoz Roon şi-a ridicat pumnul şi s-a năpustit înainte. Câinele cel mare şi galben ţinea pasul cu Grey, fără să rămână în urmă.

Apoi a început să coboare dealul presărat cu pietriş. În jur se întindea un peisaj melancolic, presărat cu rajabarali, izolat de copacii a căror verticalitate era echilibrată de suprafaţa orizontală şi lată a apei. Totul era colorat într-un verde pal.

Prin această ceaţă, se vedea şerpuind un râu vijelios, care se revărsa peste maluri, printre pini, creând o oglindă în care se reflecta totul în depărtare se întindeau şiruri întunecate de copaci, care dispăreau în ceaţă. Norii se rostogoleau pe cer, umbrind pământul şi ascunzând cele două santinele încleştate.

Aoz Roon şi-a trecut mâna peste faţă şi şi-a şters ploaia şi sudoarea. În mijlocul râului era o insulă, acoperită cu pietre şi copaci cu frunzişul negru. I s-a părut un loc mai sigur.

Dacă el şi Eline Tal ar fi putut ajunge acolo... malurile nu erau prea departe de insulă... vor fi în siguranţă.

A făcut semn spre înainte, strigând cu voce groasă.

În clipa aceea, şi-a dat seama că era singur. S-a răsucit în şa şi s-a încurajat pentru ce se aştepta să vadă.

Dungile orizontale şi strălucitoare ale lui Drifter sclipeau undeva, spre stânga. Animalul nu mai avea călăreţ şi galopa fără ţintă, spre râu.

În vârful pantei, unde desişul de copaci se termina, zăcea întins pe pământ, Eline Tal. Cei doi războinici cu blană îl terminaseră. Unul dintre ei a sărit de pe kaidaw. Eline Tal l-a lovit imediat, dar phagorul l-a ridicat cu o mână ca o lopată enormă.Pe umărul lui Eline Tal a apărut o pată roşie. Îl doborâseră din şa cu o suliţă. S-a luptat puţin. Phagorul şi-a aplecat coarnele şi s-a pregătit să le folosească, străpungându-l mortal.

Celălalt phagor nu a mai aşteptat lovitura de graţie. Cu o mişcare abia zărită, a întors armăsarul şi a început să coboare dealul, spre Aoz Roon, cu suliţa ridicată în aer.

Acesta i-a dat pinteni lui Grey. Nu mai putea face nimic pentru locotenentul lui ghinionist. A pornit cu toată viteza spre insulă, aplecându-se să-l încurajeze pe Grey, pentru că simţea animalul clătinându-se.

Phagorul urmăritor era avantajat. Kaidaw-ul era superior pe teren întins, oricât ar fi alergat hoxney-ul de repede.

Mantia galbenă a lui Aoz Roon flutura în vânt, în timp ce îşi mâna animalul spre malul râului.

Apele învolburate, frunzişul umed, formele tulburi ale peisajului, un loc sigur în iarbă... toate îi alergau prin faţa ochilor. Ştia

că este prea târziu. Porii pielii dintre umeri au început să se transforme în lichid, pe măsură ce aşteptau lovitura fatală a suliţei.

O privire rapidă înapoi. Fiara era foarte aproape de el. Venele gâtului întins şi capul kaidaw-ului, ieşeau în evidenţă, ca nişte liane înfăşurate pe un copac.

Curând va fi la acelaşi nivel. Ochii îi străluceau.

Deşi era bătrân, Aoz Roon avea reacţii mai rapide decât orice phagor.

Deodată, a tras de frâu cu o forţă sălbatică şi l-a forţat pe Grey să dea capul pe spate, întrerupându-i fuga. A alunecat în drumul urmăritorului. În clipa aceea a sărit din şa şi s-a rostogolit pe pământul muiat de apă, care i-a amortizat căderea. Apoi s-a aruncat repede în drumul kaidaw-ului.

Şi-a smuls mantia udă de pe umeri. A răsucit-o peste cap. Mantia a zburat şi s-a înfăşurat în jurul suliţei phagorului. Aoz Roon a tras cu putere, iar phagorul a alunecat de pe animal.

Cu mâna liberă, a apucat coama kaidaw-ului. Şi-a eliberat mantia, a prins-o de ambele capete şi a lovit animalul peste piept. Odată eliberat, phagorul s-a izbit de pământ, iar kaidaw-ul de culoarea ruginei a luat-o la fugă.

Aoz Roon a fost izbit de mirosul urât al substanţei lăptoase. Stătea acolo şi se uita, nesigur, la el. Grey se depărtase în galop. Era la fel de disperat ca şi până atunci. L-a strigat pe Curd, dar dulăul a rămas tremurând în iarbă. Nu a răspuns la chemare.

Phagorul s-a ridicat iar Aoz Roon a început să alerge spre râu, strângând suliţa în mână. Avea de gând să înoate până la insulă. Era singura lui speranţă.

Înainte de a ajunge la marginea apei care dăduse peste maluri, a văzut pericolul care-l aştepta, dacă ar fi înotat. Apa era neagră şi ducea cu ea un noroi gros şi ceva mai mult decât noroi. Ducea şi animale înecate şi crengi pe jumătate scufundate în apă, cu care ar fi trebuit să se lupte, înotând.

A ezitat. Între timp, phagorul l-a prins din urmă.

Lui Aoz Roon, i-a venit în minte o luptă de demult, cu una dintre fiare, înainte de a avea febra aceea ruşinoasă. Adversarul fusese rănit.

Dar acesta... acesta nu era tânăr. Simţea acest lucru din instinct. Şi-a dat seama când l-a apucat de braţ şi l-a lovit cu gheata. Putea să-l arunce în râu, înainte de venirea celorlalţi.

Dar nu era atât de uşor. Fiara mai avea încă multă forţă. Unul dintre ei a cedat puţin, şi apoi celălalt. Aoz Roon nu a putut ridica suliţa, nu a putut să-şi ia cuţitul. S-au luptat, alergând câte puţin, gemând, sărind, adversarul încercând să-şi folosească coarnele.

A strigat de durere, când phagorul a reuşit să-i răsucească un braţ. A dat drumul suliţei. Ţipând, şi-a eliberat un cot. L-a ridicat, lovindu-l pe phagor sub bărbie. S-au clătinat câţiva paşi înapoi, stropindu-se cu apă şi noroi până la genunchi.

Disperat, a chemat dulăul, dar Curd se năpustea în toate direcţiile, lătrând cu sălbăticie, tăindu-le calea celor trei phagori, care se apropiau pe jos.

Un copac uriaş era purtat de apă. Curenţii îl rostogoleau şi-l roteau. O creangă s-a întins ca un braţ, lovind phagorul şi omul ce stăteau încleştaţi. Au căzut, prinşi de această forţă irezistibilă şi au fost traşi sub apă. Din apă s-a mai ridicat o creangă. S-au scufundat din nou, creând vârtejuri galbene.

Timp de patru ore, Batalix a stat în coastă lui Freyr, păzindu-l precum îşi păzeşte un câine osul. Abia atunci lumina lui Freyr a fost înghiţită în întregime. Toată după-amiaza umbrele de oţel se jucaseră pe pământ. Nici o insectă nu se mişcase.

Vreme de trei ore, Freyr a dispărut de pe lume, furat de pe cerul zilei. Până la apus, a apărut doar parţial. Nimeni nu mai putea garanta că va mai fi vreodată întreg. Norii denşi umpleau cerul de-a lungul orizontului. Ziua murise. Copii sau adulţi, toţi oamenii din Oldorando merseseră la culcare, neliniştiţi.

Apoi a început vântul, care a împrăştiat norii de ploaie şi a mărit neliniştea din sufletul oamenilor.

În bătrânul oraş, fuseseră trei morţi, unul se sinucisese, iar unele clădiri luaseră foc. Singurul lucru care împiedicase întinderea focului şi a violenţei, fusese ploaia abundentă.

Lumina de la unul dintre focuri, dezmorţită de vânt, a aprins perdeaua de apă din jurul Marelui Turn. Reflecţiile ei împrăştiau desene pe tavanul camerei în care Oyre stătea întinsă pe pat, fără să poată dormi. Vântul bătea, un stor se bălăngănea, iar scânteile se ridicau spre coşul, nopţii.

Aştepta. Ţânţarii o deranjau. Se întorseseră de curând la Oldorando. Fiecare săptămână le aducea câte ceva necunoscut până atunci.

Lumina care pâlpâia afară, se amesteca pe tavan cu desenele şi petele, creând o imagine iluzorie a unui bătrân cu părul lung şi ciufulit, îmbrăcat într-o rochie. Nu-i putea vedea faţa, pentru că avea capul ascuns de umărul ridicat. Făcea ceva. Picioarele lui se mişcau odată cu rafalele de vânt care tulburau bălţile de afară. Mergea poate tăcut printre stele.

Obosită de acest joc, s-a uitat în altă parte, întrebându-se unde ar putea fi tatăl ei. S-a uitat din nou pe tavan şi a văzut că greşise; bătrânul o privea peste umăr. Avea faţa zbârcită şi brăzdată de vârstă. A început să meargă mai repede. Storul se lovea în ritmul paşilor lui. Traversa lumea spre ea. Avea trupul acoperit cu o erupţie otrăvitoare.

Oyre s-a ridicat în capul oaselor. Un ţânţar i-a bâzâit la ureche. S-a scărpinat în cap şi s-a uitat la Doi, care respira greu.

— Cum îţi merge, fetiţo?

— Durerile sunt mai dese.

Oyre a coborât dezbrăcată din pat, a îmbrăcat o haină lungă şi s-a îndreptat spre prietena ei, a cărei faţă palidă abia se putea desluşi în întuneric.

— Să trimit după mama Scantiom?

— Încă nu. Să stăm de vorbă. Doi a întins mâna şi Oyre i-a luat-o în mâna ei. Oyre, ai devenit o prietenă bună pentru mine. Stând aici, mă gândesc la atâtea lucruri nostime. Tu şi cu Vry... Ştiu ce credeţi despre mine. Sunteţi amândouă bune, dar totuşi atât de

diferite... Vry este atât de nesigură de ea, în timp ce tu eşti întotdeauna sigură de tine...

— Ai înţeles tocmai invers.

— Ei, n-am ştiut eu prea multe niciodată. Oamenii se dezamăgesc îngrozitor unii pe alţii, nu-i aşa? Eu sper că nu voi dezamăgi copilul. L-am dezamăgit pe tatăl tău, ştiu asta. Acum mizerabilul m-a lăsat... Imaginează-ţi... Să nu fie cu mine, tocmai în noaptea asta.

Storul de la etajul de jos s-a lovit din nou. Ele s-au cuibărit una într-alta. Oyre a pus mâna pe burta umflată a prietenei ei.

— Dacă ţi-e teamă de asta, să ştii că nu a plecat cu Shay Tal. Sunt sigură.

Doi s-a ridicat pe coate şi, întorcându-şi capul într-o parte, a spus:

— Câteodată nu pot să-mi îndur sentimentele. Această durere este binevenită, în comparaţie cu cealaltă. Ştiu că nu sunt nici pe jumătate o femeie, cum este ea. Totuşi, eu am spus "da", iar ea a spus "nu". Întotdeauna am spus "da" şi ea a spus "nu". Asta contează. Întotdeauna am spus "da" şi totuşi el nu este aici cu mine... Nu cred că m-a iubit vreodată...

A început să plângă cu atâta putere, încât lacrimile îi săreau din ochi.

Oyre i-a văzut ochii strălucind la lumina care pâlpâia, în timp ce Doi a întors capul, îngropându-şi faţa la pieptul ei mare.

Vântul a vâjâit cu putere, iar storul s-a trântit din nou.

— Lasă-mă să trimit sclavul după mama Scantiom, scumpo, a spus Oyre.

Mama Scantiom preluase îndatoririle, de când se prostise mama lui Doi.

— Încă nu, încă nu. Treptat, lacrimile i s-au oprit. A oftat. E timp destul. E timp destul pentru toate.

Oyre s-a ridicat, şi-a înfăşurat haina în jurul trupului şi a plecat, desculţă, să fixeze storul. Vântul umed, bătând cu putere dinspre sud, o izbea peste faţă. Embruddock-ul răsuna de strigătul gâştelor care veneau spre ea. Păsările se adăpostiseră sub un gard viu.

— De ce stau eu singură? a întrebat ea întunericul.

În timp ce prindea încuietoarea, mirosul amărui de fum a ajuns până la ea. Clădirea din apropiere fumega.

Când s-a întors în încăperea de piatră erodată, Doi se ridicase şi se ştergea pe faţă.

— Oyre, ar fi mai bine s-o chemi pe mama Scantiom. Viitorul Stăpân al Embruddock-ului aşteaptă să se nască.

Oyre a sărutat-o pe obraz. Amândouă femeile erau palide şi aveau ochii larg deschişi.

— Se va întoarce în curând. Bărbaţii sunt atât de... nu te poţi baza pe ei.

A alergat din cameră, ca să cheme un sclav.

Vântul care bătea în storul lui Oyre, călătorise mult şi era sortit să bată printre dinţii de piatră ai şirului muntos Quzint. Se născuse deasupra întinderilor fantomatice ale mării, pe care marinarii viitorului

aveau s-o numească Ardent. A circulat de-a lungul ecuatorului, spre vest, prinzând viteză şi umezeală, până când s-a întâlnit cu marea barieră a Scutului de Est, din Campannlat, Nktryhk-ul, unde s-a transformat în două vânturi.

Şuvoiul de aer dinspre nord s-a ridicat deasupra golfului Chalce şi s-a topit printre înghețurile de primăvară din Sibornal..

Şuvoiul de aer dinspre sud a ocolit capul Vallgos, a trecut peste marea Scimitar şi apoi peste regiunea din nord-est a Mării Vulturilor, ieşind peste ţinuturile joase dintre Keevasiea şi Ottasol, aducând miros de peşte. A vuit în ţinuturile sălbatice, care într-o zi aveau să fie marea ţară Borlien, a oftat peste Oldorando şi a zdruncinat storul lui Oyre. Şi-a continuat drumul, fără să mai aştepte primele ţipete ale fiului lui Aoz Roon.

Valul de aer cald a purtat cu el păsări, insecte, spori, polen şi microorganisme. După câteva ore a trecut fiind uitat aproape imediat. Cu toate acestea, îşi jucase rolul în schimbarea planurilor şi lucrurilor.

În drumul lui, i-a adus o oarecare mângâiere unui om care stătea printre crengile unui copac. Copacul creştea pe o insulă, în mijlocul unei ape umflate, care curgea repede, fiind un afluent al râului Takissa. Omul avea un picior rănit şi stătea cocoţat în locul lui oarecum sigur, suportând durerea.

Sub copac stătea un phagor mare, mascul. Poate se aştepta la un atac. La orice s-ar fi aşteptat, nu făcea nici o mişcare, în afară de tremurul unei urechi. Mierla lui stătea pe o creangă, în copac, cât de departe putea de omul rănit.

Omul şi phagorul fuseseră lăsaţi de apă pe insulă, pe jumătate înecaţi. Aşa rănit, cum era, omul se căţărase în primul loc sigur pe care îl putuse găsi. Când bătea vântul, se agăţa de trunchiul copacului.

Pentru phagori, vântul era prea cald. În cele din urmă phagorul s-a mişcat. S-a uitat înapoi, căutând drumul printre bolovanii care umpleau cea mai mare parte a insulei. După ce a privit, cu gâtul întins, mierla şi-a întins aripile şi s-a dus la stăpânul ei.

Omul s-a gândit: "Dacă aş putea prinde pasărea, s-o omor, ar fi un fel de victorie... şi ar fi bună de mâncat..."

Dar Aoz Roon avea probleme mai urgente decât foamea.

Mai întâi, trebuia să învingă phagorul. Pe măsură ce se iveau zorile, a văzut malurile râului printre frunze şi locul de unde fusese luat de apă. Acolo, pe pământul mlăştinos, stăteau patru phagori, cu păsările lor cocoţate pe umeri, sau rotindu-se alene în jurul lor. Unul dintre ei ţinea un kaidaw de coamă. Erau acolo, de câteva ore, aproape fără să se mişte, uitându-se spre insulă.

La o distanţă sigură, lângă apă, stătea Curd. Dulăul era agitat, scâncea, se foia încoace şi-ncolo, privind apele umflate, întunecate, pline de vârtejuri.

De durere, Aoz Roon îşi muşca buza de jos, împodobită cu barbă şi încerca să se strecoare spre marginile ramurii, ca să-şi urmărească mai bine adversarul Acesta se mişca încet.

De vreme ce se părea că nu avea unde să se ducă, şi-a imaginat că monstrul va face un circuit şi se va întoarce. Se simţea mai bine. I-ar fi putut pregăti o surpriză neplăcută la întoarcere.

A privit cerul, strângând din ochi. Freyr se lupta să iasă din încrengătura de copaci, intact după experienţa din ziua precedentă. Batalix răsărise deja şi se pierduse printre nori. Ce mult şi-ar fi dorit Aoz Roon să doarmă, dar nu îndrăznea. Probabil că şi phagorul simţea acelaşi lucru.

Monstrul nu se vedea şi nici nu se auzea. Nu se auzea decât gâlgâitul neîntrerupt al apei, în goana cu care curgea spre sud. Fusese rece ca gheaţa. Aoz Roon ţinea bine minte acest lucru. Probabil că duşmanul nu suferea de pe urma scufundării.

Se părea că phagorul îi pregătea o capcană. În ciuda durerii, a simţit impulsul de a coborî din copac, să facă cercetări. Decizia odată luată, a aşteptat câteva clipe, ca să-şi adune puterile.

Şi-a masat membrele. Îi era greu să se mişte. Înţepenise. Blana lui neagră şi mare era plină de apă. Problema principală era piciorul stâng. Era umflat şi tare îl mai durea. Nu-şi putea îndoi genunchiul.

Totuşi, a reuşit să se strecoare jos din copac, căzând pe pământ. A rămas acolo, zăcând, cuprins de agonia durerii, gâfâind, fără să se mai poată ridica, aşteptând în orice clipă atacul phagorului.

Phagorii de pe mal îl văzuseră şi strigau ceva, dar vocile lor, care nu aveau puterea unei voci de om, abia se auzeau peste vuietul apei. A început şi Curd să urle.

Aoz Roon s-a ridicat în picioare. Lângă spuma apei, a găsit o creangă jupuită de coajă, care îi servise drept cârjă.

Teama, frigul şi ameţeala se amestecau în el, asemeni apei şi noroiului. Era gata să se prăbuşească. Simţea o greutate în tot corpul. Frigul îi dădea frisoane. A privit disperat în jur şi şi-a făcut masaj, aşteptând atacul. Dar phagorul nu era nicăieri.

— Pun eu mâna pe tine, gunoi ce eşti, chiar dacă ăsta e ultimul lucru pe care-l voi face... Mai sunt încă Stăpânul Embruddock-ului...

A înaintat pas cu pas, ocolind grămezile de bolovani care formau coloana vertrebrală a insulei, lăsându-le între el şi malul cel mai apropiat, ca phagorii care stăteau de pază să nu-i poată vedea. În dreapta erau alte pietre, gunoaie şi iarbă acoperită de apă, care îi înşelau piciorul. Ceaţa se aliase cu apa şi se aduna în fuioare pe suprafaţa ei de marmură.

Puieţii de copaci care nu aveau de unde să-şi tragă hrana şi copacii bătrâni erau smulşi de bolovanii care îi izbeau şi căraţi de şuvoaiele de apă. Această întindere plină cu dezastre naturale nu avea o lăţime mai mare de doisprezece metri, dar lungimea ei – ca şira spinării unei creaturi uriaşe, scufundată sub apă – despărţea întinderile mai mult decât putea zări ochiul omului,

Ca un urs rănit, şi-a continuat drumul şchiopătând, având grijă ca în timpul chinuitorului drum de recunoaştere să rămână la marginea apei, păstrând un spaţiu pe cât de mare putea între el şi sursa unui posibil atac.

Dintr-un tufiş de ferigi, aflat în faţa lui, a ţâşnit un cerb, cu capul ridicat şi cu ochii scânteind. Surprins, a căzut. Animalul s-a aruncat în apă, deasupra rămânând doar ramurile coarnelor cu trei vârfuri şi capul roşu-maroniu.

Scoţând un răget prelung, şi-a lăsat trupul puternic în voia apelor şi mai puternice, care l-au purtat într-un arc de cerc mare. Această fiinţă părea să nu poată fi în stare să ajungă pe malul celălalt. Şi totuşi a continuat să înoate, plină de curaj, chiar şi atunci când, dispărând dincolo de perdeaua de ceaţă, Aoz Roon nu a mai văzut-o.

Mai târziu, urcându-se pe un copac prăbuşit la pământ, a zărit din nou mierla.

Aceasta îl privea cu ochi de reptilă, alunecoşi, stând căţărată pe acoperişul unei colibe făcută din bolovani şi pământ. Pereţii colibei erau tăiaţi în piatră; şiţă, ferigă şi puieţi de copaci fuseseră aleşi pentru a da un aspect natural colibei. Aoz Roon şi-a croit drum spre acest refugiu. Ajunsese la concluzia că phagorul trebuia să fie înăuntru.

Pe o porţiune mai joasă, din faţa colibei, apa se adunase într-o baltă. Aici insula fusese străpunsă. Dincolo de firul de apă, adâncă până la genunchiul omului, insula îşi continua cursul circumscris, ca o corabie subţire, ducând o povară inutilă de pietre.

Omul-urs se putea retrage în acest loc sigur. Phagorul, cu ura lui binecunoscută de apă, ce caracteriza această specie, nu l-ar fi urmat niciodată.

Frigul dat de curentul râului îi muşca din oase, precum dinţii unui aligator. Aoz Roon s-a îndepărtat cu un mers clătinat, gemând, spre capătul insulei. A căzut. A rămas acolo, înlemnit, printre pietre. S-a răsucit ca să privească spre colibă. Probabil că adversarul lui era înăuntru, bolnav şi rănit, asemeni lui.

S-a luptat să se ridice în picioare. A continuat turul insulei, căzând prosteşte din când în când. Şi-a scos cuţitul şi şi-a tăiat două cârje. Şi le-a pus sub braţe şi a intrat din nou în şuvoiul de apă, înaintând pe bâjbâite cu ajutorul cârjelor. Privirea i-a rămas ţintuită pe colibă.

Odată ajuns lângă colibă, a simţit o mişcare deasupra capului. Mierla s-a năpustit asupra lui şi i-a sfâşiat tâmpla cu vârful ciocului, Aruncând cârjele în lături, a spintecat aerul cu pumnalul. La al doilea atac, a tăiat pieptul păsării. Aceasta *a* căzut neputincioasă pe mal, aterizând pe o bucată de lemn. În jur zburau pene pătate cu sânge roşu.

Clătinându-se a fixat cele două cârje, una sub încuietoarea colibei iar cealaltă sub ţâţâna de sus a uşii. Uşa a început să tremure. Au urmat bătăi şi gemete. Phagorul se lupta să iasă. Cârjele au rămas însă înţepenite.

A luat un băţ de care să se sprijine şi s-a întors, bătând în retragere, spre insulă. Privirea i-a căzut pe mierlă. Ţopăia de pe un picior pe altul, iar sângele îi picura din piept. A ridicat băţul deasupra capului şi a lovit pasărea cu putere, omorând-o.

A trecut a treia oară prin apa îngheţată.

În partea cealaltă, s-a aruncat la pământ şi a început să-şi maseze picioarele, ca să-i revină circulaţia sângelui. A înjurat durerea care îi trecea prin oase. Uşa colibei a continuat să tremure. Mai devreme sau mai târziu, una dintre cârje va ceda. Dar deocamdată, phagorul nu mai putea acţiona, iar Stăpânul Embruddock-ului triumfase.

Târând pasărea după el, Aoz Roon s-a vârât între doi copaci, care se sprijineau unul de celălalt. A adunat bolovani în jurul lui, ca să se protejeze. Simţea cum îl cuprinde slăbiciunea, valuri-valuri. A adormit cu faţa între penele de pe pieptul cald încă al păsării.

Amorţeala şi frigul îi cuprindeau tot trupul. Freyr cobora pe cer spre vest, înecându-se într-o ceaţă aurie. Foindu-se în nişa pe care şi-o clădise, a putut observa malul cel mai apropiat. Phagorii erau încă acolo, aşteptând. Dincolo de ei, pământul se înălţa. A zărit şi locul în care căzuse Eline Tal. Mai departe, în zare, totul era stăpânit de santinela mai mare. Nici urmă de Curd.

Piciorul încă-l mai durea. A ieşit din ascunzătoare, târând pasărea după ei. S-a ridicat în picioare.

Phagorul aştepta la câţiva metri depărtare, dincolo de apă. În spatele lui se afla coliba. Uşa era neatinsă, dar acoperişul era spart, iar pietrele date la o parte. Pe acolo scăpase.

Sforăind, phagorul şi-a întors capul spre stânga şi spre dreapta. În urma acestui gest enigmatic, coarnele i-au strălucit la soare. Era un specimen jalnic, cu blana udă, pentru că trecuse de curând prin apă.

Aoz Roon a ieşit la iveală. Adversarul a aruncat suliţa spre el. Surprins, Aoz Roon a rămas înlemnit locului, dar arma a trecut la o distanţă mare de el. Proasta aruncare a phagorului putea însemna că acesta avea braţul rănit.

Aoz Roon şi-a arătat pumnul. În curând avea să se întunece. Instinctul l-a îndemnat să aprindă focul. S-a ocupat de aceasta, mulţumindu-i lui Wutra că se simţea mai în putere. Se mira totuşi că-i venea, în chip misterios, leşin de-la stomac. S-a gândit că acest lucru se datora foamei. De îndată ce a aprins focul a avut şi hrană la îndemână.

A adunat lemne putrede şi surcele, a creat un loc adăpostit între pietre şi, ca un bun vânător, s-a apucat de treabă, învârtind un băţ între palme. A început să iasă fum. Miracolul s-a petrecut. Ardea o flacără mică. Liniile aspre ale chipului lui Aoz Roon s-au relaxat uşor, văzând luminiţa dintre mâinile lui.

Phagorul stătea puţin mai departe şi privea, neclintit.

— Fiu al lui Freyr, tu eşti faci căldură! a strigat el.

Ridicându-şi privirea, Aoz Roon a văzut doar conturul adversarului lui, a cărui siluetă se zărea pe fundalul cerului auriu, spre vest.

— Mă încălzesc, şi chiar mai mult decât atât, am să gătesc şi-am să-ţi mănânc mierla, fuggie ce eşti.

— Dă şi mie parte din mierlă.

— Or să se retragă apele şi, peste o zi-două, vom putea pleca amândoi acasă. Deocamdată, tu rămâi acolo unde eşti.

Phagorul vorbea cu voce groasă. A spus ceva ce Aoz Roon nu a înţeles.

A început să lucreze pe lângă foc, trăgând cu ochiul peste apele întunecate, spre adversarul lui, a cărui siluetă dispărea printre siluetele copacilor, care erau tot mai întunecaţi, pe măsură ce amurgul se stingea.

Aoz Roon s-a scărpinat cu unghiile pe sub blană, legănându-se încoace şi încolo.

— Fiu al lui Freyr, eşti bolnav şi vei muri la noapte.

Pronunţa consoanele cu greutate.

— Bolnav? Da, sunt bolnav, dar sunt încă Stăpânul Embruddbck-ului, gunoi ce eşti.

Aoz Roon l-a strigat pe Curd, dar nu a primit nici un răspuns. Era prea întuneric să mai poată vedea dacă phagorul rămăsese acolo, lângă râu. Lumea era înghiţită de întuneric. Nu rămăsese nimic altceva, decât un joc de umbre.

Temător în slăbiciunea lui, i s-a părut că phagorul s-a chircit la pământ, ca şi când s-ar fi pregătit să sară peste spaţiul dintre ei. Şi-a arătat pumnul.

— Tu stai în lumea ta şi eu stau în lumea mea.

Obosise chiar şi rostind aceste cuvinte. Şi-a pus mâinile paravan la ochi, gâfâind cum gâfâia Curd după o zi de vânătoare.

Phagorul nu i-a răspuns multă vreme, ca şi când i-ar fi digerat cuvintele. În cele din urmă, s-a hotărât să-l refuze. Fără să se clintească, i-a spus:

— Tlăim şi mulim în aceeaşi lume. D-aia tlebuie să luptăm.

Aoz Roon a primit cuvintele peste apă. Nu le-a înţeles sensul. Nu şi-a amintit decât momentul în care i-a strigat lui Shay Tal că vor supravieţui prin unitate. Era tulburat. Era caracteristica lui Shay Tal sa nu fie lângă el când avea nevoie de ea. Întorcându-se la foc, a căzut în genunchi, a mai pus crengi, să aţâţe flacăra, şi-a început să taie pasărea.

I-a curăţat un picior, din care atârnau cartilagiile şi l-a prins pe un băţ. Tocmai când se pregătea să-l pună pe foc şi-a dat seama că febra i se strecurase în tot corpul. Simţea că scheletul îi ia foc. Leşinul îi cuprindea tot corpul. Doar gândindu-se la mâncare, stomacul i s-a întors pe dos.

S-a ridicat în picioare, clătinându-se, a călcat peste foc şi, mergând în cerc, plângând şi ţinând piciorul mierlei în aer, s-a dus la apă.

Apa făcea un zgomot puternic. I s-a părut că râul nu se mai mişcă, că insula era o barcă plutitoare, care se deplasa repede pe suprafaţa unui lac. Nu-i putea stăpâni zborul. Lacul se întindea la nesfârşit, într-o mare peşteră a întunericului.

Intrarea în peşteră s-a închis, înghiţindu-l.

— Ai febra oaselor, i-a spus phagorul.

Se numea Yhamm-Whrrmar. Nu era războinic. El şi prietenii lui erau lemnari şi neguţători de ciuperci ambulanţi. Li se furaseră kaidaw-şii. Când ajunseseră în mijlocul lor, cei doi Fii ai lui Freyr nu-şi făcuseră decât datoria, care avusese ca rezultat faptul că Yhamm-Whrrmar avea ceva probleme.

Neguţătorii de ciuperci fuseseră nevoiţi să pornească spre vest, din cauza unui complex de împrejurări. Mergeau în direcţie opusă, după octavele de aer favorabile. Tocmai atunci au dat peste nişte locuitori prăpădiţi, ca şi ei, care vorbeau despre o expediţie mare ce înainta şi distrugea totul în cale. Deşi intraseră în panică, neguţătorii

de ciuperci îşi continuaseră drumul, în căutarea unor locuri mai reci, dar se opriseră într-o vale lungă, unde octavele de aer se făceau simţite. Veniseră inundaţiile. Fuseseră nevoiţi să se retragă. Răutatea şi tulburarea le pătrunseseră până în eddre.

Yhamm-Whrrmar stătea nemişcat la marginea apei, aşteptând moartea fiinţei seminale, rele, a lui Freyr. Dispariţia lui în întuneric l-a liniştit. Nu mai era îngheţat. Şi-a masat braţul rănit. Noaptea era binevenită.

Puţin mai departe, duşmanul lui stătea pe o grămadă de pietre. Nu va mai avea probleme din partea lui. În ciuda blestemului cu paraziţii, Fiii lui Freyr erau de compătimit. Toţi se îmbolnăveau când se apropiau de Rasa Ancipitală. Acest lucru nu era altceva decât dreptatea.

Yhamm-Whrrmar stătea nemişcat şi lăsa timpul să se scurgă.

— Eşti bolnaf şi vei muli, a strigat el.

Dar şi el simţea un aer prost în corp. S-a scărpinat la gât cu mâna sănătoasă şi s-a uitat peste întinderile întunecate. Bezna începea să se ridice. Undeva, spre răsărit, Batalix, soldatul acela bun, Batalix, părintele rasei ancipitale, îşi întindea urmele palide, dovedindu-şi prezenţa.

Yhamm-Whrrmar s-a retras în coliba fără acoperiş şi s-a întins. A închis ochii ca fuxina. A adormit fără să viseze, sau să se clintească.

Peste apele întinse, dinspre răsărit, se furişa o lumină strălucitoare, promiţând zorii lui Batalix.

Batalix avea să răsară de multe ori, înainte de retragerea apelor, pentru că acele inundaţii erau alimentate de nişte rezervoare enorme de apă, aflate în îndepărtatul Nktryhk.

Va veni şi vremea când apele se vor retrage în albiile râului. Mai târziu, modificările pământului vor devia râul. Până atunci, la o distanţă de multe secole, când Freyr va ajunge în culmea gloriei lui, acest ţinut va fi pustiit şi va deveni un colţ al deşertului Madura, traversat de multe naţiuni, o parte nebănuită a viitorului.

Omul şi phagorul dormeau. Nici unul dintre ei nu-şi dădea seama că apa va trece peste fâşia de pământ care forma insula, pentru mult timp de atunci încolo.

Era o inundaţie temporară, deşi avea să dureze încă două sute de ani-Batalix.

13. Vedere de la o jumătate de Roon

Cei de pe Staţia de Observaţie a Pământului, înţelegeau foarte bine termenul de febra oaselor. Făcea parte dintr-un mecanism complex de boli, provocate de virusul cunoscut familiilor de învăţaţi de pe Avernus, sub numele virusul helico. Felul în care acţiona, era mai bine înţeles de cercetători, decât de cei care sufereau şi mureau pe planetă, din cauza lui.

Cercetările în microbiologia helliconiană erau destul de avansate, pentru ca pământenii să ştie că virusul se manifesta de două ori la fiecare 1825 ani din Anul Mare helliconian.

Cu toate acestea, manifestările nu erau întâmplătoare, contrar părerii helliconienilor. Ele aveau loc într-o perioadă invariabilă de douăzeci de eclipse, care marcau începutul adevăratei primăveri. Se petreceau din nou într-o perioadă de şase, şapte eclipse, care aveau loc mai târziu, în timpul unui alt An Mare.

Schimbările de climă coincideau cu eclipsele şi acţionau ca un mecanism declanşator al fazelor de hiperactivitate virală, care forma, în condiţiile date, imagini în oglindă ale fiecăreia în parte. Efectele lor erau la fel de devastatoare, deşi erau total diferite şi aveau loc în perioade diferite.

Pentru locuitorii din lumea de sub Avernus, aceste două calamităţi constituiau fenomene separate. Ele se dezlănţuiau la mai mult de cinci secole helliconiene mici – adică, cu puţin mai mult de şapte secole pământene. Deci, circulau sub forme diferite, febra oaselor şi moartea grasă.

Boala, adusă ca un şuvoi de virus, ca o inundaţie de neîmpiedicat, afecta istoria ţinuturilor în care se afla. Totuşi, un virus individual, ca o picătură de apă, era neglijabil.

Un virus helico ar fi trebuit mărit de zece mii de ori ca să poată deveni vizibil ochiului uman. Mărimea lui era de nouăzeci şi şapte de milimicroni. Era format dintr-o pungă, acoperită parţial cu icosahedroni, formată din lipide şi proteine şi conţinând ARN. Din multe puncte de vedere, semăna cu virusul pleomorphic helical, cauza bolii dispărute de pe Pământ numită oreon.

Atât cercetătorii de pe Avernus, cât şi cei care urmăreau Helliconia de pe Pământ, au dedus funcţiunea acestui virus devastator.

Ca şi vechiul zeu hindus Shiva, reprezenta principiile ancipitale ale distrugerii şi conservării. Ucidea şi renăştea prin moarte. Fără prezenţa virusului helico, pe planetă nu ar fi fost posibilă nici viaţa oamenilor, nici a phagorilor.

Datorită prezenţei lui, nici o persoană de pe Pământ nu putea supravieţui dacă punea piciorul pe Helliconia. Virusul helico domnea pe Helliconia, formând un cordon sanitar în jurul planetei.

Până atunci febra oaselor nu intrase încă în Embruddock. Se apropia la fel de sigur ca şi expediţia tânărului kzahhn Hrr-Brahl-Yprt. Întrebarea care frământa minţile cercetătorilor de pe Avernus era, care va ataca primul?

Minţile celor din Embruddock erau preocupate de alte probleme. Întrebarea cea mai importantă, care frământa gândurile oamenilor din apropierea vârfului ierarhiei ce acum se clătina, era cum putea fi obţinută puterea şi, odată obţinută, cum putea fi păstrată? – Din fericire pentru omenire, la această întrebare nu exista un răspuns universal valabil.

Dar Tanth Ein şi Faralin Ferd, oameni corupţi şi uşuratici, nu păreau interesaţi de această problemă din punctul abstract de vedere.

Pe măsură ce timpul trecea şi se ivea Un alt an – anul hotărâtor 26 din noul calendar – absenţa lui Aoz Roon durând de mai bine de o

jumătate de an, cei doi locotenenţi conduceau afacerile de pe o zi pe alta.

Acest lucru le convenea, dar lui Raynil Layan îi convenea mai puţin. Avusese discuţii, atât cu cei doi regenţi, cât şi cu consiliul. Raynil Layan a observat că trebuia folosit un sistem cu totul nou în Oldorando; folosindu-l, putea asigura puterea prin mijloace lipsite de violenţă, care-i conveneau foarte bine.

El va ceda, în aparenţă, presiunii neguţătorilor şi va introduce banii, care să înlocuiască vechiul sistem, al trocului.

De atunci înainte, nimic nu va mai fi gratuit în Oldorando. Pâinea va fi plătită cu monedă.

Bucuroşi că puteau să-şi ia partea din afacere, Tanth Ein şi Faralin Ferd au fost de acord cu planul lui Raynil Layan. Oraşul se mărea în fiecare zi. Comerţul nu mai putea fi înăbuşit doar în jurul lui. Devenea centrul vieţii, şi astfel s-a trezit a fi chiar mijlocul Oldorando-ului. După noile idei ale lui Raynil Layan, se puteau fixa impozite.

— Nu este drept sa cumpărăm hrana. Hrana trebuie să fie gratuită, ca aerul.

— Dar, ca s-o cumpărăm, vom primi bani.

— Nu-mi place. Raynil Layan o să se îngraşe, a spus Dathka.

El şi prietenul lui, Stăpânul întinderilor de Vest, se îndreptau spre turnul lui Oyre, inspectând câteva din zonele ale căror stăpâni erau. Responsabilitatea lor creştea pe măsură ce şi Oldorando se mărea. Peste tot apăreau chipuri noi. Membrii învăţaţi ai consiliului considerau – frângându-şi puţin mâinile – că doar un sfert din populaţia actuală se născuse acolo. Ceilalţi erau străini, cei mai mulţi dintre ei fiind în tranzit. Oldorando era situat la o intersecţie continentală de drumuri. Începea să fie aglomerat.

Cu câteva luni în urmă, fusese un teritoriu întins şi pustiu. Acum se vedeau colibe şi corturi. Unele schimbări erau mult mai profunde. Vânătoarea, care devenise pe rând dură şi sălbatică, a dispărut peste noapte. Laintal Ay şi Dathka ţineau un sclav care le hrănea hoxney-ii. Vânatul era din ce în ce mai puţin, stungebagii dispăruseră, iar străinii le aduceau vite, care îi îndemnau la o viaţă mai aşezată.

Amestecul de bazar distrusese camaraderia vânătorii. Cei care erau mândri că puteau călări ca vântul în ţinuturile înverzite, descoperite de curând, pe vremea lui Aoz Roon, acum se mulţumeau să rămână pe străzi, slujind ca negustori în aer liber, ca rândaşi sau bărbaţi cu braţe tari.

Stăpânii întinderilor de Vest răspundeau de menţinerea ordinii în zona – tot mai mare – care se întindea la vest de râul Voral. Aveau ajutoare. Sclavii din sud erau pricepuţi în zidărie. Le-au construit un turn, în care să locuiască. Turnul cel nou le imita ca formă pe cele vechi, domnind peste corturile celor pe care încercau să-i controleze aceşti doi comandanţi, şi avea trei etaje.

După o zi de muncă, în care schimbaseră şi câte o glumă cu supraveghetorul, Laintal Ay şi Dathka s-au îndreptat spre vechiul oraş, croindu-şi drum prin mulţimea de pelerini. Fuseseră ridicate tarabe

acoperite cu pânză, pregătite să acopere nevoile acestor călători. Fiecare tarabă era înregistrată de Laintal Ay şi avea un număr însemnat pe un disc.

Pelerinii îşi continuau drumul. Laintal Ay a ieşit din rând şi s-a sprijinit cu spatele de un perete nou, din pânză. A călcat în gol şi a alunecat, căzând într-o groapă ascunsă de o pânză. Şi-a scos sabia. Trei tineri palizi, dezbrăcaţi până la mijloc, îl priveau îngroziţi. S-a întors spre ei, înfruntându-i.

Groapa îi ajungea până la talie, având dimensiunile unei încăperi mici.

Tinerii aveau frunţile pictate cu câte un ochi în centru.

Dathka a apărut de după pânză, s-a uitat în groapă şi a zâmbit de întâmplarea nefericită a prietenului lui.

— Ce faceţi aici? i-a întrebat Laintal Ay pe cei trei.

După ce şi-au revenit din uimire, aceştia şi-au susţinut cu fermitate punctul de vedere. Unul dintre ei a spus:

— Acesta va fi un altar dedicat marelui Akha al lui Naba, ca atare, este un loc sacru. Vom fi nevoiţi să te rugăm să pleci.

— Locul este proprietatea mea, a spus Laintal Ay. Arătaţi-mi permisul de închiriere a acestui loc. În timp ce tinerii schimbau priviri între ei, în jurul gropii s-au adunat mai mulţi pelerini, care s-au uitat înăuntru bombănind. Toţi erau îmbrăcaţi în veşminte alb cu negru.

— Nu avem permisiunea. Nu vindem nimic.

— De unde sunteţi?

Un om solid, cu o pânză neagră înfăşurată în jurul capului, stătea pe marginea gropii împreună cu două femei mai în vârstă, care ţineau un obiect mare între ele.

Bărbatul a vorbit cu o voce pompoasă:

— Noi îl urmăm pe Marele Akha al lui Naba. Ne îndreptăm spre sud şi ducem mai departe cuvântul Lui. Avem de gând să ridicăm o capelă mică aici şi îţi cerem să îţi muţi trupul neînsemnat din locul ăsta. Imediat.

— Pământul este al meu; fiecare bucăţică din el. De ce să săpaţi, dacă vreţi să ridicaţi o capelă? Voi, străinilor, nu puteţi deosebi aerul de pământ?

Unui dintre tinerii săpători a spus, scuzându-se:

— Akha este zeul celor de pe pământ şi celor de sub pământ, şi noi trăim în venele Lui. Vom transmite cuvintele Lui în toate ţinuturile. Nu suntem noi Primitorii din Pannoval?

— Nu veţi stăpâni această groapă fără permisiunea mea, a strigat Laintal Ay. Ieşiţi afară, toţi!

Omul cel solid a început să ţipe, dar Dathka şi-a scos sabia. A făcut o pasă. Obiectul pe care-l duceau femeile era acoperit cu o pânză.

Agăţând pânza cu vârful săbiei, Dathka a aruncat-o în lături. A ieşit la iveală o siluetă ghemuită, pe jumătate om, cu ochii orbi, ca de broscoi, privind pieziş. Era cioplită din piatră neagră.

— Ce frumuseţe! a exclamat Dathka, râzând. O arătare urâtă ca asta trebuie într-adevăr acoperită!

Pelerinii s-au înfuriat. Akha fusese insultat. Lumina soarelui nu avusese niciodată voie să-l atingă pe Akha.

Câţiva oameni s-au aruncat asupra lui Dathka. Laintal Ay a sărit din groapă strigând şi a plesnit pelerinii cu latul săbiei. Agitaţia a adus câteva ajutoare, înarmate cu bâte. Pe scurt, pelerini au fost atât de bine burduşiţi, încât au promis să se comporte altfel în viitor.

Laintal Ay şi Dathka şi-au continuat drumul spre noile încăperi ale lui Oyre, din turnul lui Vry, care fusese reconstruit. Oyre se mutase, pentru că viaţa din jurul Marelui Turn, cu tarabele din lemn şi separeurile unde se bea, devenise gălăgioasă. Odată cu Oyre, plecaseră şi Doi cu fiul ei, Rastil Roon Den, împreună cu bătrâna mamă a lui Doi, Rol Sakil. Aoz Roon lipsea de mult, iar Doi începuse să fie îngrijorată pentru siguranţa ei într-o clădire ce îi găzduia şi pe cei doi locotenenţi, Faralin Ferd şi Tanth Ein, care nu se mai controlau.

La intrarea în turnul încă numit Turnul lui Shay Tal, păzeau patru sclavi tineri şi puternici, din Borlien. Acesta fusese aranjamentul lui Laintal Ay. A fost salutat de aceştia, când a intrat împreună cu Dathka.

— Ce face Oyre? a întrebat el, începând să sară treptele.

— Îşi revine.

A găsit-o pe draga lui, întinsă pe pat, cu Vry. Doi şi Rol Sakil erau lângă ea. S-a dus la ea şi a îmbrăţişat-o.

— Ooo, Laintal Ay, e îngrozitor. Simt o teamă...

L-a privit în ochi. El s-a uitat la chipul ei, pe care a citit oboseala dezvăluită de liniile de sub ochi. Toţi cei care comunicau cu părinţii erau îmbătrâniţi de această experienţă.

— Am crezut că nu o să mă pot întoarce la tine, dragostea mea, a spus ea. Lumea de dedesubt e mai tot rea, pe măsură ce trece timpul.

Vârsta o cocoşase pe Rol Sakil. Faţa îi era acoperită de părul ei alb şi lung, încât nu i se mai vedea decât nasul.. Stătea lângă patul unde se afla nepotul ei.

— Numai cei care sunt bătrâni nu se mai pot întoarce, Oyre.

Oyre s-a ridicat în capul oaselor şi l-a strâns cu putere în braţe pe Laintal Ay. El a simţit-o că tremură.

— De data asta a fost de două ori mai îngrozitor – un univers fără sori. Lumea de dedesubt este opusă lumii noastre, cu bolovanul original ca un soare, sprijinind totul, risipind o lumină neagră. Toţi fessupii atârnă acolo ca stelele – nu în aer, ci în stâncă. Totul este înghiţit treptat de gaura neagră a bolovanului... Toţi sunt atât de răi; îi urăsc pe cei vii.

— E adevărat, a fost Doi de acord cu ea, mângâindu-şi bătrâna mamă. Ne urăsc şi ne-ar înghiţi cu fulgi cu tot, dacă ar putea.

— Se răstesc la tine, când treci pe lângă ei.

— Ochii lor sunt plini de praf rău.

— Şi au fălcile...

— Dar tatăl tău? a întrebat-o Laintal Ay, readucând-o la motivul intrării ei în pauk.

— În lumea de dedesubt, am întâlnit-o pe mama...

Oyre nu a mai putut spune altceva. Deşi se agăţa de Laintal Ay, lumea aerului în care trăia el i se părea lui Oyre mai puţin reală decât cea pe care tocmai o părăsise.

Mama ei nu avusese nici un cuvânt bun pentru ea, ci doar învinuiri şi reproşuri, şi o ură atât de puternică, încât nici nu îndrăznea să o mărturisească.

— Mi-a spus că i-am dezonorat numele, că am adus ruşine asupra mormântului ei. Că eu am ucis-o, eu am fost răspunzătoare pentru moartea ei. M-a dispreţuit din clipa în care m-a simţit mişcând pentru prima oară în pântecele ei... Toate lucrurile rele pe care le-am făcut când eram mică... faptul că eram neajutorată... rahatul meu... Ooo, nici nu pot să-ţi spun...

A început să se vaiete îngrozitor, ca să se elibereze de amărăciune. Vry a venit lângă Laintal Ay, ca să-l ajute s-o ţină în braţe.

— Nu este adevărat, Oyre. Nu este decât imaginaţia ta.

Dar a fost îndepărtată de prietena ei, care plângea. Toţi fuseseră în pauk cândva. Toţi, după această experienţă, se închideau într-o stare de compătimire melancolică, rămânând numai cu gândurile lor.

— Dar pe tatăl tău, a întrebat-o Laintal Ay, l-ai întâlnit?

Ea şi-a revenit destul de bine ca să poată sta singură şi să-l privească în ochi, cu chipul strălucind de lacrimi şi cu ochii roşii.

— Nu era acolo, mulţumită lui Wutra. Nu era acolo. Nu a venit vremea să cadă în lumea de dedesubt.

S-au privit, uluiţi de această veste. Ca să-şi înăbuşe spaima că Aoz Roon ar fi plecat după Shay Tal, Oyre a continuat să vorbească:

— Bineînţeles că el nu va deveni un gossie aşa rău. Bineînţeles că el a trăit o viaţă destul de plină, ca să nu se transforme într-una din grămezile acelea de răutate. Cel puţin, această soartă nu-l aşteaptă decât peste multă vreme. Dar unde poate fi, de atâtea săptămâni?

Impresionată, Doi a început să plângă. L-a smuls pe Rastil Roon din braţele mamei ei şi l-a legănat, spunând:

— Mai trăieşte? Unde este? La drept vorbind, nu era aşa de rău... Eşti sigură că nu era acolo, jos?

— Dacă îţi spun că nu era! Laintal Ay, Dathka... Este undeva în lumea asta, a noastră, deşi numai Wutra ştie unde. De asta putem fi siguri.

Acum, că nu mai era împiedicată de copil, Rol Sakil a început să se văicărească.

— Mai devreme sau mai târziu, va trebui să coborâm în locul ăla îngrozitor. Doi, Doi, data viitoare va fi rândul bietei şi bătrânei tale mame... Promite-mi că vii să mă vezi. Promite-mi. Eu o să-ţi promit că n-o rostesc nici un cuvânt împotriva ta. Nu te voi învinovăţi niciodată pentru felul în care te-ai încurcat cu omul acela îngrozitor, care ne-a stricat vieţile tuturor...

În timp ce Doi îşi mângâia mama, Laintal Ay încerca s-o mângâie pe Oyre.

Dar, dintr-o dată, l-a împins şi s-a dat jos din pat, ştergându-se pe faţă şi respirând greu.

— Nu mă atinge. Miros ca în lumea de dedesubt. Lasă-mă să mă spăl.

În timpul acestor lamentări, Dathka a stat tot timpul într-un colţ al camerei, cu silueta lui puternică sprijinită de zidul aspru şi cu chipul înlemnit.

— Terminaţi şi încercaţi să gândiţi, a spus deodată. Suntem în pericol şi trebuie să folosim această veste spre binele nostru. Dacă Aoz Roon trăieşte, atunci avem nevoie de un plan de acţiune, până când se întoarce... dacă se mai întoarce. Poate l-au prins fuggieşii. Vă previn că Faralin Ferd şi Tanth Ein complotează să pună stăpânire pe Oldorando. În primul rând, plănuiesc să înfiinţeze o monetărie, care să fie condusă de viermele ăla de Raynil Layan.

Ochii i-au alunecat spre Vry, apoi a privit în altă parte.

— Raynil Layan a şi pus la treabă făuritorii în metale, ca să bată o monedă. Când vor fi stăpâni pe asta, îşi vor plăti oameni şi vor fi atotputernici. Îl vor ucide, în mod sigur, pe Aoz Roon când se va întoarce.

— De unde ştii tu asta? L-a întrebat Vry. Faralin Ferd şi Tanth Ein sunt prietenii lui dintotdeauna.

— În privinţa asta... a spus Dathka şi a râs. Gheaţa e tare până ce se topeşte.

Era agitat. S-a uitat de la unul la altul şi, în cele din urmă, şi-a oprit privirea asupra lui Laintal Ay.

— Acum trebuie să ne dovedim adevărata valoare. Nu spunem nimănui că Aoz Roon trăieşte. Nimănui. E mai bine să fie nesiguri. Să-i lăsăm pe toţi să-şi facă tot felul de gânduri. Vestea lui Oyre, i-ar îndemna pe locotenenţi să uzurpe imediat puterea. Ar porni la acţiune, ca să-l răstoarne înainte de a se întoarce.

— Nu cred... a început Laintal Ay, dar Dathka, folosindu-şi limba mai mult ca niciodată, l-a repezit.

— Cine este cel mai îndreptăţit să conducă, dacă a murit Aoz Roon? Tu, Laintal Ay şi tu, Oyre. Fiul lui Loilanun şi fiica lui Aoz Roon. Acest copil, al lui Doi, este un contraargument periculos, de care se va agăţa consiliul. Laintal Ay, tu şi cu Oyre trebuie să vă uniţi imediat. Gata cu flecăreala. Vom chema, pentru ceremonie, o duzină de preoţi din Boriien, iar tu vei anunţa că bătrânul conducător a murit şi, ca atare, veţi conduce voi în locul lui. Veţi fi acceptaţi.

— Dar Faralin Ferd şi Tanth Ein?

— Avem noi grijă de Faralin Ferd şi Tanth Ein, a spus Dathka, rânjind. Şi de Raynil Layan. Ei nu sunt sprijiniţi de toată lumea, ca voi.

S-au privit toţi, cu seriozitate. În cele din urmă, Laintal Ay a vorbit:

— Eu nu am de gând să uzurp titlul lui Aoz Roon, câtă vreme el mai este încă în viaţă. Îţi apreciez viclenia, Dathka, dar nu vreau să-ţi duc planul la îndeplinire.

Dathka şi-a pus mâinile în şolduri şi s-a răţoit la el:

— Înţeleg. Deci nu-ţi pasă dacă locotenenţii preiau puterea? Dacă se va întâmpla, te vor ucide şi pe tine... şi pe mine.

— Nu cred.

— N-ai decât să crezi ce vrei. Pe tine o să te omoare în mod sigur, şi pe Oyre, şi pe Doi, şi pe copilul ăsta. Poate şi pe Vry. Termină cu visurile astea. Sunt oameni duri şi vor trebui să acţioneze repede. Orbirile, zvonurile despre febra oaselor... Ei o să acţioneze, în timp ce tu o să stai aici, abătut.

— Ar fi mai bine să-l aducem înapoi pe tata, a spus Oyre, privind intenţionat spre Dathka şi nu spre Laintal Ay. Lucrurile sunt la flux... Avem, într-adevăr, nevoie de un conducător puternic.

Dathka a râs cu amărăciune şi l-a privit pe Laintal Ay.

Începerea a fost cuprinsă de o linişte apăsătoare. Laintal Ay a întrerupt-o, spunând:

— Orice ar face, sau nu ar face locotenenţii, eu nu am de gând să cer puterea. Asta ne-ar despărţi.

— Să ne despartă? a spus Dathka. Şi aşa suntem divizaţi, şi ne îndreptăm spre haos, cu toţi străinii ăştia care circulă pe aici. Eşti un prost, dacă ai crezut vreodată prostiile lui Aoz Roon, cu unitatea lui.

În timpul acestei discuţii, Vry a rămas neobservată, lângă trapa de la intrare, sprijinindu-se cu braţele încrucişate de perete. S-a îndreptat spre ei şi le-a spus:

— Faceţi o greşeală, dacă vă gândiţi numai la cele lumeşti.

Apoi a arătat spre copil şi a continuat:

— Când s-a născut Rastil Roon, tatăl lui tocmai dispăruse. Asta a fost acum trei sferturi de an. A trecut şi vremea apusului dublu. Deci au trecut trei sferturi de la ultima eclipsă, sau ultima orbire, dacă preferaţi termenii vechi. Trebuie să vă previn că se apropie o altă eclipsă. Oyre şi cu mine am calculat...

Bătrâna mamă a lui Doi a început să se vaiete.

— Nu am avut niciodată necazuri din astea, pe vremuri. Ce am făcut noi, să le merităm acum? Încă una, şi ne termină pe toţi.

— Nu pot să explic "de ce"; de abia învăţ să explic "cum", a spus Vry, aruncând bătrânei o privire compătimitoare. Şi dacă am dreptate, următoarea eclipsă va dura mai mult decât cea precedentă: Freyr va fi total acoperit, timp de cinci ore şi jumătate. Cea mai mare parte a zilei va fi ocupată de acest eveniment care va începe odată cu zorile. Vă puteţi imagina ce panică va provoca?

Rol Sakil şi Doi au început să urle.

Dathka le-a poruncit dintr-o dată să tacă.

— O eclipsă lungă de o zi? Peste câţiva ani, nu vom avea altceva decât eclipse, vom fi lipsiţi de Freyr, dacă ai dreptate. Vry, ce te face să susţii acest lucru?

Ea s-a întors cu faţa spre el, privindu-i iscoditor chipul întunecat. Temându-se de ceea ce vedea, i-a răspuns în termeni pe care ştia că el nu-i va accepta.

— Pentru că tot ce este în univers, nu este la întâmplare. Universul este o maşină. De aceea, poţi să-i cunoşti mişcările.

O asemenea afirmaţie revoluţionară nu mai fusese auzită în Oldorando de secole întregi. Lui Dathka i-a trecut pe lângă urechi.

— Dacă eşti sigură, trebuie să încercăm să ne protejăm, să facem nişte sacrificii.

Fără să se frământe să-i mai răspundă, Vry s-a întors spre ceilalţi:

— Eclipsele nu durează o veşnicie. Vor apărea timp de douăzeci de ani, scurtându-şi perioada după primii unsprezece ani. După douăzeci de ani, nu se vor mai întoarce.

Prin cuvintele ei a vrut să-i încurajeze. Chipurile lor trădau durerea pe care o aveau în gânduri; se putea ca nici unul dintre ei să nu mai trăiască peste douăzeci de ani.

— Vry, de unde ştii tu ce o să se întâmple în viitor? Nici Shay Tal nu a putut face asta, i-a spus Laintal Ay, apăsat.

Ar fi vrut să-l atingă, dar era prea timidă.

— E o problemă de observare şi adunare a faptelor vechi. Le-am pus cap la cap. Este o problemă de înţelegere a ceea ce ştim şi de văzut a ceea ce vedem. Freyr şi Batalix sunt foarte departe unul de celălalt, chiar şi atunci când două ni se par că sunt foarte aproape. Fiecare se balansează pe marginea unei farfurii mari şi rotunde. Farfuriile sunt înclinate la un anumit unghi. Când se intersectează, au loc eclipsele, pentru că lumea noastră se află în linie dreaptă cu Freyr şi între noi vine Batalix. Înţelegeţi?

Dathka păşea încoace şi-ncolo.

— Ascultă, Vry, a spus nerăbdător, îţi interzic să vorbeşti în public despre noţiuni nebuneşti ca acestea. Oamenii or să te omoare. La asta te-a dus academia. Nu vreau să mai ascult nici un cuvânt.

I-a aruncat o privire posomorâtă, amară şi totuşi rugătoare. Ea a rămas transfigurată. Dathka a ieşit din cameră fără să mai scoată un cuvânt. În urma lui, a lăsat liniştea.

Nici nu plecase bine, ci doar de vreo două minute, când pe stradă s-a auzit agitaţie. Laintal Ay a coborât în fugă, să vadă ce se întâmplă. A bănuit că Dathka intervenise deja, dar prietenul lui dispăruse.

Un om căzuse de pe hoxney şi striga după ajutor. După veşmânt, părea a fi un străin. În jurul lui se adunase o mulţime, printre care erau şi chipuri cunoscute lui Laintal Ay, deşi nimeni nu a sărit să-l ajute pe călător.

— Este febra, i-a spus un om lui Laintal Ay. Oricine l-ar ajuta pe amărâtul ăsta, s-ar îmbolnăvi până la căderea lui Freyr.

Au fost chemaţi doi sclavi, iar suferindul a fost târât la un adăpost.

Aceasta era apariţia publică a febrei oaselor în Oldorando.

La întoarcerea lui Laintal Ay în camera lui Oyre, aceasta se spăla într-un vas şi vorbea tare cu Doi şi Vry, de dincolo de o perdea. Doi l-a luat pe Rastil Roon de la sân şi l-a dat mamei ei.

— Ascultă, prietene, a spus, trebuie să acţionezi. Adună oamenii şi vorbeşte-le. Explică-le. Nu-l lua în seama pe Dathka.

— Aşa să faci, Laintal Ay, a strigat Oyre. Aminteşte-le tuturor cum a construit Aoz Roon Oldorando şi cum i-ai fost locotenent credincios. Nu urma planul lui Dathka. Asigură-i pe toţi că Aoz Roon nu a murit şi că se va întoarce curând.

— Aşa este, a spus Doi. Aminteşte-le oamenilor cât de teamă le este de el, şi cum a construit podul. Te vor asculta.

— Aţi lămurit voi problemele între voi, a spus Laintal Ay, dar aţi greşit. Aoz Roon a plecat de prea multă vreme. Jumătate din oameni nici nu-i cunosc numele. Sunt străini, neguţători în trecere. Du-te în pauk şi întreabă-l pe primul om pe care îl întâlneşti cine este Aoz Roon. Nu va fi în stare să-ţi spună. De aceea problema puterii rămâne în continuare deschisă.

Doi i-a arătat pumnul.

— Cum îndrăzneşti să vorbeşti astfel? Astea nu-s decât minciuni. Dac... când se va întoarce, va domni ca şi până acum. Voi avea grijă să-i dea afară pe Faralin Ferd şi Tanth Ein. Dar să nu uităm nici de reptila de Raynil Layan.

— Poate da, poate nu, Dol. Adevărul este că el nu se află aici. Dar Shay Tal? A plecat de tot atâta vreme. Cine mai vorbeşte de ea? Poate ţie îţi este dor de ea, Vry, dar altora nu.

Vry a clătinat din cap şi a spus încet:

— Dacă vrei să ştii adevărul, nu mi-e dor de Shay Tal, şi nici de Aoz Roon. Cred că ne-au umbrit vieţile. Cred că ea a umbrit-o pe a mea. Ooo, a fost vina mea, ştiu asta, şi îi datorez atât de multe, eu care am fost fiica unei sclave oarecare. Dar am urmat-o pe Shay Tal prea mult.

— Aşa e, a intervenit bătrâna Rol Sakil, legănând copilul. A fost un exemplu prost pentru tine, Vry... prea feciorelnică a fost Shay Tal a noastră. Şi tu ai pornit în aceeaşi direcţie. Trebuie că ai cincisprezece ani deja, eşti aproape de vârsta medie şi nu ai dormit cu nimeni încă. Dă-i drumul, înainte de a fi prea târziu.

— Mama are dreptate, a spus Dol. Ai văzut cum a ieşit Dathka de aici. Era furios pentru că l-ai contrazis. Te iubeşte, de aia e aşa. Fii mai supusă, asta e treaba unei femei, nu-i aşa? Aruncă-ţi braţele pe după gâtul lui şi el îţi va da ce doreşti. Eu aş crede ca e destul de pătimaş.

— Ba, aruncă-ţi picioarele în jurul lui, nu braţele. Ăsta e sfatul meu, a spus Rol Sakil, plesnind de râs. Acum trec femei frumoase prin Oldorando, nu e ca atunci când noi eram tineri şi nu prea se găseau trupuri. Sunt lucruri de aflat în bazar acum! Nu e de mirare că vor monedă. Ştiu eu maşina pe care vor s-o îndoape cu bani şi...

— Ajunge, a spus Vry, roşie în obraji. Mă descurc eu în viaţă şi fără sfaturile voastre primitive, îl respect pe Dathka, dar nu ţin deloc la el. Schimbaţi subiectul.

Laintal Ay a luat-o pe Vry de braţ. Un gest mângâietor, tocmai când Oyre ieşea de după perdea, cu părul strâns în vârful capului. Îşi scosese pieile de hoxney, care acum erau considerate demodate între tinerii din Oldorando. Îmbrăcase o rochie din lână verde, care atârna până aproape de pământ.

— Vry este sfătuită să-şi ia un bărbat în curând... aşa ca tine, a spus Laintal Ay.

— Cel puţin Dathka e matur şi ştie ce vrea.

La această remarcă, Laintal Ay s-a încruntat. S-a întors cu spatele la Oyre şi i-a spus lui Vry:

— Explică-mi despre cele douăzeci de eclipse. Nu am înţeles ce ai spus. Cum se face că universul este o maşină?

Ea s-a încruntat şi i-a spus:

— Ai mai auzit până acum care sunt elementele, dar nu ai vrut să asculţi. Trebuie să fii pregătit să crezi că lumea este mai ciudată, decât îţi imaginezi tu. Voi încerca să-ţi explic pe îndelete. Eu cred că octavele de pământ se întind şi în aer, sus, deasupra noastră, tot aşa cum intră şi în pământ. Imaginează-ţi că lumea aceasta, pe care phagorii o numesc Hrl-lchrr, îşi urmează propria octavă cu regularitate. De fapt, Octava ei se roteşte, şi se tot roteşte, în jurul lui Batalix, o dată la patru sute optzeci de zile, atâtea câte are anul nostru, după cum bine ştii. Batalix nu se mişcă. Noi suntem cei care ne mişcăm.

— Dar ce se întâmplă când apune Batalix, în fiecare seară?

— Batalix este nemişcat pe cer. Noi suntem cei care ne mişcăm.

Laintal Ay a râs.

— La festivalul apusului dublu, ce se mai mişcă?

— Acelaşi lucru. Noi ne mişcăm. Batalix şi Freyr rămân staţionari. Dacă nu crezi asta, nu mai am ce să-ţi explic.

— Am văzut cu toţii santinelele mişcându-se în fiecare zi, toată viaţa noastră, draga mea Vry. Deci, ce s-ar întâmpla, presupunând că eu voi crede că amândouă se vor transforma în gheaţă?

Ea a ezitat o clipă, apoi a spus:

— De fapt, Batalix şi Freyr se mişcă. Pe măsură ce Freyr devine din ce în ce mai strălucitor.

— Ei bine, mai întâi ai vrut să cred că nu se mişcă. Termină, Vry. O să văd teoria despre eclipsele tale când vor avea loc, dar până atunci...

Cu un strigăt de exasperare, Vry şi-a ridicat braţele subţiri deasupra capului.

— Ooo, ce proşti sunteţi. Lăsaţi Embruddock-ul să se prăbuşească. Ce importanţă ar mai avea? Nu puteţi înţelege nici un lucru simplu.

A ieşit din cameră, mai tăioasă decât Dathka.

— Sunt lucruri simple, pe care nici ea nu le poate înţelege, a spus Rol Sakil, strângând băieţelul la piept.

Camera lui Vry era la fel de schimbată ca şi întreg Oldorando. Nu mai era atât de mohorâtă. Adunase, de peste tot, lucruri care nu se potriveau, dar care împodobeau camera. Moştenise câte ceva de la Shay Tal şi, ca atare, de la Loilanun. Le schimbase în bazar. Lângă fereastră atârna o hartă stelară, făcută de ea, pe care erau însemnate drumurile eclipticelor celor doi sori.

Pe un perete atârna o hartă mai veche, pe care i-o dăduse un nou admirator. Era desenată pe vellum, cu cerneluri colorate. Aceasta era o hartă din Ottassol, care cuprindea lumea întreagă şi care nu încetase niciodată s-o uimească. Lumea era desenată ca fiind rotundă, cu mase de pământ înconjurate de ocean.

Stătea pe bolovanul originar, mai mare decât lumea – de unde răsărise, sau de unde fusese aruncată.

Masele simple de pământ, accentuate, erau etichetate Sibornal, Campannlat dedesubt şi, separat, jos, era Hespagorat. Unele insule erau doar amintite. Singurul oraş însemnat era Ottassol, aşezat în centrul globului.

S-a întrebat cât de departe trebuie să fii ca să poţi vedea lumea în felul acela. Batalix şi Freyr erau alte două lumi rotunde, după cum bine înţelegea ea. Dar ele nu erau sprijinite de bolovani originari. Atunci, de ce avea lumea ei nevoie de aşa ceva?

Într-o nişă din peretele pe care era harta, se afla o figurină mică, pe care i-o adusese Dathka. Reprezenta un cuplu căruia îi plăcea să se împerecheze, întins pe pământ. Bărbatul şi femeia erau ciopliţi din aceeaşi bucată de piatră. Mâinile prin care trecuse obiectul îl tociseră şi îi aduseseră anonimatul, vârsta care le şterse trăsăturile.

Cioplitura reprezenta actul suprem şi Vry a privit-o tânjind.

— Asta e unitatea, a murmurat cu o voce liniştită.

În ciuda glumelor prietenilor, ar fi vrut cu disperare ceea ce reprezenta piatra. La fel ca Shay Tal, şi-a dat seama că drumul spre cunoaştere era solitar.

Figurina reprezenta o pereche de îndrăgostiţi adevăraţi, ale căror nume se pierduseră în trecut? Era imposibil de spus.

În trecut se aflau răspunsurile la cele ce aveau să se întâmple în viitor. S-a uitat la ceasul astronomic, pe care încerca să-l cioplească în lemn. Se afla pe o masă, lângă fereastra îngustă.

Nu era obişnuită să lucreze în lemn şi încă nu prinsese principiul care menţinea lumea pe cele trei lumi călătoare şi pe cele două santinele din drumul lor.

Dintr-o dată, a observat că între sfere exista unitate – erau toate de natură materială. Aşa cum erau şi îndrăgostiţii din piatră. Şi o forţă puternică precum nevoia sexuală le lega pe toate într-un mod misterios şi le ordona mişcările.

S-a aşezat la masă şi a început să rearanjeze beţele şi inelele, într-o nouă ordine.

Tocmai când era absorbită de acest lucru, a auzit o bătaie în uşă.

Raynil Layan s-a strecurat înăuntru şi a aruncat priviri grăbite în jur, să vadă dacă mai era cineva în cameră. A văzut-o încadrată de dreptunghiul albastru deschis al ferestrei. Lumina îi scotea în evidenţă profilul. Ţinea o minge din lemn într-o mână.

La intrarea lui, ea aproape că a sărit în picioare şi el a observat – pentru că urmărea oamenii îndeaproape – că renunţase la obişnuita-i reţinere, i-a zâmbit agitată, repezindu-şi pieile de hoxney peste formele sânilor. El a închis uşa în urma lui.

De câtva timp, meşterul cojocarilor îşi rezervase o atitudine măreaţă. Îşi legase barba în furculiţă cu două panglici, aşa cum învăţase de la străini şi purta pantaloni de mătase.

În ultima vreme îi acordase mai multă atenţie lui Vry, aducându-i obiecte, cum era harta din Ottassol, pe care o obţinuse în pauk, şi îi asculta teoriile cu luare aminte.

Ei, toate aceste lucruri, i se păreau neînsemnate. Totuşi, chiar dacă nu avea încredere în manierele lui elegante, a fost flatată de ele,

de interesul pe care îl dovedea pentru tot ce făcea ea.

— Munceşti prea mult, Vry, a spus el, dând din deget şi ridicând o sprânceană. Dacă ţi-ai petrece mai multă vreme afară, obrajii aceia drăguţi ai tăi, ar căpăta mai multă culoare.

— Ştii ce ocupată sunt acum. Amin Lim a plecat împreună cu Shay Tal şi, pe lângă celelalte treburi, trebuie să conduc şi academia.

Academia înflorea ca niciodată până atunci. Avea o clădirea proprie şi era condusă, în general, de una dintre asistentele lui Vry.

Au adus oameni învăţaţi, care să le vorbească. Erau abordaţi toţi cei care treceau prin Oldorando. Multe idei erau executate în atelierele care se aflau sub sala de cursuri. Raynil Layan supraveghea el însuşi tot ce se petrecea acolo.

Nu-i scăpa nimic. Printre obiectele de pe masă a zărit figurina din piatră şi a privit-o cu atenţie. Ea a roşit şi s-a agitat.

— E foarte veche.

— Şi foarte populară.

Ea a chicotit.

— M-am referit la obiect în sine, nu la ce fac ei.

El s-a aşezat şi a privind-o cu asprime. Stătea lângă marginea mesei, iar picioarele lor se atingeau.

Vry şi-a muşcat buzele, coborându-şi privirea.

Îi trecuseră prin minte nişte imagini erotice fanteziste, în legătură cu acest bărbat care nu-i plăcea prea mult şi care acum i se năpustea în gânduri.

Dar Raynil Layan, după cum era stilul lui, a schimbat tactica. După o clipă de tăcere, şi-a dres gâtul şi a vorbit cu multă seriozitate.

— Vry, printre pelerinii abia sosiţi din Pannoval, se află un om care nu este orbit de religie, ca restul gloatei. Face ceasuri. Le lucrează cu precizie, din metal. Lemnul nu este bun pentru ce vrei tu. Lasă-mă să-ţi aduc acest meşter. Instruieşte-l tu cum vrei, ca să-ţi construiască modelul.

— Ceasul meu nu e un ceas oarecare, Raynil Layan, a spus ea, ridicându-şi privirea.

S-a întrebat dacă el şi ea puteau fi priviţi ca fiind croiţi din aceeaşi piatră.

— Am înţeles asta. Îl instruieşti să-ţi facă maşinăria, aşa cum vrei. Îl voi plăti cu monede. În curând, voi prelua un post important, unde voi avea puterea să comand, aşa cum doresc.

Ea s-a ridicat în picioare, ca să-i observe mai bine reacţia.

— Am auzit că vei conduce o monetărie în Oldorando.

A privit-o cu ochii pe jumătate închişi, cu atenţie, parcă măsurând-o, pe jumătate zâmbind, pe jumătate supărat.

— Cine ţi-a spus asta?

— Ştii cum circulă veştile.

— Faralin Ferd şi-a dat iar drumul la gură.

— Nu prea ai o părere bună despre el şi Tanth Ein, nu-i aşa?

A făcut un gest a lehamite şi a luat-o de mână.

— Nu mă gândesc decât la tine. Voi avea puterea şi, spre deosebire de proştii ceilalţi, spre deosebire de Aoz Roon, cred că puterea şi cunoaşterea pot fi unite pentru a întări... Fii femeia mea şi

vei avea tot ce doreşti. Vei trăi mai bine. Vom descoperi toate lucrurile. Vom deschide piramida pe care predecesorul meu, Datnil Skar, în ciuda flecărelii lui, nu a reuşit s-o deschidă.

Ea şi-a ascuns faţa, întrebându-se dacă trupul ei subţire şi simţurile ei amorţite ar putea cuceri şi păstra un bărbat.

Şi-a retras mâinile din strânsoarea lui şi s-a dat câţiva paşi înapoi. Mâinile, libere acum, i-au zburat ca păsările pe chip, încercând să-i ascundă tulburarea pe care o simţea.

— Nu mă ispiti. Nu te juca cu mine.

— Ai nevoie să fii ispitită, căprioara mea.

Cu ochii întredeschişi, şi-a deschis punga de la centură şi a scos câteva monede. A întins mâna, ca un om care ispitea cu hrană un hoxney sălbatic. Ea s-a apropiat cu precauţie, să le privească.

— Noii bani, puşi în circulaţie, Vry. Monede, ia-le. Ele vor transforma Oldorando.

Cele trei monede nu erau perfect rotunde, fiind imprimate primitiv.

Era o monedă mică, de bronz, imprimată: "O Jumătate de Roon"; mai era şi o monedă din cupru, imprimată cu: "Un Roon". O monedă mică, din aur, era imprimată cu: "Cinci Rooni". În mijlocul fiecărei monede se afla inscripţia:

OLD
ORAN
DO

Vry a râs, emoţionată, când le-a examinat. Într-un fel, banii reprezentau puterea, modernitatea, cunoaşterea.

— Rooni? a exclamat ea. Asta e bogăţie.

— Este cheia comorilor.

Ea le-a pus pe masa tocită.

— Îţi voi testa inteligenţa cu ele, Raynil Layan.

— Ce stil ai, de a încurca un bărbat!

El a râs, dar a citit pe faţa ei îngustă că vorbea serios:

— "Jumătatea de Roon" să fie lumea noastră, Hrr-lchor. "Un Roon" este Batalix. Această monedă mică, de aur, este Freyr.

A mişcat degetul, rotind jumătatea de roon în jurul roonului şi a continuat:

— Acesta este felul în care ne mişcăm în aerul superior. Un cerc este un an – timp în care, jumătatea de roon s-a rotit ca o minge, de patru sute opt zeci de ori. Înţelegi? Noi credem că vedem roonul mişcându-se, dar de fapt, noi suntem cei care ne mişcăm, pe jumătatea de roon. Totuşi, roonul nu stă neclintit. Este vorba de un principiu general, asemănător cu dragostea. Precum viaţa copilului se roteşte în jurul mamei lui, aşa se mişcă şi jumătatea de roon în jurul roonului şi astfel se mişcă roonul, am hotărât eu, în jurul celor cinci rooni.

— Tu ai hotărât? E doar o bănuială?

— Nu. E o simplă observaţie: Dar nici o observaţie, oricât ar fi ea de simplă, nu poate fi făcută decât de cei care sunt predispuşi s-o facă. Între solstiţiul de iarnă şi cel de primăvară, jumătatea de roon se mişcă în punctul maxim, de fiecare parte a roonului. Imaginează-ţi că dincolo de cei cinci rooni, există un număr de beţişoare înfipte, care

reprezintă stelele. Atunci, imaginează-ţi că stai pe jumătatea de roon. Poţi?

— Mai mult decât atât, îmi imaginez că stai şi tu cu mine.

Ea s-a gândit că el era iute la minte şi a spus cu un tremur în voce:

— Acolo stăm noi, şi jumătatea de roon trece mai întâi pe partea aceasta a roonului, apoi pe cealaltă. Ce observăm noi? Deci, cei cinci rooni, par să se mişte în contra stelelor de dincolo de el.

— Doar în aparenţă?

— Da, din acest punct de vedere. Mişcarea ne arată că Freyr este atât de aproape în comparaţie cu stelele, încât noi suntem cei care ne mişcăm cu adevărat, şi nu santinelele.

Raynil Layan a privit monedele.

— Dar tu spui că cele două, mai mici, se mişcă în jurul celor cinci rooni.

— Ştii că noi împărtăşim un secret apăsător? Sunt probleme pe care predecesorul tău i le-a spus ilegal lui Shay Tal, cu informaţii luate din cartea meşterilor tăi... de pe vremea Regelui Denniss. Ştim că acesta este anul care trebuie să poarte numărul 446. Acesta este numărul de ani, după unul... Nadir...

— Eu am avut o şansă mai bună decât tine ca să obţin socoteala aceea, căprioara mea, şi alte date cu care să le compar. Data zero este anul de maxim frig şi întuneric, după calendarul lui Denniss.

— Aşa credeam şi eu. Acesta este anul 446, de când Freyr a fost în punctul cel mai slab. Batalix nu-şi schimbă niciodată intensitatea luminii, dar Freyr şi-o schimbă... dintr-un anumit motiv. La început, am crezut că devenea mai strălucitor, sau mai întunecat, la întâmplare. Dar acum cred că în univers nu este nimic întâmplător, precum nu este întâmplător nici cursul unui râu. Lucrurile au cauze: universul este o maşină, precum acest ceas astronomic, prin care încerc să-l imit. Freyr este din ce în ce mai strălucitor, pentru că se apropie – nu, viceversa – noi ne apropiem de Freyr. Este greu să renunţi la vechile moduri de gândire, care sunt cuprinse în limbaj. În noul limbaj, jumătatea de roon şi roonul se apropie de cei cinci rooni...

El a început să se joace cu panglicuţele din barbă. Vry îl privea şi se gândea la ce spusese.

— De ce este preferată teoria apropierii, faţă de teoria luminii slabe?

Ea a bătut din palme.

— Ce întrebare inteligentă! Dacă Batalix nu fluctuează de la semiîntuneric la lumină, de ce să fluctueze Freyr? Jumătatea de roon, se apropie întotdeauna de roon, deşi roonul i se dă întotdeauna la o parte din cale. Deci, eu cred că roonul se apropie de cei cinci rooni în acelaşi fel – luând jumătatea de roon cu el. Şi astfel, ajungem la eclipse.

Ea a continuat circuitul celor două monede mai mici.

— Vezi cum, în fiecare an, jumătatea de roon atinge punctul unde observatorii de pe el – tu şi cu mine – nu ar vedea "cinciul"... pentru că "unul" i-a stat în cale? Asta e eclipsa.

— Atunci de ce nu este eclipsă în fiecare an? Dacă o parte nu este corectă, teoria se strică, precum un hoxney care aleargă cu trei picioare.

"Eşti deştept" s-a gândit ea "mult mai deştept decât Dathka, sau Laintal Ay, iar mie îmi plac bărbaţii deştepţi, chiar dacă sunt lipsiţi de scrupule."

— Ooo, este un motiv pe care nu ţi-l pot demonstra cum se cuvine. De aceea, încerc să construiesc acest model. Îţi voi arăta în curând.

Ei a zâmbit şi a luat-o de mâna ei delicată. Ea a tremurat, ca şi când ar fi coborât din nou în brassimip.

— Mâine meşterul va fi aici. Va lucra în aur, după detaliile tale, dacă eşti de acord să fii a mea şi să mă laşi să public noutatea. Te vreau aproape... În patul meu.

— Ooo, va trebui să aştepţi... te rog... te rog...

A simţit că tremură în braţele lui, pe măsură ce o strângea mai mult. Mâinile lui i se mişcau pe trup, căutându-i formele mici.

"Mă doreşte", s-a gândit ea, ca în transă "mă doreşte într-un fel în care Dathka nu îndrăzneşte. Este mai matur şi mult mai inteligent. Nu este nici pe jumătate atât de rău, pe cât cred ei. Shay Tal a greşit în privinţa lui. Ea a greşit în privinţa multor – lucruri. Atitudinea s-a schimbat în Oldorando şi, dacă mă doreşte, mă va avea..."

— Patul, a spus ea, sfâşiindu-i hainele. Repede, până nu mă răzgândesc. Sunt atât de sfâşiată. Repede, sunt gata. Dornică.

— Ooo, pantalonii mei, ai grijă...

Dar graba ei îl încânta. Ea a simţit şi a văzut că el nu mai rezista. S-a aplecat asupra ei. Ea a gemut, când el a râs. Se vedeau ca unul singur, zburând printre stele, prinşi de marea putere universală, anonimă, eternă...

Adăpostul era nou şi nu fusese terminat. Era aproape de marginea oraşului, înspre locul numit, pe vremuri, Turnul lui Prast. Aici veneau călătorii care se îmbolnăveau pe drum. Puţin mai încolo era un medic veterinar, care primea animalele bolnave.

Atât adăpostul, cât şi veterinarul aveau un renume prost. Se spunea că uneltele celor două meserii puteau fi schimbate între ele; dar adăpostul era condus cu pricepere de către prima femeie care era membră a trupelor vracilor, moaşă şi profesoară la academie, cunoscută tuturor cu numele de Mama Scantiom, după florile cu care a insistat să împodobească sălile pe care le conducea.

Un sclav l-a dus la ea pe Laintal Ay. Era o femeie înaltă, solidă, de vârstă mijlocie, cu pieptul plin şi cu o expresie blândă pe faţă. Una dintre mătuşile ei fusese femeia lui Nahkri. Ea şi Laintal Ay se înţelegeau foarte bine, de ani de zile.

— Am doi pacienţi la izolare, pe care vreau să-i vezi, a spus ea. A ales o cheie din şirul prins la centură. Îşi scosese pieile de hoxney, pentru a îmbrăca o rochie lungă, ca şofranul, care îi atârna aproape de pământ.

Mama Scantion a descuiat uşa de la capătul biroului ei.

Au intrat în vechiul turn şi au urcat în vârf.

De undeva, de sub ei, se auzea un sunet. Unul dintre pacienţii în convalescenţă, cânta. Laintal Ay a recunoscut melodia *Opreşte-te*, *opreşte-te*, *râule Voral*. Ritmul era rapid. Totuşi, era cântată cu o melancolie care se potrivea cu vaierul inutil al unui corn. Râul curgea fără să se oprească, nici pentru dragoste, nici pentru viaţă...

Fiecare nivel al turnului era împărţit în încăperi mici, ca nişte celule. Fiecare încăpere avea câte o uşă cu grilaj. Fără să scoată vreun cuvânt, mama Scantion a dat panoul la o parte şi i-a făcut semn lui Laintal Ay să se uite prin grilaj.

În celulă erau două paturi. În fiecare pat era câte un om. Cei doi erau aproape goi. Stăteau aproape înţepeniţi şi totuşi, se mişcau încontinuu.

Bărbatul de lângă uşă, care avea o coamă groasă de păr negru, stătea cu spinarea arcuită şi cu mâinile încleştate deasupra capului.

Îşi lovea încheieturile de zidul de piatră. Sângele a început să curgă, prelingându-se pe venele albastre, ale braţelor lui. Îşi răsucea capul în poziţii incomode. L-a zărit pe Laintal Ay, prin grilaj. Şi-a fixat ochii asupra lui, dar capul continua să se mişte încet. Arterele de la gât, ieşeau în evidenţă ca nişte funii.

Al doilea pacient zăcea sub fereastră şi-şi ţinea braţele, strâns împletite, pe piept. Se strângea ca o minge, apoi se desfăcea, aruncându-şi picioarele înainte şi înapoi, până când îi trozneau articulaţiile. Avea o privire rătăcită, care alerga din podea până în tavan. Laintal Ay l-a recunoscut ca fiind omul care se prăbuşise în stradă.

Amândoi erau palizi şi străluceau de transpiraţie, al cărei miros pătrunzător se strecura afară din celulă. Au continuat să se lupte cu adversarii invizibili, în vreme ce Laintal Ay a astupat grilajul.

— Febra oaselor, a spus el.

Stătea aproape de mama Scantiom, încercând să-i vadă expresia feţei, printre umbrele dese din jur.

Ea doar a dat din cap.. El a coborât în urma ei. Cântecul se auzea în continuare.

De ce atâta grabă?
Acest dor mă duce la ea, *rogu-te*
Sau dacă nu, *să mă duc mă lasă*...

— Primul dintre ei a sosit acum două zile, i-a spus Mama Scantiom, peste umăr. Ar fi trebuit să te chem de ieri. Se înfometează singuri. Nu-i pot convinge să bea nici apă. Au un spasm muscular prelungit. Le-a afectat minţile.

— Vor muri?

— Numai jumătate supravieţuiesc. Uneori, după ce şi-au pierdut o treime din greutate, pur şi simplu, le trece. Apoi îşi revin la noua greutate. Alţii înnebunesc şi mor, ca şi când febra le-ar intra în harney şi i-ar ucide.

Laintal Ay a înghiţit în sec. Şi-a simţit gâtul uscat. A ajuns în biroul ei, a inspirat parfumul florilor de pe pervazul ferestrei,

curăţindu-şi duhoarea din nări. Camera era vopsită în alb.

— Cine sunt? Neguţători?

— Vin amândoi din est. Au călătorit cu diferite grupuri de madişi. Unul este neguţător, iar celălalt este bard. Amândoi au sclavi phagori, care sunt la veterinar. Poate ştii că febra oaselor se răspândeşte repede şi poate deveni o problemă majoră. Vreau ca aceşti pacienţi să fie scoşi din clădirea mea. Avem nevoie de un loc, departe de oraş, unde să-i putem izola. Nu vor fi singuri.

— Ai vorbit cu Faralin Ferd?

Ea s-a încruntat.

— E mai mult decât inutil. Mai întâi, el şi Tanth Ein au – spus că bolnavii nu trebuie mişcaţi de aici. Apoi au sugerat să-i omorâm şi să le aruncăm trupurile în râul Voral.

— Să văd ce pot face. Ştiu un turn ruinat, la vreo cinci mile de aici.

— Ştiam eu că o să mă ajuţi. Ea i-a pus mâna pe mânecă şi a zâmbit. Ceva aduce boala asta. În condiţii favorabile, se poate întinde ca un foc. Ar muri jumătate de populaţie. Nu avem nici un mijloc de vindecare. Eu cred că purtătorii sunt mizerabilii ăia de phagori. Poate că o poartă în pieile lor. Poate, din cauza mirosului pieilor. În noaptea asta, sunt două ore de întuneric. Atunci, voi pune să fie ucişi cei doi phagori de la veterinar şi îngropaţi. Am vrut să-i spun unei persoane cu autoritate şi ţi-am spus ţie. Ştiam că vei fi de partea mea.

— Crezi că febra oaselor se va întinde?

— Nu ştiu. Nu vreau să risc. Pot fi şi alte cauze. Poate este adusă de orbiri, poate o trimite Wutra.

Ea şi-a supt buza de jos. Pe chipul matern i se vedea îngrijorarea.

— Îngroapă-i adânc, ca să nu-i scoată câinii. Mă duc să văd turnul ruinat. Mai aştepţi – a ezitat el o clipă, apoi a continuat – şi alte cazuri în curând?

Fără să schimbe expresia feţei, ea i-a spus:

— Bineînţeles.

Chiar şi după ce a plecat el, cântecul trist a continuat să se audă departe, în adâncul construcţiei.

Laintal Ay nu s-a gândit să i se plângă mamei Scantion, deşi îşi făcuse planuri pentru cele două ore de întuneric din noaptea aceea.

Fusese profund tulburat de discursul lui Dathka, de când Oyre se întorsese din starea de pauk, pentru a lua legătura cu tatăl ei. S-a gândit la argumentul puternic, referitor la el şi Oyre, ca reprezentanţii invincibili ai domniei în Oldorando. În general, vroia tot ceea ce considera că era al lui de drept, la fel ca toată lumea. Şi el o dorea în mod sigur pe Oyre. Dar, ar fi vrut să domnească în Oldorando?

Se părea că discursul lui Dathka, schimbase situaţia, într-un mod subtil. Poate că nu o va cuceri pe Oyre, decât dacă va prelua puterea.

În timp ce s-a ocupat de problema mamei Scantion, care era problema tuturor, s-a lăsat purtat de şirul gândurilor. Febra oaselor nu era altceva decât o legendă şi totuşi, faptul că nu avusese nimeni

experienţa realităţii, făcea ca legenda să fie şi mai întunecată. Oamenii mureau. Era ca răspândirea unui proces natural.

Deci, a muncit fără să se plângă, ajutat de Goija Hin. Împreună cu acesta, a luat cei doi phagori care aparţineau victimelor febrei oaselor şi i-a trimis în celula de izolare. Acolo, phagorii au fost puşi să-şi înfăşoare stăpânii bolnavi în nişte covoare şi să-i scoată din adăpost. Astfel purtaţi, nu atrăgeau atenţia şi nu provocau panică.

Micul grup a ieşit din oraş şi s-a îndreptat spre turnul ruinat, pe care-l ştia Laintal Ay. L-a luat cu ei şi pe Myk, bătrânul phagor sclav, ca să mai ajute la purtatul bolnavilor. Scopul a fost să grăbească totul, dar Myk era atât de bătrân încât au mers mai încet.

Goija Hin era încovoiat de bătrâneţe. Avea părul atât de lung şi de încurcat, încât semăna cu unui dintre amărâţii lui de sclavi. Îl biciuia cu sălbăticie pe Myk. Bătrânul şi împovăratul sclav nu se mai grăbea, nici biciuit, nici înjurat. Îşi continua drumul clătinându-se, fără să se împotrivească, deşi îl dureau gambele de la biciuit..

— Problema mea este că nu vreau să mânuiesc biciul, şi nici să-l simt, şi-a spus Laintal Ay.

Precum ceaţa într-o dimineaţă liniştită, i-au trecut prin minte tot felul de gânduri. A reflectat la calităţile care îi lipseau. Nu dorise niciodată prea mult. Era mulţumit de toate zilele, aşa cum zburau ele.

Cred că am fost prea mulţumit. Mi-a fost îndeajuns să ştiu că Oyre mă iubeşte şi că stă în braţele mele. Mi-a fost îndeajuns că Aoz Roon a fost aproape ca un tată pentru mine... cândva. Mi s-a părut destul că vremea s-a schimbat aşa de mult, ca Wutra să le poruncească santinelelor lui să-şi păstreze locul pe cer.

Acum Wutra îşi lăsase santinelele să colinde. Aoz Roon a plecat. Şi ce lucru sfâşietor spusese Oyre mai devreme... că Dathka este matur, dând de înţeles că eu nu sunt? Ooo, prietenul meu acela tăcut este matur, sau adună în el intrigi viclene? Mulţumirea nu este destul de matură?

Semăna prea mult cu bunicul lui, Micul Yuli, şi prea puţin cu preotul Yuli.

Pentru prima dată, de atâta vreme, şi-a amintit de vraja dintre bunicul lui Loil Bry şi de cum fuseseră ei fericiţi împreună, în camera cu fereastra din porţelan. Erau alte timpuri. Pe atunci, totul fusese mai simplu. Se mulţumiseră cu atât de puţin.

Acum, nu s-ar fi mulţumit să moară. Nu s-ar fi lăsat să fie ucis de locotenenţi, dacă ei l-ar fi crezut amestecat în intrigile lui Dathka. Şi nu s-ar fi mulţumit să moară de febra oaselor, contractată de aceşti doi amărâţi, pe care-i scoteau din oraş.

Mai erau trei mile până la vechiul turn la, care se gândise. S-a oprit. Phagorii şi Goija Hin continuau să se târască, cu un mers automat, cărând poverile lor.

Şi el stătea aici, făcând supus ceea ce i se ceruse. Nu avea nici un motiv să procedeze astfel. Trebuia să se dezveţe de stupidul obicei de a se supune.

Le-a strigat phagorilor. S-au oprit. S-au oprit chiar acolo unde erau, fără să se mai mişte. Doar poverile de pe umerii lor foşneau uşor.

Grupul stătea pe o potecă îngustă, mărginită de tufe. Un copil fusese mâncat acolo cu câteva zile în urmă; dovezile arătau că ucigaşul fusese o limbă-sabie – prădătorii se apropiaseră de oraş acum, când hoxney-ii erau din ce în ce mai puţini.

Laintal Ay a intrat în nişte tufişuri. A pus phagorii să-şi ducă stăpânii bolnavi în desiş, să-i pună jos, lucru pe care l-au făcut cu atâta lipsă de atenţie, încât aceştia s-au rostogolit pe pământ, înţepeniţi şi chirciţi ca mai înainte.

Aveau buzele albastre şi răsfrânte, dând la iveală gingiile şi dinţii galbeni. Membrele lor erau contorsionate. Oasele le trosneau. Într-un fel, îşi dădeau seama de situaţia în care se aflau, dar nu puteau înceta mişcările acelea automate. Li se roteau ochii în cap şi păreau înspăimântători, cu feţele lor, cu piele întinsă.

— Ştii ce au oamenii ăştia? a întrebat Laintal Ay.

Goija Hin a dat din cap şi a zâmbit răutăcios, ca să-şi dovedească priceperea şi cunoştinţele despre oameni.

— Sunt bolnavi, a spus el.

Laintal Ay nu uitase de febra pe care o luase cândva, de la phagori.

— Ucide-i. Pune phagorii să sape gropile cu mâinile lor. Cât de repede poţi.

— Am înţeles.

Stăpânul sclavilor se aplecase spre ei, să-l asculte.

Laintal Ay stătea cu o creangă între coaste, privindu-l pe bătrânul gras, care făcea aşa cum i se ceruse. Laintal Ay dăduse un ordin şi era executat. Se simţea, implicat în tot ce se făcea acolo şi nu a vrut să plece. Goija Hin, şi-a scos sabia şi i-a înjunghiat de două ori în inimă pe cei doi bolnavi. Phagorii au săpat cu mâinile lor, cu coarne. Erau doi phagori albi, dar Myk, obez ca şi stăpânul lui, avea fire negre de bătrâneţe şi muncea foarte încet.

Toţi phagorii aveau picioarele legate. Au rostogolit cadavrele în gropi, au aruncat ţărână peste ele, apoi au rămas nemişcaţi, după cum le era obiceiul, aşteptând următorul ordin. Au primit porunca să mai sape trei gropi sub tufişuri. Au făcut toate acestea lucrând ca nişte animale mute.

Goija Hin şi-a înfipt sabia în coastele celor doi phagori străini, după care a şters lama pe blana lor, spoindu-le părul cu lichidul galben. Myk a fost pus să-i împingă în gropi şi să-i acopere cu ţărână. S-a ridicat şi l-a privit pe Laintal Ay, lipindu-şi substanţa albă pe nara dreaptă.

— Stăpâne, nu ucide acum pe Myk. Rupe lanţurile şi lasă-mă să mă duc să mor.

— Cum să te las liber, prăpădit bătrân, după atâţia ani? a spus Goija Hin mânios, ridicând sabia.

Laintal Ay l-a oprit, privindu-l pe bătrânul phagor. Fiinţa aceea îl purtase în spinare când era mic. A fost impresionat de faptul că Myk nu a încercat să-i amintească acest lucru. Nu făcea nici cel mai slab apel la sentimentele lui. În schimb, rămăsese nemişcat, aşteptând orice avea să urmeze.

— Câţi ani ai, Myk?

"Sentimente", s-a gândit el, "sentimentele mele". "Nu eşti în stare să dai ordinul necesar pentru a fi ucis, nu-i aşa?"

— Eu prizonier, nu număr anii. Cuvintele îi porneau din gât, ca un roi de albine. Cândva, noi, ancipitalii, am stăpânit Embruddock-ul şi voi, Fii lui Freyr, eraţi sclavii noştri. Întreab-o pe mama Shay Tal. Ea ştia.

— Mi-a spus. Voi ne ucideaţi, cum vă ucidem noi.

Ochii roşietici au clipit o dată. Creatura a gemut.

— V-am ţinut în viaţă de-a lungul secolelor, când Freyr era bolnav. Mult prostie. Acum, voi, Fii, veţi muri cu toţii. Rupe lanţurile şi lasă-mă să mă duc să mor în tether.

Laintal Ay a făcut semn spre groapa deschisă.

— Ucide-I, i-a poruncit ei lui Goija Him.

Myk nu s-a opus. Goija Hin i-a împins trupul uriaş în groapă cu piciorul şi a aruncat ţărâna peste el cu ghetele. Apoi s-a uitat la Laintal Ay, care-şi muia buzele şi se frământa.

— Te ştiu de când erai mic. Am fost bun cu tine. Eu tot timpul am zis că trebuia să fii Stăpânul Embruddock-ului. Eu aşa am zis. Poţi să-i întrebi pe prietenii mei, dacă nu-i aşa.

Nu a încercat să se apere. Sabia i-a căzut din mână, s-a prăbuşit în genunchi, bombănind şi plecându-şi capul.

— Probabil că Myk avea dreptate, a spus Laintal Ay. Poate că avem boala în noi. Poate că e prea târziu pentru noi.

Fără să mai scoată vreun cuvânt, a plecat şi l-a lăsat pe Goija Hin acolo, el întorcându-se în oraşul aglomerat, mânios pe el însuşi, pentru că nu dăduse lovitura fatală.

Când a intrat în cameră, era prea târziu. A privit în jur, fără să-şi relaxeze privirea încordată şi tristă. Razele orizontale cu care Freyr lumina un colţ al încăperii, aruncau de jur-împrejur umbre.

S-a spălat pe faţă şi pe mâini într-un vas, s-a stropit cu apă rece, a lăsat-o să se scurgă pe frunte, pe pleoape, pe obraji şi să-i picure de pe bărbie. A repetat aceste mişcări, respirând adânc, simţind cum îl părăseşte fierbinţeala din corp şi îi rămâne furia pe el însuşi. Şi-a şters faţa şi a observat satisfăcut că nu-i mai tremurau mâinile.

Lumina din colţ s-a strecurat pe un perete, schimbându-şi culoarea într-un galben pal şi desenând un pătrat nu mai mare decât o cutie, în care eroda aurul lumii. S-a învârtit prin cameră, adunând câteva lucruri pe care să le ia cu el, fără să dea atenţie la ce făcea.

S-a auzit o bătaie în uşă. Oyre s-a uitat înăuntru. A rămas pe prag, ca şi când ar fi simţit tensiunea din încăpere.

— Laintal Ay, unde ai fost? Te-am aşteptat.

— Am avut ceva de făcut.

Ea s-a oprit cu mâna pe încuietoare şi a oftat. Laintal Ay avea lumina în spate, iar ea, prin praful gros care se aduna înăuntru, nu i-a putut descifra expresia feţei. Dar i-a simţit bruscheţea din voce.

— Laintal Ay, s-a întâmplat ceva?

El a îndesat într-un pachet vechea pătură, pe care o avusese la vânătoare.

— Plec din Oldorando.

— Pleci...? Unde te duci?

— Ooo... să spunem că mă duc să-l caut pe Aoz Roon. Vorbea cu amărăciune. Mi-am pierdut interesul în... în tot ce se află aici.

— Nu fi prost. A înaintat cu un pas, să-l poată vedea mai bine, gândindu-se ce mare i se părea, în încăperea aceea cu tavanul jos. Vrei să-l cauţi prin întinderile sălbatice?

S-a întors spre ea şi şi-a aruncat pachetul pe umăr.

— Crezi că e o prostie mai mare să-l cauţi în lumea adevărată, decât să intri în pauk, printre gossieuri, aşa cum faci tu? Mi-ai spus întotdeauna că trebuie să fac ceva important. Nu te-a mulţumit nimic... Ei bine, acum plec, ca să reuşesc, sau să mor. Nu-i asta ceva important?

Ea a râs uşor şi i-a spus:

— Nu vreau să pleci. Vreau...

— Ştiu ce vrei. Crezi că Dathka este matur, iar eu nu sunt. Ei bine, la naiba cu toate. M-am săturat. Plec, aşa cum mi-am dorit întotdeauna. Încearcă-ţi norocul cu Dathka.

— Te iubesc, Laintal Ay. Acum te porţi ca Aoz Roon.

A pus mâna pe ea.

— Nu mă mai compara cu alţi oameni. Poate că nu eşti atât de deşteaptă cât am crezut, altfel ai şti când să mă răneşti. Şi eu te iubesc, dar plec...

Ea a ţipat.

— De ce eşti aşa de brutal?

— Am trăit mult printre fiare. Nu mai îmi pune întrebări tâmpite.

A îmbrăţişat-o, a tras-o aproape de el şi a sărutat-o pe gură cu patimă, încât a trebuit să-şi depărteze buzele şi dinţii lor s-au ciocnit.

— Sper să mă întorc, a spus el.

A râs de prostia cuvintelor pe care le spusese. Aruncând o ultimă privire în jur, a plecat trântind uşa în urma lui, lăsând-o în încăperea goală. Aurul de pe perete se transformase în cenuşă. Era aproape întuneric, deşi se vedeau fire de foc pe stradă.

— Off, mizerabilule! a exclamat ea. Fii blestemat... şi eu să fiu blestemată!

Apoi, şi-a revenit, a alergat la uşă, a trântit-o de perete şi a strigat după el. Laintal Ay nu i-a mai răspuns. A alergat după el şi l-a prins de mânecă.

— Laintal Ay, idiotule, unde te duci?

— Mă duc să-l înşeuez pe Gold.

A rostit aceste cuvinte atât de mânios, ştergându-şi gura cu dosul mâinii, încât ea a rămas ţintuită locului. Lui Oyre i-a trecut prin minte că trebuia să-l găsească imediat pe Dathka. Acesta va şti cum să se descurce cu nebunia prietenului lui.

Dathka începuse să fie cam retras. Uneori dormea în clădirea neterminată, care se afla pe malul celălalt al Voralului.

Alteori dormea ba într-un turn, ba într-altul şi câteodată stătea în locurile dubioase, care tocmai ieşeau la iveală.

La această oră nu s-a putut gândi decât să alerge la turnul lui Shay Tal, să vadă dacă nu cumva era acolo, cu Vry. Din fericire, era acolo. El şi Vry erau în mijlocul unei discuţii. Ei îi ardeau obrajii şi

era speriată, ca şi când Dathka ar fi lovit-o. Acesta era palid de furie, dar Oyre a intrat peste ei ca o furtună şi le-a spus toată povestea, uitând de problemele lor. Dathka a scos un strigăt înăbuşit.

— Nu-I putem lăsa să plece acum. Tocmai acum, când se prăbuşeşte totul.

Aruncându-i o privire ucigaşă lui Vry, a ieşit în fugă din cameră.

A alergat până la grajduri şi a ajuns la timp ca să-l vadă pe Laintal Ay ieşind trăgându-l pe Gold după el. Au ajuns faţă în faţă.

— Prietene, ai înnebunit de-a binelea. Poartă-te ca un om cu minte. Nu vrea nimeni să pleci. Vino-ţi în minţi şi ocupă-te de interesele pe care le ai.

— M-am săturat să tot fac ce vor alţii. Vrei să rămân aici pentru că ai nevoie de mine, să joc un rol în planurile tale.

— Avem nevoie de tine pentru a-i împiedica pe Tanth Ein şi Faralin Ferd, şi pe broscoiul ăla râios de Raynil Layan, să pună stăpânire pe tot ce avem.

Vorbea cu chipul plin de amărăciune.

— Nu ai nici o şansă. Mă duc să-l caut pe Aoz Roon.

Dathka a rânjit.

— Eşti nebun. Nimeni nu ştie unde este.

— Cred că a plecat împreună cu Shay Tal, spre Sibornal.

— Nebunule! Uită-te la Aoz Roon. Steaua lui a apus, e bătrân. Acum e rândul nostru. Pleci din Oldorando pentru că ţi-e frică? Se întâmplă să mai am câţiva prieteni care nu m-au trădat, inclusiv unul de la adăpost.

— Ce vrei să spui?

— Ştiu la fel de multe ca şi tine. Vrei să pleci pentru că ţi-e frică de boală.

Mai târziu, Laintal Ay şi-a repetat obsesiv în minte cuvintele mânioase pe care şi le-au aruncat, dându-şi seama că Dathka nu mai era în firea lui obişnuită. Atunci, însă, a acţionat după instinct.

L-a lovit pe Dathka cu toată puterea, ridicând palma dreaptă şi plesnindu-l sub nas cu latul. A auzit osul rupându-se.

Dathka a căzut imediat pe spate, ţinându-se de faţă. Sângele i se prelingea printre degete. Laintal Ay s-a aruncat în şa, i-a dat pinteni lui Gold şi şi-a croit drum prin mulţimea care se aduna.

Pălăvrăgind, lumea roia în jurul rănitului, care se clătină, înjura şi se încovoia de durere. Laintal Ay a ieşit din oraş în culmea mâniei. Luase cu el câteva lucruri, pe care ţinuse să le aibă. În starea de spirit în care se afla, s-a simţit bine doar în compania săbiei şi a unei pături. Şi-a dus mâna la buzunar şi a scos un obiect mic, cioplit. În amurg, abia îi puteai zări conturul, dar el îl ştia bine, încă din copilărie.

Era un câine care îşi mişca falca când i se ridica şi i se cobora coada. Îl primise în ziua în care murise bunicul lui. L-a aruncat în tufa cea mai apropiată.

14. Prin urechea acului

Omenirea se temea de muşcătura phagorului, dar muşcătura căpuşei phagorului era mai de temut.

Muşcătura căpuşei nu irita pielea phagorului, cu atât mai puţin pielea unui om. Cavitatea care-i ţinea loc de gură se adaptase de-a lungul mileniilor să perforeze ţesutul cu distrugeri minime, sugând fără durere hrana fluidă, necesară continuării ciclului reproductiv complex.

Căpuşa avea organe genitale complexe. Nu avea cap. Gura era împărţită de două perechi de dinţi. O pereche era formată din cleşti modificaţi, care pătrundeau şi injectau în piele un cocktail format dintr-un anestezic local şi un anticoagulant. Celelalte organe de simţ aveau o lamă complexă, acoperită cu dinţi care, îndreptaţi înapoi, ancorau căpuşa într-o poziţie bună de corpul gazdei sale.

Astfel se agăţa căpuşa, rezistând smulgerii şi căzând numai când era ghiftuită, sau când era descoperită de ciocul iscoditor al unei mierle şi înfulecată ca delicatesă.

Viruşii multipli din Embruddock, echivalenţi ai viruşilor helico, se formează în celula căpuşei. Acolo, virusul aşteaptă inert o anumită armonie care să-l introducă în orchestra vieţii, deşi într-o stare de quasi-activitate, dacă phagorul-femelă care-l găzduieşte este în călduri. În cuprinsul ciclului unui an helliconian, virusul acela intră în fază activă de două ori.

Apoi operează un lanţ de evenimente care va hotărî soarta întregii naţiuni. Wutra, ar putea susţine filosofii, este un *virus hellico*.

Supunându-se semnalului din exterior, virusul porneşte din celulele căpuşei prin cele două guri şi intră în corpul omului-gazdă, unde-şi croieşte drum, intrând în circulaţia sângelui. Ca şi când ar fi urmărit octavele de aer, forţa invadatoare se deplasează prin corp până când ajunge în creierul noii gazde şi apoi în hipotalamus, provocând o puternică inflamare a creierului şi, cel mai adesea, moartea.

Odată ajuns în hipotalamus, acel vechi sector al conştiinţei, cetatea furiei şi pasiunilor, virusul se multiplică, într-un vârtej reproductiv care poate fi asemănat cu o furtună peste Nktrhyk.

Invazia celulelor umane reprezintă o incursiune a unui sistem genetic în locaşurile altui sistem genetic. Celula invadată capitulează şi devine o altă unitate biologică, completă prin propria ei istorie naturală, precum un oraş care-şi schimbă conducătorii de-a lungul unui război prelungit, mai întâi aparţinând unora, apoi celorlalţi.

Invazia este o multiplicare în vârtej; apar apoi semnele exterioare ale acelor evenimente. Victima se manifestă prin înţepenirea şi întărirea musculaturii, ca la nebuni, fenomen la care a fost martor Laintal Ay şi mulţi alţii înaintea lui. Cei care vedeau aceste lucruri, din motive lesne de imaginat, nu le relatau.

Aceste fapte fuseseră stabilite printr-o observaţie plină de răbdare şi deducţie atentă. Familiile de cercetători de pe Avernus erau instruite în asemenea probleme, iar studiul lor era susţinut de instrumente extraordinare. Astfel era compensată neputinţa lor de a vizita suprafaţa planetei.

Dar reţinerea lor pe Avernus avea şi alte implicaţii, în afara celor de ordin psihologic, care erau evidente. În primul rând, nu era posibilă verificarea ipotezelor.

Înţelegerea invaziei aşa-numitei febre a oaselor fusese tulburată în ultima vreme, de cunoştinţele nou descoperite. Situaţia era din nou deschisă controverselor.

Acest lucru se întâmpla pentru că familia Pin susţinea că totul se întâmpla în timpul celor douăzeci de eclipse. Incursiunile virusului aveau loc – în Oldorando, cel puţin – când se producea o schimbare majoră în hrana oamenilor. Rathelul nu mai era la modă. Recolta de brassimip, plină de vitamine, care hrănise comunitatea secole întregi de iarnă, căzuse în dizgraţia generală.

După cum susţinea familia Pin, se întâmpla cumva ca această schimbare de hrană să-i facă pe oameni mai sensibili la muşcăturile căpuşei, sau ale virusului, parazitul căpuşei. Problema era adesea pusă în discuţie. Încă o dată au apărut capete încinse, care, în ciuda pericolelor, au votat pentru o expediţie ilegală pe suprafaţa Helliconiei.

Nu mureau toţi cei care luau febra oaselor. Era uşor de observat că cei care erau atinşi de boală, erau doborâţi în diferite feluri. Unii oameni simţeau apropierea bolii şi aveau timp să tremure la gândul acesta, sau să se împace cu Wutra, după firea fiecăruia.

Alţii se prăbuşeau neavertizaţi, în timpul unor activităţi – în timp ce vorbeau cu prietenii, când se plimbau pe câmpuri, chiar şi atunci când erau îmbrăţişaţi de iubit sau iubită. Nici prăbuşirea treptată şi nici cea neaşteptată, nu garantau supravieţuirea. Totuşi, oamenii se îmbolnăveau şi numai jumătate se însănătoşeau. În rest, cel care găsea o groapă, era considerat un cadavru norocos. Mulţi erau părăsiţi în stare de leşuri, de groaza care cuprindea comunitatea înspăimântată, ai cărei membrii fugeau de acasă, fiind cuprinşi de boală pe drum.

Aşa se întâmpla de când erau fiinţe umane pe Helliconia. Supravieţuitorii pandemicului îşi pierdeau o treime din greutatea normală a corpului, deşi "normală" era un termen relativ. Nu mai recuperau greutatea pierdută, nici ei şi nici copii lor, sau copii copiilor lor.

Primăvara sosise în sfârşit, vara urma să vină, iar pe timpul verii adaptarea va ajunge la ectomorphism. Forma subţire a corpului rezista astfel de-a lungul multor generaţii, deşi treptat acest efect puternic marcat se pierdea, pe măsură ce se forma stratul de grăsime subcutanată. Boala rămânea latentă şi se transmitea prin celulele nervoase ale supravieţuitorilor.

Acest status quo a continuat până la sfârşitul verii Marelui An. Apoi, au fost loviţi de Moartea Grasă.

Ca o compensare a acestor contraste bimorphice extreme, sezoniere, cele două sexe de pe Helliconia au căpătat statură similară, atât în greutatea trupului, cât şi în cea a creierului. Ambele sexe cântăreau, atunci când ajungeau în fază de adult, aproximativ douăsprezece staynes, pentru a folosi vechea măsură din Oldorando. Dacă supravieţuiau febrei oaselor, ajungeau la opt staynes, sau chiar mai puţin.

Noua generaţie şi-a potrivit şi adaptat noua înfăţişare a scheletului. Generaţiile următoare au simţit o creştere lentă a greutăţii medii a corpului, până când ravagiile bolii mai dezgustătoare, numită Moartea Grasă, au provocat alte schimbări dramatice.

Aoz Roon era singurul care supravieţuise primului măcel al acestui ciclu pandemic. După el, multe sute de mii de oameni erau destinaţi să sufere şi să moară, sau să supravieţuiască.

Unii, ascunşi în colţurile îndepărtate din lumea întinderilor sălbatice, puteau scăpa de această boală. În schimb, urmaşii lor, într-o lume nouă, aveau să fie dezavantajaţi şi trataţi ca nişte pocitanii, cu puţine şanse de reproducere.

Cele două boli însemnate, la care căpuşa phagorului juca rolul de vector, erau în realitate o singură boală. Iar boala aceea, acel Shiva al bolilor, distrugătorul şi salvatorul, asigura supravieţuirea speciei cu sabia însângerată.

De două ori la două mii de ani şi jumătate, ani pământeni, omenirea de pe Helliconia a trebuit să treacă prin urechile acului, mânuită de căpuşa phagorului. Era preţul plătit supravieţuirii şi dezvoltării lor. Din acest masacru, din această aparentă lipsă de armonie, a apărut o altă armonie, mult mai puternică, ca şi când, din ţipetele de agonie, din cele mai adânci izvoare ale fiinţei, se năştea încrederea. Numai cei care puteau să creadă, credeau în această încredere.

După încetarea sunetului muzicii zgomotoase, venea plutind ciudata muzică a apelor. Peste limitele durerii, se stabilea un principiu de fluiditate, care s-a simţit mai întâi în auzul lui Aoz Roon. Toate acestea au apărut când i-a revenit vederea. La început a văzut o grămadă de forme rotunde, de pete, de striaţii. Nu aveau aproape nici un înţeles, dar nici el nu le-a căutat sensul. Pur si simplu a rămas acolo unde se afla, cu spatele arcuit şi gura deschisă, aşteptând să nu-i mai tresară ochii. Apoi vederea a început să i se limpezească.

Armoniile lichide l-au ajutat să-şi recapete cunoştinţa. Deşi nu-şi putea coordona mişcările corpului, a simţit că avea, într-un fel, mâinile legate. A fost năpădit de tot felul de gânduri. A văzut cerbi alergând, s-a văzut pe el alergând, sărind şi zbătându-se. O femeie a râs. Lumina se strecura prin frunzişul copacilor înalţi până la nivelul capului. El stătea cu picioarele depărtate. Muşchii lui aveau spasme, aşa îşi aducea aminte că avusese un câine bătrân, pe când dormea lângă focul de tabără.

Formele rotunde s-au transformat în bolovani. Era înconjurat de ei şi parcă şi el era anorganic. Un copac tânăr, smuls din rădăcini, jupuit de scoarţă, zăcea printre bolovani şi pietriş. El stătea cu spatele

sprijinit de copac, sucit, cu mâinile pierdute undeva, departe, deasupra craniului.

Cu grijă, suportând durerea, şi-a mişcat membrele. S-a ridicat în capul oaselor, şi-a pus mâinile pe genunchi şi s-a uitat lung la râul învolburat. Ascultându-i susurul, a fost învăluit de o plăcere deosebită. S-a târât pe braţe şi genunchi, simţindu-şi pieile atârnându-i pe lângă corp, până la o fâşie de plajă, nu mai lată decât palma lui. A privit şuvoiul de apă, care curgea neîncetat, cu recunoştinţă. Se lăsa noaptea. A rămas întins pe pământ, cu faţa pe pietricele.

Apoi s-au ivit zorile. Lumina celor doi sori s-a revărsat peste el. A început să se încălzească. Sprijinindu-se de o creangă, s-a ridicat în picioare.

A întors capul, mulţumit de uşurinţa cu care se mişcase. La câţiva metri mai încolo, phagorul stătea şi-l privea. Erau despărţiţi doar de un fir de apă.

— Deci, ţi-ai revenit, i-a spus el.

Cu mulţi ani în urmă, în vechime, în multe părţi ale Helliconiei, se obişnuia ca regele unui trib să fie ucis atunci când dădea semne de bătrâneţe. Acest lucru se întâmpla mai ales în continentul Campannlat.

Criteriile şi modul de a proceda erau diferite de la un trib la altul. Deşi regii erau priviţi ca fiind aşezaţi pe Pământ de Akha sau Wutra, vieţile lor erau curmate brusc.

Când apărea părul cărunt, sau nu mai putea despărţi capul unui om de trup cu o singură lovitură de topor, sau nu mai putea satisface nevoile sexuale ale soţiilor, sau nu mai putea sări peste un anumit râu, sau prăpastie, sau oricare erau criteriile tribului – regele era strangulat, i se dădea o supă cu otravă sau era eliminat prin alte metode.

În acelaşi fel, membrii tribului care aveau simptome de boli ucigaşe, care începeau să se scarpine sau să geamă, erau eliminaţi imediat. Pe atunci nu se cunoştea mila. Cel mai adesea, soarta lor era să fie arşi, pentru că se credea în puterea vindecătoare a flăcării. Odată cu suferindul, mergea la rugul funerar şi familia, şi cei care se ocupau de gospodărie. Acest ritual sălbatic rareori îndepărta măcelul provocat de epidemii, aşa încât ţipetele celor arşi răsunau adesea în urechile unde boala bâzâia deja.

Înfruntând toate aceste adversităţi, încet-încet, generaţiile umane s-au civilizat. Acesta era un lucru evident, dacă luăm în considerare faptul că primele semne de civilizaţie – fără de care oamenii nu pot trăi laolaltă, iar anarhia şi disperarea învinge – sunt compasiunea pentru ceilalţi şi o căldură fantezistă pentru greşelile lor.

Au apărut spitalele, doctorii, asistentele şi preoţii, hotărâţi să aline suferinţa, nu să-i pună capăt cu brutalitate.

Aoz Roon şi-a revenit fără un astfel de ajutor. Poate că-l ajutase constituţia lui solidă. Fără să-l ia în seamă pe phagor, s-a clătinat pe marginea apei tulburi, s-a aplecat încet şi a sorbit apă din căuşul mâinilor.

O parte din apa care i s-a scurs printre degete, a picurat de pe buzele lui pe iarbă, de unde a fost suflată de briză, aruncată şi

absorbită de râu.

Picăturile neglijabile au fost observate în cădere. Milioane de ochi au surprins căderea stropilor. Milioane de ochi urmăreau fiecare gest al lui Aoz Roon, care stătea în picioare pe insula mică şi respira greu, cu gura umedă.

Şirul de monitoare de pe Staţia de Observaţie a Pământului ţinea multe lucruri sub strictă supraveghere, inclusiv pe Stăpânul Embruddock-ului. Era datoria celor de pe Avernus să transmită toate semnalele primite de pe suprafaţa Helliconiei ia Institutul Helliconian.

Receptorul Institutului Helliconian, era situat pe luna lui Pluto, Charon, la extremitatea sistemului solar. O mare parte din sprijinul financiar îi primea de la Eductainment Channel, prin care publicului de pe Pământ şi celorlalte planete ale sistemului solar le era transmisă o saga continuă despre evenimentele de pe Helliconia. Săli mari, pe jumătate acoperite de nisip, asemeni unor scoici uriaşe, fuseseră amenajate în fiecare provincie. Fiecare sală putea găzdui zece mii de oameni. Coloanele lor ascuţite, tindeau spre cerul de unde sosea transmisia prin Eductainment Channel.

Uneori, ani de zile, aceste săli rămâneau aproape pustii. Apoi publicul se aduna din nou, datorită noilor schimbări de pe planeta îndepărtată. Oamenii veneau ca pelerinii. Helliconia era ultima şi cea mai mare formă de artă a Pământului.

Nimeni din cei de pe Pământ, de la conducători până la măturători, nu rămânea neştiutor în privinţa aspectelor vieţii de pe Helliconia.

Numele lui Aoz Roon, Shay Tal, Vry şi Laintai Ay erau pe buzele tuturor. De vreme ce zeii tereştrii muriseră, apăruseră figuri noi, care să le ia locul.

Publicul l-a privit pe Aoz Roon ca pe un contemporan, mutat doar într-o altă sferă, ca un ideal platonic, aruncându-şi umbra peste golul vast al sălii.

Publicul acela a umplut din nou amfiteatrul, la capacitatea maximă. Au intrat cu picioarele încălţate în sandale. Zvonurile despre boala grea, despre eclipsa, se răspândeau pe tot Pământul, aproape la fel de repede precum se răspândeau în Oldorando, absorbind mii de vieţi, care erau transformate prin uimirea şi grija pentru cei de pe Helliconia.

Câţiva dintre pelerinii care priveau se gândeau la paradoxul impus de dimensiunile universului. Cele opt familii de cercetători de pe Avernus, trăiau aceeaşi măsură a timpului ca şi helliconienii. Vieţile lor erau contemporane, deşi virusul hellico îi despărţea pe pământeni de lumea pe care o studiau.

Totuşi, cât de departe erau cele opt familii de lumea pe care o priveau ca fiind planeta lor natală! Transmiteau semnale pe Pământ unde, în timpul lor, nu era construit nici măcar un singur amfiteatru, unde nici măcar nu se născuseră cei care aveau să creeze planurile de ridicare a sălilor. Semnalele aveau nevoie de o mie de ani ca să traverseze compartimentele din spaţiu dintre cele două sisteme. De-a lungul acelui mileniu nu se schimba numai Helliconia.

Cei care stăteau acum în amfiteatru, fără să scoată vreun cuvânt, vedeau pe holoecrane imensa siluetă a lui Aoz Roon, îl vedeau sorbind apa, ale cărei picături erau purtate de vânt, de pe buze, în apa de lângă el, la fel cum se întâmplase cu o mie de ani în urmă, la depărtare de ani lumină.

Lumina captivă pe care o priveau ei, chiar şi viaţa pe care o trăiau, era un miracol tehnologic de înţelegere omniprezentă: picăturile care se întorceau în râu, Aoz Roon sau publicul lui. Totuşi, nu era nevoie de un sofism pentru a deduce că, în ciuda ambiguităţilor impuse de limitele perspectivei, macrocosmosul şi microcosmosul erau independente, unite de acel fenomen numit virusul hellico, ale cărui efecte erau universale, până la urmă, deşi erau perceptibile doar fenomenului de conştiinţă, urechea acului prin care macrocosmosul şi microcosmosul erau unite de fapt.

Înţelegerea la scară divină, putea rezolva compartimentele dintre infinitele ordine ale fiinţei; înţelegera umană era aceea care fuziona trecutul şi prezentul, aducându-le nas în nas.

Imaginaţia funcţiona; virusul era doar o funcţiune.

Cei doi yelki mergeau cu gâturile întinse înainte, într-un trap rapid. Aveau nările dilatate, pentru că mergeau de mai multă vreme. Coastele străluceau de transpiraţie.

Cei care îi călăreau purtau ghete înalte, cu margini răsfrânte şi haine lungi, dintr-o pânză cenuşie. Aveau feţele încordate, cenuşii, presărate cu smocuri de barbă. Nimeni nu ar fi spus că nu sunt altceva decât sibornalezi.

Poteca plină de pietricele pe care mergeau, era umbrită de umărul unui munte. Ritmul constant al tropăitului copitelor se auzea până departe.

Oamenii aceştia erau cercetaşii forţelor războinicului preot Festibariyatid. Le plăcea această călătorie, respirau aer proaspăt, rareori mai schimbau câte un cuvânt şi erau în alertă, pentru descoperirea duşmanilor.

În spatele lor, pe drumul urmat pe jos de ceilalţi sibornalezi, se afla un grup de protognostici prizonieri.

Drumul şerpuia de-a lungul unui râu, dincolo de care se ridica un promontoriu de stânci. Stâncile în pantă erau formate din straturi de roci crăpate, dislocate aproape vertical şi presărate cu copaci butucănoşi. Acolo se afla aşezarea condusă de Festibariyatid.

Cercetaşii au traversat râul prin locul în care era mai puţin adânc. Escaladând stâncile, yelkul şi-a croit drum cu grijă printre straturile de stâncă. Erau animale de şes, din nord, şi nu erau fericite pe acest teren de munte. Ele şi altele ca ele fuseseră aduse în sud cu ocazia incursiunilor anuale făcute de coloniştii din continentul de nord, în Chalce şi în regiunile care mărgineau Pannovalul. Aşa ajunseseră yelkii departe, în sud.

Paznicul din ariergardă a apărut de-a lungul potecii. Cei patru membri erau înarmaţi cu suliţe şi escortau nişte protognostici ghinionişti, pe care-i prinseseră în timpul patrulării, iar acum îi ţineau

între ei. Printre captivi, se târau Cathkaarint-el şi Cathkaarint-ea, care se scărpinau, deşi erau prizonieri doar de câteva săptămâni.

Încurajaţi de vârful suliţei, au traversat râul puţin adânc şi au fost forţaţi să urce poteca din stâncă, de-a lungul căreia persista un miros de yelk. Au trecut pe lângă santinelă şi s-au îndreptat spre o aşezare numită Noul Ashkitosh.

La acest torent de apă şi în acest punct periculos, a ajuns Laintal Ay, cu multe săptămâni după aceea. Era un Laintal Ay pe care puţini dintre cei mai apropiaţi prieteni ai lui l-ar fi recunoscut fără ezitare. Pierduse o treime din greutatea corpului, era slab, chiar scheletic, cu pielea palidă şi o altă expresie în ochi. Îşi mişca trupul în alt fel. Suferise de febra oaselor şi supravieţuise.

Plecând din Oldorando, pornise spre nord-est, traversând ceea ce mai târziu avea să fie numit Roones Moor, în direcţia în care pornise Shay Tal, însoţită de cortegiul ei. A umblat până când s-a rătăcit. Ţinutul pe care îl cunoscuse în fragedă tinereţe, când era acoperit cu alb, arătându-şi cerului chipul deschis, dispăruse sub masa de verdeaţă.

Singurătatea de odinioară era populată acum, şi plină de pericole. A simţit această nelinişte nu numai la animale, ci şi la oameni, la semioameni şi la fiinţele ancipitale, tulburate de refluxul anotimpurilor. Chipuri ostile îl priveau din tufişuri, la fiecare cotitură. Toate tufişurile aveau urechi, la fel şi frunzele.

Gold era nervos în pădure. Un hoxney era o creatură căreia îi plăceau spaţiile largi şi deschise. Era din ce în ce mai încăpăţânată. Laintal Ay a descălecat bombănind şi a pornit înaintea ei.

S-a trezit lângă un turn din piatră, până la care s-a căţărat printre mestecenii şi ferigile care formau o pădure aparent nesfârşită. Înainte de a porni în recunoaştere, a legat-o pe Gold de un copac. Totul era liniştit. A intrat în turnul gol, unde s-a odihnit, pentru că încă nu se simţea bine. S-a urcat în vârf. A recunoscut împrejurimile. Vizitase acest turn când colindase liniştit, privind spre orizonturile pustii.

Amărât şi obosit, a coborât din turn. S-a întins, epuizat, pe pământ şi a observat că nu-şi putea coborî braţele. Crampele îi sfâşiau trupul. Febra l-a doborât dintr-o lovitură. S-a arcuit pe spate, delirând, ca şi când ar fi avut de gând să-şi rupă coloana vertebrală.

Nişte omuleţi negri cu femeile lor, au ieşit din ascunzătoare şi l-au privit, strecurându-se cât mai aproape de el. Erau protognostici din tribul Nondad, nişte fiinţe păroase care îi ajungeau lui Laintal Ay până la talie.

Aveau mâini cu opt degete, ascunse de părul des, de culoarea nisipului, care le creştea pe încheieturile mâinilor, ca nişte manşete. Feţele lor semănau cu cele ale asokinilor, iar boturile care ieşeau în evidenţă le dădeau o înfăţişare de amărăciune, ca madişilor.

Limbajul lor era un amestec de sforăituri, fluierături şi trosnituri. Nu semăna cu olonetele, deşi câteva cuvinte fuseseră totuşi preluate din limba aceea veche. S-au sfătuit între ei şi, în cele din urmă, s-au hotărât să-l ia pe omul lui Freyr, de vreme ce octava lui personală era bună.

Pe culme, în spatele turnului, se înşirau rajabaralii mândri, ale căror tulpini erau astupate de mesteceni. La baza unui astfel de copac, membrii tribului au intrat în pământ, târându-l pe Laintal Ay după ei, sforăind şi înecându-se din cauza situaţiei dificile.

Gold pufnea şi smulgea de frâu, dar fără nici un folos. Stăpânul ei dispăruse.

Printre rădăcinile acestui copac mare, nondad-ii îşi încropiseră un cămin sigur. Acesta forma cele Optzeci de întunericuri. Dormeau în paturi din crengi, pentru a se feri de rozătorii cu care împărţeau spaţiul de sub pământ.

Activităţile pe care le îndeplineau, erau coordonate de obiceiuri. Regii şi războinicii erau aleşi la naştere, pentru a-i conduce şi proteja. Aceşti conducători erau instruiţi să fie nemiloşi în luptele sălbatice pe viaţă şi pe moarte, care se dădeau între cele Optzeci de întunericuri.

Dar regii slujeau drept surogat pentru restul tribului, exteriorizându-le violenţa, aşa încât ceilalţi erau blânzi şi iubitori, agăţându-se unii de alţii fără un prea mare simţ al identităţii. Aveau un impuls care-i împingea spre viaţa de familie. Laintal Ay a fost însurat, deşi, dacă ar fi murit, l-ar fi devorat până la ultima falangă. Aşa le era obiceiul.

Una dintre femele a devenit snoktrux pentru Laintal Ay, stând lângă el, mângâindu-l şi îndepărtându-i boala. În delirul lui era înăbuşit de animale, mici ca şoarecii, sau mari ca munţii.

Când s-a trezit, în întuneric, avea să afle că avea un însoţitor străin, apropiat de el precum viaţa, care ar fi făcut orice ca să-l salveze şi să-l vadă întreg din nou. S-a lăsat în voia acestei noi existenţe, crezându-se un gossie, în care cerul şi iadul se aflau în aceeaşi îmbrăţişare.

După câte a putut el înţelege cuvântul, snoktrux însemna un fel de vindecător – de asemenea furător, neguţător şi mai presus de toate simţitor.

Zăcea în întuneric, zguduit de convulsii, cu membrele contorsionate, eliminând boala prin transpiraţie. Virusul era de nestăpânit, şi-l forţa să treacă prin urechea îngrozitoare a acului lui Shiva.

S-a preschimbat într-un peisaj de tendoane, pe care se luptau armatele durerii. Totuşi, misterioasa snoktrux era acolo, îi dăruia prezenţa ei, aşa încât nu era izolat cu desăvârşire. Darul ei era vindecarea.

Cu timpul, armatele durerii s-au retras. Vocile din cele Optzeci de întunericuri au devenit treptat inteligibile, iar el a început să înţeleagă ce i se întâmplase.

Limbajul extraordinar al nondad-ilor nu avea cuvinte similare cu hrană, băutură, dragoste, foame, frig, căldură, ură, speranţă, disperare, rănire, deşi se părea că regii şi războinicii care se băteau în întunericul îndepărtat, le cunoşteau. Restul tribului îşi dăruia orele libere, care nu erau deloc puţine, unor discuţii prelungite, referitoare la Ultimate. Necesităţile vieţii rămâneau fără cuvinte, pentru că erau de dispreţuit, intimatele erau tot ce conta.

Printre crizele de sufocare, Laintal Ay nu a reuşit să stăpânească limba îndeajuns pentru a înţelege Ultimatele. Dar se părea că principala problemă a dezbaterii – care făcea parte din obiceiurile transmise din generaţie în generaţie – era să se hotărască dacă toţi trebuiau să-şi unească identităţile într-o stare de existenţă, în marele zeu al întunericului, Withram, sau să cultive o altă stare.

Foarte lungă a fost dezbaterea despre acea altă stare, care era întreruptă doar atunci când mâncau. Laintal Ay nu s-a gândit nici o clipă că ar fi putut-o mânca pe Gold. Nu avea poftă de mâncare. Meditaţiile despre o altă stare curgeau prin el ca apa.

Acea altă stare era legată, pe de o parte, de multe lucruri, dintre care unele foarte neplăcute, inclusiv luptele şi lumina. Era starea impusă regilor şi războinicilor, care putea fi tradusă, în mare, ca individualitate.

Individualitatea se opunea voinţei lui Withram. Dar, pe de altă parte, sau aşa părea să sune argumentul, era împletită ca rădăcinile dintre care nu se putea ieşi, iar opunându-se voinţei lui Withram însemna că, în acest fel, o urmau.

Totul era neclar, mai ales când aveai în braţe o mică snoktrux, părăsă.

Apoi ea a murit. Nu era prima care murea. Toţi mureau în linişte, târându-se printre cele Optzeci de întunericuri!

La început, a simţit numai câteva voci, care intrau în armonia discuţiei generale. Snoktrux a devenit rigidă. A strâns-o în braţe cu o putere de care nu se credea în stare. Dar nondad-ii nu erau rezistenţi la boala lui Laintal Ay, care intrase în pământul lor odată cu el. Boala şi însănătoşirea nu făceau parte din obiceiuri.

La scurtă vreme, ea a murit. Laintal Ay a plâns. Nu-i văzuse faţa niciodată, deşi contururile ei delicate, dincolo de care părea să existe atâta bogăţie, erau cunoscute vârfurilor degetelor lui.

Discuţia despre Ultimate a ajuns la sfârşit. Ultima fluierătură, ultimul sforăit şi ultima trosnitură s-au pierdut în cele Optzeci de întunericuri. Nu se luase nici o hotărâre.

De fapt, chiar şi moartea se dovedise nehotărâtă în această privinţă. Fusese şi individuală, şi în grup.

Numai Withram putea spune dacă era mulţumit dar, după obiceiul zeilor, Withram a păstrat liniştea în privinţa acestui subiect.

Copleşit de şoc, Laintal Ay s-a luptat să-şi adune mintea zdruncinată. S-a târât peste cadavrele salvatorilor lui, în mâini şi genunchi, căutând o cale de ieşire. Maiestatea îngrozitoare a celor Optzeci de întunericuri era jur-împrejurul lui.

Străduindu-se să întreţină discuţia, şi-a spus:

"Eu am individualitate, orice ar zice dragii mei prieteni, nondad-ii. Ştiu că sunt eu însumi nu pot evita acest lucru. De aceea trebuie să fiu împăcat cu mine însumi. Nu trebuie să reiau discuţia lor perenă. În cazul meu, totul e clar. Eu, cel puţin, am posibilitatea de a alege. Fie că o să trăiesc sau o să mor, pot să îmi aleg singur calea. Este inutil să-l caut pe Aoz Roon. Nu este stăpânul meu. Eu sunt stăpânul meu. Nici Oyre nu a avut putere asupra mea, când am vrut să devin un exilat. Obligaţiile nu înseamnă sclavie..."

Şi a continuat tot aşa, până când cuvintele nu au mai avut înţeles nici pentru el. Ţesătura de drumuri printre rădăcini părea să nu-i ofere nici o ieşire. De multe ori se târa, plin de speranţă, printr-un tunel îngust, care urca. Dar se trezea într-o fundătură în care zăcea un cadavru încovoiat, în jurul căruia rozătorii îşi conduceau propria dezbatere.

Trecând printr-o încăpere mai largă, a dat peste un rege. În întuneric, dimensiunile erau mai greu de sesizat decât la lumină.

Atacând cu ghearele şi răcnind, regele părea enorm. Laintal Ay s-a rostogolit, dând din picioare, ţipând şi luptându-se să scoată pumnalul. Lucrul acela îngrozitor, fără forme, muşca, pregătindu-se să-i sfâşie gâtul. S-a aruncat asupra lui, încercând să-l imobilizeze, dar fără nici un efect. Atacatorului i-a fost tăiat avântul cu o lovitură de cot în ochi.

Degetele lui Laintal Ay au simţit o rădăcină. S-a dus mai aproape de ea, a prins unul dintre braţele regelui în jurul rădăcinii şi i-a lovit capul cu colţi ascuţiţi. Apoi furia aceea s-a eliberat şi s-a aruncat asupra lui Laintal Ay, dezlănţuindu-se. Cele două siluete formau una singură, unită de ură, care se izbea de pământ, de ţărână şi târâtoare. Slăbit de ravagiile febrei oaselor şi de zile de nemâncare, Laintal Ay a simţit că-şi pierde voinţa de luptă. A simţit ghearele înfigându-i-se în coaste.

Dintr-o dată, ceva s-a lovit de trupurile lor încleştate. Aerul s-a umplut de strigăte sălbatice. Era atât de tulburat, încât i-a trebuit ceva timp să-şi dea seama că, în întuneric, apăruse un al treilea atacator. Era unul dintre războinicii Nondad.

Războinicul îşi concentra veninul asupra regelui. Parcă ar fi fost prins între doi porci ţepoşi.

Rostogolindu-se şi dând din picioare în toate părţile, Laintal Ay s-a luptat să scape din încleştare. Însângerat, a reuşit să se retragă într-un colţ ascuns. S-a ghemuit, ca să-şi protejeze trupul şi faţa de un atac frontal. Apoi, chiar deasupra capului, a dat peste o intrare îngustă. A intrat cu grijă în tunelul nu mai lat decât trupul lui, care urca.

Înainte de febră, nu s-ar fi putut strecura pe acolo. Acum, contorsionându-se ca un piton, a reuşit să treacă într-o încăpere mică şi rotundă, de sub pământ. A pipăit frunzele moarte. A stat acolo, respirând greu şi ascultând temător sunetele luptei din apropierea lui.

— Pe santinele, lumină! a rostit el.

O lumină slabă, cenuşie, ca o ceaţă, pătrundea până în locul în care stătea. Ajunsese la marginea celor Optzeci de întunericuri.

Teama l-a îndemnat să urmeze lumina. S-a târât ca un vierme, a ieşit de sub pământ şi a rămas tremurând lângă tulpina concavă a unui rajabaral.

Din înaltul lac al cerului, lumina se revărsa ca o cascadă.

A rămas acolo multă vreme, respirând profund, ştergându-şi sângele şi pământul de pe faţă. Şi-a privit picioarele. O faţă sălbatică de dihor, l-a privit, apoi a dispărut. Părăsise tărâmul nondad-ilor. Vizita lui îi omorâse aproape pe toţi.

Gândurile îi alergau spre snoktrux a lui. Inima i s-a umplut de amărăciune, uimire şi gratitudine.

Una dintre santinele era deasupra capului. Aproape de orizont se afla cealaltă – Batalix, cu razele ei aproape orizontale pătrunzând în pădurea liniştită şi întinsă şi creând frumuseţea sinistră a oceanului de frunze.

Pieile de hoxney îi fuseseră sfâşiate. Avea carnea însemnată de ghearele regelui care-l sfâşiase. Sângele i se scurgea din răni.

Deşi s-a uitat peste tot în jur, nu a găsit-o pe Gold. A strigat-o, dar fără nici un rezultat. Nu spera să-şi mai vadă hoxney-ul vreodată. Instinctul de vânător l-a avertizat să nu mai stea pe loc, ca să nu ajungă pradă. Trebuia să se mişte. Era prea slăbit ca să mai lupte din nou.

A ascultat rajabaralul. Ceva tremura înăuntru. Nondad-ii îşi ţineau proviziile lângă copacii sub ale căror rădăcini locuiau. Se spunea că Withram trăia pe toba rajabaraiului şi, din când în când, izbucnea furios împotriva lumii care era atât de nedreaptă cu protognosticii.

Ce va face Withram, s-a întrebat el, când vor muri toţi nondad-ii? Chiar şi Withram ar fi împins spre o nouă individualitate. Trezeşte-te, şi-a spus apoi, dându-şi seama că mintea îi rătăcea.

Nu a văzut nici urmă de turnul ruinat, după care s-ar fi putut orienta. În schimb, l-a lăsat pe Batalix în urmă şi a început să meargă printre trunchiurile copacilor din pădure. O senzaţie plăcută i se strecurase în membre şi în corp. Zilele au trecut. S-a ascuns de grupurile de phagori şi de alţi duşmani. Nu simţea foamea. Boala îl lăsase fără poftă de mâncare, dar cu creierul netulburat.

S-a trezit că mintea i se umpluse de lucrurile pe care i le spuseseră Vry, Shay Tal, mama şi bunica lui.

Cât de multe lucruri se datorau femeilor... şi acelei snoktrux... lucruri legate de lumea întreagă, ca fiind un loc ce trebuia înţeles ca o lume a tuturor, un loc în care era un noroc extraordinar să te afli, cu întâmplări neaşteptate în fiecare zi şi cu aerul care-ţi umplea plămânii, ca un flux. Simţea, până în măduva oaselor, că era înconjurat de bine. Luminile inepuizabile stăteau lipite una de cealaltă, ca fagurele într-un stup de albine.

Păşind uşor, a ajuns la un râu aflat în dreptul aşezării sibornaleze, cunoscută sub numele de Noul Ashkitosh.

Noul Ashkitosh era într-o continuă stare de agitaţie. Coloniştilor le plăcea acest lucru.

Aşezarea ocupa o suprafaţă mare. Era circulară, pe cât îi permitea terenul. Colibe şi garduri erau ridicate de-a lungul perimetrului, presărat cu turnuri de pază. În interior, se afla pământul fermelor, despărţit de poteci care porneau din mijloc, ca razele. Păreau spiţele unei roţi.

În mijloc, se afla un grup de clădiri şi hambare şi spaţiile în care erau ţinuţi prizonierii. Toate acestea erau aranjate în jurul centrului de activitate al aşezării, format dintr-o biserică circulară, Biserica Păcii Formidabile. Femeile şi bărbaţii veneau şi plecau preocupaţi. Jafurile nu erau permise. Existau duşmani – Sibornalul avusese întotdeauna duşmani – duşmani dinăuntru şi dinafară.

Duşmanii dinafară erau toţi şi toate care nu erau din Sibornal. Acest lucru nu însemna că sibornalezii erau ostili, dar religia lor îi învăţa să fie precauţi, mai ales în privinţa celor veniţi din Pannoval, sau celor din neamul phagorilor.

Dincolo de aşezare, umblau cercetaşi călare pe yelki. Aduceau în fiecare oră veşti despre înaintarea grupurilor răzleţe de phagori, urmate de o adevărată armată a ancipitalilor, care cobora din munţi.

Vestea a provocat o alarmă controlată. Toată lumea era în alertă, dar nimeni nu era în panică. Deşi coloniştii sibornalezi erau ostili invadatorilor cu două coarne, şi viceversa, creaseră între ei o alianţă fragilă, care păstra conflictul la minim. Spre deosebire de cei din Embruddock, nici un locuitor din Sibornal nu era dornic să lupte cu un phagor.

Dar între ei aveau loc schimburi. Coloniştii erau conştienţi de poziţia lor vulnerabilă şi îşi dădeau seama că nu era posibilă o retragere spre Sibornal, pentru că nu erau bineveniţi să se întoarcă, fiind rebeli şi eretici. Ei făceau schimb cu vieţi umane, sau semi-umane.

Coloniştii trăiau la limita foametei chiar şi în vremurile bune. Această colonie era vegetariană. Toţi oamenii erau fermieri pricepuţi. Aveau recolte bune. Totuşi cea mai mare parte a recoltei ajungea la animalele pe care le călăreau.

Un număr uriaş de yelki, hoxney-i şi kaidaw-şi (cei din urmă primiţi cadou, prin bunăvoinţa phagorilor) trebuiau hrăniţi, pentru supravieţuirea comunităţii.

Cercetaşii patrulau teritoriile învecinate şi informau aşezarea de toate câte se întâmplau peste tot şi chiar capturau tot ce le cădea în gheară. Îngrăditurile din mijloc erau îndesate cu populaţii trecătoare de prizonieri.

Prizonierii erau daţi phagorilor ca tribut. În schimb, phagorii lăsau aşezarea în pace. De ce nu? Preotul-războinic Festibariyatid fondase cu viclenie această aşezare, pe o octavă falsă. Nici un phagor nu avea motiv s-o invadeze.

Dar mai rămâneau duşmanii din interiorul taberei. Doi protognostici, care-şi dăduseră numele de Cathkaarnit-el şi Cathkaarnit-ea se îmbolnăviseră la sosire şi muriseră curând. Şeful captivilor chemase doctorul-preot, care identificase febra oaselor. Febra se răspândea, săptămână de săptămână. În dimineaţa acea, în baraca lui, fusese găsit un cercetaş cu membrele încleştate. Ochii i se răsuceau în cap, iar sudoarea îi ieşea din toţi porii corpului.

Dezastrul se întâmplase tocmai când coloniştii încercau să ridice adăposturi pentru prizonieri, în aşteptarea expediţiei phagorilor.

Aflaseră deja numele războinicului-preot ancipital, care nu era altul decât kzahhn-ul Hrr-Brah-Yprt. Un număr mare de morţi va micşora tribul. Din ordinul înaltului Festibariyatid, erau cântate rugăciuni suplimentare.

Când a intrat în aşezare, Laintal Ay a auzit rugăciunile şi i-a plăcut sunetul lor. A privit interesat, ignorând santinelele înarmate care l-au escortat până la casa paznicilor din mijloc, unde prizonierii adunau grămezi de gunoaie.

Căpitanul pazei era uimit de omul care nu era din Sibornal şi totuşi intra în tabără după voia lui. După ce a vorbit o vreme cu Laintal Ay, încercând să-l impresioneze, a trimis un subordonat să cheme un preot-militant.

Între timp, Laintal Ay se obişnuise cu faptul că, în ochii lui, toţi cei care nu suferiseră de boală, erau neplăcut de graşi. Preotul-militant părea neplăcut de gras. L-a înfruntat pe Laintal Ay, punându-i întrebări perspicace, ca să afle cât mai multe.

— Am avut greutăţi, a spus Laintal Ay. Am venit aici sperând să găsesc un refugiu. Am nevoie de haine. Pădurile sunt prea populate pentru gustul meu. Vreau un animal de călărit. De preferinţă, un hoxney. Sunt pregătit să muncesc pentru asta. Apoi voi pleca spre casă.

— Ce fel de om eşti? Eşti din îndepărtatul Hespagprat? De ce eşti atât de slab?

— Am supravieţuit febrei oaselor.

Preotul-militant şi-a pus degetul la buze, gânditor.

— Eşti luptător?

— De curând am omorât un trib întreg de nonaad-ii...

— Deci nu ţi-e teamă de protognostici?

— Absolut deloc.

A fost însărcinat să păzească îngrăditurile şi să-i hrănească pe nefericiţii lor locuitori. În schimb, a primit veşminte din lână gri.

Logica preotului-militant era simplă. Cine suferise o dată de febră, putea avea grijă de prizonieri fără să moară, sau să transmită boala.

Totuşi, din ce în ce mai mulţi colonişti şi prizonieri erau doborâţi de flagelul febrei. Laintal Ay a observat că în Biserica Păcii Formidabile rugăciunile au devenit mai insistente. În acelaşi timp, oamenii s-au apropiat mai mult unii de alţii. Mergea oriunde dorea, fără să-l oprească nimeni. Simţea ca viaţa pe care o ducea era încântătoare. Fiecare zi era un dar.

Cercetaşii îşi ţineau animalele de călărit într-un loc îngrădit. Ei răspundeau de grupul prizonierilor a căror slujbă era să ducă fân animalelor. Cea mai mare problemă era nutreţul.

Un acru de iarbă verde putea hrăni zece animale timp de o zi. Aşezarea avea cincizeci de animale, folosite ca să acopere o suprafaţă din ce în ce mai mare. Acestea consumau echivalentul a douăzeci şi patru de mii de acri pe an, sau mai puţin, de vreme ce o parte din hrană era luată din afara perimetrului.

Aceasta însemna că Biserica Păcii Formidabile era plină, în general, cu fermieri pe jumătate flămânzi – un fenomen rar chiar şi în Helliconia.

Laintal Ay refuza să ţipe la prizonieri. Aceştia munceau destul de bine, luând în considerare împrejurarea nefericită în care se aflau. Paznicii stăteau la distanţă. O ploaie uşoară, i-a făcut să-şi plece capetele. Doar Laintal Ay a observat hoxney-ii care se înghesuiau, întinzând boturile moi şi respirând uşor, în aşteptarea unei tratăţii.

Venise vremea când trebuia să-şi aleagă un animal şi să fugă. Judecând după cum mergeau treburile, peste o zi, maxim două, paza

va fi dezorganizată, îşi va putea atinge scopul.

S-a uitat pentru a doua oară la una dintre iepele-hoxney. S-a apropiat de ea, cu o prăjitură în mână. Animalul avea dungi galben-portocalii, o pulbere albastru-închis fiind presărată între ele.

— Loyalty!

Iapa a venit la el, a luat prăjitura şi i-a pus botul sub braţ. El a luat-o de urechi şi a mângâiat-o.

— Unde e Shay Tal? a întrebat el.

Dar răspunsul era evident. Sibornalezii o prinseseră şi o dăduseră phagorilor. Nu ar fi trebuit să pornească spre Sibornal. Probabil că Shay Tal era deja un gossie. Ea şi micul ei grup, deveniseră una cu timpul.

Numele căpitanului pazei era Skitosherill. Între el şi Laintal Ay se închegase o prietenie prudentă. Laintal Ay vedea că Skitosherill era speriat. Nu atingea pe nimeni şi purta un smoc de plante la rever, la mirosul căruia i se strâmba nasul, în speranţa că vor proteja purtătorul.

— Voi, cei din Oldorando, veneraţi vreun zeu? a întrebat Skitosherill.

— Nu. Putem avea grijă de noi şi singuri. E adevărat că vorbim bine de Wutra, dar am dat afară preoţii din Embruddock, cu câteva generaţii în urmă. În Noul Ashkitosh, ar trebui să procedaţi şi voi la fel. Aţi avea viaţa mai uşoară.

— Ce comportare barbară! De-asta aţi luat voi boala. Aţi supărat zeul.

— Ieri au murit nouă prizonieri şi şase dintre ai voştrii. Vă rugaţi prea mult şi asta nu e bine.

Skitosherill privea plin de mânie. Stăteau sub cerul liber. Briza le flutura veşmintele. Muzica de la rugăciunile din biserică ajungea până la ei.

— Nu ne admiri biserica? Suntem o comunitate de oameni simpli, fermieri şi totuşi, avem o biserică frumoasă. Pun pariu că nu găseşti aşa ceva în Oldorando.

— E o închisoare.

Dar, în timp ce vorbea, a auzit din biserică o melodie solemnă, plină de mister. Instrumentele erau însoţite de voci înălţătoare.

— Nu spune asta. Aş putea să pun să te bată. Viaţa este în Biserică. Marea Roată circulară a lui Kharnabhar, centrul sfânt al credinţei noastre. Dacă nu ar fi fost Marea Roată, am fi fost încă în ghearele gheţii şi zăpezii.

În timp ce vorbea, cu degetul arătător, a desenat un cerc pe frunte.

— Cum adică?

— Roata este cea care ne apropie de Freyr. Nu ai ştiut asta? Când eram mic, m-au dus într-un pelerinaj în munţii Shivenink, să o vizitez. Nu eşti un sibornalez adevărat, dacă nu ai mers în acest pelerinaj.

Următoarea zi le-a mai adus şapte morţi. Skitosherill se ocupa de înmormântări şi de prizonierii madişi care săpau gropile, cu toate că nu se pricepeau la asta.

— Am avut o prietenă dragă, a spus Laintal Ay, care a fost prinsă de oamenii tăi. Ea a vrut să facă un pelerinaj la Sibornal, ca să-i consulte pe preoţi despre Marea Roată a voastră. Credea că ar putea fi sursa înţelepciunii. În schimb, oamenii tăi au făcut-o prizonieră şi au vândut-o împuţiţilor de phagori. Aşa trataţi voi oamenii?

Skitosherill a dat din umeri.

— Nu da vina pe mine. Poate au crezut-o spioană din Pannoval.

— Cum să o confunde? Mergea pe un hoxney, precum toţi membrii grupului ei. Ai auzit ca oamenii din Pannoval să meargă pe hoxney-i? Eu nu am auzit niciodată aşa ceva. Era o femeie minunată, iar tâlharii de voi aţi dat-o pe mâna fuggieşilor.

— Nu suntem tâlhari. Vrem să stăm aici în pace şi să schimbăm locul atunci când pământul va fi terminat.

— Vrei să spui că plecaţi după ce terminaţi populaţia din aceste locuri. Auzi, dau femei în schimb, ca să fie în siguranţă.

Rânjind stingherit, sibornalezul a spus:

— Voi, barbarii din Campannlat, nu vă apreciaţi femeile.

— Le apreciem foarte mult.

— Conduc?

— Femeile nu conduc.

— În unele ţări din Sibornal, femeile conduc. În această aşezare avem mare grijă de femeile noastre. Avem femei-preoţi.

— Nu am văzut nici una.

— Pentru că avem grijă de ele. Ascultă, Laintal Ay, a spus aplecându-se spre cel care-l asculta, cred că nu eşti un băiat rău, dacă stau bine să mă gândesc. Voi avea încredere în tine. Eu ştiu cum merg treburile pe aici. Ştiu câţi cercetaşi au plecat şi câţi s-au întors. Au murit de boală, în vreun prăpădit de tufiş, nu au fost îngropaţi, iar trupurile lor au fost probabil devorate de păsări, sau de Alţii. Câtă vreme noi stăm aici, situaţia se înrăutăţeşte. Sunt un om religios şi cred în rugăciune. Dar febra oaselor este atât de puternică, încât nici rugăciunea nu o poate împiedica. Am o soţie care îmi este foarte dragă. Aş vrea să cădem la învoială.

În timp ce Skitosherill vorbea, Laintal Ay stătea pe o ridicătură de pământ şi se uita la grămada de ţărână care cobora spre râu. Pe lângă apă, creşteau copaci de ghimpi. Printre pietrele care luceau pe pantă, prizonierii săpau în pământ, în timp ce şapte cadavre – corpurile sibornalezilor, înfăşurate în cearşafuri – stăteau sub cerul liber, aşteptând să fie îngropate.

"Înţeleg de ce vrea să scape bucata asta de grăsime, şi-a spus Laintal Ay, dar ce importanţă are el pentru mine? Nu este mai însemnat decât Shay Tal, Amin Lim şi ceilalţi."

— Care-i târgul?

— Patru yelki bine hrăniţi. Eu, soţia mea, servitoarea ei şi cu tine. Plecăm împreună. Pe mine mă vor lăsa să trec fără nici o greutate. Vom merge cu tine până în Oldorando. Tu cunoşti drumul, eu te voi proteja şi mă voi îngriji să ai un armăsar bun. Altfel nu te vor lăsa niciodată să pleci de aici. Eşti prea valoros, mai ales pentru că situaţia se va înrăutăţi. Eşti de acord?

— Când intenţionezi să pleci?

Skitosherill şi-a plecat capul, apoi l-a privit scrutător pe Laintal Ay.

— Dacă spui vreo vorbă despre asta, te voi ucide. Ascultă, expediţia phagorului kzahhn, Hrr-Brahl-Yprt, va trece pe aici înainte de apusul lui Freyr, după spusele cercetaşilor noştrii. Noi patru vom porni pe urmele lor. Phagorii nu ne vor ataca dacă mergem în urma lor. Ei vor merge unde vor ei, iar noi vom înainta spre Oldorando.

— Intenţionezi să trăieşti într-un loc atât de barbar? l-a întrebat Laintal Ay.

— Vedem noi cât este de barbar. De acord?

— Prefer un hoxney unui yelk. Îl aleg eu. Nu am călărit niciodată un yelk. Şi vreau o sabie din metal alb, nu din bronz,

— Foarte bine. Deci, eşti de acord?

— Batem palma?

— Eu nu ating alte mâini. Înţelegerea verbală este îndeajuns. Bine. Sunt un om care se teme de zei, şi nu te voi trăda. Ai grijă să nu mă trădezi tu pe mine. Ai grijă de îngroparea acestor cadavre, câtă vreme eu mă duc să-mi pregătesc soţia pentru călătorie.

De îndată ce sibornalezul a plecat, Laintal Ay le-a spus să se oprească din săpat.

— Nu sunt stăpânul vostru. Sunt prizonier, ca şi voi. Nu pot să-i sufăr pe sibornalezi. Aruncaţi cadavrele în apă şi acoperiţi-le cu pietre. Scăpaţi de muncă! După aceea spălaţi-vă pe mâini.

În loc să-i mulţumească, i-au aruncat o privire bănuitoare. Purta veşminte din lână gri, era înalt, stătea pe mal, mai sus de ei şi vorbea cu paznicul sibornalez de la egal la egal.

Le-a simţit ura, dar nu a fost impresionat de ea. Viaţa era ieftină, dacă până şi viaţa lui Shay Tal ajunsese să fie ieftină.

În timp ce se târau printre cadavre, au tras cearşaful de pe unul din ele, iar el a zărit faţa pământie şi îngheţată de chin. Apoi au luat trupul de picioare şi de umeri şi l-au aruncat în râu. Apa curgând repede şi învolburată a cuprins trupul, care a început să se rostogolească în josul râului.

Cursul de apă marca perimetrul Noului Askitosh. Pe malul celălalt, dincolo de un şir de beţe, începea pământul nimănui.

După ce şi-au terminat treaba, oamenii Madis s-au gândit să fugă, trecând râul. Unii dintre ei porniseră deja la acţiune. Stăteau la marginea apei şi le făceau semn celorlalţi să-i însoţească. Cei timizi ezitau, gesticulând spre pericolele neaşteptate care se întindeau în faţa lor.

Toţi îl priveau neliniştiţi pe Laintal Ay, care stătea pe loc, cu braţele încrucişate. Nu erau în stare să se hotărască dacă să acţioneze individual sau în grup. Rezultatul a fost că s-au contrazis tot timpul, pornind în susul apei, sau intrând în râu, dar rămânând mereu nehotărâţi.

Motivul ezitării lor era pământul nimănui, de pe celălalt mal al râului, bântuit de siluetele celor care se îndreptau spre vest.

Păsările tulburate zburau deasupra lor, rotindu-se pe cer şi apoi încercând să se înalţe din nou.

Pământul se ridica la mijlocul distanţei spre orizont, apoi cobora brusc, dând la iveală un şir de trunchiuri – urmele vechilor rajabarali – care scoteau aburi. Dincolo de vapori, peisajul se întindea la o scară mai mare, dând la iveală dealurile îndepărtate şi liniştite, cuprinse de lumina înceţoşată. Megaliţi din piatră erau presăraţi ici şi colo, marcând în mod curios linii pentru octavele de pământ şi de aer.

Fugarii care se îndreptau spre vest, şi-au întors feţele de la Noul Ashkitosh, ca şi când s-ar fi temut de reputaţia lui. Uneori erau solitari, alteori în grupuri, dar cel mai adesea în grupuri mari. Unii dintre ei, mânau animalele înainte, sau aveau phagori cu ei. Uneori, phagorii erau stăpâni pe situaţie.

Nu înaintau fără oprire. Unul dintre aceste grupuri, s-a oprit pe o pantă, puţin mai departe de locul în care stătea Laintal Ay. Privirea lui ageră a observat urmele amărăciunii pe chipurile lor, ale căror siluete se aplecau înainte şi se clătinau, parcă strigându-şi durerea.

Alte grupuri veneau şi plecau. Oamenii alergau de la un grup la altul. Boala umbla printre ei.

A scrutat depărtările, să vadă lucrul de care fugeau călătorii. I s-a părut că, între doi umeri de deal, se află un vârf acoperit cu zăpadă. Lumina care cădea asupra lui se schimba continuu, ca şi când nişte fiinţe fantomatice urcau pantele înalte.

L-au străbătut fiorii superstiţiei. S-a lămurit totuşi că ceea ce văzuse, nu era un munte. Era ceva care se apropia treptat. Un stol de mierle trecea în zbor prin trecătoare.

Apoi visul s-a destrămat dintr-odată. S-a întors cu spatele la protognosticii care se mai certau încă şi a pornit spre clădirile paznicilor. Era limpede că aceşti fugari, mulţi atacaţi de boală, vor năvăli în Oldorando. Trebuia să se întoarcă repede, să-i prevină pe Dathka şi pe locotenenţi, altminteri Oldorando se va scufunda sub fluxul şuvoiului de oameni şi neoameni bolnavi. Era sfâşiat de nelinişte pentru Oyre. De când fusese cu snoktrux, se gândise prea puţin la ea.

Soarele îi încălzea spatele. Se simţea izolat, dar deocamdată nu avea de ales. Şi-a luat picioarele la spinare şi s-a îndreptat spre casa paznicilor. Muzica de la biserică încetase. Era linişte. Nu ştia sigur unde locuiau Skitosherill şi soţia lui – spaţiul era mare. Nu avea altceva de făcut decât să-i aştepte.

Aşteptarea îi mărea îngrijorarea.

Trei cercetaşi au intrat pe jos în aşezare, aducând cu ei doi prizonieri. Unul dintre ei s-a prăbuşit lângă adăpost. Cercetaşii erau bolnavi şi epuizaţi. S-au năpustit în casă, fără să-i arunce nici o privire lui Laintal Ay. Acesta din urmă s-a uitat indiferent la prizonierul care rămăsese în picioare. Nu-l mai interesau prizonierii. Captivul stătea într-o poziţie sfidătoare, cu picioarele depărtate, deşi capul îi atârna într-o parte, ca şi când ar fi fost obosit. Era înalt. Trupul lui slăbit dovedea că avusese febra oaselor. Purta nişte blănuri negre, incomode, care îi atârnau pe lângă corp.

Laintal Ay a băgat capul pe uşa încăperii unde erau paznicii. Cercetaşii proaspăt sosiţi, se sprijineau de o masă şi beau bere din rădăcini.

— Iau prizonierul de afară la muncă. Este nevoie de el. Imediat.

A plecat înainte de a mai aştepta răspunsul.

Adresându-i un ordin scurt omului, Laintal Ay l-a îndreptat spre Biserica Păcii Formidabile. Preoţii stăteau în jurul unui altar din mijloc. Laintal Ay a dus prizonierul într-un colţ umbrit, de lângă perete. Omul s-a prăbuşit pe un scaun, recunoscător, ca un sac de oase.

Era Aoz Roon. Avea faţa slabă şi palidă, pielea de la gât îi atârna, iar barba îi încărunţise aproape în întregime.

Dar conturul hotărât al gurii şi fruntea încruntată, dovedeau că era Stăpânul Embruddock-ului.

La început nu a vrut să recunoască în omul slab, purtând haine din Sibornal, pe Laintal Ay. Când şi-a dat seama, a oftat şi l-a îmbrăţişat cu putere, tremurând din tot corpul.

După un timp, a reuşit să-i explice lui Laintal Ay câte i se întâmplaseră şi cum ajunsese izolat pe o insuliţă, în mijlocul apelor. S-a însănătoşit de febră. Şi-a dat seama că phagorul izolat cu el pe insulă, murea de foame. Nu era războinic, ci un biet neguţător, îngrozit de apă, numit Yhamm-Whrrmar. În consecinţă, era prea puţin dornic să mănânce peşte.

Aoz Roon, cuprins de anorexia de după febră, aproape că nu avea nevoie de mâncare. Stătuseră de vorbă, peste firul de apă dintre ei şi până la urmă Aoz Roon trecuse apa, în partea mai mare de uscat, încercând să încheie o alianţă cu duşmanul.

Din când în când vedeau oameni sau phagori pe malul celălalt, dar nimeni nu vroia să treacă apa care curgea repede, pentru a le veni în ajutor.

Au încercat împreună să construiască o barcă. Munca lor a durat mai multe săptămâni. Primele încercări au fost inutile. Au împletit nuiele, pe care le-au lipit între ele cu noroi uscat. În cele din urmă, au construit un vas în stare să plutească.

A reuşit să-l convingă pe Yhamm-Whrrmar să se urce în el, dar acesta a sărit imediat afară, speriat. După multe discuţii, Aoz Roon a pornit singur. În mijlocul râului, noroiul s-a topit şi vasul s-a scufundat. A reuşit să înoate până la mal, în josul râului.

A avut intenţia să caute o funie, pentru a se întoarce să-l salveze pe Yhamm-Whrrmar, dar toate câte i-au ieşit în cale i-au fost ostile, sau fugeau de el. După ce a colindat mai multă vreme, a fost luat prizonier de cercetaşii sibornalezi şi târât până la Noul Ashkitosh.

— Ne vom întoarce împreună la Embruddock, i-a spus Laintal Ay. Oyre va fi fericită.

La început, Aoz Roon nu a răspuns.

— Nu mă pot întoarce... nu pot... nu pot să-l părăsesc pe Yhamm-Whrrmar... Tu nu poţi înţelege.

Şi-a frecat mâinile pe genunchi.

Aoz Roon şi-a plecat capul, oftând. Fusese înfrânt. Dăduse greş. Nu dorea altceva decât un refugiu unde să stea liniştit. Cu o mişcare nesigură, i-a pus mâinile pe genunchi, pe blana veche de urs.

— Nu există locuri liniştite, unde să te refugiezi, a spus Laintal Ay. Totul se schimbă. Ne vom întoarce împreună la Embruddock. Cât

de repede vom putea.

De când Aoz Roon fusese părăsit de voinţă, trebuia să hotărască în locul lui. Putea obţine un costum de haine sibornaleze de la casa paznicilor. Astfel deghizat, Aoz Roon putea intra în grupul lui Skitosherill. L-a lăsat pe Aoz Roon şi a plecat dezamăgit. Nu se aşteptase să-l vadă astfel.

Afară îl mai aştepta o surpriză. Dincolo de clădirile din lemn, care se aflau în jurul bisericii, se adunau membrii coloniei. Stăteau tăcuţi şi se uitau la întinderile de sub cerul liber, de nedesluşit în veşmântul lor cenuşiu.

Expediţia tânărului kzahnn se apropia; era gata să treacă.

Fuga din calea expediţiei continua. Se mai vedea câte un cerb plonjând printre oameni, protognostici şi ceilalţi.

Se vedea deja avangarda armatei lui Hrr-Brahl-Yprt. Această procesiune părea să meargă orbeşte, bâjbâind. Era impresionantă mai degrabă prin numărul membrilor, decât prin disciplină.

La întâmplare, în aparenţă, grupuri de phagori acopereau cercetând acri întregi de teritoriu sălbatic. Se lăsau conduşi de octavele de aer. Înaintau cu un pas încet, în ritmul lor nefiresc, în harney-ul lor palid, nu ardea nerăbdarea.

Drumul prin munţi şi văi, de pe înălţimile aproape stratosferice ale Nktrykh-ului, până pe câmpiile Oldorando-ului, era de vreo trei mii şi jumătate de mile. Ca orice armată care mergea mai ales pe jos, pe drumuri aspre, expediţia se deplasa rareori pe o distanţă mai mare de unsprezece mile pe zi.

Rar se întâmpla să meargă mai mult de o zi, o dată la douăzeci de zile. Cea mai mare parte a timpului o petreceau cu ocupaţiile obişnuite ale unei armate mari; căutau provizii, pustiind totul şi se odihneau.

Pentru a obţine hrana, au asediat câteva mici oraşe de munte, nu departe de drumul lor, aşteptând printre stânci şi crevase ca Fiii lui Freyr din oraş să deschidă porţile şi să arunce armele. Au urmărit populaţiile nomade, aflate pe praful umanităţii, care nu cunoşteau puterea seminţelor, fiind de aceea condamnaţi la o viaţă pe drumuri. I-au urmat pe potecile abrupte şi periculoase, pentru a lua câteva resturi de arang.

La plecare fuseseră opriţi de zăpezi, iar spre destinaţie, de inundaţiile care năvăleau pe câmpii, dinspre pantele munţilor Hhryggt. Suferiseră de boli, avuseseră parte de întâmplări neaşteptate, de invaziile triburilor pe ale căror teritorii se aventuraseră, iar alţii fugiseră.

După calendarul modern, era cea de-a 446-a întoarcere a Aerului. În minţile ezotermale ale ancipitalilor, era şi Anul 367 După Mica Apoteză a Marelui An 5634000, De La Catastrofă. Treisprezece întoarceri de Aer trecuseră din ziua când, peste stâncile pline de gheaţă ale gheţarului de acasă, sunase primul corn de stungebag.

Expediţia înainta; iar Batalix şi Freyr, întunecat ca o furtună, coborau spre vest, unul lângă celălalt. Se apropia ultima etapă a călătoriei.

Aceste locuri erau blânde ca o femeie, în comparaţie cu ţinuturile muntoase ale Mordriatului, pe care le traversaseră, forţele sălbatice nu ieşeau atât de puternic la iveală acolo. Totuşi, era acoperit de copaci cu frunze de un verde ţipător, ale căror crengi creşteau pe orizontală, ca şi când ar fi fost cuprinse de octave de aer invizibile. Dar nici un frunziş nu putea deghiza marea anatomie geologică, ascunsă dedesubt.

Anatomia aceea fusese corodată de prea puţină vreme, de-a lungul secolelor neliniştite ale vieţii, sub orice formă ar fi existat sufletul acela.

Era un manuscris netipărit al Marii Poveşti a lui Wutra. Trupurile phagorilor care formau armata erau manifestările autohtone ale acelor locuri.

În comparaţie cu aceasta, locuitorii aşezării, îmbrăcaţi în gri, erau ca nişte umbre.

Laintal Ay a ocolit strada curbată, care apărea între biserică şi birourile din jur – încăperile paznicilor şi magaziile – ducând cu el un costum de haine sibornaleze, pentru Aoz Roon. În timp ce mergea, observa câte ceva din scena care se petrecea între clădiri.

Toţi locuitorii Noului Ashkitosh, se adunaseră să privească expediţia trecând. S-a întrebat dacă aşteptau acolo de frică, să vadă dacă tributul pe care îl plătiseră în oameni forţei ancipitale le asigura protecţia.

Fiarele acelea albe şi tăcute au trecut pe lângă aşezare. Se deplasau cu precizie, privind înainte, fără nici o curiozitate.

Mulţi dintre ei erau slabi. Blana le atârna, iar capetele lor golaşe, păreau enorme, în contrast cu restul corpului. Mierlele zburau pe deasupra lor. Multe mierle ieşeau din rând şi coborau pe grămezile de gunoi care zăceau în jurul aşezării. Se băteau pentru ele, scoţând ţipete şi dând din aripi.

Oamenii din aşezare scoteau şi ei nişte sunete, parcă ar fi vrut să concureze cu ele: Laintal Ay a ieşit din biserică. Chiar atunci oamenii au început să cânte. Cuvintele nu erau în Olonete. Formau un text aspru dar liric, care se potrivea cu melodia puternică. Cântecul avea o calitate deosebită, iluzorie, ceva între sfidare şi supunere. Vocile femeilor pluteau limpezi, mai sus decât başii care transformau cântul lin într-un fel de marş.

Acum, printre fiarele care formau armata aceea zdrenţuită, care trecea ca un şuvoi, puteau fi întrezărite câteva spinări de kaidaw. Nu mai aveau atât de mulţi kaidaw-şi ca la plecare, dar erau îndeajuns pentru a păstra aparenţele.

În mijlocul unei grupe mai ordonate, păşea Rukk-Ggrl, care-şi ţinea capul roşu plecat. El însuşi îl purta pe tânărul kzahhn. În urma kzahhn-ului veneau generalii lui, apoi fillockele lui personale. Supravieţuiseră numai două. Apoi veneau mândrii gilioţi. Prizonierii-oameni mergeau în mijlocul lor, purtând greutăţile.

Hrr-Brahl-Yprt mergea cu capul sus, iar coroana de pe faţă îi strălucea în lumina bolnăvicioasă. Zhrrk flutura din aripi pe deasupra lui, ca un stindard. Kzahhn-ul nu a catadicsit să-şi arunce vreo privire asupra aşezării umane, care îi plătise tribut. Totuşi, cântecul gutural

care se rostogolea peste câmpuri pentru a-l saluta, strecurându-se până în adâncul eddre-ului său, a trezit în el un sentiment. Pentru că atunci când a ajuns într-un punct de unde putea privi Biserica Păcii Formidabile de la acelaşi nivel, a ridicat sabia în mâna dreaptă, deasupra capului. Nu s-a putut desluşi dacă gestul fusese un semn de salut, sau o ameninţare. Apoi şi-a continuat drumul, fără să se mai oprească.

Laintal Ay l-a condus pe Aoz Roon la casa paznicilor. Au aşteptat până când a sosit Skitosherill, împreună cu soţia şi slujitoarea lor, încărcată cu bagaje.

— Cine-i ăsta? a întrebat Skitosherill, arătându-l pe Aoz Roon. Vrei să încalci deja partea ta de înţelegere din înţelegerea noastră?

— E un prieten de-al meu. Asta e îndeajuns. Unde se duc prietenii tăi, phagorii?

Sibornalezul a dat din umeri, ca şi când nu ar fi meritat să răspundă nici cât o ceapă degerată.

— Ce mă interesează pe mine? Dacă eşti curios, opreşte-i şi întreabă-i,

— Se îndreaptă spre Oldorando. Nu ştiai asta? Tâlhari ce sunteţi, atât de prietenoşi cu fiarele astea. V-aţi apucat să-i cântaţi şefului lor.

— Dacă aş fi ştiut unde se află toate orăşelele barbare din pustietăţile astea, nici nu mi-ar mai fi trecut prin minte să mă bazez pe tine ca să-mi arăţi drumul spre ele.

Tocmai se înfruntau unul pe celălalt, plini de mânie, când soţia lui Skitosherill i-a împins în lături şi le-a spus:

— De ce stai la discuţie, Bărbos? Hai să ne continuăm planul. Dacă acest om spune că ne poate duce la Ondoro, atunci să-l încurajăm.

— Bineînţeles, dragă, a spus Skitosherill, schiţând o urmă de zâmbet în direcţia ei.

Privindu-l încruntat pe Laintal Ay, a plecat pentru a se întoarce foarte curând împreună cu un cercetaş, care trăgea după el câteva capete de yelk. Soţia lui s-a mulţumit să-i privească atentă pe Laintal Ay şi pe Aoz Roon, cu un dispreţ tăcut.

Era o femeie solidă, aproape la fel de înaltă ca şi soţul ei, sub veşmântul gri părând fără forme. Ceea ce o făcea remarcabilă în ochii lui Laintal Ay, era părul ei blond, drept şi ochii de un albastru deschis. În ciuda privirii lor aspre, aveau un efect plăcut. El i-a spus cu prietenie:

— Vă voi duce la Oldorando în siguranţă. Oraşul nostru este frumos şi interesant. E plin de gheizere şi turnuri din piatră. Fluierătorul Orelor te va ului. Va trebui să admiri tot ce vezi.

— Nu va trebui să admir nimic, a spus ea cu severitate.

Ca şi când ar fi regretat acest răspuns, l-a întrebat apoi, mai prietenos, cum se numeşte.

— Să pornim, altfel o să ne prindă apusul, a spus Skitosherill. Repede. Voi, cei doi barbari, veţi merge pe yelki. Nu am găsit hoxney-i. Acest cercetaş ne va însoţi. A primit ordin să acţioneze cu hotărâre, dacă sunt probleme.

— Într-adevăr, dacă vor fi probleme, a spus cercetaşul, de sub glugă.

Au plecat când Freyr cobora la orizont. Erau şase. Aveau şapte yelki, dintre care unul căra bagaje. Au trecut pe lângă santinelele de la intrarea dinspre vest fără incidente. Paznicii stăteau plictisiţi, ca nişte umbre în lumina care pierea, uitându-se spre întinderile care începeau să fie cuprinse de întuneric.

Micul grup a pătruns pe întinderile sălbatice, urmând armata zdrenţuită a kzahhn-ului. Pământul era bătătorit de picioarele care trecuseră pe acolo.

Laintal Ay a pornit înainte. A ignorat şaua yelkului, care-l deranja. Simţea o greutate sufocantă pe inimă şi în eddre, gândindu-se la armata de phagori sălbatici, care se afla undeva înaintea lor. Era din ce în ce mai sigur că, oricare ar fi fost destinaţia lor, vor năvăli în Oldorando.

Depindea numai de el, să dea pinteni yelkului, ocolind expediţia pentru a preveni oraşul. A lovit yelkul în coaste, îndemnându-l să se grăbească din toate puterile lui,

Oyre şi ochii ei zâmbitori reprezenta pentru el, tot ce avea mai drag în acel oraş. Nu regreta faptul că lipsise atât de mult, de vreme ce putea să se înţeleagă altfel pe el însuşi şi să respecte puterea ei de înţelegere.

Ea observase că îi lipsea maturitatea, că era dependent de alţii şi îi dorise doar binele, probabil fără să poată articula dorinţa. Întoarcerea lui îi va aduce şi ei o parte din aceste calităţi, pe care el le căpătase între timp, cu condiţia să ajungă la vreme.

Au intrat într-o pădure în care, pe măsură ce Batalix, cu razele lui aurii, strălucitoare, apunea, pătrundea o urmă de lumină. Copacii erau încă tineri şi creşteau ca buruienile. Coroanele lor abia dacă depăşeau în înălţime capetele călătorilor. În apropiere se mişcau fantome! Un şir de protognostici ocolea spre est. Stând în misterioasa lor octavă, reuşiseră să-l ocolească pe kzahhn şi să se strecoare printre rândurile armatei lui. Chipurile palide, abia zărite, se mişcau printre copacii tineri, eclipsaţi.

Şi-a răsucit trupul slab în şa. A privit înapoi. Cercetaşul şi Aoz Roon încheiau şirul. În lumina amurgului, abia puteau fi desluşiţi.

Aoz Roon mergea cu capul plecat. Părea lipsit de viaţă şi zdrobit. Lângă el era servitoarea cu yelkul care ducea bagajele, în spatele lui Laintal Ay mergeau Skitosherill şi soţia lui, cu chipurile ascunse de gluga hainei cenuşii. A încercat să-i zărească faţa palidă. Ochii ei albaştrii străluceau, dar ceva din expresia îngheţată de pe chipul ei îl înspăimânta. Oare moartea se apropia deja de ei?

A lovit din nou yelkul, care mergea prea încet şi l-a mânat cu forţă spre pericolele care îi aşteptau.

15. Duhoare de ars

Peste Oldorando domnea liniştea. Pe străzi umblau puţini oameni. Cei mai mulţi aveau un panaceu, pe care-l ţineau la nas şi la gură, fixat cu o mască. Aceste plante erau apreciate pentru că îndepărtau febra oaselor, muştele şi mirosul de ars.

Cele două santinele se aflau sus, pe cer, deasupra caselor. Păreau să fie la numai o aruncătură de băţ, de unde îşi coborau privirea asupra aşezării. Dincolo de şindrile, populaţia aştepta. Tot ce putea fi refăcut prin organizare, fusese făcut. Acum nu mai trebuiau decât să aştepte.

Virusul se muta dintr-un cartier al oraşului într-altul. Va mai trece o săptămână, în care mulţi din cartierul de sud, numit Pauk vor muri, apoi restul oraşului va respira uşurat.

Spre uşurarea celorlalte zone, va fi atins apoi teritoriul de peste Voral. Dar peste alte câteva zile, boala putea face o scurtă vizită şi cartierelor de mai înainte. Se vor auzi vaiete chiar şi în casele unde, nu cu multă vreme în urmă, mai răsunaseră asemenea strigăte. Tanth Ein şi Faralin Ferd, locotenenţii Embruddock-ului, împreună cu Raynil Layan, şeful monetăriei, şi Dathka, Stăpânul întinderilor din Vest, formaseră un Comitet ai Febrei, în care se aflau ei împreună cu cetăţenii folositori, cum era mama Scantion.

Ajutaţi de un grup auxiliar, format de pelerini din Pannoval – Primitorii – care stătuseră în Oldorando pentru a predica împotriva imoralităţii din oraş, transmiseseră legi care să oprească furia febrei. Acele legi erau aplicate cu ajutorul unui grup special de poliţie.

Pe toate străzile şi aleile au fost puse afişe care avertizau oamenii că erau pedepsiţi pentru ascunderea cadavrelor şi pentru jaf. Pedeapsa era aceeaşi în ambele situaţii: execuţie prin muşcătură de phagor – o execuţie primitivă, care îi înfiora pe comercianţii bogaţi.

Au fost puse anunţuri şi în afara oraşului, care îi anunţau pe cei ce se apropiau că febra domnea în oraş. Puţini dintre fugarii care veneau dinspre est ignorau avertizarea. Îşi încruntau frunţile şi

ocoleau oraşul. Era îndoielnic faptul că anunţurile puteau să-i protejeze împotriva celor care se îndreptau spre ei cu intenţii rele.

În Oldorando apăruseră primele căruţe – nişte lucruri stângaci construite, pe două roţi, trase de hoxney-i, care duduiau pe străzi în mod regulat.

Cu ele era dusă recolta de cadavre a zilei. Unii erau lăsaţi pe străzi, alţii erau aruncaţi în faţa uşilor, sau azvârliţi goi pe ferestre. Oricât ar fi fost de iubiţi în timpul vieţii, mamă, soţ sau copil, provocau o repulsie îngrozitoare, când erau pe moarte şi cu atât mai rău când erau morţi.

Deşi cauza febrei nu era înţeleasă, existau teorii. Toţi credeau că boala era contagioasă. Unii ajunseseră atât de departe, încât credeau că vederea unui cadavru era suficientă pentru a ajunge în acea stare.

Alţii, care ascultaseră despre lumea lui Akha al lui Naba, credeau că desfrâul le adusese febra.

Oricare ar fi fost convingerile lor, au fost cu toţii de acord că focul era singurul răspuns la problema cadavrelor. Acestea au fost puse în căruţe şi duse într-un loc, dincolo de oraş, unde erau aruncate în flăcări. Rugurile funerare erau înteţite tot timpul. Fumul, mirosul grăsimilor arse care plutea pe străzile ale căror case aveau storurile trase, le reamintea locuitorilor de vulnerabilitatea lor.

Cei care mai trăiau încă, se aruncau într-o extremă sau în alta – alteori, în amândouă – în sacrificii, sau destrăbălare.

Totuşi, nimeni nu credea că febra era în stare de răspândire maximă, sau că nu avea să urmeze nimic rău. Această groază era echilibrată de speranţă. Exista un număr din ce în ce mai mare de oameni, mai ales tineri, care supravieţuiau *virusului hellico*. Slăbiţi, circulau încrezători prin oraş. Printre ei se afla şi Oyre.

Ea căzuse pe stradă. Până când o luase Doi Sakil în grija ei, Oyre devenise rigidă de durere. Doi o îngrijise fără să se teamă pentru ea însăși, cu o indiferenţă care părea să facă parte din ea.

În ciuda pronosticurilor prietenilor, ea nu s-a îmbolnăvit, ci a trăit să ajungă să o vadă pe Oyre trecând prin urechile acului şi arătând subţire, chiar scheletică.

Singura precauţie pe care şi-o luase Doi, a fost să trimită copilul, pe Rastil Roon, să stea cu bărbatul şi copilul lui Amin Lim. Acum băiatul se întorsese.

Cele două femei şi copilul îşi petreceau timpul în casă. Nu i se părea neplăcut să aştepte, sau să se gândească la sfârşit. Plictiseala avea multe feţe. Se jucau cu băiatul, jocuri simple care le întorceau gândurile la copilărie. O dată sau de două ori venise şi Vry, care avea un aer abstract.

Atunci când vorbea, le povestea de munca ei şi de lucrurile pe care tindea să le facă. Odată a ţinut un discurs pasionat, povestindu-le de legătura ei cu Raynil Layan, despre care nimeni nu avusese nimic bun de spus. Această legătură o jignea. Era adesea dezgustată. Când nu era cu el, îl ura. Totuşi, se arunca în braţele lui când apărea.

— Toate am făcut asta, Vry, i-a spus Doi. Pe tine te doare mai tare pentru că ţi s-a întâmplat puţin mai târziu.

— Nu am făcut toate îndeajuns de mult, a spus Oyre încet. Acum, nu mai am nici o plăcere. S-au dus toate... Ceea ce vreau este dorinţa. O pot avea numai dacă se întoarce Laintal Ay.

A privit pe fereastră, spre cerul albastru.

— Dar sunt atât de sfâşiată, a spus Vry, fără să-şi ia gândurile de la propriile probleme. Nu mai sunt calmă, ca odinioară. Nu mă mai recunosc.

În destăinuirea ei, Vry nu a spus nimic de Dathka, iar cele două femei au evitat subiectul. Dragostea poate îi adusese mai multă linişte, de vreme ce nu-şi făcea probleme din pricina lui Dathka. Nu numai că îi stăruia în conştiinţă, dar o. şi urmărea obsesiv. Se temea de ce s-ar putea întâmpla. Îl convinsese pe nervosul Raynil Layan să se întâlnească mai degrabă într-o cameră secretă, decât la ei acasă.

În această încăpere secretă, ea şi iubitul ei cu barba în furculiţă, îşi dădeau întâlniri zilnice, în vreme ce oraşul se ocupa de boală, iar zgomotul făcut de animale pătrundea pe fereastra lor deschisă. Raynil Layan ar fi dorit să închidă fereastra, dar ea nu-l lăsa.

— Animalele pot aduce boala, protesta el. Să plecăm de aici, căprioara mea. Să plecăm din oraş, departe de boală şi de toate grijile care ne cuprind.

— Cum o să supravieţuim? Aici e locul nostru. Aici, în acest oraş, unul în braţele celuilalt.

El a zâmbit neliniştit.

— Şi dacă ne infectăm unul pe celălalt?

Ea s-a aruncat înapoi pe pat, cu sânii dansându-i pe piept.

— Atunci vom muri unul lângă celălalt, îmbrăţişaţi, făcând dragoste! Păstrează-ţi cumpătul Raynil Layan şi încurajează-mă şi pe mine.

Ea l-a mângâiat şi i-a pus un picior pe spate.

— Scroafă lacomă, ce eşti, a spus el admirativ şi s-a rostogolit lângă ea, zdrobindu-i trupul.

Dathka stătea pe marginea patului, odihnindu-şi capul în mâini. Nu spunea nici un cuvânt, iar fata de pe pat nu vorbea nici ea. Ea a întors capul într-o parte, strângându-şi genunchii la piept.

Abia când el s-a ridicat şi a început să se îmbrace, cu bruscheţea unui om care luase o hotărâre pe neaşteptate, ea i-a spus cu o voce înăbuşită:

— Să ştii că eu nu sunt purtătoare de boală.

El a întors capul, i-a aruncat o privire plină de amărăciune, dar nu a spus nimic, continuând să se îmbrace în grabă. Ea şi-a dat la o parte părul de pe faţă cu mâna.

— Atunci, ce e cu tine, Dathka?

— Nimic.

— Nu prea eşti bărbat.

Şi-a încălţat ghetele, părând mai preocupat de acest lucru decât de ea.

— Du-te încolo femeie, nu te vreau. Nu eşti cea pe care o doresc. Să-ţi intre bine asta în tărtăcuţă, şi plimbă-ţi mutra de aici.

A luat un pumnal cu lama curbată, lucrat cu măiestrie, dintr-un dulap aflat în perete. Strălucirea lui contrasta cu lemnul mâncat de

viermi, din care era făcută uşa dulapului. L-a prins la centură. Ea l-a întrebat unde se duce. El nu i-a dat atenţie. A trântit uşa în urma lui şi a pornit pe scări, troncănind.

Nu irosise cele câteva săptămâni amare ce urmaseră plecării lui Laintal Ay, ci descoperise ceea ce el considera trădarea lui Vry.

Îşi petrecuse cea mai mare parte a timpului încurajând tinerii din Oldorando, asigurându-şi poziţia şi creând alianţe cu elementele străine, care se revoltau împotriva restricţiilor ce li se impuneau în Oldorando, simpatizând cu aceia – care erau mulţi – ale căror vieţi fuseseră dislocate de munca istovitoare impusă de introducerea unei monede locale.

Şeful monetăriei, Raynil Layan, era cel pe care îl critica cel mai adesea.

Când a ajuns pe alee, a văzut că era linişte, iar strada laterală era părăsită, cu excepţia unui om pe care îl plătise ca să păzească uşa. În piaţă, oamenii îşi vedeau de ale lor. Taraba spiţerului, cu borcanele înşirate avea clienţi. Încă mai existau neguţători care aveau tarabe strălucitoare şi erau îmbrăcaţi cu haine frumoase. Existau şi oameni care mergeau cu lucrurile în spinare, părăsind oraşul ameninţat înainte de a se înrăutăţi situaţia.

Dathka nu vedea nimic din toate acestea. Mergea ca un automat, cu ochii aţintiţi înainte. Tensiunea din oraş era la fel ca tensiunea pe care o simţea în el. Ajunsese într-un moment în care nu mai putea tolera. Îl va ucide pe Raynil Layan şi pe Vry, dacă va fi nevoie. Va pune capăt la tot ce se întâmpla.

A strâns din dinţi, repetând în minte planul pentru lovitura fatală. Oamenii se îndepărtau de el, temându-se că privirea lui pătimaşă chema febra.

Ştia unde se afla camera secretă a lui Vry. Spionii lui îl informau aşa cum trebuia. Şi-a spus: "Dacă aş conduce eu, aş închide academia pentru totdeauna. Nimeni nu a avut curajul să ia această hotărâre finală. Eu aş avea curajul. Acum este momentul să lovesc, folosind scuza că febra se întinde din cauza academiei. Acest lucru ar durea-o foarte mult."

— Pune-te pe gânduri, frate, pune-te pe gânduri! Roagă-te să fii cruţat, împreună cu Primitorii. Ascultă cuvântul Marelui Akha al lui Naba...

A trecut pe lângă predicatorul de pe stradă. Dacă ar fi condus el, ar fi gonit proştii ăia de pe stradă. Lângă grajdurile hoxney-ilor, de pe Aleea Yuli, s-a apropiat de un om cunoscut, mercenar şi neguţător de animale.

— Ei bine?

— Acum e sus, acolo, domnule.

Orfiul i-a făcut semn cu sprâncenele spre fereastra de la mansarda uneia dintre clădirile din lemn, cu faţada spre grajduri. Aici se aflau mai ales case cu încăperi pentru găzduit şi magazine cu băuturi, care treceau drept clădiri respectabile, dar ascundeau în dosul lor case cu încăperi pentru muzică, rău famate.

Dathka a dat scurt din cap. A trecut dincolo de draperia din mărgele, de care fuseseră prinse flori proaspete şi a intrat într-unul din magazinele pentru băuturi. În încăperea întunecată nu erau clienţi. Pe pereţi se aflau capete de animale care aruncau zâmbete seci, rânjite. Proprietarul stătea la tejghea, cu braţele încrucişate, privind în gol.

Deja avertizat, şi-a plecat capul, aşa încât guşa i s-a lăsat pe piept. Era semnalul prin care Dathka putea să facă orice dorea. A trecut pe lângă el şi a urcat scările.

A fost întâmpinat de un miros de stătut, de varză şi alte lucruri mai rele. A mers pe lângă perete, dar stinghiile totuşi trozneau. A ascultat la uşă şi a auzit voci. Ştiindu-l nervos pe Raynil Layan, era sigur că acesta se baricadase. Dathka a bătut.

— Aveţi un mesaj, domnule, a spus el cu voce înăbuşită. E urgent. De la monetărie.

Zâmbind înfiorător, s-a apropiat de uşă, ascultând cum erau trase zăvoarele. De îndată ce uşa s-a crăpat, s-a năpustit înăuntru, izbind-o de perete. Raynil Layan a căzut pe spate, urlând îngrozit. Văzând pumnalul, a alergat la fereastră şi a strigat după ajutor. Dathka l-a apucat de gât şi l-a îmbrâncit spre pat.

— Dathka! Vry stătea în pat, acoperindu-şi goliciunea cu cearşaful. Ieşi afară de aici, eddre de şobolan ce eşti!

Drept răspuns, el a închis uşa, trântind-o şi, fără să privească în jur, s-a dus la Raynil Layan, care se culegea de pe jos, gemând.

— Ştiu că mă vei ucide, văd eu bine asta, a spus şeful monetăriei, protejându-se cu o mână tremurândă. Cruţă-mă, nu sunt duşmanul tău. Te pot ajuta.

— Te voi ucide cu tot atâta compasiune cu câtă l-ai ucis tu pe Meşterul Datnil.

Raynil Layan s-a ridicat încet, acoperindu-şi goliciunea şi urmărind atacatorul cu ochi ageri.

— Nu eu am făcut asta. Nu eu. Aoj Roon a ordonat moartea lui. A fost legal. A fost încălcată legea. Uciderea mea nu este legală. Spune-i, Vry. Ascultă, Dathka. Meşterul Datnil a dat în vileag secretele trupelor, i-a arătat lui Shay Tal caseta secretă a trupelor. Nu toată. Nu, doar ce era mai rău. Ar fi trebuit să ştii ăsta.

Dathka a tăcut o vreme.

— Lumea e moartă şi toate trupurile miros. Ştii ce cred eu despre cadavre. La fessupi, cu trecutul. E la fel de mort precum vei fi şi tu.

Vry i-a simţit ezitarea. Şi-a recăpătat stăpânirea de sine.

— Ascultă, Dathka. Lasă-mă să-ţi explic situaţia. Amândoi te putem ajuta. În cartea trupelor sunt lucruri pe care Meşterul Datnil nu a îndrăznit să i le dezvăluie nici lui Shay Tal. S-au petrecut cu multă vreme în urmă, dar trecutul este încă aici, cu noi, oricât am vrea noi să fie altminteri.

— Dacă ar fi fost aşa, atunci m-ai fi acceptat. Ce mult te-am dorit!

Raynil Layan şi-a strâns haina pe corp şi a spus:

— Cu mine te cerţi, nu cu Vry. În diferitele cărţi ale trupelor, sunt mărturii vechi despre Embruddock. Se spune că a fost cândva un

oraş al phagorilor. Se poate să fi fost construit de phagori. Nu se mai păstrează toate mărturiile. A fost al lor, în mod sigur, împreună cu trupele şi oamenii. Ţineau oamenii ca sclavi.

Dathka se uita la el cu o privire întunecată. Cuvintele care îi răsunau în minte erau: "suntem sclavi cu toţii – ce prostie".

— Dacă Embruddock-ul a fost al lor, cine i-a ucis? Cine l-a recucerit? Regele Denniss?

— Toate acestea s-au întâmplat după Regele Denniss. În cartea secretă se vorbeşte puţin despre acest lucru. Sunt anumite evenimente din istorie. Noi am înţeles că phagorii s-au hotărât să renunţe.

— Nu au fost înfrânţi?

— Ştii ce puţin înţelegem noi fiarele, a spus Vry. Poate că octavele de aer s-au schimbat, şi au plecat cu toţii. Dar trebuie să fi fost aici în număr mare. Dacă ai fi studiat portretul lui Wutra din vechiul templu, ai fi înţeles acest lucru. Wutra este o reprezentare a unui rege phagor.

Dathka şi-a sprijinit fruntea pe mână.

— Wutra e phagor? Nu se poate. Mergeţi prea departe. Afurisita asta de învăţătură, care face din negru alb. Toate prostiile astea pornesc de la academie. Ce aş mai termina eu cu ea. Dacă aş avea putere, aş termina-o.

— Dacă vrei puterea, voi trece de partea ta, a spus Raynil Layan.

— Nu vreau să treci de partea mea.

— Păi, desigur... A făcut un gest de frustrare, s-a tras de barbă. Vezi tu, avem o ghicitoare de dezlegat. Pentru că, se pare că phagorii se întorc. Poate că vor cere vechiul oraş înapoi. Asta e bănuiala mea.

— Ce vrei să spui?

— E simplu. Trebuie să fi auzit zvonurile. Oldorando vuieşte de zvonuri. Se apropie o mare forţă a phagorilor. Du-te şi vorbeşte cu oamenii care trec pe lângă oraş. Problema este că Tanth Ein şi Faralin Ferd nu vor proteja oraşul. Sunt foarte preocupaţi de propriile lor interese. Ei sunt duşmanii tăi, nu eu. Dacă un om puternic ar ucide locotenenţii şi ar prelua oraşul, l-ar putea salva. Asta e sugestia mea.

L-a privit cu atenţie pe Dathka, urmărind pe faţa lui jocul sentimentelor. A zâmbit încurajator, ştiind că prin vorbe scăpase de la moarte.

— Te-aş putea ajuta, a spus el. Sunt de partea ta.

— Şi eu sunt de partea ta, a spus Vry.

El i-a aruncat o privire întunecată, plină de sclipiri.

— Nu ai fi niciodată de partea mea, nici dacă aş cuceri întreg Embruddock-ul pentru tine.

Faralin Ferd şi Tanth Ein stăteau la *Two-Sided Tankard* si beau împreună. Femeile, prietenii şi linguşitorii lor li se alăturaseră, pentru a petrece împreună.

Two-Sided Tankard era unul din puţinele locuri unde se mai auzeau hohote de râs. Taverna făcea parte din noua clădire administrativă, care găzduia şi monetăria. Construcţia fusese plătită mai ales de comercianţii bogaţi. Unii dintre ei, erau acolo, însoţiţi de neveste.

Încăperea era mobilată cu piese de mobilier care nu fuseseră cunoscute până atunci în Oldorando: mese ovale, sofale, bufete şi covoare ţesute, atârnate pe pereţi.

Băuturile importate curgeau, iar un tânăr străin şi frumos cânta la o harpă.

Ferestrele erau închise, pentru a feri clienţii de aerul rece al nopţii şi pentru a împiedica fumul de afară sa intre la ei. Pe masa din centru ardea o lampă de petrol. Mâncarea era la discreţie, dar nu se servea nimeni. Unul dintre neguţători istorisea o poveste despre crime, trădare şi călătorii.

Faralin Ferd purta o jachetă din piele de căprioară. Cum jacheta nu era încheiată, i se zărea cămaşa din lână. Stătea cu coatele pe masă, ascultând doar pe jumătate şi aruncându-şi ochii prin încăpere.

Farayl Musk, femeia lui Tanth Ein, umbla peste tot, să vadă dacă storurile erau închise bine. Era o rudă îndepărtată atât a lui Tanth Ein, cât şi a lui Faralin Ferd şi descindea din familia Stăpânului Wall Ein Den.

Deşi nu era chiar frumoasă, Farayl Musk era înţeleaptă şi avea un caracter care îi câştiga autoritatea asupra unora, dar nu asupra tuturor. În mână ţinea un sfeşnic în care era o lumânare. Ţinea cealaltă mână în dreptul ei, pentru a nu fi stinsă de curent.

Faţa îi strălucea de la lumina lumânării, care arunca umbre misterioase pe trăsăturile ei. Simţea că Faralin Ferd o urmărea cu privirea, dar s-a stăpânit să nu se întoarcă, cunoscând ce valoare avea indiferenţa ascunsă.

Se gândise de multe ori că o merita pe Farayl Musk, nu pe femeia lui, care îl plictisea. În ciuda pericolelor, se întâlnise de câteva ori cu ea şi făcuseră dragoste. Acum timpul era scurt. Peste câteva zile puteau fi morţi cu toţii. Băutura nu îneca acest lucru bine ştiut. O dorea cu patimă.

S-a ridicat şi a ieşit pe neaşteptate, nu înainte de a-i arunca o privire plină de înţeles. Lunga poveste relatată în încăpere ajungea la unul dintre punctele culminante, în care era vorba de un om important, care a ascuns o oaie ce îi aparţinea. Toţi cei aflaţi în jurul mesei au izbucnit în râs. Totuşi, ochii atenţi l-au văzut pe locotenent dispărând şi pe femeia celuilalt locotenent îndreptându-se spre ieşire după un interval discret de timp.

— Am crezut că nu vei îndrăzni să mă urmezi.

— Curiozitatea este mai puternică decât laşitatea. Nu avem mai mult de o clipă.

— Să o facem aici, sub scară. Uite, în colţul acela.

— În picioare, Faralin Ferd?

— Pipăie asta, femeie. E ridicată, sau nu?

Ea a oftat. S-a sprijinit de el, luând în mâini ce i se oferise. El şi-a amintit, de la întâlnirile dinainte, ce dulce era respiraţia acestei femei.

— Fie, sub scară, atunci.

A pus lumânarea pe podea. Desfăcându-şi corsajul, şi-a dezvăluit sânii maiestuoşi în faţa lui. El a luat-o cu o mână de mijloc,

a dus-o într-un colţ şi a început să o sărute pătimaş.

Au fost surprinşi de un grup de oameni, în număr de doisprezece, conduşi de Dathka. Au intrat direct din stradă, cu torţele arzând şi săbiile scoase din teacă.

În ciuda protestelor, Faralin Ferd şi Farayl Musk au fost duşi înăuntru, înaintea tuturor. Abia au avut timp să-şi îmbrace hainele. Au fost împinşi în sala unde ceilalţi locotenenţi erau ameninţaţi cu săbiile scoase.

— Este legal ce se întâmplă, a spus Dathka, privindu-i precum priveşte un lup un pui de arang. Preiau conducerea Embruddock-uiui în mâinile mele, până când se va întoarce Stăpânul de drept al Embruddock-ului. Sunt cel mai vechi locotenent al lui. Intenţionez să am grijă ca oraşul să fie bine păzit, cum se cuvine, de invadatori.

În spatele lui se afla Raynil Layan, cu sabia în teacă. A spus cu voce tare:

— Eu îl susţin pe Dathka. Trăiască Stăpânul Dathka Den.

Privirea lui Dathka a căzut pe Tanth Ein, ascuns între umbre. Cel mai bătrân dintre locotenenţi nu se ridicase odată cu ceilalţi. Stătea la locul lui, din capul mesei, cu braţele pe braţul scaunului.

— Cum îndrăzneşti să mă sfidezi? a strigat Dathka, sărind să-l înfrunte, pe cel care stătea pe scaun, cu sabia scoasă. Ridică-te în picioare, gunoiule!

Tanth Ein nu s-a clintit. Un fior de durere i-a brăzdat faţa, iar capul i-a căzut pe spate. Au început să i se răsucească ochii în cap. Dathka a lovit scaunul cu piciorul. A căzut pe podea, fără să încerce să nu cadă.

— Febra oaselor! A ţipat cineva. E printre noi! Farayl Musk a început să ţipe.

Până în dimineaţa următoare, au mai murit doi oameni, iar mirosul de ars a împânzit din nou aerul din Oldorando. Tanth Ein zăcea in adăpost, îngrijit de curajoasa Mama Scantiom.

În ciuda groazei de contaminare, o mare mulţime s-a adunat pe *Bank Street*, pentru a asculta proclamaţia publică a domniei lui Dathka. Cândva, aceste adunări s-ar fi ţinut lângă Marele Turn. Zilele acelea trecuseră. *Bank Street* era mai spaţioasă şi mai elegantă.

Pe o parte a străzii, câteva tarabe stăteau împrăştiate. Gâştele, fără să-şi uite vechile drepturi, mai colindau ţinutul. De cealaltă parte era un şir de clădiri noi, printre care se înălţau turnurile din piatră. Aici se afla platforma publică.

Pe această platformă, stătea Raynil Layan, clătinându-se de pe un picior pe altul. Faralin Ferd avea mâinile legate la spate. Şase războinici tineri, din garda lui Dathka, erau înarmaţi cu săbii şi suliţe. Priveau mulţimea încruntaţi. Vânzătorii de buchete se plimbau printre oameni cu mănunchiuri de plante protectoare.

Pelerinii-Primitori erau înveşmântaţi în hainele lor, cu negru şi alb, şi purtau stindarde care îndemnau oamenii la căinţă. Copiii se jucau mai departe de mulţime, distrându-se pe seama comportării celor mai în vârstă.

Fluierătorul Orelor a suflat şi Dathka s-a urcat pe platformă. S-a adresat imediat mulţimii.

— Preiau povara conducerii oraşului, numai pentru voi, a spus Dathka.

Se părea că îi trecuse vremea când vorbea puţin. Acum glăsuia cu elocinţă. Totuşi, stătea aproape nemişcat, fără să schiţeze vreun gest, sau să îşi mişte trupul pentru a se exprima. Se părea că obiceiul de a rămâne tăcut îi părăsise doar limba.

— Nu am nici o intenţie de a lua locul adevăratului conducător al Embruddock-ului. Dacă se întoarce, atunci ceea ce este al lui de drept îi va fi dat înapoi. Sunt ajutorul lui legal. Cei pe care i-a lăsat să conducă în lipsa lui, au abuzat de putere şi au dus totul de râpă. Nu am putut sta deoparte. În aceste vremuri grele, trebuie să fim cinstiţi.

— Atunci de ce stă Raynil Layan lângă tine, Dathka? a strigat o voce din mulţime. Au urmat alte remarci pe care Dathka a încercat să le risipească.

— Ştiu că aveţi lucruri de care să vă plângeţi. Le voi asculta după... după ce mă ascultaţi voi pe mine. Judecaţi-i pe locotenenţii lui Aoz Roon, care au uzurpat puterea. Eline Tal a avut curajul să plece cu şeful lui în ţinuturile pustii şi sălbatice. Celelalte două creaturi au stat acasă. Tanth Ein a fost răsplătit cu febra. Aici se află Faralin Ferd, cel mai rău dintre toţi trei. Uitaţi-vă cum tremură. Vi s-a adresat vreodată? Era prea ocupat, ca să-şi ascundă cu şiretenie faptele lascive după uşi. Sunt vânător, după cum bine ştiţi. Laintal Ay şi cu mine am îmblânzit întinderile de Vest. Faralin Ferd va muri de febră, ca şi prăpăditul de Tanth Ein. Vreţi să fiţi conduşi de nişte cadavre? Eu nu voi lua boala. Este transmisă prin contact direct şi eu nu sunt legat de acest lucru. Primul lucru pe care îl voi face, va fi să pun oameni de pază în jurul Embruddock-ului. Voi instrui o armată. În starea în care suntem noi acum, suntem tocmai buni ca să cădem în faţa inamicului... fie oameni sau altceva. Mai bine să mori în luptă, decât în pat.

Această ultimă remarcă a provocat nelinişte. Dathka a tăcut, plecându-şi privirea spre ei. Oyre şi Doi stăteau printre oameni. Doi îl strângea pe Rastil Roon în braţe.

Cât a tăcut Dathka, Oyre a strigat cu voce tare:

— Tu eşti uzurpatorul. Cu ce eşti mai bun decât Tanth Ein, sau Raynil Layan?

Dathka s-a apropiat de marginea platformei.

— Nu am furat nimic. Am ridicat ce căzuse. A arătat-o pe Oyre. Tocmai tu, Oyre, dintre toţi oamenii, tu, fiica naturală a lui Aoz Roon, ar trebui să ştii că îi voi da înapoi tatălui tău ce este al lui, când se va întoarce. El ar vrea să fac asta.

— Mu poţi vorbi în numele lui, câtă vreme el e plecat.

— Pot, şi o fac.

— Atunci, gândeşti greşit.

Alţii, pentru care această zarvă însemna prea puţin şi cărora nu le păsa deloc de Aoz Roon, au început să ţipe, arătându-şi nemulţumirea. Cineva a aruncat cu un fruct răscopt. Paznicii au înghiontit mulţimea, dar fără nici un rezultat.

Dathka s-a făcut palid la faţă. A ridicat pumnul deasupra capului, cuprins de patimă.

— Foarte bine, gunoaielor ce sunteţi. Atunci să vă spun eu, în mod public, ce m-a făcut să păstrez tăcerea atâta vreme. Nu mi-e frică. Voi îl apreciaţi atât de mult pe Aoz Roon. Credeţi că a fost grozav. Să vă spun eu ce fel de om a fost. A fost un criminal. Chiar mai rău decât atât, a fost un dublu criminal.

Au tăcut cu toţii. Şi-au întors chipurile spre el, ca, un nor de feţe. Tremura de nervi, abia acum dându-şi seama ce stârnise.

— Cum credeţi că a câştigat puterea Aoz Roon? Prin crimă, crimă sângeroasă, crimă înfăptuită noaptea. Aici sunt mulţi dintre cei care îşi mai aduc amintire de Nahkri şi Klils, fiii bătrânului Dresyl, din zilele de demult. Nahkri şi Klils au domnit pe vremea când Embruddock-ul nu era decât o curte de fermă. Într-o noapte întunecată, Aoz Roon – tânăr pe atunci – i-a aruncat pe cei doi fraţi din vârful Marelui Turn, când erau ameţiţi de băutură. O dublă faptă murdară. Şi cine era martor acolo, cine a văzut totul? Eu am fost acolo... a fost şi ea... fiica lui naturală.

A arătat acuzator spre silueta subţire a lui Oyre, care se agăţa îngrozită de Doi.

— E nebun, a strigat un băiat care stătea mai departe. Dathka a nebun!

Oamenii au plecat în grabă, sau alergând. S-a produs agitaţie, confuzie generală şi, într-un colţ, mulţimea a început să se bată. Raynil Layan a încercat să-i potolească, impunându-se prin prezenţa lui puternică şi strigând cu voce tare:

— Sprijiniţi-ne şi vă vom sprijini şi noi. Vom păzi Oldorando.

În tot acest timp, Faralin Ferd rămăsese tăcut la capătul platformei, cu mâinile legate, ţinut bine de un paznic.

A profitat de moment.

— Alungaţi-I pe Dathka! a strigat el. Nu a avut niciodată permisiunea lui Âoz Roon şi nu o va primi nici pe a noastră!

Dathka s-a întors cu o mişcare rapidă, de vânător. A scos cuţitul curbat şi s-a aruncat asupra locotenentului. De undeva, din mulţime, Farayl Musk a scos un ţipăt ascuţit. Câteva voci au pornit să strige:

— Alungaţi-I pe Dathka!

Au rămas tăcuţi aproape imediat, amuţiţi de mişcarea bruscă a lui Dathka. În liniştea care s-a lăsat, fumul plutea peste scenă. Nimeni nu se mişca. Dathka stătea înţepenit, cu spatele la lume. Vreme de o clipă, Faralin Ferd a rămas la fel de nemişcat. Şi-a smucit capul şi a scos un geamăt înăbuşit. Sângele i-a ţâşnit pe gură. S-a prăbuşit la pământ. Paznicul îl lăsase să cadă la picioarele lui Dathka.

Apoi s-a auzit urletul. Sângele a dat glas întregii mulţimi.

— Prostule, o să ne măcelărească! a strigat Raynil Layan.

A alergat spre capătul platformei şi a sărit jos. Înainte de a-l putea opri cineva, a dispărut pe o stradă laterală.

Paznicul alerga în toate părţile, ignorând ordinele lui Dathka. Mulţimea se apropia de platformă. Farayl Musk striga să fie arestat Dathka. Văzând că se terminase totul, acesta a sărit de pe platformă şi a fugit.

Dincolo de mulţime, lângă tarabe, băieţii săreau în sus şi în jos, bătând veseli din palme. Mulţimea a început să se revolte. Revolta li se părea mai plină de viaţă decât moartea.

Dathka nu mai avea altceva de făcut decât să încerce să scape pe ascuns. Alerga pe străzile pustii, cu cele trei umbre ale lui – penumbra, umbră totală, umbră – care-şi schimbau direcţiile la picioarele lui, respirând greu, înecându-se, bombănind fără nici o coerenţă. În timp ce încerca să scape de conştiinţa eşecului, să răzuiască dezastrul din interiorul lui, în minte îi veneau gânduri la fel de tremurate şi dilatate.

Câţiva străinii au trecut pe lângă ei, cu lucrurile încărcate pe o sanie arhaică. Un bătrân care sprijinea un copil, i-a strigat:

— Vin fuggieşii.

A auzit zgomotul mulţimii care alerga în urma lui – gloata răzbunătoare. Exista totuşi un loc unde se putea refugia – o persoană, o speranţă. Înjurând-o, a alergat la Vry.

Ea se întorsese în vechiul ei turn. Parcă plutea într-un fel de vis. Simţea ceva şi se temea de ceea ce simţea. Vedea că Embruddock-ul se îndrepta spre un moment de criză.

Când el a ciocănit la uşă, ea l-a lăsat să intre aproape bucuroasă. Îl privea fără compătimire sau batjocură. S-a prăbuşit pe patul ei plângând.

— Ce zăpăceală, a spus ea. Unde-i Raynil Layan?

El a continuat să plângă, dând cu pumnii în pat.

— Termină, a spus ea cu blândeţe. Se plimba prin încăpere, uitându-se la tavanul pătat. Trăim într-o zăpăceală. Aş vrea să nu fiu legată de sentimente. Fiinţele umane sunt atât de derutate. Era mai bine când ne stăpânea zăpada, când eram îngheţaţi, când nu aveam... speranţă! Aş fi vrut să existe numai cunoaşterea, cunoaşterea pură, fără sentimente.

El s-a ridicat în picioare.

— Vry...

— Nu vorbi cu mine. Nu simţi nimic pentru mine şi nu ai simţit niciodată. Trebuie să accepţi asta. Nu vreau să ascult ce ai de spus. Nu vreau să ştiu ce ai făcut.

Afară, gâştele s-au auzit gâgâind cu putere. El s-a aşezat pe pat şi a căscat.

— Eşti femeie numai pe jumătate. Eşti rece. Am ştiut asta în totdeauna şi totuşi nu am putut să nu am pentru tine, sentimentele pe care le-am avut...

— Rece?... Prostule, fierb ca un rajabaral.

Zgomotul din stradă se auzea din ce în ce mai tare. Dathka a alergat la fereastră.

Unde erau oamenii lui acum? Toţi cei care năvăleau de pe aleile din apropiere, îi erau străini. Nu a putut vedea nici o faţă cunoscută – pe nici unul dintre oamenii lui, nici pe Raynil Layan – nu că ar fi fost surprins de acest lucru, dar chiar nu a putut recunoaşte nici un cetăţean.

A fost odată o vreme când toate chipurile îi erau cunoscute. Străinii cereau sângele lui. Frica adevărată i-a pătruns în inimă. Era ca

şi când singura lui ambiţie ar fi fost să moară de mâna unui prieten. Era intolerabil... să ajungă urât de străini. S-a aplecat pe fereastră şi le-a arătat pumnul, sfidându-i şi înjurându-i.

Şi-au ridicat privirile, mişcându-se aproape la unison, ca un banc de peşti. Au strigat şi au dat înapoi.

Şi-a lăsat pumnul în jos şi s-a dat înapoi. Nu vrusese să se arate, dar chiar acest lucru se întâmplase. S-a sprijinit de perete. Şi-a privit mâinile bătătorite, pline de sânge pe sub unghii. Numai atunci când i-a auzit vocea şi-a dat seama că Vry părăsise încăperea. Deschisese uşa turnului şi stătea pe platformă. Le vorbea oamenilor. Mulţimea s-a apropiat de turn, pentru că cei din spate doreau să asculte ce le spunea ea. Unii strigau cuvinte ironice, dar erau făcuţi să tacă de către ceilalţi. Vocea ei limpede şi ascuţită plutea peste capetele întoarse în sus.

— De ce nu vă opriţi să vă gândiţi la ce faceţi? Nu sunteţi animale. Încercaţi să vă purtaţi ca oamenii. Dacă tot murim, să murim cu demnitate, nu sugrumându-ne unii pe alţii. Voi ştiţi ce înseamnă suferinţa. Atâta suferinţa, cât şi înţelegerea, sunt însemnele umanităţii. Fiţi mândrii, dar-ar strechea-n voi. Să muriţi ştiind acest lucru. Amintiţi-vă de lumea gossieurilor, de dedesubt, unde se scrâşneşte din dinţi pentru că morţii sunt dezgustaţi de propriile lor vieţi. Nu este acesta un lucru îngrozitor? Nu vi se pare că este un lucru îngrozitor să fiţi dezgustaţi – dezgustaţi şi dispreţuitori – faţă de propriile vieţi? Transformaţi-vă viaţa din interiorul vostru. Nu luaţi în seamă vremea de afară – dacă ninge, plouă sau este soare. Nu o luaţi în seamă, acceptaţi-o, dar în acelaşi timp, transformaţi-vă pe dinăuntru. Aduceţi-vă liniştea în suflete. Gândiţi-vă, Dathka, sau crima lui, ar avea puterea să vă vindece primejdia în care vă aflaţi? Doar voi aveţi această putere. Credeţi că lucrurile merg prost. Trebuie să vă previn că ne aşteaptă multe încercări. Vă spun aceasta cu toată greutatea academiei în spatele meu. Mâine, mâine la amiază, se va întâmpla cea de a treia şi cea mai rea dintre cele Douăzeci de Orbiri. Nimic nu o va opri. Omenirea nu are puteri asupra cerului. Atunci, ce puteţi face? Veţi alerga înnebuniţi pe străzi, vă veţi tăia gâturile, veţi distruge lucrurile, veţi da foc la ce au construit cei mai buni decât voi, ca şi când aţi fi mai răi decât phagorii? Hotărâţi acum cât de murdari şi josnici veţi fi mâine!

S-au privit şi au început să murmure. Nimeni nu a strigat. Ea a aşteptat, urmărind instinctiv momentul potrivit, în care să se lanseze într-un nou atac.

— Cu mulţi ani în urmă, vrăjitoarea Shay Tal li s-a adresat locuitorilor din Oldorando. Îmi amintesc foarte limpede cuvintele ei, pentru că am admirat tot ce a spus. Ne-a oferit comoara cunoaşterii. Comoara aceasta poate fi a voastră, numai dacă veţi fi umili şi veţi îndrăzni să întindeţi mâinile pentru a o cere. Înţelegeţi ce vă spun. Orbirea de mâine nu este ceva supranatural. Dar ce este? Cele două santinele trec una pe lângă cealaltă, cei doi sori pe care îi ştiţi de când v-aţi născut. Această lume, a noastră, este rotundă, precum şi ei sunt rotunzi.

Imaginaţi-vă cât de mare este această minge, lumea noastră, că noi nu cădem de pe ea. Totuşi, este mică în comparaţie cu santinelele. Ele par mici numai pentru că sunt atât de departe. Shay Tal, când a vorbit, a spus că în trecut s-a întâmplat un dezastru. Eu cred că nu este cazul. Am adăugat şi alte cunoştinţe la ce ştia ea. Wutra a dispus ca pe această lume, a lui, ca totul să îşi continue existenţa, în toate părţile. În timp ce părul vă creşte pe cap şi pe trup, în toate părţile, sorii răsar şi apun. Acestea nu sunt întâmplări separate în ochii lui Wutra, ci una singură. Lumea noastră merge în cerc în jurul lui Batalix mai sunt multe lumi ca a noastră, cu care se întâmplă la fel. În acelaşi timp, Batalix merge într-un cerc mai mare, în jurul lui Freyr. Trebuie să acceptaţi că ferma noastră nu este centrul universului.

Murmurele de protest s-au înteţit. Vry le-a acoperit vocile, ridicând tonul.

— Înţelegeţi? E mai greu să înţelegi decât să tai gâtul, nu-i aşa? Pentru a înţelege bine cele ce vă spun, mai întâi trebuie să pricepeţi şi apoi să vă imaginaţi ce aţi înţeles, pentru ca faptele să prindă viaţă. Un an are patru sute optzeci de zile. Ştim cu toţii acest lucru. Acesta este timpul în care Hrl-Ichor face o rotaţie completă în jurul lui Batalix şi lumii noastre, în jurul lui Freyr. Sunteţi pregătiţi să ascultaţi în continuare? Este nevoie de 1825 de ani mici pentru o rotire... imaginaţi-vă anul cel mare!

Erau tăcuţi şi o priveau pe noua vrăjitoare.

— Până în ziua de azi, puţini şi-au putut imagina acest lucru! Ne putem aştepta numai la patruzeci de ani de viaţă. Ar trebui patruzeci şi şase de vieţi ca ale noastre, pentru a forma o rotire completă a acestei lumi în jurul lui Freyr. Multe dintre vieţile noastre nu au ecou, dar fac parte din ceva mai important. De aceea este cunoaşterea greu de înţeles şi se pierde mai uşor, în vremuri grele.

A fost cuprinsă de noua ei putere şi sedusă de propria-i elocinţă.

— Care este problema, care este dezastrul despre care ne-a spus Shay Tal, că va fi atât de mare, încât să ne determine să pierdem cunoştinţele importante? Este simplu. Lumina lui Freyr variază după timpul marelui an. Am trecut printr-o perioadă lungă de iarnă şi lumină slabă, când pământul părea mort sub zăpadă. Au fost multe generaţii. Mâine, ar trebui să vă bucuraţi când vine eclipsa – orbirea, când îndepărtatul Freyr este doar în spatele lui Batalix – pentru că aceasta este un semn. Lumina lui Freyr se apropie din ce în ce mai mult de noi... Chiar de mâine va începe primăvara marelui an. Bucuraţi-vă! Aveţi bunul simţ şi ştiinţa de a vă bucura! Îndepărtaţi dezordinea din vieţile voastre, care duce la ignoranţă şi bucuraţi-vă! Vin timpuri mai bune pentru toţi.

Shoatapraxi i-a abătut din drum. Iarba deasă creştea în smocuri. Se apropiau de câmpie. Smocurile deveneau tufişuri, într-un ţinut plin de tufe dese, cu greu găseau drumul.

Vegetaţia creştea până deasupra capetelor. Era rară pe rămăşiţele gheţarilor, pe care te puteai căţăra pentru orientare.

Shoatapraxi se împletea cu tulpinile subţiri ale rugilor, făcând înaintarea dificilă şi dureroasă. Armata phagorilor pornise pe alt drum. Ei au fost obligaţi să urmeze pe potecile şerpuite ale animalelor. Totuşi, era foarte greu pentru yelki. Erau nervoşi când mergeau pe iarbă, ca şi când nu le-ar fi plăcut mirosul ei puternic şi viu. Coarnele se prindeau în tulpini, iar ghimpii le pătrundeau în părţile mai moi, ale copitelor. Oamenii au descălecat, pornind pe jos şi trăgându-i pe necrogeni după ei.

— Cât mai este, barbarule? a întrebat Skitosherill.

— Nu mai e mult, a răspuns Laintal Ay. Era un răspuns evaziv la o întrebare evazivă. Nu dormiseră bine în pădure. În zori, se treziseră cu hainele geruite.

Laintal Ay s-a simţit odihnit, bucurându-se de trupul său, mai slab şi mai uşor. Dar a văzut cât de slăbiţi erau ceilalţi. Aoz Roon rămăsese doar o umbră, faţă de cel care fusese odinioară. În timpul nopţii, strigase cuvinte într-o limbă străină.

Au ajuns într-un loc mlăştinos unde, spre bucuria tuturor, shoatapraxi se răreau. S-au oprit pentru scurtă vreme, să vadă dacă totul era liniştit, apoi şi-au continuat drumul, gonind stolurile de păsări mici, care zburau înaintea lor.

În faţă se întindea o vale, pe care se ridicau movile de pământ. Au pornit în direcţia aceea. De îndată ce au intrat în vale, au fost asaltaţi de vântul rece, care s-a năpustit asupra Sor ca un animai şi i-a pătruns până în măduva oaselor.

Venise vremea să se lupte cu natura. Mergeau cu capetele în jos.

Vântul a adus ceaţă. Aburii se înfăşurau în jurul trupurilor, deşi capetelele rămâneau deasupra. Laintal Ay înţelegea vântul, ştiind că stratul de aer rece se revărsa ca apa din munţii îndepărtaţi, din stânga, coborând pe dealurile care înconjurau valea şi căutând câmpia. Era un vânt local. Cu cât scăpau mai repede din încleştarea lui pătrunzătoare, cu atât era mai bine.

Soţia lui Skitosherill, a scos un ţipăt uşor şi s-a oprit. S-a sprijinit de yelkul ei, adăpostindu-şi faţa sub braţ. Skitosherill s-a apropiat îngrijorat de ea şi a cuprins-o cu un braţ înveşmântat în gri. Aerul îngheţat îi înfăşură veşmântul în jurul picioarelor.

L-a privit îngrijorat pe Laintal Ay.

— Nu poate merge mai departe, a spus el.

— Dacă stăm aici, murim.

Ştergându-şi umezeala de la ochi, a privit înainte. Şi-a dat seama că peste câteva ore în vale avea să fie cald. Atunci nu ar fi păţit nimic. Dar deocamdată, era ca o cursă a morţii. Erau acoperiţi de umbră. Lumina celor doi sori cădea pe panta stângă, pe deasupra capetelor. Acolo unde rajabaralii gigantici aruncau umbre, se desprindea în două raze late. Din rajabarali, la lumina soarelui de dimineaţă, ieşeau aburi. Vaporii porneau spre cer, lăsând umbre care se răsuceau.

Cunoştea locul aceia. Ştia caracteristicile acelui teritoriu încă de când fusese acoperit de zăpadă. De obicei era un loc plăcut – ultima trecătoare înainte ca vânătorii să ajungă la câmpiile pe ale căror

margini se afla Oldorando. Era prea frig ca să poată tremura. Căldura corpului îi era smulsă de vânt.

Nu-şi puteau continua drumul. Soţia lui Skitosherill se sprijinea de animalul necrogen. Acum, că nu mai era tare, slujitoarea ei s-a simţit în stare să se elibereze de amărăciune şi a stat cu spatele la şuvoiul de aer ţipând.

— Să ne adăpostim între rajabarali, a spus el, urlând cuvintele în urechea lui Skitosherill.

Skitosherill a dat din cap, îngrijorat din cauza soţiei lui, pe care încerca să o ajute să se urce în şa.

— Încălecaţi. Toţi! a strigat Laintal Ay.

În timp ce vorbea, ceva alb i-a fâlfâit prin faţa ochilor.

Sus pe deal, în stânga lor, apăruseră mierlele, care se luptau să zboare pe curenţii de aer rece. Când intrau ia umbra rajabaralilor, penele lor se preschimbau din alb în gri. Dincolo de păsări erau un şir de phagori. Erau luptători. Aveau suliţele pregătite.

Au rămas pe culmea dealului, nemişcaţi ca nişte bolovani. Şi-au coborât privirile spre oamenii încleştaţi în fuioarele de ceaţă care se rostogoleau.

— Repede, repede. Încălecaţi, înainte să fim atacaţi!

Tocmai când striga aceste cuvinte l-a văzut pe Aoz Roon privind fiarele fără nici o expresie pe faţă, fără să mişte. Laintal Ay a alergat spre el şi l-a împins de la spate.

— Sus, trebuie să plecăm repede de aici.

Aoz Roon a scos un sunet răguşit din gât.

— Eşti vrăjit, omule. Ai învăţat câte ceva din limba lor blestemată şi ţi-ai pierdut puterea.

Şi-a urcat eu forţa prietenul în şa. Cercetaşul a procedat la fel cu slujitoarea, care ofta îngrozită.

— Urcaţi panta, spre rajabarali, a strigat Laintal Ay.

A plesnit pe crupă iapa lui Aoz Roon. A alergat să încalece yelkul pe care îl avea. Animalele au început să urce împotriva voinţei lor. Nu se lăsau influenţate de călcâiele care le primeau în spate. Un hoxney ar fi fost mai uşor şi mai rapid.

— Nu ne vor ataca, a spus sibornalezul. Dacă avem probleme, le dăm slujitoarea.

— Animalele. Ne vor ucide pentru animale. Pentru a le călări, sau pentru a le mânca. N-ai decât să rămâi în urmă şi să te ciorovoieşti cu ei, dacă vrei.

Cu o privire bolnavă, Skitosherill a clătinat din cap şi s-a aruncat în şa. A urcat primul panta, trăgând după el animalul soţiei. Cercetaşul şi slujitoarea îi urmau îndeaproape. În ciuda strigătelor lui Laintal Ay, de a rămâne împreună, Aoz Roon îşi lăsa yelkul să se îndepărteze de ceilalţi. El mergea ultimul, cu yelkul încărcat cu lucruri, aruncând câte o privire spre creasta dealului, din spatele lor.

Phagorii nu s-au mişcat. Vântul rece nu îi împiedica, căci erau fiinţe ale frigului. Nu era vorba despre nici un plan. Era imposibil să ştii ce gândeau aceste fiare.

Au urcat dealul. Spre marea lor bucurie, au scăpat de vânt. Au mânat yelkii, grăbiţi.

După ce au trecut de vârful dealului, lumina soarelui le-a strălucit în ochi. Amândoi sorii străluceau printre trunchiurile copacilor uriaşi. Erau atât de aproape, încât păreau uniţi. Numai pentru o clipă, s-au văzut nişte imagini care dansau în inima auriului, care mergeau uşor şi repede – parcă la o festivitate misterioasă – apoi au dispărut, ca şi când ceaţa acidă de lumină le dizolvase în mod inexplicabil.

Micul grup s-a retras sub protecţia coloanelor netede, însă reci. Aburii pluteau pe deasupra capetelor lor. Păreau intraţi într-o sală a zeilor.

Erau aproximativ treizeci de copaci masivi. Dincolo de ei, se întindea pustiul sălbatic şi drumul spre Oldorando.

Grupul de phagori s-a mişcat. Într-o clipă fuseseră absolut imobili, iar în următoarea porniseră la acţiune. Fiarele alunecau pe panta în al cărei vârf stătuseră nemişcate. Unul dintre ei era călare pe un kaidaw. Mergea în frunte. Mierlele pluteau ţipând pe deasupra văii.

Disperat, Laintal Ay a căutat un refugiu. Nu a găsit nimic în jur, în afară de rajabarali. Din rajabarali se auzeau zgomote. A scos sabia din teacă şi a dat pinteni yelkului spre locul unde sibornalezul îşi cobora soţia de pe animal.

— Va trebui să ne oprim aici, ca să ne luptăm. Eşti pregătit pentru asta? Vor ajunge în câteva minute.

Skitosherill privea pe Laintal Ay cu o durere întipărită în fiecare linie a feţei. Stătea cu gura deschisă, parcă rânjind.

— Are febra oaselor. Va muri, a spus el.

Soţia lui avea corpul, rigid şi contorsionat, iar ochii îngheţaţi. Cu un gest plin de nerăbdare, Laintal Ay a chemat cercetaşul:

— Rămânem doar noi doi. Înviorează-te. Uite-i că vin.

În loc de răspuns, cercetaşul i-a aruncat o privire vicleană. Laintal Ay nu s-a simţit deloc descurajat.

S-a uitat la baza copacilor, căutând locurile prin care dispăruseră Ceilalţi în pământ, gândindu-se că undeva, în apropiere, putea fi un refugiu – un refugiu şi o snoktrux; dar gata, fără snoktrux a lui. Niciodată.

În ciuda felului rapid în care se retrăseseră în pământ, Ceilalţi nu lăsaseră nici o urmă. Deci nu aveau altă alternativă, decât să lupte. Fără îndoială că trebuiau să moară. Nu va pieri până când respiraţia nu i se va scurge din fiecare rană pe care avea s-o primească de la sulițele ancipitalilor.

Cu cercetaşul lângă el, s-a dus pe creasta dealului, pentru a ataca duşmanii pe măsură ce apăreau.

În inima lui, zgomotul rajabaralilor devenea din ce în ce mai puternic. Aburul nu mai ieşea din copaci, iar sunetele deveniseră puternice ca tunetul. Primele raze ale sorilor legaţi între ei pătrunseseră până aproape de fundul văii, luminând spectacolul phagorilor care înfruntau rafalele de vânt sălbatic, cu trupurile puternice, înghiţite de ceaţa care se zvârcolea.. Firele din blana lor se mişcau în bătaia vântului. Au privit în sus. La vederea celor doi oameni, au scos un ţipăt. Au început să urce dealul.

Acest incident era urmărit de pe Staţia de Observaţie a Pământului, o mie de ani mai târziu, de cei care veniseră încălţaţi în sandale, în marele amfiteatru de pe Pământ.

Sala era mai plină acum decât fusese cu mai bine de un secol în urmă. Oamenii care veneau să vadă uriaşa reacţie electronică a realităţii, care nu fusese reală timp de multe secole, îşi doreau în adâncul inimilor lor ca oamenii ale căror vieţi le urmăreau, să supravieţuiască. Foloseau mereu timpul viitor, lucru firesc pentru un homo sapiens, chiar pentru întâmplări ca aceasta, care avuseseră loc demult, în trecut.

Din punctul lor de vedere, privilegiat, ei vedeau dincolo de întâmplările dintre rajabarali, peste câmpiile unde fusese cândva Lacul Peştelui, care formase un altar din grupul statuar înspăimântător, până la Oldorando.

Întregul peisaj era punctat de siluete. Tânărul kzahhri se pregătea, în sfârşit, să coboare peste oraşul care tăiase firul vieţii tetherului, ilustrului bunic stallun.

Aştepta doar un semn. Deşi forţa pe care o conducea nu era aşezată într-o ordine militară, ci era mai degrabă dispusă ca nişte turme de vite. Nu toţi erau întorşi cu faţa spre oraş. Era impresionantă doar datorită numărului mare.

Armata se va rostogoli peste vechiul Embruddock, continuându-şi drumul nemilos spre coastele de sud-vest ale continentului Campannlat, îndreptându-se chiar spre stâncile aflate la răsărit de oceanul Climent, pentru a-l traversa, dacă va fi posibil, până ia Hespagorat şi ţinuturile ancestrale, stâncoase, ale tărâmului natal al Pagovin-ului.

Datorită aşezării neomogene a expediţiei phagorilor, călătorii se puteau mişca – mai ales, fugarii – printre turmele de animale şi componentele armatei, în timp ce se grăbeau în direcţia din care venise expediţia.

In general, aceste grupuri speriate erau conduse de madişi. Erau sensibili ia octavele de aer evitate de fiarele mătăhăloase conduse sub stindardul lui Hrr-Brahl-Yprt. Într-unul dintre aceste grupuri, era şi Raynii Layan, cu barba lui în furculiţă, care împingea un madis timid înaintea lui. A trecut pe lângă tânărul kzahhn, dar acesta nu a dovedit nici urmă de interes pentru ei, rămânând neclintit.

Tânărul kzahhn se sprijinea de spinarea prăpădită a lui Rukk-Ggrr, comunica şi asculta sfaturile şi instrucţiunile tatălui şi străbunicului stallun, aflaţi în tether. În spatele lui stăteau generalul şi cei doi gilloţi care supravieţuiseră. Luase rareori gilloţi în slujba lui, dar va veni din nou vremea lor când sorţii vor fi favorabili. Mai întâi, vor trebui descurcate viitoarele două octave: ale victoriei, sau morţii. Dacă va călători pe octava victoriei, se va auzi muzica pentru împerechere.

A aşteptat fără să se clintească, lipindu-şi substanţa albă pe găurile nărilor, aflate sub blana neagră, de pe bot. Semnul urma să apară pe cer; octavele de aer se vor uni într-un nod, iar el şi cei pe care

îi comanda vor porni în goană şi vor arde până în temelii oraşul acela vechi şi afurisit, care se numise cândva Hrrm-Bhhrd-Ydohk.

Dincolo de acest câmp vechi de luptă, unde omul şi phagorul se întâlniseră de mai multe ori, Laintal Ay şi cercetaşul sibornalez stăteau cu săbiile pregătite, pentru a-i întâmpina pe primii phagori, care deja urcau panta.

Zgomotul rajabaralilor părea un tunet. Aoz Roon şi slujitoarea se cuibăriseră în spatele lor şi aşteptau orice avea să dea peste ei. Skitosherill a pus pe pământ trupul rigid al soţiei lui protejându-i faţa de lumina orbitoare a soarelui dublu, care se îndrepta spre zenit. O atingea cu tandreţe, cu multă tandreţe.

Apoi, a alergat la ceilalţi doi. Între timp, şi-a scos sabia.

Panta care trebuia urcată a întrerupt şirul phagorilor. Primii care au ajuns în vârf, au fost cei mai puternici. A apărut conducătorul lor, care cu umerii şi capul acoperea priveliştea. Laintal Ay i-a ieşit înainte. Singura lor speranţă era să-i poată învinge pe rând. Numărase treizeci şi cinci de fiare, poate chiar mai multe. Refuza să se gândească la şansa pe care o aveau, aproape lipsiţi de speranţă.

Phagorul a ridicat braţul cu care a aruncat suliţa. Braţul s-a îndoit într-un unghi dezarmant pentru un om, dar Laintal Ây s-a lăsat la pământ, unde nu-l mai putea ajunge vârful suliţei, care azi devenea inutilă. Laintal Ay a înjunghiat phagorul cu sabia. Când lama s-a lovit de coaste, cotul acestuia a preluat şocul. Sângele galben a ţâşnit din rană. Laintal Ay şi-a amintit de poveştile bătrânilor vânători, în care se spunea că intestinele ancipitalilor se aflau deasupra plămânilor. Acest lucru se dovedise adevărat când jupuise phagorul, pentru a-l înşela pe kaidaw.

Phagorul şi-a aruncat pe spate capul osos şi lung, buzele s-au răsfrânt şi au dat la iveală dinţii galbeni. Era în agonie. A căzut şi s-a rostogolit pe pantă, oprindu-se în fundul văii, unde se împrăştiau ceţurile.

Dar celelalte fiare ajunseseră în vârf şi se apropiau. Cercetaşul sibornalez se lupta cu vitejie, înjurând din când în când în limba lui maternă. Cu un strigăt, Laintal Ay s-a aruncat din nou în clocotul luptei.

Lumea a explodat.

Zgomotul a fost atât de puternic, atât de aproape, încât lupta s-a oprit imediat. A urmat a doua explozie. Pietre negre zburau pe deasupra capetelor. Cele mai multe dintre ele au aterizat undeva, de cealaltă parte a văii. S-a pornit infernul.

Toţi s-au lăsat stăpâniţi de instincte: phagorii au rămas nemişcaţi, iar cei doi oameni s-au aruncat la pământ.

Momentul era perfect. Se auzeau explozii nenumărate. Pietrele negre zburau în toate direcţiile. Phagorii au fost loviţi de câteva pietre, au fost aruncaţi peste creasta dealului, iar trupurile aflate pe moarte au fost împrăştiate pe pantă. Ceilalţi phagori au dat bir cu fugiţii, rostogolindu-se spre vale, alunecând în graba de a se salva. Mierlele zburau, scoţând ţipete pe cer.

Laintal Ay stătea pe pământ, cu mâinile pe urechi şi privea îngrozit. Rajabaralii plesneau din vârf până la rădăcină, crăpându-se şi

deschizându-se ca nişte butoaie care explodau şi le săreau doagele. În timpul toamnei marelui an, care trecuse din Helliconia, copacii îşi retrăseseră uriaşele crengi, pline de fructe, în interiorul trunchiurilor, sigilându-şi coroanele cu răşină până la echinocţiul de primăvară. De-a lungul secolelor de iarnă, pompele de căldură internă absorbiseră căldura prin rădăcinile înfipte în rocile de dedesubt şi pregătiseră această explozie puternică.

Copacul de deasupra lui Laintal Ay, a izbucnit cu un zgomot furios. A văzut seminţele aruncate în aer. Unele au zburat în sus, dar cele mai multe au fost aruncate în toate părţile. Proiectilele negre au fost aruncate cu putere, pe o distanţă de o jumătate de milă. Aburii se rostogoleau.

Când s-a lăsat liniştea, explodaseră deja unsprezece copaci. Scoarţa lor înnegrită fusese decojită din vârf. Apărea o coroană mai delicată, alburie, pe care se vedeau răsărind muguri.

Verdeaţa proaspătă avea să se întindă până la grupul de rajabarali care era format mai ales din coloane netede. Frunzişul verde s-a transformat într-un acoperiş strălucitor, care acoperea rădăcinile de sorii mai sălbatici ce aveau să vină în zilele când Helliconia se va apropia de Freyr – prea mult pentru a-i fi bine vreunui om, fiară sau plantă. Oricine ar fi trăit sau ar fi murit la umbra lor, rajabaralii trebuiau să-şi protejeze propria formă de viaţă.

Aceşti rajabarali făceau parte din vegetaţia noii lumi, o lume care avea să se nască după ce Freyr va înota pe cerul înnorat al Helliconiei. Împreună cu noile animale, ei se aflau într-o competiţie ecologică neîncetată cu ordinea vechii lumi, când Bataiix domnea în izolare. Sistemul binar crease o biologie binară.

Seminţele, negre la culoare, erau făcute să semene cu pietrele şi erau mari cât capul unui om. În decursul următoarelor şase sute de mii de zile, unele vor supravieţui şi vor ajunge copaci adulţi.

Laintal Ay a lovit una dintre ele cu piciorul şi s-a dus la cercetaş. Acesta fusese rănit de suliţa ascuţită a unui phagor. Skitosherill şi Laintal Ay i-au dus unde se afla Aoz Roon şi slujitoarea. Era într-o stare proastă. Sângera din plin. Stăteau neajutoraţi lângă ei şi priveau cum i se scurge viaţa, din eddre.

Skitosherill a început un ritual religios amănunţit, în vreme ce Laintal Ay se agita furios.

— Trebuie să ajungem cât de repede posibil la Embruddock, nu înţelegi? Lasă trupul aici. Lasă femeia cu soţia ta. Vino cu mine şi Âoz Roon. Timpul se scurge.

Skitosherill a făcut un gest spre trupul rănitului.

— Îi sunt dator acest lucru. Va dura mult, dar trebuie să fac totul după credinţă.

— Fuggieşii se pot întoarce. Nu se sperie repede şi nu putem spera să avea acelaşi noroc, ca acum. Eu voi porni la drum cu Aoz Roon.

— Te-ai descurcat bine barbariile. Du-te, şi poate ne vom mai întâlni.

Laintal Ay s-a întors să plece, dar s-a oprit şi a privit înapoi.

— Îmi pare rău pentru soţia ta.

Aoz Roon avusese atâta minte cât să ţină doi yelki de frâu în timpul exploziei. Celelalte animale fugiseră în galop.

— Poţi să călăreşti?

— Da, pot. Ajută-mă, Laintal Ay. Mă voi întări. Dacă înveţi limba phagorilor, vezi lumea altfel. Mă voi întări.

— Încalecă şi să plecăm. Mi-e teamă că vom ajunge prea târziu ca să putem preveni Embruddock-ul.

Au călărit repede, unui în urma celuilalt, lăsând departe umbrele rajabaralilor, unde sibornalezul cenuşiu îngenunchease şi se ruga.

Cei doi yelki înaintau cu pas constant, cu capetele plecate şi ochii privind înainte, în gol. Acolo unde îşi lăsau bălegarul, ieşeau gândacii din pământ şi rostogoleau comoara găsită în magaziile de sub pământ, plantând astfel seminţele viitoarelor păduri.

Perspectiva era proastă, din cauza nenumăratelor creste cu care era presărată câmpia. Multe monumente din piatră erau împrăştiate pe aceste întinderi, vechi de secole, cu semnele lor circulare erodate de vreme sau de licheni.

Laintal Ay înainta grăbit, atent ia pericole şi întorcându-se spre Aoz Roon, pentru a-l îndemna să ţină pasul cu ei. Câmpia se umpluse de grupurile care fugeau în toate direcţiile, dar cei doi i-au ocolit cât au putut de mult. Au trecut pe lângă trupurile fără carne, pe care mai fâlfâiau hainele. Păsări grase stăteau lângă aceste monumente ale vieţii. O dată au văzut o limbă-sabie.

Un vânt rece flutura ca un şa în urma lor, spre nord şi est. Acolo unde cerul era senin, Freyr şi Batalix stăteau agăţaţi unul de altul, cu discurile de nedespărţit. Yelkii treceau pe lângă locul unde fusese Lacul Peştelui. Pentru a însemna miracolul lui Shay Tal, care avusese loc cu multe ierni în urmă, în locul acela fusese ridicată o movilă. Au ajuns pe una dintre creste. Vântul bătea. Lumea a început să se întunece.

Laintal Ay a descălecat şi a mângâiat botul yelkului. Aoz Roon a rămas în şa.

Începea eclipsa, aşa cum prezisese Vry, Batalix lua o muşcătură de phagor din conturul strălucitor al lui Freyr. Procesul era încet şi inexorabil. Rezultatul va fi că timp de cinci ore şi jumătate Freyr va dispărea în întregime. La câteva mile depărtare, kzahhn-ul primise semnul aşteptat.

Sorii îşi devorau propria lumină. Laintal Ay a fost cuprins de o teamă îngrozitoare, care i-a îngheţat eddre-ul. Pentru o clipă, stelele au strălucit pe cerul zilei. Apoi a închis ochii şi s-a agăţat de yelk, îngropându-şi faţa în părul lui arămiu. Cele Douăzeci de Orbiri veneau peste ei. A strigat în adâncul inimii lui că Wutra trebuia să câştige războiul din cer.

Dar Aoz Roon a privit cerui cu trăsăturile lui slabe, cuprins de o teamă respectuoasă şi a exclamat:

— Acum Hrrm-Bhhrd Ydohk va muri!

Timpul părea că stă pe loc. Încet, lumina mai strălucitoare pălea în spatele luminii mai slabe. Ziua devenea cenuşie, ca un cadavru.

Laintal Ay s-a smuls din groază, l-a luat pe Aoz Roon de umerii scheletici şi i-a cercetat privirea transformată.

— Ce ai spus?

Aoz Roon l-a privit ca prin ceaţă:

— N-am nimic, voi fi eu însumi din nou.

— Te-am întrebat ce-ai spus.

— Da... Ştii, substanţa aia care se lipeşte, cu mirosul ca de lapte. Şi limba lor... Face ca totul să fie diferit. Am fost cu Yhamm-Whrrmar o jumătate de întoarcere a aerului şi am vorbit cu el... despre multe lucruri. Lucruri despre care inteligenţa mea care vorbeşte Olonete nu înţelege nimic.

— Lasă asta. Ce ai spus despre Embruddock?

— Este ceva despre care Yhamm-Whrrmar ştia că se va întâmpla. Era atât de sigur, de parcă ar fi fost în trecut, nu în viitor. Phagorii vor distruge Embruddock-ul...

— Trebuie să plec. Urmează-mă dacă vrei. Trebuie să îi previn pe toţi. Oyre... Dathka...

Aoz Roon l-a luat de braţe şi a spus:

— Aşteaptă, Laintal Ay. Doar o clipă şi voi fi iar eu însumi. Am avut febra oaselor. Frigul mi-a cuprins inima.

— Nu găseai niciodată scuze pentru alţii. Acum cauţi scuze pentru tine.

În timp ce îl privea pe Laintal Ay, şi-a recăpătat câteva dintre vechile calităţi:

— Ascultă-mă bine, tu eşti unul dintre oamenii buni. Am fost conducătorul tău. Ascultă-mă. Tot ce spun sunt lucruri la care nu m-am gândit niciodată până când nu am fost pe insula aceea, o jumătate de întoarcere a aerului. S-au născut multe generaţii, şi-au urmat cursul şi apoi au căzut, în lumea de dedesubt. Nu ai cum să scapi de asta. Vei putea spune doar o vorbă bună după ce se va termina totul.

— Voi vorbi bine de tine, dar nu ai murit încă, omule.

— Rasa ancipitală ştie că vremea i se apropie de sfârşit. Vin vremuri mai bune pentru bărbaţi şi femei. Soare, flori, lucruri noi. Până când chenarul lui Hrllchor va fi gol.

Laintal Ay l-a împins înjurând, fără să înţeleagă ce spunea.

— Lasă-mă în pace cu ce va fi mâine şi cu toate astea. Lumea continuă deocamdată. Mă duc la Embruddock.

S-a urcat pe şaua yelkului şi l-a îndemnat la drum. Cu mişcările letargice ale unui om care se trezea dintr-un vis, l-a urmat şi Aoz Roon.

Ceaţa cenuşie devenea din ce în ce mai groasă, ca o fermentaţie. În nici o oră, Freyr a fost devorat pe jumătate, iar liniştea a devenit mai adâncă. Cei doi oameni au trecut pe lângă grupurile pietrificate de amurg.

Au văzut un om care se apropia de ei pe jos. Alerga încet, dar ritmic, dând din mâini şi din picioare. S-a oprit pe o creastă şi s-a uitat la ei, ispitit de fugă. Laintal Ay a pus mâna pe mânerul săbiei.

Chiar şi în lumina amurgului, silueta corpolentă şi capul leolin cu barba în furculiţă, învăluită cu dramatism de ceţurile cenuşii, nu

putea fi confundată. Laintal Ay i-a strigat numele şi a îndemnat yelkul spre el.

Lui Raynil Layan i-a trebui ceva vreme ca să-l recunoască pe Laintal Ay, cu atât mai mult pe un Aoz Roon scheletic şi fără scântei în ochi. A ocolit precaut yelkul şi l-a luat pe Laintal Ay de încheietura mâinii.

— Dacă mai fac un pas, voi ajunge la strămoşii noştrii. Aţi avut amândoi febra oaselor şi aţi supravieţuit. Poate eu nu voi fi atât de norocos. Orice efort o poate înrăutăţi, aşa se spune. Şi-a pus mâna pe piept şi a respirat adânc. Oldorando e pătruns de febră. Nu am reuşit să scap la timp, prost ce am fost. Asta înseamnă aceste semne, care se revoltă pe cer. Am păcătuit, deşi nu e nici o îndoială că sunt la fel de rău ca şi tine, Aoz Roon. Pelerinii aceia religioşi au spus adevărul. Nu mă mai aşteaptă altceva decât gossieurile.

S-a lăsat la pământ, pufnind şi ţinându-se de cap. Şi-a pus cotul pe o legăturică pe care o avea cu el.

— Ce veşti ai despre oraş? A spus Laintal Ay nerăbdător.

— Nu mă întreba nimic, lasă-mă să fiu... lasă-mă să mor.

Laintal Ay a descălecat şi l-a lovit cu piciorul pe şeful monetăriei.

— Ce ştii despre oraş, în afară de febră?

Raynil Layan şi-a îndreptat chipul spre el.

— Duşmanii dinăuntru... Ca şi când vizita făcută de febră rrtfar fi fost îndeajuns. Merituosul tău prieten, celălalt Stăpân al întinderilor de Vest, a încercat să uzurpe puterea lui Aoz Roon. Natura umană mă uimeşte.

A dus mâna la o pungă de la brâu şi a scos câteva monezi de aur, strălucitoare. Erau rooni proaspăt bătuţi la monetărie.

— Lasă-mă să-ţi cumpăr yelkul, Laintal Ay. Eşti la o oră de casă şi nu mai ai nevoie de el; dar eu am nevoie...

— Mai dă-mi veşti, mânca-te-ar viermii. Ce e cu Dathka, a murit?

— Cine ştie? Probabil a murit, până acum. Eu am plecat noaptea trecută.

— Şi trupele phagorilor? Cum ai trecut printre ele? Ţi-ai cumpărat trecerea?

Raynil Layan a făcut semn cu mâna, mutând banii dintr-o mână în alta.

— Sunt o mulţime, între noi şi oraş. Eu am avut un ghid care i-a ocolit. Cine ştie ce urmăresc mizerabilii. Ca şi când şi-ar fi amintit ceva dintr-o dată, a adăugat: înţelege că nu am plecat aiurea, ci pentru cei pe care eram dator să-i protejez. Alţi oameni din grupul meu mă urmează. Nu la multă vreme după ce am pornit, mi s-a furat hoxney-ul...

Gemând ca un animal, Laintal Ay l-a apucat de haină şi l-a ridicat în picioare.

— Ceilalţi? Ceilalţi? Cine mai era cu tine? De cine fugi, zăbăucule? E şi Vry cu tine?

Cu o faţă chinuită, i-a spus:

— Dă-mi drumul. Ea preferă astronomia, îmi pare rău să-ţi spun. Este încă în oraş. Să-mi fii recunoscător, Laintal Ay, ţi-am salvat prietenii şi rudele tale şi pe ale lui Aoz Roon. Oferă-mi yelkul tău...

— Vedem asta mai târziu.

L-a îmbrâncit pe Raynil Layan şi a sărit pe yelk. I-a dat pinteni şi a traversat creasta în goană.

Pe pantă, a găsit trei oameni şi un băieţel, care se adăposteau. Un ghid madis stătea întins cu faţa la pământ, copleşit de ce se întâmpla pe cer. Acolo se afla şi Doi, ţinându-l în braţe pe Rastil Roon. Era şi Oyre. Băiatul plângea. Cele două femei l-au privit îngrozite pe Laintal Ay, care a descălecat şi s-a îndreptat spre ele. L-au recunoscut abia când s-a agăţat de ele şi le-a strigat numele.

Oyre trecuse prin urechile de febră ale acului. Stăteau şi se uitau unui la altul, zâmbind şi scoţând exclamaţii pe seama trupurilor lor scheletice.

Apoi ea a râs şi a plâns în aceiaşi timp, apoi i s-a aruncat în braţe. În vreme ce stăteau împreună, cu feţele lipite una de cealaltă, Aoz Roon a înaintat, a strâns la piept încheietura mâinii micuţului său fiu şi a îmbrăţişat-o pe Doi. Lacrimile îi curgeau pe chipul răvăşit.

Femeile le-au povestit ultima întâmplare dureroasă din Oldorando. Oyre a explicat încercarea fără succes a lui Dathka de a prelua puterea. Dathka era încă în oraş, împreună cu mulţi alţii. Raynil Layan se dusese la Oyre şi Doi, oferindu-se să le însoţească până într-un loc sigur. Ele i-au acceptat oferta.

Deşi bănuiau că fugea ca să-şi salveze pielea, s-au temut atât de mult că se va îmbolnăvi şi Rastil Roon, încât au acceptat oferta acestuia şi au plecat cu el în grabă. Datorită lipsei lui de experienţă, lucrurile şi animalele le-au fost furate aproape imediat de tâlharii din Borlien.

— Şi phagorii? Vor ataca oraşul?

Femeile le-au putut spune că oraşul era încă în picioare, în ciuda haosului dintre zidurile lui. Când se strecuraseră afară în afara oraşului, văzuseră şirurile de fuggieşi înspăimântători.

— Va trebui să mă întorc.

— Vin şi eu cu tine. Nu te mai las singur, nepreţuitul meu, a spus Oyre. Raynil Layan n-are decât să facă ce vrea. Doi şi băiatul vor sta cu tata.

În timp ce vorbeau, strângându-se în braţe, fumul se întindea peste câmpiile dinspre vest. Erau prea fericiţi ca să observe.

— Mă uit ia fiul meu şi prind viaţă, a spus Aoz Roon îmbrăţişând copilul şi ştergându-şi ochii cu mâneca. Doi, dacă poţi lăsa trecutul să moară, voi fi un bărbat mai bun pentru tine de acum încolo.

— Tu rosteşti cuvinte de regret, tată, a spus Oyre. Eu ar trebui să fiu prima care să facă acest lucru. Ştii ce încăpăţânată am fost cu Laintal Ay şi de aceea, eram gata să-l pierd.

Văzând cum îi curg lacrimile, Laintal Ay s-a gândit, fără să vrea, la snokprux de sub pământ şi rajabarali. S-a gândit că numai datorită faptului că Oyre era gata să-l piardă se putuseră găsi din nou. A mângâiat-o, dar ea s-a smuls din îmbrăţişarea lui şi i-a spus:

— Iartă-mă şi voi fi a ta... nu voi mai fi încăpăţânată, îţi jur.

Ei a luat-o de mână, zâmbind.

— Păstrează-ţi personalitatea. Este nevoie de ea. Avem multe de învăţat şi trebuie să ne schimbăm odată cu vremurile, îţi sunt recunoscător pentru că înţelegi şi mă faci să acţionez.

S-au îmbrăţişat cu dragoste, agăţându-se unul de trupul scheletic al celuilalt şi sărutându-se pe buzele fragile.

Ghidul madis a început să-şi revină. S-a ridicat în picioare şi l-a strigat pe Raynil Layan, dar şeful monetăriei fugise. Fumul era mai gros, trimiţând spre cerul cenuşiu, cenuşa arsă.

Aoz Roon a început să-i povestească lui Doi întâmplările de pe insulă, dar Laintal Ay l-a întrerupt.

— Suntem uniţi din nou. Este un miracol. Dar Oyre şi cu mine trebuie să ne întoarcem în grabă la Embruddock. În mod sigur, este nevoie de noi acolo.

Cele două santinele s-au pierdut printre nori. Venea o briză care tulbura câmpia. Bătea dinspre Embruddock şi ducea cu ea veşti despre foc. Fumul era mai gros. Înghiţea fiinţele vii – prieteni sau duşmani – împrăştiate pe întinderile câmpiei. Totul era înghiţit de fum. Odată cu fumul venea şi mirosul de ars. Gâştele băteau din aripi spre est.

Cei trei oameni, cuibăriţi lângă yelki, reprezentau trei generaţii. Au pornit la drum. Treptat, au dispărut în fum. Vor supravieţui, deşi toţi ceilalţi pieriseră, deşi kzahhn-ul triumfase, întâmplându-se ce trebuia să se întâmple.

În flăcările care mistuiau Embruddock-ul, se năşteau configuraţii noi. Dincolo de masa ancipitală a lui Wutra, Shiva – zeul distrugerii şi regenerării – lucra cu furie în Helliconia.

Acum eclipsa era totală.

Sfârşit

... în mod similar se poate crede că toate aceste lucruri au existat înainte, dar că rasa umană a fost ştearsă de pe suprafaţa pământului de o izbucnire de căldură feroce, sau oraşele au fost distruse de o mare transformare a lumii, sau înghiţite de râurile lacome pe care ploile persistente le umflaseră, dând peste maluri. Cu atât mai mult, am motiv să îmi rezum punctul de vedere şi să recunosc faptul că se apropie sfârşitul pământului şi cerului. Dacă lumea a fost într-adevăr atât de zguduită de aceste boii şi pericole, atunci e nevoie de un şoc mai violent pentru a o face să se prăbuşească în ruina universală.

Lucretius: *De Rerum Natura* 55 Î.C.